

Rocznik Statystyczny Województwa Łódzkiego



URZĄD STATYSTYCZNY
W ŁODZI
STATISTICAL OFFICE
IN ŁÓDŹ



Statistical
Yearbook
Łódzkie
Voivodship

2016

ZESPÓŁ REDAKCYJNY
URZĘDU STATYSTYCZNEGO
W ŁODZI

*EDITORIAL BOARD
OF STATISTICAL OFFICE
IN ŁÓDŹ*

PRZEWODNICZĄCY *PRESIDENT*

Piotr Ryszard Cmela

CZŁONKOWIE *MEMBERS*

Piotr Chabior
Jerzy Harbat
Anna Jaeschke
Izabela Kaleta
Tomasz Piasecki
Jolanta Włodarczyk

Tablice statystyczne opracował
zespół pracowników
Urzędu Statystycznego w Łodzi

*The statistical tables were elaborated
by group of workers of
Statistical Office in Łódź*

Redakcja, korekta, tłumaczenie, skład
i grafika komputerowa —
— Łódzki Ośrodek Badań Regionalnych

*Edition, proof-reading, translation,
typesetting and computer graphics —
— Łódzkie Centre for Regional Surveys*

Projekt okładki *Cover design*
Lidia Motrenko-Makuch

**Prosimy o podanie źródła
przy publikowaniu danych US**

***When publishing data
please indicate source***

ISSN 0239-7366

Druk: Zakład Wydawnictw Statystycznych, al. Niepodległości 208, 00-925 Warszawa
Nakład 200 egz Format B-5

Cena zł 25,00

Szanowni Państwo,

Urząd Statystyczny w Łodzi prezentuje Państwu kolejną edycję Rocznika Statystycznego Województwa Łódzkiego opracowaną, wzorem lat poprzednich, w polsko-angielskiej wersji językowej i zawierającą bogaty zestaw informacji statystycznych opisujących poziom życia mieszkańców, potencjał ekonomiczny oraz stan środowiska naturalnego województwa łódzkiego.

Publikację rozpoczynają tablice przeglądowe charakteryzujące województwo łódzkie na tle kraju w 2015 r. oraz wybrane dane w latach 2000, 2005, 2008-2015. Szczegółowe dane zebrano w ponad dwustu tablicach statystycznych, podobnie jak w poprzednich wydaniach, i zgrupowano je w 23 działach tematycznych. Każdy z działów poprzedzony został uwagami ogólnymi zawierającymi wyjaśnienia dotyczące zastosowanej terminologii i metodologii i zestaw tablic wzbogacony graficzną prezentacją wybranych zjawisk.

Poza wydaniem książkowym Rocznik Statystyczny Województwa Łódzkiego dostępny jest na płycie CD oraz na stronie internetowej Urzędu.

Oddając do rąk Państwa kolejne wydanie Rocznika Statystycznego Województwa Łódzkiego wyrażam nadzieję, że zawarte w nim informacje będą pomocne w uchwyceniu głównych tendencji i kierunków zmian w sferze społecznej i ekonomicznej zachodzących w regionie w ostatnich kilku latach.

Uwadze Czytelników polecam również publikację „Województwo łódzkie 2016 – podregiony, powiaty, gminy”, która stanowi dopełnienie rocznika prezentujące dane w przekroju terytorialnym.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Łodzi



dr Piotr Ryszard Cmela

Dear Readers,

The Statistical Office in Łódź is pleased to present the next edition of the Statistical Yearbook of the Łódzkie Voivodship, which as in previous years, is edited in Polish-English version. The publication contains the wide set of statistical information characterizing the living standards of inhabitants and the economic potential of the voivodship as well as state of the environment.

The review tables containing data on the voivodship on the background of the country in 2015 as well as comparison across the years 2000, 2005 and 2008-2015 are presented at the beginning of the publication. The Yearbook consists of more than two hundred statistical tables grouped, as in previous editions, in twenty three subject-matter chapters. Each chapter is preceded by the explanatory notes on terminology and methodology. The information has been supplemented with graphs concerning selected phenomena.

In addition to the printed edition, The Statistical Yearbook of the Łódzkie Voivodship is available in electronic versions – on CD and on the website of the Statistical Office.

Presenting to the Readers another edition of the Statistical Yearbook of the Łódzkie Voivodship, I would like to express my hope that the information it contains will help to capture the main trends and changes taking place in the region in the last few years.

I would also like to recommend the publication titled “Łódzkie Voivodship 2016 – subregions, powiats, gminas”, as a complementary volume containing data broken down by territorial units.

*Director
of the Statistical Office in Łódź*



Piotr Ryszard Cmela, Ph.D.

SPIS RZECZY

Przedmowa
Spis tablic i wykresów
Objaśnienia znaków umownych. Skróty
Uwagi ogólne

TABLICE PRZEGLĄDOWE

I. Województwo na tle kraju w 2015 r.
II. Ważniejsze dane o województwie (2000, 2005, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015).....

DZIAŁY

I. Geografia
II. Stan i ochrona środowiska
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości
V. Ludność
VI. Rynek pracy
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubez- pieczeń społecznych
VIII. Budżety gospodarstw domowych
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania
X. Edukacja i wychowanie
XI. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna
XII. Kultura. Turystyka. Sport
XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne
XIV. Ceny
XV. Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo
XVI. Przemysł i budownictwo
XVII. Transport i telekomunikacja
XVIII. Handel i gastronomia
XIX. Finanse przedsiębiorstw
XX. Finanse publiczne
XXI. Inwestycje. Środki trwałe
XXII. Rachunki regionalne
XXIII. Podmioty gospodarki narodowej

CONTENTS

	Strona Page
<i>Preface</i>	3— 4
<i>List of tables and graphs</i>	6—22
<i>Symbols. Abbreviations</i>	23—24
<i>General notes</i>	25—31

REVIEW TABLES

<i>Voivodship on the background of the country in 2015</i>	32— 37
<i>Major data on the voivodship (2000, 2005, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)</i>	38— 57

CHAPTERS

<i>Geography</i>	58— 59
<i>Environmental protection</i>	60— 78
<i>Administrative division and local gov- ernment</i>	79— 84
<i>Public safety. Justice</i>	85— 94
<i>Population</i>	95—125
<i>Labour market</i>	126—158
<i>Wages and salaries. Social security benefits</i>	159—170
<i>Household budgets</i>	171—178
<i>Municipal infrastructure. Dwellings</i>	179—193
<i>Education</i>	194—227
<i>Health care and social welfare</i>	228—244
<i>Culture. Tourism. Sport</i>	245—261
<i>Science and technology. Information society</i>	262—277
<i>Prices</i>	278—282
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>	283—314
<i>Industry and construction</i>	315—331
<i>Transport and telecommunications</i>	332—340
<i>Trade and catering</i>	341—346
<i>Finances of enterprises</i>	347—360
<i>Public finance</i>	361—368
<i>Investments. Fixed assets</i>	369—376
<i>Regional accounts</i>	377—381
<i>Entities of the national economy</i>	382—388

SPIS TABLIC I WYKRESÓW LIST OF TABLES AND GRAPHS

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ I. GEOGRAFIA	CHAPTER I. GEOGRAPHY		
Położenie geograficzne	<i>Geographic location</i>	1	58
Powierzchnia i granice w 2015 r.....	<i>Area and borders in 2015.....</i>	2	58
Układ pionowy powierzchni	<i>Elevations</i>	3	58
Większe sztuczne zbiorniki wodne	<i>Major artificial reservoirs</i>	4	59
Temperatury powietrza	<i>Air temperatures.....</i>	5	59
Opady atmosferyczne, prędkość wiatru, uśłonecznienie i zachmurzenie.....	<i>Atmospheric precipitation, wind velocity, insolation and cloudiness</i>	6	59
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	60
Stan geodezyjny, kierunki i zmiany w wykorzystaniu powierzchni województwa (2005, 2010, 2016)	<i>Geodesic status, directions and changes of voivodship land use (2005, 2010, 2016).....</i>	1 (7)	66
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne na cele nieleśne (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non- -forest purposes (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	2 (8)	67
Grunty zdewastowane i zdegradowane wyma- gające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	3 (9)	67
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	4 (10)	68
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Water consumption for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	5 (11)	68
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania stawów rybnych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Area and water withdrawal for irrigation in agriculture and forestry as well as water for filling up fish ponds (2005, 2010, 2014, 2015)...</i>	6 (12)	69
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowa- dzone do wód lub do ziemi (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Industrial and municipal waste water dis- charged into waters or into the ground (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	7 (13)	69
Zakłady odprowadzające ścieki według miejsca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Plants discharging wastewater by place of discharge and wastewater treatment plants possessed (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	8 (14)	70
Oczyszczalnie ścieków (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Wastewater treatment plants (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	9 (15)	70
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2005, 2010, 2014, 2015) ...	<i>Emission and reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	10 (16)	71
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Air pollution reduction systems in plants of significant nuisance to air quality (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	11 (17)	72

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.)	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)		
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Area of special value under legal protection (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	12 (18)	73
Kampinoski Park Narodowy (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Kampinoski National Park (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	13 (19)	73
Rezerwy przyrody (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Nature reserves (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	14 (20)	74
Parki krajobrazowe (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Landscape parks (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	15 (21)	74
Pomniki przyrody (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Monuments of nature (2005, 2010, 2014, 2015) ..</i>	16 (22)	74
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) oraz tereny ich składowania [2005, 2010, 2014, 2015].....	<i>Waste generated and landfilled up to now (accumulated) as well as their storage yards areas [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	17 (23)	75
Odpady według rodzajów w 2015 r.	<i>Waste by type in 2015.....</i>	18 (24)	75
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015].....	<i>Outlays on fixed assets in environmental protection and water management (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	19 (25)	76
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2014, 2015) ..	<i>Tangible effects of investments in environmental protection and water management (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	20 (26)	77
Kierunki finansowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Financing directions of the Voivodship Environmental Protection and Water Management Funds (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	21 (27)	78
Wpływy z opłat i kar na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Receipts from fees and fines for environmental protection and water management funds (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	22 (28)	78
DZIAŁ III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND LOCAL GOVERNMENT		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	79
Jednostki administracyjne województwa (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Administrative units of voivodship (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	1 (29)	81
Gminy w 2015 r.	<i>Gminas in 2015</i>	2 (30)	81
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2015 r.	<i>Powiats and cities with powiat status in 2015.....</i>	3 (31)	82
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2015 r.	<i>Councillors of organs of local government units in 2015.....</i>	4 (32)	82
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Paid employment, wages and salaries in the public administration (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	5 (33)	84
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	85
Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych (2005, 2010, 2014, 2015)....	<i>Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	1 (34)	88
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Rates of detectability of delinquens in ascertained crimes by the Police (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	2 (35)	90

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI (dok.)	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE (cont.)		
Wpływ spraw do sądów powszechnych (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Incoming cases in the common courts (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	3 (36)	91
Wpływ spraw do sądów powszechnych w 2015 r.	<i>Incoming cases in the common courts in 2015.....</i>	4 (37)	92
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Adults validly sentenced by common courts for crimes prosecuted by public accusation (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	5 (38)	93
Załatwione sprawy rodzinne (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Resolved family cases (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	6 (39)	93
Sprawy rodzinne załatwione w 2015 r.	<i>Family cases resolved in 2015.....</i>	7 (40)	94
Podmioty w krajowym rejestrze sądowym (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Entities in the national judicial register (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	8 (41)	94
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ	CHAPTER V. POPULATION		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	95
Ludność (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Population (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	1 (42)	99
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Working and non-working age population (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	2 (43)	99
Ludność według płci i wieku (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Population by sex and age (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	3 (44)	100
Miasta i ludność w miastach (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Towns and urban population (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	4 (45)	101
Gminy zamieszkałe przez ludność wiejską (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Gminas and rural population (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	5 (46)	101
Mediana wieku ludności według płci (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Median population age by sex (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	6 (47)	101
Ruch naturalny ludności (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Vital statistics (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	7 (48)	102
Małżeństwa zawarte i rozwiązane (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Marriages contracted and dissolved (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	8 (49)	103
Małżeństwa zawarte w 2015 r. według wieku nowożeńców.	<i>Marriages by age of bridegrooms and brides contracted in 2015.....</i>	9 (50)	103
Małżeństwa zawarte w 2015 r. według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców	<i>Marriages by previous marital status of bridegrooms and brides contracted in 2015.....</i>	10 (51)	106
Małżeństwa wyznaniowe (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Church or religious marriages (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	11 (52)	106
Rozwody w 2015 r. według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa	<i>Divorces in 2015 by age of spouses at the moment of filling petition for divorce</i>	12 (53)	107
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Divorces by the number of underage children in the marriage (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	13 (54)	108
Urodzenia (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Births (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	14 (55)	109
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Live births by birth order and age of mother (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	15 (56)	110
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Female fertility and reproduction rates of population (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	16 (57)	111

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ (dok.)	CHAPTER V. POPULATION (cont.)	
Zgony według płci i wieku zmarłych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Deaths by sex and age of deceased (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	17 (58) 111
Zgony według przyczyn (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Deaths by causes (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	18 (59) 113
Zgony niemowląt według płci i wieku (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Infant deaths by sex and age (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	19 (60) 115
Zgony niemowląt według przyczyn (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>Infant deaths by causes (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	20 (61) 116
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez Policję (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Suicides registered by the Police (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	21 (62) 117
Przeciętne dalsze trwanie życia (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Life expectancy (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	22 (63) 117
Prognoza ludności (2016, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050)	<i>Population projection (2016, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050)</i>	23 (64) 118
Prognoza gospodarstw domowych (2016, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050)	<i>Household projection (2016, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050)</i>	24 (65) 119
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Internal and international migration of population for permanent residence (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	25 (66) 120
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Internal migration of population for permanent residence by direction (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	26 (67) 121
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	27 (68) 122
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2013, 2014)	<i>International migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	28 (69) 123
Rezydenci (2010, 2014, 2015)	<i>Usual residence population (2010, 2014, 2015)</i>	29 (70) 124
Rezydenci w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym (2010, 2014, 2015)	<i>Working and non-working age usual residence population (2010, 2014, 2015)</i>	30 (71) 124
Kościoty i związki wyznaniowe (2014, 2015)	<i>Churches and religious associations (2014, 2015)</i>	31 (72) 125
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY	CHAPTER VI. LABOUR MARKET	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 126
Aktywność ekonomiczna ludności	Economic activity of the population	
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej - na podstawie BAEL (2010, 2014, 2015)	<i>Economic activity of the population aged 15 and more - on the LFS basis (2010, 2014, 2015)</i>	1 (73) 134
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształcenia w IV kwartale 2015 r. - na podstawie BAEL	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in IV quarter 2015 - on the LFS basis</i>	2 (74) 135
Pracujący	Employment	
Pracujący (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Employed persons (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	3 (75) 136
Pracujący według statusu zatrudnienia (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Employed persons by employment status (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	4 (76) 137
Przeciętne zatrudnienie (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Average paid employment (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	5 (77) 138
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Full- and part-time paid employment (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	6 (78) 139

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY (dok.)	CHAPTER VI. LABOUR MARKET (cont.)		
Pracujący (dok.)	Employment (cont.)		
Przyjęcia do pracy (2005, 2010, 2014, 2015)	Hires (2005, 2010, 2014, 2015)	7 (79)	140
Zwolnienia z pracy (2005, 2010, 2014, 2015)	Terminations (2005, 2010, 2014, 2015)	8 (80)	141
Absolwenci szkół wyższych, zawodowych i liceów ogólnokształcących, którzy podjęli pracę po raz pierwszy (2005, 2010, 2014, 2015)	The graduates of tertiary schools, leavers of vocational and secondary schools starting work for the first time (2005, 2010, 2014, 2015)	9 (81)	143
Miejsca pracy wolne, nowo utworzone i zlikwidowane w 2015 r.	Job vacancies, newly created and liquidated job in 2015	10 (82)	144
Bezrobotnie	Unemployment		
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy (2005, 2010, 2014, 2015)	Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers (2005, 2010, 2014, 2015)	11 (83)	145
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani (2005, 2010, 2014, 2015)	Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls (2005, 2010, 2014, 2015)	12 (84)	146
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy (2005, 2010, 2014, 2015)	Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority (2005, 2010, 2014, 2015)	13 (85)	146
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oraz oferty pracy (2005, 2010, 2014, 2015)	Registered unemployed persons benefiting from labour market programme as well as job offers (2005, 2010, 2014, 2015)	14 (86)	148
Wydatki Funduszu Pracy (2005, 2010, 2014, 2015)	Expenditures of Labour Fund (2005, 2010, 2014, 2015)	15 (87)	148
Warunki pracy	Work conditions		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2010, 2014, 2015]	Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2005, 2010, 2014, 2015]	16 (88)	149
Wypadki i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2010, 2014, 2015]	Contact-mode of injury and causes of accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2005, 2010, 2014, 2015]	17 (89)	151
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (2005, 2010, 2014, 2015)	Persons injured in accidents at work on private farms in agriculture (2005, 2010, 2014, 2015)	18 (90)	153
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia (2005, 2010, 2014, 2015)	Persons working in hazardous conditions (2005, 2010, 2014, 2015)	19 (91)	153
Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego w 2015 r.	Paid employees on position for which evaluation of occupational risk was done in 2015	20 (92)	155
Choroby zawodowe (2005, 2010, 2014, 2015)	Occupational diseases (2005, 2010, 2014, 2015)	21 (93)	156
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych (2005, 2010, 2014, 2015)	Persons receiving benefits for work in harmful and strenuous conditions (2005, 2010, 2014, 2015)	22 (94)	157
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (2005, 2010, 2014, 2015)	Occupational accidents and occupational diseases benefits (2005, 2010, 2014, 2015)	23 (95)	158
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS		
Uwagi ogólne	General notes	x	159

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH (dok.)	CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS (cont.)		
Wynagrodzenia	Wages and salaries		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Average monthly gross wages and salaries (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	1 (96)	161
Zatrudnieni według wysokości wynagrodzenia brutto za październik 2014r.	<i>Paid employment by amount of gross wages and salaries for October 2014.....</i>	2 (97)	162
Zatrudnieni oraz przeciętne wynagrodzenia brutto według grup zawodów wykonywanych za październik 2014r.	<i>Paid employment and average gross wages and salaries by performed occupational groups for October 2014</i>	3 (98)	164
Przeciętne wynagrodzenia brutto za październik 2014r.	<i>Average gross wages and salaries for October 2014</i>	4 (99)	167
Miesięczne wynagrodzenia brutto najwyższe (decyle) w grupach decylowych pracowników zatrudnionych według wielkich grup zawodów wykonywanych za październik 2014r.	<i>Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile) paid employment by great occupational groups for October 2014.....</i>	5 (100)	169
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	Social security benefits		
Emeryci i renciści (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Retirees and pensioners (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	6 (101)	170
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Gross retirement pay and pension benefits (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	7 (102)	170
DZIAŁ VIII. BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH	CHAPTER VIII. HOUSEHOLD BUDGETS		
Uwagi ogólne	<i>General notes.....</i>	x	171
Gospodarstwa domowe (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Households (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	1 (103)	175
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Average monthly per capita available income of households (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	2 (104)	175
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Average monthly per capita expenditures of households (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	3 (105)	176
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych ar- tykułów żywnościowych na 1 osobę w gospo- darstwach domowych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Average monthly per capita consumption of selected foodstuffs of households (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	4 (106)	176
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Households equipped with selected durable goods (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	5 (107)	177
Wskaźniki zagrożenia ubóstwem w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>At-risk of poverty rates in households (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	6 (108)	178
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS		
Uwagi ogólne	<i>General notes.....</i>	x	179
Infrastruktura komunalna	Municipal infrastructure		
Wodociągi i kanalizacja (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Water supply and sewage systems (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	1 (109)	184
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Consumers and consumption of electricity in households (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	2 (110)	185
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sie- ci w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	3 (111)	185

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.)	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)		
Infrastruktura komunalna (dok.)	Municipal infrastructure (cont.)		
Ogrzewnictwo (2005, 2010, 2014, 2015)	House-heating (2005, 2010, 2014, 2015).....	4 (112)	186
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej (2005, 2010, 2014, 2015)	Population using water supply, sewerage and gas supply systems (2005, 2010, 2014, 2015).....	5 (113)	186
Odpady komunalne (2005, 2010, 2014, 2015).....	Municipal waste (2005, 2010, 2014, 2015).....	6 (114)	187
Nieczystości ciekłe (2005, 2010, 2014, 2015).....	Liquid waste (2005, 2010, 2014, 2015).....	7 (115)	187
Składowiska odpadów komunalnych (2005, 2010, 2014, 2015)	Landfill sites with municipal waste (2005, 2010, 2014, 2015).....	8 (116)	188
Tereny zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej (2005, 2010, 2014, 2015)	Generally accessible and estate area green belts (2005, 2010, 2014, 2015).....	9 (117)	188
Mieszkania	Dwellings		
Zasoby mieszkaniowe (2005, 2010, 2014, 2015)	Dwelling stocks (2005, 2010, 2014, 2015).....	10 (118)	189
Mieszkania w zasobach mieszkaniowych wyposażone w instalacje (2005, 2010, 2014, 2015)	Dwellings in dwelling stocks fitted with installations (2005, 2010, 2014, 2015).....	11 (119)	189
Dodatki mieszkaniowe wypłacone w 2015r.	Housing allowances paid out in 2015	12 (120)	190
Gospodarka gruntami pod budownictwo mieszkaniowe (2005, 2010, 2014, 2015)	Administration of grounds for dwelling construction (2005, 2010, 2014, 2015)	13 (121)	191
Mieszkania, których budowę rozpoczęto (2005, 2010, 2014, 2015)	Dwellings in which construction has begun (2005, 2010, 2014, 2015).....	14 (122)	191
Mieszkania oddane do użytkowania (2005, 2010, 2014, 2015).....	Dwellings completed (2005, 2010, 2014, 2015) ...	15 (123)	192
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb (2005, 2010, 2014, 2015)	Dwellings completed by number of rooms (2005, 2010, 2014, 2015).....	16 (124)	193
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE	CHAPTER X. EDUCATION		
Uwagi ogólne	General notes	x	194
Edukacja według szczebli kształcenia (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	Education by level (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16).....	1 (125)	199
Szkoły według organów prowadzących (2014/15, 2015/16)	Schools by school governing authority (2014/15, 2015/16).....	2 (126)	202
Uczniowie według grup wieku (2010/11, 2014/15, 2015/16).....	Pupils and students by age groups (2010/11, 2014/15, 2015/16)	3 (127)	205
Współczynnik skolaryzacji (2014/15, 2015/16)	Enrolment rate (2014/15, 2015/16).....	4 (128)	205
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post- -secondary schools (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	5 (129)	206
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16).....	Students studying foreign languages in schools for adults (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	6 (130)	208
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16).....	Education for people with special educational needs (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)....	7 (131)	209

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE (cd.)	CHAPTER X. EDUCATION (cont.)		
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii i ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Special educational centres, youth educational centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	8 (132)	210
Wychowanie pozaszkolne (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Extracurricular education (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	9 (133)	211
Internaty i bursy szkół dla dzieci i młodzieży oraz policealnych (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]	<i>Boarding-schools and dormitories for children and youth and in post-secondary schools (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16].....</i>	10 (134)	211
Domy i stołówki studenckie (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16).....	<i>Student dormitories and canteens (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16).....</i>	11 (135)	212
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Students of higher education institutions receiving scholarships (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16).....</i>	12 (136)	212
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16].....	<i>Primary schools for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16].....</i>	13 (137)	213
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16].....	<i>Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16].....</i>	14 (138)	214
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16].....	<i>Basic vocational schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16].....</i>	15 (139)	215
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według kierunków kształcenia [2014/15, 2015/16].....	<i>Students and graduates of basic vocational schools for youth (excluding special schools) by fields of education [2014/15, 2015/16].....</i>	16 (140)	215
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16].....	<i>General secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16].....</i>	17 (141)	216
Licea profilowane dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15]	<i>Specialized secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15].....</i>	18 (142)	216
Technika dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]	<i>Technical secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16].....</i>	19 (143)	216
Uczniowie i absolwenci techników dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według kierunków kształcenia [2014/15, 2015/16]	<i>Students and graduates of technical secondary schools for youth (excluding special schools) by fields of education [2014/15, 2015/16].....</i>	20 (144)	217
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16).....	<i>Level art schools for children and youth (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16).....</i>	21 (145)	217
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]	<i>Post-secondary schools (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16].....</i>	22 (146)	218
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia [2014/15, 2015/16].....	<i>Students and graduates of post-secondary schools (excluding special schools) by fields of education [2014/15, 2015/16].....</i>	23 (147)	219
Szkoły wyższe (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16).....	<i>Higher education institutions (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16).....</i>	24 (148)	219
Filie, zamiejscowe podstawowe jednostki organizacyjne oraz zamiejscowe ośrodki dydaktyczne szkół wyższych według lokalizacji (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16).....	<i>Branches sections, basic organizational units in another location as well teaching centres in another location of higher education by place of residence (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16).....</i>	25 (149)	220

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE (dok.)	CHAPTER X. EDUCATION (cont.)		
Studentzi szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16).....	<i>Students of higher education institutions by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	26 (150)	221
Absolwenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2014/15).....	<i>Graduates of higher education institutions by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2014/15)</i>	27 (151)	221
Cudzoziemcy — studenci i absolwenci według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16).....	<i>Foreigners — students and graduates by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	28 (152)	222
Nauczyciele akademicki w szkołach wyższych (2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Academic teachers in higher education (2010/11, 2014/15, 2015/16).....</i>	29 (153)	222
Studia podyplomowe i doktoranckie (2010/11, 2014/15, 2015/16).....	<i>Postgraduate and doctoral studies (2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	30 (154)	223
Studia podyplomowe według podgrup kierunków studiów w roku akademickim 2015/16	<i>Postgraduate studies by narrow fields of education in the 2015/16 academic year</i>	31 (155)	224
Studia doktoranckie według dziedzin nauki (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Doctoral studies by fields of science (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	32 (156)	225
Szkoły dla dorosłych (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16).....	<i>Schools for adults (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	33 (157)	226
Wychowanie przedszkolne (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16).....	<i>Pre-primary education (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	34 (158)	227
DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA	CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	228
Pracownicy medyczni (2014, 2015)	<i>Medical personnel (2014, 2015).....</i>	1 (159)	233
Lekarze specjaliści (2014, 2015).....	<i>Doctors specialists (2014, 2015).....</i>	2 (160)	233
Ambulatoryjna opieka zdrowotna (2014, 2015).....	<i>Out-patient health care (2014, 2015).....</i>	3 (161)	234
Stacjonarna opieka zdrowotna (2014, 2015)	<i>In-patient health care (2014, 2015).....</i>	4 (162)	235
Szpitala ogólne (2014, 2015).....	<i>General hospitals (2014, 2015).....</i>	5 (163)	236
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Emergency medical services and first-aid (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	6 (164)	237
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Generally available pharmacies and pharmaceutical outlets (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	7 (165)	237
Krwiodawstwo (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Blood donation (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	8 (166)	238
Ocena stanu zdrowia ludności (2004, 2009, 2014).....	<i>Perceived health status of population (2004, 2009, 2014)</i>	9 (167)	238
Ludność w wieku 15 lat i więcej według wagi ciała (2004, 2009, 2014)	<i>Population at the age of 15 and more by body weight (2004, 2009, 2014)</i>	10 (168)	239
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Incidence of infectious diseases and poisonings (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	11 (169)	239
Żłobki i kluby dziecięce (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Nurseries and children's clubs (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	12 (170)	240
Placówki wsparcia dziennego (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Day-support centres (2005, 2010, 2014, 2015)....</i>	13 (171)	241
Rodzinna piecza zastępcza (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Family foster care (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	14 (172)	241
Instytucjonalna piecza zastępcza (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Institutional foster care (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	15 (173)	242

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA (dok.)	CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE (cont.)		
Pomoc społeczna stacjonarna (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Stationary social welfare (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	16 (174)	242
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej według grup mieszkańców (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Stationary social welfare facilities by groups of residents (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	17 (175)	243
Świadczenia pomocy społecznej (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Social assistance benefits (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	18 (176)	244
DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT	CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM. SPORT		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	245
Kultura	Culture		
Książki i broszury wydane (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Books and pamphlets published (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1 (177)	249
Gazety i czasopisma wydane (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Newspapers and magazines published (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	2 (178)	249
Biblioteki publiczne (z filiami) [2005, 2010, 2014, 2015].....	<i>Public libraries (with branches) [2005, 2010, 2014, 2015].....</i>	3 (179)	250
Muzea (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Museums (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	4 (180)	250
Instytucje paramuzealne (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Museum-related institutions (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	5 (181)	251
Galerie sztuki (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Art galleries (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	6 (182)	251
Teatry, instytucje muzyczne, przedsiębiorstwa estradowe (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Theatres, music institutions, entertainment enterprises (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	7 (183)	251
Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice (2005, 2009, 2014, 2015)	<i>Centres of culture, cultural centres and establishments, clubs, community (2005, 2009, 2014, 2015)</i>	8 (184)	252
Kina stałe (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Fixed cinemas (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	9 (185)	253
Abonenci telewizji kablowej (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Cable television subscribers (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	10 (186)	253
Abonenci radiowi i telewizyjni (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Radio and television subscribers (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	11 (187)	253
Turystyka	Tourism		
Baza noclegowa turystyki (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	12 (188)	254
Turyści zagraniczni korzystający z bazy noclegowej turystyki (2005, 2010, 2014, 2015)...	<i>Foreign tourists accommodated in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	13 (189)	256
Wykorzystanie bazy noclegowej turystyki (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Occupancy in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	14 (190)	257
Placówki gastronomiczne w bazie noclegowej turystyki (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Catering establishments in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	15 (191)	257
Hotele według kategorii (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Hotels by category (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	16 (192)	258
Sport	Sport		
Organizacje kultury fizycznej i kluby sportowe (2006, 2010, 2012, 2014)	<i>Physical education organizations and sports clubs (2006, 2010, 2012, 2014)</i>	17 (193)	259
Wybrane dziedziny i rodzaje sportu w klubach sportowych w 2014 r.	<i>Selected sports fields and kinds of sports in sports clubs in 2014</i>	18 (194)	259
Wybrane obiekty sportowe w 2014 r.	<i>Selected sports facilities in 2014</i>	19 (195)	261

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE	CHAPTER XIII. SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY	
Uwagi ogólne	General notes	x 262
Nauka i technika	Science and technology	
Jednostki oraz zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej (2005, 2010, 2014, 2015)	Units and employment in research and development activity (2005, 2010, 2014, 2015).....	1 (196) 267
Zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia (2005, 2010, 2014, 2015)	Employment in research and development activity by educational level (2005, 2010, 2014, 2015)	2 (197) 268
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	Expenditures on research and development activity (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]	3 (198) 269
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według dziedzin nauk (ceny bieżące) [2010, 2014, 2015]	Expenditures on research and development activity by field of science (current prices) [2010, 2014, 2015]	4 (199) 270
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (ceny bieżące) [2010, 2014, 2015]	Expenditures on research and development activity by source of funds (current prices) [2010, 2014, 2015]	5 (200) 270
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	Current expenditures on research and development activity by type of activity (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]	6 (201) 271
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej (2005, 2010, 2014, 2015)	Degree of consumption of research equipment in research and development activity (2005, 2010, 2014, 2015)	7 (202) 271
Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach netto ze sprzedaży w przemyśle w 2015 r.	Share of net revenues from sales of new or significantly improved products in net revenues from sales in industry in 2015	8 (203) 272
Przedsiębiorstwa innowacyjne w przemyśle według rodzajów wprowadzonych innowacji w latach 2013–2015	Innovative enterprises in industry by type of introduced innovation during 2013–2015	9 (204) 273
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	Expenditures on innovation activities in industry (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]	10 (205) 274
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle według źródeł finansowania (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	Expenditures on innovation activities in industry by source of funds (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]	11 (206) 276
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe (2005, 2010, 2014, 2015)	Resident inventions and utility models (2005, 2010, 2014, 2015)	12 (207) 277
Spółeczeństwo informacyjne	Information society	
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie informacyjno-telekomunikacyjne (2005, 2010, 2014, 2015)	Enterprises using selected information and communication technologies (2005, 2010, 2014, 2015)	13 (208) 277
Cele wykorzystania Internetu w przedsię- biorstwach (2005, 2010, 2014, 2015)	Purpose of using the Internet by enterprises (2005, 2010, 2014, 2015)	14 (209) 277
DZIAŁ XIV. CENY	CHAPTER XIV. PRICES	
Uwagi ogólne	General notes	x 278
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (2005, 2010, 2014, 2015)	Price indices of consumer goods and services (2005, 2010, 2014, 2015)	1 (210) 279
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług (2005, 2010, 2014, 2015)	Retail prices of selected goods and services (2005, 2010, 2014, 2015)	2 (211) 279

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XIV. CENY (dok.)	CHAPTER XIV. PRICES (cont.)		
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Average procurement prices of major agricultural products (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	3 (212)	281
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Average market-place prices received by farmers (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	4 (213)	282
DZIAŁ XV. ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO	CHAPTER XV. AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	283
Rolnictwo	Agriculture		
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Trends and major economic and production results in agriculture (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	1 (214)	289
Powierzchnia użytków rolnych według rodzajów użytków (2010, 2014, 2015)	<i>Agricultural land area by land type (2010, 2014, 2015)</i>	2 (215)	291
Gospodarstwa rolne według grup obszarowych (2010, 2014, 2015)	<i>Farms by area groups (2010, 2014, 2015)</i>	3 (216)	291
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2005, 2010, 2013, 2014]	<i>Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices) [2005, 2010, 2013, 2014].....</i>	4 (217)	292
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2005, 2010, 2013, 2014]	<i>Structure of gross and market agricultural output (constant prices) [2005, 2010, 2013, 2014].....</i>	5 (218)	292
Powierzchnia zasiewów (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Sown area (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	6 (219)	294
Zbiory i plony wybranych ziemiopłodów (2006-2010, 2010, 2014, 2015)	<i>Selected crop production and yields (2006-2010, 2010, 2014, 2015).....</i>	7 (220)	295
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych (2006-2010, 2010, 2014, 2015)	<i>Area, production and yields of ground vegetables (2006-2010, 2010, 2014, 2015).....</i>	8 (221)	296
Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew (2006-2010, 2010, 2014, 2015)	<i>Area and production of tree fruit (2006-2010, 2010, 2014, 2015).....</i>	9 (222)	297
Powierzchnia, zbiory i plony z krzewów owocowych i plantacji jagodowych (2006-2010, 2010, 2014, 2015)	<i>Area and production of fruit bushes and berry fruit (2006-2010, 2010, 2014, 2015)</i>	10 (223)	298
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Cattle, pigs, sheep and horses (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	11 (224)	299
Drób (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Poultry (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	12 (225)	301
Produkcja żywca rzeźnego (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Production of animals for slaughter (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	13 (226)	301
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Production of meat, fats and pluck (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	14 (227)	302
Produkcja mleka krowiego i jaj kurzych (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Production of cows' milk and hen eggs (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	15 (228)	302
Ciągniki rolnicze (2005, 2010, 2013).....	<i>Agricultural tractors (2005, 2010, 2013).....</i>	16 (229)	303
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik (2004/05, 2009/10, 2013/14, 2014/15).....	<i>Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient (2004/05, 2009/10, 2013/14, 2014/15).....</i>	17 (230)	303
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Value of agricultural products procurement (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015].....</i>	18 (231)	304
Skup ważniejszych produktów rolnych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Procurement of major agricultural products (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	19 (232)	306

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XV. ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO (dok.)	CHAPTER XV. AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY (cont.)		
Rolnictwo (dok.)	Agriculture (cont.)		
Ekologiczne gospodarstwa rolne (2005, 2010, 2014, 2015)	Organic farms (2005, 2010, 2014, 2015).....	20 (233)	307
Lowiectwo	Hunting		
Ważniejsze zwierzęta łowne (2005, 2010, 2014, 2015)	Major game species (2005, 2010, 2014, 2015)	21 (234)	307
Odstrzał ważniejszych zwierząt łownych (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	Shoot of ain game species (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	22 (235)	308
Koła i członkowie Polskiego Związku Łowieckiego oraz obwody łowieckie (2005, 2010, 2014, 2015)	Clubs and members of the Polish Hunting Association and hunting districts (2005, 2010, 2014, 2015)	23 (236)	308
Leśnictwo	Forestry		
Powierzchnia gruntów leśnych (2005, 2010, 2014, 2015)	Forest land (2005, 2010, 2014, 2015).....	24 (237)	309
Powierzchnia lasów	Forest areas	25 (238)	310
Zasoby drzewne na pniu	Growing stock of standing wood	26 (239)	311
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane (2005, 2010, 2014, 2015)	Renewals, afforestations and other forest breeding work (2005, 2010, 2014, 2015).....	27 (240)	312
Pozyskanie drewna (2005, 2010, 2014, 2015)	Removals (2005, 2010, 2014, 2015).....	28 (241)	313
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień (2005, 2010, 2014, 2015)	Trees and shrups outside the forest and removals (2005, 2010, 2014, 2015)	29 (242)	314
Pożary w lasach (2005, 2010, 2014, 2015).....	Forest fires (2005, 2010, 2014, 2015).....	30 (243)	314
DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION		
Uwagi ogólne	General notes	x	315
Przemysł	Industry		
Produkcja sprzedana przemysłu (2005, 2010, 2014, 2015)	Sold production of industry (2005, 2010, 2014, 2015).....	1 (244)	318
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015].....	Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015].....	2 (245)	320
Produkcja wybranych wyrobów (2005, 2010, 2014, 2015)	Production of selected products (2005, 2010, 2014, 2015).....	3 (246)	320
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle (2005, 2010, 2014, 2015)	Average paid employment in industry (2005, 2010, 2014, 2015).....	4 (247)	322
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle (2005, 2010, 2014, 2015)	Average monthly gross wages and salaries in industry (2005, 2010, 2014, 2015)	5 (248)	323
Budownictwo	Construction		
Produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	Construction and assembly production by groups (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015].....	6 (249)	325
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	Construction and assembly production by type of constructions (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]	7 (250)	326
Budynki oddane do użytkowania (2005, 2010, 2014, 2015)	Buildings completed (2005, 2010, 2014, 2015)	8 (251)	327

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO (dok.)	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION (cont.)		
Budownictwo (dok.)	Construction (cont.)		
Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków (2005, 2010, 2014, 2015) ..	<i>Buildings completed by type of buildings (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	9 (252)	329
Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Average paid employment and average monthly gross wages and salaries in construction (2005, 2010, 2013, 2014)</i>	10 (253)	331
DZIAŁ XVII. TRANSPORT I TELEKOMUNIKACJA	CHAPTER XVII. TRANSPORT AND TELECOMMUNICATIONS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	332
Transport	Transport		
Linie kolejowe eksploatowane (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Railway lines operated (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	1 (254)	335
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Hard surface public roads (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	2 (255)	335
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Registered road vehicles and tractors (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	3 (256)	336
Linie regularnej komunikacji autobusowej (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Regular bus communication lines (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	4 (257)	336
Transport samochodowy zarobkowy (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Hire or reward road transport (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	5 (258)	337
Komunikacja miejska (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Urban transport (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	6 (259)	337
Ruch pasażerów w portach lotniczych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Passenger traffic at airports (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	7 (260)	338
Ruch samolotów w portach lotniczych według rodzaju lotnictwa (2010, 2014, 2015)	<i>Aircraft traffic at airports by type of aviation (2010, 2014, 2015).....</i>	8 (261)	338
Wypadki drogowe i ich ofiary (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Road traffic accidents and their casualties (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	9 (262)	338
Wypadki drogowe według sprawców, ważniejszych przyczyn i rodzajów pojazdów (2014, 2015)	<i>Road accidents by culprits, major causes and types of vehicles (2014, 2015)</i>	10 (263)	339
Telekomunikacja	Telecommunication		
Abonenci telefoniczni i aparaty telefoniczne (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Telephone subscribers and telephone sets (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	11 (264)	340
DZIAŁ XVIII. HANDEL I GASTRONOMIA	CHAPTER XVIII. TRADE AND CATERING		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	341
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015].....	<i>Retail sales (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	1 (265)	344
Sprzedaż detaliczna towarów według grup (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015].....	<i>Retail sales by groups (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	2 (266)	344
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębiorstwach handlowych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015].....	<i>Wholesale sales in trade enterprises (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	3 (267)	344
Sklepy według form organizacyjnych i stacje paliw (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Shops by organizational forms and petrol stations (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	4 (268)	345
Gastronomia (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Catering (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	5 (269)	345
Magazyny handlowe (2005, 2009, 2012, 2015).....	<i>Trade warehouses (2005, 2009, 2012, 2015).....</i>	6 (270)	346
Targowiska (2005, 2010, 2014, 2015).....	<i>Marketplaces (2005, 2010, 2014, 2015).....</i>	7 (271)	346

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XIX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	CHAPTER XIX. FINANCES OF ENTERPRISES		
Uwagi ogólne	General notes	x	347
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności (2005, 2010, 2014, 2015)	Revenues, costs and financial results of enterprises by ownership sectors (2005, 2010, 2014, 2015)	1 (272)	351
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sekcji (2005, 2010, 2014, 2015)	Revenues, costs and financial results of enterprises by sections (2005, 2010, 2014, 2015)	2 (273)	353
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych (2005, 2010, 2014, 2015)	Enterprises by obtained financial results (2005, 2010, 2014, 2015)	3 (274)	354
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach (2005, 2010, 2014, 2015)	Economic relations in enterprises (2005, 2010, 2014, 2015)	4 (275)	355
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw (2005, 2010, 2014, 2015)	Current assets of enterprises (2005, 2010, 2014, 2015)	5 (276)	356
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw (2005, 2010, 2014, 2015)	Share equity (funds) of enterprises (2005, 2010, 2014, 2015)	6 (277)	358
Kapitał zakładowy spółek według form własności (2005, 2010, 2014, 2015)	Share capital of companies by ownership forms (2005, 2010, 2014, 2015)	7 (278)	359
Zobowiązania przedsiębiorstw (2005, 2010, 2014, 2015)	Liabilities of enterprises (2005, 2010, 2014, 2015)	8 (279)	360
DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE	CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE		
Uwagi ogólne	General notes	x	361
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2005, 2010, 2014, 2015)	Budget revenue of local government units by type (2005, 2010, 2014, 2015)	1 (280)	363
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2015 r.	Budget revenue of local government units by division in 2015	2 (281)	365
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2005, 2010, 2014, 2015)	Budget expenditure of local government units by type (2005, 2010, 2014, 2015)	3 (282)	366
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2015 r.	Budget expenditure of local government units by division in 2015	4 (283)	367
Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych (2014, 2015)	Revenue and costs of self-government budgetary establishments (2014, 2015)	5 (284)	368
DZIAŁ XXI. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XXI. INVESTMENTS. FIXED ASSETS		
Uwagi ogólne	General notes	x	369
Inwestycje	Investments		
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) [2010, 2014, 2015]	Investment outlays (current prices) [2010, 2014, 2015]	1 (285)	372
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące) [2010, 2014, 2015]	Investment outlays in enterprises (current prices) [2010, 2014, 2015]	2 (286)	373
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup (ceny bieżące) [2010, 2014, 2015]	Investment outlays in enterprises by groups (current prices) [2010, 2014, 2015]	3 (287)	374
Środki trwałe	Fixed assets		
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2014, 2015]	Gross value of fixed assets (current book-keeping prices) [2010, 2014, 2015]	4 (288)	375
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2014, 2015]	Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices) [2010, 2014, 2015] ...	5 (289)	376

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XXII. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXII. REGIONAL ACCOUNTS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	377
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) [2010, 2013, 2014]	<i>Gross domestic product (current prices) [2010, 2013, 2014]</i>	1 (290)	380
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące) [2010, 2013, 2014]	<i>Basic elements of production account and gen- eration of income account (current prices) [2010, 2013, 2014]</i>	2 (291)	381
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych (2010, 2013, 2014)	<i>Nominal income in the households sector (2010, 2013, 2014)</i>	3 (292)	381
DZIAŁ XXIII. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XXIII. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	382
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Entities of the national economy in the REGON register (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1 (293)	383
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Entities of the national economy in the REGON register by legal forms and sections (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	2 (294)	384
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Commercial companies by legal status and sections (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	3 (295)	386
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Entities of the national economy newly registered by selected legal forms and sections (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	4 (296)	387
Podmioty gospodarki narodowej wyrejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Entities of the national economy removed by selected legal forms and sections (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	5 (297)	388

SPIS WYKRESÓW

LIST OF GRAPHS

	Strona Page
Mapa administracyjna województwa łódzkiego w 2015 r.	78
Podział województwa łódzkiego według nomenklatury jednostek terytorialnych do celów statystycznych (NTS) w 2016 r.	79
Ludność według płci i wieku w 2015 r.	102
Ruch naturalny ludności	103
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia	103
Struktura pracujących w 2015 r.	158
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku i poziomu wykształcenia w 2015 r.	158
Odchylenia względne przeciętnych wynagrodzeń w wybranych sekcjach od przeciętnego wynagrodzenia w województwie.....	159
Mieszkania wyposażone w instalacje w 2015 r.	192
Mieszkania oddane do użytkowania.....	192
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2015/2016	193
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie informacyjno-telekomunikacyjne.....	282
Gospodarstwa domowe wyposażone w wybrane technologie informacyjno-telekomunikacyjne.....	282
Użytki rolne w gospodarstwach rolnych w 2015 r.	283
Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2014 r.	283
Struktura produkcji budowlano-montażowej	330
Struktura nakładów inwestycyjnych w gospodarce narodowej	331
Produkcja wybranych wyrobów	331
Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca.....	374
Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące).....	374
Struktura podmiotów gospodarki narodowej w 2015 r.	375

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH SYMBOLS

- Kreska (—) – zjawisko nie wystąpiło.
magnitude zero.
- Zero: (0) – zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5;
magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;
- (0,0) – zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.
- Kropka (.) – zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
data not available or not reliable.
- Znak x – wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
not applicable.
- Znak Δ – oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 16.
categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 16.
- Znak # – oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej.
data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.
- „W tym” – oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.
indicates that not all elements of the sum are given.
- „Of which” –
- Comma (,) – *used in figures represents the decimal point.*

SKRÓTY ABBREVIATIONS

tys. <i>thous.</i>	= tysiąc = <i>thousand</i>	mm	= milimetr <i>millimetre</i>
mln	= milion <i>million</i>	cm	= centymetr <i>centimetre</i>
zł <i>zl</i>	= złoty = <i>zloty</i>	m	= metr <i>metre</i>
szt <i>pcs</i>	= sztuka = <i>piece</i>	km	= kilometr <i>kilometre</i>
egz	= egzemplarz	m ²	= metr kwadratowy <i>square metre</i>
kpl	= komplet	ha	= hektar <i>hectare</i>
wol. <i>vol.</i>	= wolumin = <i>volume</i>	km ²	= kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
μg	= mikrogram <i>microgram</i>	l	= litr <i>litre</i>
g	= gram <i>gram</i>	hl	= hektolitr <i>hectolitre</i>
kg	= kilogram <i>kilogram</i>	dm ³	= decymetr sześcienny <i>cubic decimetre</i>
dt	= decytona <i>deciton</i>	m ³	= metr sześcienny <i>cubic metre</i>
t	= tona <i>tonne</i>	dam ³	= dekametr sześcienny <i>cubic decametre</i>

hm ³	= hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>	pkt	= punkt
kW·h	= kilowatogodzina <i>kilowatt-hour</i>	tabl.	= tablica <i>table</i>
MW·h	= megawatogodzina <i>megawatt-hour</i>	ust.	= ustęp
GW·h	= gigawatogodzina <i>gigawatt-hour</i>	Dz. U.	= Dziennik Ustaw
GJ	= gigadzul <i>gigajoule</i>	i in.	= i inni
PJ	= petadzul <i>petajoule</i>	itp. <i>etc.</i>	= i tym podobne = <i>and the like</i>
°C	= stopień Celsjusza <i>centigrade</i>	m.in. <i>i.a.</i>	= między innymi = <i>among others</i>
h	= godzina <i>hour</i>	np. <i>e.g.</i>	= na przykład = <i>for example</i>
d	= doba	tj. <i>i.e.</i>	= to jest = <i>that is</i>
24h	= 24 hours	tzn. <i>i.e.</i>	= to znaczy = <i>that is</i>
r.	= rok	tzw.	= tak zwany
ceg	= cegła przeliczeniowa materiałów ściennych	ww.	= wyżej wymieniony
brick	= <i>standard brick unit expressing the quantity of wall building ma- terials</i>	PKP	= Polskie Koleje Państwowe
t/r	= ton rocznie	S.A.	= Spółka Akcyjna <i>Joint stock company</i>
t/y	= <i>tonnes per year</i>	ZOZ	= Zakład Opieki Zdrowotnej <i>Health Care Institution</i>
art.	= artykuł <i>article</i>	NTS	= Nomenklatura Jednostek Terytorial- nych do Celów Statystycznych
cd. <i>cont.</i>	= ciąg dalszy = <i>continued</i>	NUTS	= <i>Nomenclature of Territorial Units for Statistics</i>
dok. <i>cont.</i>	= dokończenie = <i>continued</i>	EKG <i>ECE</i>	= Europejska Komisja Gospodarcza = <i>Economic Commission for Europe</i>
Lp. <i>No.</i>	= liczba porządkowa = <i>number</i>	EUROSTAT	= Biuro Statystyczne Wspólnot Euro- pejskich <i>Office Statistique des Communau- tes Européennes</i>
Kk	= Kodeks karny	ONZ <i>UN</i>	= Organizacja Narodów Zjednoczo- nych = <i>United Nations</i>
kl.	= klasa	UNESCO	= Organizacja Narodów Zjednoczo- nych do Spraw Oświaty, Nauki i Kultury <i>United Nations Educational, Scien- tific and Cultural Organization</i>
m.st.	= miasto stołeczne		
nr (Nr) <i>No.</i>	= numer = <i>number</i>		
poz.	= pozycja		
p u	= powierzchnia użytkowa		

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

- 1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007, wprowadzona z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami.

W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność z zakresu usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją”, „Pozostała działalność usługowa” oraz „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby”.

W niektórych tablicach prezentujących dane dotyczące pracujących dokonano grupowania, ujmując pod pojęciem **usługi** — sekcje: „Handel; naprawa pojazdów samochodowych”; „Transport i gospodarka magazynowa”; „Zakwaterowanie i gastronomia”; „Informacja i komunikacja”; „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”; „Obsługa rynku nieruchomości” oraz pozostałe usługi.

- 2) według **sektorów instytucjonalnych** — wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

2. Data are presented:

- 1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007, was introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers, dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments.

The item **“Industry”** was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.

The item **“Other services”** was introduced including sections: “Professional scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation” and “Other service activities” as well as “Activities of households as employers; undifferentiated goods-and-services-producing activities of households for own use”.

In some tables presenting data on persons the grouping was made, and the term **services** includes — sections: “Trade; repair of motor vehicles”; “Transportation and storage”; “Accommodation and catering”; “Information and communication”; “Financial and insurance activities”; “Real estate activities and other services”.

- 2) according to **institutional sectors** — exclusively within the scope of regional accounts;

3) według **sektorów własności**:

- **sektor publiczny** — grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,
- **sektor prywatny** — grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszana” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

3. Prezentowane informacje przedstawione zostały stosownie do zakresu prowadzonych badań, obejmujących podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i — jeśli nie zaznaczono inaczej — obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- 50 osób i więcej.

4. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

5. Dane w podziale według sekcji i działów PKD 2007 oraz sektorów instytucjonalnych opracowano — jeśli nie zaznaczono inaczej — tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

W przypadku gdy dane statystyczne grupowane metodą przedsiębiorstw ujmują również informacje dotyczące części składowych podmiotów gospodarki narodowej utworzonych w celu prowadzenia działalności innej niż prowadzona w jednostce macierzystej, każdorazowo poinformowano o tym fakcie w poszczególnych działach Rocznika.

3) according to **ownership sectors**:

- **public sector** — grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), local self-government entity ownership as well as “mixed ownership” with a predominance of public sector entity capital (property),
- **private sector** — grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of private sector entity capital (property) and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.

3. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, including entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and (unless otherwise indicated) include entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- 50 persons and more.

4. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with the **respective organizational status of units of the national economy**.

5. Data according to NACE Rev. 2 sections and divisions as well as according to institutional sectors are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

When statistical data grouped by the enterprise method include information concerning component parts of entities of the national economy, established in order to conduct activity other than that which is conducted by the parent entity, this fact is indicated in the individual chapters of the Yearbook.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

7. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku — obok PKD 2007— należą wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności (KZiS)**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego, zatrudnionych i ich wynagrodzeń oraz bezrobotnych; klasyfikacja opracowana na podstawie Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Zawodów (ISCO-8) wprowadzona została z dniem 1 I 2015 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 VIII 2014 r. (Dz. U. poz. 1145) w miejsce obowiązującej do 31 XII 2014 r.;
- 2) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 3) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług - PKWiU 2008**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2008, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 I 2009 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz. U. Nr 207, poz. 1293) z późniejszymi zmianami;
- 4) **Nomenklaturę Scaloną CN oraz Międzynarodową Standardową Klasyfikację Handlu (SITC)**, na podstawie których dokonuje się grupowania towarów w handlu zagranicznym;
- 5) **Polską Klasyfikacją Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania obiektów budowlanych; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30

6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.

7. Other than NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

- 1) the **Occupations and Specializations Classification (KZiS)**, on the basis of which councilors of organs of local government units, paid employees and their wages and salaries as well as the unemployed are grouped, the classification compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08) was introduced on 1 I 2015 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy, dated 27 VIII 2014 (Journal of Laws item 1145) replacing the classification valid until 31 XII 2014;
- 2) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;
- 3) the **Polish Classification of Goods and Services - PKWiU 2008**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 I 2009 by the decree of the Council of Ministers, dated 29 X 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293) with later amendments;
- 4) the **Combined Nomenclature CN and the Standard International Trade Classification (S/TC)**, on the basis of which goods in foreign trade are grouped;
- 5) the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which type of constructions are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by the decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Jour-

XII1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316) z późniejszymi zmianami;

- 6) **Klasyfikację Środków Trwałych (KST)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KST wprowadzona została z dniem 1 I 2011 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 XII 2010 r. (Dz. U. Nr 242, poz. 1622).

8. Informacje o województwie oraz w podziale na **miasta** i **wieś** podano w każdorazowym podziale administracyjnym, z wyjątkiem zweryfikowanej liczby ludności dla roku 2000 oraz 2010, którą podano zgodnie z podziałem administracyjnym obowiązującym odpowiednio w dniu 31 XII 2002 r. oraz 31 XII 2011 r. (patrz uwagi ogólne działu „Ludność”, ust. 2).

W tablicach zawierających informacje w podziale na **miasta** i **wieś**, przez „**miasta**” rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez „**wieś**” – gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.

9. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług - VAT (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych oraz do 2010 r. zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

10. Jako **cenę stałą** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej, sprzedaży detalicznej, importu i eksportu, nakładów inwestycyjnych, środków trwałych, produkcji globalnej, zużycia pośredniego i produktu krajowego brutto – ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany z wyjątkiem ziemnia-

nal of Laws No. 112, item 1316) with later amendments;

- 6) *the **Classification of Fixed Assets (KST)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KST was introduced on 1 I 2011 by the decree of the Council of Ministers, dated 10 XII 2010 (Journal of Laws No. 242, item 1622).*

8. *Information on voivodship as well as by **urban and rural area** is presented according to administrative division in a given period, excluding the verified number of population for year 2000 and 2010, which was given according to administrative division respectively as of 31 XII 2002 and 31 XII 2011 (see general notes to the chapter “Population”, item 2).*

*In the tables containing information divided into **urban areas** and **rural areas**, the term “**urban areas**” is understood as urban gminas and towns in urban-rural gminas, while the term “**rural areas**” is understood as rural gminas and rural area in urban-rural gminas.*

9. *Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables in which prices are not defined, data are expressed in current prices.*

***Basic price** is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.*

Taxes on products include: value added tax - VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including excise tax) as well as other taxes on products, such as excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g., on games of chance and mutual betting and until 2010 lump sum tax on goods and services from occasional transport of passengers in buses with foreign registration).

10. ***Constant prices** were adopted as follows:*

- 1) *agricultural output, retail sales, imports and exports, investment outlays, fixed assets as well as output, intermediate consumption and gross domestic product – current prices from the year*

ków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;

2) produkcji sprzedanej przemysłu i produkcji budo-wlano-montażowej;

— ceny stałe 2005 (średnie ceny bieżące 2005 r.) dla lat 2006-2010,

— ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

11. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obli-czono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

12. Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 lud-ności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludno-sci według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja, spożycie) — według stanu w dniu 30 VI.

Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną — jeśli nie zaznaczono inaczej — do 2009 r. na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Miesz-kań 2002, od 2010 r. — Narodowego Spisu Powszech-nego Ludności i Mieszkań 2011.

13. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeń-stwa publicznego.

14. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

15. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektó-rych przypadkach sumy składników mogą się nie-znacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”. Z tego powodu w tablicach prezentujących strukturę procentową sumy udziałów mogą nieznacznie różnić się od 100.

16. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami.

17. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowa-nych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

preceding the surveyed year, with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in case of which average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;

2) *sold production of industry, construction and as-sembly production:*

— *2005 constant prices (2005 average current prices) for 2006-2010,*

— *2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011.*

11. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

12. When computing per capita data (1000 popu-lation, etc.) as of the end of a year (e.g. beds in hospi-tals, fixed assets), the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, produc-tion, consumption) — as of 30 VI.

For calculations, it was assumed to use the number of calculated — unless otherwise indicated — until 2009 on the basis of the Population and Housing Census 2002, since 2010 on the basis of Population and Housing Census 2011.

13. Data, unless otherwise noted, do not include budget entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

14. Selected information presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publica-tions of the Statistical Office.

15. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item “total”. Because of this reason the sums in the tables may not equal 100.

16. Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note.

17. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbrev-iations used and their full names are given below:

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA
CHOROÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja)

INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION
OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD—10 Revision)

Choroby krwi i narządów krwiotwórczych	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych
<i>Diseases of blood and blood-forming organs</i>	<i>Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism</i>
Wady rozwojowe wrodzone	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe
<i>Congenital anomalies</i>	<i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>
Objawy i stany niedokładnie określone	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych, gdzie indziej niesklasyfikowane
<i>Symptoms and ill-defined conditions</i>	<i>Symptoms, sign and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified</i>

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI (PKD 2007)
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY —
— NACE Rev. 2

sekcje
sections

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
<i>Trade; repair of motor vehicles</i>	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods</i>
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
<i>Accommodation and catering</i>	<i>Accommodation and food service activities</i>

skrót (dok.) abbreviation (cont.)	pełna nazwa (dok.) full name (cont.)
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
działy divisions	
Produkcja skór i wyrobów skórzanych	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	<i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów farmaceutycznych	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych
<i>Manufacture of pharmaceutical products</i>	<i>Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations</i>
Produkcja wyrobów z metali	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
<i>Manufacture of metal products</i>	<i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców

*

* *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications as well as in the series “Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (Methodological Papers and Classifications).

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R.
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo	SPECIFICATION
	Poland	Voivodship	
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100	

POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY — stan w dniu 31 XII
AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION — as of 31 XII

Powierzchnia w km ²	312679	18219	5,8	Area in km ²
Powiaty	314	21	6,7	Powiats
Miasta na prawach powiatu	66	3	4,5	Cities with powiat status
Gminy	2478	177	7,1	Gminas
Miasta	915	44	4,8	Towns
Miejscowości wiejskie	52529	5009	9,5	Rural localities
Sołectwa	40688	3495	8,6	Village administrator's offices

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA
ENVIRONMENTAL PROTECTION

Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:
pyłowych	44,3	2,8	6,3	particulates
gazowych	211566,3	42262,6	20,0	gases
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII)	3273	205	6,3	Municipal wastewater treatment plants ^a (as of 31 XII)
w tym: biologiczne	2427	162	6,7	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów	826	41	5,0	with increased biogene removal (disposal)
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t	130985,2	10945,6	8,4	Generated waste (during the year, excluding municipal waste) in thous. t
Odpady komunalne zebrane (w ciągu roku) ^b w tys. t	10863,5	657,6	6,1	Municipal waste collected (during the year) ^b in thous. t
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				Outlays on fixed assets: (current prices):
służące ochronie środowiska:				in environmental protection:
w milionach złotych	15160,0	812,2	5,4	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	5,6	4,7	x	in % of total investment outlays
służące gospodarce wodnej:				in water management:
w milionach złotych	3294,6	132,2	4,0	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	1,2	0,8	x	in % of total investment outlays

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE^c
PUBLIC SAFETY^c

Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings:
w tysiącach	799,8	48,3	6,0	in thousands
na 10 tys. ludności	208,0	193,4	x	per 10 thous. population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję w %	64,7	58,8	x	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police in %

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Dane szacunkowe. c Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.
a Working on sewage network. b Estimated data. c Excluding punishable acts committed by juveniles.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo	SPECIFICATION	
	Poland	Voivodship		
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100		
LUDNOŚĆ POPULATION				
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	38437,2	2493,6	6,5	Population (as of 31 XII) in thous.
miasta	23166,4	1572,9	6,8	urban areas
wieś	15270,8	920,7	6,0	rural areas
w tym kobiety	19839,2	1305,5	6,6	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	137	x	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	60	63	x	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,67	-3,61	x	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały ^a na 1000 ludności	-0,41	-0,83	x	Internal and international net migration for permanent residence ^a per 1000 population
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES				
Pracujący ^{bc} (stan w dniu 31 XII) w tys.	14504,3	956,9	6,6	Employed persons ^{bc} (as of 31 XII) in thous.
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	3907,85	3574,28	91,5	Average monthly gross wages and salaries in zł
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	1563,3	109,5	7,0	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^c (stan w dniu 31 XII) w %	9,7	10,3	x	Registered unemployment rate ^c (as of 31 XII) in %
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS				
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej rozdzielczej	297871,1	22754,5	7,6	water supply distribution
kanalizacyjnej rozdzielczej ^d	149668,0	6507,1	4,3	sewage distribution ^d
gazowej	145986,7	4351,9	3,0	gas supply
Zasoby mieszkaniowe ^e (stan w dniu 31 XII):				Dwelling stocks ^e (as of 31 XII):
mieszkania: w tysiącach	14119,5	1003,9	7,1	dwellings: in thousands
na 1000 ludności	367,3	402,6	x	per 1000 population
izby: w tysiącach	53961,3	3606,9	6,7	rooms: in thousands
na 1000 ludności	1403,9	1446,5	x	per 1000 population
powierzchnia użytkowa mieszkań: w tysiącach m ²	1039071,3	68923,5	6,6	useful floor area of dwellings: in thousands m ²
na 1000 ludności w m ²	27032,9	27640,1	x	per 1000 population in m ²
Mieszkania oddane do użytkowania: w tysiącach	147,7	7,2	4,8	Dwellings completed: in thousands
na 1000 ludności:				per 1000 population:
mieszkania	3,8	2,9	x	dwellings
izby	15,9	12,8	x	rooms
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	383,3	322,1	x	useful floor area of dwellings in m ²

a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. b Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. c Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. d Łącznie z kolektorami. e Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych.

a For calculating net migration, data on international migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used. b By actual workplace and kind of activity. c Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. d Including collectors. e Based on balance of dwelling stocks.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo	SPECIFICATION
	Poland	Voivodship	
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100	

EDUKACJA^a I WYCHOWANIE — stan na początku roku szkolnego
EDUCATION^a — as of beginning of the school year

Uczniowie w szkołach ^b w tys.:				<i>Pupils and students in schools^b in thous.</i>
podstawowych.....	2480,8	151,8	6,1	<i>primary</i>
gimnazjalnych	1073,6	66,0	6,2	<i>lower secondary</i>
specjalnych przysposabiających do pracy.....	10,8	0,6	6,1	<i>special job-training</i>
zasadniczych zawodowych.....	178,8	8,9	5,0	<i>basic vocational</i>
liceach ogólnokształcących	501,2	33,0	6,6	<i>general secondary</i>
technikach	506,2	30,5	6,0	<i>technical secondary</i>
artystycznych ogólnokształcących ^c	12,6	0,9	6,9	<i>general art^c</i>
policealnych	255,1	20,0	7,9	<i>post-secondary</i>
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^d :				<i>Children attending pre-primary education establishments^d:</i>
w tysiącach.....	1140,6	70,3	6,2	<i>in thousand</i>
na 1000 dzieci w wieku 3—5 lat	842	847	x	<i>per 1000 children aged 3—5</i>

OCHRONA ZDROWIA^e I POMOC SPOŁECZNA — stan w dniu 31 XII
HEALTH CARE^e AND SOCIAL WELFARE — as of 31 XII

Pracownicy medyczni ^f :				<i>Medical personnel^f:</i>
lekarze	88437	6676	7,6	<i>doctors</i>
lekarze dentyści	12603	875	7,0	<i>dentists</i>
pielęgniarki ^g	197381	12319	6,3	<i>nurses^g</i>
Przychodnie	20412	1562	7,7	<i>Out-patients departments</i>
Szpitala ogólne.....	956	68	7,1	<i>General hospitals</i>
Łóżka w szpitalach ogólnych ^h w tys.	187,0	13,0	7,0	<i>Beds in general hospitals^h in thous.</i>
Apteki ogólnodostępne ⁱ	1274	912	7,2	<i>Generally available pharmaciesⁱ</i>

KULTURA. TURYSTYKA
CULTURE. TOURISM

Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	8050	530	6,6	<i>Public libraries (including branches; as of 31 XII)</i>
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	129904,4	8518,1	6,6	<i>Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.</i>

a Patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. c Dających uprawnienia zawodowe. d Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. e Łącznie z danymi resortu obrony narodowej i spraw wewnętrznych. f Łącznie z odbywającymi staż. Łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest indywidualna praktyka lekarska i pielęgniarska zarejestrowana w izbach lekarskich i pielęgniarskich, która realizuje świadczenia zdrowotne w ramach środków publicznych; bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji publicznej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. g Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. h Łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków. i Bez aptek w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, np. w szpitalach.

a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2. b Excluding schools for adult, excluding post-secondary schools. c Leading to professional certification. d Including the children attending for all school year in the units performing health care activities. e Include data of the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior. f Include inters. Including persons for whom the main workplace are individual medical practice and nurses registered at Chamber of Physicians and Chambers of Nurses providing publicly funded medical services; excluding persons for whom the main workplace are university, social welfare, public administration or territorial self-government unit or National Health Fund. g Including master nurses. h Including beds and incubators for newborns. i Excluding pharmacies in in-patient health care facilities e.g. in hospitals.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100		

KULTURA. TURYSTYKA (dok.)
CULTURE. TOURISM (cont.)

Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	926	51	5,5	Museums with branches (as of 31 XII)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	33271,3	1115,0	3,4	Museum and exhibition visitors in thous.
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	444	21	4,7	Fixed cinemas (as of 31 XII)
Widzowie w kinach stałych w tys.	45681,5	2367,8	5,2	Audience in fixed cinemas in thous.
Baza noclegowa turystyki ^a :				Tourist accommodation establish- ments ^a :
obiekty (stan w dniu 31 VII)	10024	352	3,5	facilities (as of 31 VII)
miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	710274	23128	3,3	number of beds (as of 31 VII)
korzystający z noclegów w tys.	26942056	1281092	4,8	tourists accommodated in thous.

ROLNICTWO I LEŚNICTWO
AGRICULTURE AND FORESTRY

Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej (stan w czerwcu) ^b w tys. ha	14398,2	965,7	6,7	Agricultural land in good agricultural condition (as of June) ^b in thous. ha
pod zasiewami ^c	10753,0	765,3	7,1	sown area ^c
grunty ugorowane	134,1	11,3	8,4	fallow land
uprawy trwałe	391,0	39,4	10,1	permanent crops
w tym sady	349,9	38,6	11,0	of which orchards
ogrody przydomowe	27,4	1,3	4,9	kitchen gardens
łąki i pastwiska	3092,8	148,4	4,8	meadows and pastures
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^c w tys. ha:				Sown area (as of June) ^c in thous. ha:
zboża	7511,8	588,5	7,8	cereals
ziemniaki	292,5	35,9	12,3	potatoes
warzywa gruntowe ^d	175,7	17,4	9,9	field vegetables ^d
Zbiory w tys. t:				Production in thous. t:
zboża	28002,7	1797,3	6,4	cereals
ziemniaki	6151,8	674,0	11,0	potatoes
warzywa gruntowe ^d	3792,8	452,4	11,9	field vegetables ^d
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
zboża	37,3	30,5	81,8	cereals
ziemniaki	210	188	89,5	potatoes
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9214,9	388,2	4,2	Forest areas (as of 31 XII) in thous. ha

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO
INDUSTRY AND CONSTRUCTION

Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				Sold production of industry (current prices):
w milionach złotych	1255515,6	74501,5	5,9	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	32649,3	29821,6	x	per capita in zł
Sprzedaż produkcji budowlano- -montażowej ^e (ceny bieżące):				Sales of construction and assembly production ^e (current prices):
w milionach złotych	171302,5	9515,7	5,6	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	4455	3809	x	per capita in zł

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy do 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. c Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). d Łącznie z ogrodami przydomowymi. e Zrealizowanej przez podmioty budowlane — według miejsca wykonywania robót.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of up to 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. c Excluding permanent crops, and crop area intended for ploughing (green fertilizers). d Including kitchen gardens. e Realized by construction units — by place of performing works.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo	SPECIFICATION
	Poland	Voivodship	
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100	

TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ — stan w dniu 31 XII
TRANSPORT AND COMMUNICATIONS — as of 31 XII

Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km ..	290919,1	20150,5	6,9	Hard surface public roads (urban and non-urban) in km
w tym o nawierzchni ulepszonej w %	92,2	92,1	x	of which improved in %
Samochody zarejestrowane ^a w tys. szt.:				Registered cars ^a in thous. units:
osobowe	20723,4	1358,3	6,6	passenger cars
ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	3428,0	239,0	7,0	lorries and road tractors ^b
Telefoniczne łącza główne ^d :				Fixed main line ^d :
w tysiącach	4947,9	289,1	5,8	in thousands
w tym standardowe łącza główne..	4221,9	248,2	5,9	of which standard main line
na 1000 ludności	128,7	115,9	x	per 1000 population

HANDEL — stan w dniu 31 XII
TRADE — as of 31 XII

Sklepy	360750	24456	6,8	Shops
Liczba ludności na 1 sklep	107	102	x	Population per shop
Targowiska stałe	2222	178	8,0	Permanent marketplaces

FINANSE PUBLICZNE
PUBLIC FINANCE

Budżety gmin^e				Budgets of gminas^e
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	87667,2	5671,7	6,5	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	3396	3394	x	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	85944,4	5568,6	6,5	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	3329	3332	x	per capita in zł
Budżety miast na prawach powiatu				Budgets of cities with powiat status
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	70560,1	4418,9	6,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	5583	5343	x	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	69824,2	4599,9	6,6	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	5525	5561	x	per capita in zł
Budżety powiatów				Budgets of powiats
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	23681,5	1454,5	6,1	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	917	870	x	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	23444,1	1445,1	6,2	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	908	865	x	per capita in zł
Budżety województw				Budgets of voivodships
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	17110,1	747,0	4,4	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	445	299	x	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	17202,7	749,7	4,4	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	447	300	x	per capita in zł

a Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. c Dane dotyczą poczty publicznej. d Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. e Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Including cars having temporary permissions given at the end of the year. b Including vans. c Data concern operators of the public post office. d Data concern operators of the public telecommunication network. e Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (dok.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>			
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE INVESTMENTS. FIXED ASSETS				
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				<i>Investment outlays (current prices):</i>
w milionach złotych	271839,3	17437,7	6,4	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	7069	6980	x	<i>per capita in zł</i>
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>
w milionach złotych	3471800,9	216320,5	6,2	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	90324	86750	x	<i>per capita in zł</i>
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ — stan w dniu 31 XII ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY — as of 31 XII				
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^a	4184409	241462	5,8	<i>Entities of the national economy in the REGON register^a</i>
sektor publiczny	121768	6595	5,4	<i>public sector</i>
sektor prywatny	4028506	234614	5,8	<i>private sector</i>
RACHUNKI REGIONALNE W 2014 R. REGIONAL ACCOUNTS IN 2014				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				<i>Gross domestic product (current prices):</i>
w milionach złotych	1719704	104951	6,1	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	44686	41839	x	<i>per capita in zł</i>
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				<i>Gross value added (current prices):</i>
w milionach złotych	1524940	93091	6,1	<i>in million zlotys</i>
na 1 pracującego w zł	109899	100218	x	<i>per 1 employed person in zł</i>
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				<i>Gross nominal disposable income in the households sector:</i>
w milionach złotych	1035025	68668	6,6	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	26895	27374	x	<i>per capita in zł</i>

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture; excluding entities for which the information on the form of ownership does not occur in the REGON register.

U w a g a. Przeliczeń danych na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za 2000 r. oraz 2005-2009 dokonano przy przyjęciu *N o t e. Calculations of data per capita (1000 population, etc.) For 2000 as well as 2005-2009 are based on the revised*

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	2010
						POWIERZ AR
1	Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	18219	18219	18219	18219	18219
						STAN I OCHRONA ENVIRONMENTAL
	Pobór wody — w % poboru ogółem — na cele:					
2	produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem).....	27,2	26,4	23,3	30,4	33,2
3	eksploatacji sieci wodociągowej ^b	47,0	45,7	45,2	44,7	43,4
4	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ² w dam ³	17,0	18,0	16,3	15,7	16,0
5	w tym do produkcji przemysłowej	5,1	4,8	5,3	5,3	5,9
	Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi:					
6	oczyszczane w % wymagających oczyszczania	92,8	90,3	92,6	97,3	99,5
7	nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	0,6	0,7	0,5	0,2	0,0
8	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^c	57,5	64,2	65,8	65,9	66,0
	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys.t:					
9	pyłowych	12,1	7,9	6,8	4,6	4,2
10	gazowych (bez dwutlenku węgla)	327,9	220,8	144,4	135,6	166,3
	Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:					
11	pyłowych	99,7	99,8	99,8	99,8	99,9
12	gazowych (bez dwutlenku węgla)	38,9	49,7	62,5	62,4	64,5
	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII):					
13	w % powierzchni ogólnej	16,3	16,4	18,8	18,8	19,7
14	na 1 mieszkańca w m ²	1130	1157	1343	1349	1413
15	Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) ^d na 1 km ² w t	318,8	244,2	211,7	328,4	338,8
16	Odpady komunalne zebrane ^e (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w kg	338,4	247,6	245,4	248,9	261,2
	Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakładów inwestycyjnych ogółem:					
17	służące ochronie środowiska	5,0	5,5	3,8	5,7	5,8
18	służące gospodarce wodnej	0,9	0,6	0,7	1,6	1,3

a Z ujęć własnych. b Pobór wody na ujęciach przed włączeniem do sieci. c Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – e Dane szacunkowe; w 2000 r. określane jako odpady stałe wywiezione, od 2003 r. dane nieporównywalne z danymi za lata
a From own intakes. b Water withdrawal at intakes before entering the water system. c Population connected to "Environmental protection", item 7. e Estimated data; in 2000 defined as solid waste removed and since 2003 data are not

skorygowanej liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.
number of population, which considers the results of Population and Housing Census of 2002.

2011	2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
CHNIA EA						
18219	18219	18219	18219	18219	Area in km ² (as of 31 XII)	1
ŚRODOWISKA PROTECTION						
					Water withdrawal — in % of total withdrawal — for purposes of:	
35,3	34,4	33,3	34,9	35,3	production ^a (excluding agriculture, forestry and fishing)	2
41,5	42,6	43,8	46,6	46,9	exploitation of water supply network ^b	3
16,9	16,6	15,5	14,3	15,2	Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km ² in dam ³	4
6,5	6,2	5,6	5,5	5,9	of which for industrial production	5
					Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground:	
99,6	98,2	96,4	96,9	97,0	treated in % of requiring treatment	6
0,0	0,1	0,2	0,2	0,2	untreated per 1 km ² in dam ³	7
67,3	67,0	68,0	67,9	68,2	Population connected to wastewater treatment plants ^c in % of total population	8
					Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous t:	
3,9	3,5	3,2	2,8	2,8	particulates	9
168,9	162,6	146,6	155,0	154,2	gases (excluding carbon dioxide)	10
					Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:	
99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	particulates	11
68,2	71,4	75,6	75,4	77,4	gases (excluding carbon dioxide)	12
					Area of special nature value under legal protection (as of 31 XII):	
19,7	19,7	19,6	19,6	19,6	in % of total area	13
1419	1425	1424	1429	1435	per capita in m ²	14
434,5	445,0	499,9	545,4	600,8	Generated waste (during the year; excluding municipal waste) ^d per 1 km ² in t	15
249,6	245,7	228,7	256,4	263,0	Municipal waste collected ^e (during the year) per capita in kg	16
					Outlays on fixed assets (current prices) in % of total investment outlays:	
9,3	6,6	6,5	5,9	4,7	in environmental protection	17
0,4	0,4	0,4	0,6	0,8	in water management	18

dane szacunkowe; ludność ogółem – na podstawie bilansów. d Patrz uwagi ogólne działu „Stan i ochrona środowiska” ust. 7. poprzednie ze względu na zmianę katalogu odpadów.

wastewater treatment plants - estimated data; the total population – based on balances. d See general notes to the chapter comparable with data for previous years due to a change in the catalogue of waste.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	2010
BEZPIECZEŃSTWO PUBLIC						
	Przestępstwa stwierdzone przez Policję ^a w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:					
1	w liczbach bezwzględnych	78399	86747	71363	71104	74725
2	na 10 tys. ludności.....	297,8	336,0	279,7	279,3	293,4
3	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^a w %.....	36,2	48,0	63,5	65,3	65,5
LUDN POPULA						
4	Ludność (stan w dniu 31 XII).....	2627824	2577465	2548861	2541832	2542436
5	miasta	1709881	1665261	1638657	1630989	1625159
6	wieś.....	917943	912204	910204	910843	917277
7	w tym kobiety.....	1373158	1349335	1336533	1333045	1330254
8	Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	109	110	110	110	110
9	Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII) ...	144	141	140	140	140
	Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):					
10	przedprodukcyjnym	579392	486478	454512	446694	444382
11	produkcyjnym	1603689	1646382	1629614	1624856	1620849
12	poprodukcyjnym	444743	444605	464735	470282	477205
13	Małżeństwa na 1000 ludności	5,3	5,2	6,4	6,2	5,7
14	Rozwody na 1000 ludności	1,3	2,0	1,7	1,9	1,7
15	Urodzenia żywe na 1000 ludności	8,9	8,7	10,0	10,2	10,0
16	Zgony ^c na 1000 ludności	12,1	12,1	12,3	12,5	12,3
17	Przyrost naturalny na 1000 ludności.....	-3,2	-3,4	-2,3	-2,3	-2,2
18	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych.....	7,7	6,1	5,3	5,4	4,0
19	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,5	-0,7	-0,7	-0,5	-0,7
	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:					
20	mężczyźni	67,90	68,64	69,07	69,23	70,14
21	kobiety	77,17	78,30	78,86	78,87	79,41
RYNEK LABOUR						
	Pracujący ^{ef} (stan w dniu 31 XII):					
22	w tysiącach	1066,0	898,6	970,3	937,5	943,2
23	w tym kobiety.....	519,1	426,6	455,1	443,7	449,4
24	na 1000 ludności	406	351,4	380,7	368,8	371,0
25	na sektorze prywatnym w %	75,5	75,9	78,4	77,9	78,1
	według rodzajów działalności w %:					
26	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	32,5	21,4	19,9	20,4	19,0
27	przemysł i budownictwo	26,7	29,2	30,1	29,3	29,0
28	usługi ^g	40,9	49,3	49,9	50,3	52,0

a Do 2012 r. – łącznie z prokuraturą; od 2014 r. bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. b Patrz uwagi ogólne 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. e Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności (od 2004 r.). f Dane wyników: w 2000 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2005—2009 — Narodowego Spisu Powszechnego Ludności do Rocznika, ust. 2, pkt 1).

a Until 2012 – including prosecutor's office; since 2014 excluding punishable acts committed by juveniles. b See general notes data on international migration for 2014 were used. e By actual workplace and kind of activity (since 2004). f Data are compiled Census 1996, in 2005—2009 — of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 —

2011	2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
PUBLICZNE SAFETY						
					<i>Ascertained crimes by the Police^a in completed preparatory proceedings:</i>	
73919	68463	66474	51927	48321	<i>in absolute numbers</i>	1
291,3	270,8	264,0	207,0	193,4	<i>per 10 thous. population</i>	2
65,8	62,5	62,9	58,7	58,8	<i>Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police^a in %</i>	3
OŚC^b TION^b						
2533681	2524651	2513093	2504136	2493603	<i>Population (as of 31 XII)</i>	4
1615408	1606066	1593021	1583389	1572862	<i>urban areas</i>	5
918273	918585	920072	920747	920741	<i>rural areas</i>	6
1325754	1321331	1315439	1310718	1305485	<i>of which females</i>	7
110	110	110	110	110	<i>Females per 100 males (as of 31 XII)</i>	8
139	139	138	137	137	<i>Population per 1 km² of total area (as of 31 XII)</i>	9
<i>Population of age (as of 31 XII):</i>						
437521	431872	426305	422069	418642	<i>pre-working</i>	10
1604672	1588157	1568769	1550917	1530471	<i>working</i>	11
491488	504622	518019	531150	544490	<i>post-working</i>	12
5,0	5,0	4,3	4,5	4,6	<i>Marriages per 1000 population</i>	13
1,6	1,8	1,8	1,8	1,5	<i>Divorces per 1000 population</i>	14
9,4	9,4	8,9	9,1	8,9	<i>Live births per 1000 population</i>	15
12,1	12,4	12,4	11,9	12,5	<i>Deaths^c per 1000 population</i>	16
-2,7	-3,0	-3,5	-2,8	-3,6	<i>Natural increase per 1000 population</i>	17
4,5	4,2	4,7	4,4	4,8	<i>Infant deaths per 1000 live births</i>	18
-0,7	-0,7	-1,1	-0,8	-0,8 ^d	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population</i>	19
<i>Life expectancy at the moment of birth:</i>						
70,41	70,61	70,70	71,67	71,43	<i>males</i>	20
79,54	79,76	80,11	80,77	80,41	<i>females</i>	21
PRACY MARKET						
<i>Employed persons^{ef} (as of 31 XII):</i>						
933,6	924,6	925,3	944,1	956,9	<i>in thousands</i>	22
445,6	444,2	447,4	456,3	460,7	<i>of which women</i>	23
368,5	366,2	368,2	377,0	383,7	<i>per 1000 population</i>	24
78,2	79,5	79,8	80,3	80,8	<i>in private sector in %</i>	25
<i>by kind of activities in %:</i>						
19,2	19,4	19,4	19,0	18,8	<i>agriculture, forestry and fishing</i>	26
28,4	27,8	27,4	27,4	27,4	<i>industry and construction</i>	27
52,4	52,8	53,3	53,6	53,8	<i>services^g</i>	28

działu „Ludność”, ust. 2. c Łącznie ze zgonami niemowląt. *d* Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 2010. *g* Patrz uwagi ogólne

to the chapter “Population”, item 2. *c* Including infant deaths. *d* For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results: in 2000 — of the Agricultural of the Agricultural Census 2010. *g* See general notes to the Yearbook, item 2, point 1).

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	2010
						RYNEK LABOUR
	Przeciętne zatrudnienie:					
	w przemyśle:					
1	w tysiącach	220,5	189,8	205,8	192,3	196,5
2	na 1000 ludności.....	84	74	81	76	77
	w budownictwie:					
3	w tysiącach	31,4	26,0	34,4	35,5	34,6
4	na 1000 ludności.....	12	10	14	14	14
5	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	208,1	198,4	99,2	128,1	131,6
6	2000 = 100	100,0	95,4	47,7	61,6	63,3
	W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII):					
7	kobiety.....	52,3	50,3	53,0	49,5	50,3
8	w wieku do 25 lat	28,3	20,6	17,8	19,5	19,2
9	pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	47,6	52,0	33,3	24,7	29,7
10	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) na 1 ofertę pracy	414	144	47	103	98
11	Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (stan w dniu 31 XII) w %..	16,3	17,9	9,2	11,9	12,2
						WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA WAGES AND SALARIES.
12	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1668,76	2052,90	2555,73	2711,89	2877,62
13	2000 = 100.....	100,0	123,0	153,2	162,5	172,4
14	w tym: w przemyśle	1664,10	2017,35	2514,46	2639,57	2949,08
15	w budownictwie	1481,54	1685,06	2197,88	2287,02	2322,96
	Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.:					
16	pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.....	528	520	533	542	538
17	rolników indywidualnych	161	140	126	121	116
	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:					
18	wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	789,40	1049,42	1278,81	1392,39	1481,17
19	rolników indywidualnych ^b	589,21	741,54	843,17	896,10	940,86

^a Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnic — Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. — w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu

^a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 — of the Agricultural Census from this system and to benefits from the Pension Fund.

2011	2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
PRACY (dok.)						
MARKET (cont.)						
					<i>Average paid employment:</i>	
					<i>in industry:</i>	
192,4	186,7	180,3	183,0	182,4	<i>in thousands</i>	1
76	74	72	73	73	<i>per 1000 population</i>	2
					<i>in construction:</i>	
34,7	33,2	28,5	28,4	28,3	<i>in thousands</i>	3
14	13	11	11	11	<i>per 1000 population</i>	4
138,7	151,0	151,6	126,2	109,5	<i>Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.</i>	5
66,6	72,6	72,8	60,6	52,6	<i>2000 = 100</i>	6
					<i>In % of registered unemployed (as of 31 XII):</i>	
51,3	49,6	48,8	49,2	49,8	<i>women</i>	7
18,5	17,3	16,2	14,3	13,1	<i>aged up to 25 years</i>	8
35,1	37,0	41,0	44,4	42,0	<i>out of work for longer than 1 year</i>	9
147	146	82	58	33	<i>Registered unemployed persons (as of 31 XII) per a job offer</i>	10
12,9	14,0	14,1	11,8	10,3	<i>Registered unemployment rate^a (as of 31 XII) in %</i>	11
Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH						
SOCIAL SECURITY BENEFITS						
3053,22	3194,30	3315,58	3419,12	3574,28	<i>Average monthly gross wages and salaries in zł</i>	12
183,0	191,4	198,7	204,9	214,2	<i>2000 = 100</i>	13
3155,47	3327,37	3481,33	3563,84	3742,27	<i>of which: in industry</i>	14
2523,93	2525,99	2525,25	2667,85	2790,82	<i>in construction</i>	15
					<i>Average number of retirees and pensioners in thous.:</i>	
528	519	513	508	508	<i>receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution</i>	16
111	108	104	102	102	<i>farmers</i>	17
					<i>Average monthly gross retirement pay and pension in zł:</i>	
1554,27	1642,49	1730,12	1789,61	1843,94	<i>paid by the Social Insurance Institution</i>	18
973,40	1043,43	1109,24	1132,37	1168,00	<i>farmers^b</i>	19

twie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2005—2009 Powszechnego Spisu Rolnego 2010. *b* Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, Emerytalno-Rentowego.

was used for calculation, estimated using the results: in 2000 — of the Agricultural Census 1996, in 2005—2009 — of the 2010. b Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	2010
		INFRASTRUKTURA KOMU MUNICIPAL INFRASTRU				
	Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km:					
1	wodociągowej.....	18758,8	20536,6	21256,1	21483,3	21750,1
2	kanalizacyjnej ^a	2817,9	3666,5	4329,8	4480,1	4774,1
	Zużycie w gospodarstwach domowych:					
	wody z wodociągów:					
3	w hm ³	102,3	92,4	91,5	87,8	86,6
4	na 1 mieszkańca w m ³	38,9	35,8	35,8	34,5	34,0
	energii elektrycznej w miastach ^b :					
5	w GWh.....	1186,9	1227,1	1278,7	1274,5	1312,0
6	na 1 mieszkańca w kWh.....	692,4	734,7	778,3	779,6	805,0
	Zasoby mieszkaniowe ^{cd} (stan w dniu 31 XII):					
	mieszkania:					
7	w tysiącach.....	911,2	947,4	962,5	968,0	975,9
8	na 1000 ludności.....	346,7	367,6	377,6	380,8	383,9
	izby:					
9	w tysiącach.....	2947,2	3298,9	3371,2	3396,4	3481,5
10	na 1000 ludności.....	1121,5	1279,9	1322,6	1336,2	1369,4
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :					
11	w tysiącach.....	51327,6	61614,8	63394,7	64025,4	65715,1
12	na 1000 ludności.....	19532,4	23905,2	24871,8	25188,7	25847,3
13	przeciętna 1 mieszkania.....	56,3	65,0	65,9	66,1	67,3
	Mieszkania oddane do użytkowania:					
	mieszkania:					
14	w tysiącach.....	3,8	4,6	7,4	6,3	7,0
15	na 1000 ludności.....	1,4	1,8	2,9	2,5	2,7
	izby:					
16	w tysiącach.....	17,3	23,1	34,1	28,8	30,1
17	na 1000 ludności.....	6,6	8,9	13,4	11,3	11,8
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :					
18	w tysiącach.....	419,2	576,6	846,8	716,0	784,0
19	na 1000 ludności.....	159,5	223,7	332,0	281,3	308,8
20	przeciętna 1 mieszkania.....	110,6	126,3	114,9	112,9	112,7

^a Łącznie z kolektorami. ^b W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód ogólnie działu "Infrastruktura komunalna. Mieszkania – Mieszkania" ust. 3. d W 2000 r. – zamieszkałe.

^a Including collectors. ^b In 2000 excluding households, whose the main source of maintenance was income from ture. Dwellings – Dwellings", item 3. d In 2000 – inhabited.

2011	2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
NALNA. MIESZKANIA CTURE. DWELLINGS						
					<i>Distribution network (as of 31 XII) in km:</i>	
21991,8	22198,8	22415,8	22572,2	22754,5	<i>water supply</i>	1
5182,5	5592,1	5971,1	6202,7	6507,1	<i>sewage^a</i>	2
<i>Consumption in households:</i>						
<i>water from water supply systems:</i>						
87,5	89,4	87,3	85,8	92,7	<i>in hm³</i>	3
34,5	35,4	34,7	34,2	37,1	<i>per capita in m³</i>	4
<i>electricity in urban areas^b:</i>						
1282,7	1244,8	1232,3	1175,0	1173,4	<i>in GWh</i>	5
791,7	772,9	770,5	739,8	743,7	<i>per capita in kWh</i>	6
<i>Dwelling stocks^{cd} (as of 31 XII):</i>						
<i> dwellings:</i>						
980,8	987,6	992,4	997,8	1003,9	<i>in thousands</i>	7
387,1	391,2	394,9	398,4	402,6	<i>per 1000 population</i>	8
<i>rooms:</i>						
3503,9	3531,9	3555,2	3579,6	3606,9	<i>in thousands</i>	9
1382,9	1399,0	1414,7	1429,5	1446,5	<i>per 1000 population</i>	10
<i>useful floor area of dwellings in m²:</i>						
66296,3	66998,2	67608,0	68239,7	68923,5	<i>in thousands</i>	11
26166,0	26537,6	26902,3	27250,8	27640,1	<i>per 1000 population</i>	12
67,6	67,8	68,1	68,4	68,7	<i>average per dwelling</i>	13
<i>Dwellings completed:</i>						
<i> dwellings:</i>						
6,0	8,0	6,0	6,5	7,2	<i>in thousands</i>	14
2,4	3,2	2,4	2,6	2,9	<i>per 1000 population</i>	15
<i>rooms:</i>						
27,7	34,3	28,9	29,8	32,1	<i>in thousands</i>	16
10,9	13,6	11,5	11,9	12,8	<i>per 1000 population</i>	17
<i>useful floor area of dwellings in m²:</i>						
717,7	862,3	758,8	769,8	804,8	<i>in thousands</i>	18
282,8	341,0	301,4	306,9	322,1	<i>per 1000 population</i>	19
119,2	107,5	126,3	118,4	112,6	<i>average per dwelling</i>	20

z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. c Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych; patrz uwaga
a private farm in agriculture. c Based on balances of dwelling stocks; see general notes to the chapter "Municipal infrastruc-

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	2009
						EDUKACJA ^a EDUCA
	Uczniowie w szkołach ^b (stan na początku roku szkolnego) w tys.:					
1	podstawowych ^c	201,3	163,0	141,8	137,5	134,7
2	gimnazjalnych.....	74,5	100,1	87,6	83,6	79,6
3	specjalnych przysposabiających do pracy.....	x	0,3	0,5	0,6	0,6
4	zasadniczych zawodowych.....	31,0	11,9	12,5	12,4	11,7
5	liceach ogólnokształcących ^d	62,6	50,2	46,3	44,3	42,8
6	liceach profilowanych.....	x	11,1	5,6	4,0	2,9
7	technikach ^d	57,2	29,9	30,3	30,7	30,7
8	artystycznych ogólnokształcących ^e	1,5	0,7	0,8	0,7	0,7
9	policealnych.....	12,2	22,0	25,0	20,2	21,6
	Absolwenci szkół ^b w tys.:					
10	podstawowych.....	76,3 ^f	31,3	26,8	26,0	24,4
11	gimnazjów.....	x	33,4	29,9	28,9	27,3
12	specjalnych przysposabiających do pracy.....	x	x	0,1	0,1	0,1
13	zasadniczych zawodowych.....	10,8	3,9	3,6	3,4	4,0
14	liceów ogólnokształcących ^g	11,9	16,8	15,6	15,7	14,7
15	liceów profilowanych.....	x	3,9	2,6	2,2	1,6
16	techników ^g	11,3	9,3	6,0	6,0	6,1
17	artystycznych ogólnokształcących ^e	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
18	policealnych.....	5,5	6,6	5,5	5,4	5,7
19	Absolwenci szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe ^{gh} (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności.....	13,1	13,2	11,0	10,8	10,5
20	Studenci szkół wyższych ⁱ (stan w dniu 30 XI) w tys.	99,7	131,0	145,4	139,1	122,8
21	Absolwenci szkół wyższych ^{ik} w tys.	15,1	24,3	29,2	31,8	36,6
22	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	25,5	24,4	20,7	20,3	20,8
23	Absolwenci szkół dla dorosłych w tys.	5,9	7,8	4,8	4,8	4,5
	Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):					
24	miejsca w przedszkolach w tys.	48,1	45,5	47,0	48,9	51,6
	dzieci w tys.:					
25	w przedszkolach ^l	45,1	41,9	47,7	50,0	52,8
26	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych.....	11,5	10,6	10,1	11,8	12,7
27	Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3—6 lat ^m	408	454	529	539	547

a Patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych 2004/05 łącznie z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami. e Dające uprawnienia zawodowe. szkolnego 2005/06 i technikami od roku szkolnego 2006/07. h Od roku szkolnego 2004/05 łącznie z liceami profilowanymi zacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi, bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw we z roku kalendarzowego. l Od roku szkolnego 2008/09 łącznie z zespołami wychowania przedszkolnego i punktami rocznika 6-latków.

a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2. b Excluding schools for adults, except post-secondary supplementary schools: general secondary and technical secondary respectively. e Leading to professional certification. school year and technical secondary since 2006/07 school year respectively. h Since 2004/05 school year including special another location as well as teaching centres in another location, excluding academies of the Ministry of National Defence 2000/01 academic year — the calendar year. l Since 2008/09 school year including pre-primary education groups and pre-primary old population.

2011	2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
I WYCHOWANIE						
TION^a						
					<i>Pupils and students in schools^b (as of beginning of the school year) in thous.:</i>	
134,4	132,5	132,0	141,3	151,8	<i>primary^c</i>	1
75,5	71,9	69,2	67,0	66,0	<i>lower secondary</i>	2
0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	<i>special job-training</i>	3
11,0	10,5	9,9	9,7	8,9	<i>basic vocational</i>	4
41,0	38,8	36,7	34,9	33,0	<i>general secondary^d</i>	5
2,2	1,3	0,6	-	-	<i>specialized secondary</i>	6
30,4	30,4	30,4	30,5	30,5	<i>technical secondary^d</i>	7
0,7	0,7	0,8	0,8	0,9	<i>general art^e</i>	8
23,8	23,3	20,7	20,1	20,0	<i>post-secondary</i>	9
					<i>Graduates of schools^b in thous.:</i>	
23,0	22,7	22,1	21,7	21,7	<i>primary</i>	10
26,2	24,9	23,8	22,5	21,9	<i>lower secondary</i>	11
0,1	0,1	0,2	0,1	0,2	<i>special job-training</i>	12
4,0	3,6	3,4	2,6	2,9	<i>basic vocational</i>	13
13,7	14,0	13,1	12,1	11,7	<i>general secondary^g</i>	14
1,1	0,8	0,7	0,5	-	<i>specialized secondary</i>	15
6,8	6,7	6,6	6,3	6,6	<i>technical secondary^g</i>	16
0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	<i>general art^e</i>	17
5,1	6,1	6,1	6,4	5,5	<i>post-secondary</i>	18
					<i>Graduates of basic vocational, general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools^{gh} (excluding schools for adults) per 1000 population</i>	
10,2	10,1	9,5	8,7	8,5		19
114,3	107,2	97,1	91,7	85,5	<i>Students of higher education institutionsⁱ (as of 30 XI) in thous.</i>	20
33,6	31,1	27,5	25,8	22,9	<i>Graduates of higher education institutions^{ik} in thous.</i>	21
					<i>Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.</i>	
20,8	20,0	16,7	14,7	12,5		22
5,0	5,0	4,8	4,2	4,2	<i>Graduates of schools for adults in thous.</i>	23
					<i>Pre-primary education (as of beginning of the school year):</i>	
53,5	56,8	59,6	61,6	61,0	<i>places in nursery schools in thous.</i>	24
					<i>children in thous.:</i>	
54,5	58,1	61,2	60,7	57,7	<i>in nursery schools^l</i>	25
					<i>in pre-primary sections in primary schools</i>	
16,7	16,7	18,6	15,9	12,6		26
					<i>Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3–6^m</i>	
538	551	571	562	.		27

nych. *c* Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego. *d* Od roku szkolnego *f* Dane obejmują absolwentów klasy VIII i VI. *g* Łącznie z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi od roku i szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy. *i* Łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi; bez cudzoziemców. *k* Z poprzedniego roku akademickiego, a w roku akademickim 2000/01 — przedszkolnymi. *m* W 2014 r. do przeliczeń wskaźnika użyto liczbę dzieci w grupie 3-6 w liczbie ludności w wieku 3-5 lat i połowie

schools. c Excluding children aged 6 attending pre-primary education establishments. d Since 2004/05 school year including f Data include graduates of 8th and 6th grade. g Including supplementary general schools: general secondary since 2005/06 lized secondary schools as well as special job-training schools. i Including branch sections, basic organizational units in and of the Ministry of the Interior and Administration; excluding foreigners. k From the previous academic year, and in points. m In 2014 the rate was calculated using the number of children aged 3-6 in the population aged 3-5 and in half of the 6-year

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	2010
OCHRONA ZDROWIA^a HEALTH CARE^a						
Pracownicy medyczni ^b (stan w dniu 31 XII):						
1	lekarze	6549	6109	6082	6129	6116
2	lekarze dentyści.....	977	1000	932	770	700
3	pielęgniarki ^c	12642	11907	11970	12584	11849
4	Łóżka w szpitalach ogólnych ^d (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	53,9	53,2	53,6	53,5	53,2
5	Leczeni w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności	1646,6	1961,0	2154,0	2307,6	2436,7
6	Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	696	1031	1172	1275	1279
7	Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII)	688	847	877	890	887
8	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 aptekę	3820	3043	2906	2856	2866
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:						
9	lekarskie	5,6	6,7	7,7	7,4	7,1
10	stomatologiczne	0,6	0,9	1,0	1,0	0,9
11	Dzieci w żłobkach ^e i klubach dziecięcych (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do lat 3 ^f	30,6	31,3	36,2	37,5	39,5
KULTURA. CULTURE.						
12	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII).....	596	568	561	561	559
13	Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	3437	3474	3564	3552	3520
14	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	184	182	167	164	162
Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych w wol.:						
15	na 1000 ludności	3540,6	3352,6	3076,3	3097,5	3108,7
16	na 1 czytelnika.....	19,3	18,4	18,4	18,8	19,2
Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII):						
17	w liczbach bezwzględnych	4358	4579	3919	3991	3939
18	na 1000 ludności	1,7	1,8	1,5	1,6	1,5
19	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^g na 1000 ludności	247	200	216	226	237
20	Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	39	41	41	46	46
21	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	214	213	223	275	279
22	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	40	34	31	28	23
23	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	4,75	4,27	5,17	5,06	4,65
24	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	491	464	769	855	840
Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:						
25	radiowi	266	264	220	211	208
26	telewizyjni	259	254	212	203	201

a Od 2012 r. łącznie z danymi resortu obrony narodowej i spraw wewnętrznych. b Od 2005 pracujący bezpośrednio z pacjentami pielęgniarstwa. d Bez miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych; od 2008 r. łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

a Since 2012 include data of the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior. b Since 2005 working directly with master nurses. d Excluding day places in hospital wards; since 2008 including beds and incubators for newborns. including out-door events.

2011	2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
I POMOC SPOŁECZNA AND SOCIAL WELFARE						
					<i>Medical personnel^b (as of 31 XII):</i>	
6213	6398	6341	6895	6676	<i>doctors</i>	1
804	814	922	906	875	<i>dentists</i>	2
12203	15219	13030	12718	12319	<i>nurses^c</i>	3
52,9	52,0	53,4	53,1	52,1	<i>Beds in general hospitals^d (as of 31 XII) per 10 thous. population</i>	4
2410,8	2419,4	2505,9	2511,8	2239,0	<i>In-patients in general hospitals per 10 thous. population</i>	5
1529	1523	1493	1546	1562	<i>Out-patients departments (as of 31 XII)</i>	6
897	864	863	856	912	<i>Generally available pharmacies (as of 31 XII)</i>	7
2825	2922	2912	2925	2734	<i>Population (as of 31 XII) per 1 generally available pharmacy</i>	8
					<i>Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:</i>	
7,3	7,2	7,4	7,7	7,8	<i>doctors</i>	9
1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	<i>dentists</i>	10
42,5	48,0	51,8	57,9	64,1	<i>Children in nurseries^e and children's clubs (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3^f</i>	11
TURYSTYKA TOURISM						
555	549	548	542	530	<i>Public libraries (including branches; as of 31 XII)</i>	12
3507	3472	3471	3461	3416	<i>Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.</i>	13
162	160	158	156	154	<i>Public library borrowers per 1000 population</i>	14
					<i>Public library loans in vol.:</i>	
3198,2	3251,3	3240,4	3190,1	3108,7	<i>per 1000 population</i>	15
19,8	20,3	20,5	20,4	20,1	<i>per borrower</i>	16
					<i>Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII):</i>	
4776	4772	4617	4893	4894	<i>in absolute numbers</i>	17
1,9	1,9	1,8	2,0	2,0	<i>per 1000 population</i>	18
240	245	243	219	224	<i>Audience in theatres and music institutions^g per 1000 population</i>	19
48	45	47	50	51	<i>Museums with branches (as of 31 XII)</i>	20
312	286	360	448	446	<i>Museum and exhibition visitors per 1000 population</i>	21
24	22	22	22	21	<i>Fixed cinemas (as of 31 XII)</i>	22
					<i>Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population</i>	
4,51	4,60	4,69	4,60	5,1		23
853	828	812	861	948	<i>Audience in fixed cinemas per 1000 population</i>	24
					<i>Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:</i>	
206	208	210	210	210	<i>radio</i>	25
199	200	201	202	202	<i>television</i>	26

tem; od 2006 r. łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest praktyka lekarska i pielęgnarska. c łącznie z magi-
noworodków. e łącznie z oddziałami żłobkowymi. f Do 2010 r. bez klubów dziecięcych. g Dane dotyczą działalności prowadzonej

with a patient; since 2006 including persons for whom the primary workplace is a medical and nurse practice. c Including
e Including nursery wards. f Until 2010 excluding children's clubs. g Data concern activity performed in voivodship area,

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	2010
						KULTURA. CULTURE.
1	Baza noclegowa turystyki ^a (stan w dniu 31 VII)	245	224	216	241	289
2	w tym hotele	51	50	63	71	86
3	Miejsca noclegowe ^a (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	89,6	59,5	63,9	71,1	78,5
4	Korzystający z noclegów ^a na 1000 ludności.....	201	240	350	363	390
						ROLNICTWO AGRICULTURE
5	Użytki rolne (stan w czerwcu) ^{cd} w tys. ha.....	1204,0	1091,1	1131,5	1105,3	979,7
6	w tym w dobrej kulturze rolnej w %.....	.	.	98,4	98,5	97,6
7	Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^{de} w tys. ha	928,0	812,1	858,1	846,3	735,7
	w tym w %:					
8	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	68,3	75,8	76,3	77,5	76,9
9	w tym: pszenica.....	12,5	10,8	11,7	11,6	12,3
10	żyto.....	30,3	23,0	21,0	21,4	18,1
11	ziemniaki ^f	16,8	7,5	7,3	6,0	5,8
12	buraki cukrowe.....	1,4	1,3	0,8	0,8	0,9
	Zbiory w tys. t:					
13	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	1291,2	1653,9	1809,8	2043,0	1750,6
14	w tym: pszenica.....	294,5	291,4	342,1	371,5	349,1
15	żyto.....	496,1	416,2	418,3	464,8	308,2
16	ziemniaki ^f	2955,2	975,2	1168,3	1066,8	903,3
17	buraki cukrowe.....	504,9	394,8	293,7	368,4	280,6
	Plony z 1 ha w dt:					
18	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	20,4	26,9	27,6	31,1	30,9
19	w tym: pszenica.....	25,4	33,2	34,1	37,9	38,7
20	żyto.....	17,6	22,3	23,2	25,6	23,1
21	ziemniaki ^f	189	160	186	210	213
22	buraki cukrowe.....	382	361	438	549	421
	Zwierzęta gospodarskie ^d (stan w czerwcu):					
	bydło:					
23	w tysiącach sztuk	462,5	435,5	466,1	473,2	453,7
24	na 100 ha użytków rolnych ^e w szt.	38,5	40,1	41,5	43,1	46,3
	trzoda chlewna (w latach 2000-2009 oraz 2011-2013 – stan w końcu lipca):					
25	w tysiącach sztuk	1200,9	1363,5	1148,0	1116,5	1308,2
26	na 100 ha użytków rolnych ^e w szt.	99,9	125,5	102,2	101,7	133,5
	Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^e :					
27	żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^g w kg.....	217,2	329,3	324,7	283,9	325,3
28	mleka krowiego w l.....	882,1	970,9	915,8	918,5	983,6

^a Od 2011 r. dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Dane według siedziby użytkownika posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali; patrz uwagi ogólne chni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). ^f Od 2010 r. bez ogrodów króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej cieplej.

^a Since 2011 concern establishments 10 and more bed places. ^b Data are presented according to the official residence of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale; see general notes to the chapter crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers). ^f Since 2010 excluding kitchen gardens.

2011	2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
TURYSTYKA (dok.) TOURISM (cont.)						
333	373	357	362	352	Tourist accommodation establishments ^a (as of 31 VII)	1
94	103	112	115	113	of which hotels	2
82,2	91,9	93,7	92,6	92,6	Number of beds ^a (as of 31 VII) per 10 thous. population	3
420	447	448	476	513	Tourists accommodated ^a per 1000 population	4
I LEŚNICTWO ^b AND FORESTRY ^b						
977,9	986,3	982,5	957,7	972,3	Agricultural land (as of June) ^{cd} in thous. ha	5
99,1	98,7	98,7	99,3	99,3	in good agricultural condition in %	6
750,1	742,1	752,4	739,3	765,3	Sown area (as of June) ^{de} in thous. ha	7
of which in %:						
77,6	76,4	74,9	74,6	72,5	basic cereals (including cereal mixed)	8
14,3	11,5	13,8	15,0	15,7	of which: wheat	9
16,8	17,4	20,7	17,3	13,1	rye	10
6,0	5,6	5,1	4,7	4,7	potatoes ^f	11
1,0	1,0	0,8	0,8	0,7	sugar beets	12
Crop production in thous. t:						
1817,6	1680,7	1677,1	1986,1	1684,1	basic cereals (including cereal mixed)	13
415,6	287,2	380,0	486,9	435,2	of which: wheat	14
295,3	322,0	374,7	367,0	245,7	rye	15
1172,2	1099,8	733,4	1005,5	674,0	potatoes ^f	16
355,7	389,3	301,0	389,8	260,7	sugar beets	17
Yields per 1 ha in dt:						
31,2	29,6	29,8	36,0	30,3	basis cereals (including cereal mixed)	18
38,6	33,6	36,6	43,9	36,3	of which: wheat	19
23,4	24,9	24,1	28,7	24,5	rye	20
261	266	192	291	188	potatoes ^f	21
493	506	516	686	511	sugar beets	22
Livestock ^d (as of June):						
cattle:						
471,2	456,3	450,4	464,4	460,4	in thousands heads	23
48,2	46,3	45,8	48,5	47,3	per 100 ha of agricultural land ^e in heads	24
pigs (in years 2000-2009 and 2011-2013 – as of the end of July):						
1140,2	968,6	970,5	1057,0	1027,8	in thousands heads	25
116,6	98,2	98,8	110,4	105,7	per 100 ha of agricultural land ^e in heads	26
Production per 1 ha of agricultural land ^c :						
346,0	350,4	329,8	427,6	416,7	animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^g in kg	27
978,7	955,9	965,5	1093,5	1009,5	cows' milk in l	28

gospodarstwa. c Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów działu „Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo”, ust. 2. d W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. e Od 2010 r. bez powierzchni przydomowych. g Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego,

of land user. c Since 2010 excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners "Agriculture, hunting and forestry", item 2. d In 2010 data of the Agricultural Census. e Since 2010 excluding permanent g Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	2010
ROLNICTWO AGRICULTURE						
1	Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^b :					
	ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi) w kg	139	201	171	201	331
2	ziemniaki w kg	56	43	51	46	49
3	buraki cukrowe w kg	420	364	261	328	285
4	żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w kg	129	254	269	224	271
5	mleko krowie w l	546	693	670	663	735
6	Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{bde} w kg:					
	mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	74,6	117,9	142,1	120,1	122,9
7	wapniowych	97,4	133,3	44,9	23,2	30,1
8	Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu; w 2000 r. - stan w dniu 31 XII) na 100 ha użytków rolnych ^{bef} w szt.	9,1	11,6	12,1	12,5	12,8
9	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	379,4	384,8	389,9	389,6	391,5
10	Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII):					
	w tysiącach hektarów	372,3	377,6	382,6	382,3	384,1
11	na 1 mieszkańca w ha	0,14	0,15	0,15	0,15	0,15
12	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	20,4	20,7	21,0	21,0	21,1
13	Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	239,3	251,8	306,9	288,2	289,2
PRZE INDU						
14	Produkcja sprzedana przemysłu:					
	w milionach złotych (ceny bieżące)	37574,9	48121,1	48779,4	55480,0
15	rok poprzedni =100 (ceny stałe)	103,9	96,9	115,3
16	2005 = 100 (ceny stałe)	100,0	122,7	118,9	137,1
17	na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	198002	233801	251274	277143
18	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	14552	18859	19163	21787
BUDOW CONSTR						
19	Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^g (ceny bieżące):					
	w milionach złotych	4397,0	7589,9	7394,9	8355,0
20	w tym sektor prywatny w %	98,3	98,0	98,4	99,6
21	na 1 mieszkańca w zł	1703	2975	2905	3281
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ TRANSPORT AND COMMUNI						
22	Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^h :					
	w kilometrach	1074	1059	1056	1055	1063
23	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	5,9	5,8	5,8	5,8	5,8
24	Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):					
	w kilometrach	16370	16490	17219	18144	18648
25	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	89,9	90,5	94,5	99,6	102,4
26	Samochody osobowe zarejestrowane ⁱ :					
	w tysiącach sztuk	696,3	811,1	1050,4	1090,8	1140,0
27	na 1000 ludności	265,0	314,7	412,1	429,1	448,4

a Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. b Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych niepro o małej skali; patrz uwagi ogólne działu „Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo”, ust. 2. c Dotyczy mięsa: wołowego, e w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. f Od 2010 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzonego co 3 lata. Państwowych (PKP), od 2005 r. również innych podmiotów, będących zarządcami infrastruktury kolejowej. i Od 2011 r. łącznie

a Data are presented according to the official residence of land user. b Since 2010 excluding land of owners of who conduct agricultural activities on a small scale; see general notes to the chapter "Agriculture, hunting and forestry", e In 2010 data of the Agricultural Census. f Since 2010 data on the basis of period survey conducted every three years. g Realized since 2005 of other entities which are administrators of railway infrastructure. i Since 2011 including having temporary permission

2011	2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
I LEŚNICTWO ^a (dok.) AND FORESTRY ^a (cont.)						
					Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land ^b :	
266	245	216	345	337	basic cereal grains (including cereal mixed) in kg	1
63	73	93	119	100	potatoes in kg	2
363	366	333	395	285	sugar beets in kg	3
286	293	310	368	387	animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^c in kg	4
745	781	768	818	814	cows' milk in l	5
					Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^{bde} in kg:	
137,8	125,1	166,7	135,6	126,9	mineral or chemical (including mixed fertilizers)	6
29,2	20,2	41,4	39,8	32,0	lime	7
		13,2	.	.	Agricultural tractors (as of June; in 2000 - as of 31 XII) per 100 ha of agricultural land ^{bef} in units	8
391,3	393,5	394,8	395,1	395,4	Forest land (as of 31 XII) in thous. ha	9
					Forest areas (as of 31 XII):	
384,0	386,1	387,5	387,8	388,2	in thousands hectare	10
0,15	0,15	0,15	0,15	0,16	per capita in ha	11
21,1	21,2	21,3	21,3	21,3	Forest cover (as of 31 XII) in %	12
301,2	283,2	288,6	302,7	300,1	Removals (timber) per 100 ha of forest area in m ³	13
MYSŁ STRY						
					Sold production of industry:	
65165,7	70207,8	69287,9	70204,5	74501,5	in million zlotys (current prices)	14
114,1	108,5	101,6	100,4	104,3	previous year = 100 (constant prices)	15
156,3	169,6	172,3	173,0	173,0	2005 = 100 (constant prices)	16
333943	373364	369321	369610	447999	per employee in zl (current prices)	17
25680	27765	27519	27987	29822	per capita in zl (current prices)	18
NICTWO UCTION						
					Sales of construction and assembly production ^g (current prices):	
9595,2	9279,8	7782,8	8434,2	9515,7	in million zlotys	19
99,5	99,5	99,7	99,5	99,6	of which private sector in %	20
3781	3670	3091	3362	3809	per capita in zl	21
— STAN W DNIU 31 XII CATIONS — AS OF 31 XII						
					Railway lines operated - standard gauge ^h :	
1059	1055	1058	1068	1069	in kilometres	22
5,8	5,8	5,8	5,9	5,9	per 100 km ² of total area in km	23
					Hard surface public roads (urban and non-urban):	
19776	19182	19373	19940	20151	in kilometres	24
108,5	105,3	106,5	109,4	110,6	per 100 km ² of total area in km	25
					Registered passenger cars ⁱ :	
1200,9	1236,2	1275,9	1314,0	1358,3	in thousand units	26
474,0	489,7	507,7	524,7	544,7	per 1000 population	27

wadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego i drobiowego; w wadze poubojowej ciepłej. d W roku gospodarczym. g Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót. h Dane dotyczą sieci kolejowej Polskich Kolei z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku.

owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land item 2. c Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight. d In farming year. by construction units – by place of performing works. g Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP), as well as given at the end of the year.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	2010
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ TRANSPORT AND COMMUNI						
1	Placówki dla usług pocztowych ^a :					
	w liczbach bezwzględnych	453	476	479	462	464
2	na 100 tys. ludności	17,2	18,5	18,8	18,2	18,3
3	Telefoniczne łącza główne ^b :					
	w tysiącach	767,4	806,8	596,5	548,0	526,8
4	na 1000 ludności	292,0	313,0	234,0	215,6	207,2
HAN TRA						
5	Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):					
	w milionach złotych	23533,2	24356,2	26048,7	26416,5	27854,9
6	na 1 mieszkańca w zł	8940	9433	10209	10378	10938
7	Sklepy (stan w dniu 31 XII) w tys.	28,8 ^c	28,0	29,1	27,1	23,8
8	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep	91 ^c	92	88	94	107
FINANSE PUBLIC						
Budżety gmin ^d						
Dochody:						
9	w milionach złotych	1947,0	2903,7	4056,1	4175,4	4710,0
10	na 1 mieszkańca w zł	1132	1726	2423	2495	2791
Wydatki:						
11	w milionach złotych	1966,8	2924,0	4111,3	4536,4	5059,6
12	na 1 mieszkańca w zł	1143	1738	2456	2710	2998
Budżety miast na prawach powiatu						
Dochody:						
13	w milionach złotych	1689,0	2145,7	2928,3	3117,1	3019,5
14	na 1 mieszkańca w zł	1822	2386	3337	3576	3515
Wydatki:						
15	w milionach złotych	1777,3	2216,4	3014,0	3351,8	3240,8
16	na 1 mieszkańca w zł	1918	2464	3435	3845	3772
Budżety powiatów						
Dochody:						
17	w milionach złotych	828,1	888,9	1213,7	1341,7	1496,4
18	na 1 mieszkańca w zł	481	528	725	802	887
Wydatki:						
19	w milionach złotych	833,2	896,2	1181,9	1392,5	1564,5
20	na 1 mieszkańca w zł	484	533	706	832	927
Budżet województwa						
Dochody:						
21	w milionach złotych	160,4	311,7	645,6	1330,0	784,5
22	na 1 mieszkańca w zł	61	121	253	522	308
Wydatki:						
23	w milionach złotych	167,5	321,5	664,3	1425,3	863,2
24	na 1 mieszkańca w zł	63	125	260	560	339

a Dane dotyczą poczty publicznej; w 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. b Dane dotyczą sklepów; patrz uwagi ogólne działu „Handel i gastronomia”, ust. 9. d Bez dochodów i wydatków gmin mających również a Data concern public post; in 2000 post offices and telecommunication service offices. b Data concern operators of the general notes to the chapter „Trade and catering”, item 9. d Excluding revenue and expenditure of gminas which are also

2011	2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
— stan w dniu 31 XII						
CATIONS — AS OF 31 XII						
497	507	489	475	.	Postal service offices ^a	1
19,6	20,1	19,5	19,0	.	in absolute numbers	2
					per 100 thous. population	
442,1	383,0	355,0	327,2	289,1	Fixed main line ^b :	3
174,5	151,7	141,2	130,7	115,9	in thousands	4
					per 1000 population	
DEL						
DE						
31429,0	31538,5	31613,4	31388,5	32658,2	Retail sales (current prices):	5
12385	12473	12556	12513	13072	in million zlotys	6
25,0	27,2	25,2	25,2	24,5	per capita in zł	7
101	93	100	99	102	Shops (as of 31 XII) in thous.	8
					Population (as of 31 XII) per shop	
PUBLICZNE						
FINANCE						
4860,3	5033,3	5158,2	5487,6	5671,7	Budgets of gminas^d	9
2886	2993	3075	3275	3394	Revenue:	10
					in million zlotys	
					per capita in zł	
5026,9	4957,8	5088,8	5404,4	5568,6	Expenditure:	11
2984	2948	3033	3226	3332	in million zlotys	12
					per capita in zł	
Budgets of cities with powiat status						
3236,2	3539,4	4167,9	3962,0	4418,9	Revenue:	13
3793	4178	4961	4756	5343	in million zlotys	14
					per capita in zł	
3561,5	3822,5	4392,5	4433,2	4599,9	Expenditure:	15
4174	4513	5229	5322	5561	in million zlotys	16
					per capita in zł	
Budgets of powiats						
1532,6	1396,4	1430,3	1465,6	1454,5	Revenue:	17
910	830	853	875	870	in million zlotys	18
					per capita in zł	
1557,1	1393,3	1415,5	1457,1	1445,1	Expenditure:	19
924	829	844	870	865	in million zlotys	20
					per capita in zł	
Budget of voivodship						
810,8	821,9	751,4	751,6	747,0	Revenue:	21
320	325	298	300	299	in million zlotys	22
					per capita in zł	
956,7	902,9	753,3	729,9	749,7	Expenditure:	23
377	357	299	291	300	in million zlotys	24
					per capita in zł	

operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. c Dane nieporównywalne w związku ze zmianą w 2004 r. metody badania status miasta na prawach powiatu.

public telecommunication network. c Data are not comparable due to change in 2004 the method of shop survey; see cities with powiat status.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	2010
					INWESTYCJE. ŚRO INVESTMENTS. FIX	
	Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):					
1	w milionach złotych	6593,4	9011,2	14777,7	13364,3	13704,4
2	na 1 mieszkańca w zł	2490	3490	5791	5250	5382
	Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):					
3	w milionach złotych	85925,8	110437,3	133524,3	142653,1	143972,5
4	na 1 mieszkańca w zł	32664	42847	52386	56122	56628
					PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ^b ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY ^b	
5	Ogółem w tys.	211,3	249,5	242,3	220,7	230,9
6	na 10 tys. ludności	800	968	950	868	908
	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:					
7	w tysiącach	41,0	48,2	51,0	49,1	50,8
8	2000 = 100	100,0	117,6	124,5	119,8	123,8
	w tym:					
9	spółdzielnie	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0
10	spółki handlowe	7,5	11,3	12,8	13,4	14,2
11	w tym z udziałem kapitału zagranicznego	1,8	2,3	2,6	2,7	2,7
12	spółki cywilne	19,8	18,8	18,4	15,7	15,8
	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:					
13	w tysiącach	170,4	201,3	191,2	171,6	180,1
14	2000 = 100	100,0	118,1	112,2	100,7	105,7
15	na 10 tys. ludności	644	781	750	675	709
					RACHUNKI REGIONAL	
	Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):					
16	w milionach złotych	88485
17	na 1 mieszkańca w zł	34747
18	Produkt krajowy brutto (ceny stałe) – rok poprzedni = 100
	Wartość dodana brutto (ceny bieżące):					
19	w milionach złotych	77908
20	na 1 mieszkańca w zł	30594
	Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:					
21	w milionach złotych	60889
22	na 1 mieszkańca w zł	23673
23	Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych – rok poprzedni = 100	102,6

a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. b Bez osób prowadzących działalność w sektorze regionalnym", ust. 12.

a Data for 2000 are not comparable due to amendments in 2002 of the Act of Accounting. b Excluding persons tending to the regional economy", item 12.

2011	2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
DKI TRWAŁE ^a						
ED ASSETS ^a						
16853,0	18118,9	16819,1	16226,7	17437,7	<i>Investment outlays (current prices):</i>	
					<i>in million zlotys</i>	1
6641	7165	6680	6469	6980	<i>per capita in zł</i>	2
					<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>	
160265,9	172611,6	184188,6	204648,1	216320,5	<i>in million zlotys</i>	3
63254	68370	73292	81724	86750	<i>per capita in zł</i>	4
w rejestrze REGON — stan w dniu 31 XII						
IN THE regon REGISTER — as of 31 XII						
228,5	234,1	237,9	239,6	241,5	<i>Total in thous.</i>	5
902	927	947	957	968	<i>per 10 thous. population</i>	6
					<i>Legal persons and organizational entities without legal personality:</i>	
52,2	55,1	57,1	59,2	61,2	<i>in thousands</i>	7
127,2	134,4	139,3	144,4	149,3	<i>2000 = 100</i>	8
					<i>of which:</i>	
1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	<i>co-operatives</i>	9
14,9	15,9	17,2	18,5	20,1	<i>commercial companies</i>	10
2,8	3,0	3,1	3,2	3,3	<i>of which with foreign capital participation</i>	11
16,1	16,4	16,6	16,7	16,8	<i>civil law partnerships</i>	12
					<i>Natural persons conducting economic activity:</i>	
176,4	179,0	180,9	180,4	180,3	<i>in thousands</i>	13
103,5	105,1	106,2	105,9	105,8	<i>2000 = 100</i>	14
696	709	720	720	723	<i>per 10 thous. population</i>	15
REGIONALNE ^c						
ACCOUNTS ^c						
95463	99633	101070	104951	.	<i>Gross domestic product (current prices):</i>	
					<i>in million zlotys</i>	16
37620	39402	40142	41839	.	<i>per capita in zł</i>	17
104,9	102,0	100,8	103,6	.	<i>Gross domestic product (constant prices) – previous year = 100</i>	18
					<i>Gross value added (current prices):</i>	
83948	88318	89739	93091	.	<i>in million zlotys</i>	19
33082	34927	35642	37111	.	<i>per capita in zł</i>	20
					<i>Gross nominal disposable income in the households sector:</i>	
63594	67214	66832	68668	.	<i>in million zlotys</i>	21
25061	26581	26544	27374	.	<i>per capita in zł</i>	22
100,7	101,4	101,3	101,8	.	<i>Gross real disposable income in the households sector – previous year = 100</i>	23

cych gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. c Dane za lata 2010-2013 skorygowano; patrz uwagi ogólne działu „Rachunki private farms in agriculture. c Data for 2010-2013 has been adjusted; see general notes to the chapter “Regional accounts”;

DZIAŁ I
GEOGRAFIA

CHAPTER I
GEOGRAPHY

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE
GEOGRAPHIC LOCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	W stopniach, minutach i sekundach <i>In degrees, minutes and seconds</i>	W km <i>In km</i>	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				<i>Extreme points of the voivodship border:</i>
na północ (szerokość geograficzna północna)	Łañęta	52°23',6	x	<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna północna)	Żytno	50°50',6	x	<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
na zachód (długość geograficzna wschodnia)	Wieruszów	18°04',5	x	<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	Sadkowice	20°39',6	x	<i>in the east (eastern geographic longitude)</i>
Rozciągłość:				<i>Extent:</i>
z południa na północ	x	1°33',0	173,2	<i>from south to north</i>
z zachodu na wschód	x	2°35',1	180,2	<i>from west to east</i>

Źródło: dane Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Łodzi.

Source: data of the Voivodship Office of Geodesy and Cartography in Łódź.

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE W 2015 R.

Stan w dniu 31 XII

AREA AND BORDERS IN 2015

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	18219	x	<i>Area in km²</i>
Długość granicy w km	1020	100,0	<i>Length of borders in km</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
- mazowieckim	325	31,9	<i>- mazowieckie</i>
- świętokrzyskim	162	15,9	<i>- świętokrzyskie</i>
- śląskim	146	14,3	<i>- śląskie</i>
- opolskim	63	6,2	<i>- opolskie</i>
- wielkopolskim	294	28,8	<i>- wielkopolskie</i>
- kujawsko-pomorskim	30	2,9	<i>- kujawsko-pomorskie</i>

Źródło: dane Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Łodzi.

Source: data of the Voivodship Office of Geodesy and Cartography in Łódź.

TABL. 3. UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI

ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above sea level in m</i>	SPECIFICATION
Najwyżej położony punkt — Józefów/Góry Suche	gm. Przedbórz, pow. radomszczański	347,0	<i>Highest point — Józefów/Góry Suche</i>
Najniżej położony punkt — Zabostów Duży	gm. Łowicz, pow. łowicki	81,98	<i>Lowest point — Zabostów Duży</i>
Najwyżej położona miejscowość — Józefów	gm. Przedbórz, pow. radomszczański	347,0	<i>Highest locality — Józefów</i>
Najniżej położona miejscowość — Zabostów Duży	gm. Łowicz, pow. łowicki	85,86	<i>Lowest locality — Zabostów Duży</i>

Źródło: dane Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Łodzi.

Source: data of the Voivodship Office of Geodesy and Cartography in Łódź.

TABL. 4. **WIĘKSZE SZTUCZNE ZBIORNIKI WODNE**
MAJOR ARTIFICIAL RESERVOIRS

ZBIORNIKI I STOPNIE WODNE RESERVOIRS AND FALLS	Rzeka River	Rok uruchomienia Year opened	Całkowita pojemność przy maksymalnym piętrzeniu w hm ³ Total capacity at maximum accumulation in hm ³	Powierzchnia przy maksymalnym piętrzeniu w km ² Area at maximum accumulation in km ²	Wysokość piętrzenia w m Height of accumulation in m
Jeziorsko	Warta	1986	202,0	42,3	11,5
Sulejów.....	Pilica	1973	84,3	23,8	11,3
Cieszynowice	Luciaża	1998	9,1	2,6	10,4
Miedzna.....	Wąglanka	1979	3,8	1,8	6,6
Smardzew	Myja	2012	1,4	0,7	5,0

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Environment and Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 5. **TEMPERATURY POWIETRZA**
AIR TEMPERATURES

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesienie stacji nad poziomem morza w m Station elevation above the sea level in m	Temperatury w °C Temperatures in °C							
		średnie ^a average ^a					skrajne extreme		amplitudy temperatur skrajnych amplitudes of extreme temperatures
		1971- 2000	2001- 2005	2006- 2010	2001- 2010	2015	maksimum maximum	minimum minimum	
		1971-2015							
Łódź	187	8,0	8,5	8,8	8,6	9,9	37,6	-30,3	67,9

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 6. **OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIENIE**
I ZACHMURZENIE
ATMOSPHERIC PRECIPITATION, WIND VELOCITY, INSOLATION AND CLOUDINESS

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesienie stacji nad poziomem morza w m Station elevation above the sea level in m	Roczne sumy opadów w mm Total annual precipitation in mm				Średnia prędkość wiatru w m/s Average wind velocity in m/s	Usłonecznienie w h Insolation in h	Średnie zachmurzenie w oktantach ^a Average cloudiness in octants ^a
		1971- 2000	2001- 2005	2006- 2010	2001- 2010			
		średnie ^b average ^b				2015		
Łódź	187	571	582	621	601	396	3,4	5,3

^a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). ^b Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów. ^c Stacja nie prowadzi pomiarów usłonecznienia.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

A degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). ^b Data for multi-year periods include annual averages from these periods. ^c Station do not record insolation measurements.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

DZIAŁ II

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

Uwagi ogólne

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (tekst jednolity Dz. U. 2015, poz. 542).

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (jednolity tekst, Dz. U. 2015 poz. 909), która chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I—III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV—VI utworzone z gleb organicznych. Do 2008 r., zgodnie z art. 12, ust. 15 ustawy, rada gminy mogła podjąć uchwałę o objęciu ochroną na jej obszarze również gruntów rolnych zaliczonych do klas bonitacyjnych IV, IVa, IVb utworzonych z gleb pochodzenia mineralnego. Od 2009 r. przepisów ustawy nie stosuje się do gruntów rolnych, stanowiących użytki rolne, położonych w granicach administracyjnych miast.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI — najniższą. Grunty przeznaczone pod zalesienia oznaczono symbolami: ome — RZ; pastwiska — PsZ.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

3. Informacje o **poborze wody** dotyczą:

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)” — jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków;
- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz

CHAPTER II

ENVIRONMENTAL PROTECTION

General notes

1. Information regarding the **geodesic status and directions in voivodship land use** is classified according to ownership and register groups of land included in the land register as a result of the decree of the Minister of Regional Development and Construction dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (uniform text Journal of Laws 2015, item 542).

Data regarding agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes concern land, for which payments and fees were collected, based on the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (uniform text, Journal of Laws 2015 item 909), which protects all agricultural land included in quality classes I—III, as well as agricultural land included in quality classes IV—VI, comprised of organic soils. Until 2008, in accordance with Art. 12, item 15 of the Law, a gmina council might also resolve to protect agricultural land of IV, IVa, IVb quality classes, originating from mineral-derived soils and located within the gmina. Since 2009 the provisions of the Law do not apply to agricultural land located within the administrative borders of urban areas.

Quality classes of agricultural land describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest. Land designated for afforestation is given the following symbols: RZ — for arable land and PsZ — for pastures.

2. Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

3. Information regarding **water withdrawal** concern:

- 1) in the item “for production purposes (excluding agriculture, forestry and fishing)” — organizational entities making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of wastewater annually;

napelnianie i uzupełnianie stawów rybnych” — jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;

- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” — wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itp.).

4. Dane o **ściekach** dotyczą ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3 pkt. 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto wody odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi, albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczania** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich odpływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, odłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

- 2) *in the item "irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds"— agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fish ponds of 10 ha or more in area;*

- 3) *in the item "exploitation of supply network" — all entities responsible for the management of the water supply network (including housing cooperatives, water companies, waterworks and workplaces, etc.).*

4. *Data regarding wastewater concern wastewater discharged into waters or into the ground by entities described in item 3, points 1) and 3). Data regarding equipment with wastewater treatment plants concern the same entities.*

Waste water requiring treatment is understood as water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground or sewerage system of entities engaged in production (including contaminated drainage water from mines and cooling water), other entities as well as households.

Cooling water comprises wastewater with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- *is discharged into waters by a separate sewage system,*
- *the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,*
- *the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C as well as other waters, except territorial sea, does not exceed 35°C.*

Data regarding treated waste water concern waste water treated mechanically, chemically, biologically and with increased biogene removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of waste water is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.

Chemical treatment of waste water consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biological treatment of waste water occurs through mineralization processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of waste water, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants and biogenous and refractive compounds from sewage.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysoce efektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiającą zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie mechaniczne i biologiczne lub mechaniczno-chemiczno-biologiczne odprowadzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Oczyszczalnie ścieków komunalnych obejmują wszystkie oczyszczalnie pracujące na sieci kanalizacyjnej. Nieobjęte są badaniami statystycznymi oczyszczalnie przydomowe (pryzagrodowe) lub oczyszczające ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalnie niepracujące na sieci kanalizacyjnej).

Od 2003 r. komunalne oczyszczalnie chemiczne zakwalifikowano albo do oczyszczalni o podwyższonym stopniu usuwania biogenów, albo do oczyszczalni mechanicznych.

Dane o **ludności miast i wsi korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano w oparciu o szacunek liczby ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie pracujące na sieci kanalizacyjnej.

W przypadku gdy miasto obsługiwane jest przez kilka oczyszczalni o różnym sposobie oczyszczania, o zakwalifikowaniu miasta do obsługiwanego przez poszczególne rodzaje oczyszczalni ścieków decyduje przewaga ilości ścieków oczyszczanych przez dany rodzaj oczyszczalni.

5. Informacje o źródłach i wielkości **emisji zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza** oraz o stanie **wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń** dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40, z późniejszymi zmianami).

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana corocznie, co zapewnia m.in. porównywalność wyników badań, może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą pyłów: ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla).

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i ogrzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeladunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

Increased biogene removal from sewage occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

A few steps treatment, mechanical and biological or mechanical, chemical and biological of discharging wastewater was classified as a higher degree of the treatment process (biological or chemical).

Municipal wastewater treatment plants cover all water treatment plants within a sewage network. The statistical survey do not include household wastewater treatment facilities or plants which treat only transported wastewater (i.e. waste water treatment plants which operate outside the sewage system).

Since 2003 municipal chemical treatment plants have been classified as treatment plants with increased biogen removal or mechanical treatment plants.

Data on **urban and rural population connected to wastewater treatment plants** are presented on the basis of a number of people served by wastewater treatment plants working on sewage network.

When an urban area is served by several treatment plants with various methods of treatment, the predominate amount of wastewater treated by a given treatment plant determines the classification of the urban area in the appropriate type of wastewater treatment plant.

5. Information regarding the sources and amounts of **air pollutants emissions from plants of significant nuisance to air quality** as well as **the possession of systems to reduce such pollutants and the effects of its utilization** concerns organizational entities established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the Regulation of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40, with later amendments).

The established group of surveyed entities maintained annually which i.a. assures comparability of data and may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Data regarding **particulate emissions** concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.

Data regarding **gas emission** concern: sulphur dioxide, carbon monoxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants (excluding carbon dioxide).

Data regarding particulate and gas emission include organized emission (from technological and heating facilities) and disorganized emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading of volatile or loose substances, from production halls etc.).

6. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych).

Formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerwy przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa z dnia 16 IV 2004 r. o ochronie przyrody (jednolity tekst, Dz. U. 2015, poz. 1651, z późniejszymi zmianami); formy te tworzone są w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, uchwały sejmiku województwa lub rady gminy.

Parki narodowe obejmują obszary wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na których ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe. Parki narodowe tworzy się w celu: zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk przyrodniczych, siedlisk roślin, siedlisk zwierząt lub siedlisk grzybów.

Rezerwy przyrody obejmują wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska: roślin, zwierząt i grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania oraz popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcję korytarzy ekologicznych.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków itp.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

6. Nature protection consists in maintaining, sustainable use and renovation of nature resources, objects and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats).

Forms of nature protection are: national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, Natura 2000 areas, documentation sites, ecological arable lands, landscape-nature complexes, monuments of nature, plant, animal and fungi species protection.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Law on Nature Protection, dated 16 IV 2004 (uniform text, Journal of Laws 2015 item 1651, with later amendments); the forms are created by way of the decree of the Council of Ministers, the regulation of regional director for environmental protection, the resolution of voivodship regional council or gmina council.

National parks include protected areas distinguishing by particular natural, scientific, social, cultural and educational values, of the area of at least 1000 ha, where all nature elements and specific landscape features are protected. National parks are created to: preserve biodiversity, resources, formations and elements of inanimate nature and landscape features, restore a proper state of resources and elements of nature, reconstruct distorted natural habitats, habitats of plants, animals or fungi.

Nature reserves include areas having essential value for the environmental, scientific, cultural and landscape reasons in natural or slightly changed state — ecosystems, refuges and natural sites. They also protect habitats of plants, animals, fungi and formations and elements of inanimate nature.

Landscape parks are areas protected for natural, historical and cultural values, as well as for landscape features. The aim of landscape park's creation is preservation, popularisation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.

Protected landscape areas include areas protected because of distinguishing landscape characterised by various ecosystem types. These areas are to be valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.

Documentation sites are scientific and educationally important, not emerging on the earth surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns, rock caves, exploited and discarded opencast and underground workings.

Ecological areas are worth of protection fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, old river beds, rock outcrops, scarps, gravel banks, habitats of rare or protected species etc.

Landscape-nature complexes are fragments of natural and cultural landscape that are worth of protection due to their scenic or aesthetic features.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, glazy narzutowe oraz jaskinie.

7. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do których pozbycia jest obowiązany.

Dane o odpadach za lata 2000–2012 zostały opracowane w oparciu o ustawę z dnia 27 IV 2001 r. o odpadach, natomiast dane o odpadach za lata 2013–2015, opracowywane są w oparciu o Ustawę z dnia 14 XII 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r., poz. 21).

Informacje o odpadach opracowywane zostały zgodnie z **Katalogiem odpadów** wprowadzonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 XII 2014 r. (Dz. U., poz. 1923).

Dane dotyczące **odpadów odzyskanych i nieszkodliwionych** od 2014 roku obejmują odpady zagospodarowane przez wytwórcę we własnym zakresie. Dane za lata poprzednie dotyczą odpadów odzyskanych i nieszkodliwionych, zarówno we własnym zakresie, jak i przekazanych innym odbiorcom w celu odzysku lub unieszkodliwienia.

Informacje o **ilości i rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się jakiegokolwiek proces, którego głównym wynikiem jest to, aby odpady służyły użytecznemu zastosowaniu przez zastąpienie innych materiałów. Pełna definicja odzysku odpadów zawarta jest w ustawie z dnia 14 XII 2012 r. (Dz. U. 2013, poz. 21).

Przez **unieszkodliwienie odpadów** rozumie się proces niebędący odzyskiem, nawet jeżeli wtórnym skutkiem takiego procesu jest odzysk substancji lub energii.

Magazynowanie odpadów to czasowe przechowywanie odpadów, które obejmuje: wstępne magazynowanie odpadów przez ich wytwórcę, tymczasowe magazynowanie odpadów przez prowadzącego zbieranie odpadów, magazynowanie odpadów przez prowadzącego przetwarzanie odpadów.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady umieszczone na składowiskach i obiektach unieszkodliwiania odpadów (w tym haldach, stawach osadowych).

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zrehabilitowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowych poprzez między innymi właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych

Monuments of nature are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and alien bushes, sources, waterfalls, exsurgents, stones, ravines, erratic blocks and caves.

7. Waste means any substance or object which the holder discards or intends or is required to discard.

Data on waste for 2000–2012 was elaborated on the basis of the Law on waste of 27 IV 2001, whereas data on waste for the years 2013–2015 have been elaborated on the basis of the Law on Waste of 14 XII 2012 (Journal of Laws 2013, item 21).

Information regarding waste was compiled with the Waste catalogue introduced by the degree of the Minister of the Environment dated 9 XII 2014 (Journal of Laws, item 1923).

Since 2014 **data on waste recovered and disposed** included waste treated by waste producer on its own. Data on waste recovered and disposed for previous years included waste treated both by waste producer on its own and transferred to other recipient for recovery or disposal.

Information regarding the **quantity and types of waste** concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).

Recovery of waste shall mean any operations the principal result of which is waste serving a useful purpose by replacing other materials. Full definition of waste recovery is included in the Law dated 14 XII 2012 (Journal of Laws 2013 item 21).

Disposal of waste shall mean any operation which is not recovery even where the operation has a secondary consequence the reclamation of substance or energy.

Waste storage means a temporary waste which includes: preliminary storage of waste by its producer, temporary storage of waste by the unit collecting waste, storage of waste by the unit processing waste.

Landfilled waste is understood as waste transferred to landfill areas and waste facility (including heaps, settling ponds).

Data regarding **waste landfilled until now (accumulated)** concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result of depositing it during the reporting and previous years.

Reclaimed waste landfills are territories where exploitation had been finished and where works connected with restoration or assigning utility value such as appropriate landscaping, improving physical and chemical characteristics or regulating waterways were carried out.

8. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

9. Dane o **nakładach na środki trwale służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej** oraz ich **efektach rzeczowych** prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną Dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Prezentowane dane dotyczą: osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (z wyłączeniem indywidualnych gospodarstw rolnych oraz osób fizycznych i spółek cywilnych prowadzących działalność gospodarczą — prowadzących księgi przychodów i rozchodów), jednostek prowadzących działalność zaklasyfikowaną według PKD 2007 do sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, a także spółek wodnościekowych bez względu na liczbę pracujących.

10. **Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej** są to fundusze tworzone m.in. z: opłat za korzystanie ze środowiska (tj. kwot pieniężnych pobieranych m.in. za: emisję zanieczyszczeń powietrza, umieszczanie odpadów na składowisku oraz pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi), kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska, spłat pożyczek udzielonych inwestorom.

Dane dotyczące funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Narodowego i wojewódzkich) prezentuje się w układzie memoriałowym (z wyjątkiem kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska — w ujęciu kasowym).

11. Podziału nakładów na środki trwale służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz uzyskanych efektów rzeczowych według województw dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji inwestycji.

8. *Data on **municipal waste** concern waste generated in households or by other waste producers (excluding hazardous waste) which on the account of its character and composition is similar to waste from households.*

9. *Data regarding **outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management** are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of the ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as the European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union.*

The presented data refer to: legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity employing more than 9 persons (with the exception of private farms as well as natural persons and civil law partnerships conducting economic activity — keeping the so-called revenues and expenses books), budgetary entities conducting economic activity classified according to NACE Rev. 2 to the section "Public administration and defense; compulsory social security" as well as water and sewage companies, regardless of the number of employees.

10. ***Environmental protection and water management funds** are funds created from income originating i.a. from: payments for use of natural environment (i.e.: payments collected i.a. for: emission of air pollutants, placement of waste in the landfill as well as withdrawal and use of water and releasing wastewater into water or the ground) the fines for violating environmental protection requirements the repayments of loans granted for investors.*

Data concerning environmental protection and water management funds (National and voivodship) are presented on accrual basis (excluding fines for violating environmental protection requirements — on cash basis).

11. *The division of outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management by voivodship is made on the basis of the actual location of the investment.*

TABL. 1 (7). **STAN GEODEZYJNY, KIERUNKI I ZMIANY W WYKORZYSTANIU POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA**
Stan w dniu 1 I
GEODESIC STATUS, DIRECTIONS AND CHANGES OF VOIVODSHIP LAND USE
As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2016		2005	2016	SPECIFICATION
	w ha <i>in ha</i>			przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosunku do 2015 r. <i>increase (+) or decrease (-) in ha relation to 2015</i>	na 1000 mieszkań- ców ^a w ha <i>per 1000 popula- tion^a in ha</i>		
Powierzchnia ogólna^b.....	1821911	1821895	1821895	-	704,07	730,63	Total area^b
Użytki rolne.....	1313137	1299894	1281675	-2759	507,45	513,99	<i>Agricultural land</i>
grunty orne.....	1027500	1010593	992371	-3210	397,07	397,97	<i>arable land</i>
sady.....	28783	31231	32431	802	11,12	13,01	<i>orchards</i>
łąki trwale.....	118884	116878	115336	-102	45,94	46,25	<i>permanent meadows</i>
pastwiska trwale.....	89528	87283	85230	-414	34,60	34,18	<i>permanent pastures</i>
grunty rolne zabudowa- ne.....	35997	40902	42852	74	13,91	17,18	<i>agricultural built-up areas</i>
grunty pod stawami.....	2687	4125	4905	134	1,04	1,97	<i>under ponds areas</i>
grunty pod rowami.....	9758	8882	8550	-43	3,77	3,43	<i>under ditches areas</i>
Grunty leśne oraz zadrze- wione i zakrzewione.....	384645	395130	403514	1224	148,64	161,82	<i>Forest land as well as woody and bushy land</i>
lasy.....	379049	387711	391722	463	146,48	157,09	<i>forests</i>
grunty zadrzewione i zakrzewione.....	5596	7419	11792	761	2,16	4,73	<i>woody and bushy land</i>
Grunty pod wodami.....	11035	10954	11655	331	4,26	4,67	<i>Lands under waters</i>
powierzchniowymi ply- nącymi.....	7690	8519	9388	317	2,97	3,76	<i>surface flowing</i>
powierzchniowymi stoją- cymi.....	3345	2435	2267	14	1,29	0,91	<i>surface standing</i>
Grunty zabudowane i zurbanizowane.....	88988	93312	103589	1696	34,39	41,54	<i>Built-up and urbanized areas</i>
tereny mieszkaniowe.....	17435	18410	21479	734	6,74	8,61	<i>residential areas</i>
tereny przemysłowe.....	5101	6019	6807	232	1,97	2,73	<i>industrial areas</i>
tereny inne zabudowane tereny zurbanizowane niezabudowane.....	5831	7743	9547	114	2,25	3,83	<i>other built-up areas urbanized non-built-up areas</i>
tereny rekreacji i wypo- czynku.....	2909	2846	2967	32	1,12	1,19	<i>recreational and rest areas</i>
tereny komunikacyjne.....	51461	51830	55584	175	19,89	22,29	<i>transport areas</i>
drogi.....	44792	45093	48905	318	17,31	19,61	<i>roads</i>
kolejowe.....	6230	6240	6170	-31	2,41	2,47	<i>railway</i>
inne ^c	439	497	509	-112	0,17	0,20	<i>others^c</i>
użytki kopalne.....	2140	2393	3008	149	0,83	1,21	<i>minerals</i>
Użytki ekologiczne.....	655	1164	1327	1	0,25	0,53	<i>Ecological areas</i>
Nieuzytki.....	16176	15258	14623	-57	6,25	5,86	<i>Wasteland</i>
Tereny różne ^d	7275	6183	5512	-436	2,81	2,21	<i>Misceallaneous land^d</i>

a Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2004 i 2015. b Obszar łądowy (łącznie z wodami śródlądowymi) oraz część morskich wód wewnętrznych. c Porty lotnicze, urządzenia portowe, przystanie, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty itp., patrz uwagi ogólne działu, ust 1. d Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrekultywowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

Ź r ó d ł o: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a Population as of 31 XII, respectively for 2004 and 2015. b Land area (including inland waters) as well as parts of internal waters. c Airports, airport devices, harbours, buildings and other objects of water communication, terrestrial objects, etc. see general notes to the chapter item 1. d Land designated for reclamation, unused reclaimed land, embankments, not designated for car traffic.

S o u r c e: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2 (8). **GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE^a**
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w ha in ha				
O G Ó Ł E M	340	407	459	530	T O T A L
WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW BY TYPE OF LAND					
Użytki rolne	127	101	95	160	Agricultural land
klasy bonitacyjne:					quality classes:
mineralne: I-II	1	-	-	1	mineral: I-II
III	48	17	13	33	III
IV	23	21	28	96	IV
organiczne: IV	10	29	1	5	organic: IV
V i VI	45	34	53	25	V and VI
Inne grunty rolne	109	91	150	182	Other agricultural land
Grunty leśne	104	215	214	188	Forest land
WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA BY DIRECTIONS OF DESIGNATION					
wylączone:					designated for:
Na tereny osiedlowe	59	102	83	188	Residential areas
Na tereny przemysłowe	77	63	83	134	Industrial areas
Pod drogi i szlaki komunikacyjne ..	14	10	1	5	Roads and communication trails
Pod użytki kopalne	109	216	287	175	Minerals
Pod zbiorniki wodne	-	-	-	3	Water reservoirs
Na inne cele	81	15	6	23	Other purposes

a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Ź r ó d ł o: w zakresie wyłączonych w trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych: gruntów rolnych — dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, gruntów leśnych — dane Ministerstwa Środowiska.

a According to the existing regulations on the protection of agricultural and forest land.

S o u r c e: in regard to designated land according to the legal regulations on the protection of agricultural land — data of the Ministry of Agriculture and Rural Development, forest land — data of the Ministry of Environment.

TABL. 3 (9). **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**
DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w ha in ha				
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII)	4558	4497	4848	4860	Land requiring reclamation (as of 31 XII)
zdewastowane	4383	4313	4685	4676	devastated
zdegradowane	175	184	163	184	degraded
Grunty (w ciągu roku):					Land (during the year):
zrekultywowane	20	78	124	68	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze	16	6	44	52	agricultural
leśne	4	72	25	7	forest
zagospodarowane	30	63	29	29	managed

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4 (10). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	328,8	321,2	287,4	304,6	100,0	TOTAL
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem, i rybactwem) – z ujęć własnych	86,9	106,5	100,4	107,4	35,3	Production (excluding agriculture, forestry and fishing) — from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe.....	71,6	90,0	82,7	88,7	29,1	surface
podziemne.....	14,3	15,7	17,2	18,3	6,0	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	91,6	75,1	53,1	54,4	17,8	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a	150,3	139,5	134,0	142,8	46,9	Exploitation of water supply network ^a
wody: powierzchniowe	10,6	11,7	7,7	8,7	2,9	waters: surface
podziemne	139,7	127,9	126,3	134,1	44,0	underground

a Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

a Water withdrawal by intakes before entering the water system.

TABL. 5 (11). **ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	295,5	291,6	261,4	277,8	100,0	TOTAL
Przemysł	86,6	106,6	100,6	107,4	38,7	Industry
w tym na cele produkcyjne.....	81,8	102,7	96,3	103,2	37,1	of which for purposes of production
Rolnictwo i leśnictwo ^a	91,6	75,1	53,1	54,4	19,6	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	117,3	109,9	107,7	116,0	41,8	Exploitation water supply network ^b

a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. b Bez zużycia wody na cele przemysłowe z wodociągów stanowiących własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling and completing fish ponds. b Excluding water consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6 (12). **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIEŃ W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha	581	391	347	392	Area of irrigated agricultural land and forest land ^a in ha
Powierzchnia napelnianych stawów rybnych ^b w ha	3195	2867	2890	2995	Area of filled fish ponds ^b in ha
Pobór wody ^c w dam ³	92050	75355	53354	54624	Water withdrawal ^c in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych	859	1940	798	1834	for irrigation of agricultural and forest lands
na 1 ha	1,5	5,0	2,3	4,7	per 1 ha
do napelniania i uzupełniania stawów rybnych.....	91191	73415	52556	52790	for filling and completing fish ponds
na 1 ha	28,5	25,6	18,2	17,6	per 1 ha

a O powierzchni co najmniej 20 ha. b O powierzchni co najmniej 10 ha. c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.
a Area of 20 ha and more. b Area of 10 ha and more. c Including wastewater withdrawal for irrigation.

TABL. 7 (13). **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZANE DO WÓD LUB DO ZIEMI**
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	127,7	131,2	100,4	98,7	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	22,6	43,1	19,6	16,8	17,0	discharged directly by plants ^a
w tym wody chłodnicze	0,2	0,6	0,6	0,5	0,5	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	105,1	88,1	80,8	81,9	83,0	discharged by sewage system
W tym ścieki wymagające oczyszczania	127,5	130,7	99,8	98,2	99,5	Of which waste water requiring treatment
oczyszczane	115,2	130,0	96,7	95,2	96,5	treated
mechanicznie	16,4	35,1	10,2	7,9	8,0	mechanically
chemicznie ^b	0,3	0,1	0,3	0,3	0,3	chemically ^b
biologicznie	69,1	12,4	12,7	12,2	12,4	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	29,4	82,5	73,5	74,9	75,9	with increased biogene removal (disposal)
nieoczyszczane	12,3	0,6	3,1	2,9	2,9	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	0,5	0,6	3,1	2,9	2,9	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	11,8	-	0,0	0,0	0,0	discharged by sewage network

a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. b Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

a Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as building construction as well as from contaminated precipitation water. b Data concern only industrial wastewater.

TABL. 8 (14). **ZAKŁADY^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
PLANTS^a DISCHARGING WASTEWATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTEWATER TREATMENT PLANTS POSSESSED
As of 31 XII

JEDNOSTKI	2005	2010	2014	2015	ENTITIES
O G Ó Ł E M	163	177	188	184	TOTAL
Odprawdzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi wymagające oczyszczania	82	86	75	75	Discharging wastewater directly into waters or into the ground requiring treatment
wyposażone w oczyszczalnię ścieków o wystarczającej przepustowości	69	73	66	65	possessing wastewater treatment plants with sufficient capacity
o niewystarczającej przepustowości	65	68	62	61	with insufficient capacity
bez oczyszczalni ścieków	4	5	4	4	not possessing wastewater treatment plants
Odprawdzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	13	13	9	10	Discharging waste water into sewage system (not possessing wastewaters treatment plants)
	81	91	113	109	

a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.
a Excluding enterprises and water-sewerage treatment plants.

TABL. 9 (15). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
WASTEWATER TREATMENT PLANTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Mechaniczne Mechanical	Chemiczne Chemical	Biologiczne Biological	Z podwyższonym usuwaniem biogenów With increased biogene removal	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych						Industrial wastewater treatment plants
Liczba						Number
2005	75	18	4	51	2	
2010	80	22	2	53	3	
2014	65	7	3	52	3	
2015	64	4	4	53	3	
Przepustowość w dam ³ /d						Capacity in dam ³ /24h
2005	80,3	29,9	3,5	43,0	3,9	
2010	108,7	56,9	3,0	44,4	4,4	
2014	56,6	6,0	5,8	40,5	4,4	
2015	58,1	5,5	6,2	40,7	5,8	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^a						Municipal wastewater treatment plants^a
Liczba						Number
2005	125	-	-	86	39	
2010	160	-	-	120	40	
2014	204	1	-	164	39	
2015	205	2	-	162	41	
Przepustowość w dam ³ /d						Capacity in dam ³ /24h
2005	744,1	-	-	515,6 ^d	228,5	
2010	606,0	-	-	48,2 ^d	557,8	
2014	597,7	0,1	-	57,2	540,4	
2015	531,2	0,1	-	56,8	474,3	
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^{cd}						Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^{cd}
2005	64,2	x	x	39,5	24,7	
2010	66,0	x	x	7,1	58,9	
2014	67,9	0,0	x	9,6	58,3	
2015	68,2	0,0	x	9,4	58,8	

a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. c Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków — dane szacunkowe, ludność ogółem — na podstawie bilansów. d Patrz uwagi ogólne działu, ust. 4.

a Treatment plants of urban and rural area working on sewage system. b Refers to equipment for biological treatment. c Population connected to wastewater treatment plants — estimated data, total population — based on balances. d See general notes to chapter, item 4.

TABL. 10 (16). **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII)	88	112	114	113	<i>Plants of significant nuisance to air quality^a (as of 31 XII)</i>
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					<i>of which possessing systems to reduce the emission of:</i>
pyłowych.....	77	82	84	81	<i>particulates</i>
gazowych.....	11	15	14	13	<i>gases</i>
w tym nieposiadające wyników pomiarów:					<i>of which without the results of measurements of:</i>
emisji:					<i>emission:</i>
pyłów	19	31	37	38	<i>particulates</i>
gazów	17	27	31	33	<i>gases</i>
imisji.....	79	97	106	104	<i>imission</i>
Emisja zanieczyszczeń:					<i>Emission of pollutants:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowych.....	7,9	4,2	2,8	2,8	<i>particulates</i>
w tym pyły ze spalania paliw	7,1	3,5	2,1	2,2	<i>of which particulates from the combustion of fuels</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla) ..	220,8	166,3	155,0	154,2	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w tym: dwutlenek siarki	150,4	89,0	83,1	84,2	<i>of which: sulphur dioxide</i>
tlenek węgla	16,6	20,3	24,3	25,2	<i>carbon monoxide</i>
tlenki azotu	53,2	55,3	46,0	43,0	<i>nitrogen oxides</i>
na 1 mieszkańca w tonach:					<i>per capita in tonnes:</i>
pyłowych.....	0,003	0,002	0,001	0,001	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla) ..	0,086	0,065	0,062	0,062	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					<i>Pollutants retained in pollutant reduction systems:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowe	3733,6	3351,6	4960,6	5157,8	<i>particulates</i>
gazowe (bez dwutlenku węgla)	217,9	301,5	475,8	529,0	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					<i>in % of pollutants produced:</i>
pyłowych.....	99,8	99,9	99,9	99,9	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla) ..	49,7	64,5	75,4	77,4	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>

^a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

^a Emitting particulates, gases or particulates and gases.

TABL. 11 (17). **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cyklony Cyclones	Multicyklony Multi-cyclones	Filtry tkaninowe Fabric filters	Elektrofiltry Electrofilters	Urządzenia mokre Wet air cleaners	Inne Others	
URZĄDZENIA — stan w dniu 31 XII EQUIPMENT — as of 31 XII							
OGÓŁEM	2005	274	60	324	54	101	74
TOTAL	2010	205	75	447	40	62	109
	2014	165	52	431	56	55	55
	2015	161	57	390	55	56	53
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2005	25	8	45	-	29	x
low	2010	31	21	85	-	12	x
	2014	18	11	52	-	5	x
	2015	15	9	47	1	8	x
średnia.....	2005	59	26	115	1	28	x
moderate	2010	49	22	132	4	24	x
	2014	38	12	84	19	23	x
	2015	24	14	103	17	24	x
wysoka	2005	190	26	164	53	44	x
high	2010	125	32	230	36	26	x
	2014	109	29	295	37	27	x
	2015	122	34	240	37	24	x
PRZEPŁYW GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h WASTE GAS FLOW in dam ³ /h							
OGÓŁEM	2005	6386	1905	5049	28842	17368	1037
TOTAL	2010	4065	1321	6593	31811	23390	949
	2014	3772	1099	7284	35469	29114	507
	2015	4237	1021	6606	35555	29230	1923
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2005	491	151	995	-	645	x
low	2010	270	374	1447	-	237	x
	2014	534	152	1125	-	25	x
	2015	507	128	511	1	142	x
średnia.....	2005	801	1158	613	150	480	x
moderate	2010	1038	324	1178	464	409	x
	2014	831	267	1333	494	355	x
	2015	778	270	1807	486	355	x
wysoka	2005	5094	596	3441	28692	16243	x
high	2010	2757	623	3968	31347	22744	x
	2014	2696	583	4827	35052	28736	x
	2015	2952	623	4288	35068	28733	x

TABL. 12 (18). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a**
 Stan w dniu 31 XII
AREA OF SPECIAL VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION	
	w ha in ha				w % powierzchni ogólnej województwa in % of total area of the voivodship		na 1 mieszkańca w m ² per capita in m ²
O G Ó Ł E M	298808,9	359245,4	357795,5	357795,8	19,6	1434,9	TOTAL
Parki narodowe ^b	72,4	68,3	68,3	68,3	0,0	0,3	National parks ^b
Rezerваты przyrody ^b	7323,8	7440,1	7418,8	7418,8	0,4	29,8	Nature reserves ^b
Parki krajobrazowe ^{bc}	95089,8	95466,1	95911,0	95911,0	5,3	384,6	Scenic parks ^{bc}
Obszary chronionego krajobrazu ^c	184329,9	243264,4	240883,7	240883,3	13,2	966,0	Protected landscape areas ^c
Stanowiska dokumentacyjne	10,8	33,8	33,7	33,7	0,0	0,1	Documentation sites
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	10522,9	11512,1	11826,6	11827,1	0,6	47,4	Landscape-nature complexes
Użytki ekologiczne	1459,3	1460,6	1653,6	1653,9	0,1	6,6	Ecological arable lands

a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 6. b Bez otuliny. c Bez powierzchni rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

a See general notes to the chapter, item 6. b Excluding protection zones. c Excluding nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within landscape parks and protected landscape areas.

TABL. 13 (19). **KAMPINOSKI PARK NARODOWY**
 Stan w dniu 31 XII
KAMPINOSKI NATIONAL PARK
 As of 31 XII

LATA YEARS	Powierzchnia ^a w ha Area ^a in ha			otuliny (strefy ochronnej) buffer zones (of the protected areas)
	parku narodowego national park			
	ogółem grand total	w tym lasów of which forests	z liczby ogółem — pod ochroną ścisłą ^b of grand total number — strictly protected ^b	
2005	72,4	57,0	-	-
2010	68,3	52,9	-	-
2014	68,3	52,9	-	-
2015	68,3	52,9	-	-

a Powierzchnia parku w granicach województwa. b Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

a Area of park on the area of voivodship. b The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 14 (20). REZERWATY PRZYRODY ^a

Stan w dniu 31 XII
NATURE RESERVES ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Obiekty Number	Powierzchnia w ha Area in ha		SPECIFICATION	
		ogółem total	w tym pod ochroną ścisłą ^b of which strictly protected ^b		
OGÓŁEM	2005	88	7323,8	-	TOTAL
	2010	89	7440,1	-	
	2014	87	7418,8	255,0	
	2015	87	7418,8	255,1	
Faunistyczne		1	2350,6	-	Fauna
Krajobrazowe		3	231,2	-	Landscape
Leśne		66	3509,4	250,4	Forest
Torfowiskowe		5	520,4	2,6	Peat-bog
Florystyczne		9	297,9	2,1	Flora
Wodne		1	487,0	-	Water
Przyrody nieożywionej		1	20,7	-	Inanimate nature
Stepowe		1	1,5	-	Steppe

^a Bez utuliny. ^b Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

^a Excluding protection zones. ^b The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 15 (21). PARKI KRAJOBRAZOWE

Stan w dniu 31 XII
LANDSCAPE PARKS
As of 31 XII

LATA YEARS ZESPOŁY I PARKI KRAJOBRAZOWE ^a SETS AND LANDSCAPE PARKS ^a	ogółem total	Powierzchnia ^b Area ^b			
		w tym of which			
		lasów forest	użytków rolnych agricultural land	wód water	
w ha in ha					
OGÓŁEM	2005	97945,2	48613,2	40110,2	3718,6
TOTAL	2010	98268,3	46477,1	42261,7	3717,4
	2014	98268,3	46477,1	42261,7	3717,4
	2015	98268,3	46477,1	42261,7	3717,4
Międzyrzeczka Warty i Widawki		25330,0	6225,0	16700,0	533,0
Sulejowski		17030,0	11200,0	2700,0	2360,0
Załęczański		13323,0	7336,0	5193,0	310,0
Spalski		13110,0	7442,0	4630,0	300,0
Bolimowski		12185,3	6092,7	5361,5	30,5
Wzniesień Łódzkich		11580,0	3644,4	6642,2	45,9
Przedborski		5710,0	4537,0	1035,0	138,0

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. ^b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków.

^a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. ^b Including nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within parks.

TABL. 16 (22). POMNIKI PRZYRODY

Stan w dniu 31 XII
MONUMENTS OF NATURE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	3541	3612	3306	3278	TOTAL
w tym:					of which
Pojedyncze drzewa	3343	3334	3098	3066	Individual trees
Grupy drzew.....	125	218	136	138	Tree clusters
Aleje	50	35	44	45	Alleys
Głazy narzutowe	12	10	13	13	Erratic boulders

TABL. 17 (23). **ODPADY^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**
WASTE^a GENERATED AND LANDFILLED UP TO NOW (ACCUMULATED) AS WELL AS THEIR STORAGE YARDS AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	76	98	107	108	Plants generating waste (as of 31 XII)
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	4449,5	6173,4	9937,1	10945,6	Waste generated (during the year) in thous. t
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku) w tys. t	42428,1	58076,7	86587,6	95051,6	Waste landfilled up to now (accumulated ^b ; end of year) in thous. t
Odpady poddane odzyskowi z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t	40,5	-	-	-	Waste recovered from accumulated by 1 January of reporting year in thous. t
Tereny składowania odpadów w ha: niezrekultywowane (stan w końcu roku)	462,8	569,1	699,4	699,4	Waste landfill area in ha: non-reclaimed (end of year)
zrekultywowane (w ciągu roku)	4,3	7,9	-	-	reclaimed (during the year)

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne działu, ust. 7. b Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych.

a Excluding municipal waste; see general notes to the chapter, item 7. b On own landfills (heaps, settling ponds).

TABL. 18 (24). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW W 2015 R.**
WASTE^a BY TYPE IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku Waste generated during the year						Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku) Waste landfilled up to now (accumulated ^b ; end of year)	SPECIFICATION
	ogółem total	poddane odzyskowi ^c recovered ^c	unieszkodliwione ^c disposed ^c		przekazane innym odbiorcom transferred to other recipients	magazynowane czasowo temporarily stored		
			razem total	w tym składowane ^d of which landfilled ^d				
w tys. t in thous. t								
OGÓŁEM	10945,6	978,3	8532,2	8464,4	1357,6	77,5	95051,6	TOTAL
w tym:								of which:
Mieszanki popiołowo-żużlowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	8470,5	2,8	8411,1	8411,1	51,8	4,8	92129,7	Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste
Mieszanki popiołów lotnych i odpadów stałych z wapienowych metod odsiarczania gazów odlotowych	16,9	-	-	-	16,9	-	-	Mixtures of fly-ash and solid waste originating from limestone methods of desulphurisation of waste gases
Popioły lotne z węgla	264,0	41,3	-	-	222,7	-	-	Coal fly ash
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	61,3	2,2	-	-	59,1	-	-	Slag, furnace ash and particulates from boilers

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne działu, ust. 7. b Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych. c We własnym zakresie przez wytwórcę, patrz uwagi ogólne do działu, ust. 7. d Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych i innych.

a Excluding municipal waste; see general notes to chapter, item 7. b On own landfills (heaps, settling ponds). c By waste producer on its own, see general notes to the chapter, item 7. d On own and other landfills (heaps, settling ponds).

TABL. 19 (25). **NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ^a (ceny bieżące)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tys. zł		in thous. zł		
Ochrona środowiska	499096,3	801118,2	963297,3	812218,5	Environmental protection
w tym:					of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	161449,5	138502,5	163973,0	147089,3	Protection of air and climate
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	10350,2	15828,0	27534,7	59621,9	of which outlays on new fuel combustion technologies and techniques as well as the modernization of boiler and thermal energy plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	198380,1	542271,0	393678,2	451735,8	Wastewater management and protection of waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
oczyszczanie ścieków komunalnych	65855,8	91065,4	153119,3	167911,2	municipal wastewater treatment
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	116362,6	426111,1	220008,9	258590,7	sewage network discharging wastewater and precipitation water
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych....	99565,2	76099,2	209980,6	85808,2	Waste management, protection and recovery of soils, protection of surface and underground waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
zbieranie odpadów ^b i ich transport	7825,9	9461,8	1379,2	7975,4	waste collection ^b and transportation
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	40802,1	50675,5	195595,9	40234,6	removal and treatment of waste ^b
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	1738,6	905,5	199,3	80,5	reclamation of waste dumps, sludge tanks and landfills as well as of other devastated and degraded areas
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	1232,0	3566,1	21978,8	36922,7	Protection of biodiversity and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji	755,5	19900,6	117979,4	13569,0	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna	57736,4	173726,3	94817,0	132153,5	Water management
nakłady na:					outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	33467,4	153007,6	45131,1	90547,6	Water intakes and pipe systems
Stacje uzdatniania wody	15762,8	12012,3	14218,8	18788,2	Water treatment plants
Zbiorniki i stopnie wodne	1698,6	1076,2	12722,3	9080,9	Water reservoirs and falls
Regulację i zabudowę rzek i potoków	1940,7	7614,0	4772,6	7257,3	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	4866,9	16,2	17972,2	6479,5	Flood embankments and pump stations

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. ^b Przemysłowych i komunalnych.

^a By investments location; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. ^b Industrial and municipal.






TABL. 20 (26). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					Capacity of completed systems to reduce pollutants in t/y:
pyłowych.....	6267	-	2624	520	particulates
gazowych.....	12	-	2275	6987	gases
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Wastewater management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Sewage network in km discharging:
ścieki.....	192,5	365,0	287,4	344,0	wastewater
wody opadowe.....	31,2	63,5	71,7	55,9	precipitation water
Oczyszczalnie ścieków:					Wastewater treatment plants:
obiekty.....	4	8	2	3	facilities
w tym oczyszczalnie komunalne.....	3	6	2	2	of which municipal
mechaniczne.....	1	2	1	-	mechanical
biologiczne (bez komór fermentacyjnych).....	2	4	1	3	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów.....	1	2	-	-	with increased biogene removal
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d.....	9608	6704	2974	9955	capacity of treatment plants in m ³ /24h
w tym oczyszczalni komunalnych.....	9020	4104	2974	9915	of which municipal
mechanicznych.....	1288	23	526	-	mechanical
biologicznych (bez komór fermentacyjnych).....	5420	1418	598	8955	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów.....	2900	5263	1850	1000	with increased biogene removal (disposal)
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (przydomowe):					Farmstead treatment facilities (homestead):
obiekty.....	199	1054	1104	1286	facilities
przepustowość w m ³ /d.....	252	1342	1175	2633	capacity in m ³ /24h
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					Industrial waste pre-treatment plants:
obiekty.....	1	2	2	1	facilities
przepustowość w m ³ /d.....	3000	310	252	1600	capacity in m ³ /24h
Gospodarka odpadami					Wastes management
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					Waste treatment plants:
obiekty.....	-	1	-	1	facilities
wydajność w t/r.....	-	4850	-	59000	capacity in t/y
Składowiska dla odpadów komunalnych:					Landfills of municipal waste:
obiekty.....	1	-	-	-	facilities
powierzchnia w ha.....	2,20	3,40	-	2,10	area in ha
wydajność w t/r.....	120000	291087	-	45000	capacity in t/y
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów ^a w t/r.....	-	-	132000	100000	Capacity of waste utilization systems ^a in t/y
GOSPODARKA WODNA WATER MANAGEMENT					
Wydajność ujęć wodnych ^b w m ³ /d.....	6683	4585	7276	6057	Capacity of water intakes ^b in m ³ /24h
Uzdatnianie wody w m ³ /d.....	6350	8093	3170	1612	Water treatment in m ³ /24h
Sieć wodociągowa w km.....	245,9	280,6	197,7	249,7	Water supply network in km
Pojemność zbiorników wodnych w m ³	-	-	26368	92000	Capacity of water reservoirs in m ³
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	7,8	-	1,0	21,3	Regulation and management of rivers and streams in km
Obwałowania przeciwpowodziowe w km.....	9,6	-	0,6	23,9	Flood embankments in km

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Bez ujęć w energetyce zawodowej.
a Excluding municipal waste. b Excluding water intakes in the power industry.

MAPA ADMINISTRACYJNA WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO
 STAN W DNIU 31 XII 2015
 ADMINISTRATIVE MAP OF ŁÓDZKIE VOIVODSHIP
 AS OF 31 XII 2015

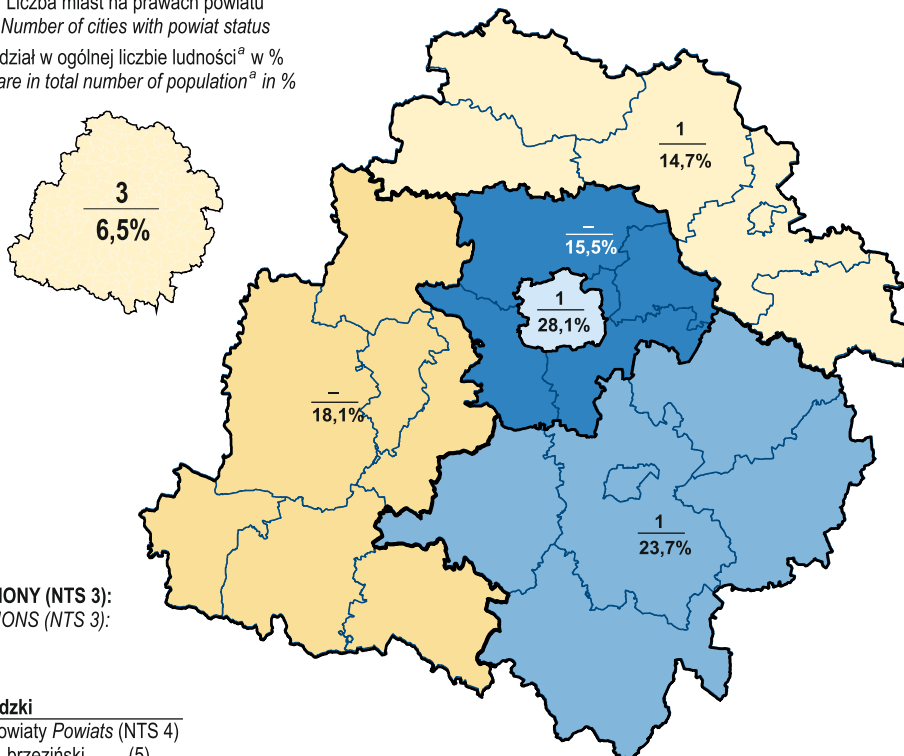


- | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---------------------------|
|  | Granica województwa
Voivodship's border |  | Granice powiatów
Powiat's border |  | Powiaty
Powiats |
|  | Granice gmin
Gmina's border |  | Miasta na prawach powiatu
Cities with powiat status | | |
| <u>Łódź</u> | Nazwy miast na prawach powiatu
Names of cities with powiat status | | | | |

**PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY
JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS) W 2016
STAN W DNIU 1 I**

*DIVISION OF THE ŁÓDZKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO
THE NOMENCLATURE OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICAL PURPOSES (NTS) IN 2016
AS OF 1 I*

Liczba miast na prawach powiatu
Number of cities with powiat status
Udział w ogólnej liczbie ludności^a w %
Share in total number of population^a in %



PODREGIONY (NTS 3):
SUBREGIONS (NTS 3):

łódzki
Powiaty Powiats (NTS 4)
brzeziński (5)
łódzki
wschodni (6)
pabianicki (7)
zgierski (9)

m. Łódź
Miasto na prawach powiatu (NTS 4):
City with powiat status (NTS 4):
m. Łódź (1)

piotrkowski
Powiaty Powiats (NTS 4)
bełchatowski (8)
opoczyński (8)
piotrkowski (11)
radomszczański (14)
tomaszowski (11)
Miasto na prawach powiatu (NTS 4):
City with powiat status (NTS 4):
m. Piotrków Trybunalski (1)

sieradzki
Powiaty Powiats (NTS 4)
łaski (5)
pajęczański (8)
poddębicki (6)
sieradzki (11)
wieluński (10)
wieruszowski (7)
zduńskowolski (4)

skierniewicki
Powiaty Powiats (NTS 4)
kutnowski (11)
łęczycki (8)
łowicki (10)
rawski (6)
skierniewicki (9)
Miasto na prawach powiatu (NTS 4):
City with powiat status (NTS 4):
m. Skierniewice (1)

W nawiasach podano liczbę gmin (NTS 5).
Number of gminas (NTS 5) is given in parentheses.

^a Stan w dniu 31 XII 2015 r.; odpowiednio: dla województwa - udział w kraju, dla podregionów - udział w województwie.
a As of 31 XII 2015; respectively: for voivodship - share in country, for subregions - share in voivodship.

TABL. 21 (27). **KIERUNKI FINANSOWANIA Z WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
FINANCING DIRECTIONS OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	w odsetkach in percent	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł					
O G Ó Ł E M	171590,1	144126,5	284184,4	311138,1	100,0	T O T A L
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	49801,1	21538,8	116946,9	122187,6	39,3	Protection of air and climate
Gospodarka ściekowa i ochrona wód.....	92841,5	100487,3	110787,2	108758,0	35,0	Wastewater management and protection of waters
Gospodarka odpadami.....	14558,4	3093,5	13672,5	40971,0	13,2	Waste management
Pozostałe	14389,1	19006,8	42777,9	39221,5	12,6	Others

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

S o u r c e: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 22 (28). **WPLYWY Z OPŁAT I KAR NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
RECEIPTS FROM FEES AND FINES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Opłaty za korzystanie ze środowiska	121544,1	204279,4	219341,3	235791,2	Payments for use of natural environment
w tym:					of which
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	19112,2	27342,4	28334,4	30816,3	Wastewater management and protection of waters
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	85795,2	81051,9	84871,0	95249,3	Protection of air and climate
Gospodarka odpadami	16068,3	94479,4	96522,8	107100,4	Waste management
Kary za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska.....	996,2	599,3	1133,4	1233,1	Fines for not meeting environmental protection regulations
w tym za przekroczenie:					of which for exceeding:
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	538,7	105,5	355,0	371,0	Norms of discharging wastewater into waters and into the ground
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza	363,0	270,5	-	116,4	Permissible emissions of air pollutants

Ź r ó d ł o: w zakresie opłat — dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, kar — dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

S o u r c e: with regard to fees – data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management, fines – data of the Inspectorate for Environmental Protection.

DZIAŁ III

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju.

Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. **sołectwa**, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

Miejscowość – jednostka osadnicza lub inny obszar zabudowany odróżniający się od innych miejscowości odrębną nazwą, a przy jednakowej nazwie - odmiennym określeniem ich rodzaju. Rodzaj miejscowości to określenie charakteru miejscowości ukształtowanej w procesie rozwoju osadnictwa. Ustalanie i zmiana rodzaju miejscowości, tak jak ustalanie i zmiana ich nazw następuje w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw administracji publicznej. Jedynie nadanie miejscowości statusu miasta, tj. zmiana rodzaju określenia np. "wieś", "kolonia" na "miasto" dokonywane jest rozporządzeniem Rady Ministrów.

Miejscowości podstawowe (miasta, miejscowości wiejskie) prezentuje się bez części integralnych – części wsi, kolonii, osad, przysiółków.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2015, aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 16 XI 2014 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie Klasyfikacji Zawodów i Specjalności na potrzeby rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 VIII 2014 r. (Dz. U. 2014 poz. 1145).

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz w samorządowych kolegiach odwoławczych i obejmują jednostki zaliczane według PKD 2007 do grupy „Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna” w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”.

CHAPTER III

ADMINISTRATIVE DIVISION AND LOCAL GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 a fundamental three-tier territorial division of the country (Journal of Laws No. 96, item 603, dated 24 VII 1998) was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

The gmina is the basic unit of the country's territorial structure.

Auxiliary entities in gminas are, among others, **village administrator's offices**. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

Locality – a settlement unit or other settled area, differentiated from other localities with a separate name, and in case of identical name - different denotation of their type. The type of locality denotes the character of the locality, developed in the settlement development process. Determining and changing the locality type, the same as determining and changing their names, is done by way of regulation of a minister relevant for public administration issues. Only granting a locality the status of a town, that is changing the type of denotation, e.g. "village", "farmstead" into "town" is done by way of regulation of the Council of Ministers.

Basic localities (towns, rural localities) are presented excluding integral parts of basic localities – part of villages, farmsteads, settlements, hamlets.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election.

3. The demographic and occupational characteristic of councillors in local government entities is based on reporting results for 2015, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 16 XI 2014 local government elections.

The grouping of councillors of organs of local government entities by groups of occupations is made on the basis of the Polish Classification of Occupations and Specializations for Labour Market Needs, which was introduced by a decree of the Minister of Labour and Social Policy, dated 7 VIII 2014 (Journal of Laws 2014 item 1145).

4. Presented information concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local government administration and local government appeal councils and covers entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the group "Public administration and economic and social policy" in the section "Public administration and defence; compulsory social security".

Do **administracji państwowej** zalicza się:

- 1) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:
 - a) instytucje naczelne i centralne (np. kancelarie Sejmu, Senatu, Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
 - b) terenowe organy administracji rządowej niezespolonej (np. izby i urzędy skarbowe i celne, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe);
- 2) terenowe organy administracji rządowej zespolonej: urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutycznej, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasiennictwa oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty);
- 3) niektóre agencje państwowe (np. Agencję Rezerw Materiałowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.

5. Do administracji samorządu terytorialnego zalicza się:

- 1) gminy i miasta na prawach powiatu:
 - a) urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg),
 - b) urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);
- 2) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);
- 3) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urzędzeń wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg);

Samorządowe kolegia odwoławcze są organami właściwymi do rozpatrywania m.in. odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia jednostek samorządu terytorialnego.

6. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej nie uwzględniają wynagrodzeń osób zatrudnionych w placówkach zagranicznych.

State administration comprises:

- 1) *principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:*
 - a) *principle and central institutions (e.g., chancelleries of: the Sejm, the Senate, and the President, ministries, central offices),*
 - b) *territorial organs of non-combined government administration (e.g., fiscal and customs chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, regional chambers of audit);*
- 2) *territorial organs of combined government administration: voivodship offices, auxiliary service entities (e.g., inspectorates of: trade, construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and school superintendent's offices);*
- 3) *some state agencies (e.g., Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development and since 2009 Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture) and auxiliary entities of state administration with regional units.*

5. Local government administration comprises:

- 1) *gminas and cities with powiat status:*
 - a) *gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities and since 2009 public road boards),*
 - b) *offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);*
- 2) *powiats, i.e., powiat starost offices and auxiliary service entities (e.g., labour offices, public road boards);*
- 3) *voivodships, i.e., marshal's offices and voivodship local government organizational entities (e.g., labour offices, drainage and water facility boards and since 2009 public road boards);*

Local government appeal councils are bodies competent for examining, i.a., appeals against concluding decisions, complaints against procedural decisions of local government units.

6. *Data concerning average wages and salaries in the state administration do not include wages and salaries of persons employed in entities abroad.*

TABL. 1 (29). **JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA^a**

Stan w dniu 31 XII
ADMINISTRATIVE UNITS OF VOIVODSHIP^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Powiaty	21	21	21	21	<i>Powiaty</i>
Miasta na prawach powiatu	3	3	3	3	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy ^b	177	177	177	177	<i>Gminas^b</i>
miejskie	18	18	18	18	<i>urban</i>
miejsko-wiejskie	24	25	26	26	<i>urban-rural</i>
wiejskie	135	134	133	133	<i>rural</i>
Miasta	42	43	44	44	<i>Towns</i>
Miejscowości wiejskie	5046	5090	5009	5009	<i>Rural localities</i>
Sołectwa	3487	3488	3494	3495	<i>Village administrator's offices</i>

a Patrz uwagi ogólne działu ust. 1. b W tym 3 gminy mające również status miasta na prawach powiatu.

a See general notes to the chapter, item 1. b Of which 3 gminas that are also cities with powiat status.

TABL. 2 (30). **GMINY^a W 2015 R.**

Stan w dniu 31 XII
GMINAS^a IN 2015
As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni Area						
		5,0— —19,9 km ²	20,0— —49,9	50,0— —99,9	100,0— —149,9	150,0— —199,9	200,0— —249,9	250,0— —299,9 km ²
OGÓŁEM..... TOTAL	177	5	17	62	69	19	3	2
Poniżej 2500	4	-	3	1	-	-	-	-
<i>Below</i>								
2500—4999	65	-	3	39	23	-	-	-
5000—7499	47	-	-	13	29	5	-	-
7500—9999	15	1	-	3	7	4	-	-
10000—14999	23	2	2	3	7	6	2	1
15000—19999	6	2	1	-	-	2	1	-
20000—39999	6	-	1	-	3	2	-	-
40000—99999	10	-	7	3	-	-	-	-
100000—199999	-	-	-	-	-	-	-	-
200000 i więcej	1	-	-	-	-	-	-	1
<i>and more</i>								

a W tym 3 gminy mające również status miasta na prawach powiatu.

a Of which 3 gminas that are also cities with powiat status.

TABL. 3 (31). **POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2015 R.**

Stan w dniu 31 XII

POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2015

As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI <i>GROUPS OF POWIATS AND CIT- IES WITH POWIAT STA- TUS BY NUMBER OF POPULATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>					
		poniżej 50,0 km ² <i>below</i>	50,0— —99,9	100,0— —299,9	300,0— —499,9	500,0— —999,9	1000,0— —1499,9 km ²
OGÓŁEM..... TOTAL	24	1	1	1	4	12	5
Poniżej 50000..... <i>Below</i>	6	1	-	-	1	4	-
50000— 74999.....	5	-	-	-	2	3	-
75000— 99999.....	6	-	1	-	-	3	2
100000—149999.....	5	-	-	-	1	1	3
150000—199999.....	1	-	-	-	-	1	-
200000 i więcej..... <i>and more</i>	1	-	-	1	-	-	-

TABL. 4 (32). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2015 R.**

Stan w dniu 31 XII

COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN 2015

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni <i>Councillors of</i>				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina councils^a</i>	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city coun- cils in cities with powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat councils</i>	sejmiku wojewódz- kiego <i>voivodship regional council</i>	

OGÓŁEM
TOTAL

OGÓŁEM.....	2693	84	415	33	TOTAL
W tym kobiety.....	743	21	83	10	<i>Of which women</i>

WEDŁUG WIEKU
BY AGE

18—29 lat.....	137	6	14	1	<i>18—29 years</i>
30—39.....	447	22	85	7	<i>30—39</i>
40—49.....	720	18	91	13	<i>40—49</i>
50—59.....	846	26	147	6	<i>50—59</i>
60 lat i więcej.....	543	12	78	6	<i>60 and more</i>

*a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.**a Excluding city councils councillors in cities with powiat status.*

TABL. 4 (32). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2015 R. (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN 2015 (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city coun- cils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL					
Wyższe	899	76	304	32	Tertiary
Policealne i średnie	1062	8	97	1	Post-secondary and secondary
Zasadnicze zawodowe	612	-	13	-	Basic vocational
Gimnazjalne i podstawowe.....	120	-	1	-	Lower secondary and primary
WEDŁUG GRUP ZAWODÓW^b BY OCCUPATIONAL GROUPS^b					
Przedstawiciele władz publicz- nych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	119	26	168	21	Public government representa- tives, senior officials and managers
Specjaliści	525	33	105	9	Professionals
Technicy i inny średni personel....	317	14	31	-	Technicians and associate professionals
Pracownicy biurowi.....	205	-	39	2	Clerks
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	272	11	24	-	Service and sales workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy.....	869	-	33	1	Skilled agricultural, forestry and fishery workers
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	152	-	7	-	Craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	100	-	1	-	Plant and machine operators and assemblers
Pracownicy wykonujący prace przy pracach prostych	55	-	-	-	Elementary occupations
Sily zbrojne	21	-	2	-	Armed forces occupations

a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu. b Patrz uwagi ogólne działu, ust. 3; w podziale według grup zawodów nie uwzględniono radnych będących bezrobotnymi, niepracującymi i uczącymi się; emeryci i renciści ujmowani są według zawodu wykonywanego przed przejściem na emeryturę lub rentę.

a Excluding city councils councillors in cities with powiat status. b See general notes to the chapter, item 3; in the division by occupational groups, data do not include unemployed, not working and studying councillors; retirees and pensioners are classified by performed occupation before taking retirement.

TABL. 5 (33). **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**
PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE AVERAGE EMPLOYMENT					
OGÓŁEM	23927	26732	25666	25678	TOTAL
w tym:					of which:
Administracja państwowa	8901	8866	8380	8207	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	14963	17792	17212	17400	Local government administration
gminy i miasta na prawach powiatu.....	10450	12214	11803	11929	gminas and cities with powiat status
powiaty.....	3697	4042	3758	3825	powiats
województwo	816	1536	1651	1646	voivodship
PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ^a W ZŁ AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES ^a IN ZŁ					
OGÓŁEM	2662,61	3511,62	4006,00	4131,88	TOTAL
w tym:					of which:
Administracja państwowa.....	3114,81	4063,20	4371,24	4472,25	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	2382,89	3225,50	3818,90	3960,93	Local government administration
gminy i miasta na prawach powiatu.....	2492,99	3209,52	3829,02	3944,31	gminas and cities with powiat status
powiaty.....	1994,21	2926,78	3498,90	3635,20	powiats
województwo	2734,33	4138,73	4474,99	4838,32	voivodship

a Patrz uwagi ogólne do rozdziału „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych - Wynagrodzenia” ust. 2.
 a See general notes to the chapter “Wages and salaries. Social security benefits - Wages and salaries”, item 2.

DZIAŁ IV

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. W Roczniku prezentowane są dane statystyczne:
 - o przestępstwach stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych, na podstawie systemu statystyki kryminalnej Komendy Głównej Policji prowadzonego w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości,
 - o orzeczeniach sądów powszechnych, na podstawie statystyki Ministerstwa Sprawiedliwości.

2. Pojęcie „wymiar sprawiedliwości” w odniesieniu do źródeł prezentowania informacji statystycznych obejmuje dane dotyczące Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, sądów powszechnych (apelacyjnych, okręgowych i rejonowych, przy których działały kolegia do spraw wykroczeń), sądów wojskowych, jednostek organizacyjnych prokuratury, więzienia i notariatu.

3. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. obowiązującym od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1137) – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym, obowiązującym od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 186, z późniejszymi zmianami) – jest to przestępstwo skarbowe.

Dane o przestępstwach stwierdzonych od 2014 r. nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. Zgodnie z obowiązującą metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez Policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego.

Przestępstwo stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego, jest to przestępstwo wykryte.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw pochodzą z policyjnych systemów informacyjnych.

Dane o przestępstwach stwierdzonych opracowano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r. i Kodeksu karnego skarbowego z 1999 r., lub innych ustaw szczególnych.

4. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu

CHAPTER IV

PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. In the Yearbook, statistical data are presented:
 - concerning ascertained crimes in completed preparatory proceedings, on the basis of the criminal statistics system of the National Police Headquarters conducted in cooperation with the Ministry of Justice,
 - concerning adjudications of common courts, on the basis of statistics of the Ministry of Justice.

2. In regard to presenting statistical information, the term "Justice" refers to data concerning the Supreme Court, Supreme Administrative Court, common courts (appeal, regional and district courts, in which misdemeanour boards functioned), military courts, organizational entities of public prosecutors' offices, the prison system and notarial services.

3. **An ascertained crime** is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997, valid since 1 IX 1998 (the law dated 6 VI 1997, uniform text Journal of Laws 2016 item 1137) crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation, in connection with the Penal Fiscal Code valid since 17 X 1999 (the law dated 10 IX 1999, uniform text Journal of Laws 2013 item 186, with later amendments) – is a fiscal offence.

Data about ascertained crimes since 2014 do not include punishable acts committed by juveniles. In accordance with the existing methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts takes place during court proceedings after the Police provides records in juvenile cases to the family court.

An ascertained crime in completed preparatory proceeding, in which least one suspect was found is a detected crime.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes come from police information system.

Data concerning ascertained crimes have been prepared in accordance with the classification of the Criminal Code of 1997, the Penal Fiscal Code of 1999, or other specific laws.

4. **The rate of detectability of delinquents** is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption follow-

z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

5. Wpływ spraw do sądów oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

6. Sądy apelacyjne rozpatrują sprawy odwoławcze od orzeczeń wydanych w pierwszej instancji przez sądy okręgowe. Do sądu apelacyjnego wpływają sprawy z kilku sądów okręgowych (od 2 do 6), objętych obszarem jego właściwości.

7. Sądy okręgowe rozpatrują w pierwszej instancji sprawy, gdy ustawa tak stanowi oraz w drugiej instancji – odwołania od orzeczeń sądów rejonowych.

Nie wszystkie sądy okręgowe rozpoznają sprawy gospodarcze. Z tego względu w tabl. 4 znak „x” oznacza, że dany sąd okręgowy nie jest właściwy do rozpatrywania tego rodzaju spraw, mimo ich występowania; przedmiotowe sprawy rozpatruje sąd okręgowy określony w przepisach rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości.

8. Sprawa załatwiona jest:

- 1) w sądownictwie administracyjnym – sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie kończące postępowanie, połączono ją z inną sprawą do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia, przekazano do innego sądu administracyjnego lub też określono zgodnie z zasadami biurowości. W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną z chwilą wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie, które dotyczy ostatniej z osób;
- 2) w sądownictwie powszechnym – sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie lub połączono ją z inną sprawą albo przekazano do innego rodzaju sądu lub organu. W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną, gdy dotyczy to wszystkich osób występujących w sprawie.

Liczba spraw do załatwienia (w Sądzie Najwyższym – do rozstrzygnięcia) jest sumą spraw niezakończonych w latach poprzednich i spraw, które wpłynęły w danym roku.

Sprawy (postępowania) załatwione lub zakończone w danym roku obejmują również sprawy niezakończony w latach poprzednich.

9. Sprawy rodzinne obejmują postępowanie:

- 1) z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;
- 2) dotyczące nałożenia na alkoholików obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;

ing discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

5. Incoming cases are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.

Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.

6. Appeal courts consider cases in which the verdicts issued by regional courts of first instance are appealed. An appeal court considers cases from several regional courts (from 2 to 6) within its jurisdiction.

7. Regional courts consider cases relegated by the law in the first instance and appeals of regional court verdicts in the second instance.

Not all regional courts try commercial cases. Therefore, in table 4, the “x” indicates that the given regional court does not hear this type of cases, despite the appearance of such cases; objective cases are heard by the regional court defined in the regulations of the Minister of Justice.

8. A resolved case is:

- 1) *in administrative courts – a case in regard to which sentence or an order closing the proceedings has been issued, or combined with another case for joint examination and resolution, or which has been transferred to a different kind of administrative court or marked as resolved according to office administration rules. A case that involves a number of persons is considered resolved when an order closing the proceedings concerning the last of the persons in question is passed;*
- 2) *in common courts – a case in regard to which a sentence or order has been issued or combined with another case, or which has been transferred to a different kind of court or authority. A case that involves a number of persons is considered resolved when this applies to all the persons.*

The number of pending cases (in the Supreme Court – cases waiting for decision) is the sum of all unresolved cases from previous years and cases that were brought in the given year.

The resolved cases and completed proceedings in a given year also include the cases unresolved from previous year.

9. Family cases include the following proceedings:

- 1) *family and guardianship law;*
- 2) *regarding enforcement of compulsory treatment of alcoholics;*

- 3) wobec nieletnich w zakresie:
 - a) zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które nie ukończyły 18 lat,
 - b) postępowania w sprawach o czyny karalne w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,
 - c) wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat;
- 4) w związku z leczeniem narkomanów;
- 5) w sprawie kontroli umieszczania w zakładach lecznictwa psychiatrycznego.

Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem (pkt. 3a i 3b) wynika z ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity Dz. U. 2014 poz. 382, z późniejszymi zmianami).

Zmiany dokonane w ustawie, które weszły w życie z dniem 2 I 2014 r. zniósły dwuetapową procedurę postępowania sądów wobec nieletnich. Przed zmianami sędzia, w momencie wpływu sprawy do sądu, mógł wszcząć postępowanie wyjaśniające wobec nieletniego, a następnie wobec tego samego nieletniego mógł wydać postanowienie o rozpoznaniu sprawy na posiedzeniu lub rozprawie w postępowaniu opiekuńczo-wychowawczym lub w postępowaniu poprawczym. Sprawy wszczęte przed dniem wejścia w życie nowych przepisów rozpatrywane były według dwuetapowej procedury. Zgodnie z obowiązującą jednoetapową procedurą sąd prowadzi postępowanie i orzeka w sprawach, w których zachodzi podejrzenie demoralizacji lub popełnienia czynu karalnego przez nieletniego.

10. Dorośli skazani są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

11. Rejestry sądowe prowadzone są na podstawie ustaw i przepisów wykonawczych. Stany rejestrów określają liczbę podmiotów zarejestrowanych w określonym dniu. W przypadku publikowanych danych – w dniu 31 XII 2015 r.

Sprawy rejestrowe prowadzone są w sądach rejonowych – wydziałach gospodarczych i Krajowym Rejestrze Sądowym (sądach rejestrowych).

- 3) *with respect to juveniles concerning:*
 - a) *prevention and counteraction the demoralization of persons under the age of 18,*
 - b) *proceedings in cases concerning punishable acts committed by persons aged 13-16,*
 - c) *execution of educational and corrective measures concerning persons with regard to whom such measures have been adjudicated, but not longer than until the age of 21;*
- 4) *compulsory treatment of drug addicts;*
- 5) *supervising the placement of an individual in a psychiatric treatment facility.*

Court proceedings against juveniles (points 3a and 3b) are based on the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2014 item 382, with later amendments).

Amendments to the law entered into force as of 2 I 2014 abolished the two-stage court proceedings against juveniles. Before the amendments, the judge, at the time the case was brought into the court, could institute investigative proceedings against a juvenile and then, with regard to the same juvenile issue the decision on the examination of the case in the course of tutorial and educational proceedings or correctional proceedings. Cases instituted before the effective date of new regulations were examined according to two-stage procedure. According to the valid single-stage procedure the court conducts the proceedings and adjudges of cases in which occur suspicion of demoralization or commitment punishable act by a juvenile.

10. Adults convicts *are persons who at the time of committing crime were at least 17 years old.*

11. Court registers *are kept on the basis of laws and executive regulations. Registers contain the number of entities registered on a given day. In the case of data published – on 31 XII 2015.*

Registration cases are held in the commercial departments of district courts and in the National Judicial Register (registration courts).

Uwaga do tablic 1, 2

Dane o przestępstwach stwierdzonych od 2014 r. nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. Zgodnie z obowiązującą metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez Policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego.

Dane Policji za 2015 r. pobrano z Krajowego Systemu Informacji Policji.

Note to tables 1, 2

Data about ascertained crimes since 2014 do not include punishable acts committed by juveniles. In accordance with the existing methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts takes place during court proceedings after the Police provides records in juvenile cases to the family court.

Data of the Police in 2015 were extracted from the National Police Information System (KSIP).

TABL. 1 (34). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH^a**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M.....	86747	74725	51927	48321	T O T A L
w tym w miastach	70590	59014	40298	37704	of which urban areas
w tym:					of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu — art. 148—162 kk	2140	1943	1396	1165	Against life and health — Art. 148—162 Criminal Code
w tym:					of which:
Zabójstwo — art. 148 kk.....	88	64	50	42	Homicide — Art. 148 Criminal Code
Uszczerbek na zdrowiu — art. 156 i 157 kk	995	957	738	627	Damage to health — Art. 156 and 157 Criminal Code
Udział w bóje lub pobiciu — art. 158 i 159 kk	934	747	409	380	Participation in violence or assault — Art. 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeń- stwu w komunikacji — art.163—180 kk	12780	11484	5685	5487	Against public safety and safety in transport — Art.163—180 Crimi- nal Code
w tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego — art. 178a kk	10859	10060	4401	3932	of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant — Art. 178a Criminal Code
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania — art. 189—196 kk	2425	2463	1661	1393	Against freedom, freedom of conscience and religion — Art. 189—196 Criminal Code
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności — art. 197—205 kk	289	239	160	174	Against sexual freedom and morals — Art. 197— 205 Criminal Code
w tym zgwałcenie — art. 197 kk.....	136	84	67	72	of which rape — Art. 197 Criminal Code
Przeciwko rodzinie i opiece — art. 206—211 kk	2474	3293	2077	1688	Against the family and guardian- -ship — Art. 206—211 Criminal Code
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną — art. 207 kk	1446	1350	1139	923	of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person — Art. 207 Criminal Code
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej — art. 212—217 kk	369	946	190	159	Against good name and personal integrity — Art. 212—217 Crimi- nal Code

^a Lata 2005, 2010 łącznie z prokuraturą.

^a In 2005, 2010 including prosecutor's office.

TABL. 1 (34). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH^a (cd.)**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego — art. 222—231 kk^b	1469	4630	1920	1606	Against the activities of state institutions and local government — Art. 222—231 Criminal Code^b of which:
w tym:					
Naruszenie nietykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego — art. 222 i 223 kk.....	225	480	514	377	Battery or active assault on a public official — Art. 222 and 223 Criminal Code
Wywieranie wpływu na funkcjonariusza publicznego lub na czynności organu administracji rządowej, samorządowej lub państwowej bądź spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza publicznego podczas wykonywania przez niego czynności służbowych — art. 224 kk.....	225	302	266	192	Exerting influence on a public official or on the activity of an organ of the government administration, local government units or State administration, or causing severe harm to the health of a public official during the performance of official duties — Art. 224 Criminal Code
Znieważenie funkcjonariusza publicznego albo znieważanie lub poniżanie organu konstytucyjnego RP — art. 226 kk.....	391	1021	697	590	Insulting a public official or belittling or insulting a constitutional body of the Republic of Poland — Art. 226 Criminal Code
Przestępstwa korupcyjne — art. 228—231, 250a, 296a i 296b kk.....	606	2845	400	400	Corruption — Art. 228—231, 250a, 296a and 296b Criminal Code
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości — art. 232—247 kk	1359	2246	1628	1299	Against the judiciary — Art. 232—247 Criminal Code
Przeciwko porządkowi publicznemu — art. 252—264 kk	587	471	657	510	Against public order — Art. 252—264 Criminal Code
Przeciwko wiarygodności dokumentów — art. 270—277 kk^c	2656	2607	1770	2628	Against the reliability of documents — Art. 270—277 Criminal Code^c
Przeciwko mieniu — art. 278—295 kk^d	55158	37231	30530	27813	Against property — Art. 278—295 Criminal Code^d of which:
w tym:					
Kradzież rzeczy — art. 275 § 1, 278 i 279 kk ^e	24749	14745	11970	10569	Property theft — Art. 275 § 1, 278 and 279 Criminal Code ^e
w tym kradzież samochodu	4480	1778	1148	1096	of which automobile theft
Krótkotrwały zabór pojazdu — art. 289 kk	843	379	188	156	Willful short-term theft of automobile — Art. 289 Criminal Code
Kradzież z włamaniem — art. 279 kk ^f	15197	8827	6869	6105	Burglary — Art. 279 Criminal Code ^f
Rozbój — art. 280 kk	2937	1465	632	488	Robbery — Art. 280 Criminal Code
Kradzież rozbójnicza — art. 281 kk ...	136	78	76	68	Theft with assault — Art. 281 Criminal Code
Wymuszenie rozbójnicze — art. 282 kk	292	449	50	50	Criminal coercion — Art. 282 Criminal Code
Oszustwo — art. 286 i 287 kk.....	3432	4535	5723	5918	Fraud — Art. 286 and 287 Criminal Code

a Lata 2005, 2010 łącznie z prokuraturą. b łącznie z przestępstwami z art. 250a kk (korupcja wyborcza) z rozdziału „Przeciwko wyborom i referendum” oraz z art. 296a i 296b kk (korupcja na stanowisku kierowniczym i korupcja sportowa) z rozdziału „Przeciwko obrotowi gospodarczemu”. c z wyłączeniem kradzieży lub przywłaszczenia dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk). d łącznie z kradzieżą lub przywłaszczeniem dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk z rozdziału „Przeciwko wiarygodności dokumentów”). e Wyłącznie w zakresie kradzieży samochodu poprzez włamanie. f z wyłączeniem kradzieży samochodu poprzez włamanie.

a In 2005, 2010 including prosecutor's office. b Including Art. 250a Criminal Code (corruption concerning elections) in the section “Against election and referendum” and Art. 296a and 296b Criminal Code (corruption on the managing post and corruption in sport) in the section “Against economic activity”. c Excluding theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code). d Including theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code in the section “Against the reliability of documents”). e Exclusively in regard to automobile theft by burglary. f Excluding automobile theft by burglary.

TABL. 1 (34). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPANIACH PRZYGOTAWCZYCH^a (dok.)**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Przeciwko obrotowi gospodarczemu — art. 296—309 kk ^g	675	1237	677	786	<i>Against economic activity — Art. 296—309 Criminal Code^g</i>
Przeciwko obrotowi pieniędźmi i papierami wartościowymi — art. 310—315 kk.....	922	422	205	244	<i>Against money and securities trading — Art. 310-315 Criminal Code</i>
Przestępstwa z ustaw szczególnych:					Crimes by specific laws:
O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (jednolity tekst Dz. U. 2012 r., poz. 1356 z późniejszymi zmianami).....	177	201	95	52	<i>On Sobriety and Alcohol Education (uniform text Journal of Laws 2012, item 1356 with later amendments)</i>
O prawie autorskim i prawach pokrewnych (jednolity tekst Dz. U. 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późniejszymi zmianami).....	269	116	81	192	<i>On Copyright and Related Laws (uniform text Journal of Laws 2006 No. 90, item 631 with later amendments)</i>
O przeciwdziałaniu narkomanii — ustawy z dnia 24 IV 1997 r. (jednolity tekst Dz. U. 2003 r. Nr 24, poz. 198, z późniejszymi zmianami) i z dnia 29 VII 2005 r. (jednolity tekst Dz. U. 2012, poz. 124).....	1996	3992	2100	2170	<i>On Counteracting Drug Addiction — laws dated 24 IV 1997 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 24, item 198 with later amendments) and dated 29 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2012, item 124)</i>
Przestępstwa skarbowe — kks.....	121	106	148	109	Fiscal offences — Penal Fiscal Code
w tym akcyza.....	87	87	82	82	<i>of which excise</i>

a Lata 2005, 2010 łącznie z prokuraturą. g Z wyłączeniem przestępstw korupcyjnych z art. 296a i 296b kk.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

a In 2005, 2010 including prosecutor's office. g Excluding corruption under Art. 296a and 296b Criminal Code.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 2 (35). **WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ^a**
RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w %		in %		
O G Ó Ł E M.....	48,0	65,5	58,7	58,8	TOTAL
w tym przestępstw ^b :					<i>of which of crimes^b:</i>
Przeciwko życiu i zdrowiu.....		81,9	79,3	78,5	<i>Against life and health</i>
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji.....		98,7	97,8	97,4	<i>Against public safety and safety in transport</i>
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania.....		94,7	87,9	88,9	<i>Against freedom, freedom of conscience and religion</i>
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności.....		85,1	76,9	82,8	<i>Against sexual freedom and morals</i>
Przeciwko rodzinie i opiece.....		99,9	99,2	98,8	<i>Against the family and guardianship</i>
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej.....		97,7	83,2	73,6	<i>Against good name and personal integrity</i>
Przeciwko mieniu.....		36,4	37,7	37,3	<i>Against property</i>

a Lata 2005, 2010 łącznie z prokuraturą. b Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 88.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

a In 2005, 2010 including prosecutor's office. b See Criminal Code articles table 1 on page 88.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 3 (36). **WPLYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH**
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
SĄDY REJONOWE — sądy pierwszej instancji DISTRICT COURTS — courts of first instance					
OGÓŁEM	507760	682594	651687	637411	TOTAL
w tym sprawy:					of which cases:
Karne z aktami oskarżenia	111692	33479	22868	21860	Criminal with bills of indictment
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie		34908	38713	39979	Concerning offences with motions for punishment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a		84761	91354	82690	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne	258472	392522	385748	380409	Civil
w tym wieczysto- księgowe ^b	136506	189129	194096	188872	of which involving real estate reg- istry ^b
Rodzinne	67090	78996	77690	78191	Family
Z zakresu prawa pracy	18780	6207	5872	5013	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecz- nych	2189	1729	2710	2713	Related to social security law
Gospodarcze ^c	21497	20875	26732	26556	Commercial law ^c
SĄDY OKRĘGOWE — sądy pierwszej instancji i odwoławcze REGIONAL COURTS — courts of first instance and appeal					
OGÓŁEM	56506	50392	62757	55204	TOTAL
w tym sprawy:					of which cases:
Karne z aktami oskarżenia	22026	789	647	712	Criminal with bills of indictment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a		20709	22766	21347	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne ^{cd}	19914	18137	20504	20726	Civil ^{cd}
Z zakresu prawa pracy	2691	1125	1133	1197	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecz- nych	8702	6562	12994	6157	Related to social security law
Gospodarcze	3022	2919	4713	5065	Commercial law

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Łącznie ze zbiorami dokumentów. ^c Bez spraw rejestrowych. ^d Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Including collections of documents. ^c Excluding registry cases. ^d Including family cases (i.a., divorce).

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 4 (37). **WPLYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH W 2015 R.**
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Okręgi Districts			SPECIFICATION
		łódzki	piotrkowski	sieradzki	
SĄDY REJONOWE — sądy pierwszej instancji DISTRICT COURTS — courts of first instance					
OGÓŁEM	637411	399277	134579	103555	TOTAL
sprawy:					cases:
Karne z aktami oskarżenia.....	21860	12521	5735	3604	Criminal with bills of indictment
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie.....	39979	29378	6164	4437	Concerning offences with motions for punishment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a	82690	41781	24188	16721	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne.....	380409	236353	78909	65147	Civil
w tym wieczysto- księgowe ^b	188872	106106	43022	39744	of which involving real estate registry ^b
Rodzinne.....	78191	56301	12382	9508	Family
Z zakresu prawa pracy.....	5013	2630	1346	1037	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecz- nych.....	2713	1896	454	363	Related to social security law
Gospodarcze ^c	26556	18417	5401	2738	Commercial law ^c
SĄDY OKRĘGOWE — sądy pierwszej instancji i odwoławcze REGIONAL COURTS — courts of first instance and appeal					
OGÓŁEM	55204	35460	11339	8405	TOTAL
sprawy:					cases:
Karne z aktami oskarżenia.....	712	462	146	104	Criminal with bills of indictment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a	21347	12005	5277	4065	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne ^{cd}	20726	13746	4071	2909	Civil ^{cd}
Z zakresu prawa pracy.....	1197	589	410	198	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecz- nych.....	6157	3593	1435	1129	Related to social security law
Gospodarcze.....	5065	5065	x	x	Commercial law

a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. b Łącznie ze zbiorami dokumentów. c Bez spraw rejestrowych. d Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. b Including collections of documents. c Excluding registry cases. d Including family cases (i.a., divorce).

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 5 (38). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE
ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO**
*ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES
PROSECUTED BY PUBLIC ACCUSATION*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	31290	29783	18075	15236	T O T A L
w tym mężczyźni	28799	27077	16065	13390	of which men
w tym za przestępstwa ^a :					of which for crimes ^a :
Przeciwko życiu i zdrowiu	2597	2401	1865	1638	Against life and health
w tym:					of which:
zabójstwo	84	43	34	34	homicide
uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu	1495	1118	882	724	damage to health, participation in violence or assault
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	10987	9632	4538	3801	Against safety in transport
w tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środku odurzającego	9925	8765	3936	3227	of which operating a motor ve- hicle while under the influence of alcohol or other intoxicant
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności	917	755	634	577	Against freedom, freedom of conscience and religion, sex- ual freedom and morals
w tym zgwałcenie	75	51	34	29	of which rape
Przeciwko rodzinie i opiece	1693	2713	1607	1338	Against the family and guardianship
w tym znęcanie się nad człon- kiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną	1122	961	820	712	of which cruelty to family mem- ber or to other dependent or helpless person
Przeciwko mieniu	10105	7783	5575	4713	Against property
w tym:					of which:
kradzież rzeczy	2643	2228	1677	1305	property theft
kradzież z włamaniem	1734	1005	796	633	burglary
rozbój	855	559	340	319	robbery

a Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 88.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a See Criminal Code articles table 1 on page 88.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 6 (39). **ZAŁATWIONE SPRAWY RODZINNE**
RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	23829	25830	21640	17530	T O T A L
O rozwód	5437	6121	5711	5578	By divorce
O separację	1015	454	276	253	By separation
O alimenty	7057	8280	7580	6351	By alimony
Nieletnich ^a					Concerning juveniles ^a
w postępowaniu wyjaśniającym w związku z:					in investigation proceedings involving:
demoralizacją	1783	2587	821	x	demoralization
czynami karalnymi	4696	4287	943	x	punishable acts
na posiedzeniu lub rozprawie w związku z:					at session or hearing involving:
demoralizacją	1219	1587	461	x	demoralization
czynami karalnymi	2622	2514	585	x	punishable acts
w postępowaniu w sprawach, w których zachodzi podejrzenie:					in investigation of case in which occur suspicion:
demoralizacji	x	x	2878	2897	of demoralization
popętnienia czynu karalnego	x	x	2385	2451	of committing punishable acts

a Dane dotyczą osób; w 2014 r. zmieniła się procedura postępowania sądów wobec nieletnich, patrz uwagi ogólne działu, ust. 9.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Data relate to persons; in 2014 changed court proceedings against juveniles, see general notes to the chapter, item 9.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 7 (40). **SPRAWY RODZINNE ZAŁATWIONE W 2015 R.**
FAMILY CASES RESOLVED IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Okręgi <i>Districts</i>			SPECIFICATION
		łódzki	piotrkowski	sieradzki	
O G Ó Ł E M	17530	10375	4360	2795	T O T A L
O rozwód	5578	3438	1278	862	<i>By divorce</i>
O separację	253	134	73	46	<i>By separation</i>
O alimenty	6351	3665	1709	977	<i>By alimony</i>
Nieletnich ^a w postępowaniu w sprawach, w których zachodzi podejrzanie:					<i>Concerning juveniles ^a in investi- gation of case in which occur suspicion:</i>
demoralizacji.....	2897	1631	682	584	<i>of demoralization</i>
popęnienia czynu karalnego....	2451	1507	618	326	<i>of committing punishable acts</i>

^a Dane dotyczą osób; w 2014 r. zmieniła się procedura postępowania sądów wobec nieletnich, patrz uwagi ogólne działu, ust. 9.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Data relate to persons; in 2014 changed court proceedings against juveniles, see general notes to the chapter, item 9.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 8 (41). **PODMIOTY W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM ^a**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES IN THE NATIONAL JUDICIAL REGISTER ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Rejestr Przedsiębiorców					Register of Entrepreneurs
Przedsiębiorstwa państwowe	72	10	4	3	<i>State owned enterprises</i>
Przedsiębiorstwa zagraniczne	-	2	2	2	<i>Foreign enterprises</i>
Spółeczno-zawodowe organizacje rolników ^b	23	26	25	25	<i>Professional organizations of farmers ^b</i>
Spółdzielnie	595	606	650	642	<i>Cooperatives</i>
Spółki jawne	1735	2149	2319	2345	<i>Unlimited partnerships</i>
Spółki z ograniczoną odpowie- dzialnością	5114	7679	11288	12627	<i>Limited liability companies</i>
Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej ^c					Register of Associations, Other Social and Professional Orga- nizations, Foundations and Independent Public Health Care Facilities ^c
Stowarzyszenia ^d	2320	3519	4149	4316	<i>Associations ^d</i>
Związki zawodowe	433	499	492	492	<i>Trade unions</i>
Izby gospodarcze	16	19	20	19	<i>Economic chambers</i>
Rejestr Dłużników Niewypłacanych					Register of Insolvent Debtors
Dłużnicy ogółem	1176	14039	26795	29471	<i>Total debtors</i>

^a Sądem rejestrowym prowadzącym Krajowy Rejestr Sądowy na terenie województwa jest Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia. ^b Prowadzące działalność gospodarczą. ^c Do 2011 r. – Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej. ^d Z wyłączeniem stowarzyszeń kultury fizycznej i związków sportowych.

U w a g a. Rejestr obejmuje także inne podmioty.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Registration court conducting the National Judicial Register in voivodship is the District Court for Lodz-Srodmiestcie. ^b Conducting economic activity. ^c Until 2011 – Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Public Health Care Facilities. ^d Excluding physical education associations and sports associations.

Note. Register also included other entities.

Source: data of the Ministry of Justice.

DZIAŁ V LUDNOŚĆ

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:
 - 1) bilansów stanu i struktury ludności na terenie gminy. Bilanse ludności sporządzane są dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego, przy uwzględnieniu:
 - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
 - b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. – ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych (zameldowania i wymeldowania na pobyt czasowy z/do innych gmin);
 - 2) rejestrów Ministerstwa Cyfryzacji — o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały (od 2006 r. źródłem tych danych jest rejestr PESEL – Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);
 - 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego — o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
 - 4) sprawozdawczości sądów — o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.
2. Dane o ludności (według stanu w dniu 30 VI i 31 XII) oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano — jeśli nie zaznaczono inaczej — przyjmując jako bazę wyjściową:
 - w 2005 r. — wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002,
 - dla lat 2010-2015 — wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (dla 2010 zastosowano podział administracyjny obowiązujący w dniu 31 XII 2011 r.).
3. Przez **ludność w wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18—64 lata, dla kobiet 18—59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność **w wieku mobilnym**, tj. w wieku 18—44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni — 45—64 lata, kobiety — 45—59 lat. Przez ludność **w wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność **w wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność **w wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni — 65 lat i więcej, kobiety — 60 lat i więcej.
4. **Mediana wieku** (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga jeszcze nie osiągnęła.

CHAPTER V POPULATION

General notes

1. Chapter's tables were compiled on the basis of:
 - 1) the balances of the size and structure of the population in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account:
 - a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
 - b) difference between the number of people registered for temporary stay above 3 months (until 2005 – above 2 months) in a gmina and the number of people temporary absent (registering and cancelling registration for temporary stay from/to other gminas);
 - 2) the registers of the Ministry of Digital Affairs on internal and international migration of population for permanent residence (since 2006 the source of this data is PESEL register — Common Electronic System of Population Register);
 - 3) documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;
 - 4) documentation of courts — regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.
2. Data about population (as of 30 VI and 31 XII) as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 of population etc.) were compiled — unless otherwise stated — on the basis:
 - for 2005 — the results of the Population and Housing Census 2002,
 - for 2010-2015 — of results of the Population and Housing Census 2011 (for 2010 was applied the administrative division of the country obligatory as of 31 XII 2011).
3. The **working age population** refers to males, aged 18-64, and females, aged 18—59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18—44) and **non-mobility** (i.e. 45—64 for males and 45—59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.
4. **Median age of population** is a parameter determining the exact age, which half of population has already exceeded and second half has not reached yet.

5. Dane o **ruchu naturalnym ludności** w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa — według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku, gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem),
- separacje — według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża),
- rozwody — według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka),
- urodzenia — według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka,
- zgony — według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15—49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (częstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15—19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45—49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15—49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłyby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstotliwością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

5. Data regarding the **vital statistics** according to territorial division were compiled as follows:

- **marriages** — according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used),
- **separations** — according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons — residence of husband is used),
- **divorces** — according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken),
- **births** — according to the mother's place of permanent residence,
- **deaths** — according to the place of permanent residence of the deceased.

The data on **marriages** refers to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws, No. 117, item 757) in the local civil status offices in Poland are registered all marriages, including those based on the internal law of the Churches or the Religious Associations. Marriages contracted (on the basis of canon law marriages) subordinate the civil Polish laws and induce due to the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.

The religious marriages may be contracted in the ten Churches and Religious Associations: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Female fertility rate is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15—49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers in the age under 15 are counted to the group 15—19 and from the mothers in the age 50 and over — to the group 45—49.

Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the average number of children which would be born to a woman during the course of her entire reproductive period (15—49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming age-specific fertility rates for this period to be constant,
- **gross reproduction rate** refers to the number of daughters which would be born to the average woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

6. Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

Do 2014 r. **źródłem danych o urodzeniu żywym i martwym** był, wykorzystywany w tym celu przez statystykę publiczną, dokument Ministerstwa Zdrowia podstawowy dla akt stanu cywilnego „Pisemne zgłoszenie urodzenia dziecka”.

Dla 2015 r. źródłem danych:

- medycznych o **urodzeniu żywym** jest dokument Ministerstwa Zdrowia „Karta urodzenia”, natomiast dane demograficzno-społeczne pochodzą z rejestru stanu cywilnego oraz rejestru Pesel;
- o **urodzeniach martwych** jest sprawozdanie o działalności szpitala ogólnego (o symbolu MZ-29) zawierające ogólne informacje, tj. dotyczące: liczby urodzeń martwych w podziale na ciężar urodzeniowy dziecka i województwo porodu (umiejscowienie szpitala). Prezentowane za 2015 r. dane zostały oszacowane w podziale na miasto i wieś oraz płeć. Brak szczegółowych danych o urodzeniach martwych (medycznych i demograficzno-społecznych o dziecku i matce) wynika z wprowadzenia w 2015 r. nowego dokumentu „Karta martwego urodzenia”) niezawierającego danych podstawowych dla statystyki urodzeń.

7. **Przeciętne dalsze trwanie życia** wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

8. **Prognoza ludności do 2050 r.** opracowana została w 2014 r. na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 XII 2013 r. (w podziale administracyjnym obowiązującym w dniu 1 I 2014 r.) oraz założeń dotyczących tendencji zmian w dzietności, umieralności i migracjach zagranicznych.

Dane o ludności według **wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego** podano w dwóch ujęciach:

- 1) wariant I — przyjmując górną granicę dla wieku produkcyjnego 59/64 lata oraz dolną granicę dla wieku poprodukcyjnego 60/65; patrz. ust. 3;
- 2) wariant II — uwzględniając zmiany wieku emerytalnego; zgodnie z ustawą z dnia 11 V 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2012 poz. 637) dla kolejnych lat prognozy jako dolną granicę wieku poprodukcyjnego (jednocześnie górną granicę wieku produkcyjnego) przyjęto:
 - a) dla mężczyzn — 65,75 lat w 2015 r. oraz 67,0 lat w latach 2020-2050,
 - b) dla kobiet — 60,75 lat w 2015 r., 62,0 lata w 2020 r., 63,25 lat w 2025 r., 64,5 lat w 2030 r., 65,75 lat w 2035 r. oraz 67,0 lat w latach 2040-2050.

9. **Prognoza gospodarstw domowych do 2050 r.** została opracowana w 2016 r. na podstawie wyników spisów z lat 2002 i 2011 w zakresie liczby i struktury gospodarstw domowych oraz założeń dotyczących tendencji w kształtowaniu się procesów demograficznych, społecznych i ekonomicznych zachodzących w Polsce, szczególnie wynikających z zachowań prorodzinnych i promażeńskich osób młodych, które uczestniczą w procesie formowania się rodzin i tworzenia nowych gospodarstw domowych.

6. *Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).*

Up to 2014 the source of data on live birth and still birth were the document of the Ministry of Health "Notification of birth", which is basic document for civil status acts and is secondarily utilized by national statistics.

For 2015 the source of:

- *medical data of live births is document of the Ministry of Health "Birth certificate". Sociodemographic data come from the register of civil status and register Pesel;*
- *data of still births is a report on the activities of a general hospital (symbol MZ-29) containing general information, ie.: the number of stillbirths in the division of the birthweight and voivodship of delivery (location of the hospital). Presented for 2015 data have been estimated in the division of the urban and rural areas and sex. Causes of lack of data about still births (medical and socio-demographic of the child and mother) is introduction in 2015 new document "Still birth certificate". This document doesn't contain the basic data for the statistics of births.*

7. **Life expectancy** is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

8. **Population projection until 2050** was calculated in 2014 on the basis of population number and structure as of 31 XII 2013 (in administrative division valid as 1 I 2014) as well as assumption concerning fertility, mortality and international migration.

Data about population by **working and post-working age** are given in two approaches:

- 1) *variant I — assuming the upper limit of the working age 59/64 and the lower limit of the post-working age 60/65; see item 3;*
- 2) *variant II — taking into account changes in the retirement age, on the basis of the Law changing the national law on pensions and retirement pay from National Insurance Fund and some other laws for the subsequent years of projection as the lower limit of the post working age (the upper limit of the working age) were used:*
 - a) *for males — 65,75 years in 2015 and 67,0 in 2020-2050,*
 - b) *for females — 60,75 years in 2015, 62,0 in 2020, 63,25 in 2025, 64,5 in 2030, 65,75 in 2035 and 67,0 in 2040-2050.*

9. **The households projection until 2050** was calculated in 2016 on the basis of the results of censuses in 2002 and 2011 in terms of the number and composition of households and assumptions about trends in the development of demographic, social and economic processes in Poland, especially under the pro-family and pro-marriage behavior patterns of young people who participate in the formation of families and the creation of new households.

10. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

11. Dane o migracjach zagranicznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

12. Napływ ludności obejmuje zameldowania na pobyt stały, odpływ — wymeldowania ze stałego miejsca zamieszkania.

13. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 VI: do 2009 r. — zameldowanej na pobyt stały, od 2010 r. — faktycznie zamieszkałej.

14. Do **ludności rezydującej** (rezydentów) zalicza się:

- a) stałych mieszkańców gminy, z wyjątkiem osób przebywających poza gminą zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy — bez względu na ich miejsce przebywania (w kraju czy za granicą);
- b) osoby przebywające czasowo w gminie z zamiarem zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy, przybyłe z innego miejsca w kraju lub z zagranicy (imigranci bez stałego pobytu w Polsce).

10. *Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.*

11. *Data regarding international migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).*

12. *The inflow of the population includes registrations of arrival for permanent residence, outflow — registrations of departure from permanent residence.*

13. *Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 VI: until 2009 — registered for permanent residence,— since 2010 — de facto population (population actually residing).*

14 *The usual residence population (residents) — comprise the following groups:*

- a) *permanent residents of the gmina, with the exception of persons residing outside the gmina of residence for a period 12 months and more — regardless of their place of residence (in the country or abroad);*
- b) *a person temporarily staying in the gmina with the intention of residence for the period 12 months and more, arrived from another place in the country or from abroad (immigrants who are not registered for permanent residence in Poland).*

TABL. 1 (42). **LUDNOŚĆ^a**
POPULATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
STAN W DNIU 30 VI AS OF 30 VI					
O G Ó Ł E M	2582137	2546530	2508464	2498240	T O T A L
mężczyźni	1230809	1214379	1195506	1190752	males
kobiety	1351328	1332151	1312958	1307488	females
Miasta	1670218	1629863	1588222	1577867	Urban areas
Wieś	911919	916667	920242	920373	Rural areas
STAN W DNIU 31 XII AS OF 31 XII					
O G Ó Ł E M	2577465	2542436	2504136	2493603	T O T A L
na 1 km ²	141	140	137	137	per 1 km²
mężczyźni	1228130	1212182	1193418	1188118	males
kobiety	1349335	1330254	1310718	1305485	females
na 100 mężczyzn	110	110	110	110	per 100 males
Miasta	1665261	1625159	1583389	1572862	Urban areas
w % ogółu ludności	64,6	63,9	63,2	63,1	in % of total population
Wieś	912204	917277	920747	920741	Rural areas
w % ogółu ludności	35,4	36,1	36,8	36,9	in % of total population

a Na podstawie bilansów; dla 2005 r. z uwzględnieniem wyników NSP 2002; od 2010 – z NSP 2011.

a Based on balances; for 2005 considering results of the Population and Housing Census 2002; since 2010 - the Population and Housing Census 2011.

TABL. 2 (43). **LUDNOŚĆ^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2577465	2542436	2504136	2493603	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	486478	444382	422069	418642	Pre-working age
mężczyźni	249602	228121	216875	215123	males
kobiety	236876	216261	205194	203519	females
Miasta	285028	258917	247515	246012	Urban areas
mężczyźni	146259	132838	127158	126394	males
kobiety	138769	126079	120357	119618	females
Wieś	201450	185465	174554	172630	Rural areas
mężczyźni	103343	95283	89717	88729	males
kobiety	98107	90182	84837	83901	females
W wieku produkcyjnym	1646382	1620849	1550917	1530471	Working age
w tym w wieku mobilnym	986926	975231	953912	944735	of which of mobility age
mężczyźni	839543	847364	818011	808938	males
w tym w wieku mobilnym	496655	495597	485629	480838	of which of mobility age
kobiety	806839	773485	732906	721533	females
w tym w wieku mobilnym	487271	479634	468283	463897	of which of mobility age
Miasta	1100115	1053636	979362	960028	Urban areas
mężczyźni	545849	538526	506641	498289	males
kobiety	554266	515110	472721	461739	females
Wieś	546267	567213	571555	570443	Rural areas
mężczyźni	293694	308838	311370	310649	males
kobiety	252573	258375	260185	259794	females

a Na podstawie bilansów; dla 2005 r. z uwzględnieniem wyników NSP 2002; od 2010 – z NSP 2011.

a Based on balances; for 2005 considering results of the Population and Housing Census 2002; since 2010 - the Population and Housing Census 2011.

TABL. 2 (43). LUDNOŚĆ^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM (dok.)

Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
W wieku poprodukcyjnym.....	444605	477205	531150	544490	Post-working age
mężczyźni.....	138985	136697	158532	164057	males
kobiety.....	305620	340508	372618	380433	females
Miasta.....	280118	312606	356512	366822	Urban areas
mężczyźni.....	83297	85319	102504	106564	males
kobiety.....	196821	227287	254008	260258	females
Wieś.....	164487	164599	174638	177668	Rural areas
mężczyźni.....	55688	51378	56028	57493	males
kobiety.....	108799	113221	118610	120175	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIE- PRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRO- DUKCYJNYM.....	57	57	61	63	NON-WORKING AGE POPU- LATION PER 100 PER- SONS OF WORKING AGE
Mężczyźni.....	46	43	46	47	Males
Kobiety.....	67	72	79	81	Females

a Na podstawie bilansów; dla 2005 r. z uwzględnieniem wyników NSP'2002; od 2010 – z NSP'2011.

a Based on balances; for 2005 considering results of the Population and Housing Census 2002; since 2010 - the Population and Housing Census 2011.

TABL. 3 (44). LUDNOŚĆ^a WEDŁUG PŁCI I WIEKU

Stan w dniu 31 XII

POPULATION^a BY SEX AND AGE

As of 31 XII

WIEK AGE	2005	2010	2014	2015					
				ogółem grand total	z liczby ogółem of grand total				
					męż- czyźni of which males	miasta urban areas		wieś rural areas	
						razem total	w tym męż- czyźni of which males	razem total	w tym męż- czyźni of which males
OGÓŁEM ... TOTAL	2577465	2542436	2504136	2493603	1188118	1572862	731247	920741	456871
0— 2 lata.....	66204	77767	68291	66505	34254	40429	20843	26076	13411
3— 6.....	90204	92496	101807	99556	51178	60344	31017	39212	20161
7—12.....	162464	135408	135099	139275	71580	81083	41733	58192	29847
13—15.....	98782	79266	68226	66695	34294	37806	19448	28889	14846
16—18.....	104630	90716	74981	71700	36653	40443	20563	31257	16090
19—24.....	246872	205217	183615	177105	90543	100533	51039	76572	39504
25—29.....	203496	204011	176843	170774	87128	105013	52944	65761	34184
30—34.....	180654	200339	201356	199140	102089	129526	65680	69614	36409
35—39.....	157098	179195	195186	196533	99652	127279	63673	69254	35979
40—44.....	163000	155198	170577	176094	88590	109710	54481	66384	34109
45—49.....	207184	160031	150588	151936	75230	92635	44476	59301	30754
50—54.....	214859	200931	161405	154920	75372	96794	44722	58126	30650
55—59.....	189279	205289	199479	191506	90124	127200	56819	64306	33305
60—64.....	109134	176954	188744	191902	87374	132187	57245	59715	30129
65—69.....	108017	98841	148938	160958	68994	111883	46453	49075	22541
70—74.....	103960	93785	86826	86960	34663	57992	22732	28968	11931
75—79.....	86560	84321	79317	77752	27760	49735	17182	28017	10578
80 lat i więcej... and more	85068	102671	112858	114292	32640	72270	20197	42022	12443

a Na podstawie bilansów; dla 2005 r. z uwzględnieniem wyników NSP'2002; od 2010 – z NSP'2011.

a Based on balances; for 2005 considering results of the Population and Housing Census 2002; since 2010 - the Population and Housing Census 2011.

TABL. 4 (45). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**
Stan w dniu 31 XII
TOWNS AND URBAN POPULATION
As of 31 XII

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI <i>GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION</i>		Miasta <i>Towns</i>	Ludność w miastach ^a <i>Urban population ^a</i>	
			w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w % ogółu ludności <i>in % of total population</i>
OGÓŁEM	2005	42	1665261	64,6
TOTAL	2010	43	1625159	63,9
	2014	44	1583389	63,2
	2015	44	1572862	63,1
Poniżej 2000		1	1994	0,1
<i>Below</i>				
2000— 4999		12	39346	1,6
5000— 9999		8	59014	2,4
10000— 19999		8	127911	5,1
20000— 49999		9	321676	12,9
50000— 99999		5	321939	12,9
100000—199999		-	-	-
200000 i więcej		1	700982	28,1
<i>and more</i>				

a Dane na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne działu, ust. 2.
a Data based on balances; see general notes to the chapter, item 2

TABL. 5 (46). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**
Stan w dniu 31 XII
GMINAS AND RURAL POPULATION
As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ <i>GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION</i>		Gminy ^a <i>Gminas ^a</i>	Ludność na wsi ^b <i>Rural population ^b</i>	
			w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w % ogółu ludności <i>in % of total population</i>
OGÓŁEM	2005	159	912204	35,4
TOTAL	2010	159	917277	36,1
	2014	159	920747	36,8
	2015	159	920741	36,9
Poniżej 2000		2	3760	0,2
<i>Below</i>				
2000— 4999		75	300751	12,1
5000— 6999		46	270980	10,9
7000— 9999		23	190946	7,7
10000 i więcej		13	154304	6,2
<i>and more</i>				

a Wiejskie i miejsko-wiejskie. b Dane na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne działu, ust. 2.
a Rural and urban-rural gminas. b Data based on balances; see general notes to the chapter, item 2.

TABL. 6 (47). **MEDIANA WIEKU LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI**
MEDIAN POPULATION AGE BY SEX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	39,3	40,2	41,3	41,6	TOTAL
mężczyźni	36,5	37,7	39,0	39,3	<i>males</i>
kobiety	42,1	43,0	43,9	44,1	<i>females</i>
Miasta	40,5	41,5	42,5	42,8	<i>Urban areas</i>
mężczyźni	37,0	38,2	39,5	39,9	<i>males</i>
kobiety	43,5	44,9	45,8	46,0	<i>females</i>
Wieś	37,3	38,2	39,4	39,7	<i>Rural areas</i>
mężczyźni	35,7	36,8	38,0	38,4	<i>males</i>
kobiety	39,1	39,8	40,8	41,1	<i>females</i>

TABL. 7 (48). RUCH NATURALNY LUDNOŚCI
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa Marriages		Separa- cje Separations	Rozwo- dy Divorces	Urodze- nia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost natural- ny Natural increase	
	ogółem total	w tym wyzna- niowe ^a of which reli- gious ^a				ogółem total	w tym niemow- ląt of which infants		
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM 2005	13344	9591	860	5094	22604	31273	139	-8669	
TOTAL									
2010	14513	10013	263	4267	25526	31221	101	-5695	
2014	11405	7312	145	4396	22704	29727	99	-7023	
2015	11456	7258	105	3806	22113	31125	106	-9012	
Miasta..... 2005	8323	5547	623	4260	13790	19531	79	-5741	
Urban areas									
2010	9142	5878	195	3492	15735	19722	67	-3987	
2014	7050	4108	110	3350	13818	19023	53	-5205	
2015	7015	4012	77	2884	13466	20070	70	-6604	
Wieś..... 2005	5021	4044	237	834	8814	11742	60	-2928	
Rural areas									
2010	5371	4135	68	775	9791	11499	34	-1708	
2014	4355	3204	35	1046	8886	10704	46	-1818	
2015	4441	3246	28	922	8647	11055	36	-2408	
NA 1000 LUDNOŚCI ^b PER 1000 POPULATION ^b									
OGÓŁEM 2005	5,2	3,7	33,3	2,0	8,7	12,1	6,1	-3,4	
TOTAL									
2010	5,7	3,9	10,3	1,7	10,0	12,3	4,0	-2,2	
2014	4,5	2,9	5,8	1,8	9,1	11,9	4,4	-2,8	
2015	4,6	2,9	4,2	1,5	8,9	12,5	4,8	-3,6	
Miasta..... 2005	5,0	3,3	37,4	2,6	8,3	11,7	5,7	-3,4	
Urban areas									
2010	5,6	3,6	12,0	2,1	9,7	12,1	4,3	-2,4	
2014	4,4	2,6	6,9	2,1	8,7	12,0	3,8	-3,3	
2015	4,4	2,5	4,9	1,8	8,5	12,7	5,2	-4,2	
Wieś..... 2005	5,5	4,4	25,8	0,9	9,6	12,8	6,8	-3,2	
Rural areas									
2010	5,9	4,5	7,4	0,8	10,7	12,5	3,5	-1,9	
2014	4,7	3,5	3,8	1,1	9,7	11,6	5,2	-2,0	
2015	4,8	3,5	3,0	1,0	9,4	12,0	4,2	-2,6	

a Ze skutkami cywilnymi. b W przypadku: separacji – na 100 tys. ludności; zgonów niemowląt – na 1000 urodzeń żywych.

a With civil law consequences. b In case of: separations – data are presented per 100 thous. population; infant deaths – per 1000 live births.

TABL. 8 (49). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE**
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa zawarte Marriages contracted	Małżeństwa rozwiązane <i>Marriages dissolved</i>						Różnica między małżeństwami zawartymi a rozwiązanymi ^a <i>Difference between contracted and dissolved marriages^a</i>
		ogółem total	przez śmierć <i>by death</i>		przez rozwód <i>by divorce</i>	na 1000 istniejących małżeństw <i>per 1000 existing marriages</i>		
			męża <i>husband</i>	żony <i>wife</i>		ogółem total	w tym przez rozwód <i>of which by divorce</i>	
OGÓŁEM 2005	13344	18145	9720	3331	5094	29,7	8,3	-5192
TOTAL 2010	14513	16795	9245	3283	4267	28,2	7,2	-2783
2014	11405	15775	8383	2996	4396	27,1	7,5	-5041
2015	11456	13778	7355	2617	3806	23,8	6,6	-3072
Miasta..... 2005	8323	12353	5982	2111	4260	31,7	10,9	-4992
<i>Urban areas</i> 2010	9142	11299	5684	2123	3492	30,6	9,4	-4209
2014	7050	10503	5218	1935	3350	29,3	9,3	-4886
2015	7015	8998	4433	1681	2884	25,3	8,1	-3359
Wieś 2005	5021	5792	3738	1220	834	26,2	3,8	-201
<i>Rural areas</i> 2010	5371	5496	3561	1160	775	24,3	3,4	1426
2014	4355	5272	3165	1061	1046	23,5	4,7	-155
2015	4441	4780	2922	936	922	21,3	4,1	287

a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim.

a After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons.

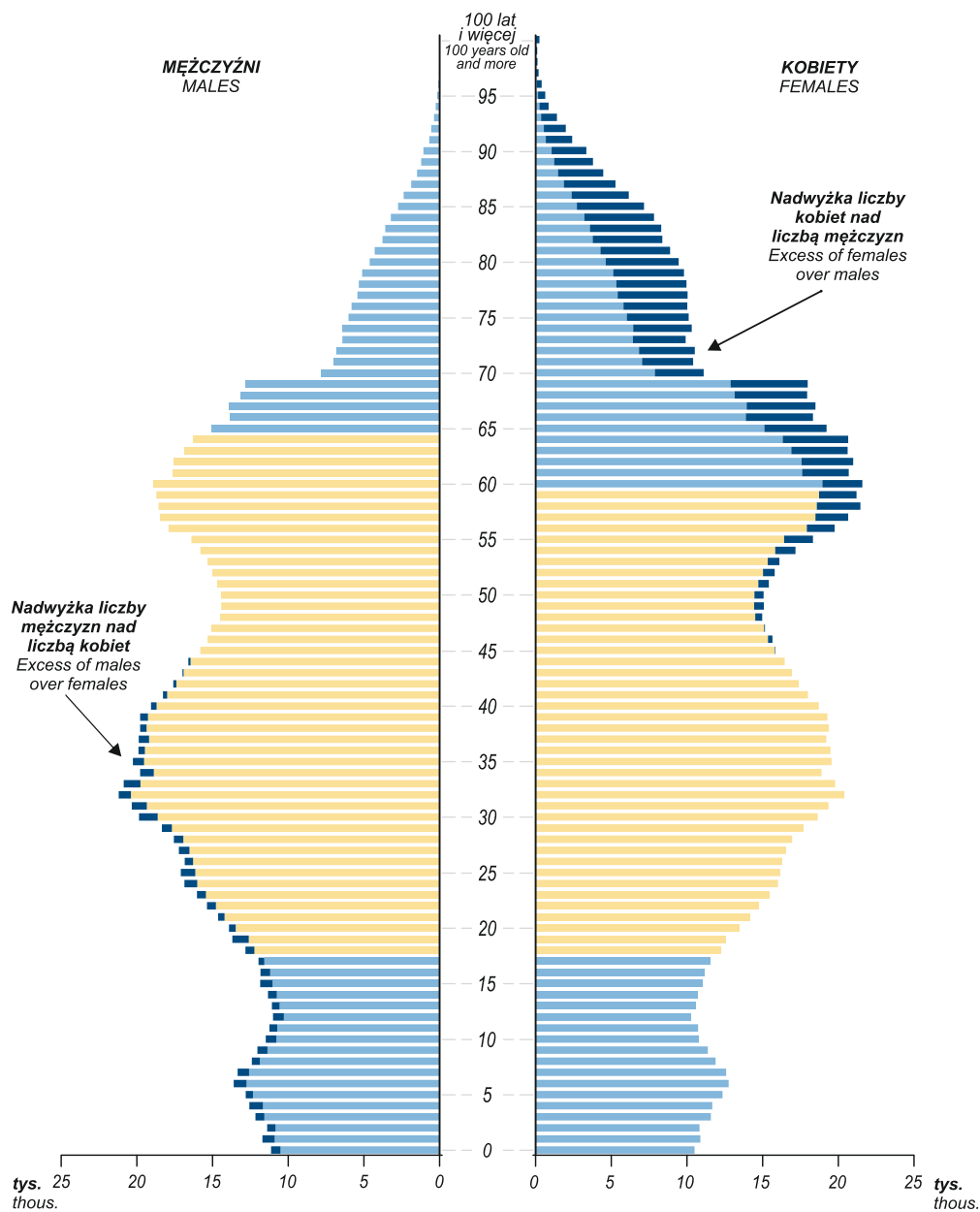
TABL. 9 (50). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2015 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW**
MARRIAGES BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES CONTRACTED IN 2015

MĘZCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku <i>Females at age</i>							60 lat i więcej <i>and more</i>
		19 lat i mniej <i>under 20 years</i>	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	

OGÓŁEM
TOTAL

OGÓŁEM	11456	217	3084	4645	1746	729	555	290	190
GRAND TOTAL									
19 lat i mniej..... <i>Under 20 years</i>	31	19	9	2	-	1	-	-	-
20—24.....	1528	143	1099	259	23	4	-	-	-
25—29.....	4716	40	1597	2749	287	37	5	1	-
30—34.....	2728	11	300	1338	880	167	31	1	-
35—39.....	1069	3	68	231	406	293	64	3	1
40—49.....	728	1	9	60	132	190	294	41	1
50—59.....	308	-	2	6	14	34	123	112	17
60 lat i więcej..... <i>and more</i>	348	-	-	-	4	3	38	132	171

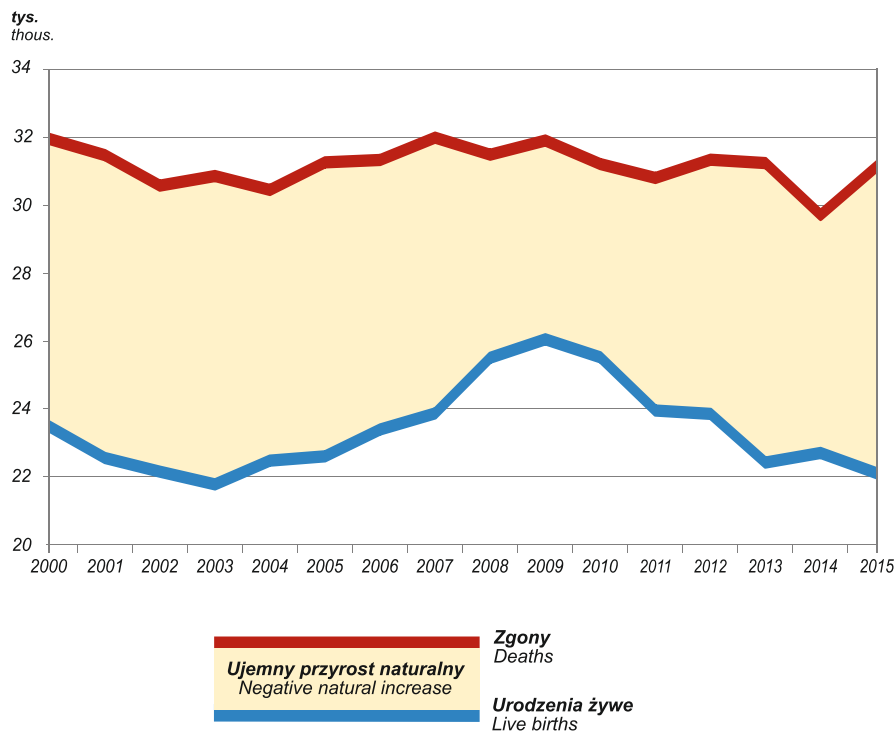
LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2015 R.
 STAN W DNIU 31 XII
 POPULATION BY SEX AND AGE IN 2015
 AS OF 31 XII



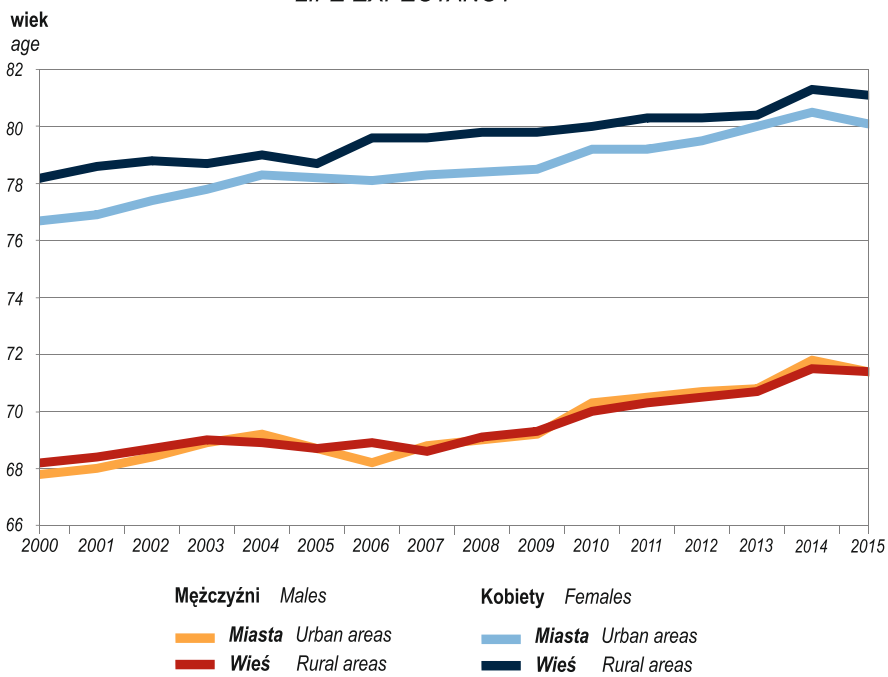
Wiek produkcyjny
Working age

Wiek nieprodukcyjny
Non-working age

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI VITAL STATISTICS



PRZECIĘTNA LICZBA LAT DALSZEGO TRWANIA ŻYCIA LIFE EXPECTANCY



TABL. 9 (50). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2015 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW (cd.)**
MARRIAGES BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES CONTRACTED
IN 2015 (cont.)

MĘŻCZYŻNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku <i>Females at age</i>							
		19 lat i mniej <i>under 20 years</i>	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej <i>and more</i>
MIASTA <i>URBAN AREAS</i>									
RAZEM..... TOTAL	7015	78	1380	2978	1262	524	414	228	151
19 lat i mniej..... <i>Under 20 years</i>	14	8	3	2	-	1	-	-	-
20—24.....	654	47	462	129	13	3	-	-	-
25—29.....	2695	14	709	1742	197	29	4	-	-
30—34.....	1845	6	153	916	636	112	21	1	-
35—39.....	760	3	46	143	303	216	46	2	1
40—49.....	532	-	7	41	99	134	221	29	1
50—59.....	237	-	-	5	11	26	92	88	15
60 lat i więcej..... <i>and more</i>	278	-	-	-	3	3	30	108	134
WIEŚ <i>RURAL AREAS</i>									
RAZEM..... TOTAL	4441	139	1704	1667	484	205	141	62	39
19 lat i mniej..... <i>Under 20 years</i>	17	11	6	-	-	-	-	-	-
20—24.....	874	96	637	130	10	1	-	-	-
25—29.....	2021	26	888	1007	90	8	1	1	-
30—34.....	883	5	147	422	244	55	10	-	-
35—39.....	309	-	22	88	103	77	18	1	-
40—49.....	196	1	2	19	33	56	73	12	-
50—59.....	71	-	2	1	3	8	31	24	2
60 lat i więcej..... <i>and more</i>	70	-	-	-	1	-	8	24	37

TABL. 9 (50). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2015 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW (dok.)**
MARRIAGES BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES CONTRACTED
IN 2015 (cont.)

MĘŻCZYŻNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej under 20 years	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej and more
W TYM WYZNANIOWE ^a OF WHICH CHURCH OF RELIGIOUS MARRIAGES ^a									
OGÓŁEM GRAND TOTAL	7258	93	2252	3573	984	217	71	36	32
19 lat i mniej..... Under 20 years	12	9	3	-	-	-	-	-	-
20—24.....	1042	61	775	194	11	1	-	-	-
25—29.....	3737	18	1232	2282	196	8	1	-	-
30—34.....	1799	5	210	947	569	65	3	-	-
35—39.....	441	-	30	135	171	94	11	-	-
40—49.....	136	-	2	14	34	42	39	4	1
50—59.....	43	-	-	1	3	7	16	15	1
60 lat i więcej..... and more	48	-	-	-	-	-	1	17	30
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM TOTAL	4012	26	886	2200	673	137	40	27	23
19 lat i mniej..... Under 20 years	3	3	-	-	-	-	-	-	-
20—24.....	410	17	294	92	6	1	-	-	-
25—29.....	2016	4	478	1398	128	7	1	-	-
30—34.....	1165	2	96	632	393	40	2	-	-
35—39.....	273	-	17	70	121	58	7	-	-
40—49.....	81	-	1	7	22	26	22	2	1
50—59.....	29	-	-	1	3	5	7	12	1
60 lat i więcej..... and more	35	-	-	-	-	-	1	13	21
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM TOTAL	3246	67	1366	1373	311	80	31	9	9
19 lat i mniej..... Under 20 years	9	6	3	-	-	-	-	-	-
20—24.....	632	44	481	102	5	-	-	-	-
25—29.....	1721	14	754	884	68	1	-	-	-
30—34.....	634	3	114	315	176	25	1	-	-
35—39.....	168	-	13	65	50	36	4	-	-
40—49.....	55	-	1	7	12	16	17	2	-
50—59.....	14	-	-	-	-	2	9	3	-
60 lat i więcej..... and more	13	-	-	-	-	-	-	4	9

^a Ze skutkami cywilnymi.
^a With civil law consequences.

TABL. 10 (51). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2015 R. WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW**
MARRIAGES BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND BRIDES CONTRACTED IN 2015

POPZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYZN PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females		
		panny single	wdowy widows	rozwidzione divorced
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM GRAND TOTAL	11456	9920	216	1320
Kawalerowie Single	9884	9294	48	542
Wdowcy Widowers	172	27	69	76
Rozwiedzeni Divorced	1400	599	99	702
MIASTA URBAN AREAS				
RAZEM TOTAL	7015	5886	144	985
Kawalerowie Single	5812	5411	27	374
Wdowcy Widowers	128	20	48	60
Rozwiedzeni Divorced	1075	455	69	551
WIEŚ RURAL AREAS				
RAZEM TOTAL	4441	4034	72	335
Kawalerowie Single	4072	3883	21	168
Wdowcy Widowers	44	7	21	16
Rozwiedzeni Divorced	325	144	30	151

TABL. 11 (52). **MAŁŻEŃSTWA WYZNANIOWE^a**
CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES^a

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	
OGÓŁEM TOTAL	2005 2010 2014 2015	9591 10013 7312 7258	5547 5878 4108 4012	4044 4135 3204 3246
Kościół Katolicki		7228	3993	3235
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny		5	5	-
Kościół Ewangelicko-Augsburski		2	2	-
Kościół Chrześcijan Baptystów		2	1	1
Kościół Ewangelicko-Reformowany		1	1	-
Kościół Polskokatolicki		3	3	-
Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich		1	1	-
Kościół Starokatolicki Mariawitów		13	3	10
Kościół Zielonoświątkowy		3	3	-

^a Ze skutkami cywilnymi.
^a With civil law consequences.

TABL. 12 (53). **ROZWOODY W 2015 R. WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE WNIESIENIA POWÓDZTWA**
DIVORCES IN 2015 BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILING PETITION FOR DIVORCE

MĘZCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej under 20 years	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM..... GRAND TOTAL	3806	6	169	582	829	769	892	427	132
19 lat i mniej..... Under 20 years	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20—24.....	66	5	47	14	-	-	-	-	-
25—29.....	393	-	79	246	61	6	1	-	-
30—34.....	733	1	36	258	381	49	8	-	-
35—39.....	807	-	6	50	303	388	60	-	-
40—49.....	1082	-	1	14	74	304	652	36	1
50—59.....	515	-	-	-	10	19	162	304	20
60 lat i więcej..... and more	210	-	-	-	-	3	9	87	111
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM..... TOTAL	2884	2	107	395	634	594	693	355	104
19 lat i mniej..... Under 20 years	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20—24.....	42	2	32	8	-	-	-	-	-
25—29.....	270	-	42	171	51	5	1	-	-
30—34.....	544	-	28	170	300	38	8	-	-
35—39.....	617	-	5	37	222	304	49	-	-
40—49.....	835	-	-	9	55	230	509	31	1
50—59.....	412	-	-	-	6	14	121	253	18
60 lat i więcej..... and more	164	-	-	-	-	3	5	71	85
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM..... TOTAL	922	4	62	187	195	175	199	72	28
19 lat i mniej..... Under 20 years	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20—24.....	24	3	15	6	-	-	-	-	-
25—29.....	123	-	37	75	10	1	-	-	-
30—34.....	189	1	8	88	81	11	-	-	-
35—39.....	190	-	1	13	81	84	11	-	-
40—49.....	247	-	1	5	19	74	143	5	-
50—59.....	103	-	-	-	4	5	41	51	2
60 lat i więcej..... and more	46	-	-	-	-	-	4	16	26

TABL. 13 (54). **ROZWODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNIH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	5094	4267	4396	3806	T O T A L
rozwoy małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci.....	1737	1765	1750	1607	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi.....	3357	2502	2646	2199	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	2108	1622	1677	1422	1
2	958	762	834	650	2
3	212	93	114	99	3
4 i więcej.....	79	25	21	28	<i>4 and more</i>
Miasta	4260	3492	3350	2884	Urban areas
rozwoy małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci.....	1538	1512	1423	1275	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi.....	2722	1980	1927	1609	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	1752	1330	1255	1090	1
2	757	574	591	440	2
3	158	61	68	61	3
4 i więcej.....	55	15	13	18	<i>4 and more</i>

^a Poniżej 18 lat.
^a Below the age 18.

TABL. 13 (54). **ROZWOZY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNIH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE (dok.)**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE
MARRIAGE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Wieś	834	775	1046	922	Rural areas
rozwozy małżeństw:					divorces:
Bez dzieci	199	253	327	332	Marriages without children
Z dziećmi	635	522	719	590	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1	356	292	422	332	1
2	201	188	243	210	2
3	54	32	46	38	3
4 i więcej	24	10	8	10	4 and more

^a Poniżej 18 lat.
^a Below the age 18.

TABL. 14 (55). **URODZENIA**
BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015 ^a			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Urodzenia żywe	22604	25526	22704	22113	13466	8647	Live births
chłopcy	11668	13034	11768	11361	6943	4418	males
dziewczęta	10936	12492	10936	10752	6523	4229	females
Małżeńskie	18715	20213	16736	16113	9152	6961	Legitimate
chłopcy	9706	10370	8603	8315	4724	3591	males
dziewczęta	9009	9843	8133	7798	4428	3370	females
Pozamałżeńskie	3889	5313	5968	6000	4314	1686	Illegitimate
chłopcy	1962	2664	3165	3046	2219	827	males
dziewczęta	1927	2649	2803	2954	2095	859	females
Urodzenia martwe	94	99	72	61	35	26	Live still births
chłopcy	52	50	35	.	.	.	males
dziewczęta	42	49	37	.	.	.	females

^a Dane w zakresie urodzeń martwych oraz podziału na urodzenia małżeńskie i pozamałżeńskie zostały oszacowane, patrz uwagi ogólne, ust. 6.

^a Data on stillbirths and on births divided into legitimate and illegitimate were estimated, see general notes, item 6.

TABL. 15 (56). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a**
ORAZ WIEKU MATKI
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order						6 i dalsze and over
		1	2	3	4	5		
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS								
OGÓŁEM 2005	22604	12064	7413	2097	619	217	193	
TOTAL								
2010	25526	13325	9042	2252	579	174	153	
2014	22704	11232	8522	2117	534	163	136	
2015	22113	10863	8297	1988	480	144	114	
19 lat i mniej..... <i>Under 20 years</i>	675	613	60	2	-	-	-	
20—24.....	3374	2544	703	104	16	3	1	
25—29.....	7461	4391	2472	371	88	27	12	
30—34.....	7284	2570	3599	775	167	43	39	
35—39.....	2806	654	1299	599	148	46	34	
40—44.....	497	88	161	132	58	23	28	
45 lat i więcej..... <i>and more</i>	16	3	3	5	3	2	-	
W ODSETKACH IN PERCENT								
OGÓŁEM 2005	100,0	53,4	32,8	9,3	2,7	1,0	0,8	
TOTAL								
2010	100,0	52,2	35,4	8,8	2,3	0,7	0,6	
2014	100,0	49,5	37,5	9,3	2,4	0,7	0,6	
2015	100,0	49,1	37,5	9,0	2,2	0,7	0,5	
19 lat i mniej..... <i>Under 20 years</i>	100,0	90,8	8,9	0,3	-	-	-	
20—24.....	100,0	75,4	20,8	3,1	0,5	0,1	0,0	
25—29.....	100,0	58,9	33,1	5,0	1,2	0,4	0,2	
30—34.....	100,0	35,3	49,4	10,6	2,3	0,6	0,5	
35—39.....	100,0	23,3	46,3	21,3	5,3	1,6	1,2	
40—44.....	100,0	17,7	32,4	26,6	11,7	4,6	5,6	
45 lat i więcej..... <i>and more</i>	100,0	18,8	18,8	31,3	18,8	12,5	-	

^a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.
^a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 16 (57). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność — urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku: Fertility — live births per 1000 women aged:						
15—49 ^{ab}	34,8	42,1	39,0	38,3	37,3	40,0
15—19 ^a	11,6	13,4	12,2	11,3	11,8	10,6
20—24.....	55,9	55,4	44,2	45,0	39,8	52,0
25—29.....	91,6	97,9	90,2	87,7	80,6	99,9
30—34.....	55,6	71,7	73,5	74,6	74,5	74,6
35—39.....	19,2	29,2	29,5	29,1	30,0	27,3
40—44.....	3,4	4,7	5,7	5,8	5,9	5,5
45—49 ^b	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,3
Współczynniki: Rates:						
Dziętności ogólnej..... Total fertility	1,181	1,353	1,268	1,260	1,203	1,346
Reprodukcji brutto..... Gross reproduction	0,572	0,662	0,611	0,613	0,583	0,658
Dynamiki demograficznej..... Demographic dynamics	0,723	0,818	0,764	0,710	0,671	0,782

a, b łącznie z urodzeniami z matek w wieku: a – poniżej 15 lat, b – 50 lat i więcej.

a, b Including births from mothers aged: a – below 15, b – 50 and more.

TABL. 17 (58). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

WIEK AGE	Ogółem Grand total	Męż- czyźni Males	Kobiety Fe- males	Z liczby ogółem Of grand total number					
				miasta urban areas			wieś rural areas		
				razem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
 IN ABSOLUTE NUMBERS

O GÓŁEM.....	2005	31273	16596	14677	19531	10255	9276	11742	6341	5401
TOTAL	2010	31221	16252	14969	19722	10054	9668	11499	6198	5301
	2014	29727	15222	14505	19023	9543	9480	10704	5679	5025
	2015	31125	15807	15318	20070	9931	10139	11055	5876	5179
0 lat.....		106	60	46	70	38	32	36	22	14
1—4 lata.....		15	11	4	8	6	2	7	5	2
5—9.....		15	6	9	8	3	5	7	3	4
10—14.....		16	10	6	9	6	3	7	4	3
15—19.....		59	46	13	31	24	7	28	22	6
20—24.....		112	94	18	56	43	13	56	51	5
25—29.....		167	143	24	109	89	20	58	54	4
30—34.....		253	201	52	156	119	37	97	82	15
35—39.....		354	274	80	252	191	61	102	83	19
40—44.....		502	385	117	319	240	79	183	145	38
45—49.....		719	521	198	449	318	131	270	203	67
50—54.....		1154	850	304	737	511	226	417	339	78
55—59.....		2060	1444	616	1395	947	448	665	497	168
60—64.....		2974	1973	1001	2012	1278	734	962	695	267
65—69.....		3373	2119	1254	2383	1449	934	990	670	320
70—74.....		2606	1490	1116	1728	957	771	878	533	345
75—79.....		3525	1802	1723	2253	1106	1147	1272	696	576
80—84.....		4764	1948	2816	2923	1170	1753	1841	778	1063
85 lat i więcej..... and more		8351	2430	5921	5172	1436	3736	3179	994	2185

TABL. 17 (58). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH (dok.)**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED (cont.)

WIEK AGE	Ogółem Grand total	Męż- czyźni Males	Kobiety Fe- males	Z liczby ogółem Of grand total number						
				miasta urban areas			wieś rural areas			
				razem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females	
NA 100 TYS. LUDNOŚCI DANEJ PŁCI I GRUPY WIEKU PER 100 THOUS. POPULATION OF GIVEN SEX AND AGE GROUP										
OGÓŁEM.....	2005	1209	1346	1085	1171	1318	1042	1279	1394	1166
TOTAL	2010	1226	1338	1124	1210	1324	1110	1254	1361	1149
	2014	1185	1273	1105	1198	1292	1116	1163	1243	1084
	2015	1246	1327	1172	1272	1353	1201	1201	1286	1118
0 lat ^a		479	528	428	520	547	491	416	498	331
1— 4 lata		16	23	9	14	20	7	19	26	11
5— 9		12	9	15	11	8	14	14	12	16
10—14		15	18	11	14	18	10	15	17	13
15—19		48	73	22	45	68	21	52	79	23
20—24		73	120	24	64	97	30	85	151	16
25—29		96	161	28	101	163	37	88	157	13
30—34		126	196	53	119	180	57	139	225	45
35—39		181	276	83	199	301	96	148	231	57
40—44		290	442	136	296	448	145	280	431	119
45—49		475	696	259	487	721	272	458	661	237
50—54		730	1106	374	741	1114	422	711	1095	281
55—59		1054	1567	596	1068	1620	621	1025	1475	538
60—64		1563	2283	964	1533	2249	986	1630	2348	908
65—69		2177	3192	1416	2215	3240	1485	2092	3093	1247
70—74		3002	4323	2132	3001	4264	2194	3004	4432	2005
75—79		4493	6444	3412	4488	6383	3489	4502	6544	3269
80—84		7620	10001	6542	7384	9712	6366	8026	10468	6855
85 lat i więcej..... and more		16514	19007	15670	16223	18298	15545	17010	20134	15889

^a Na 100 tys. urodzeń żywych.
^a Per 100 thous. live births.

TABL. 18 (59). ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN^a
DEATHS BY CAUSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Męż- czyźni Males	Kobiety Females	Z liczby ogółem Of total number		
					miasta urban areas	wieś rural areas	
					na 100 tys. ludności per 100 thous. population		
OGÓŁEM	2005	31273	1209	1346	1085	1171	1279
TOTAL	2010	31221	1226	1338	1124	1210	1254
	2013	31251	1241	1340	1151	1250	1227
	2014	29727	1185	1273	1105	1198	1163
Choroby zakaźne i pasożytnicze		156	6	7	6	7	5
<i>Infectious and parasitic diseases</i>							
w tym gruźlica i następstwa gruźlicy		40	2	3	1	1	2
<i>of which tuberculosis and sequelae of tubercu- losis</i>							
Nowotwory		7312	291	331	255	309	262
<i>Neoplasms</i>							
w tym nowotwory złośliwe		6993	279	317	244	295	251
<i>of which malignant neoplasms</i>							
w tym:							
of which:							
nowotwór złośliwy żołądka		369	15	20	9	14	16
<i>malignant neoplasm of stomach</i>							
nowotwór złośliwy trzustki		376	15	14	15	17	12
<i>malignant neoplasm of pancreas</i>							
nowotwór złośliwy tchawicy, oskrzela i płuca		1710	68	97	42	73	60
<i>malignant neoplasm of trachea, bronchus and lung</i>							
nowotwór złośliwy sutka		417	17	0	32	18	14
<i>malignant neoplasm of breast</i>							
nowotwór złośliwy szyjki macicy		107	4	x	8	5	3
<i>malignant neoplasm of cervix uteri</i>							
nowotwór złośliwy gruczołu krokowego		322	13	27	x	13	13
<i>malignant neoplasm of prostate</i>							
białaczka		196	8	8	7	9	6
<i>leukemia</i>							
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych ^Δ		14	1	1	0	0	1
<i>Diseases of blood and blood-forming organs^Δ</i>							
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej		420	17	18	16	18	14
<i>Endocrine, nutritional and metabolic diseases</i>							
w tym cukrzyca		369	15	16	14	16	13
<i>of which diabetes mellitus</i>							
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowa- nia		235	9	17	2	10	8
<i>Mental and behavioural disorders</i>							
Choroby układu nerwowego i narządów zmy- słów		449	18	17	19	20	14
<i>Diseases of the nervous system and sense organs</i>							

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

a In accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision)".

TABL. 18 (59). **ZGONY WEDŁUG PRZYCZYŃ^a (dok.)**
DEATHS BY CAUSES^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Męż- czyźni Males	Kobiety Females	Z liczby ogółem Of total number		
				miasta urban areas	wieś rural areas	
	w liczbach bezwzględ- nych in total numbers	na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Choroby układu krążenia	13097	522	487	554	491	575
<i>Diseases of the circulatory system</i>						
w tym: of which:						
choroba nadciśnieniowa	47	2	2	2	2	2
<i>hypertensive disease</i>						
choroba niedokrwienna serca	2024	81	91	71	83	77
<i>ischaemic heart disease</i>						
w tym ostry zawał serca	930	37	46	29	39	34
<i>of which acute myocardial infarction</i>						
choroby naczyń mózgowych	2768	110	100	120	101	127
<i>cerebrovascular diseases</i>						
miażdżycy	2337	93	61	122	81	114
<i>atherosclerosis</i>						
Choroby układu oddechowego	1738	69	77	62	73	62
<i>Diseases of the respiratory system</i>						
Choroby układu trawiennego	1447	58	65	51	63	49
<i>Diseases of the digestive system</i>						
w tym zwłóknienie i marskość wątroby	167	7	8	5	7	6
<i>of which fibrosis and cirrhosis of liver</i>						
Choroby skóry i tkanki podskórnej	14	1	0	1	1	0
<i>Diseases of the skin and subcutaneous tissue</i>						
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej	41	2	1	2	2	1
<i>Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue</i>						
Choroby układu moczowo-płciowego	177	7	6	8	7	7
<i>Diseases of the genitourinary system</i>						
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	59	2	3	2	2	3
<i>Conditions originating in the perinatal period</i>						
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ	38	2	1	2	1	2
<i>Congenital malformations^Δ</i>						
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ	2779	111	134	90	127	83
<i>Symptoms and ill-defined conditions^Δ</i>						
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny	1751	70	109	34	65	78
<i>Injuries and poisonings by external cause</i>						
w tym: of which:						
wypadki komunikacyjne	295	12	18	6	9	16
<i>transport accidents</i>						
samobójstwa	446	18	32	4	15	23
<i>suicides</i>						

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).
^a In accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision)".

TABL. 19 (60). ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU
 INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Total	Chłopcy Males	Dziew- częta Fema- les	Z liczby ogółem			Of total number			
				miasta urban areas		wieś rural areas				
				razem total	chłopcy males	dziew- częta females	razem total	chłopcy males	dziew- częta females	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS										
OGÓŁEM	2005	139	75	64	79	44	35	60	31	29
TOTAL	2010	101	42	59	67	29	38	34	13	21
	2014	99	57	42	53	24	29	46	33	13
	2015	106	60	46	70	38	32	36	22	14
0—27 dni		82	49	33	53	31	22	29	18	11
days										
0— 6		59	36	23	37	23	14	22	13	9
w tym 0 ^a		32	21	11	19	13	6	13	8	5
of which 0 ^a										
7—13		9	6	3	6	3	3	3	3	-
14—20		10	4	6	6	2	4	4	2	2
21—27		4	3	1	4	3	1	-	-	-
28—29 dni		-	-	-	-	-	-	-	-	-
days										
1 miesiąc		9	3	6	5	1	4	4	2	2
month										
2		4	1	3	4	1	3	-	-	-
3		3	2	1	3	2	1	-	-	-
4		1	1	-	1	1	-	-	-	-
5		2	1	1	1	-	1	1	1	-
6		1	1	-	1	1	-	-	-	-
7		2	2	-	1	1	-	1	1	-
8		1	-	1	1	-	1	-	-	-
9		-	-	-	-	-	-	-	-	-
10		1	-	1	-	-	-	1	-	1
11 miesięcy		-	-	-	-	-	-	-	-	-
months										
NA 100 TYS. URODZEŃ ŻYWYCH PER 100 THOUS. OF LIVE BIRTHS OF EACH SEX										
OGÓŁEM	2005	615	643	585	573	622	521	681	675	687
TOTAL	2010	396	322	472	426	361	493	347	260	438
	2014	436	484	384	384	335	436	518	717	303
	2015	479	528	428	520	547	491	416	498	331
0—27 dni		371	431	307	394	446	337	335	407	260
days										
0— 6		267	317	214	275	331	215	254	294	213
w tym 0 ^a		145	185	102	141	187	92	150	181	118
of which 0 ^a										
7—13		41	53	28	45	43	46	35	68	-
14—20		45	35	56	45	29	61	46	45	47
21—27		18	26	9	30	43	15	-	-	-
28—29 dni		-	-	-	-	-	-	-	-	-
days										
1 miesiąc		41	26	56	37	14	61	46	45	47
month										
2		18	9	28	30	14	46	-	-	-
3		14	18	9	22	29	15	-	-	-
4		5	9	-	7	14	-	-	-	-
5		9	9	9	7	-	15	12	23	-
6		5	9	-	7	14	-	-	-	-
7		9	18	-	7	14	-	12	23	-
8		5	-	9	7	-	15	-	-	-
9		-	-	-	-	-	-	-	-	-
10		5	-	9	-	-	-	12	-	24
11 miesięcy		-	-	-	-	-	-	-	-	-
months										

a Przez 0 dni określa się wiek żywo urodzonego noworodka, który nie przeżył 24 godzin.
 a 0 day indicates the age of new live born infant, who did not survive 24 hours.

TABL.20 (61). ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PRZYCZYN^a
INFANT DEATHS BY CAUSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	Chłopcy <i>Males</i>	Dziew- częta <i>Females</i>	Z liczby ogółem <i>Of total number</i>		
					miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
					w liczbach bez- względnych <i>in absolute numbers</i>	na 100 tys. urodzeń żywych <i>per 100 thous. live births</i>	
OGÓŁEM 2005		139	615	643	585	573	681
TOTAL 2010		101	396	322	472	426	347
2013		105	468	513	421	413	553
2014		99	436	484	384	384	518
Nowotwory <i>Neoplasms</i>		1	4	-	9	7	-
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych ^Δ <i>Diseases of blood and blood-forming organs^Δ</i>		1	4	8	-	-	11
Choroby układu oddechowego <i>Diseases of the respiratory system</i>		2	9	8	9	14	-
w tym zapalenie płuc <i>of which pneumonia</i>		2	9	8	9	14	-
Stany rozpoczynające się w okresie okołopo- rodowym <i>Conditions originating in the perinatal period</i>		59	260	331	183	224	315
w tym: <i>of which:</i>							
zaburzenia związane z czasem trwania ciąży i rozwojem płodu <i>disorders related to length of gestation and fetal growth</i>		45	198	246	146	159	259
zespół zaburzeń oddychania noworodka i inne stany układu oddechowego <i>respiratory disorders specific to the perinatal period</i>		6	26	25	27	29	23
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ <i>Congenital malformations^Δ</i>		30	132	110	155	116	158
w tym: <i>of which:</i>							
wrodzone wady serca <i>congenital hearts defects</i>		8	35	42	27	29	45
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ <i>Symptoms and ill-defined conditions^Δ</i>		4	18	17	18	14	23
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny <i>Injuries and poisonings by external cause</i>		2	9	8	9	7	11

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision)".

TABL. 21 (62). **ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ**
SUICIDES^a REGISTERED BY POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym mężczyźni <i>of which males</i>	
OGÓŁEM	378	440	893	906	694	TOTAL
w tym dokonane.....	313	334	454	400	342	<i>of which committed</i>
Miasta	236	281	605	662	480	<i>Urban areas</i>
Wieś	142	159	288	244	214	<i>Rural areas</i>
Wiek samobójców:						Age of suicidal persons:
14 lat i mniej.....	2	1	4	7	3	<i>14 and less</i>
15—19	10	28	54	54	33	<i>15—19</i>
20—29	67	67	193	202	158	<i>20—29</i>
30—49	147	144	339	341	260	<i>30—49</i>
50—69	116	161	234	217	174	<i>50—69</i>
70 lat i więcej	32	39	68	56	40	<i>70 and more</i>

^a Usiłowane i dokonane; w podziale według wieku nie uwzględniono samobójców o nieustalonym wieku.
 Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Attempted and committed; data of suicidal persons by age exclude cases for which age is unknown.
 Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 22 (63). **PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA**
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat <i>Life expectancy at age specified</i>					
	0	15	30	45	60	
MĘŻCZYŹNI <i>MALES</i>						
OGÓŁEM	2005	68,6	54,3	40,1	27,0	16,7
TOTAL	2010	70,1	55,5	41,3	28,0	17,4
	2014	71,7	57,1	42,9	29,6	18,4
	2015	71,4	57,0	42,8	29,4	18,2
Miasta..... <i>Urban areas</i>		71,4	57,0	42,7	29,4	18,3
Wieś..... <i>Rural areas</i>		71,4	57,0	42,9	29,4	18,0
KOBIETY <i>FEMALES</i>						
OGÓŁEM	2005	78,3	64,0	49,2	35,0	22,1
TOTAL	2010	79,4	64,9	50,1	35,8	22,8
	2014	80,8	66,2	51,4	37,0	23,7
	2015	80,4	65,9	51,1	36,7	23,4
Miasta..... <i>Urban areas</i>		80,1	65,6	50,8	36,5	23,3
Wieś..... <i>Rural areas</i>		81,1	66,5	51,6	37,1	23,6

TABL. 23 (64). **PROGNOZA LUDNOŚCI**^a
Stan w dniu 31 XII
POPULATION PROJECTION^a
As of 31 XII
A. I wariant / I variant

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
	w tys. in thous.								
O G Ó Ł E M	2480,0	2434,1	2373,7	2306,4	2231,6	2153,0	2074,9	1999,1	T O T A L
mężczyźni	1182,0	1160,7	1132,7	1101,2	1066,8	1032,0	999,0	967,6	males
kobiety	1298,0	1273,4	1241,0	1205,2	1164,9	1121,0	1075,9	1031,5	females
Miasta	1559,6	1513,6	1453,6	1389,8	1322,6	1254,3	1187,9	1124,6	Urban areas
mężczyźni	725,1	703,4	675,3	645,6	615,1	585,5	557,9	532,0	males
kobiety	834,5	810,2	778,3	744,2	707,5	668,9	630,0	592,6	females
Wieś	920,4	920,5	920,1	916,6	909,1	898,7	887,0	874,5	Rural areas
mężczyźni	456,9	457,3	457,4	455,6	451,7	446,5	441,1	435,6	males
kobiety	463,5	463,2	462,7	461,0	457,4	452,2	445,9	438,9	females
W wieku									
przedprodukcyjnym	414,2	405,2	386,7	347,9	323,1	302,3	288,7	278,9	Pre-working age
mężczyźni	213,0	208,4	199,1	179,3	166,6	155,9	148,9	143,9	males
kobiety	201,3	196,8	187,6	168,6	156,5	146,4	139,8	135,0	females
Miasta	242,0	235,3	220,6	193,1	175,7	162,5	154,2	147,7	Urban areas
mężczyźni	124,4	121,0	113,4	99,3	90,4	83,6	79,3	76,0	males
kobiety	117,6	114,3	107,2	93,8	85,3	78,9	74,8	71,7	females
Wieś	172,2	169,8	166,1	154,8	147,3	139,8	134,5	131,1	Rural areas
mężczyźni	88,5	87,4	85,7	80,0	76,2	72,3	69,6	67,8	males
kobiety	83,6	82,4	80,4	74,8	71,2	67,5	65,0	63,3	females
W wieku									
produkcyjnym	1508,3	1422,8	1348,7	1309,8	1245,2	1157,3	1054,4	958,5	Working age
mężczyźni	799,0	756,7	713,5	695,8	671,1	633,7	584,5	531,1	males
kobiety	709,3	666,1	635,1	614,0	574,2	523,6	470,0	427,4	females
Miasta	941,1	868,1	806,7	773,4	724,8	659,5	585,5	519,2	Urban areas
mężczyźni	489,8	454,6	420,4	405,1	385,7	357,8	322,0	284,7	males
kobiety	451,3	413,5	386,3	368,3	339,0	301,7	263,5	234,5	females
Wieś	567,2	554,7	542,0	536,4	520,5	497,9	468,9	439,3	Rural areas
mężczyźni	309,2	302,1	293,2	290,7	285,3	275,9	262,5	246,4	males
kobiety	258,0	252,5	248,8	245,7	235,1	221,9	206,4	192,9	females
W wieku									
poprodukcyjnym ...	557,4	606,1	638,3	648,7	663,3	693,4	731,8	761,7	Post-working age
mężczyźni	170,0	195,5	220,0	226,1	229,1	242,4	265,6	292,6	males
kobiety	387,4	410,6	418,3	422,6	434,2	451,0	466,2	469,1	females
Miasta	376,5	410,2	426,3	423,3	422,1	432,4	448,2	457,7	Urban areas
mężczyźni	110,9	127,8	141,5	141,2	138,9	144,1	156,5	171,2	males
kobiety	265,6	282,3	284,8	282,1	283,2	288,3	291,7	286,4	females
Wieś	181,0	196,0	212,0	225,4	241,3	261,0	283,5	304,1	Rural areas
mężczyźni	59,2	67,7	78,5	84,9	90,2	98,3	109,0	121,4	males
kobiety	121,8	128,3	133,5	140,5	151,1	162,8	174,5	182,7	females
LUDNOŚĆ W WIEKU									NON-WORKING
NIEPRODUKCYJ-									AGE POPULA-
NYM NA 100									TION PER
OSÓB W WIEKU									100 PERSONS OF
PRODUKCYJNYM ..	71	71	76	76	79	86	97	109	WORKING AGE
Mężczyźni	53	53	59	58	59	63	71	82	Males
Kobiety	91	91	95	96	103	114	129	141	Females

a Dane według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch wariantach ze względu na zmiany wieku emerytalnego, patrz uwagi ogólne działu, ust. 7.

a Data by working age and post-working age are given in two variants due to changes in the limit of retirement age, see general notes to the chapter, item 7.

TABL. 23 (64). **PROGNOZA LUDNOŚCI^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION PROJECTION^a (cont.)
As of 31 XII
B. II wariant / II variant

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
	w tys. in thous.								
W wieku produkcyjnym	1545,2	1492,6	1425,8	1399,5	1364,4	1313,4	1215,5	1105,2	Working age
mężczyźni	814,8	789,5	742,5	720,0	696,7	664,6	618,1	565,0	males
kobiety	730,4	703,1	683,2	679,5	667,7	648,8	597,4	540,2	females
Miasta	966,4	914,3	854,9	827,2	796,2	754,5	683,0	604,8	Urban areas
mężczyźni	500,3	475,7	437,9	418,9	400,4	375,8	341,9	304,3	males
kobiety	466,1	438,6	417,0	408,3	395,7	378,7	341,2	300,5	females
Wieś	578,8	578,3	570,8	572,3	568,2	558,9	532,5	500,4	Rural areas
mężczyźni	314,5	313,8	304,6	301,0	296,2	288,9	276,2	260,7	males
kobiety	264,3	264,4	266,2	271,2	272,0	270,0	256,3	239,7	females
W wieku poprodukcyjnym ...	520,5	536,3	561,2	559,1	544,2	537,3	570,7	615,0	Post-working age
mężczyźni	154,2	162,7	191,0	201,9	203,5	211,4	232,0	258,7	males
kobiety	366,3	373,6	370,2	357,2	340,7	325,9	338,7	356,3	females
Miasta	351,1	364,0	378,1	369,6	350,7	337,3	350,7	372,1	Urban areas
mężczyźni	100,4	106,7	124,0	127,4	124,2	126,1	136,7	151,7	males
kobiety	250,8	257,3	254,1	242,2	226,5	211,2	214,0	220,4	females
Wieś	169,4	172,4	183,1	189,5	193,5	200,0	220,0	242,9	Rural areas
mężczyźni	53,8	56,0	67,0	74,6	79,3	85,4	95,3	107,1	males
kobiety	115,6	116,4	116,1	114,9	114,2	114,6	124,7	135,8	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM ..	60	63	66	65	64	64	71	81	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	45	47	53	53	53	55	62	71	Males
Kobiety	78	81	82	77	74	73	80	91	Females

^a Dane według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch wariantach ze względu na zmiany wieku emerytalnego, patrz uwagi ogólne do działu, ust. 7.

^a Data by working age and post-working age are given in two variants due to changes in the limit of retirement age, see general notes to the chapter, item 7

TABL. 24 (65). **PROGNOZA GOSPODARSTW DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 XII
HOUSEHOLD PROJECTION
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	------	------	------	------	---------------

GOSPODARSTWA DOMOWE w tys.
HOUSEHOLDS in thous.

OGÓŁEM	957,7	969,1	987,1	995,3	950,2	895,5	856,2	825,8	TOTAL
Miasta	662,8	665,4	662,9	652,0	618,3	574,6	540,3	514,9	Urban areas
Wieś	294,9	303,7	324,2	343,3	332,0	320,9	315,9	310,9	Rural areas

PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWIE DOMOWYM
AVERAGE NUMBER OF PERSONS HOUSEHOLDS

OGÓŁEM	2,573	2,496	2,390	2,303	2,334	2,389	2,409	2,406	TOTAL
Miasta	2,335	2,257	2,176	2,115	2,123	2,166	2,182	2,167	Urban areas
Wieś	3,109	3,020	2,827	2,660	2,728	2,789	2,797	2,802	Rural areas

TABL. 25 (66). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odpływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji ^c Net migration ^c
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę to abroad	

W LICZBACH BEZWZGLEDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM..... TOTAL	2005	24181	14348	9521	312	25946	13377	12056	513	-1765
	2010	23105	14382	8190	533	24885	12252	12077	556	-1780
	2014	22209	13127	8464	618	24254	11844	11448	962	-2045
	2015	21036	12268	8150	.	23107	11357	10788	.	-2071
Miasta..... <i>Urban areas</i>	2005	12089	6222	5613	254	15843	7332	8036	475	-3754
	2010	11076	5926	4749	401	16155	7181	8465	509	-5079
	2014	10834	5409	4931	494	15106	6484	7804	818	-4272
	2015	10234	4983	4757	.	14394	6221	7355	.	-4160
Wieś..... <i>Rural areas</i>	2005	12092	8126	3908	58	10103	6045	4020	38	1989
	2010	12029	8456	3441	132	8730	5071	3612	47	3299
	2014	11375	7718	3533	124	9148	5360	3644	144	2227
	2015	10802	7285	3393	.	8713	5136	3433	.	2089

NA 1000 LUDNOŚCI
PER 1000 POPULATION

OGÓŁEM..... TOTAL	2005	9,3	5,5	3,7	0,1	10,0	5,2	4,7	0,1	-0,7
	2010	9,1	5,6	3,2	0,2	9,8	4,8	4,7	0,2	-0,7
	2014	8,9	5,2	3,4	0,2	9,7	4,7	4,6	0,4	-0,8
	2015	8,4	4,9	3,3	.	9,2	4,5	4,3	.	-0,8
Miasta..... <i>Urban areas</i>	2005	7,2	3,7	3,4	0,1	9,5	4,4	4,8	0,3	-2,3
	2010	6,8	3,6	2,9	0,2	9,9	4,4	5,2	0,3	-3,1
	2014	6,8	3,4	3,1	0,3	9,5	4,1	4,9	0,5	-2,7
	2015	6,5	3,2	3,0	.	9,1	3,9	4,7	.	-2,6
Wieś..... <i>Rural areas</i>	2005	13,2	8,9	4,3	0,0	11,0	6,6	4,4	0,0	2,2
	2010	13,1	9,2	3,8	0,1	9,5	5,5	3,9	0,1	3,6
	2014	12,4	8,4	3,8	0,1	9,9	5,8	4,0	0,2	2,4
	2015	11,7	7,9	3,7	.	9,5	5,6	3,7	.	2,3

a Zameldowania. b Wymeldowania. c Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

a Registrations. b Deregistrations. c For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

TABL. 26 (67). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odptyw ^b Outflow ^b		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innych województw from other voivodships	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innych województw to other voivodships

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	23869	18507	5362	25433	18507	6926
TOTAL	2010	22572	17680	4892	24329	17680	6649
	2014	21591	16967	4624	23292	16967	6325
	2015	20418	16134	4284	22145	16134	6011
Miasta.....	2005	11835	8352	3483	15368	10730	4638
Urban areas	2010	10675	7574	3101	15646	11170	4476
	2014	10340	7431	2909	14288	10100	4188
	2015	9740	7052	2688	13576	9590	3986
Wieś.....	2005	12034	10155	1879	10065	7777	2288
Rural areas	2010	11897	10106	1791	8683	6510	2173
	2014	11251	9536	1715	9004	6867	2137
	2015	10678	9082	1596	8569	6544	2025

NA 1000 LUDNOŚCI
PER 1000 POPULATION

OGÓŁEM	2005	9,2	7,2	2,0	9,9	7,2	2,7
TOTAL	2010	8,9	6,9	1,9	9,6	6,9	2,6
	2014	8,6	6,8	1,8	9,3	6,8	2,5
	2015	8,2	6,5	1,7	8,9	6,5	2,4
Miasta.....	2005	7,1	5,0	2,1	9,2	6,4	2,8
Urban areas	2010	6,5	4,6	1,9	9,6	6,9	2,7
	2014	6,5	4,7	1,8	9,0	6,4	2,6
	2015	6,2	4,5	1,7	8,6	6,1	2,5
Wieś.....	2005	13,2	11,1	2,1	11,0	8,5	2,5
Rural areas	2010	13,0	11,0	2,0	9,5	7,1	2,4
	2014	12,2	10,4	1,9	9,8	7,5	2,3
	2015	11,6	9,9	1,7	9,3	7,1	2,2

a Zameldowania. b Wymeldowania.
a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 27 (68). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Napływ ^a <i>Inflow^a</i>			Odplyw ^b <i>Outflow^b</i>			Saldo migracji <i>Net migration</i>		
	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
OGÓŁEM 2005	23869	11257	12612	25433	11880	13553	-1564	-623	-941
TOTAL 2010	22572	10425	12147	24329	11126	13203	-1757	-701	-1056
2014	21591	9970	11621	23292	10649	12643	-1701	-679	-1022
2015	20418	9390	11028	22145	10118	12027	-1727	-728	-999
0— 4 lata.....	2092	1077	1015	2253	1167	1086	-161	-90	-71
5— 9.....	1553	788	765	1599	805	794	-46	-17	-29
10—14.....	790	375	415	847	395	452	-57	-20	-37
15—19.....	782	365	417	783	359	424	-1	6	-7
20—24.....	1610	500	1110	1663	523	1140	-53	-23	-30
25—29.....	3394	1330	2064	3905	1507	2398	-511	-177	-334
30—34.....	2850	1343	1507	3370	1594	1776	-520	-251	-269
35—39.....	1993	1001	992	2246	1159	1087	-253	-158	-95
40—44.....	1198	625	573	1278	673	605	-80	-48	-32
45—49.....	797	431	366	799	411	388	-2	20	-22
50—54.....	705	362	343	713	353	360	-8	9	-17
55—59.....	723	377	346	751	373	378	-28	4	-32
60—64.....	731	336	395	721	332	389	10	4	6
65 lat i więcej <i>and more</i>	1200	480	720	1217	467	750	-17	13	-30

a Zameldowania. b Wymeldowania.
a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 28 (69). **MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Imigranci <i>Immigrants</i>			Emigranci <i>Emigrants</i>			Saldo migracji <i>Net migration</i>		
	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
OGÓŁEM 2005	312	142	170	513	277	236	-201	-135	-66
TOTAL 2010	533	338	195	556	266	290	-23	72	-95
2013	459	260	199	1033	474	559	-574	-214	-360
2014	618	343	275	962	487	475	-344	-144	-200
0— 4 lata.....	247	130	117	51	24	27	196	106	90
5— 9.....	42	24	18	59	29	30	-17	-5	-12
10—14.....	4	1	3	55	37	18	-51	-36	-15
15—19.....	16	9	7	48	32	16	-32	-23	-9
20—24.....	26	16	10	67	38	29	-41	-22	-19
25—29.....	52	28	24	125	60	65	-73	-32	-41
30—34.....	60	36	24	159	75	84	-99	-39	-60
35—39.....	32	20	12	143	72	71	-111	-52	-59
40—44.....	28	17	11	84	47	37	-56	-30	-26
45—49.....	27	19	8	47	22	25	-20	-3	-17
50—54.....	16	11	5	34	15	19	-18	-4	-14
55—59.....	17	8	9	42	19	23	-25	-11	-14
60—64.....	18	8	10	18	8	10	0	0	0
65 lat i więcej <i>and more</i>	33	16	17	30	9	21	3	7	-4

TABL. 29 (70). **REZYDENCI**^a
Stan w dniu 31 XII
USUAL RESIDENCE POPULATION^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w tys.	2528,7	2489,8	2479,4	T O T A L in thous.
mężczyźni w tys.	1205,7	1186,8	1181,9	males in thous.
kobiety: w tysiącach.	1323,0	1303,0	1297,5	females: in thousands
na 100 mężczyzn ...	109,7	109,8	109,8	per 100 males
Miasta: w tysiącach.....	1614,9	1573,2	1562,7	Urban areas
w % ogółu ludności				
rezydującej	63,9	63,2	63,0	in % of total population
Wieś: w tysiącach	913,8	916,6	916,7	Rural areas
w % ogółu ludności				
rezydującej	36,1	36,8	37,0	in % of total population

a Patrz uwagi ogólne działu, ust.12

a See general notes to the chapter, item 12.

TABL. 30 (71). **REZYDENCI**^a **W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE USUAL RESIDENCE POPULATION^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tys. in thous.			
O G Ó Ł E M	2528,7	2489,8	2479,4	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	442,4	420,0	416,6	Pre-working age
Miasta	257,4	245,7	244,3	Urban areas
mężczyźni	132,1	126,3	125,6	males
kobiety	125,3	119,4	118,7	females
Wieś	185,0	174,3	172,3	Rural areas
mężczyźni	95,0	89,5	88,5	males
kobiety	90,0	84,8	83,8	females
W wieku produkcyjnym	1609,3	1539,3	1518,9	Working age
w tym w wieku mobilnym	965,7	944,8	935,8	of which of mobility age
Miasta	1045,1	971,4	952,0	Urban areas
mężczyźni	534,7	503,0	494,8	males
w tym w wieku mobilnym	307,8	296,4	292,4	of which of mobility age
kobiety	510,4	468,4	457,2	females
w tym w wieku mobilnym	305,4	292,0	287,5	of which of mobility age
Wieś	564,2	567,9	566,9	Rural areas
mężczyźni	307,2	309,7	309,1	males
w tym w wieku mobilnym	183,4	185,2	184,8	of which of mobility age
kobiety	257,0	258,2	257,8	females
w tym w wieku mobilnym	169,1	171,2	171,1	of which of mobility age
W wieku poprodukcyjnym	477,0	530,6	543,8	Post-working age
Miasta	312,4	356,2	366,4	Urban areas
mężczyźni	85,3	102,4	106,5	males
kobiety	227,1	253,7	259,9	females
Wieś	164,5	174,4	177,4	Rural areas
mężczyźni	51,3	55,9	57,4	males
kobiety	113,2	118,5	120,0	females

a Patrz uwagi ogólne działu, ust.12.

a See general notes to the chapter, item 12.

TABL. 31 (72). **KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE**
Stan w końcu roku
CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS
End of the year

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE ^a CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS ^a	2014	2015	2014	2015	2014	2015
	jednostki kościelne ^b church units ^b		duchowni clergy		wierni, wyznawcy adherents, faithful	
Kościół Katolicki Catholic Church						
Kościół Rzymskokatolicki ^c	385	385	1180	1173	1994799 ^d	1984685 ^d
Starokatolickie Old Catholic						
Kościół Starokatolicki Mariawitów ^e	14	14 ^f	7	7 ^f	8630	8630 ^f
Kościół Katolicki Mariawitów w RP	9	10	5	5	941	929
Kościół Starokatolicki w RP	3	3 ^f	3	3 ^f	280	280 ^f
Kościół Polskokatolicki w RP ^e	1	1	1	1	250	250
Prawosławne Orthodox						
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^{e,g}	12	12	16	16	27500	27500
Protestanckie i tradycji protestanckiej Protestant and Protestant-tradition						
Kościół Ewangelicko-Augsburski w RP ^{ek}	21	21	19	18	3976	4005
Kościół Ewangelicko-Reformowany w RP ^e	4	4	4	4	1800	1800
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego w RP	9	9	4	4	645	645
Kościół Zielonoświątkowy	8	8	12	9	636	617
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny w RP ^e	2	2	2	2	320	320
Kościół Chrystusowy w RP ^h	2	3	10	44	220	430
Kościół Boży w Chrystusie	7	7	13	17	292	323
Kościół Ewangelicznych Chrześcijan w RP	4	4	9	9	215	223
Kościół Chrześcijan Baptystów w RP ^e	3	3	4	3	180	179
Nowoapostolski Kościół w Polsce	3	3	-	-	176	177
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	2	2 ⁱ	14	14 ⁱ	67	67 ⁱ
Kościół Chrześcijan Dnia Sobotniego	3	3	7	8	45	51
Kościół Chrystusowy ⁱ	1	1	-	-	36	36
Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej	2	2	1	1	30	30
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego w RP	1	1	2	1	22	20
Centrum Chrześcijańskie „Kanaan”	1	1 ^f	1	1 ^f	17	17 ^f
Dalekiego Wschodu Far Eastern Religions						
Buddyjski Związek Diamentowej Drogi Linii Karma Kagyu ^l	2	2	.	.	492	492
Związek Buddyjski Bencien Karma Kamtsang ^m	1	1	-	-	100	100
Związek Ajapa-Yoga	-	-	-	-	75	65
Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny	1	1	6	6	34	41
Szkoła Zen Kwan Um w Polsce	1	1	4	3	21	15
Inne Other						
„Strażnica” – Towarzystwo Biblijne i Traktatowe						
Zarejestrowany Związek Wyznania Świadków Jehowy	81	80	-	-	7470 ⁿ	7370 ⁿ
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich w Polsce (Mormoni) ^k	1	1 ^f	-	12 ^f	147	147 ^f
Związek Hatha Jogi „Brama Jogi”	1	1	1	1	100	100
Lectorium Rosicrucianum Międzynarodowa Szkoła Złotego Różokrzyża ^h	1	1	-	-	.	.

a Uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców w roku 2015. b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. c Dane dotyczą diecezji łódzkiej i łowickiej. d Ochrzczeni. e Kościół Stowarzyszony w Polskiej Radzie Ekumenicznej. f Dane za rok 2014. g Dane dotyczą diecezji łódzko-poznańskiej. h Do 2010 r.: Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP. i Dane za 2012 r. k Dane za rok 2014 i 2015 dotyczą diecezji warszawskiej. l Dane za 2011 r. m Do 2011 r.: Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtżang w Polsce. n Głosiciele.

a Listed by the decreasing number of adherents and faithful in 2015. b Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. c Data concern diocese of Łódź and Łowicz. d Baptised. e Church associated in the Polish Ecumenical Council. f Data for 2014. g Data concern diocese of Łódź and Poznań. h Until 2010: Churches of Christ i. Data for 2012 year. k Data for 2014 and 2015 concern diocese of Warszawa. l Data for 2011 year. m Until 2011: Karma Kamtżang Buddhist Association in Poland. n Proclaimers.

DZIAŁ VI

RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane o **aktywności ekonomicznej ludności** obejmują osoby w **wieku 15 lat i więcej**, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach. Prezentowane dane opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności – BAEL** przeprowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby w wieku 15 lat i więcej, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych w gospodarstwie domowym 12 miesięcy i więcej, tj. bezdomnych, przebywających w obiektach zbiorowego zakwaterowania oraz za granicą. Badanie prowadzi się metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną ludności bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Dane prezentowane według grup wieku obliczane są w oparciu o dokładną datę urodzenia. Dane od 2010 r. uogólniono na podstawie bilansów ludności opracowywanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo (pracujących i bezrobotnych) oraz biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

- 1) **do pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:
 - wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagającą (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
 - formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych) jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące, a jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia;
- 2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15—74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:
 - w okresie badanego tygodnia nie były osobami

CHAPTER VI

LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. Data on **economic activity of population** cover **persons aged 15 and more**, who are members of households in the dwellings selected on a random basis. Presented data were compiled on the basis of representative **Labour Force Survey – the LFS**. The sample survey conducted on a quarterly basis. The survey covers persons aged 15 and more, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover persons absent in households for 12 months and more, i.e. homeless, living in collective accommodation establishment and staying abroad. The survey is conducted by the continuous observation method, i.e. economic activity of the population is observed in each week during the whole quarter. Data presented by age groups have been calculated on the basis of the exact date of birth. The data since 2010 have been generalized on the basis of population balances compiled with the use of the Population and Housing Census 2011.

2. The main criterion in dividing the population into economically active (employed and unemployed) and inactive is work, i.e. performing, holding or looking for work.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

- 1) **employed persons** are persons who during the reference week:
 - performed, for at least 1 hour, any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm or conducting a family-owned business outside agriculture,
 - formally had work but did not perform it (e.g., due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather) if the break in work did not exceed 3 months; moreover if the break in work exceeded 3 months the additional criterion in case of employment as a paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and outworkers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration;
- 2) **unemployed persons** are persons aged 15—74, who simultaneously fulfill three conditions:
 - within the reference week were not employed,
 - within a four week period (the last week being the reference week) actively sought work,

- pracującymi,
- w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
 - były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) lub stosunku służbowego;
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), z pewnymi wyłączeniami w latach 2005—2009; patrz ust. 5,
 - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin); z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
 - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

- were available for work within a fortnight period after the reference week.

The unemployed also include persons who found work and were waiting to begin it within a 3-month period and were available for that work.

Economically inactive persons are persons who are not classified either as employed or unemployed.

3. The activity rate is calculated as the share of economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **employment rate** is calculated as the share of employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **unemployment rate** calculated as the share of unemployed persons (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (i.a. in regard to private farms in agriculture).

2. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment or election) or service relation;
- 2) employers and own-account workers, i.e.:
 - a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), with some exceptions in 2005—2009; see item 5,
 - b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity other than that related to private farms in agriculture,
 - c) other self-employed persons, e.g., persons practicing learned professions;
- 3) outworkers;
- 4) agents (including contributing family workers and persons employed by agents);
- 5) members of agricultural production co-operatives (agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives);
- 6) clergy fulfilling priestly obligations.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia.

Niepełnozatrudnieni są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące pracujących według stanu w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 XII w latach 2002-2009 wyszacowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 oraz od 2010 r. – na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

- 1) w latach 2002-2009 nie zaliczono osób pracujących:
 - a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby,
 - b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;
- 2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Do agentów zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia

3. Full-time paid employees are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker.

Part-time paid employees are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Data concerning employment on a given day as of 31 XII are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data concerning employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII in 2002-2009 were estimated on the basis of the results of the Population and Housing Census as well as the Agricultural Census 2002 as well as since 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010.

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:

- 1) in 2002-2009 are not included the following employed persons:
 - a) on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs,
 - b) on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs;
- 2) since 2010 are included the whole number of employed persons on those farms independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including producing **exclusively** or **mainly** for their own needs).

6. Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:

- 1) **the employment, as of 31 XII** of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;
- 2) **the average paid employment** — full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

7. Agents are persons who are bound by agency agreements or by order agreements for managing

o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

8. Wolne miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone;
- 2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy;
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

9. Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

10. Dane według sekcji PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 26.

11. Dane o pracujących w tabl. 3 prezentowane są według faktycznego (stałego) miejsca pracy pracownika i faktycznie prowadzonej działalności.

12. Informacje o **ruchu zatrudnionych** dotyczą pełnozatrudnionych oraz od roku 2009 sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy łącznie ze zwolnieniami grupowymi, osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i do 2008 r. z urlopów bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i do 2008 r. urlopy bezpłatne) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

entities, the scope of activity of which is described in the agreement.

8. Vacancies are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- 1) the positions and jobs were actually unoccupied on the survey day;
- 2) the employer made efforts to find people willing to take up the job;
- 3) if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would readily take them in.

9. Newly created jobs are the jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

10. Data according to sections of the NACE Rev. 2 were compiled using the **enterprise method**. Definition of the enterprise method is given in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 26.

11. Data regarding employment in table 3 are presented by permanent places of work and actually conducted business activity.

12. Information regarding **labour turnover** concerns full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees. These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as – for record-keeping purposes – persons, who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care and until 2008 from unpaid leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care and until 2008 unpaid leaves) during a survey year to the number of full-time paid employees as of 31 XII from the year preceding the surveyed year.

Bezrobocie

1. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2015 r. poz. 149, z późniejszymi zmianami), określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest osobą niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest to osoba niepełnosprawna — zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nie uczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

2. **Stopę bezrobocia rejestrowanego** obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

3. Informacje o **wydatkach Funduszu Pracy** podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2013 poz. 674, z późniejszymi zmianami).

Warunki pracy

1. Informacje o **wypadkach przy pracy** obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy, niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawoz-

Unemployment

1. Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws 2015 item 149, with later amendments), are classified as unemployed.

An unemployed person is understood as a person who is at least 18 years old and has not reached the retirement age, is not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person — capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme) or tertiary schools in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.

2. The **registered unemployment rate** is calculated as the relation of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

3. Information concerning **Labour Fund expenditures** are given according to Law dated 20 IV 2004, on Promoting of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws 2013 item 674, with later amendments).

Work conditions

1. Information regarding **accidents at work** includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical reports of accidents at work.

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural

dawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

2. Dane według sekcji i działów PKD 2007 opracowano **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności.**

3. Za **wypadek przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie podróży służbowej,
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony,
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Za **wypadek przy pracy uważa się również** nagłe zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;
- 4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy lub inny podmiot kierujący – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
- 6) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy-zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- 8) wykonywania zwykłych czynności związanych

Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to these accidents, for which the person injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within a given year.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

2. Data according to sections and divisions of the NACE Rev. 2 were compiled using the **local kind-of-activity unit method.**

3. **Accident at work** is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- 1) during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
- 2) when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.

Every accident is treated **equally to accident at work**, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:

- during a business trip,
- during a training within the scope of common self-defence,
- at performing tasks ordered by trade union organizations functioning at the employer.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

- 1) practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;
- 2) performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;
- 3) carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries;
- 4) serving the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;
- 5) stay – on the basis of appointment issues by powiat labour office or other supervising entity – at a training or internship connected with a scholarship received by school-leavers;
- 6) performance of work, by members of agricultural producers' co-operatives, agricultural farmers' co-operatives and by other persons treated equally to members of co-operatives, for the benefit of these co-operatives;
- 7) performance or co-operation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contract of services;
- 8) performance of ordinary activities connected with

z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;

- 9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
- 10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
- 11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

4. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

5. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

6. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy od 2005 r. pogrupowano zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u.

7. Wskaźnik wypadkowości jest to liczba osób poszkodowanych przypadających na 1000 pracujących; do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną liczbę pracujących, obliczoną jako średnia arytmetyczna 2 stanów w dniu 31 XII, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

8. Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości, przy czym:

- 1) dane obejmują zatrudnionych w podmiotach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, gospodarki łowieckiej oraz bez rybołówstwa w wodach morskich), górnictwo i wydobywanie, przetwórstwo przemysłowe, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją, budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków), handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, transport i gospodarka magazynowa, informacja i komunika-

conducting non-agricultural economic activities or co-operation at conducting them;

- 9) *performance of ordinary activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;*
- 10) *performing supplementary forms of military service;*
- 11) *education at the National School of Public Administration by students, who receive scholarships.*

4. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

5. A fatal accident at work is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

6. *Accidents at work are classified, i.e., according to contact-mode of injury which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their causes (all short-comings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact-mode of injury since 2005 are grouping according to the EUROSTAT recommendation.*

7. The accident ratio is the number of persons injured per 1000 persons employed. In calculating the ratio the average number of working persons was assumed, expressed as an arithmetic mean for two consecutive years, as of 31 XII, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

8. Information regarding persons working in hazardous conditions i.e., with substances hazardous to health, is compiled on the basis of reports:

- 1) *data concern persons employed by entities included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing), mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities, construction (excluding development of building projects) wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles, transportation and storage, information and communication (excluding motion picture, video and television programme pro-*

cja (bez pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej), działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanej oraz pozostałego sprzętania), edukacja (w zakresie szkół wyższych), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej), pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);

- 2) dane dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwióknające, hałas, wibracja, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

9. Do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku badanego.

10. Za **chorobę zawodową** uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

Choroby zawodowe podaje się od 2009 r. zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VI 2009 r. (jednolity tekst Dz. U. 2013, poz. 1367).

Do obliczenia wskaźnika na 100 tys. zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

11. **Ocena ryzyka zawodowego** to kompleksowe oszacowanie kombinacji prawdopodobieństwa wystąpienia urazu ciała lub pogorszenia stanu zdrowia i ich ciężkości, w sytuacji zagrożenia, dokonywane w celu wyboru właściwych środków bezpieczeństwa.

duction, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities), professional, scientific and technical activities (in the scope scientific research and development, as well as veterinary activities) administrative and support service activities (in the scope rental and leasing activities, travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities), education (only tertiary education), human health and social works activities (human health activities), other service activities (in the scope repair of computers and personal and household goods);

- 2) *data concern persons exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold micro-climates, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery.*

9. *The number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 1000 paid employees*

10. *A disease is deemed an occupational disease if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.*

Occupational diseases are given since 2009 according to the decree of the Council of Ministers, dated 30 VI 2009 (uniform text Journal of Laws 2013 item 1367).

The number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the year preceding the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 100 thous. paid employees.

11. **Evaluation of occupational risk** *is a complex estimation of possibility combination of bodily injury occurrence or health status worsening as well as seriousness of these events, in threatening situation. It is done in order to choose appropriate means for ensuring safety.*

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABL. 1 (73). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ**
– NA PODSTAWIE BAEL
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE –
ON THE LFS BASIS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015				SPECIFICATION	
	przeciętne roczne annual averages			kwartały quarters				
				I	II	III		IV
LUDNOŚĆ w tys.	2384	2404	2342	2347	2292	2344	2383	POPULATION in thous.
Mężczyźni	1135	1137	1107	1108	1078	1118	1125	Men
Kobiety	1249	1267	1234	1239	1214	1226	1258	Women
Aktywni zawodowo	1342	1402	1340	1332	1324	1349	1357	Economically active persons
mężczyźni	739	761	726	731	714	728	731	men
kobiety.....	603	641	614	601	610	620	626	women
Pracujący	1218	1277	1238	1208	1223	1254	1265	Employed persons
mężczyźni	672	696	670	661	660	680	680	men
kobiety.....	546	582	567	547	563	574	585	women
Bezrobotni ^a	124	124	103	124	101	95	92	Unemployed persons ^a
mężczyźni	67	65	56	70	53	48	51	men
kobiety.....	58	59	47	54	47	47	41	women
Bierni zawodowo	1042	1002	1001	1015	968	995	1026	Economically inactive persons
Mężczyźni	396	376	381	378	364	390	394	Men
Kobiety	646	626	620	637	604	605	632	Women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ w %	56,3	58,3	57,2	56,8	57,8	57,6	56,9	ACTIVITY RATE in %
mężczyźni	65,1	66,9	65,6	66,0	66,2	65,1	65,0	men
kobiety.....	48,3	50,6	49,8	48,5	50,2	50,6	49,8	women
Miasta.....	56,0	57,8	56,6	56,2	57,1	57,4	55,8	Urban areas
Wieś	56,9	59,4	58,3	57,8	58,8	57,8	58,8	Rural areas
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA w %	51,1	53,1	52,9	51,5	53,4	53,5	53,1	EMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	59,2	61,2	60,5	59,7	61,2	60,8	60,4	men
kobiety.....	43,7	45,9	45,9	44,1	46,4	46,8	46,5	women
Miasta.....	50,3	52,5	51,9	50,7	52,4	53,1	51,8	Urban areas
Wieś	52,6	54,3	54,3	52,9	55,1	54,3	55,2	Rural areas
STOPA BEZROBOCIA w %	9,2	8,8	7,7	9,3	7,6	7,0	6,8	UNEMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	9,1	8,5	7,7	9,6	7,4	6,6	7,0	men
kobiety.....	9,6	9,2	7,7	9,0	7,7	7,6	6,5	women
Miasta.....	10,1	9,1	8,2	9,8	8,4	7,4	7,2	Urban areas
Wieś	7,5	8,5	6,8	8,6	6,3	6,4	6,2	Rural areas

^a Osoby w wieku 15–74 lata.
^a Persons aged 15–74.

TABL. 2 (74). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2015 R. – NA PODSTAWIE BAEL**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2015 – ON THE LFS BASIS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność Population	Aktywni zawodowo Economically active persons			Bierni zawodowo Economically inactive persons	Współczynnik aktywności zawodowej Activity rate	Wskaźnik zatrudnienia Employment rate	Stopa bezrobocia Unemployment rate
		ogółem total	pracujący employed	bezrobotni ^a unemployed ^a				
		w tys. in thous.		w % in %				

OGÓŁEM
TOTAL

OGÓŁEM	2383	1357	1265	92	1026	56,9	53,1	6,8
TOTAL								

WEDŁUG WIEKU
BY AGE

W wieku produkcyjnym ^b	1707	1311	1219	92	396	76,8	71,4	7,0
Working age ^b								
W wieku: At the age of:								
15—24 lata..... years	305	112	92	20	193	36,7	30,2	17,9
25—34	425	367	342	25	58	86,4	80,5	6,8
35—44	406	354	336	19	52	87,2	82,8	5,4
45—54	350	299	284	15	51	85,4	81,1	5,0
55 lat i więcej	897	225	212	14	672	25,1	23,6	6,2
years and more								

WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
BY EDUCATIONAL LEVEL

Wyższe	498	397	386	10	101	79,7	77,5	2,5
Tertiary								
Policealne i średnie zawodowe Post-secondary and vocational secondary	560	386	365	21	174	68,9	65,2	5,4
Średnie ogólnokształcące..... General secondary	273	149	134	15	124	54,6	49,1	10,1
Zasadnicze zawodowe	527	323	295	28	203	61,3	56,0	8,7
Basic vocational								
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	526	102	84	18	424	19,4	16,0	17,6
Lower secondary, primary and incomplete primary								

a Osoby w wieku 15—74 lata. b Mężczyźni 18—64 lata, kobiety 18—59 lat.
a Persons aged 15—74. b Men aged 18—64, women aged 18—59.

Pracujący Employment

TABL. 3 (75). **PRACUJĄCY**^a
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015	
				ogółem total	z liczby ogółem – kobiety of total number – women
OGÓŁEM	898593	943169	944104	956856	460713
TOTAL					
sektor publiczny	216290	206869	186015	183773	123998
public sector					
sektor prywatny	682303	736300	758089	773083	336715
private sector					
Rolnictwo ^b , leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture ^b , forestry and fishing	192433	179155	179352	179425	85491
Przemysł	225582	225111	215541	219507	77637
Industry					
w tym przetwórstwo przemysłowe	197834	195796	189675	194309	72872
of which manufacturing					
Budownictwo	37623	48638	43168	43039	4695
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a	139581	146597	141121	143124	73929
Trade; repair of motor vehicles ^a					
Transport i gospodarka magazynowa	39662	45012	49560	51541	10793
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^a	11957	12566	13318	12663	8548
Accommodation and catering ^a					
Informacja i komunikacja	6141	11278	14416	14121	4451
Information and communication					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..	18146	20578	20685	20896	14568
Financial and insurance activities					
Obsługa rynku nieruchomości ^a	10520	11702	11896	11801	6012
Real estate activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	40092	25990	30627	31665	16679
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^a Administrative and support service activities	3887	33999	34521	36851	16744
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compul- sory social security	37453	41485	41047	41127	26492
Edukacja	65948	68751	69922	70289	55030
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	49485	52075	56185	57027	45320
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	8861	8980	8507	8560	5224
Arts, entertainment and recreation					
Pozostała działalność usługowa	11222	11252	14238	15220	9100
Other service activities					

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne działu „Rynek pracy – Pracujący”, ust. 5.

a By actual workplace and kind of activity. b For private farms in agriculture estimated data; see general notes to the chapter „Labour market – Employment”, item 5.

TABL. 4 (76). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which	
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employment contract	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including contributing family workers
OGÓŁEM 2005	473246	464823	7220
TOTAL 2010	515184	508151	5952
..... 2014	520588	513978	5668
..... 2015	522972	517251	4885
sektor publiczny..... <i>public sector</i>	171541	171541	-
sektor prywatny..... <i>private sector</i>	351431	345710	4885
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	3868	3734	29
Przemysł..... <i>Industry</i>	176659	174483	2131
w tym przetwórstwo przemysłowe..... <i>of which manufacturing</i>	148083	145943	2095
Budownictwo..... <i>Construction</i>	18875	18381	493
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	66528	65253	1173
Transport i gospodarka magazynowa..... <i>Transportation and storage</i>	21666	21395	271
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	5726	5578	148
Informacja i komunikacja..... <i>Information and communication</i>	8129	8084	45
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... <i>Financial and insurance activities</i>	12504	11933	#
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	8220	8176	23
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	12785	12668	117
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	30438	30342	96
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne..... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	39824	39824	-
Edukacja..... <i>Education</i>	67859	67719	140
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... <i>Human health and social work activities</i>	41714	41555	159
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	6702	6701	#
Pozostała działalność usługowa..... <i>Other service activities</i>	1475	1425	50

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 5 (77). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015	
				ogółem total	w tym w pod- miotach o licz- bie pracujących powyżej 9 osób ^a of which entities employing more than 9 persons ^a
O G Ó Ł E M TOTAL	545177	596097	571951	577665	486603
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	8252	7662	7737	7706	2621
Przemysł <i>Industry</i>	189770	196536	183003	182391	167102
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	159773	162198	152726	153509	138838
Budownictwo <i>Construction</i>	25970	34585	28354	28335	18118
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	77863	89539	83655	86892	56882
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	20429	20903	25506	27192	20410
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	6234	8336	8768	8388	5708
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	4541	5660	6929	8561	7230
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa... <i>Financial and insurance activities</i>	12471	11773	12614	11844	10788
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	9421	9676	9530	9205	7520
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	11293	14323	16069	18412	12159
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	20939	31038	28912	29440	27641
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	36819	40275	38412	38394	38394
Edukacja <i>Education</i>	65155	67314	65902	65942	65259
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	44776	46494	43951	42098	39505
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	6814	7437	6458	6495	6202
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	4430	4546	6152	6371	1065

^a Bez zatrudnionych za granicą.

^a Excluding persons employed abroad.

TABL. 6 (78). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a
Stan w dniu 31 XII
FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Pełnozatrudnieni ^b Full-time employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time employees	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM 2005	419928	212846	44895	25707
TOTAL 2010	465241	234160	42910	28217
..... 2014	466066	234996	47912	34394
2015	470128	237325	47123	34105
sektor publiczny public sector	158312	110321	13229	9060
sektor prywatny private sector	311816	127004	33894	25045
w tym: of which:				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	2633	777	1101	866
Przemysł Industry	166799	59745	7684	4623
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	138588	55003	7355	4507
Budownictwo Construction	17429	1916	952	283
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	20915	2991	480	145
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	4637	3348	941	636
Informacja i komunikacja Information and communication	7657	2517	427	179
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa... Financial and insurance activities	10450	8094	1483	993
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	7280	3735	896	575
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	11992	7955	676	465
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	26927	12346	3415	1992
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	38359	24990	1465	824
Edukacja Education	59327	47635	8392	6043
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	38516	31701	3039	2229
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	5561	3469	1140	829

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. b Od 2009 r. łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

a Excluding economic entities employing up to 9 persons. b Since 2009 including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 7 (79). PRZYJĘCIA DO PRACY^a
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %
		kobiety women	podjmu- jący pierwszą pracę persons starting work for the first time	poprzednio pracujący persons formerly employed	powraca- jący z urlo- pów wy- chowaw- czych ^b persons returning from child- care lea- ves ^b	
OGÓŁEM 2005	97918	41207	12695	47701	1732	23,3
TOTAL 2010	95786	41955	11791	51160	1858	20,2
..... 2014	110583	48488	12978	76014	1131	24,0
..... 2015	116540	51012	24582	62988	885	25,1
sektor publiczny <i>public sector</i>	17556	11642	2589	12207	337	10,7
sektor prywatny <i>private sector</i>	98984	39370	21993	50781	548	32,8
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	485	199	68	326	#	20,0
Przemysł <i>Industry</i>	31441	11801	3606	19916	241	19,0
w tym przetwórstwo przemysłowe .. <i>of which manufacturing</i>	29759	11436	3450	18790	230	21,8
Budownictwo <i>Construction</i>	5191	413	513	3002	9	29,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles^a</i>	12811	6561	1627	7958	165	25,7
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	5567	791	493	3444	15	28,2
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	1411	949	268	725	18	24,1
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	2632	859	487	1669	18	40,9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	1891	1412	349	1014	45	18,1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	1130	587	83	889	4	15,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	3071	1688	545	1836	20	25,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	33937	13804	#	10487	35	139,6
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	6101	3684	895	4533	140	14,8
Edukacja <i>Education</i>	5082	4096	569	3253	80	8,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	4414	3500	875	2918	79	11,7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	666	386	104	389	14	12,0
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	710	282	#	629	#	89,4

a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób. b W 2005 r. łącznie z powracającymi z urlopów bezpłatnych.

a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding eco-
nomic entities employing up to 9 persons. b In 2005 including persons returning from unpaid leaves.

TABL. 8 (80). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a**
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przenie- sieni na emeryturę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabili- tację retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabilita- tion	korzysta- jący z urlo- pów wy- chowaw- czych ^b taking child- -care ^b	
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
OGÓŁEM 2005	92754	40328	16539	10129	6301	2893	21,7
TOTAL 2010	95058	41419	17675	7405	3613	2150	20,0
..... 2014	101338	43339	12199	8650	4578	988	22,0
2015	109397	46352	12736	10745	5830	1115	23,5
sektor publiczny public sector	20304	11440	3117	954	3073	401	12,4
sektor prywatny private sector	89093	34912	9619	9791	2757	714	29,5
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	432	171	64	38	33	#	17,7
Przemysł Industry	29060	10582	3777	3399	1803	304	17,5
w tym przetwórstwo przemysłowe .. of which manufacturing	26460	10023	3571	3324	1313	288	19,3
Budownictwo Construction	5138	358	515	372	209	25	29,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	11248	5659	2476	2044	258	211	22,4
Transport i gospodarka magazynowa . Transportation and storage	4328	488	429	531	266	18	21,9
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	2519	1183	130	154	196	16	43,4
Informacja i komunikacja Information and communication	1445	446	102	651	10	13	22,4

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding eco-
nomic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 8 (80). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a (dok.)**
TERMINATIONS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przenie- sieni na emerytu- rę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabili- tację retired or gran- ted pen- sion due to an inability to work or due to rehabili- tation	korzysta- jący z urlo- pów wy- chowaw- czych ^b taking child- -care ^b	
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... Financial and insurance activities	1824	1338	200	334	106	43	17,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	1175	548	207	82	183	10	15,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... Professional, scientific and technical activities	2978	1575	226	1095	132	55	24,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	31361	12881	1491	954	141	30	129,0
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne..... Public administration and defence; compulsory social security	8037	3629	2272	190	743	130	19,6
Edukacja..... Education	4742	3679	449	380	916	102	8,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	4177	3291	264	433	738	147	10,9
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... Arts, entertainment and recreation	554	333	62	33	91	7	10,1
Pozostała działalność usługowa..... Other service activities	379	191	72	55	5	#	47,7

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding eco-
nomic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 9 (81). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW
 OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY^a
 THE GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, LEAVERS OF VOCATIONAL AND
 SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem — absolwenci szkół Of total number — school leavers			
			wyż- szych tertiary	policeal- nych i średnich zawodo- wych post-se- condary and se- condary vocation- al	liceów ogólno- kształcą- cych general secondary	zasadni- czych zawodo- wych basic vo- cational
OGÓŁEM 2005	11566	5430	3817	3447	1838	2464
TOTAL 2010	9578	5005	3728	2191	1706	1953
..... 2014	9494	4549	3497	2044	1790	2163
..... 2015	8549	4340	3691	1788	1313	1757
sektor publiczny public sector	2016	1420	1394	286	181	155
sektor prywatny private sector	6533	2920	2297	1502	1132	1602
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	62	30	38	19	3	2
Przemysł Industry	2504	912	549	731	378	846
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	2380	866	503	700	366	811
Budownictwo Construction	293	40	83	61	33	116
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	938	595	255	246	252	185
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	277	73	85	75	56	61
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	152	104	33	32	48	39
Informacja i komunikacja Information and communication	408	152	317	13	78	-
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	301	206	231	#	51	#
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	39	21	22	8	4	5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	503	273	438	#	38	#
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	1169	513	274	329	209	357
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulso- ry social security	732	508	379	149	108	96
Edukacja Education	400	332	351	19	17	13
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	708	535	597	51	35	25
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	60	43	39	12	3	6

^a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 10 (82). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE W 2015 R.**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies — newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which vacancies — newly created jobs	z liczby ogółem w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons
OGÓŁEM	3332	662	2405	38678	19100	22681	11465
TOTAL							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1	-	1	253	102	153	46
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł	834	147	639	8458	5690	4746	3407
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe .. of which manufacturing	816	145	626	7881	5450	4031	2839
Budownictwo	391	65	175	6555	1419	2629	913
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	457	100	457	11797	5651	6400	2860
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa . <i>Transportation and storage</i>	422	39	144	1615	707	922	325
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	135	-	135	826	179	364	164
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja	105	28	55	1094	820	286	182
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	293	33	267	522	397	169	122
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	15	1	15	283	79	270	111
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	139	76	64	1432	394	3046	360
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	109	86	109	1165	537	1301	1016
<i>Administrative and support service activities</i>							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	119	28	118	751	749	296	292
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>							
Edukacja	120	40	59	2209	1538	1510	1338
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	166	14	146	959	621	337	221
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	26	5	21	375	207	157	93
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa	-	-	-	384	10	95	15
<i>Other service activities</i>							

a W ciągu roku.

a During the year.

Bezrobocie Unemployment

TABL. 11 (83). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
Stan w dniu 31 XII
*REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS
JOB OFFERS*
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem ..	198429	131617	126157	109510	Registered unemployed persons
w tym kobiety.....	99895	66257	62014	54504	of which women
Z liczby ogółem - bezrobotni:					Of total number - unemployed persons:
dotychczas niepracujący	39724	20893	16954	13435	previously not employed
absolwenci ^a	9811	7149	5167	4435	school-leavers ^a
bez kwalifikacji zawodowych	50327	39310	41170	36686	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	9251	5671	7413	6257	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni ^b	130327	60470	75150	63467	long-term unemployed ^b
posiadający prawo do zasiłku	24446	22356	16012	14509	possessing benefit rights
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	14559	with at least one child under 6 years of age
niepełnosprawni	8996	9978	10019	8739	disabled persons
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^c w %	17,9	12,2	11,8	10,3	Registered unemployment rate ^c in %
Oferty pracy	1377	1345	2193	3308	Job offers

a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. b Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego. c Patrz uwagi ogólne działu „Rynek pracy – Bezrobocie”, ust. 2.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a An unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation. b Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing a traineeship and on a job occupational training. c See general notes to the chapter “Labour market – Unemployment”, item 2.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 13 (85). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL,**DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)**

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2014		2015	
	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety
	total	of which women	total	of which women	total	of which women	total	of which women
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe	11624	7662	12943	8756	14078	9505	12546	8527
<i>Tertiary</i>								
Policealne i średnie zawodowe	41238	24776	27118	15518	25672	14410	21775	12463
<i>Post-secondary as well as vocational secondary</i>								
Średnie ogólnokształcące	17370	12039	15672	10296	14266	8979	12388	7860
<i>General secondary</i>								
Zasadnicze zawodowe	57747	25050	33781	14000	31329	12435	26620	10706
<i>Basic vocational</i>								
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	70450	30368	42103	17687	40812	16685	36181	14948
<i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>								
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY^{ab} BY DURATION OF UNEMPLOYMENT^{ab}								
3 miesiące i mniej	41057	17421	43334	20329	32331	14728	29304	13254
<i>months and less</i>								
3— 6	25133	12746	23177	11973	17460	8736	15787	7960
6—12	29026	14206	26062	13205	20394	9759	18400	9041
12—24	31314	15677	24111	12643	23376	11601	17313	8884
Powyżej 24 miesięcy	71899	39845	14933	8107	32596	17190	28706	15365
<i>More than 24 months</i>								
WEDŁUG STAŻU PRACY^b BY WORK SENIORITY^b								
Bez stażu pracy	39724	22979	20893	12043	16954	9216	13435	7515
<i>No work seniority</i>								
Ze stażem pracy: With work seniority:								
1 rok i mniej	29681	15387	20738	11241	21160	11185	19586	10505
<i>year and less</i>								
1— 5	37407	17412	28426	14156	26683	13230	23259	11851
5—10	28088	14019	18375	9054	19348	9566	16911	8454
10—20	33234	17606	21174	10536	20819	10146	17927	8747
20—30	26519	11749	16906	7513	15721	6782	13529	5751
powyżej 30 lat	3776	743	5105	1714	5472	1889	4863	1681
<i>more than 30 years</i>								

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3—6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

U w a g a. Według stanu w dniu 31 XII 2015 r. wśród bezrobotnych było 33574 osób (w tym 13236 kobiet) w wieku 50 lat i więcej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a From the date of registering in a labour office. b Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3—6, persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

N o t e. As of 31 XII 2015 among the unemployed were 33574 persons (of which 13236 women) aged 50 and more.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 14 (86). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY^a**
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployed persons who:
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych.....	4904	2496	1671	2342	Undertaking employment in intervention works
w tym kobiety.....	2205	1358	915	1320	of which women
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych.....	4933	5021	2501	3225	Undertaking employment in public works
w tym kobiety.....	2324	2103	1241	1576	of which women
Rozpoczęli szkolenie lub staż u pracodawcy.....	20377	33723	18903	17319	Started training or internship with the employer
w tym kobiety.....	11788	20170	11078	10296	of which women
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne.....	.	2628	2160	2358	Started a social useful works
w tym kobiety.....	.	1579	1347	1446	of which women
Liczba zgłoszonych ofert pracy.....	65045	67542	65479	85415	Number of submitted job offers

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 15 (87). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY^a**
EXPENDITURES OF LABOUR FUND^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	371,8	659,5	490,2	479,0	100,0	TOTAL
w tym:						of which:
Zasiłki dla bezrobotnych.....	218,6	247,3	205,8	186,3	38,9	Unemployment benefits
Szkolenia.....	8,9	21,7	8,1	7,2	1,5	Training
Środki na podjęcie działalności gospodarczej i wyposażenie stanowisk pracy.....	38,3	167,4	127,2	114,9	24,0	Means for starting of economic activity and equipping of workseat
Roboty publiczne.....	22,4	30,4	17,1	23,6	4,9	Public works
Prace interwencyjne.....	11,9	13,0	8,7	10,0	2,1	Intervention works
Stypendia za okres stażu.....	36,1	117,4	91,9	88,7	18,5	Scholarships for intership period

^a Patrz uwagi ogólne do rozdziału „Rynek Pracy – Bezrobocie”, ust. 3.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a See general notes to the chapter “Labour market – Unemployment”, item 3.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

Warunki pracy

Work conditions

TABL. 16 (88). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy Of total number – accidents resulting in an inability to work			SPECIFICATION
		śmier- telnych fatal	cięż- kich serious	łżej- szych light	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more	
OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM 2005	5160	18	69	5073	40	1435	3273	TOTAL
2010	5615	17	33	5565	55	1587	3355	
2014	5468	16	34	5418	93	1733	2830	
2015	5403	16	25	5362	72	1952	3006	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....	39	-	1	38	-	11	28	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	1932	6	11	1915	21	672	1150	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	1727	4	9	1714	20	627	1000	of which manufacturing
Budownictwo.....	243	2	6	235	2	56	181	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	791	-	1	790	9	335	396	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa.....	437	4	1	432	6	117	307	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	103	-	-	103	-	51	48	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	29	-	-	29	2	10	17	Information and communica- tion
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.....	65	1	-	64	5	25	30	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	56	-	-	56	1	13	41	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	58	-	-	58	3	19	29	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	398	1	3	394	9	188	182	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obro- na narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.....	259	-	-	259	3	101	135	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	268	-	-	268	4	111	145	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	675	2	2	671	6	223	288	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	37	-	-	37	-	14	23	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługo- wa.....	13	-	-	13	1	6	6	Other service activities

^a Zgłoszone w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 16 (88). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (dok.)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy Of total number – accidents resulting in an inability to work			SPECIFICATION	
		śmier- telnych fatal	cięż- kich serious	łżej- szych light	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more		
NA 1000 PRACUJĄCYCH (wskaźnik wypadkowości) PER 1000 EMPLOYED PERSONS (accident rate)									
OGÓŁEM	2005	7,31	0,03	0,10	7,18	0,06	2,03	4,63	TOTAL
	2010	7,67	0,02	0,05	7,60	0,08	2,17	4,58	
	2014	7,20	0,02	0,04	7,14	0,12	2,28	3,72	
	2015	6,97	0,02	0,03	6,92	0,09	2,52	3,88	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....		8,44	-	0,22	8,22	-	2,38	6,06	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		8,88	0,03	0,05	8,80	0,10	3,09	5,29	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe		9,00	0,02	0,05	8,93	0,10	3,27	5,21	of which manufacturing
Budownictwo.....		5,64	0,05	0,14	5,45	0,05	1,30	4,20	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		5,57	-	0,01	5,56	0,06	2,36	2,79	Trade; repair of motor vehi- cles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa.....		8,64	0,08	0,02	8,54	0,12	2,31	6,07	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		7,93	-	-	7,93	-	3,93	3,70	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja		2,03	-	-	2,03	0,14	0,70	1,19	Information and communica- tion
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.....		3,13	0,05	-	3,08	0,24	1,20	1,44	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		4,73	-	-	4,73	0,08	1,10	3,46	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		1,86	-	-	1,86	0,10	0,61	0,93	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		11,15	0,03	0,08	11,04	0,25	5,27	5,10	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obro- na narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.....		6,30	-	-	6,30	0,07	2,46	3,29	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja		3,82	-	-	3,82	0,06	1,58	2,07	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....		11,92	0,04	0,04	11,84	0,11	3,94	5,09	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....		4,34	-	-	4,34	-	1,64	2,70	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługo- wa.....		0,88	-	-	0,88	0,07	0,41	0,41	Other service activities

^a Zgłoszone w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 17 (89). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		rolnictwo, leśnic- two, ło- wiewstwo i rybacz- two agri- culture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo construc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor ve- hicles ^Δ	transport i gospo- darka maga- zynowa transporta- tion and storage	opieka zdrow- otna i pomoc spo- łeczna human health and so- cial work activities	
			razem total	w tym przetwó- rstwo przemy- słowe of which manu- facturing					
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY CONTACT-MODE OF INJURY									
OGÓŁEM	2005	5160	60	2240	1936	333	463	336	674
TOTAL	2010	5615	58	2126	1900	383	795	411	585
.....	2014	5468	42	2067	1866	259	738	469	659
.....	2015	5403	39	1932	1727	243	791	437	675
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi		208	2	98	90	6	25	8	16
Contact with electrical voltage, tem- perature, hazardous substances and chemicals									
w tym z niebezpiecznymi substan- cjami i preparatami chemicznymi of which hazardous substances and chemicals		54	-	29	26	3	9	2	5
Tonięcie, zakopanie, zamknięcie..... Drowned, buried, enveloped		9	-	5	3	2	-	-	-
Zderzenie z lub uderzenie w: Horizontal or vertical impact with or against:									
nieruchomy obiekt		1263	11	391	338	51	169	128	155
a stationary object									
obiekt w ruchu		1119	10	459	423	69	180	107	58
object in motion									
w tym przez: of which by:									
spadający obiekt		406	3	160	153	30	81	32	24
falling object									
poruszający się lub transporto- wany obiekt		291	2	121	113	7	47	42	13
moving or transported object									
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym		1031	4	430	407	32	170	43	204
Contact with sharp, pointed, rough, coarse material agent									
w tym kontakt z przedmiotem ostrym		638	1	307	297	18	134	24	79
of which contact with sharp mate- rial agent									
Uwięzienie, zmiżdżenie..... Trapped, crushed		359	1	196	180	12	44	24	15
Obciążenie fizyczne lub psychiczne Physical or mental strain		677	4	174	143	39	122	85	84
w tym obciążenie układu mięśniowo-szkieletowego		609	4	155	129	37	117	81	73
of which physical stress on the muscular-skeletal system									

^a Zgłoszone w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 17 (89). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (dok.)**
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnic- two, to- wiewstwo i rybactwo agri- culture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo construc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor ve- hicles ^Δ	transport i gospo- darka maga- zynowa transporta- tion and storage	opieka zdrowo- tna i pomoc spo- łeczna human health and so- cial work activities
			razem total	w tym przetwó- rstwo przemy- słowe of which manu- facturing				
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY (dok.) CONTACT-MODE OF INJURY (cont.)								
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia..... Aggression of human or animal	143	3	15	5	-	12	15	41
Pozostałe Others	594	4	164	138	32	69	27	102
PRZYCZYNY WYPADKÓW CAUSES OF ACCIDENTS								
OGÓŁEM 2005	9057	114	4192	3657	673	855	508	1065
TOTAL 2010	10876	106	4496	4005	830	1608	700	914
..... 2014	10475	86	4103	3650	515	1523	853	1163
..... 2015	10729	88	4204	3745	508	1666	832	1163
Niewłaściwy stan czynnika material- nego Inappropriate condition of material objects/agents	916	6	407	355	30	110	76	78
Niewłaściwa organizacja: Inappropriate organization of:								
pracy..... work	509	5	259	240	29	76	30	31
stanowiska pracy..... work post	565	4	268	245	24	108	31	34
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym Absence or inappropriate use of material objects/agents	824	8	383	356	45	174	45	44
Nieużywanie sprzętu ochronnego..... Not using protective equipment	180	-	99	89	8	40	1	3
Niewłaściwe samowolne zachowa- nie się pracownika..... Inappropriate wilful employee action	763	4	429	387	24	126	63	40
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^b Inappropriate mental-physical condition of employee ^b	190	2	53	48	14	34	17	16
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika Incorrect employee action	6186	50	2148	1906	310	919	510	805
Inne Others	596	9	158	119	24	79	59	112

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^b Caused by, i.a.: sudden illness, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 18 (90). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE^a**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS
IN AGRICULTURE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	1911	1453	1357	1205	TOTAL
w tym wypadki śmiertelne	12	9	6	5	of which fatal accidents
Wydarzenia powodujące urazy:					Events causing injury:
upadek osób	910	744	696	530	persons falling
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty	147	108	115	103	persons hit or crushed by falling objects
przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środki transportu w ruchu	74	23	19	36	persons run over, hit or caught by moving means of transport
pochwycenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń....	263	220	192	169	persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment
uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	226	180	163	173	persons hit, crushed or bitten by animals
działanie skrajnych temperatur	11	13	5	7	influence of extreme temperatures
działanie materiałów szkodliwych	10	2	2	1	influence of hazardous materials
inne wydarzenia	270	163	165	186	other events

^a Którym wypłacono jednorazowe odszkodowania.

Źródło: dane Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Who received one-off accident compensations.

Source: data of the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 19 (91). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Zagrożenie Hazard								
	Ogółem Grand total		związane connected with				czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi mechanical factors related to particularly dangerous machinery		
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	ze środowiskiem pracy work environment	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	z uciążliwością pracy strenuous conditions	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	
	na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
OGÓŁEM	2005	77,6	62,0	52,0	40,0	17,3	15,3	8,3	6,7
TOTAL	2010	62,0	50,1	35,8	28,5	18,0	14,6	8,2	6,9
	2014	52,7	44,7	28,9	23,8	14,4	12,6	9,4	8,2
	2015	52,7	42,0	26,1	18,5	17,2	15,3	9,5	8,1
sektor publiczny		32,1	27,0	15,2	10,9	13,9	13,3	3,0	2,7
public sector									
sektor prywatny		57,3	45,3	28,5	20,2	17,9	15,8	10,9	9,3
private sector									

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne do rozdziału „Rynek pracy – Warunki pracy”, ust. 8.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes to the chapter „Labour market – Work conditions”, item 8.

TABL. 19 (91). ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (dok.)

Stan w dniu 31 XII

PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Zagrożenie Hazard							
	Ogółem Grand total		związane connected with				czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi mechanical factors related to particularly dangerous machinery	
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions			
ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	74,1	13,1	32,3	3,9	20,9	4,4	20,9	4,8
Przemysł <i>Industry</i>	85,1	68,9	42,8	30,7	27,6	25,5	14,8	12,7
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	76,1	62,2	43,9	34,3	16,3	14,3	15,9	13,6
Budownictwo <i>Construction</i>	47,5	33,7	12,7	5,5	28,5	23,3	6,3	4,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	14,5	12,4	6,0	5,6	3,3	2,1	5,2	4,7
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	21,8	13,0	14,3	7,5	2,6	0,7	4,9	4,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	5,1	5,1	4,2	4,2	-	-	1,0	1,0
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	38,0	37,6	0,5	0,5	30,3	30,3	7,2	6,8
Edukacja <i>Education</i>	0,7	0,2	0,7	0,2	-	-	-	-
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	12,7	9,5	10,4	8,0	2,0	1,5	0,2	0,0

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne do rozdziału „Rynek pracy – Warunki pracy”, ust. 8.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes to the chapter „Labour market – Work conditions”, item 8.

TABL. 20 (92). **ZATRUDNIENI NA STANOWISKACH PRACY, DLA KTÓRYCH DOKONANO OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO^a W 2015 R.**
PAID EMPLOYEES ON POSITION FOR WHICH EVALUATION OF OCCUPATIONAL RISK WAS DONE^a IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeprowadzenie oceny ryzyka zawodowego <i>Evaluation of occupational risk</i>	Wyeliminowanie lub ograniczenie ryzyka zawodowego <i>Elimination or limitation of occupational risk</i>	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego <i>Appliance of means to elimination or limitation of occupational risk</i>		
			techniczne <i>technical</i>	organizacyjne <i>organizational</i>	ochrony indywidualnej <i>individuality protection</i>
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości <i>per 1000 paid employees of total surveyed</i>					
OGÓŁEM TOTAL	369,5	151,3	46,7	49,0	102,5
sektor publiczny..... <i>public sector</i>	230,4	115,0	17,0	24,9	73,3
sektor prywatny	400,2	159,3	53,3	54,4	108,9
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	378,5	169,6	17,0	28,8	153,5
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł.....	389,2	196,6	71,6	72,1	126,0
<i>Industry</i>					
w tym przetwórstwo przemysłowe ..	395,0	207,0	80,5	73,8	134,3
<i>of which manufacturing</i>					
Budownictwo	418,0	170,5	27,0	34,6	153,5
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	483,9	86,8	24,4	26,9	65,1
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa	329,1	167,4	25,3	41,4	89,3
<i>Transportation and storage</i>					
Informacja i komunikacja	182,5	33,0	6,3	14,0	20,4
<i>Information and communication</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	248,5	95,6	0,7	8,3	88,1
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	149,4	24,0	1,9	7,2	24,0
<i>Administrative and support service activities</i>					
Edukacja	55,8	0,4	-	-	0,4
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	245,6	115,6	20,9	18,4	95,1
<i>Human health and social work activities</i>					
Pozostała działalność usługowa	86,6	-	-	-	-
<i>Other service activities</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne działu „Rynek pracy – Warunki pracy”, ust. 8.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes to the chapter „Labour market – Work conditions”, item 8.

TABL. 21 (93). **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba przypadków <i>Number of cases</i>		SPECIFICATION	
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	na 100 tys. zatrudnionych <i>per 100 thous. paid employ- ees</i>		
OGÓŁEM	2005	144	25,4	TOTAL
	2010	60	10,0	
	2014	57	9,5	
	2015	58	9,5	
Zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa		1	0,2	<i>Acute and chronic intoxications and their sequels</i>
Pylice płuc		4	0,7	<i>Pneumoconioses</i>
Astma oskrzelowa		6	1,0	<i>Bronchial asthma</i>
Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych		2	0,3	<i>Extrinsic allergic alveolitis</i>
Alergiczny nieżyt nosa		2	0,3	<i>Allergic rhinitis</i>
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym		6	1,0	<i>Chronic diseases of vocal organ related to excessive vocal effort</i>
Choroby skóry		10	1,6	<i>Skin diseases</i>
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy		3	0,5	<i>Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed</i>
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy		7	1,1	<i>Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way the job is performed</i>
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem		2	0,3	<i>Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear or sensorineural type</i>
Zespół wibracyjny		3	0,5	<i>Vibration syndrome</i>
Choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi		2	0,3	<i>Diseases of visual system induced by physical, chemical or biological agents</i>
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa		10	1,6	<i>Infectious and parasitic diseases or their sequels</i>

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 22 (94). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a**
 Stan w połowie grudnia
PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a
As of the middle of December

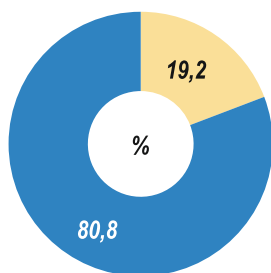
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Posiłki profilaktyczne Preventive food	Napoje Drinks	Inne środki odżywcze Other nutrition	Dodatki pieniężne Special pay	Skrócony czas pracy Short-time work	Dodatkowe urlopy Extra leaves	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach ^b Entitlements arising from work in particular conditions ^b
OGÓŁEM 2005	25478	74882	8206	37337	2318	3929	28368
TOTAL 2010	23511	32623	4576	24265	1934	3095	1368
..... 2014	19810	34999	2414	17576	481	1917	1091
..... 2015	18885	36911	3082	15682	822	1188	1114
sektor publiczny..... public sector	4851	7297	536	3996	285	1076	263
sektor prywatny..... private sector	14034	29614	2546	11686	537	112	851
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... Agriculture, forestry and fishing	668	548	-	27	-	-	7
Przemysł..... Industry	13590	26554	2804	12404	692	114	890
w tym przetwórstwo przemysłowe .. of which manufacturing	6324	19616	1383	3157	442	107	34
Budownictwo..... Construction	2531	2451	190	87	5	8	-
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a Trade; repair of motor vehicles ^a	516	2591	22	414	15	13	3
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	756	1430	66	1435	-	944	60
Informacja i komunikacja..... Information and communication	4	-	-	5	1	-	-
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... Professional, scientific and technical activities	50	59	-	484	-	2	24
Administrowanie i działalność wspierająca ^a Administrative and support service activities	173	153	-	12	1	1	-
Edukacja..... Education	27	180	-	813	-	1	4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	570	2945	-	1	108	105	126

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne działu „Rynek pracy – Warunki pracy”, ust. 8. ^b Lub w szczególnym charakterze.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes to the chapter „Labour market – Work conditions”, item 8. ^b Or particular character.

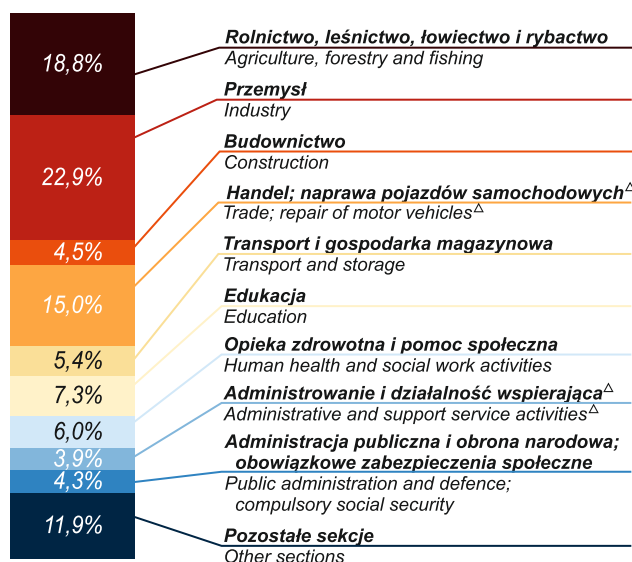
STRUKTURA PRACUJĄCYCH^a W 2015 R.
Stan w dniu 31 XII
STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS^a IN 2015
As of 31 XII

WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI
 BY OWNERSHIP SECTORS



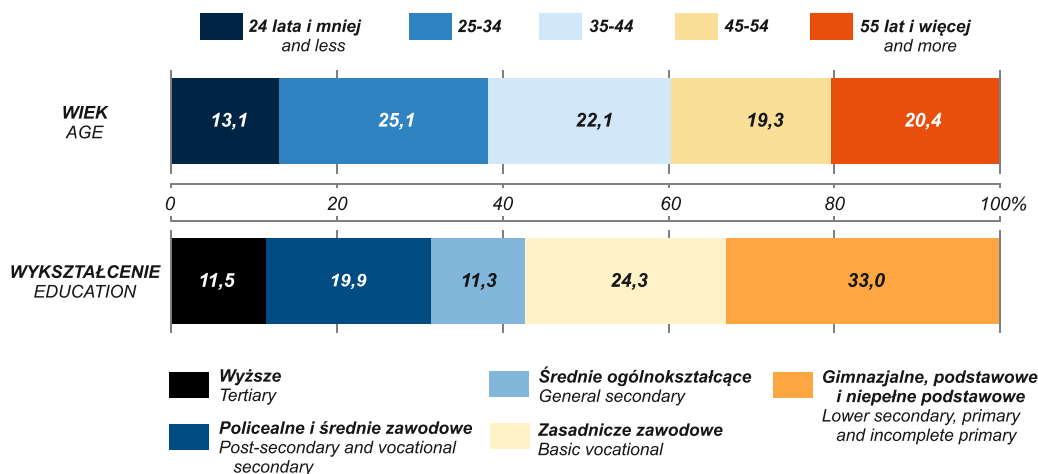
Sektor:
 publiczny
 Public sector
 prywatny
 Private sector

WEDŁUG SEKCJI
 BY SECTIONS

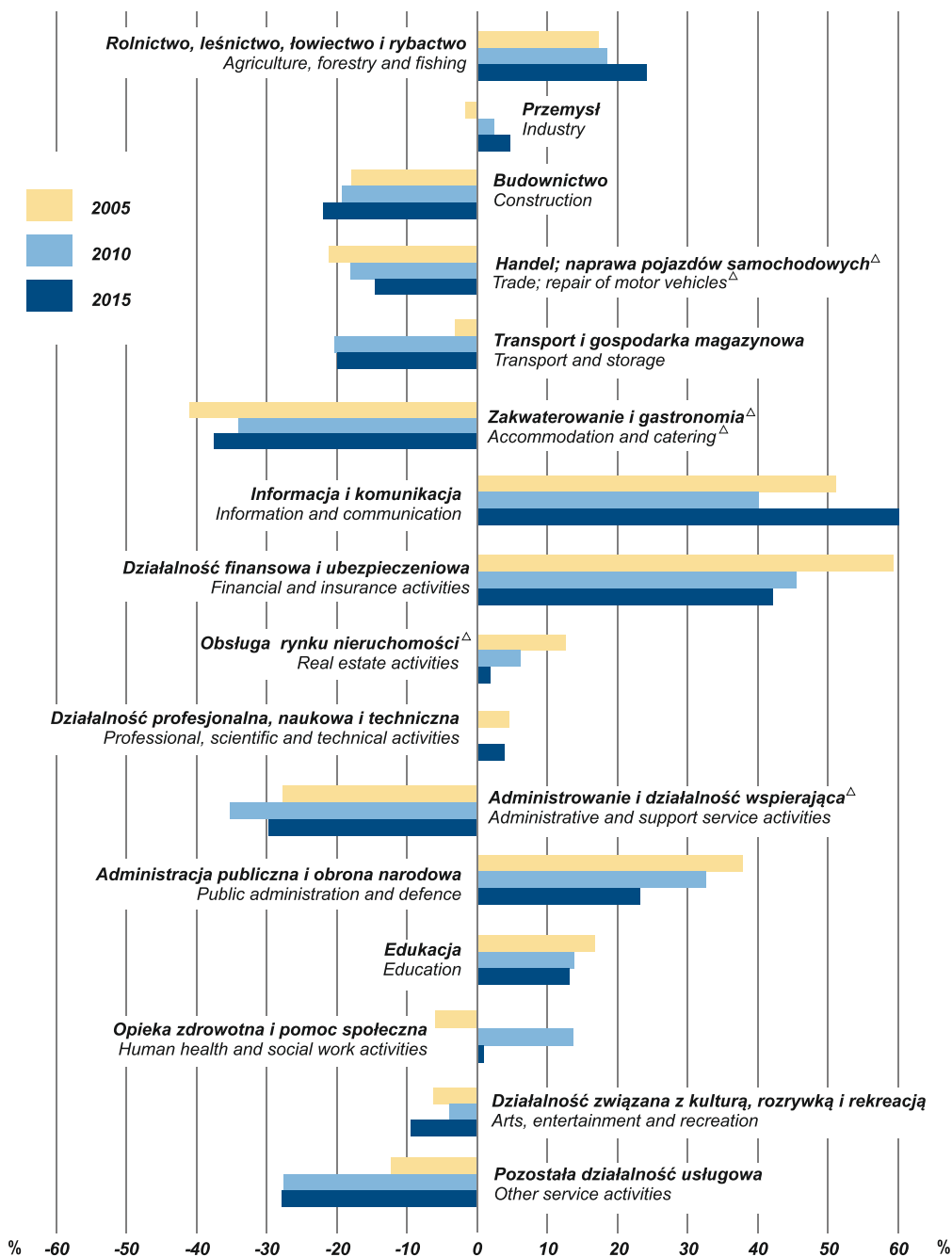


^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe).
^a By actual workplace and kind of activity; with the employed persons on private farms in agriculture (estimated date).

**STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH
 WEDŁUG WIEKU I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W 2015 R.**
Stan w dniu 31 XII
**STRUCTURE OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS
 BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN 2015**
As of 31 XII



**ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH WYNAGRODZEŃ W WYBRANYCH SEKCJACH
OD PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W WOJEWÓDZTWIE^a**
RELATIVE DEVIATION OF AVERAGE WAGES AND SALARIES IN SELECTED SECTIONS
FROM THE AVERAGES AND SALARIES IN VOIVODSHIP^a



^a Dotyczy miesięcznych wynagrodzeń brutto.
^a Concern monthly gross wages and salaries.

TABL. 23 (95). ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHOROÓB ZAWODOWYCH^a
 OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba świadczeń Number of benefits		Koszt świadczeń w tys. zł The cost of benefits in thous. zł		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie Average cost of bene- fits in zł per 1 benefit		
	razem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupa- tional ac- cidents compen- sations	razem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupa- tional ac- cidents compen- sations	razem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupa- tional ac- cidents compen- sations	
OGÓŁEM	2005	1000	943	2388,4	2097,8	2388,4	2224,6
	2010	656	635	2162,3	1984,2	3296,2	3124,7
	2014	1179	1167	4520,4	4384,0	3834,1	3756,6
	2015	1186	1169	4647,0	4410,2	3918,2	3772,6
sektor publiczny		289	283	1241,0	1150,4	4294,1	4065,0
public sector							
sektor prywatny		897	886	3406,0	3259,8	3797,1	3679,2
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		12	9	73,6	43,3	6133,3	4811,1
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		633	624	2332,2	2228,3	3684,4	3571,0
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe		557	548	1937,5	1833,6	3478,5	3346,0
of which manufacturing							
Budownictwo		110	110	436,9	436,9	3971,8	3971,8
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		120	119	369,0	338,7	3075,0	2846,2
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa		110	109	652,3	640,3	5930,0	5874,3
Transportation and storage							
Informacja i komunikacja		1	1	2,3	2,3	2300,0	2300,0
Information and communication							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		16	15	63,1	48,0	3943,8	3200,0
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		11	11	33,0	33,0	3000,0	3000,0
Education							
Edukacja		13	13	45,3	45,3	3484,6	3484,6
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		160	158	639,3	594,1	3995,6	3760,1
Human health and social work activities							

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne do rozdziału „Rynek pracy – Warunki pracy”, ust. 8.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes to the chapter „Labour market – Work conditions”, item 8.

DZIAŁ VII

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne)** przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

2. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

3. Dane w tabl. 2-5 opracowano na podstawie reprezentacyjnego badania struktury wynagrodzeń według zawodów za październik 2014 r. Dane dotyczą zatrudnionych, którzy otrzymali wynagrodzenie za cały miesiąc, bez zatrudnionych w organizacjach: społecznych, politycznych, związkach zawodowych i innych. Do obliczenia wynagrodzenia przyjęto sumę wypłat wynagrodzeń osobowych za badany miesiąc z uwzględnieniem wypłat dokonanych za okresy dłuższe niż miesiąc w przeliczeniu na jeden miesiąc (np. 1/3 premii kwartalnej, 1/12: nagród i premii rocznych, wypłat z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej oraz honorariów).

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) i od 2009 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych — OFE.

CHAPTER VII

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. **The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee** were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in co-operatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television program producers.

2. Data regarding wages and salaries are given **in gross terms**, i.e. including deductions for personal income taxes and also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by insured employee.

3. Data in tables 2-5 were compiled on the basis of sample survey structure of wages and salaries by occupations for October 2014. Data concern paid employees, who received wages and salaries for the whole month, excluding paid employees in social and political organizations, trade unions and others. For calculating wages and salaries the sum of the following were assumed payments of personal wages and salaries for the reference month including payments made for periods longer than one month calculated per month (e.g. 1/3 of quarterly premiums, 1/12 of: annual prizes and premiums, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities and fees).

Social security benefits

1. Information regarding **retirement pay and pension benefits** (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of the appropriated allocation as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and since 2009 from the sources gathered in the open pension funds — OFE.

Informacje o świadczeniach **emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) żołnierze zawodowi;
- 8) funkcjonariusze bezpieczeństwa publicznego, tj.: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej oraz b. Urzędu Ochrony Państwa;
- 9) funkcjonariusze służby więziennej;
- 10) rolnicy indywidualni;
- 11) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatanci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

3. **Świadczenia emerytalne i rentowe** (renty wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

4. **Świadczenia emerytalne i rentowe** nie obejmują wypłat i rent wypłacanych na mocy umów międzynarodowych.

5. **Świadczenia emerytalne i rentowe** obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m. in. z tytułu osiągania przychodów z pracy.

6. Dane dotyczące **przeciętnej miesięcznej emerytury i renty** obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

7. Dane o przeciętnych świadczeniach emerytalno-rentowych podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

*Information regarding **retirement pay and pension benefits for farmers** concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the sources of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the appropriated allocation as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.*

2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pensions:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives;
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
- 6) clergy;
- 7) professional soldiers;
- 8) the public safety functionaries, i.e., the Police, the Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency, the Central Anti-Corruption Bureau, the Border Guard, the Government Protection Bureau, the State Fire Service, as well as the former Office of State Protection;
- 9) penitentiary staff functionaries;
- 10) farmers;
- 11) war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons.

3. **Retirement pay and pension benefits** (pensions also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:

- 1) retirement pay;
- 2) pensions resulting from an inability to work;
- 3) family pensions.

4. **Retirement pay and pension benefits** do not include payments of retirement pays and pensions arising out of international agreements.

5. **Retirement pay and pension benefits** include the amount of benefits due (current and compensatory) taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of earning revenue from work.

6. Data regarding the **average monthly retirement pay and pension** are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

7. Data concerning average retirement pay and pension benefits are presented **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income taxes.

Wynagrodzenia

Wages and salaries

TABL. 1 (96). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym w podmiotach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	
	w zł		in zł			
OGÓŁEM	2052,90	2877,62	3419,12	3574,28	3790,76	TOTAL
w tym:						of which:
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....	2408,75	3411,53	4265,07	4438,91	4701,19	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł.....	2017,35	2949,08	3563,84	3742,27	3876,23	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe.....	1717,73	2464,77	2987,89	3161,63	3259,12	of which manufacturing
Budownictwo.....	1685,06	2322,96	2667,85	2790,82	3178,03	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A	1620,14	2356,01	2887,46	3055,40	3450,31	Trade; repair of motor vehicles ^A
Transport i gospodarka magazynowa.....	1988,99	2294,14	2697,17	2864,01	3099,43	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^A	1210,45	1897,25	2201,40	2233,26	2355,51	Accommodation and catering ^A
Informacja i komunikacja.....	3103,96	4033,12	5277,57	5797,05	6239,69	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.....	3271,37	4185,78	4830,06	5080,36	5322,44	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^A .	2314,06	3054,64	3469,07	3643,94	3771,65	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	2146,59	2878,85	3425,78	3714,26	4220,42	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^A	1482,38	1865,56	2320,85	2510,01	2505,25	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obro- na narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.....	2831,12	3817,17	4308,54	4405,92	4405,92	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja.....	2398,41	3275,55	3933,81	4047,12	4063,67	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	1930,52	3270,18	3559,72	3608,17	3675,24	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	1924,68	2764,61	3140,40	3236,94	3283,54	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	1801,73	2084,74	2449,24	2580,39	2478,61	Other service activities

TABL. 2 (97). **ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.²**
PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2014²

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
	ogółem total	mężczy- źni men	kobiety women	ogółem total	mężczy- źni men	kobiety women	ogółem total	mężczy- źni men	kobiety women	
a – w tys. osób in thous. person										
b – w odsetkach in percent										
OGÓŁEM										
TOTAL										
OGÓŁEM.....	a	437,7	210,4	227,3	149,6	44,1	105,5	288,1	166,3	121,8
TOTAL	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

WEDŁUG PRZEDZIAŁÓW WYNAGRODZEŃ³ USTALONYCH NA PODSTAWIE KROTNOŚCI PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA BRUTTO (PW=4107,72 zł) DLA POLSKI

BY WERE DETERMINED ON THE BASIS OF MULTIPLICATION OF AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES³ (PW=4107,72 zł) FOR POLAND

Do 1680,00 zł	Do 1680,00 zł	a	48,5	25,6	22,9	0,8	0,2	0,6	47,7	25,4	22,3
zł and less	zł and less	b	11,1	12,2	10,1	0,5	0,5	0,5	16,6	15,3	18,4
1680,01–2053,86	1680,01–50% PW	a	48,9	22,6	26,3	7,2	1,6	5,6	41,7	21,0	20,7
		b	11,2	10,8	11,6	4,8	3,6	5,3	14,5	12,6	17,0
2053,87–2752,17	50–67% PW	a	80,7	35,7	45,0	28,3	7,8	20,5	52,4	27,9	24,5
		b	18,4	17,0	19,8	18,9	17,8	19,4	18,2	16,8	20,2
2752,18–3080,79	67–75% PW	a	36,5	17,3	19,2	14,0	4,3	9,7	22,5	13,0	9,5
		b	8,3	8,2	8,5	9,3	9,6	9,2	7,8	7,8	7,8
3080,80–4107,72	75–100% PW	a	92,8	40,2	52,6	41,1	12,0	29,1	51,7	28,2	23,5
		b	21,2	19,1	22,9	27,5	27,1	27,7	17,9	17,0	19,0
4107,73–5134,65	100–125% PW	a	56,2	24,4	31,8	30,0	7,7	22,3	26,2	16,7	9,5
		b	12,8	11,6	14,0	20,1	17,5	21,3	9,0	10,0	7,7
5134,66–6161,58	125–150% PW	a	25,7	11,9	13,8	13,2	3,6	9,6	12,5	8,3	4,2
		b	5,9	5,7	6,1	8,8	8,2	9,0	4,3	5,0	3,5
6161,59–7188,51	150–175% PW	a	15,8	9,3	6,5	5,9	2,2	3,7	9,9	7,1	2,8
		b	3,6	4,4	2,9	4,0	5,0	3,5	3,4	4,3	2,3
7188,52–8215,44	175–200% PW	a	10,3	7,1	3,2	3,2	1,5	1,7	7,1	5,6	1,5
		b	2,4	3,4	1,4	2,1	3,3	1,6	2,5	3,4	1,3
8215,45–9242,37	200–225% PW	a	5,9	4,3	1,6	1,9	1,0	0,9	4,0	3,3	0,7
		b	1,4	2,0	0,7	1,3	2,2	0,9	1,4	2,0	0,6
9242,38–10269,30	225–250% PW	a	4,5	3,4	1,1	1,1	0,6	0,5	3,4	2,8	0,6
		b	1,0	1,6	0,5	0,7	1,3	0,5	1,2	1,7	0,5
10269,31–11296,23	250–275% PW	a	2,9	2,1	0,8	0,8	0,5	0,3	2,1	1,6	0,5
		b	0,7	1,0	0,3	0,6	1,1	0,3	0,7	1,0	0,3
11296,24–12323,16	275–300% PW	a	2,2	1,6	0,6	0,6	0,3	0,3	1,6	1,3	0,3
		b	0,5	0,7	0,3	0,4	0,8	0,3	0,6	0,7	0,3
12323,17–20000,00	300% PW–20000,00zł	a	5,3	3,8	1,5	1,3	0,7	0,6	4,0	3,1	0,9
		b	1,2	1,8	0,7	0,9	1,7	0,5	1,4	1,8	0,8
Od 20000,01 zł	Od 20000,01 zł	a	1,5	1,1	0,4	0,2	0,1	0,1	1,3	1,0	0,3
zł and more	zł and more	b	0,3	0,5	0,2	0,1	0,3	0,0	0,5	0,6	0,3

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 3. ³ Obok przedziałów podano procentowy rozkład wynagrodzeń w poszczególnych przedziałach (np. przedział 2053,87–2752,17 zł stanowi 50–67% przeciętnego wynagrodzenia dla gospodarki narodowej); przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 50–67% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 67,00% przeciętnego wynagrodzenia).

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes to the chapter „Wages and salaries. Social security benefits”, item 3. ³ The percentage distribution of wages and salaries in individual ranges is given next to ranges (e.g., the 2053,87–2752,17 zł range accounts for 50–67% of the average wage and salary for national economy); the percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50–67% range includes wages and salaries accounting for 50,01 to 67,00% of the average wage and salary).

TABL. 2 (97). **ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.² (dok.)**
PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2014² (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	mężczy- źni men	kobiety women	ogółem total	mężczy- źni men	kobiety women	ogółem total	mężczy- źni men	kobiety women
a – w tys. osób in thous. person									
b – w odsetkach in percent									

WEDŁUG PRZEDZIAŁÓW WYNAGRODZEŃ³ USTALONYCH NA PODSTAWIE KROTNOŚCI PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA BRUTTO (PW=3796,16 zł) W WOJEWÓDZTWIE

BY WERE DETERMINED ON THE BASIS OF MULTIPLICATION OF AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES³ (PW=3796,16 zł) FOR VOIVODSHIP

Do 1680,00 zł zł and less	Do 1680,00 zł zł and less	a	48,5	25,6	22,9	0,8	0,2	0,6	47,7	25,4	22,3
		b	11,1	12,2	10,1	0,5	0,5	0,5	16,6	15,3	18,4
1680,01–1898,08	1680,01–50% PW	a	28,3	13,0	15,3	2,8	0,6	2,2	25,5	12,4	13,1
		b	6,5	6,2	6,7	1,9	1,4	2,1	8,8	7,5	10,7
1898,09–2543,43	50–67% PW	a	77,9	35,1	42,8	23,0	5,9	17,1	54,9	29,2	25,7
		b	17,8	16,7	18,9	15,3	13,3	16,2	19,0	17,6	21,3
2543,44–2847,12	67–75% PW	a	34,7	15,9	18,8	13,5	4,2	9,3	21,2	11,7	9,5
		b	7,9	7,6	8,2	9,0	9,6	8,8	7,3	7,0	7,8
2847,13–3796,16	75–100% PW	a	94,1	41,4	52,7	39,7	11,5	28,2	54,4	29,9	24,5
		b	21,4	19,6	23,2	26,6	25,9	26,8	18,9	17,9	20,1
3796,17–4745,20	100–125% PW	a	63,3	27,7	35,6	33,2	9,1	24,1	30,1	18,6	11,5
		b	14,5	13,2	15,7	22,2	20,6	22,9	10,5	11,2	9,4
4745,21–5694,24	125–150% PW	a	32,5	14,2	18,3	17,3	4,5	12,8	15,2	9,7	5,5
		b	7,4	6,8	8,0	11,6	10,1	12,2	5,3	5,9	4,4
5694,25–6643,28	150–175% PW	a	18,0	9,6	8,4	7,6	2,4	5,2	10,4	7,2	3,2
		b	4,1	4,5	3,7	5,1	5,5	4,9	3,6	4,3	2,6
6643,29–7592,32	175–200% PW	a	12,6	8,0	4,6	4,2	1,8	2,4	8,4	6,2	2,2
		b	2,9	3,8	2,0	2,8	4,1	2,3	2,9	3,7	1,7
7592,33–8541,36	200–225% PW	a	7,3	5,1	2,2	2,2	1,0	1,2	5,1	4,1	1,0
		b	1,7	2,4	1,0	1,5	2,3	1,1	1,8	2,4	0,9
8541,37–9490,40	225–250% PW	a	5,2	3,8	1,4	1,6	0,8	0,8	3,6	3,0	0,6
		b	1,2	1,8	0,6	1,1	1,9	0,7	1,3	1,8	0,5
9490,41–10439,44	250–275% PW	a	3,9	2,8	1,1	0,9	0,5	0,4	3,0	2,3	0,7
		b	0,9	1,3	0,5	0,6	1,1	0,4	1,0	1,4	0,5
10439,45–11388,48	275–300% PW	a	2,5	1,9	0,6	0,7	0,4	0,3	1,8	1,5	0,3
		b	0,6	0,9	0,3	0,5	1,0	0,3	0,6	0,9	0,3
11388,49–20000,00	300% PW–20000,00	a	7,4	5,2	2,2	1,9	1,1	0,8	5,5	4,1	1,4
		b	1,7	2,5	0,9	1,2	2,4	0,8	1,9	2,5	1,1
Od 20000,01 zł zł and more	Od 20000,01 zł zł and more	a	1,5	1,1	0,4	0,2	0,1	0,1	1,3	1,0	0,3
		b	0,3	0,5	0,2	0,1	0,3	0,0	0,5	0,6	0,3

1 Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. 2 Patrz uwagi ogólne do rozdziału „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 3. 3 Obok przedziałów podano procentowy rozkład wynagrodzeń w poszczególnych przedziałach (np. przedział 1898,09–2543,43 zł stanowi 50–67% przeciętnego wynagrodzenia w województwie); przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 50–67% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 67,00% przeciętnego wynagrodzenia).

1 Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. 2 See general notes to the chapter „Wages and salaries. Social security benefits”, item 3. 3 The percentage distribution of wages and salaries in individual ranges is given next to ranges (e.g., the 1898,09–2543,43 zł range accounts for 50–67% of the average wage and salary for voivodship); the percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50–67% range includes wages and salaries accounting for 50,01 to 67,00% of the average wage and salary).

TABL. 3 (98). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2014

GRUPY ZAWODÓW ^b OCCUPATIONAL GROUPS ^b	Zatrudnieni w odsetkach Paid employees in percent			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in zł		
	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women
OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	100,0	3796,16	4084,77	3528,88
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy Managers	7,2	7,7	6,8	7457,49	8479,31	6376,60
Specjaliści Professionals	26,1	17,7	33,9	4736,63	5652,80	4294,22
specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych..... <i>science and engineering professionals</i>	2,5	3,5	1,6	5219,81	5815,43	4043,36
specjaliści do spraw zdrowia..... <i>health professionals</i>	3,8	1,4	6,0	4349,83	5990,11	4004,09
specjaliści nauczania i wychowania..... <i>teaching professionals</i>	10,5	5,0	15,6	4351,30	4563,01	4287,92
specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania..... <i>business and administration professionals</i>	6,3	3,9	8,5	4569,34	5422,85	4204,59
specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych..... <i>information and communications technology professionals</i>	1,7	3,0	0,5	6591,31	6853,07	5214,29
specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury..... <i>legal, social and cultural professionals</i>	1,3	0,9	1,7	6347,62	7606,74	5741,66
Technicy i inny średni personel Technicians and associate professionals	11,9	10,5	13,2	3776,61	4243,57	3433,21
średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych..... <i>science and engineering associate professionals</i>	3,0	4,6	1,5	4323,96	4689,09	3252,17
średni personel do spraw zdrowia..... <i>health associate professionals</i>	1,1	0,5	1,6	2926,08	3323,67	2817,77
średni personel do spraw biznesu i administracji..... <i>business and administration associate professionals</i>	6,6	4,3	8,7	3742,06	3914,08	3663,45

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt. 1).

a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1).

TABL. 3 (98). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R. (cd.)**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2014 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW ^b OCCUPATIONAL GROUPS ^b	Zatrudnieni w odsetkach Paid employees in percent			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in zł		
	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women
Technicy i inny średni personel (dok.)						
Technicians and associate professionals (cont.)						
średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,8	0,3	1,4	2856,62	3057,08	2821,22
<i>legal, social, cultural and related associate professionals</i>						
technicy informatycy.....	0,4	0,8	0,0	4390,57	4344,02	5189,82
<i>information and communications technicians</i>						
Pracownicy biurowi	8,1	6,8	9,3	3119,42	3095,16	3135,75
Clerks						
sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni.....	2,6	0,9	4,1	3152,81	3540,20	3076,41
<i>general and keyboard clerks</i>						
pracownicy obsługi klienta	0,8	0,3	1,4	2995,39	2830,69	3027,47
<i>customer services clerks</i>						
pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej.....	3,5	4,7	2,4	3098,55	3092,98	3108,87
<i>numerical and material recording clerks</i>						
pozostali pracownicy obsługi biura	1,2	0,9	1,4	3197,64	2742,98	3463,44
<i>other clerical support workers</i>						
Pracownicy usług i sprzedawcy	11,9	7,2	16,2	2582,93	2528,34	2605,37
Service and sales workers						
pracownicy usług osobistych	2,7	2,6	2,8	2322,95	2452,91	2209,22
<i>personal service workers</i>						
sprzedawcy i pokrewni.....	7,5	2,2	12,2	2755,85	2912,61	2729,78
<i>sales workers</i>						
pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,5	0,2	0,9	2354,86	2518,19	2329,38
<i>personal care workers</i>						
pracownicy usług ochrony.....	1,2	2,2	0,3	2225,00	2240,13	2135,22
<i>protective services workers</i>						
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy.....	0,1	0,2	0,1	2255,19	2284,15	2166,10
Skilled agricultural, forestry and fishery workers						

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt. 1).

a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1).

TABL. 3 (98). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R. (dok.)**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES
BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2014 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW ^b OCCUPATIONAL GROUPS ^b	Zatrudnieni w odsetkach Paid employees in percent			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in zł		
	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy..... Craft and related trades workers	13,8	22,5	5,8	3090,50	3365,50	2100,54
robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) <i>building and related trades workers, excluding electricians</i>	2,2	4,5	0,1	2999,30	3010,15	2231,33
robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	4,7	9,5	0,2	3545,51	3558,10	3033,90
<i>metal, machinery and related trades workers</i>						
rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,9	1,5	0,4	3598,05	3803,83	2941,48
<i>handicraft and printing workers</i>						
elektrycy i elektronicy	1,5	3,1	0,1	4039,71	4068,00	3411,40
<i>electrical and electronic trades workers</i>						
robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	4,5	3,9	5,0	2224,20	2597,25	1950,28
<i>food processing, wood working, garment and other craft and related trades workers</i>						
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń..... Plant and machine operators and assemblers	12,0	20,1	4,4	3109,63	3217,18	2652,69
operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych <i>stationary plant and machine operators</i>	6,4	9,9	3,1	3198,06	3423,61	2522,49
monterzy..... <i>assemblers</i>	1,3	1,5	1,1	3528,71	4073,96	2813,56
kierowcy i operatorzy pojazdów <i>drivers and mobile plant operators</i>	4,3	8,7	0,2	2853,61	2831,24	3584,36
Pracownicy przy pracach prostych Elementary occupations	8,9	7,3	10,3	2363,16	2518,67	2261,09
w tym: of which:						
robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie.... <i>agricultural, forestry and fishery labourers</i>	0,1	0,1	0,1	2136,05	1872,51	2501,99
robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie..... <i>labourers in mining, industry, construction and transportation</i>	3,6	4,6	2,7	2653,45	2689,56	2593,91

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt. 1).
a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1).

TABL. 4 (99). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2014 R. ¹
 AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2014¹

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	
a – w zł in zł										
b – ogółem = 100,0 total = 100,0										
OGÓŁEM TOTAL										
OGÓŁEM	a	3796,16	4084,77	3528,88	4082,21	4433,99	3935,10	3647,57	3992,12	3176,80
TOTAL	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL										
Wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym <i>Tertiary with academic degree (at least doctorate) or tertiary with master degree, physician degree or equivalent</i>	a	5048,96	6228,08	4488,26	4744,49	5429,87	4506,75	5518,94	6979,63	4451,57
	b	133,0	152,5	127,2	116,2	122,5	114,5	151,3	174,8	140,1
Wyższe z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty lub równorzędnym <i>Tertiary with engineer degree, licentiate (bachelor), economist with diploma or equivalent</i>	a	4531,71	5534,61	3637,80	3842,62	4425,29	3629,53	4783,90	5733,81	3642,68
	b	119,4	135,5	103,1	94,1	99,8	92,2	131,2	143,6	114,7
Policealne..... <i>Post-secondary</i>	a	3384,23	3762,83	3225,75	3379,53	3359,72	3383,70	3386,81	3869,32	3113,55
	b	89,1	92,1	91,4	82,8	75,8	86,0	92,9	96,9	98,0
Średnie zawodowe..... <i>Vocational secondary</i>	a	3258,43	3547,61	2890,18	3358,86	3659,24	3215,31	3229,34	3530,98	2718,48
	b	85,8	86,8	81,9	82,3	82,5	81,7	88,5	88,4	85,6
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	a	3207,15	3655,77	2879,05	3186,70	3450,99	3097,59	3212,69	3685,66	2795,64
	b	84,5	89,5	81,6	78,1	77,8	78,7	88,1	92,3	88,0
Zasadnicze zawodowe..... <i>Basic vocational</i>	a	2755,30	3010,82	2204,72	2790,96	3163,02	2335,40	2748,90	2989,53	2168,72
	b	72,6	73,7	62,5	68,4	71,3	59,3	75,4	74,9	68,3
Gimnazjalne..... <i>Lower secondary</i>	a	2377,83	2416,15	2234,16	2474,65	2628,12	2304,73	2372,42	2408,42	2224,61
	b	62,6	59,2	63,3	60,6	59,3	58,6	65,0	60,3	70,0
Podstawowe i niepełne podstawowe <i>Primary and incomplete primary</i>	a	2742,87	2984,25	2339,05	2589,03	2941,94	2342,76	2793,64	2992,48	2336,66
	b	72,3	73,1	66,3	63,4	66,3	59,5	76,6	75,0	73,6

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (99). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2014 R. ¹ (dok.)
 AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2014 ¹ (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women

a – w zł
in zł
b – ogółem = 100,0
total = 100,0

WEDŁUG WIEKU
BY AGE

24 lata i mniej and less	a	2572,16	2540,20	2619,16	2602,55	2864,09	2427,62	2569,62	2522,43	2643,90
	b	67,8	62,2	74,2	63,8	64,6	61,7	70,4	63,2	83,2
25–34	a	3481,32	3791,71	3167,01	3402,57	3680,79	3276,66	3504,91	3810,19	3115,55
	b	91,7	92,8	89,7	83,4	83,0	83,3	96,1	95,4	98,1
35–44	a	3986,16	4377,75	3660,56	4198,34	4610,58	4045,56	3879,42	4319,79	3349,08
	b	105,0	107,2	103,7	102,8	104,0	102,8	106,4	108,2	105,4
45–54	a	3993,17	4367,12	3721,45	4269,42	4619,37	4157,72	3767,88	4279,29	3099,04
	b	105,2	106,9	105,5	104,6	104,2	105,7	103,3	107,2	97,6
55–59	a	3943,04	4216,92	3706,04	4116,44	4526,95	3942,26	3791,52	4084,39	3335,42
	b	103,9	103,2	105,0	100,8	102,1	100,2	103,9	102,3	105,0
60–64	a	4357,19	4386,55	4260,88	4719,87	4818,34	4549,19	4077,31	4143,22	3642,51
	b	114,8	107,4	120,7	115,6	108,7	115,6	111,8	103,8	114,7
65 lat i więcej and more	a	5744,27	5640,33	6848,53	6016,20	5727,28	7816,19	5510,29	5573,11	4042,31
	b	151,3	138,1	194,1	147,4	129,2	198,6	151,1	139,6	127,2

WEDŁUG STAŻU PRACY
BY WORK SENIORITY

Do 1,9 roku and less	a	2711,77	2829,82	2592,11	2746,46	2838,23	2699,61	2705,16	2828,80	2562,97
	b	71,4	69,3	73,5	67,3	64,0	68,6	74,2	70,9	80,7
2,0–4,9	a	3147,44	3340,67	2944,49	3208,60	3467,83	3076,00	3134,15	3323,67	2902,49
	b	82,9	81,8	83,4	78,6	78,2	78,2	85,9	83,3	91,4
5,0–9,9	a	3619,83	3963,37	3279,57	3576,52	3897,93	3431,77	3633,35	3974,76	3205,84
	b	95,4	97,0	92,9	87,6	87,9	87,2	99,6	99,6	100,9
10,0–14,9	a	3846,86	4162,57	3534,63	4087,70	4604,19	3852,73	3750,32	4065,67	3330,28
	b	101,3	101,9	100,2	100,1	103,8	97,9	102,8	101,8	104,8
15,0–19,9	a	4033,09	4362,53	3745,45	4357,34	4735,26	4211,08	3870,70	4269,49	3363,52
	b	106,2	106,8	106,1	106,7	106,8	107,0	106,1	106,9	105,9
20 lat i więcej and more	a	4149,13	4491,31	3857,48	4294,68	4680,79	4141,17	4012,20	4410,22	3347,70
	b	109,3	110,0	109,3	105,2	105,6	105,2	110,0	110,5	105,4

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 5 (100). **MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO NAJWYŻSZE (DECYLE) W GRUPACH DECYLOWYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH¹ WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW² WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.**
DECILE EARNINGS (THE UPPER LIMITS OF GROSS WAGES AND SALARIES RECEIVED BY DECILE) PAID EMPLOYMENT¹ BY GREAT OCCUPATIONAL GROUPS² FOR OCTOBER 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Najwyższe wynagrodzenia (decyle) w grupie decylowej Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile)									
		pierwszej first	drugiej second	trzeciej third	czwartej fourth	piątej (mediana) fifth (median)	szóstej sixth	siódmej seventh	ósmej eight	dziątej ninth
		w zł in zł								
OGÓŁEM	a	1680,00	2000,00	2344,52	2718,00	3117,19	3553,33	4092,76	4814,23	6427,34
TOTAL	b	1680,00	1963,30	2325,19	2755,31	3164,96	3667,50	4274,16	5300,58	7451,03
	c	1680,00	2000,00	2353,83	2696,58	3084,12	3480,00	3956,01	4535,33	5559,13
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy <i>Public government representatives senior officials and managers</i>	a	2671,43	3609,38	4350,00	5040,00	5804,25	6625,16	7840,19	10000,00	13433,33
	b	2509,00	3600,00	4505,45	5449,70	6478,93	7507,50	9291,01	11677,83	15933,33
	c	2850,96	3609,38	4238,60	4833,82	5384,00	5947,67	6721,81	8000,00	10633,00
Specjaliści	a	2500,87	2997,77	3400,00	3779,74	4147,66	4547,17	5032,67	5824,36	7554,58
<i>Professionals</i>	b	2526,20	3100,00	3647,24	4123,05	4697,21	5460,56	6472,00	7753,87	10005,99
	c	2500,00	2956,44	3326,48	3663,79	4002,16	4338,25	4696,12	5184,36	6147,30
Technicy i inny średni personel	a	1991,26	2350,00	2685,83	2990,95	3314,40	3649,00	4126,92	4799,25	6283,76
<i>Technicians and associate professionals</i>	b	1800,00	2314,27	2810,13	3263,67	3656,77	4213,96	4884,67	5892,00	7334,88
	c	2052,00	2355,92	2621,84	2877,57	3126,44	3404,73	3742,84	4200,00	5033,33
Pracownicy biurowi	a	1700,00	2027,63	2284,86	2579,39	2862,17	3172,64	3490,00	3923,46	4660,87
<i>Clerks</i>	b	1680,00	1980,00	2191,67	2484,00	2795,49	3130,45	3498,69	3870,47	4676,11
	c	1780,00	2087,85	2368,55	2635,00	2890,12	3184,50	3488,58	3960,00	4642,80
Pracownicy usług i sprzedawcy	a	1680,00	1680,00	1800,31	2000,00	2241,00	2541,45	2916,64	3335,80	3872,99
<i>Service and sales workers</i>	b	1680,00	1680,00	1700,00	1956,52	2132,46	2388,69	2669,36	3147,15	3860,49
	c	1680,00	1680,00	1823,00	2016,00	2306,67	2595,53	3006,67	3360,00	3873,59
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	a	1680,00	1680,00	1680,00	1680,00	1680,21	2277,33	2379,63	2498,48	3215,48
<i>Skilled agricultural, forestry and fishery workers</i>	b	1680,00	1680,00	1680,00	1680,00	1680,00	2181,97	2420,80	2709,17	3588,52
	c	1680,00	1680,21	1680,21	2267,50	2277,33	2379,63	2379,63	2379,63	2379,63
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	a	1680,00	1680,00	1800,00	2100,00	2566,87	3008,38	3524,95	4140,31	5185,86
<i>Craft and related trades workers</i>	b	1680,00	1713,33	2069,83	2509,97	2912,28	3364,80	3866,46	4438,21	5667,20
	c	1680,00	1680,00	1680,00	1680,00	1700,00	1799,46	1952,53	2456,20	3184,44
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	a	1680,00	1880,00	2129,75	2388,21	2687,50	3001,40	3357,59	3965,48	4797,24
<i>Plant and machine operators and assemblers</i>	b	1680,00	1900,00	2165,85	2437,60	2775,00	3086,59	3447,77	4086,53	5183,19
	c	1680,00	1831,20	2020,34	2224,67	2423,00	2676,58	2990,97	3395,20	3926,15
Pracownicy przy pracach prostych	a	1680,00	1680,00	1846,24	2025,00	2185,52	2345,96	2551,92	2813,15	3339,77
<i>Elementary occupations</i>	b	1680,00	1680,00	1800,00	2062,97	2242,40	2540,12	2820,83	3182,76	3766,90
	c	1680,00	1700,00	1856,92	2000,00	2147,60	2284,67	2443,63	2597,38	2944,58

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt. 1).

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes to the Yearbook, item 7, point 1).

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych*Social security benefits*TABL. 6 (101). **EMERYCI I RENCISCI^a**
RETIREEES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	660643	653810	609801	609660	T O T A L
Pobierający emerytury i renty wypłacone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.....	520352	537832	508197	508049	Persons receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution
emerytury.....	319652	384089	365758	369094	retirement pay
renty z tytułu niezdolności do pracy.	115968	71501	60899	58117	pensions resulting from an inability to work
renty rodzinne.....	84732	82242	81540	80838	family pensions
Rolnicy indywidualni.....	140291	115978	101604	101611	Farmers

^a Przeciętnie w roku.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages.

Source: data of the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 7 (102). **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO**
GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

O G Ó Ł E M
GRAND TOTAL

Świadczenia w mln zł | 7801,20 | 10868,91 | 12294,36 | 12665,91 | *Benefits in mln zł*

WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH
PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION

Razem
Total

Świadczenia w mln zł | 6552,83 | 9559,48 | 10913,72 | 11241,74 | *Benefits in mln zł*
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł | 1049,42 | 1481,17 | 1789,61 | 1843,94 | *Average monthly retirement pay and pension in zł*

Emerytury
Retirement pay

Świadczenia w mln zł | 4417,83 | 7291,52 | 8347,85 | 8647,18 | *Benefits in mln zł*
Przeciętna miesięczna emerytura w zł | 1151,73 | 1581,99 | 1901,95 | 1952,35 | *Average monthly retirement pay in zł*

Renty z tytułu niezdolności do pracy
Pensions resulting from an inability to work

Świadczenia w mln zł | 1128,94 | 934,69 | 976,97 | 967,29 | *Benefits in mln zł*
Przeciętna miesięczna renta w zł. | 811,24 | 1089,36 | 1336,87 | 1386,98 | *Average monthly pension in zł*

Renty rodzinne
Family pensions

Świadczenia w mln zł | 1006,06 | 1333,28 | 1588,89 | 1627,27 | *Benefits in mln zł*
Przeciętna miesięczna renta w zł. | 989,45 | 1350,96 | 1623,84 | 1677,51 | *Average monthly pension in zł*

ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH^a
FARMERS^a

Świadczenia w mln zł | 1248,37 | 1309,42 | 1380,64 | 1424,17 | *Benefits in mln zł*
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł | 741,54 | 940,86 | 1132,37 | 1168,00 | *Average monthly retirement pay and pension in zł*

^a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Including payments from non-agricultural social security system, in the case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund.

Source: data of the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.

DZIAŁ VIII

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozprężalnego, wydatków i spożycia oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania oraz zagrożeniu ubóstwem jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujące w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujące się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełącząca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych.

W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, od 2011 r. wyniki badania są przeważone danymi o strukturze gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącej z Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2011.

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzany jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizora, pralki, lodówki itp.), na opłatę za usługi (lekarskie, stomatologiczne itp.) oraz wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów, rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura i renta).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych (tabl. 1) ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

CHAPTER VIII

HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures and consumption as well as the furnishing of households with durable goods as well as risk of poverty, is a sample survey of **household budgets**. Included in the survey are all groups of households, with the exception of those living in collective homes as well as households of diplomatic corps of foreign countries. The households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland are using Polish participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. A **one-person** household is understood as an individual independently maintained, i.e., income is not combined with the income of others regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the survey of household budgets.

In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, since 2011 data obtained from the survey are weighted with the data of structure of households by number of persons and place of living on the basis of the Population and Housing Census 2011.

2. The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that, each month, different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments for services (medical, dental, etc.) as well as on furnishing the household with durable goods.

The survey included all households within randomly selected dwellings representing of socio-economic groups of the population, i.e., households of: employees, farmers, self-employed, retirees, pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement pay and pensions).

3. The categories of persons comprising households (table 1) were established on the basis of their primary source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:

- 1) do osób pracujących zalicza się:
 - a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa-zlecenie, umowa ustna itd.);
 - b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
 - c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie) oraz wykonywanie wolnego zawodu, a od 2005 r. także członków spółdzielni produkcji rolniczej;
- 2) osoby utrzymujące się ze świadczeń społecznych, których głównym źródłem utrzymania jest m.in.: emerytura, renta, zasiłek dla bezrobotnych i inne świadczenia z Funduszu Pracy, świadczenia rodzinne, renta socjalna, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia;
- 3) osoby pozostające na utrzymaniu (bez własnego źródła utrzymania) są utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

4. Dochód rozporządzalny obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek — rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych placonych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz ze świadczeń pozostałych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków placonych przez osoby pracujące na własny rachunek.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej — uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę — który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia, wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) poniesionymi bieżącymi nakładami na nią (tj. zakup produktów i usług, wynagrodzenie i składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych),

- 1) *employed persons include:*
 - a) *hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, outwork, commission contracts, verbal contracts, etc.);*
 - b) *employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from private farm work,*
 - c) *self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is conducting economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture) and structures as well as persons practicing a learned profession as well as members of agricultural production co-operatives since 2005;*
- 2) *persons maintained from social benefits, for whom the main source of maintenance is i.a.: retirement pension, pension, unemployment benefit and other benefits from the Labour Fund, family allowances, social pension, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Assistance, scholarships;*
- 3) *dependents (without their own source of maintenance) are maintained by other persons being members of the same household.*
4. **Available income** *includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid with income (from hired labour and social security benefits and from other benefits) excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee as well as excluding taxes paid by self-employed persons.*

Available income comprises:

- 1) *income from hired work — obtained in all workplaces by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement — which include all income obtained from hired labour, including: wages and salaries, payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and nursing benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);*
- 2) *income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and increased by subsidies for agriculture;*

- Dochód ten jest pomniejszony o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu, jaki został przeznaczony na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);
 - 4) dochód z własności (odsetki, udziały w zyskach przedsiębiorstw, w tym dywidendy, dochody dzierżawy ziemi) oraz dochody z wynajmu budynków (w tym mieszkań) i budowli (w tym garaży) niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, który stanowi różnicę między przychodami a poniesionymi nakładami i podatkami;
 - 5) dochód ze świadczeń społecznych, tj:
 - a) dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, który obejmuje emerytury, renty, zasiłki (w tym chorobowy – po ustaniu stosunku pracy), świadczenia rehabilitacyjne i jednorazowe odszkodowania powypadkowe oraz od 2005 r. renty strukturalne dla rolników indywidualnych,
 - b) dochód z pozostałych świadczeń społecznych, który obejmuje m.in. zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki i świadczenia przedemerytalne, świadczenia rodzinne, rentę socjalną, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia oraz pomoc od instytucji niekomercyjnych (w tym dary),
 - 6) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary (w tym alimenty od osób prywatnych), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej, na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty od osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

6. Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie ze zmienioną i obowiązującą od 2013 r. nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP).

- 3) *income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture) and structures and income from practicing a learned profession, which was designated for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);*
- 4) *income from property (interest, shares in company profits, including dividends, income from land leasing), income from the rental of buildings (including dwellings) and structures (including garages) not connected with conducting economic activity, measured as a difference between revenues and investment and taxes;*
- 5) *income from social security benefits, i.e.:*
 - a) *income from social security benefits, which includes retirement pay, pensions, benefits (of which sick benefit – after termination of employment), rehabilitation benefits and one-off compensations as well as since 2005, early retirement pay for farmers,*
 - b) *income from other social benefits, which includes among others: unemployment benefits and allowances, family allowances, social pensions, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Assistance, scholarships and assistance from non-commercial institutions (of which gifts),*
- 6) *other income, which includes, i.a.: gifts (i.a. private alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.*

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, the value of articles received gratis as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, and on credit, the value of articles received gratis as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable refrigerators, television sets).

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

6. Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with modified and adopted since 2013 nomenclature of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP).

7. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej, na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

8. Zagrożenie ubóstwem — gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujących także wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa. W celu wyeliminowania wpływu, jaki na koszty utrzymania gospodarstw domowych wywiera ich skład społeczno-demograficzny, zarówno przy obliczaniu poziomu wydatków w gospodarstwach domowych, jak i ustalaniu granic ubóstwa (relatywnego oraz minimum egzystencji) zastosowano tak zwaną **oryginalną skalę ekwiwalentności OECD**.

Według tej skali wagę 1 przypisuje się pierwszej osobie w gospodarstwie domowym w wieku 14 lat i więcej, wagę 0,7 — każdej następnej osobie w tym wieku oraz wagę 0,5 — każdemu dziecku w wieku poniżej 14 lat.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych, z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2010 r. relatywna granica ubóstwa wynosiła dla gospodarstw 1-osobowych 668 zł, a 4-osobowych (2 osoby dorosłe z 2 dziećmi poniżej 14 lat) — 1802 zł, w IV kwartale 2014 r. było to 713 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 1926 zł dla gospodarstw 4-osobowych, natomiast w IV kwartale 2015 r. progi te wyniosły odpowiednio: 734 zł oraz 1982 zł.

„Ustawowa” granica ubóstwa to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 182, z późniejszymi zmianami) uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej. Od 2010 r. do III kwartału 2012 r. obowiązywały takie same kwoty progowe — 477 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 351 zł na 1 osobę dla gospodarstw wieloosobowych, od IV kwartału 2012 r. do III kwartału 2015 r. kwoty te zostały ustalone na poziomie odpowiednio: 542 zł oraz 456 zł. Natomiast w IV kwartale 2015 r. próg ubóstwa wyniósł 634 zł w gospodarstwach 1-osobowych i 514 zł w gospodarstwach wieloosobowych.

Minimum egzystencji, uznane za granicę ubóstwa skrajnego, wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. Przy ustalaniu granic ubóstwa skrajnego przyjmuje się poziom minimum egzystencji obliczany przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2010 r. granica ubóstwa skrajnego wyniosła dla gospodarstw 1-osobowych 466 zł, 4-osobowych (2 osoby dorosłe z 2 dziećmi poniżej 14 lat) — 1257 zł, w IV kwartale 2014 r. było to 540 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 1458 zł dla gospodarstw 4-osobowych, natomiast w IV kwartale 2015 r. progi te wyniosły odpowiednio: 545 zł oraz 1472 zł.

7. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, received gratis as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

8. Risk of poverty — a household and thus all its members have been regarded as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) was below the adopted poverty threshold. In order to eliminate the effect of the socio-demographic composition of household on the maintenance costs, the so-called **original OECD equivalence scale** has been used for the calculation of the households' expenditure level and determination of poverty thresholds (relative and subsistence minimum). According to this scale, weight 1 is attributed to the first person in the household at the age of 14 and over, weight 0,7 — to any other person at that age and weight 0,5 — to every child under 14.

Relative poverty threshold is 50% of the mean monthly expenditure determined at the level of all households estimated with the use of the so-called original OECD equivalence scale. The poverty lines are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2010 the relative poverty threshold was 668 zł for 1-person households and 1802 zł for 4-person households (2 adults with 2 children under 14), in the fourth quarter of 2014 the threshold was 713 zł for 1-person households and 1926 zł for 4-person households, while in the fourth quarter of 2015: 734 zł and 1982 zł, respectively.

“Legal” poverty threshold is the amount which, according to the Law on Social Assistance (uniform text Journal of Laws 2013 item 182, with later amendments), provides eligibility for a monetary benefit from social assistance system. Since 2010 till the third quarter of 2012 the line remained at the same level of 477 zł for 1-person households and 351 zł per 1 person for multi-person households. Since the fourth quarter of 2012, the line was changed to: 542 zł and 456 zł, respectively. While in the fourth quarter of 2015, it was 634 zł for 1-person households and 514 zł multi-person households.

The subsistence minimum, regarded as the extreme poverty threshold, sets the level of the satisfaction of needs below which the biological existence or psychophysical human development is threatened. The starting point adopted for determination of the extreme poverty threshold is subsistence minimum estimated by the Institute of Labour and Social Studies for the 1-person employees' household. Poverty thresholds are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2010 the extreme poverty threshold was 466 zł for 1-person households and 1257 zł for 4-person households (2 adults with 2 children under 14), in the fourth quarter of 2014 the threshold was 540 zł for 1-person households and 1458 zł for 4-person households, while in the fourth quarter of 2015: 545 zł and 1472 zł, respectively.

TABL. 1 (103). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	2572	2680	2531	2532	<i>Households included in the survey</i>
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	2,87	2,70	2,61	2,66	<i>Average number of persons in a household</i>
w tym:					<i>of which:</i>
pracujących	1,08	1,10	1,09	1,12	<i>employed</i>
pobierających świadczenia społeczne ^a	0,84	0,81	0,79	0,79	<i>receiving social benefits ^a</i>
w tym emeryturę lub rentę	0,66	0,70	0,67	0,68	<i>of which retirement pay or pension</i>
pozostających na utrzymaniu	0,88	0,73	0,65	0,69	<i>dependents</i>

a W 2005 r. — pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

a In 2005 — receiving social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 2 (104). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBE**
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Dochód rozporządzalny	768,97	1178,73	1293,36	1362,03	<i>Available income</i>
w tym dochód do dyspozycji	737,09	1124,92	1236,48	1306,51	<i>of which disposable income</i>
w tym:					<i>of which:</i>
z pracy najemnej	360,98	594,75	691,36	724,87	<i>from hired work</i>
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	37,18	55,10	40,42	46,20	<i>from a private farm in agriculture</i>
z pracy na własny rachunek	44,14	118,86	94,00	113,78	<i>from self-employment</i>
ze świadczeń społecznych ^a	273,34	353,17	392,07	403,54	<i>from social benefits ^a</i>

a W 2005 r. — ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

a In 2005 — from social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 3 (105). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Wydatki ogółem ^a	742,82	1049,80	1118,97	1146,23	Total expenditures ^a
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^b	710,94	995,98	1062,09	1090,71	of which consumer goods and services ^b
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe.....	194,62	245,61	268,33	263,91	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe.....	21,65	28,31	25,45	26,93	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie.....	34,87	55,20	61,80	64,35	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania i nośniki energii.....	142,53	201,89	214,98	218,06	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego.....	35,70	50,23	56,47	56,40	furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
zdrowie.....	38,15	52,28	60,68	64,45	health
w tym artykuły farmaceutyczne.....	25,67	34,28	38,00	40,06	of which pharmaceutical products
transport.....	71,62	100,59	101,57	98,89	transport
łączność ^c	36,15	43,99	51,55	54,10	communication ^c
rekreacja i kultura ^d	51,29	82,62	74,93	86,43	recreation and culture ^d
edukacja ^e	10,29	15,21	10,90	10,03	education ^e
restauracje i hotele.....	20,17	27,53	43,23	46,81	restaurants and hotels
inne towary i usługi ^a	48,10	69,87	72,85	77,62	miscellaneous goods and services ^a
w tym higiena osobista.....	18,98	30,18	32,80	34,57	of which personal care

a Łącznie z wydatkami na ubezpieczenia na życie. b Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. c Od 2013 r. łącznie z wydatkami za usługi internetowe. d Od 2013 r. bez wydatków na usługi internetowe. e Łącznie z wychowaniem przedszkolnym.

a Including expenditures for life insurance. b Including pocket money not considered in items by types of expenditures. c Since 2013 including expenditures for Internet services. d Since 2013 excluding expenditures for Internet services. e Including pre-school education.

TABL. 4 (106). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe ^a w kg....	8,75	7,31	6,65	6,28	Bread and cereals ^a in kg
w tym pieczywo ^b	6,08	4,87	4,17	3,88	of which bread ^b
Mięso ^c w kg.....	5,90	5,86	5,82	5,65	Meat ^c in kg
w tym wędliny i pozostałe przetwory mięsne ^d	2,54	2,60	2,20	2,09	of which processed meat and other meat preparations ^d

a Od 2013 r. bez mąki ziemniaczanej. b Od 2013 r. bez pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego. c Od 2013 r. łącznie z boczkiem surowym (ujmowanym do 2012 r. w pozycji „Oleje i tłuszcze”). d Łącznie z wyrobami garnażeryjnymi; od 2013 r. bez przetworów podrobowych.

a Since 2013 excluding potato flour. b Since 2013 excluding crisp bread, toasted bread and confectionery. c Since 2013 including raw bacon (until 2012, included in position "Oils and fats"). d Including ready-to-serve food; since 2013 excluding offal preparations.

TABL. 4 (106). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH (dok.)**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Ryby i owoce morza ^e w kg.....	0,42	0,47	0,34	0,33	Fish and seafood ^e in kg
Mleko ^f w l	4,24	3,20	3,06	3,02	Milk ^f in l
Jogurty ^g w kg.....	0,58	0,83	0,47	0,47	Yoghurt ^g in kg
Sery ^h w kg	0,87	0,96	0,79	0,82	Cheese ^h in kg
Jaja w szt.	16,53	13,89	14,05	13,41	Eggs in units
Oleje i tłuszcze ⁱ w kg	1,47	1,30	1,25	1,15	Oils and fats ⁱ in kg
w tym masło	0,25	0,25	0,25	0,26	of which butter
Owoce ^j w kg	3,99	3,49	3,87	3,70	Fruit ^j in kg
Warzywa w kg	13,26	10,37	10,02	9,37	Vegetables in kg
w tym ziemniaki	7,03	5,12	4,53	4,08	of which potatoes
Cukier w kg	1,68	1,49	1,46	1,33	Sugar in kg
Kawa, herbata, kakao w kg.....	0,27	0,27	0,24	0,24	Coffee, tea, cocoa in kg
Wody mineralne i źródlane w l.....	1,92	2,99	3,36	3,74	Mineral or spring waters in l
Soki owocowe i warzywne w l.....	0,86	0,81	0,75	0,90	Fruit and vegetable juices in l

e Do 2012 r. określane jako „Ryby”; bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmazeryjnych i panierowanych oraz od 2013 r. bez konserw rybnych. f Bez zagęszczonego i w proszku. g Do 2010 r. łącznie z napojami mlecznymi w kg. h Od 2013 r. bez serków słodkich. i Od 2013 r. bez boczku surowego. j Od 2013 r. łącznie z nasionami i pestkami jadalnymi.

e Until 2012 defined as „Fish”; excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve food including coated food products and since 2013 excluding canned fish. f Excluding condensed and powdered milk. g Until 2010 including milk-based beverages in kg. h Since 2013 excluding sweet cottage cheese. i Since 2013 excluding raw bacon. j Since 2013 including seeds and edible kernel.

TABL. 5 (107). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Chłodziarka, chłodziarko-zamrażarka.....	97,6	97,9	98,8	99,1	Refrigerator, fridge-freezer
Zamrażarka	20,9	24,0	21,2	19,9	Freezer
Automat pralniczy.....	73,5	85,8	91,6	93,7	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	4,1	13,1	19,1	26,4	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	27,9	48,1	56,5	59,5	Microwave oven
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną	x	x	x	8,4	Electric cooker with ceramic or induction cooktop
Samochód osobowy.....	47,1	57,5	60,3	65,0	Passenger car
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^b	x	x	x	75,8	Equipment for reception, recording and reproduction of sound ^b
Odbiornik telewizyjny	97,8	98,6	97,2	97,7	Television set
Odtwarzacz DVD.....	19,8	52,9	43,1	41,0	DVD player

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. b Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę.

a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. b Includes radio, radio tape recorder, radio with compact disc player or radio tape recorder with compact disc player, stereo music system.

TABL. 5 (107). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a (dok.)**
HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Telefon komórkowy	63,6	87,6	94,5	95,8	Mobile phone
w tym smartfon	x	x	x	44,1	of which smartphone
Zestaw kina domowego	x	14,9	11,4	12,5	Home theatre system
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	51,7	66,5	68,7	68,5	Satellite or cable television equipment
Aparat fotograficzny cyfrowy	x	44,8	48,1	48,7	Digital camera
Komputer osobisty	35,1	58,4	69,4	73,4	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu ..	18,4	52,3	67,3	71,1	of which with access to the Internet
w tym z dostępem szerokopasmowym	x	33,1	52,0	57,8	of which broadband access
Drukarka	21,4	36,3	34,1	35,0	Printer
w tym drukarka wielofunkcyjna	x	x	20,4	23,3	of which multifunction printer

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów.

a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters.

TABL. 6 (108). **WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH^a**
AT-RISK-OF-POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Osoby – w % ogółu osób w gospodarstwach – o wydatkach poniżej:					Persons – in % of total persons in households – with expenditures below:
relatywnej granicy ubóstwa	14,7	12,5	13,1	12,3	relative poverty threshold
„ustawowej” granicy ubóstwa	15,1	5,2	9,4	10,3	“legal” poverty threshold
minimum egzystencji	10,0	3,9	5,4	5,4	subsistence minimum

a Patrz uwagi ogólne działu, ust 8.

a See general notes to chapter, item 8.

DZIAŁ IX

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej obejmują sieć obsługującą gospodarstwa domowe i innych użytkowników.

Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodów doprowadzających do sieci rozdzielczej wodę i od 2003 r. – gaz.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **przyłącza wodociągowe, kanalizacyjne i gazowe** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji — z siecią ogólnospławną.

3. **Zródło uliczne** jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

5. Dane o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** (od 2005 r.) obejmują również gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Dane o **liczbie odbiorców gazu** podano łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.

CHAPTER IX

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind-of-activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the length of the water supply, the sewage systems and gas supply system includes systems servicing households and others.

Information regarding the **length of the water supply and gas supply network** concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) as well as the transmission (main) network, i.e. conduits providing water to the distribution network and since 2003 - gas.

Data regarding the **length of the sewage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water supply, sewage and gas supply connections leading, to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in the case of the sewage system, with the main drainage system.

3. As **street spring** we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in house-holds includes quantity of water collected from water supply system by facilities installed in building.

4. Data regarding the **users of water supply systems and sewage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system.

Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system.

Data regarding the population using the water supply system, the sewage system and the gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

5. Data regarding the **number of consumers and the consumption of electricity** (since 2005) include households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.

Data regarding the **number of consumers using gas from gas supply** include consumers using collective gas-meters.

Dane o **zużyciu gazu** odnoszą się do wszystkich gospodarstw domowych.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

6. Informacje z zakresu **ciepłownictwa** obejmują budynki mieszkalne oraz urzędy i instytucje ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służącej do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejnego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 IV 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348, z późniejszymi zmianami).

Dane w tabl. 4 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródeł wytworzenia energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytworzenia energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

7. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpadów niezawierających odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

8. Dane o **nieczystościach ciekłych** dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych (budynków mieszkalnych), budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą — w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

9. **Parki spacerowo-wypoczynkowe** są to tereny zieleni o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, aleje spacerowe, place, ławki itp.

Zieleńce są to obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypocznik.

Tereny zieleni osiedlowej występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną i estetyczną.

Mieszkania

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotelu pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkałych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

*Data regarding the **consumption of gas from gas supply**, concern all the households.*

*The **consumption of electricity and gas from the gas supply system** in households is established on the basis of an estimated system of payments.*

6. Information within the range of **heating** regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within transmission thermal-line — with is considered as a system of conduits leading heating medium to distribution line according to Law from 10 IV 1997 Energetic law (Journal of Laws No. 54, item 348) with later amendments.

Data in table 4 apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing co-ops or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

Boiler-house is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.

7. Data on **municipal waste** concern waste generated in households, excluding end-of-life vehicles and waste not containing hazardous waste originating from other producers of waste, which because of its character or composition is similar to waste from households.

8. Data on **liquid waste** concern waste which comes from households (dwellings), public buildings and buildings of units running a business — in case they are not discharged by sewage system.

9. **Strolling and recreational parks** are green areas of at least 2 ha in size, maintained for the recreational needs of the population, featuring roads, walkways, squares, benches etc.

Lawns are areas of less than 2 ha in size, in which recreational activity dominates.

Green areas of the housing estates are located in residential areas and used for the purposes of recreation, isolation and aesthetic visual appearance.

Dwellings

1. Information regarding **dwelling stocks and completed dwellings** concerns dwellings, as well as rooms and the useful floor area in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony trwałymi ścianami w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię — jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby wykorzystywane wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z ulicy, podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o **zasobach mieszkaniowych** opracowano na podstawie:

- 1) wyników spisów powszechnych oraz Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu w dniu 20 V 2002 r. i 31 III 2011 r.;
- 2) bilansu zasobów mieszkaniowych — według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowym podziale administracyjnym.

3. **Bilanse zasobów mieszkaniowych** sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (dla lat 2002—2009 przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2002, od 2010 r. — wyniki spisu 2011), przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkałe i niezamieszkałe oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych.

4. Mieszkania według stosunków własnościowych sklasyfikowano według następujących form własności:

- 1) **osób fizycznych** — mieszkania, do których prawo własności posiada osoba fizyczna (jedna lub więcej), przy czym osoba ta:
 - może być właścicielem całej nieruchomości np. indywidualny dom jednorodzinny,
 - może posiadać udział w nieruchomości wspólnej, jako właściciel lokalu mieszkalnego, np. znajdującego się w budynku wielomieszkaniowym objętym wspólnotą mieszkaniową. Zaliczono tu również mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, dla których na mocy ustawy z dnia 15 XII 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych zostało ustanowione odrębne prawo własności na rzecz osoby fizycznej (osób fizycznych) ujawnione w księdze wieczystej.

Pojęcie **wspólnoty mieszkaniowej** odnosi się do budynku wielomieszkaniowego, w którym część lub wszystkie lokale stanowią wyodrębnioną własność, potwierdzoną wpisem do księgi wieczystej.

A dwelling is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodeled for residential purposes, structurally separated by permanent walls within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A room is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the **number of rooms in dwellings** also include rooms used exclusively for conducting economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from street, courtyard or from a common space in the building.

The useful floor area of a dwelling is the total useful floor area of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.

2. Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of:

- 1) the results of censuses as well as the Population and Housing Census as of 20 V 2002 and 31 III 2011;
- 2) the balance of dwelling stocks, as of 31 XII, in each administrative division.

3. **The balances of dwelling stocks** are estimated for the periods between censuses on the basis of results from last census (for the years 2002—2009 the basis assumed were the results of 2002 census, since 2010 — the results of 2011 census), since 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increases and decreases of dwelling stocks.

4. Dwellings by type of ownership, were classified according to the following forms of ownership:

- 1) **natural persons** — dwellings, which are owned by a natural person (one or more), while this person:
 - can be an owner of a whole real estate for example an individual detached house,
 - can have a share in the common real estate, as the owner of dwelling for example located in a block of flats included in a condominium. There are also included dwellings in building of housing cooperatives for which by law of 15 December 2000 on housing cooperatives a separate ownership right benefit of a natural person (natural persons) exposed in a real-estate register, was established.

The notion of **condominium** refers to a block of flats, in which a part or all dwellings constitute separate ownerships, confirmed by an entry in the land and mortgage register. Condominium is created by

Wspólnotę mieszkaniową tworzy ogół właścicieli lokali (mieszkalnych i użytkowych) w danym budynku;

- 2) **spółdzielni mieszkaniowych** – mieszkania własnościowe (zajmowane na podstawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego) lub lokatorskie (zajmowane na podstawie stosunku najmu);
- 3) **gmin** (komunalne) – mieszkania stanowiące własność gminy lub powiatu (lokalnej wspólnoty samorządowej), a także mieszkania przekazane gminie, ale pozostające w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: zakłady opieki zdrowotnej, ośrodki pomocy społecznej, jednostki systemu oświaty, instytucje kultury;
- 4) **zakładów pracy** (sektora publicznego i prywatnego);
- 5) **wytworzystw budownictwa społecznego**;
- 6) **Skarbu Państwa** – mieszkania pozostające w zasobie lub zarządzie Agencji Nieruchomości Rolnych, Wojskowej Agencji Mieszkaniowej oraz organów administracji państwowej, np. ministerstw;
- 7) **innych podmiotów** – mieszkania stanowiące własność instytucji budujących dla zysku – przeznaczone na sprzedaż (ale jeszcze niesprzedane osobom fizycznym) lub na wynajem, mieszkania stanowiące własność instytucji wyznaniowych, stowarzyszeń, fundacji, partii, związków zawodowych itp.

5. Dane o **liczbie mieszkań wyposażonych w instalacje** (na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych) uwzględniają modernizację mieszkań spółdzielni mieszkaniowych, gmin, zakładów pracy, wspólnot mieszkaniowych i budownictwa społecznego czynszowego oraz szacunek przyrostu mieszkań, które zostały wyposażone w instalacje w budynkach indywidualnych w wyniku ich modernizacji.

6. **Dodatek mieszkaniowy** jest powszechnym i okresowym świadczeniem pieniężnym, wynikającym z przepisów ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. 2001 nr 71, poz. 734, z późniejszymi zmianami). Ma on charakter okresowy – przyznaje się go bowiem na okres 6 miesięcy z możliwością ponownego przyznania w razie dalszego spełnienia ustawowych warunków. Wypłata dodatków mieszkaniowych stanowi zadanie własne gminy.

Dodatek mieszkaniowy stanowi różnicę pomiędzy wydatkami mieszkaniowymi przypadającymi na normatywną powierzchnię użytkową zajmowanego lokalu mieszkalnego a częścią wydatków ponoszonych przez osobę, której przyznany jest dodatek.

Zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. (Dz.U. Nr 203, poz. 1966, art. 6) o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, wysokość dodatku mieszkaniowego nie może przekraczać 70% faktycznych wydatków ponoszonych przez gospodarstwo domowe za lokal mieszkalny (związanych z czynszem, kosztami eksploatacji, jak również opłatami za energię cieplną, wodę i odbiór nieczystości ciekłych). Rada gminy, w drodze uchwały, może podwyższyć lub obniżyć, nie więcej niż o 20 p. proc, wysokość wskaźników procentowych.

all owners of dwellings (residential and business premises) in a given building;

- 2) **housing cooperatives** – member-owned dwellings (occupied on the basis of the co-operative ownership right to a residential premise), and condominiums (occupied on the basis of a contract of tenancy);
- 3) **gminas** (municipal) – dwellings owned by a gmina or a powiat (local self-government community), and also dwellings transferred to a gmina, but remaining at the disposal of public utilities such as: health care establishments, social aid centres, units of education system, cultural institutions;
- 4) **companies** (of public and private sector);
- 5) **public building societies**;
- 6) **State Treasury** – dwellings remaining in the stock or under the management of Agricultural Property Agency, Military Housing Agency and organs of state administration, e.g. ministries;
- 7) **other entities** – dwellings owned by institutions, constructing for profit – for sale, but not yet sold to natural persons or for rental, dwellings owned by religious institutions, associations, foundations, political parties, labour unions etc.

5. Data regarding the number of dwellings fitted with installations (on the basis of balances of dwelling stocks) include the modernization of dwellings belonging to housing cooperatives, gminas, employers, condominiums and public building society dwellings as well as the estimate of the increase of dwellings which were fitted with installations in private buildings as a result of their modernization.

6. **Housing allowance** is a common and temporary form of financial aid, stipulated in the provision of the Law on Dwelling Rent and Housing Allowances, dated 21 June 2001 (Journal of Laws of 2001 No. 71, item 734, with subsequent amendments). Housing allowance is temporary – granted for a period of 6 months with an option of renewal in the event of further fulfilment of the statutory requirements. Payment of housing allowances is the gmina's own discretion.

The amount of housing allowance is the difference between the housing expenses incurred by the standard useful floor area of an occupied dwelling unit and that part of the expenses incurred by the person to whom the benefit is granted.

Accordance to the Law on the Income of Local Government units, dated 13 November 2003 (Journal of Laws No. 203, item. 1966, Art. 6), the amount of the housing allowance mustn't exceed 70% of the actual expenditure expenses, incurred by the household for dwelling, related to rent, maintenance costs, and charges for heat energy, water and liquid waste collection. The municipal council, by resolution, may increase or decrease, not more than 20 percentage points, the amount of percentages.

7. Dane o **mieszkaniach, których budowę rozpoczęto** dotyczą mieszkań: w nowych budynkach mieszkalnych, w budynkach niemieszkalnych, uzyskanych w wyniku rozbudowy budynków (w części stanowiącej rozbudowę), uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

8. Informacje o **mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Informacje o efektach:

- **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalności gospodarczej), fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem,
- **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego),
- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni,
- **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym),
- **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego),
- **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Banku Gospodarstwa Krajowego (do 31 V 2009 r. – z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego).

7. Data regarding **dwelling in which construction has begun** concern dwellings: in new residential buildings, in non-residential buildings, dwellings created as a result of enlarging building (the enlarged portion), created as a result of adapting non-residential spaces.

8. Information regarding **dwellings completed** concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

Information regarding the results of:

- **private construction** concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent,
- **construction for sale or rent** concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction),
- **cooperative construction** concerns dwellings completed by housing cooperatives, designed for persons being members of these cooperatives,
- **municipal (gmina) construction** concerns dwellings realized in full from the gmina budget (primarily with a public assistance or intervention character),
- **company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designed for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction),
- **public building society** concerns dwellings built by public building societies (operating on a non-profit basis) utilizing credit from the state bank BGK (until 31 may 2009 – from the National Housing Fund).

Infrastruktura komunalna

Municipal infrastructure

TABL. 1 (109). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 XII
WATER SUPPLY AND SEWAGE SYSTEMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km					Distribution network in km
Wodociągowa	20536,6	21750,1	22572,2	22754,5	Water supply
miasta	3631,9	3915,1	4199,1	4236,1	urban areas
wieś	16904,7	17835,0	18373,1	18518,4	rural areas
Kanalizacyjna ^a	3666,5	4774,1	6202,7	6507,1	Sewage ^a
miasta	2588,5	3008,3	3514,3	3603,7	urban areas
wieś	1078,0	1765,8	2688,4	2903,4	rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.					Connections leading to residential buildings in pcs
Wodociągowe	347849	365666	389756	395213	Water supply system
miasta	113635	117743	127139	128771	urban areas
wieś	234214	247923	262617	266442	rural areas
Kanalizacyjne	87949	112209	141155	148676	Sewage system
miasta	64984	74880	90604	93703	urban areas
wieś	22965	37329	50551	54973	rural areas
Zdroje uliczne	1188	1055	868	824	Street outlets
Miasta	993	881	709	682	Urban areas
Wieś	195	174	159	142	Rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	92,4	86,6	85,8	92,7	Consumption of water from water supply systems in households (during the year) in hm³
Miasta:					Urban areas:
w hm ³	65,2	58,2	54,5	56,1	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	39,1	35,7	34,3	35,6	per capita in m ³
Wieś w hm ³	27,2	28,4	31,3	39,8	Rural areas in hm ³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³	105,1	88,1	80,8	81,9	Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm³
w tym oczyszczane	93,3	88,1	80,8	81,9	of which treated

a Długość czynnej sieci sanitarnej (bez przykanalików) łącznie z kolektorami.

a Length of the operative sanitary network (excluding sewer pipes) including collectors.

TABL. 2 (110). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	983,0	1005,0	991,1	1008,3	Consumers (as of 31 XII) in thous.
Miasta.....	674,2	691,9	676,9	684,3	Urban areas
Wieś.....	308,8	313,1	314,2	324,0	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku)					Consumption (during the year)
W GWh.....	1874,9	2028,8	1888,0	1907,2	In GWh
miasta.....	1227,1	1312,0	1175,0	1173,4	urban areas
wieś.....	647,8	716,8	712,9	733,8	rural areas
W kWh:					In kWh:
miasta: na 1 mieszkańca.....	735,7	806,2	739,8	743,7	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^a	1820,1	1896,3	1735,9	1714,8	per consumer ^a
wieś — na 1 odbiorcę ^a	2098,1	2289,4	2269,2	2264,4	rural areas — per consumer ^a

a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 XII.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Gospodarki.

a The number of consumers as of 31 XII was used in calculations.

S o u r c e: data of the Ministry of Economy.

TABL. 3 (111). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
 Stan w dniu 31 XII
GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km	3294,4	3786,2	4265,5	4351,9	Distribution and transmission network in km
w tym przesyłowa.....	482,2	637,5	655,0	655,1	of which transmission
miasta.....	106,3	117,6	123,9	123,9	urban areas
wieś.....	375,9	519,9	531,2	531,2	rural areas
Miasta.....	2218,1	2458,9	2739,0	2790,0	Urban areas
Wieś.....	1076,3	1327,3	1526,5	1561,8	Rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w szt.	57215	63384	73318	75391	Connections leading to residential and non-residential buildings in pcs
Miasta.....	47784	52427	60748	62290	Urban areas
Wieś.....	9431	10957	12570	13101	Rural areas
Odbiorcy gazu z sieci^a w tys.	419,9	416,7	426,0	423,2	Consumers of gas from gas supply system^a in thous.
Miasta.....	408,8	404,5	411,9	408,6	Urban areas
Wieś.....	11,1	12,1	14,1	14,6	Rural areas
Zużycie gazu z sieci^b (w ciągu roku):					Consumption of gas from gas supply system^b (during the year):
W hm ³	151,1	151,6	138,3	137,3	In hm ³
miasta.....	145,9	137,9	122,4	118,9	urban areas
wieś.....	5,2	13,8	15,9	18,5	rural areas
Na 1 mieszkańca w m ³	58,5	59,7	55,1	55,0	Per capita in m ³
miasta.....	87,4	84,7	77,1	75,3	urban areas
wieś.....	5,6	15,0	17,3	20,1	rural areas

a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. b W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami.

a Including consumers using collective gas-meter. b Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur.

TABL. 4 (112). **OGRZEWNICTWO**
 Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła w km	1599,1	1708,9	1763,0	1768,2	1652,9	115,3	Heating network in km
w tym przesyłowa	1047,2	1110,2	1148,3	1142,3	1058,7	83,6	of which transmission
Kotłownie ^a	558	595	1136	1170	924	246	Boiler rooms ^a
Sprzedaż energii cieplnej (w ciągu roku) w TJ	17222,4	18077,7	15115,1	15031,3	14902,9	128,3	Sale of heating energy (during the year) in TJ
Kubatura budynków ogrzewanych centralnie w dam ³	143461	133283	160753	166551	157692	8858	Cubature of buildings with central heating in dam ³
w tym budynków mieszkalnych	84502	84988	86121	88549	88069	481	of which residential buildings

a Od 2014 r. zmieniony został zakres podmiotowy badania, dane są nieporównywalne z poprzednimi latami.

a Since 2014 subject scope was changed, data are not comparable with previous years.

TABL. 5 (113). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ
 I GAZOWEJ ^a**
**POPULATION USING WATER SUPPLY, SEWAGE AND GAS SUPPLY
 SYSTEMS ^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Ludność w tys. — korzysta- jąca ^b z:					Population in thous. — using ^b :
wodociągu	2289,8	2277,4	2355,9	2348,2	water supply system
miasta	1568,9	1531,0	1505,0	1496,1	urban areas
wieś	720,9	746,4	850,8	852,1	rural areas
kanalizacji	1480,0	1495,3	1567,6	1579,8	sewage system
miasta	1382,3	1356,9	1360,2	1358,4	urban areas
wieś	97,7	138,4	207,4	221,4	rural areas
gazu	1019,3	998,7	997,0	989,3	gas supply system
miasta	992,8	961,6	953,9	945,2	urban areas
wieś	26,5	37,1	43,1	44,1	rural areas
Ludność — w % ogółu ludności ^c — korzystająca ^b z:					Population — in % of total population ^c — using ^b :
wodociągu	88,8	89,6	94,1	94,2	water supply system
miasta	94,2	94,3	95,1	95,1	urban areas
wieś	79,0	81,2	92,4	92,5	rural areas
kanalizacji	57,4	58,8	62,6	63,4	sewage system
miasta	83,0	83,6	85,9	86,4	urban areas
wieś	10,7	15,0	22,5	24,0	rural areas
gazu	39,5	39,3	39,8	39,7	gas supply system
miasta	59,7	59,3	60,2	60,1	urban areas
wieś	2,9	4,0	4,7	4,8	rural areas

a Od 2014 r. dane dotyczące ludności korzystającej z wodociągu i kanalizacji podawane są według zmienionej metody i nie są w pełni porównywalne z poprzednimi latami. b Dane szacunkowe. c Na podstawie bilansów.

a Since 2014 regarding population using water supply and sewage are given according to the changed method and are not fully comparable with previous years. b Estimated data. c Based on balances.

TABL. 6 (114). **ODPADY KOMUNALNE^a**
MUNICIPAL WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym z gospodarstw domowych <i>of which from house- holds</i>	
Odpady komunalne zebrane ^b w t	639378,6	668824,4	642054,1	657585,0	551279,9	<i>Municipal waste collec- ted^b in t</i>
zmieszane.....	623481,8	612500,3	474673,8	477475,5	400656,2	<i>mixed</i>
miasta.....	540370,3	502404,9	363111,5	359635,5	304856,4	<i>urban areas</i>
wieś.....	83111,5	110095,4	111562,3	117839,9	95799,8	<i>rural areas</i>
zebrane selektywnie	15896,8	56324,2	167380,3	180109,5	150623,7	<i>collected separately</i>
w tym:						<i>of which:</i>
papier i tektura	6595,2	8360,5	8620,0	9768,9	7716,4	<i>paper and cardboard</i>
szkło	3786,0	13097,6	26653,7	23851,6	22508,1	<i>glass</i>
tworzywa sztuczne	1712,1	5532,5	15767,7	13158,5	11358,1	<i>plastic</i>
metale.....	299,4	1016,7	1068,1	848,0	830,0	<i>metals</i>
wielkogabarytowe.....	1887,8	6156,7	11613,0	13309,6	13234,6	<i>largesize</i>
biodegradowalne	-	18421,5	53183,6	57526,4	41497,0	<i>biodegradable</i>

a Patrz uwagi ogólne działu „Infrastruktura komunalna. Mieszkania – Infrastruktura komunalna”, ust. 7. b Dane szacunkowe.

a See general notes to the chapter „Municipal infrastructure. Dwellings – Municipal infrastructure”, item 7. b Estimated data.

TABL. 7 (115). **NIECZYSTOŚCI CIEKŁE^a**
LIQUID WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Nieczystości ciekłe ^b wywiezione w dam ³	1456,5	1740,3	1457,7	1423,9	<i>Liquid waste^b removed in dam³</i>
miasta	581,4	923,1	639,9	619,3	<i>urban areas</i>
wieś	875,1	817,2	817,8	804,6	<i>rural areas</i>
w tym z gospodarstw domowych	629,5	935,7	966,6	964,7	<i>of which from households</i>
miasta	268,3	515,3	451,9	457,6	<i>urban areas</i>
wieś	361,2	420,4	514,7	507,1	<i>rural areas</i>
Zbiorniki bezodpływowe w tys. (stan w dniu 31 XII)	196,1	168,6	166,4	<i>Septic tanks in thous. (as of 31 XII)</i>
Przydomowe oczyszczalnie ścieków w tys. (stan w dniu 31 XII).....	.	7,2	17,5	20,1	<i>Household waste water treatment systems in thous. (as of 31 XII)</i>

a Patrz uwagi ogólne działu „Infrastruktura komunalna. Mieszkania – Infrastruktura komunalna”, ust. 8. b Gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.

a See general notes to the chapter „Municipal infrastructure. Dwellings – Municipal infrastructure”, item 8. b Collected temporarily in septic tanks.

TABL. 8 (116). **SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH**
LANDFILL SITES WITH MUNICIPAL WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Czynne składowiska kontrolowane (stan w dniu 31 XII):							<i>Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII):</i>
liczba	43	32	19	20	1	19	<i>number</i>
powierzchnia w ha.....	183,7	154,9	123,5	125,0	3,1	121,9	<i>area in ha</i>
Zrekultywowana powierzchnia kontrolowanych składowisk (w ciągu roku) w ha:							<i>Reclaimed area of controlled landfill sites (during the year) in ha:</i>
czynnych	0,0	-	9,1	2,1	0,0	2,1	<i>in operation</i>
o zakończonej eksploatacji (zamknięte).....	1,0	2,3	0,6	0,6	0,0	0,6	<i>exploitation completed</i>

TABL. 9 (117). **TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE AREA GREEN BELTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010		2014		2015		SPECIFICATION
		ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	
OGÓŁEM w ha	3762,1	3929,8	3409,1	3757,5	3206,4	3766,0	3216,8	TOTAL in ha
w % powierzchni ogólnej województwa ^a	0,2	0,2	2,9	0,2	2,8	0,2	2,8	<i>in % of total area space of the voivodship ^a</i>
na 1 mieszkańca ^b w m ²	14,6	15,5	21,0	15,0	20,3	15,1	20,5	<i>per capita ^b in m²</i>
Tereny zielni ogólnodostępnej w ha:								<i>Generally accessible area green belts in ha:</i>
parki spacerowo-wypoczynkowe	1452,7	1464,7	1134,9	1514,6	1159,3	1516,1	1160,7	<i>strolling-recreational parks</i>
zieleńce	561,1	585,4	490,2	418,4	295,6	410,7	295,6	<i>lawns</i>
Tereny zielni osiedlowej w ha.....	1748,3	1879,7	1784,0	1824,5	1751,5	1839,2	1760,5	<i>Estate green belts in ha</i>

a,b W przypadku miast obliczono: a – w % ogólnej powierzchni miast, b – na 1 mieszkańca miast.
a,b For urban areas calculated: a – in % total urban areas space, b – per capita in urban areas.

Mieszkania

Dwellings

TABL. 10 (118). **ZASOBY MIESZKANIOWE**^a
 Stan w dniu 31 XII
DWELLING STOCKS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Mieszkania w tys.	947,4	975,9	997,8	1003,9	700,2	303,7	Dwellings in thous. Rooms in dwellings in thous.
Izby w mieszkaniach w tys.	3298,9	3481,5	3579,6	3606,9	2345,6	1261,3	Useful floor area of dwellings in thous. m ²
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	61614,8	65715,1	68239,7	68923,5	41482,3	27441,2	Dwelling stocks, average: number of rooms in a dwelling useful floor area in m ² : per dwelling per person
Przeciętna w zasobach:							number of persons ^b : per dwelling per room
liczba izb w mieszkaniu.....	3,48	3,57	3,59	3,59	3,35	4,15	
powierzchnia użytkowa w m ² : 1 mieszkanie	65,0	67,3	68,4	68,7	59,2	90,4	
na 1 osobę.....	23,9	25,8	27,3	27,6	26,4	29,8	
liczba osób ^b na: 1 mieszkanie	2,72	2,61	2,51	2,48	2,25	3,03	
1 izbę.....	0,78	0,73	0,70	0,69	0,67	0,73	

a Na podstawie bilansów. Patrz uwagi ogólne działu „Infrastruktura komunalna. Mieszkania – Mieszkania”, ust. 3.
 b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11.

a Based on balances. See general notes to the chapter „Municipal infrastructure. Dwellings – Dwellings”, item 3. b See the general notes to the Yearbook, item 11.

Tabl. 11 (119). **MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH**^a **WYPOSAŻONE
W INSTALACJE**
 Stan w dniu 31 XII
DWELLINGS IN DWELLING STOCKS^a **FITTED WITH INSTALLATIONS**
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Mieszkania — w % — wyposażone w Dwellings — in % — fitted with					
	wodociąg water supply system	ustęp lavatory	łazienkę bathroom	gaz z sieci gas from supply system	centralne ogrzewanie central heating	
OGÓŁEM	2005	92,4	81,4	79,4	44,0	72,7
TOTAL	2010	94,4	89,0	84,9	45,3	76,0
	2014	94,6	89,3	85,2	44,8	76,7
	2015	94,6	89,4	85,4	44,7	76,9
Miasta	2005	96,2	89,4	85,9	61,5	79,7
Urban areas	2010	97,0	93,5	89,9	62,9	81,7
	2014	97,1	93,7	90,1	62,3	82,2
	2015	97,1	93,8	90,2	62,2	82,4
Wieś	2005	83,5	62,6	64,3	3,3	56,6
Rural areas	2010	88,5	78,4	73,2	4,3	62,8
	2014	88,8	79,1	74,0	4,3	63,9
	2015	88,9	79,3	74,3	4,3	64,2

a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych. Patrz uwagi ogólne działu „Infrastruktura komunalna. Mieszkania – Mieszkania”, ust. 3.

a Based on balances of net dwelling stocks. See general notes to the chapter „Municipal infrastructure. Dwellings – Dwellings”, item 3.

TABL. 12 (120). DODATKI MIESZKANIOWE WYPŁACONE W 2015 R.
HOUSING ALLOWANCES PAID OUT IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Dodatki wypłacone użytkownikom lokali Dwellings allowances paid out to user of					
		gminnych gminas	spółdziel- czych coopera- tives	wspólnot mieszka- niowych condomi- nium	prywat- nych private	towa- rzystw budowni- ctwa spolecz- nego public building society	innych others
a - liczba wypłaconych dodatków number of allowan- ces							
b - kwota dodatków w tys. zł amount of allowan- ces in thous. zł							
c - przeciętna wyso- kość dodatku w zł average value of allowances in zł							

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	a	312194	139102	87984	36197	37992	6496	4423
TOTAL	b	62038,8	29032,1	15144,0	6718,3	8936,9	1242,7	964,7
	c	198,7	208,7	172,1	185,6	235,2	191,3	218,1
Miasta	a	299033	134295	86602	33335	35589	6490	2722
Urban areas	b	59780,0	28311,9	14862,3	6183,1	8540,1	1242,4	640,3
	c	199,9	210,8	171,6	185,5	240,0	191,4	235,2
Wieś	a	13161	4807	1382	2862	2403	6	1701
Rural areas	b	2258,7	720,3	281,7	535,1	396,8	0,3	324,5
	c	171,6	149,8	203,8	187,0	165,1	54,5	190,7

W % OGÓŁEM
IN % OF TOTAL

OGÓŁEM	a	100,0	44,6	28,2	11,6	12,2	2,1	1,4
TOTAL	b	100,0	46,8	24,4	10,8	14,4	2,0	1,6
Miasta	a	100,0	44,9	29,0	11,1	11,9	2,2	0,9
Urban areas	b	100,0	47,4	24,9	10,3	14,3	2,1	1,1
Wieś	a	100,0	36,5	10,5	21,7	18,3	0,0	12,9
Rural areas	b	100,0	31,9	12,5	23,7	17,6	0,0	14,4

TABL. 13 (121). **GOSPODARKA GRUNTAMI POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE**
ADMINISTRATION OF GROUNDS FOR DWELLING CONSTRUCTION

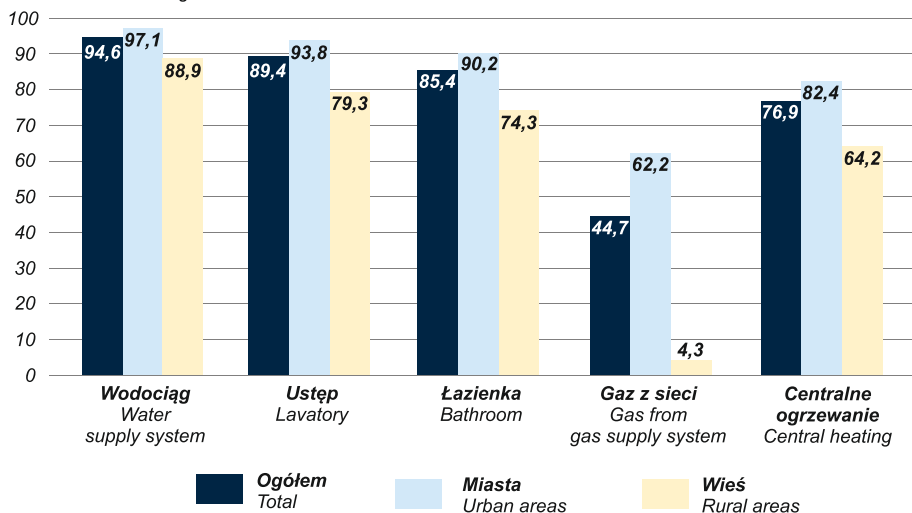
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo <i>Area of grounds transferred to investor for dwelling construction</i>			Powierzchnia gruntów w zasobie gmin pod budownictwo mieszkaniowe <i>Area of grounds in gminas stock for dwelling construction</i>			
	ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>		wielorodzinne <i>multi-family</i>		jednorodzinne <i>single-family</i>	
		spółdziel- cze <i>coopera- tives</i>	osób fizycz- nych <i>of natural persons</i>	razem <i>total</i>	w tym uzbrojone <i>of which deve- loped</i>	razem <i>total</i>	w tym uzbrojone <i>of which deve- loped</i>
	w ha in ha						
OGÓŁEM 2005	81,0	0,8	74,5	147,8	76,9	814,9	538,6
TOTAL 2010	43,6	1,3	39,9	175,9	119,7	803,9	490,1
2014	64,1	0,2	39,6	164,5	112,2	822,7	553,6
2015	55,3	0,0	49,4	253,8	112,2	846,6	533,3
Miasta 2005	25,0	-	20,4	145,3	74,4	417,7	290,7
<i>Urban areas</i> 2010	25,8	1,3	22,2	168,2	112,6	376,0	274,1
2014	18,8	0,2	13,3	156,3	104,6	388,4	287,4
2015	29,6	0,0	24,1	159,0	105,0	371,0	271,1
Wieś 2005	56,0	0,8	54,1	2,5	2,5	397,2	247,9
<i>Rural areas</i> 2010	17,8	-	17,7	7,7	7,1	427,9	216,0
2014	45,3	-	26,3	8,2	7,6	434,3	266,2
2015	25,7	0,0	25,3	94,8	7,2	475,6	262,2

TABL. 14 (122). **MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**
DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	4681	8190	6617	7498	TOTAL
w tym:					<i>of which:</i>
Spółdzielcze	107	58	25	113	<i>Cooperative</i>
Komunalne (gminne).....	108	34	2	79	<i>Municipal (gmina)</i>
Indywidualne	3562	5445	4224	4933	<i>Private</i>
Spółeczne czynszowe.....	238	149	60	-	<i>Public building society</i>
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	666	2504	2306	2349	<i>For sale or rent</i>

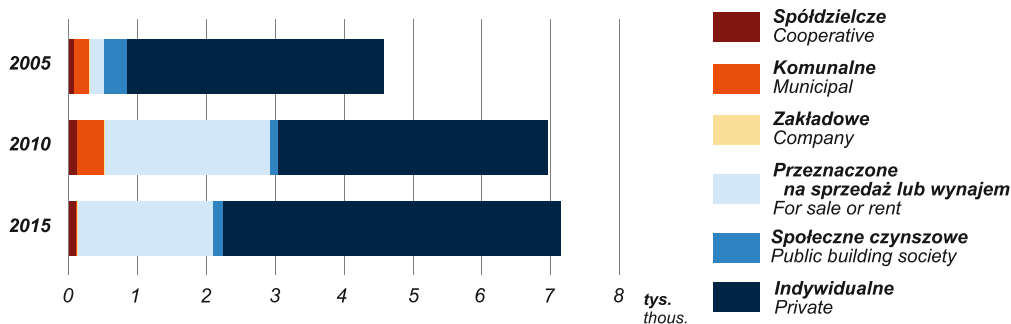
MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE W 2015 r.
Stan w dniu 31 XII
DWELLINGS FITTED WITH INSTALATIONS IN 2015
As of 31 XII

W % ogółu mieszkań
In % of total dwellings

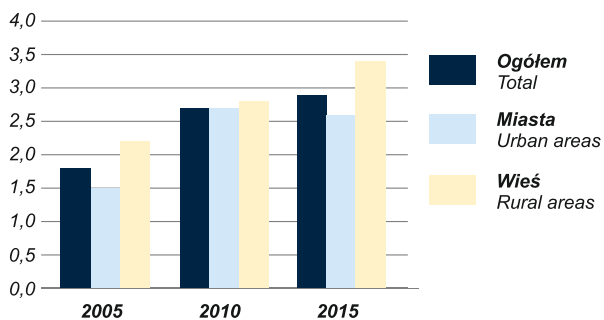


MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA
DWELLINGS COMPLETED

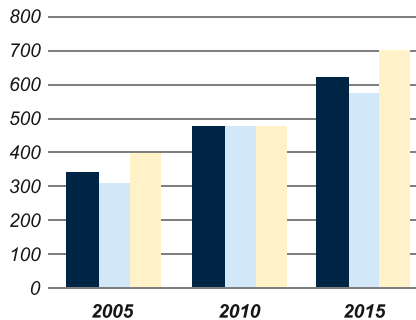
WEDŁUG FORM BUDOWNICTWA
BY FORMS OF CONSTRUCTION



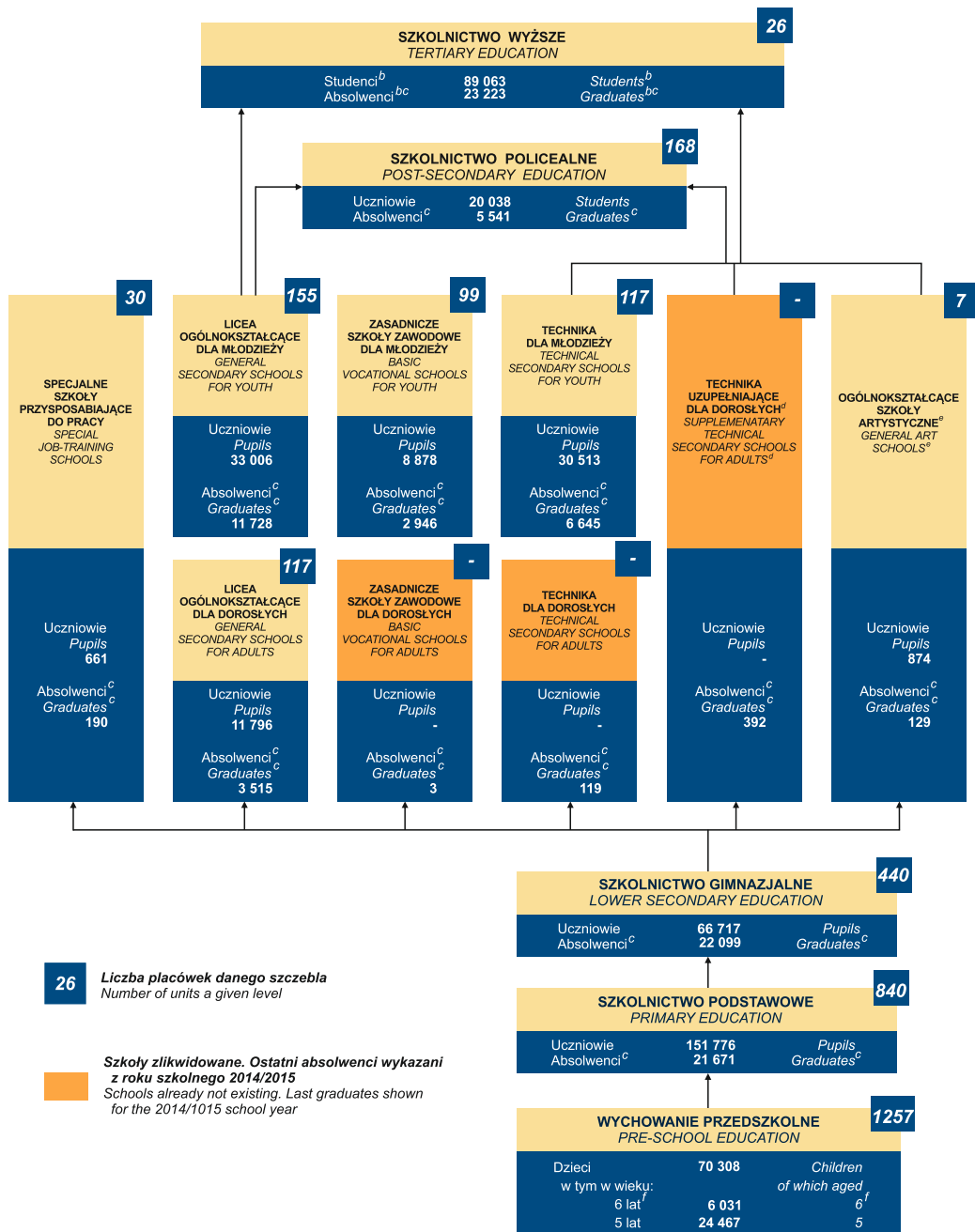
NA 1000 LUDNOŚCI
PER 1000 POPULATION



NA 1000 ZAWARTYCH MAŁŻEŃSTW
PER 1000 MARRIAGES CONTRACTED



**EDUKACJA^a WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA
W ROKU SZKOLNYM 2015/2016
EDUCATION^a BY LEVEL
IN THE 2015/2016 SCHOOL YEAR**



a Łącznie ze szkolnictwem specjalnym i dla dorosłych. b Z cudzoziemcami. c Z roku szkolnego 2014/15. d Dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych. e Dające uprawnienia zawodowe. f Dotyczy dzieci, którym odroczoneo spełnianie obowiązku szkolnego po zasięgnięciu opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej.

a Including special and adult education. b Including foreigners. c From the 2014/15 school year. d For graduates of basic vocational school. e Leading to professional certification. f Concern children obliged to attend to the primary school who received opinion of the psychological and educational clinic about lack of school readiness.

TABL. 15 (123). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Mieszkania	4565	6957	6501	7150	Dwellings
miasta.....	2573	4382	3505	4033	<i>urban areas</i>
wieś	1992	2575	2996	3117	<i>rural areas</i>
Spółdzielcze	73	114	131	91	<i>Cooperative</i>
Komunalne (gminne).....	225	405	51	36	<i>Municipal (gmina)</i>
Zakładowe	2	9	26	1	<i>Company</i>
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	211	2394	1432	1972	<i>For sale or rent</i>
Spółeczne czynszowe.....	332	124	146	142	<i>Public building society</i>
Indywidualne	3722	3911	4715	4908	<i>Private</i>
miasta.....	1762	1388	1761	1835	<i>urban areas</i>
wieś	1960	2523	2954	3073	<i>rural areas</i>
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	342	479	570	624	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta.....	309	479	497	575	<i>Urban areas</i>
Wieś	397	479	688	702	<i>Rural areas</i>
Izby	23076	30055	29793	32067	Rooms
miasta.....	12159	15929	13507	15167	<i>urban areas</i>
wieś	10917	14126	16286	16900	<i>rural areas</i>
Spółdzielcze	298	391	338	345	<i>Cooperative</i>
Komunalne (gminne).....	482	984	113	108	<i>Municipal (gmina)</i>
Zakładowe	10	27	104	5	<i>Company</i>
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	702	6810	4039	5712	<i>For sale or rent</i>
Spółeczne czynszowe.....	901	384	415	352	<i>Public building society</i>
Indywidualne	20683	21459	24784	25545	<i>Private</i>
miasta.....	9876	7473	8660	8801	<i>urban areas</i>
wieś	10807	13986	16124	16744	<i>rural areas</i>
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	576562	783951	769798	804768	Useful floor area of dwellings in m²
miasta.....	308114	412019	335608	362761	<i>urban areas</i>
wieś	268448	371932	434190	442007	<i>rural areas</i>
Spółdzielczych	6726	10166	6753	5997	<i>Cooperative</i>
Komunalnych (gminnych)	9739	18160	2109	2164	<i>Municipal (gmina)</i>
Zakładowych	243	468	1771	184	<i>Company</i>
Przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem	14600	170762	91458	123314	<i>For sale or rent</i>
Spółecznych czynszowych	16687	6463	7334	6762	<i>Public building society</i>
Indywidualnych.....	528567	577932	660373	666347	<i>Private</i>
miasta.....	262106	209438	229836	228111	<i>urban areas</i>
wieś	266461	368494	430537	438236	<i>rural areas</i>

TABL. 15 (123). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)**
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	126,3	112,7	118,4	112,6	Average useful floor area per dwelling in m²
miasta.....	119,7	94,0	95,8	89,9	urban areas
wieś	134,8	144,4	144,9	141,8	rural areas
Spółdzielczego	92,1	89,2	51,5	65,9	Cooperative
Komunalnego (gminnego).....	43,3	44,8	41,4	60,1	Municipal (gmina)
Zakładowego.....	121,5	52,0	68,1	184,0	Company
Przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem	69,2	71,3	63,9	62,5	For sale or rent
Spółecznego czynszowego	50,3	52,1	50,2	47,6	Public building society
Indywidualnego	142,0	147,8	140,1	135,8	Private
miasta.....	148,8	150,9	130,5	124,3	urban areas
wieś	135,9	146,1	145,7	142,6	rural areas

TABL. 16 (124). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB**
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych <i>In private buildings</i>					W budynkach poza indywidualnymi <i>In non-private buildings</i>					
		razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb <i>in % of total — dwellings with specified number of rooms</i>				razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb <i>in % of total — dwellings with specified number of rooms</i>				
			1	2	3	4 i więcej and more		1	2	3	4 i więcej and more	
OGÓŁEM	2005	4565	3722	0,6	2,6	5,7	91,1	843	9,6	25,0	46,2	19,2
TOTAL	2010	6957	3911	0,4	2,0	5,4	92,2	3046	4,1	43,2	28,9	23,8
	2014	6501	4715	0,2	4,0	7,1	88,7	1786	7,1	37,4	32,7	22,8
	2015	7150	4908	1,0	3,7	8,1	87,3	2242	4,3	34,5	37,3	23,9
Miasta.....	2005	2573	1762	1,2	3,9	4,8	90,1	811	10,0	25,7	46,0	18,3
Urban areas	2010	4382	1388	0,9	3,8	6,0	89,3	2994	3,8	43,2	29,1	23,9
	2014	3505	1761	0,6	9,4	10,9	79,1	1744	7,3	37,8	33,3	21,6
	2015	4033	1835	2,3	7,7	13,4	76,5	2198	4,4	35,2	36,6	23,7
Wieś	2005	1992	1960	0,2	1,5	6,5	91,8	32	-	6,3	50,0	43,7
Rural areas	2010	2575	2523	0,2	0,9	5,0	93,9	52	17,3	46,2	17,3	19,2
	2014	2996	2954	0,0	0,7	4,8	94,5	42	-	19,1	9,5	71,4
	2015	3117	3073	0,2	1,3	4,9	93,7	44	-	-	70,5	29,5

DZIAŁ X

EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004 Nr 256, poz. 2572, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365), z późniejszymi zmianami.

Wśród szkół objętych systemem oświaty funkcjonują:

- od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie szkoły podstawowe oraz 3-letnie gimnazja, w których nauka jest obowiązkowa,
- od roku szkolnego 2002/03 szkoły ponadgimnazjalne, tj. 2–3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące i profilowane, 4-letnie technika oraz od roku szkolnego 2004/05 szkoły dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (tj. 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające) i 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy; do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne,
- w roku szkolnym 2012/13 zakończono nabór do niektórych typów szkół ponadgimnazjalnych: liceów profilowanych, uzupełniających liceów ogólnokształcących, zasadniczych szkół zawodowych i techników dla dorosłych oraz techników uzupełniających dla młodzieży, a od roku szkolnego 2013/14 – techników uzupełniających dla dorosłych.

2. Od roku szkolnego 2004/05 wprowadzono obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego w placówkach wychowania przedszkolnego przez dzieci w wieku 6 lat oraz w wieku 5 lat od roku szkolnego 2011/12.

Od roku szkolnego 2009/10 dzieci 6-letnie na wniosek rodziców mogły rozpocząć naukę w I klasie szkoły podstawowej. Od roku szkolnego 2014/15 obowiązek szkolny został nałożony na 6-letnie dzieci urodzone pomiędzy styczniem a czerwcem 2008 r., od roku szkolnego 2015/16 na wszystkie dzieci 6-letnie.

3. Informacje o szkołach artystycznych dających uprawnienia zawodowe – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **ogólnokształcących szkół artystycznych**, które nie obejmują szkół realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

Dane (z wyjątkiem szkół wyższych i dla dorosłych) prezentuje się – jeśli nie zaznaczono inaczej – łącznie ze szkołami specjalnymi.

4. Prezentowane w dziale dane dotyczą: wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży, policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych.

5. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

CHAPTER X

EDUCATION

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Education System Act dated 7 IX 1991 (uniform text Journal of Laws 2004 No. 256, item 2572, with later amendments) and the Higher Education Act dated 27 VII 2005 (Journal of Laws No. 164, item 1365) with later amendments.

Among schools covered by the educational system, there are:

- since the 1999/2000 school year 6-year primary schools and 3-year lower secondary schools (which replaced 8-year primary schools), where education is compulsory,
- since the 2002/03 school year upper secondary schools, i.e. 2–3-year basic vocational schools, 3-year general secondary schools and specialized secondary schools, 4-year technical secondary schools, as well as since the 2004/05 school year supplementary schools for graduates from basic vocational schools (i.e. 2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical secondary schools), and 3-year special job-training schools; upper secondary schools include also art schools leading to professional certification and post-secondary schools,
- since the 2012/13 school year recruitment to some types of upper secondary schools has been terminated: specialized secondary schools, supplementary general secondary schools, basic vocational schools and technical secondary schools for adults and supplementary technical schools for youth, as well as since 2013/14 school year – supplementary technical schools for adults.

2. Since 2004/05 school year an obligatory 1-year pre-primary education in pre-primary education establishments has been introduced for children at the age of 6 and at the age of 5 since 2011/12 school year.

Since the 2009/10 school year, upon the request of parents children at the age of 6 could start education in the first class of primary school. From the 2014/15 school year obligatory schooling was imposed on 6 years old children born between January and June of 2008 and from the 2015/16 school year on all children at the age of 6

3. The information regarding art schools leading to professional certification - if not otherwise stated - refers exclusively to **general art schools**, and is presented excluding schools providing art education only.

Data (excluding higher education institution and schools for adults) are presented together with special schools, if not otherwise stated.

4. Data presented in the chapter are related to: pre-primary education, schools for children and youth, as well as post-secondary schools, tertiary education and schools for adults.

5. Data include schools and establishments managed by central (government) entities and local self-government entities (gminas, powiats and voivodships), as well as by other legal and natural persons.

6. Szkoły i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz (z wyjątkiem szkół wyższych) niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkoły publicznej. Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne; uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

7. **Szkoły dla dzieci i młodzieży** (łącznie ze szkołami specjalnymi) obejmują:

- 1) **szkoły podstawowe**, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowe (bez szkół specjalnych), szkoły filialne (bez szkół specjalnych), szkoły artystyczne niedające uprawnień zawodowych (bez szkół specjalnych) realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej;
- 2) **gimnazja**, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowe (bez szkół specjalnych);
- 3) **szkoły ponadgimnazjalne**, obejmujące:
 - a) specjalne szkoły przysposabiające do pracy,
 - b) zasadnicze szkoły zawodowe,
 - c) licea ogólnokształcące, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowe (bez szkół specjalnych),
 - d) uzupełniające licea ogólnokształcące na podbudowie programowej zasadniczej_ szkoły zawodowej – w roku szkolnym 2014/15 zakończyły działalność; wykazani są wyłącznie absolwenci,
 - e) technika,
 - f) ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe (bez szkół specjalnych),
 - g) licea profilowane – w roku szkolnym 2014/15 zakończyły działalność; wykazani są wyłącznie absolwenci,
 - h) technika uzupełniająca na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej – w roku szkolnym 2014/15 zakończyły działalność; wykazani są wyłącznie absolwenci,

8. **Szkoły policealne** — kształcące w formie dziennej, wieczorowej, zaocznej i stacjonarnej — obejmują:

- 1) szkoły policealne (1-, 2- lub 3-letnie), łącznie ze szkołami specjalnymi;
- 2) nauczycielskie kolegia języków obcych (3-letnie) oraz kolegia nauczycielskie (3-letnie), w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata;
- 3) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie).

9. **Szkoły wyższe** realizują kształcenie w systemie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

Informacje z zakresu szkół wyższych:

- 1) podano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata;
- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce;
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą (z wyjątkiem osób studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą).

6. Schools and establishments can be public, non-public and — except for higher education institutions — non-public with the competence of a public school. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the minimum programme as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Ministry of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) entities and local self-government entities can only administer public schools. Primary schools and lower secondary schools can be public schools or non-public schools with the competence of public schools only. Tertiary education can be public and non-public; non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

7. **Schools for children and youth** (including special schools) include:

- 1) **primary schools**, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools), branch schools (excluding special schools) art schools not leading to professional certification (excluding special schools) simultaneously conducting a primary school programme;
- 2) **lower secondary schools**, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools);
- 3) **upper secondary schools** which include:
 - a) special job-training schools,
 - b) basic vocational schools,
 - c) general secondary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools),
 - d) supplementary general schools based on the programme of basic vocational school – in the 2014/15 school year they quitted (stopped operating); only graduates are presented,
 - e) technical secondary schools,
 - f) general art schools leading to professional certification (excluding special schools)
 - g) specialized secondary schools – in the 2014/15 school year they quitted (stopped operating); only graduates are presented,
 - h) supplementary technical schools based on the programme of basic vocational school – in the 2014/15 school year they quitted (stopped operating); only graduates are presented,

8. **Post-secondary schools** — educating in day, evening, weekend and full-time programmes form — include:

- 1) post-secondary schools (1-, 2- or 3-year), including special schools;
- 2) foreign language teacher training colleges (3-year) as well as teacher training colleges (3-year) in which graduates do not receive title of licentiate;
- 3) social service training colleges (3-year).

9. **Tertiary education** (university level) includes full-time and part-time programmes.

Data regarding tertiary education:

- 1) include foreign language teacher training colleges in which graduates receive the title of licentiate;
- 2) include foreigners studying in Poland;
- 3) do not include Poles studying abroad (with an exception of persons at organizational units of Polish higher education institutions operating abroad).

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych łącznie z filiami, wydziałami i instytutami zamiejscowymi oraz punktami konsultacyjnymi.

Do zbiorowości studentów nie zalicza się słuchaczy studiów podyplomowych oraz doktoranckich.

Podział szkół wyższych według **typów szkół** opracowano na podstawie grupowania stosowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla szkół publicznych. W podziale tym do typu „wyższe szkoły” zaliczono zarówno szkoły mające w nazwie własnej „wyższa szkoła”, jak też „uniwersytet” lub „akademia”: rolnicza, ekonomiczna, pedagogiczna, artystyczna i teologiczna.

10. Szkoły dla dorosłych kształcące w formie zaocznej, stacjonarnej i na odległość – obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych;
- 2) gimnazja dla dorosłych;
- 3) szkoły ponadgimnazjalne:
 - a) licea ogólnokształcące dla dorosłych,
 - b) zasadnicze zawodowe dla dorosłych – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych,
 - c) uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej – w roku szkolnym 2014/15 zakończyły działalność; wykazani są wyłącznie absolwenci,
 - d) licea profilowane dla dorosłych – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych,
 - e) technika dla dorosłych – stopniowo likwidowana; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych,
 - f) technika uzupełniająca dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej – stopniowo likwidowane; od roku szkolnego 2013/14 brak naboru do klas pierwszych.

11. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych, w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne i ogólnodostępne) oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub w placówkach wykonujących działalność leczniczą (łącznie z zakładami leczenia uzdrowiskowego).

12. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

13. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

Data on students and graduates is given according to the seats of higher education institutions including branch sections, faculties and institutes operating in a place different than the place of their seat and consultative points.

Students of post-graduate and doctoral studies are excluded from the group of students.

The division of higher education institutions by type of institution was based on the grouping applied by the Ministry of Science and Higher Education with regard to public schools. In this division, the category of "higher education institutions" comprises both the schools whose proper name includes the phrase "higher school" and those containing in their proper name the word "university" or "academy" of agriculture, economics, pedagogy, arts and theology.

10. Schools for adults educating in weekend, in full-time, and in distance form – include:

- 1) primary schools for adults;
- 2) lower secondary schools for adults;
- 3) upper secondary schools:
 - a) general secondary schools for adults,
 - b) basic vocational schools for adults – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1st grade,
 - c) supplementary general schools for adults based on the programme of basic vocational school – in the 2014/15 school year they quitted (stopped operating); only graduates are presented,
 - d) specialized secondary schools for adults – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1st grade,
 - e) technical secondary schools for adults – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1st grade,
 - f) supplementary technical secondary schools for adults based on the programme of basic vocational school – phased out; since the 2013/14 school year there has been no recruitment to the 1st grade.

11. Special schools are organized for handicapped children and youth with special educational needs. Education may be conducted within the school system or individually. Special education occurs in special schools operating independently, in mainstream schools (in which special departments or integration and mainstream classes are established) as well as in special educational centres, other educational institutions or in the units performing health care activities (including health resorts treatment).

12. Special educational centres are facilities for handicapped children and youth, aged 3 and older who, for reasons of their disability, are not able to attend regular schools or nursery schools.

13. Youth education centres are designated for socially maladjusted youth. Centres' mission is to eliminate reasons and symptoms of social maladjust as well as prepare residents to live independent life, according to the law and social standards.

14. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

15. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii są placówkami dla młodzieży niedostosowanej społecznie, z zaburzeniami zachowania i zagrożonej uzależnieniem w stopniu utrudniającym realizację zadań życiowych bez udzielania specjalnej pomocy.

16. Dane o nauczycielach, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązujących zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o **nauczycielach akademickich** dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, a od roku akademickiego 2006/07 także dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

17. Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki opiekuńczo-wychowawcze, przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole.

Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczono:

- przedszkola,
- oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych

oraz od roku szkolnego 2008/09:

- zespoły wychowania przedszkolnego,
- punkty przedszkolne.

Od roku szkolnego 2013/14 dane dotyczące wychowania przedszkolnego podaje się łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

18. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego oraz szkół (poza szkołami wyższymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 – specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, wychowania pozaszkolnego oraz internatów i burs podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach — na koniec roku szkolnego;
- 2) szkół wyższych — prezentuje się według stanu w dniu 30 XI; studenci są wykazywani tyle razy, na ilu kierunkach studiują; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych.

14. Rehabilitation-education centres are facilities making it possible for children and youth with a mental retardation-profound to meet their obligation to receive an education through participating in rehabilitation-education classes.

15. Youth social therapy centres are centres intended for socially maladjusted youth having behavioural disorders and susceptible to addiction to a degree affecting performance of life tasks without receiving special assistance.

16. Data regarding teachers, excluding academic teachers, concern teachers (including teachers of religion) employed in obligatory teaching programmes, i.e., excluding community centre educators and librarians conducting exclusively extracurricular activities, etc.

Data regarding **academic teachers** concern the positions of: professor, assistant professor, tutor and assistant lecturer as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector, instructor and since the 2006/07 academic year also qualified librarian and qualified scientific documentation and information staff.

Data regarding teachers full-time employees and part-time employees calculated as full-time employees.

17. Pre-primary education establishments are care and educational centres designated for children from the age of 3 until the beginning of education in primary school, providing care for children and aimed at preparation to education in school.

Pre-primary education establishments include:

- nursery schools,
- pre-primary sections in primary schools and since 2008/09 school year:
- pre-primary education groups,
- pre-primary points.

Since the 2013/14 school year data regarding pre-primary education include the children attending for all school year in the units performing health care activities.

18. Data regarding:

- 1) pre-primary education as well as schools (excluding higher education institutions) as well as since the 2008/09 school year – special education care centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres, extracurricular education as well as boarding schools and dormitories concern the beginning of the school year; data concerning graduates – the end of the school year;
- 2) tertiary education are presented as of 30 XI; students are indicated correspondingly on the number of fields of education which they study; data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies.

19. Współczynnik skolaryzacji:

- 1) **brutto** — jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.
- 2) **netto** — jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

20. W roku szkolnym 2014/15 do obliczenia relacji w grupie wieku 6–12 lat odpowiadającej poziomowi kształcenia podstawowego (tabl. 3 i 4) przyjęto za podstawę (mianownik) połowę liczby ludności dla wieku 6 lat według stanu w dniu 31 XII 2014 r., uwzględnioną również w grupach wieku 5–6 lat (tabl. 4) oraz 3–6 lat i 6 lat (tabl. 35) przy wychowaniu przed-szkolnym.

21. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. **Bursa** to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

22. Zadaniem **wychowania pozaszkolnego** jest stwarzanie młodzieży warunków sprzyjających rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień oraz rekreacji i wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

Do placówek **wychowania pozaszkolnego** zaliczono: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, międzyszkolne ośrodki sportowe i inne placówki publiczne i niepubliczne.

23. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów - od roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

19. Enrolment rate:

- 1) **gross** — is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (regardless of age) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.
- 2) **net** — is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (within a given age group) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.

20. In the 2014/15 school year, for calculating the ratio corresponding to primary educational level in the 6–12 age group (tables 3 and 4), the half of the population for the age of 6 as of 31 XII 2014, was used as the base (denominator), also used in the 5–6 age group (table 4) as well as in 3–6 and 6 age groups (table 35) for pre-primary education.

21. A boarding school is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. A **dormitory** is an inter-school facility serving as a boarding school.

22. Extracurricular education offers young people favorable conditions to develop interests and aptitudes, and provides recreations and rest during timetable free time.

Extracurricular education establishments include: youth's palaces, youth cultural establishments, extracurricular work's centres, interschool sports centres and other public and non-public establishments.

23. The information presented, excluding the data on higher education institutions, since the 2007/08 school year (in the case of graduates - since the 2006/07 school year) has been completed on the basis of the Educational Information System administered by the Ministry of National Education.

TABL. 1 (125). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA**
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	892	875	843	840	primary
gimnazja	419	422	430	430	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	18	29	30	30	special job-training
zasadnicze zawodowe	104	108	103	99	basic vocational
licea ogólnokształcące	174	166	156	155	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	2	3	-	-	supplementary general secondary
licea profilowane	92	34	-	-	specialized secondary
technika	189	119	117	117	technical secondary
					supplementary technical
technika uzupełniająca	14	5	-	-	secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	6	8	7	7 ^b	general art ^a
policealne	212	186	166	168	post-secondary
wyższe	27	31	30	26	tertiary
dla dorosłych:					for adults:
podstawowe	1	-	-	-	primary
gimnazja	8	9	9	10	lower secondary
zasadnicze zawodowe	3	5	1	-	basic vocational
licea ogólnokształcące	72	117	122	117	general secondary
uzupełniające licea					supplementary general
ogólnokształcące	82	110	-	-	secondary
licea profilowane	2	2	-	-	specialized secondary
technika	45	19	11	-	technical secondary
					supplementary technical
technika uzupełniająca	62	45	26	-	secondary

a Dające uprawnienia zawodowe. b Ponadto 12 szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.
a Leading to professional certification. b Moreover, 12 art schools giving only artistic education.

TABL. 1 (125). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (cd.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
NAUCZYCIELE ^a <i>TEACHERS ^a</i>					
Szkoły:					Schools:
podstawowe ^b	11724	10814	11051	11617	primary ^b
gimnazja ^b	7196	6714	6119	6056	lower secondary ^b
zasadnicze zawodowe ^{bc}	740	1021	993	936	basic vocational ^{bc}
licea ogólnokształcące ^{bd}	3562	3536	2860	2771	general secondary ^{bd}
licea profilowane ^b	612	222	-	-	specialized secondary ^b
technika ^{bde}	1962	2795	2892	2841	technical secondary ^{bde}
policealne	795	728	420	460	post-secondary
wyższe ^f	6763	7216	6313	6226	tertiary ^f
UCZNIOWIE I STUDENCI <i>PUPILS AND STUDENTS</i>					
Wychowanie przedszkolne ^g	22858	18937	38576	24467	Pre-primary education ^g
Szkoły:					Schools:
podstawowe	163008	134675	141309	151776	primary
gimnazja	100118	79566	67014	66009	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	289	620	720	661	special job-training
zasadnicze zawodowe	11933	11702	9655	8878	basic vocational
licea ogólnokształcące	50148	42710	34853	33006	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	65	54	-	-	supplementary general secondary
licea profilowane	11089	2935	-	-	specialized secondary
technika	29398	30504	30494	30513	technical secondary
technika uzupełniająca	503	176	-	-	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^h	701	725	849 ⁱ	874	general art ^h
policealne	22017	21564	20082	20038	post-secondary
wyższe	131487 ^k	123964 ^k	94249	89063	tertiary

^a W roku szkolnym 2005/06 bez nauczycieli pracujących w zespołach szkół; patrz uwagi ogólne działu, ust. 16. ^{bc} Łącznie ze szkołami: ^b – dla dorosłych, ^c – specjalnymi przysposabiającymi do pracy. ^d Łącznie ze szkołami uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami (do roku szkolnego 2013/14). ^e Łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^f Nauczyciele akademicki pełno- i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełne etaty. ^g Dotyczy dzieci w wieku 6 lat, w roku szkolnym 2014/15 w wieku 5-6 lat, natomiast w roku szkolnym 2015/16 w wieku 5 lat, objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego, ujętych również w tabl. 34 na str. 227. ^h Dające uprawnienia zawodowe. ⁱ Ponadto 639 uczniów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. ^k Bez szkół wyższych resortu obrony narodowej.

^a In 2005/06 school year excluding teachers working in complexes of schools; see general notes to the chapter, item 16. ^{bc} Including: ^b – schools for adults, ^c – special job-training schools. ^d Including supplementary schools respectively: general secondary schools and technical secondary schools (until the 2013/14 school year). ^e Including general art schools leading to professional certification. ^f Full-time and part time employed academic teachers converted into full-time equivalent units. ^g Concerns children aged 6, in the 2014/15 school year aged 5-6, in the 2015/16 school year aged 5, attending pre-primary education establishments also described in table 34 on page 227. ^h Leading to professional certification. ⁱ Moreover, 639 students of art schools giving only artistic education. ^k Excluding academies of the Ministry of National Defence.

TABL. 1 (125). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI (dok.) PUPILS AND STUDENTS (cont.)					
Szkoły (dok.):					Schools (cont.):
dla dorosłych:					for adults:
podstawowe	17	-	-	-	primary
gimnazja.....	672	1010	851	708	lower secondary
zasadnicze zawodowe.....	101	62	3	-	basic vocational
licea ogólnokształcące.....	12386	9828	12998	11796	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	3762	5994	-	-	supplementary general secondary
licea profilowane	393	153	-	-	specialized secondary
technika.....	4556	1155	222	-	technical secondary
technika uzupełniająca	2554	2571	667	-	supplementary technical secondary
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	30226	22971	21671	-	primary
gimnazja.....	32965	26228	21881	-	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	51	124	190	-	special job-training
zasadnicze zawodowe.....	3863	3958	2946	-	basic vocational
licea ogólnokształcące	15818	13653	11728	-	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	7	-	-	supplementary general secondary
licea profilowane	3701	1134	-	-	specialized secondary
technika.....	6747	6753	6645	-	technical secondary
technika uzupełniająca	x	25	-	-	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	102	133	129	-	general art ^a
policealne.....	6651	5135	5541	-	post-secondary
wyższe	26362	33793	23223	-	tertiary
dla dorosłych:					for adults:
podstawowe	5	-	-	-	primary
gimnazja.....	128	167	218	-	lower secondary
zasadnicze zawodowe.....	14	16	3	-	basic vocational
licea ogólnokształcące.....	4377	2011	3515	-	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	836	2020	-	-	supplementary general secondary
licea profilowane	70	67	-	-	specialized secondary
technika.....	2710	216	119	-	technical secondary
technika uzupełniająca	x	485	392	-	supplementary technical secondary

^a Dające uprawnienia zawodowe. ^b Ponadto 79 absolwentów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

Źródło: dane — z wyjątkiem szkół wyższych — Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Leading to professional certification. ^b Moreover, 79 graduates of art schools giving only artistic education.

Source: data — with the exception of the higher education institutions — of the Ministry of National Education.

TABL. 2 (126). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2014/15	2015/16	2014/15	2015/16	2013/14	2014/15
	szkoły schools		uczniowie i studenci pupils and students		absolwenci graduates	
Szkoły podstawowe Primary schools	843	840	141309	151776	21263	21671
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	2	2	480	483	72	72
<i>Central (government) administration entities</i>						
Jednostki samorządu terytorialnego	751	745	135628	145420	20433	20814
<i>Local self-government entities</i>						
Stowarzyszenia i inne organizacje spo- łeczne	58	58	2761	3080	462	444
<i>Associations and other social organizations</i>						
Organizacje wyznaniowe	6	6	644	700	60	103
<i>Religious organizations</i>						
Pozostałe	26	29	1796	2093	236	238
<i>Others</i>						
Gimnazja	430	430	67014	66009	22523	21881
Lower secondary schools						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	1	1	18	16	14	7
<i>Central (government) administration entities</i>						
Jednostki samorządu terytorialnego	370	370	63002	61786	21401	20600
<i>Local self-government entities</i>						
Stowarzyszenia i inne organizacje spo- łeczne	28	28	1503	1569	403	477
<i>Associations and other social organizations</i>						
Organizacje wyznaniowe	7	7	1249	1310	377	402
<i>Religious organizations</i>						
Pozostałe	24	24	1242	1328	328	395
<i>Others</i>						
Zasadnicze szkoły zawodowe^a	133	129	10375	9539	2714	3136
Basic vocational schools^a						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	3	3	154	163	25	48
<i>Central (government) administration entities</i>						
Jednostki samorządu terytorialnego	119	115	9753	8912	2580	2985
<i>Local self-government entities</i>						
Stowarzyszenia i inne organizacje spo- łeczne	6	6	304	279	69	73
<i>Associations and other social organizations</i>						
Organizacje wyznaniowe	-	-	-	-	-	-
<i>Religious organizations</i>						
Pozostałe	5	5	164	185	40	30
<i>Others</i>						

a łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy.
a Including special job-training schools.

TABL. 2 (126). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2014/15	2015/16	2014/15	2015/16	2013/14	2014/15
	szkoły schools		uczniowie i studenci pupils and students		absolwenci graduates	
Licea ogólnokształcące	156	155	34853	33006	12114^b	11728
General secondary schools						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	-	-	-	-	-	-
Central (government) administration entities						
Jednostki samorządu terytorialnego	115	113	31621	29851	11184	10631
Local self-government entities						
Stowarzyszenia i inne organizacje spo- łeczne	12	12	629	616	256	208
Associations and other social organizations						
Organizacje wyznaniowe	7	7	688	723	228	238
Religious organizations						
Pozostałe	22	23	1915	1816	446	651
Others						
Licea profilowane	-	-	-	-	519	-
Specialized secondary schools						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	-	-	-	-	-	-
Central (government) administration entities						
Jednostki samorządu terytorialnego	-	-	-	-	366	-
Local self-government entities						
Stowarzyszenia i inne organizacje spo- łeczne	-	-	-	-	8	-
Associations and other social organizations						
Organizacje wyznaniowe	-	-	-	-	-	-
Religious organizations						
Pozostałe	-	-	-	-	145	-
Others						
Technika^c	124	117	31343	30513	6383^d	6645
Technical secondary schools^c						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	9	4	1413	670	249	147
Central (government) administration entities						
Jednostki samorządu terytorialnego	104	101	29387	29141	6087	6445
Local self-government entities						
Stowarzyszenia i inne organizacje spo- łeczne	4	4	158	166	34	27
Associations and other social organizations						
Organizacje wyznaniowe	1	-	42	-	13	-
Religious organizations						
Pozostałe	6	8	343	536	-	26
Others						

b-d łącznie z: *b* – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, *c* – ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe, *d* – z technikami uzupełniającymi.

b-d Including: *b* – supplementary general secondary schools, *c* – general art schools leading to professional certification, *d* – supplementary technical secondary schools.

TABL. 2 (126). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2014/15	2015/16	2014/15	2015/16	2013/14	2014/15
	szkoły schools		uczniowie i studenci pupils and students		absolwenci graduates	
Szkoły policealne.....	166	168	20082	20038	6395	5541
Post-secondary schools						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	2	2	29	43	11	27
<i>Central (government) administration entities</i>						
Jednostki samorządu terytorialnego	40	35	3667	2991	1813	1345
<i>Local self-government entities</i>						
Stowarzyszenia i inne organizacje spo- łeczne	9	9	268	207	59	94
<i>Associations and other social organizations</i>						
Organizacje wyznaniowe	-	-	-	-	-	-
<i>Religious organizations</i>						
Pozostałe	115	122	16118	16797	4512	4075
<i>Others</i>						
Szkoły wyższe	30	26	94249	89063	26088	23223
Tertiary education						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	7	7	67284	65142	16173	15849
<i>Central (government) administration entities</i>						
Jednostki samorządu terytorialnego	-	-	-	-	-	-
<i>Local self-government entities</i>						
Stowarzyszenia i inne organizacje spo- łeczne	-	-	-	-	-	-
<i>Associations and other social organizations</i>						
Organizacje wyznaniowe	-	-	-	-	-	-
<i>Religious organizations</i>						
Pozostałe	23	19	27001	23921	9915	7374
<i>Others</i>						
Szkoły dla dorosłych	169	117	14741	11796	4176	4029
Schools for adults						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	1	-	17	-	18	17
<i>Central (government) administration entities</i>						
Jednostki samorządu terytorialnego	46	28	2661	2013	680	828
<i>Local self-government entities</i>						
Stowarzyszenia i inne organizacje spo- łeczne	12	10	470	422	189	171
<i>Associations and other social organizations</i>						
Organizacje wyznaniowe	-	-	-	-	-	-
<i>Religious organizations</i>						
Pozostałe	110	79	11593	9361	3289	3013
<i>Others</i>						

Źródło: dane — z wyjątkiem szkół wyższych — Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data — with the exception of the higher education institutions — of the Ministry of National Education.

TABL. 3 (127). **UCZNIOWIE WEDŁUG GRUP WIEKU**
PUPILS AND STUDENTS BY AGE GROUPS

GRUPY WIEKU AGE GROUPS	2010/11	2014/15	2015/16
	w % ludności danej grupy wieku in % of population of given age group		
6-12 lat ^a	96,6	94,5	91,6
13-15	97,3	96,2	95,8
16-18	94,1	94,2	94,5
19-21 lat	27,0	26,4	25,7

a W roku szkolnym 2010/11 w grupie wieku 7-12 lat.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a During the school year 2010/11 in the age group 7-12.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 4 (128). **WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI**
ENROLMENT RATE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Grupy wieku Age groups	2014/15			2015/16		
		ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females
		w % in %					
BRUTTO GROSS							
Szkoły: Schools:							
podstawowe	6 - 12	95,4	95,3	95,6	91,6	90,7	92,6
primary							
gimnazja.....	13 - 15	99,5	100,8	98,1	100,0	101,0	99,0
lower secondary							
zasadnicze zawodowe ^a	16 - 18	13,8	18,6	8,9	12,4	17,0	7,5
basic vocational ^a							
licea ogólnokształcące i profilowane general and specialized secondary	16 - 18	63,8	53,8	74,4	62,5	52,7	72,7
technika ^b	16 - 18	43,0	51,1	34,4	43,8	52,1	35,1
technical secondary ^b							
policealne	19 - 21	23,3	15,5	31,4	24,3	15,8	33,1
post-secondary							
NETTO NET							
Wychowanie przedszkolne ^c	5	98,0	100,3	95,5	97,2	97,3	97,2
Pre-primary education ^c							
Szkoły: Schools:							
podstawowe	6 - 12	94,4	93,8	94,9	90,8	90,2	91,4
primary							
gimnazja.....	13 - 15	93,4	93,0	93,9	93,2	92,9	93,5
lower secondary							
zasadnicze zawodowe ^a	16 - 18	11,1	15,0	6,9	10,4	14,3	6,3
basic vocational ^a							
licea ogólnokształcące i profilowane general and specialized secondary	16 - 18	46,9	34,7	59,8	46,5	34,4	59,0
technika ^b	16 - 18	31,4	37,4	25,1	32,0	38,8	25,0
technical secondary ^b							
policealne	19 - 21	7,1	4,4	9,8	6,8	4,3	9,5
post-secondary							

a-b Łącznie ze szkołami: a – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, b – artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. c W roku szkolnym 2014/15 dotyczy dzieci w wieku 5-6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przed-szkolnego.

U w a g a: W roku szkolnym 2014/15 do policzenia wskaźnika użyto liczbę uczniów w grupie wieku 6-12 w liczbie ludności w wieku 7-12 i połowie rocznika 6-latków, w grupie dzieci w wieku 5-6 lat w liczbie ludności w wieku 5 lat i połowie rocznika 6-latków. Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a-b Including: a – special job-training schools, b – general art schools leading to professional certification. c In the 2014/15 school year concern children aged 5-6 attending pre-primary education establishments.

N o t e: The rate for the 2014/15 school year was calculated using the number of pupils aged 6-12 in the population aged 7-12 and in half of the 6-year old population, in the group of children aged 5-6 in the population aged 5 and in half of the 6-year old population.

Source: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 6 i 7

W podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

Note to tables 6 and 7

The division by languages may include one person more than once.

TABL. 5 (129). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a

LATA YEARS	JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem <i>Grand total</i>	W % ogółu uczniów w szkołach <i>In % of total pupils and students at schools</i>								
			podstawowych <i>primary</i>			gimnazjach <i>lower secondary</i>	zasadniczych zawodowych ^b <i>basic vocational^b</i>	liceach ogólnokształcących ^c <i>general secondary^c</i>	liceach profilowanych <i>specialized secondary</i>	technikach ^d <i>technical secondary^d</i>	policealnych ^e <i>post-secondary^e</i>
			razem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>						
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE OBLIGATORY EDUCATION											
Angielski	2005/06	249270	48,6	52,2	43,1	69,5	28,9	97,1	91,3	86,4	54,5
<i>English</i>	2010/11	280596	90,3	91,1	89,2	87,7	48,9	98,0	93,8	95,2	44,1
	2014/15	273374	96,4	96,5	96,3	97,5	65,7	98,0	-	96,8	57,8
	2015/16	281972	96,9	96,9	97,0	97,7	69,8	98,9	-	96,8	54,8
Francuski	2005/06	10967	0,3	0,4	0,1	1,3	1,6	12,3	7,2	5,0	2,1
<i>French</i>	2010/11	9378	0,3	0,3	0,2	2,8	0,2	11,2	11,7	5,3	-
	2014/15	9106	0,2	0,2	0,2	3,7	0,6	13,0	-	5,4	-
	2015/16	8727	0,2	0,3	0,1	3,4	0,6	13,1	-	5,7	-
Niemiecki	2005/06	134006	18,5	19,0	17,6	29,5	32,2	73,2	79,3	73,9	11,8
<i>German</i>	2010/11	110022	7,7	6,8	9,1	50,9	36,2	64,1	72,1	78,2	4,2
	2014/15	95180	3,6	3,0	4,6	63,9	31,1	59,0	-	75,5	1,5
	2015/16	92692	3,0	2,9	3,0	64,5	27,7	58,9	-	76,1	1,6
Rosyjski	2005/06	24397	2,3	1,2	3,9	2,4	26,4	12,3	17,7	22,1	1,6
<i>Russian</i>	2010/11	14303	0,5	0,2	1,0	5,3	9,0	11,2	7,6	10,6	0,2
	2014/15	12823	0,4	0,3	0,6	8,1	3,3	11,7	-	8,0	0,1
	2015/16	11542	0,1	0,1	0,1	7,1	2,7	13,2	-	7,9	-
Włoski	2005/06	667	-	-	-	-	-	1,3	0,2	-	-
<i>Italian</i>	2010/11	644	-	-	-	0,1	-	1,4	0,4	-	-
	2014/15	755	-	-	-	0,2	-	1,8	-	-	-
	2015/16	933	0,0	0,0	-	0,2	-	2,5	-	-	-
Hiszpański	2005/06	681	-	-	-	0,0	-	1,3	-	-	-
<i>Spanish</i>	2010/11	1879	0,1	0,1	-	0,5	-	3,0	3,8	-	-
	2014/15	3627	0,1	0,2	-	2,4	-	5,2	-	0,2	0,2
	2015/16	3963	0,2	0,3	-	2,5	-	5,7	-	0,6	-
Inne	2005/06	2264	-	-	-	-	-	4,4	-	-	0,4
<i>Others</i>	2010/11	2292	0,0	0,0	-	0,2	0,2	4,5	-	-	1,0
	2014/15	721	0,2	-	0,4	-	-	1,2	-	-	0,9
	2015/16	279	0,0	-	0,1	0,2	-	1,2	-	-	1,4

a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. b-d Łącznie ze szkołami: b – specjalnymi przysposabiającymi do pracy w roku szkolnym 2005/06, c – w latach szkolnych 2005/06-2013/14 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, d – technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. e Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych.

a In the 2005/06 school year as of 31 XII. b-d Including: b – special job-training schools in the 2005/06 school year, c – in 2005/06-2013/14 school years supplementary general secondary schools, d – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. e Since 2010/2011 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work.

TABL. 5 (129). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a (dok.)**
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a (cont.)

LATA YEARS	JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem <i>Grand total</i>	W % ogółu uczniów w szkołach <i>In % of total pupils and students at schools</i>								
			podstawowych <i>primary</i>			gimnazjach <i>lower secondary</i>	zasadniczych zawodowych ^b <i>basic vocational^b</i>	liceach ogólnokształcących ^c <i>general secondary^c</i>	liceach profilowanych <i>specialized secondary</i>	technikach ^d <i>technical secondary^d</i>	policealnych ^e <i>post-secondary^e</i>
			razem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>						
NAUCZANIE DODATKOWE^f ADDITIONAL EDUCATION^f											
Angielski <i>English</i>	2005/06	55733	23,7	19,8	29,5	16,6	0,8	-	1,0	1,0	0,2
	2010/11	13033	4,5	3,5	6,0	7,7	-	0,3	3,3	1,6	1,0
	2014/15	2895	1,0	0,9	1,1	1,2	0,1	0,6	-	1,6	-
	2015/16	2277	0,8	0,8	0,9	1,1	0,4	0,4	-	0,4	0,2
Francuski <i>French</i>	2005/06	2529	0,5	0,7	0,1	1,8	-	0,0	-	-	-
	2010/11	1533	0,3	0,4	0,1	0,9	-	0,9	-	0,0	-
	2014/15	1306	0,2	0,3	-	0,6	-	1,4	-	0,5	-
	2015/16	1275	0,3	0,4	0,1	0,8	-	0,9	-	-	-
Niemiecki <i>German</i>	2005/06	43932	9,3	7,4	12,1	28,1	0,3	0,1	1,1	1,7	0,3
	2010/11	29884	8,4	6,6	11,2	19,0	1,4	5,4	1,7	2,7	0,7
	2014/15	20580	5,0	2,7	8,9	14,1	0,8	5,5	-	6,5	-
	2015/16	20516	5,0	2,7	9,0	14,5	0,8	5,3	-	4,8	-
Inne <i>Others</i>	2005/06	13209	2,2	1,1	3,9	6,6	-	5,3	1,4	0,9	0,1
	2010/11	8390	1,8	1,1	2,9	3,6	-	5,9	0,1	1,9	0,1
	2014/15	4599	1,0	0,5	1,8	2,5	-	2,9	-	1,4	-
	2015/16	5135	1,1	0,7	1,9	3,4	-	2,5	-	0,9	-

a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. b-d Łącznie ze szkołami: b – specjalnymi przysposabiającymi do pracy w roku szkolnym 2005/06, c – w latach szkolnych 2005/06-2013/14 uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, d – technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. e Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegów nauczycielskich, nauczycielskich kolegów języków obcych i kolegów pracowników służb społecznych. f Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In the 2005/06 school year as of 31 XII. b-d Including: b – special job-training schools in the 2005/06 school year, c – in 2005/06-2013/14 school years supplementary general secondary schools, d – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. e Since 2010/2011 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work. f Conducted during the hours which are at the disposal of headperson.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 6 (130). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH^a**
STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS^a

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total students at school					
		gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational	liceach ogólnokształ- cących ^b general secon- dary ^b	liceach profilowanych specialized secondary	technikach ^c technical secon- dary ^c	
Angielski English	2005/06	14514	55,8	26,3	68,4	9,1	38,8
	2010/11	16804	93,7	100,0	84,2	55,6	64,2
	2014/15	13219	93,9	100,0	91,4	-	69,6
	2015/16	11421	93,9	-	91,2	-	-
Niemiecki German	2005/06	5724	12,7	3,0	13,1	90,9	43,4
	2010/11	2442	5,5	-	8,6	33,3	26,0
	2014/15	875	-	-	5,7	-	16,1
	2015/16	477	-	-	4,0	-	-
Rosyjski Russian	2005/06	4832	38,7	70,7	19,4	-	18,0
	2010/11	1402	0,2	-	5,9	-	12,4
	2014/15	559	6,1	-	2,9	-	14,2
	2015/16	342	5,1	-	2,6	-	-
Inne Others	2005/06	29	-	-	0,2	-	-
	2010/11	54	0,1	-	0,3	-	-
	2014/15	-	-	-	-	-	-
	2015/16	-	-	-	-	-	-

^a Dane dotyczą nauczania obowiązkowego; w roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^{b, c} Łącznie ze szkołami: ^b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^c – technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Data concern obligatory education; in the 2005/06 school year as of 31 XII. ^{b, c} Including: ^b – supplementary general secondary schools, ^c – supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 7 (131). **KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI**^a
EDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06	2013/14	2014/15
	uczniowie <i>pupils and students</i>				absolwenci <i>graduates</i>		
Szkoły podstawowe	4698	3348	3395	3733	861	625	635
<i>Primary schools</i>							
w tym specjalne	2496	1681	1575	1626	523	328	320
<i>of which special</i>							
Gimnazja.....	3731	3041	2489	2450	1101	896	769
<i>Lower secondary schools</i>							
w tym specjalne	2476	1969	1442	1395	753	549	429
<i>of which special</i>							
Specjalne szkoły przysposabiające do pracy	289	620	720	661	51	145	190
<i>Special job-training schools</i>							
Zasadnicze szkoły zawodowe	1471	1064	940	828	450	226	248 ^b
<i>Basic vocational schools</i>							
w tym specjalne	1440	1023	851	734	440	220	234
<i>of which special</i>							
Licea ogólnokształcące ^c	386	239	297	309	114	74	71
<i>General secondary schools^c</i>							
w tym specjalne	117	78	99	92	25	19	19
<i>of which special</i>							
Licea profilowane	101	43	-	-	29	6	-
<i>Specialized secondary schools</i>							
w tym specjalne	55	38	-	-	19	-	-
<i>of which special</i>							
Technika ^d	96	99	131	154	31	10	29 ^b
<i>Technical secondary schools^d</i>							
w tym specjalne	64	64	49	35	21	6	23
<i>of which special</i>							
Szkoły policealne	17	16	16	16	4	7	9 ^b
<i>Post-secondary schools</i>							
w tym specjalne	13	13	16	16	-	7	9
<i>of which special</i>							

a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 11. b W przypadku szkół ogólnodostępnych dane dotyczą absolwentów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe, kwalifikacje w zawodzie lub egzamin dyplomowy. cd Łącznie z: c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2013/14), d – technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14) oraz ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a See general notes to the chapter, item 11. b In mainstream schools data concern graduates with a medical certificate on a need for special education, who passed exam certifying professional qualification, qualification to perform a job or graduation exam. cd Including: c – supplementary general secondary schools (until the 2013/14 school year), d – supplementary technical secondary schools (until the 2013/14 school year) as well as general art schools leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 8 (132). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII I OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE**
SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010	2014	2015	SPECIFICATION
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE^b <i>SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES^b</i>					
Ośrodki	30	25	22	22	Centres
Miejsca	1965	1509	1260	1118	Places
Wychowankowie	1547	990	755	704	Residents
w tym:					of which:
niewidomi i słabowidzący	41	44	40	40	blind and sight impaired
niesłyszący i słabosłyszący	192	128	83	73	deaf and hearing impaired
przewlekłe chorzy	21	-	-	-	chronically ill
z niepełnosprawnością ruchową ^c ...	2	1	3	4	motor-skill impaired ^c
z upośledzeniem umysłowym	1025	716	532	473	mentally disabled
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	188	2	-	-	socially maladjusted
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE <i>YOUTH EDUCATION CENTRES</i>					
Ośrodki	4	3	2	1	Centres
Miejsca	234	188	110	62	Places
Wychowankowie	213	181	59	50	Residents
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII <i>YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES</i>					
Ośrodki	2	8	10	10	Centres
Miejsca	-	338	468	491	Places
Wychowankowie	244	414	476	511	Residents
OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE <i>REHABILITATION-EDUCATION CENTRES</i>					
Ośrodki	3	3	3	3	Centres
Miejsca	-	102	106	107	Places
Wychowankowie	94	61	65	71	Residents
w tym:					of which:
z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim	17	39	44	46	with mental retardation-profound
z niepełnosprawnościami sprzężonymi	44	22	21	25	with multiple disability

a Stan w dniu 31 X. b Łącznie ze specjalnym ośrodkiem wychowawczym. c Od 2011 r. dotyczy wychowanków z niepełnosprawnością ruchową i afazją.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a As of 31 X. b Including the special educational center. c Since 2011 concerns motor-skill impaired residents and residents with aphasia.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 9 (133). **WYCHOWANIE POZASZKOLNE**
EXTRACURRICULAR EDUCATION

RODZAJE PLACÓWEK KIND OF INSTITUTIONS	Pla- cówki Insti- tutions	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^a Participants of permanent and temporary forms of pursuits ^a							
		ogółem total	informa- tycznych compu- ting	tech- nicz- nych tech- nical	przed- miot- owych subject	artysty- cznych arts	sporto- wych sports	tury- styczno- krajow- znow- czych tourism	innych others
OGÓŁEM 2005 ^b	26	73878	.	565	.	22234	8542	.	42537
TOTAL 2010	45	143545	12691	7996	28073	36175	24228	1124	33258
..... 2014	32	106502	2577	2109	27840	30187	8834	2585	32370
..... 2015	32	117868	2122	2183	31815	27160	8974	4087	41527
Pałace młodzieży Youth centres	1	17862	164	-	1730	5330	1535	1735	7368
Młodzieżowe domy kultury Youth community centres	14	62600	1799	1958	9730	21129	5683	1227	21074
Ogniska pracy pozaszkolnej ... Extracurricular interest groups	1	31232	129	-	18936	-	-	-	12167
Międzyszkolne ośrodki sportowe Inter-school sports centres	3	1296	-	-	-	-	1296	-	-
Pozostałe placówki Other institutions	13	4878	30	225	1419	701	460	1125	918

^a Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 X (w 2005 r. – od 1 XI) roku poprzedzającego rok badany do 30 IX (w 2005 r. – do 31 X) roku badanego. ^b Stan w dniu 31 X.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Systematic participation in extracurricular activities in period from 1 X (in 2005 – from 1 XI) of the year preceding the surveyed year to 30 IX (in 2005 – from 31 X) of the surveyed year. ^b As of 31 X.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 10 (134). **INTERNATY I BURS Y SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH**
(bez szkół specjalnych)
BOARDING-SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH AND
IN POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015/16		2005/06 ^a	2010/11	2014/15	2015/16		
	placówki esta- blish- ments	miejsca beds	korzystający boarders					
			ogółem total			w tym uczniowie of which pupils	na 100 miejsc per 100 beds	
OGÓŁEM	48	4332	3886	3294	3066	3085	2996	71
TOTAL								
Internaty Boarding schools	25	1914	2163	1450	1297	1175	1167	61
zasadnicze szkoły zawodowe i technika ^b basic vocational and technical secondary ^b	21	1682	2049	1216	1089	949	944	56
licea ogólnokształcące ^c general secondary ^c	4	232	114	234	208	226	223	97
Bursy Dormitories	23	2418	1723	1844	1769	1910	1829	79

^a Stan w dniu 31 X. ^{b,c} Łącznie ze szkołami: ^b — technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14), ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe, policealnymi, kolegiami nauczycielskimi, nauczycielskimi kolegiami języków obcych, kolegiami pracowników służb społecznych, ^c — uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2013/14).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a As of 31 X. ^{b, c} Including: ^b — supplementary technical secondary schools (until the 2013/14 school year), general art schools leading to professional certification, post-secondary schools, teacher training colleges, foreign language teacher training colleges, colleges of social work, ^c — supplementary general secondary schools (until the 2013/14 school year).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 11 (135). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE STUDENT DORMITORIES					
Domy	35	30	32	30	<i>Dormitories</i>
Miejsca	9409	8772	9134	8550	<i>Beds</i>
Korzystający:					<i>Boarding:</i>
studenci	7822	7849	7605	7792	<i>students</i>
w % ogółu studentów	5,9	6,3	8,1	8,8	<i>in % of total students</i>
uczestnicy studiów doktoranckich ^a	111	99	121	<i>students of doctoral studies^a</i>
w % ogółu uczestników	4,0	3,6	4,5	<i>in % of total students of doctoral studies</i>
STOŁÓWKI STUDENCKIE STUDENT CANTEENS					
Stołówki	6	5	5	3	<i>Canteens</i>
Miejsca	1044	980	670	506	<i>Places</i>

^a Bez uczestników studiów doktoranckich w placówkach naukowych Polskiej Akademii Nauk oraz instytutów naukowo-badawczych.

^a Excluding doctoral students of the scientific facilities of the Polish Academy of Sciences as well as research institutes.

TABL. 12 (136). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA^a**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING SCHOLARSHIPS^a

SZKÓŁY SCHOOLS	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16			
				ogółem ^b total ^b	w tym otrzymujący stypendia of which scholarships recipients		otrzymujący stypendia w % ogółu studentów danej grupy szkół scholarship recipients in % of total students of a given group of schools
					socjalne social	rektora dla najlepszych studentów vice- chancellor to the best students	
OGÓŁEM	32002	24869	17014	16028	8117	5144	18,0
TOTAL							
Uniwersytety	9703	8503	7266	6723	3540	2048	19,8
<i>Universities</i>							
Wyższe szkoły techniczne	3490	3483	3378	3424	1678	1259	16,2
<i>Technical universities</i>							
Wyższe szkoły ekonomiczne	12249	7150	3345	3152	1462	974	16,4
<i>Academies of economics</i>							
Wyższe szkoły pedagogiczne ...	604	305	25	-	-	-	-
<i>Teacher education schools</i>							
Uniwersytety medyczne	2491	1924	1474	1544	874	464	17,6
<i>Medical universities</i>							
Wyższe szkoły artystyczne	1602	1287	563	541	253	211	19,3
<i>Fine arts academies</i>							
Pozostałe szkoły wyższe	1863	2217	963	644	310	188	19,9
<i>Other schools</i>							

^a Łącznie z cudzoziemcami; w latach akademickich 2010/11 - 2014/15 bez stypendiów przyznawanych przez ministrów oraz stypendiów finansowanych z funduszy unijnych. ^b W podziale według rodzajów jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

^a Including foreigners; in the 2010/11- 2014/15 academic years excluding scholarships granted by ministers and scholarships financed from European funds. ^b In the division by type of scholarships one person may be included more than once.

TABL. 13 (137). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Szkoły	835	813	786	783	265	518
<i>Schools</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
sportowe i mistrzostwa sportowego <i>sports and athletic</i>	1	2	2	2	2	-
filialne	22	13	22	21	-	21
<i>branch</i>						
artystyczne ^a	2	2	2	2	2	-
<i>arts ^a</i>						
Pomieszczenia szkolne	9211	10562
<i>Classrooms</i>						
Oddziały	7772	7204	7525	8004	4342	3662
<i>Sections</i>						
Uczniowie	160512	132994	139734	150150	94060	56090
<i>Pupils</i>						
w tym kobiety	78224	64802	68332	73448	46035	27413
<i>of which females</i>						
w tym I klasa	23576	21969	31151	32636	20848	11788
<i>of which 1st grade</i>						
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>						
sportowe i mistrzostwa sportowego <i>sports and athletic</i>	318	774	769	805	805	-
filialne	507	222	750	824	-	824
<i>branch</i>						
artystyczne ^a	566	465	480	483	483	-
<i>arts ^a</i>						
Absolwenci	29703	22607	21351	.	.	.
<i>Graduates</i>						
w tym kobiety	14536	11106	10520	.	.	.
<i>of which females</i>						
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>						
sportowe i mistrzostwa sportowego <i>sports and athletic</i>	54	136	142	.	.	.
filialne	18	30	81	.	.	.
<i>branch</i>						
artystyczne ^a	106	70	72	.	.	.
<i>arts ^a</i>						
Liczba uczniów na: <i>Number of pupils per:</i>						
1 szkołę	192	164	178	192	355	108
<i>school</i>						
1 pomieszczenie szkolne	17	13
<i>classroom</i>						
1 oddział	21	18	19	19	22	15
<i>section</i>						

a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Concern schools simultaneously conducting the primary school programme.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 14 (138). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH
(excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Gimnazja	367	370	378	379	183	196
<i>Lower secondary</i>						
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>						
sportowe i mistrzostwa sportowego <i>sports and athletic</i>	3	3	6	8	8	-
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	3	2	4	5	4	1
<i>with job-training sections ^a</i>						
Pomieszczenia szkolne	4328	5042
<i>Classrooms</i>						
Oddziały	3833	3372	2933	2907	1804	1103
<i>Sections</i>						
Uczniowie	97642	77597	65572	64614	42102	22512
<i>Students</i>						
w tym kobiety	47285	37431	31622	31314	20484	10830
<i>of which females</i>						
w tym I klasa	31761	25381	21541	21838	14253	7585
<i>of which 1st grade</i>						
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>						
sportowe i mistrzostwa sportowego <i>sports and athletic</i>	395	432	1432	1756	1756	-
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	366	863	331	334	264	70
<i>with job-training sections ^a</i>						
Absolwenci	32212	25701	21452	.	.	.
<i>Graduates</i>						
w tym kobiety	15883	12645	10453	.	.	.
<i>of which females</i>						
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>						
sportowe i mistrzostwa sportowego <i>sports and athletic</i>	132	228	563	.	.	.
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	27	75	107	.	.	.
<i>with job-training sections ^a</i>						
Liczba uczniów na: <i>Number of students per:</i>						
1 szkołę	266	210	173	170	230	115
<i>school</i>						
1 pomieszczenie szkolne	23	15
<i>classroom</i>						
1 oddział	25	23	22	22	23	20
<i>section</i>						

^a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Based on 6th grade primary school.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 15 (139). **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Szkoły	79	85	81	77	Schools
Oddziały	387	449	434	414	Sections
Uczniowie	10493	10679	8804	8144	Students
w tym kobiety	2600	2849	2519	2312	of which females
w tym I klasa	4158	4136	2939	2832	of which 1 st grade
Absolwenci	3423	3619	2712	.	Graduates
w tym kobiety	962	1074	774	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 16 (140). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH
 DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH
(excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2014/15	2015/16	2014/15 ^b	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students		absolwenci graduates	
OGÓŁEM..... TOTAL	8804	8144	1196	
Artystyczna	66	63	4	Arts
Biznesu i administracji	686	559	146	Business and administration
Inżynieryjno-techniczna	3856	3544	519	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa.....	849	857	84	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa.....	978	906	196	Architecture and building
Rolnicza	57	50	17	Agriculture
Usług dla ludności	2312	2165	230	Personal services

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification or qualification to perform a job.

Source: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 18–20

Od roku szkolnego 2012/13 nie jest prowadzony nabór do klas I w uzupełniających liceach ogólnokształcących, liceach profilowanych i technikach uzupełniających, patrz uwagi ogólne działu, ust. 7.

Note to tables 18–20

Since the 2012/13 school year there has been no admittance to the 1st grades of supplementary general secondary schools, specialized secondary schools and supplementary technical secondary schools, see general notes to the chapter, item 7.

TABL. 17 (141). LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)
GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Szkoły	174	165	153	152	Schools
Oddziały	1719	1567	1318	1269	Sections
Uczniowie	50096	42686	34754	32914	Students
w tym kobiety	30124	26146	21543	20481	of which females
w tym I klasa	17282	14374	11082	10619	of which 1 st grade
Absolwenci.....	15793	13628	11709	.	Graduates
w tym kobiety	9630	8377	7239	.	of which females

^a Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi; patrz uwagi ogólne działu, ust. 7, pkt 3.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary general secondary schools; see general notes to the chapter, item 7, point 3.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 18 (142). LICEA PROFILOWANE DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)
SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2013/14	2014/15	SPECIFICATION
Szkoły	91	33	14	-	Schools
Oddziały	411	113	23	-	Sections
Uczniowie	11034	2897	558	-	Students
w tym kobiety	6004	1859	371	-	of which females
w tym I klasa	3457	787	-	-	of which 1 st grade
Absolwenci	3682	1116	519	.	Graduates
w tym kobiety	1979	688	341	.	of which females

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 7, pkt 3.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a See general notes to the chapter, item 7, point 3.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 19 (143). TECHNIKA^a DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Szkoły	201	121	115	115	Schools
Oddziały	1140	1299	1310	1316	Sections
Uczniowie	29837	30616	30445	30478	Students
w tym kobiety	11310	11675	11723	11633	of which females
w tym I klasa	9195	8700	8482	8620	of which 1 st grade
Absolwenci	6726	6762	6622	.	Graduates
w tym kobiety	2679	2642	2643	.	of which females

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14); patrz uwagi ogólne działu, ust. 7, pkt 3.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary technical secondary schools (until the 2013/14 school year); see general notes to the chapter, item 7, point 3.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 20 (144). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW^a DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2014/15	2015/16	2014/15 ^b	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students		absolwenci graduates	
OGÓŁEM	30445	30478	4184	TOTAL
w tym:				of which:
Artystyczna	113	92	16	Arts
Spoleczna	2551	2429	489	Social and behavioural science
Biznesu i administracji	4304	3938	607	Business and administration
Nauk o środowisku	142	107	24	Environment
Fizyczna ^c	161	41	-	Physical sciences ^c
Technologii teleinformacyjnych	5174	5548	588	Information and communication technologies
Inżynieryjno-techniczna	7360	7678	744	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	602	542	50	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	2202	2091	365	Architecture and construction
Rolnicza	815	792	118	Agriculture
Leśna	82	76	3	Forestry
Weterynaryjna	359	365	53	Veterinary
Usług dla ludności	6373	6039	1016	Personal services
Usług transportowych	207	705	111	Transport services

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie. ^c Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification or qualification to perform a job. ^c Among others: physics, chemistry, geology.

Source: data of the Ministry of National Education

TABL. 21 (145). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
LEVEL ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIEDAJĄCE UPRAWNIEŃ ZAWODOWYCH LEVEL ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	19	29	31	29	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	17	27	29	27	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	3763	3265	3215	3183	Students
w tym kobiety	2320	2000	2086	2112	of which females
Absolwenci	521	392	418	.	Graduates
w tym kobiety	335	240	277	.	of which females

TABL. 21 (145). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)**
LEVEL ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE <i>LEVEL ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION</i>					
Szkoły	14	23	21	19	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	8	15	14	12	<i>of which schooling only in the art subjects</i>
Uczniowie	1357	1517	1567	1513	Students
w tym kobiety	857	982	1079	1039	<i>of which females</i>
Absolwenci.....	171	199	202	.	Graduates
w tym kobiety	104	130	143	.	<i>of which females</i>
W tym OGÓLNOKSZTAŁCĄCE SZKOŁY ARTYSTYCZNE <i>of which GENERAL ART SCHOOLS</i>					
Szkoły	6	8	7	7	Schools
Uczniowie	701	725	849	874	Students
w tym kobiety	453	496	630	657	<i>of which females</i>
Absolwenci.....	102	133	129	.	Graduates
w tym kobiety	64	89	97	.	<i>of which females</i>

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 22 (146). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Szkoły	212	184	164	166	Schools
Oddziały	943	948	804	803	Sections
Uczniowie	22017	21551	20066	20022	Students
w tym kobiety	11824	12654	13252	13337	<i>of which females</i>
Absolwenci	6651	5135	5532	.	Graduates
w tym kobiety	4008	3306	3896	.	<i>of which females</i>

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 23 (147). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych) WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2014/15	2015/16	2014/15 ^b	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students		absolwenci graduates	
OGÓŁEM	20066	20022	3320	TOTAL
w tym:				of which:
Pedagogiczna	368	89	213	Education
Artystyczna	438	665	107	Arts
Spoleczna	81	134	23	Social and behavioural science
Dziennikarstwa i informacji	135	144	14	Journalism and information
Biznesu i administracji	4623	4550	593	Business and administration
Technologii teleinformatycznych	1307	1373	97	Information and communication technologies
Inżynieryjno-techniczna	190	236	66	Engineering and engineering trades
Architektury i budownictwa	31	19	3	Architecture and construction
Weterynaryjna	239	261	82	Veterinary
Medyczne	3267	3943	966	Health
Opieki społecznej	836	627	178	Welfare
Usług dla ludności	2197	2376	425	Personal services
Higieny i bezpieczeństwa pracy	4632	4092	325	Hygiene and occupational health services
Ochrony i bezpieczeństwa	945	831	91	Security services
Usług transportowych	56	27	24	Transport services
Pozostałe podgrupy	-	655	113	Other narrow fields

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification or qualification to perform a job.

Source: data of the Ministry of National Education

TABL. 24 (148). **SZKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły Schools	Nauczyciele akademicki ^a Academic teachers ^a	Studenci Students	Absolwenci ^b Graduates ^b	SPECIFICATION
OGÓŁEM					TOTAL
2005/06	27	7180	131487	26362	
2010/11	31	7418	123964	33793	
2014/15	30	6313	94249	23223	
2015/16	26	6226	89063	.	
Uniwersytety	1	2159	33909	9234	Universities
Wyższe szkoły techniczne ...	2	1396	21090	4588	Technical universities
Wyższe szkoły ekonomiczne	6	608	19224	5528	Academies of economics
Uniwersytety medyczne	1	1265	8801	1727	Medical universities
Wyższe szkoły artystyczne	4	589	2806	786	Fine arts academies
Pozostałe szkoły wyższe	12	209	3233	1360	Other higher education institutions

^a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 16. ^b W podziale według typów szkół – z roku akademickiego 2013/14.

^a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes to the chapter, item 16. ^b According to type of school – from 2013/14 academic year.

TABL. 25 (149). **FILIE, ZAMIEJSCOWE PODSTAWOWE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE ORAZ ZAMIEJSCOWE OŚRODKI DYDAKTYCZNE SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG LOKALIZACJI**
BRANCHES SECTIONS, BASIC ORGANIZATIONAL UNITS IN ANOTHER LOCATION AS WELL TEACHING CENTRES IN ANOTHER LOCATION OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY PLACE OF RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Filie i zamiejscowe podstawowe jednostki organizacyjne <i>Branch sections and basic organizational units in another location</i>	Zamiejscowe ośrodki dydaktyczne <i>Teaching centres in another location</i>	Studenci ^a Students ^a	Absolwenci ^{ab} Graduates ^{ab}
O G Ó Ł E M	21	3	10876	2348
2005/06				
2010/11	25	51	17270	6127
2014/15	25	21	10056	2083
2015/16	23	10	10080	.
lokalizacja według województw: <i>residence by voivodships:</i>				
Dolnośląskie	1	1	130	61
Kujawsko – pomorskie.....	3	1	411	195
Łódzkie ^c	5	2	1725	381
Małopolskie.....	2	1	467	70
Mazowieckie	3	-	5965	1056
Podkarpackie	1	1	72	58
Podlaskie	-	-	-	-
Pomorskie	-	1	-	16
Śląskie	1	1	106	66
Świętokrzyskie	1	1	-	38
Wielkopolskie.....	4	-	863	284
Zachodniopomorskie	2	1	351	136

^a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^b W podziale według województw – z roku akademickiego 2013/14. ^c Do województwa łódzkiego doliczeni zostali studenci i absolwenci wydziału zamiejscowego w Londynie oraz ośrodka dydaktycznego w Dublinie.

U w a g a. Ponadto w roku akademickim 2014/15 na terenie województwa łódzkiego funkcjonowały 2 filie i zamiejscowe podstawowe jednostki organizacyjne oraz 3 zamiejscowe ośrodki dydaktyczne (2049 studentów i 820 absolwentów) uczelni mających siedzibę jednostki macierzystej poza województwem łódzkim.

^a Also shown in the other tables regarding students and graduates. ^b In the division by voivodships – from 2013/14 academic year. ^c Number of students in Łódzkie voivodship has been increased with students and graduates of basic organizational units in another location in London and teaching centre in Dublin.

Note. Moreover, in 2014/15 academic year in Łódzkie voivodship there were 2 branch sections and basic organizational units in another location as well as 3 teaching centres in another location (2049 students and 820 graduates) which headquarters were located outside the territory of Łódzkie voivodship.

TABL. 26 (150). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS
AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ TYPE OF SCHOOLS	Ogółem Grand total	W tym kobiety Of which females	Z liczby ogółem na studiach Of total number at study forms				
			stacjonarnych ^a full-time programmes ^a		niestacjonarnych ^b part-time programmes ^b		
			razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females	
OGÓŁEM.....	2005/06	131487	75639	50589	27963	80898	47676
TOTAL	2010/11	123964	75815	54338	32173	69626	43642
	2014/15	94249	56598	55601	33380	38648	23218
	2015/16	89063	53413	55355	33254	33708	20159
Uniwersytety		33909	22468	26556	17561	7353	4907
<i>Universities</i>							
Wyższe szkoły techniczne.....		21090	8225	15347	6574	5743	1651
<i>Technical universities</i>							
Wyższe szkoły ekonomiczne.....		19224	12564	2198	1388	17026	11176
<i>Academies of economics</i>							
Uniwersytety medyczne.....		8801	6126	7958	5594	843	532
<i>Medical universities</i>							
Wyższe szkoły artystyczne.....		2806	1890	2208	1463	598	427
<i>Fine arts academies</i>							
Pozostałe szkoły wyższe.....		3233	2140	1088	674	2145	1466
<i>Other higher education institutions</i>							

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: a – dziennych, b – wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.

a, b Data 2005/06 academic years concern: a – day study system, b – evening, weekend and extramural study system.

TABL. 27 (151). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND
TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ TYPE OF SCHOOLS	Ogółem Grand total	W tym kobiety Of which females	Z liczby ogółem na studiach Of total number at study forms				
			stacjonarnych ^a full-time programmes ^a		niestacjonarnych ^b part-time programmes ^b		
			razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females	
OGÓŁEM.....	2005/06	26362	17395	7547	4590	18815	12805
TOTAL	2010/11	33793	23322	12114	7749	21679	15573
	2014/15	23223	15670	12920	8518	10303	7152
Uniwersytety		9234	6634	6796	4856	2438	1778
<i>Universities</i>							
Wyższe szkoły techniczne.....		4588	2192	3408	1702	1180	490
<i>Technical universities</i>							
Wyższe szkoły ekonomiczne.....		5528	3944	329	155	5199	3789
<i>Academies of economics</i>							
Uniwersytety medyczne.....		1727	1334	1506	1191	221	143
<i>Medical universities</i>							
Wyższe szkoły artystyczne.....		786	514	548	357	238	157
<i>Fine arts academies</i>							
Pozostałe szkoły wyższe.....		1360	1052	333	257	1027	795
<i>Other higher education institutions</i>							

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: a – dziennych, b – wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.

a, b Data 2005/06 academic years concern: a – day study system, b – evening, weekend and extramural study system.

TABL. 28 (152). **CUDZOZIEMCY^a — STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
FOREIGNERS^a — STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci Students		Absolwenci ^b Graduates ^b		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
OGÓŁEM	530	242	50	26	TOTAL
2005/06	1136	523	203	101	
2010/11	1926	873	268	142	
2014/15	2484	1143	.	.	
studia: stacjonarne	2309	1060	222	117	studies: full-time
niestacjonarne	175	83	46	25	part-time
Uniwersytety	956	502	116	65	Universities
Wyższe szkoły techniczne	630	213	39	16	Technical universities
Wyższe szkoły ekonomiczne	96	69	42	24	Academies of economics
Uniwersytety medyczne	570	234	32	16	Medical universities
Wyższe szkoły artystyczne	188	102	26	14	Fine arts academies
Pozostałe szkoły wyższe	44	23	13	7	Other higher education institutions

^a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^b W podziale według form studiów i typów szkół – z roku akademickiego 2014/15.

^a Also shown in the other tables regarding students and graduates. ^b According to study forms and type of school – from 2014/15 academic year.

TABL. 29 (153). **NAUCZYCIELE AKADEMICKY^a W SZKOŁACH WYŻSZYCH**
ACADEMIC TEACHERS^a IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
------------------	---------	---------	---------	---------------

OGÓŁEM
TOTAL

OGÓŁEM	7418	6313	6226	GRAND TOTAL
Profesorowie	1844	1591	1599	Professors
w tym z tytułem naukowym ^b	224	201	217	of which titled only ^b
Docenci	30	22	16	Assistant professors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	-	1	1	of which with scientific degree of habilitated doctor ^c (HD)
Adiunkci	3059	2719	2611	Tutors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	186	337	374	of which with scientific degree of habilitated doctor ^c (HD)
Asystenci	1011	699	725	Assistant lecturers
Pozostali	1474	1283	1274	Others

W tym KOBIETY
Of which FEMALES

RAZEM	3446	3012	3011	TOTAL
Profesorowie	541	507	524	Professors
w tym z tytułem naukowym ^b	48	72	74	of which titled only ^b
Docenci	9	4	2	Assistant professors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	-	-	-	of which with scientific degree of habilitated doctor ^c (HD)
Adiunkci	1463	1353	1329	Tutors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	82	147	172	of which with scientific degree of habilitated doctor ^c (HD)
Asystenci	572	422	434	Assistant lecturers
Pozostali	870	726	722	Others

^a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne działu, ust.16. ^b Profesorowie nadzwyczajni z tytułem naukowym profesora.

^a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes to the chapter, item 16. ^b Associate professors with scientific title of professor. ^c The habilitated doctors degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 30 (154). **STUDIA PODYPLOMOWE I DOKTORANCKIE**
POSTGRADUATE AND DOCTORAL STUDIES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010/11	2014/15	2015/16	2010/11	2014/15	2015/16	2010/11	2014/15	2015/16
	słuchacze studiów podyplomowych ^a <i>students of postgraduate studies^a</i>			wydane świadectwa słuchaczom studiów podyplomowych <i>certificates issued to students of postgraduate studies</i>			uczestnicy studiów doktoranckich <i>students of doctoral studies</i>		
OGÓŁEM..... TOTAL	9336	7025	7338	7338	6100	5131	2754	2731	2670
w tym kobiety..... <i>of which females</i>	6661	5549	5850	4825	4606	3952	1565	1548	1524
Uniwersytety	2759	1732	1704	1952	1570	1417	1217	1310	1179
<i>Universities</i>									
Wyższe szkoły techniczne	2389	621	792	2434	873	475	591	698	677
<i>Technical universities</i>									
Wyższe szkoły ekonomiczne	1238	2375	2586	852	1697	1392	-	-	-
<i>Academies of economics</i>									
Wyższe szkoły pedagogiczne	86	-	-	26	16	-	-	-	-
<i>Teacher education schools</i>									
Uniwersytety medyczne	129	50	25	62	26	48	858	556	592
<i>Medical universities</i>									
Wyższe szkoły artystyczne	143	259	286	77	245	200	36	134	186
<i>Fine arts academies</i>									
Pozostałe szkoły wyższe	2574	1972	1945	1917	1660	1599	-	-	-
<i>Other higher education institutions</i>									
Instytuty badawcze (inne niż PAN).....	18	16	-	18	13	-	-	-	36
<i>Research institutes (other than PAN)</i>									
Jednostki Polskiej Akademii Nauk.....	-	-	-	-	-	-	52	33	-
<i>Scientific units of the Polish Academy of Sciences</i>									

a Dla studiów trwających: do 1 roku - stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej - stan w dniu 31 XII.

a For studies lasting: up to 1 year - as of beginning of the academic year, 1 year and longer - as of 31 XII.

TABL. 31 (155). **STUDIA PODYPLOMOWE WEDŁUG PODPODGRUP KIERUNKÓW STUDIÓW W ROKU AKADEMICKIM 2015/16**
POSTGRADUATE STUDIES BY NARROW FIELDS OF EDUCATION IN THE 2015/16 ACADEMIC YEAR

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	Sluchacze Students	Wydane świadczenia ^b	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^c
OGÓŁEM	7338	5131	TOTAL
Pedagogiczna	3134	1456	Education
Programów i kwalifikacji związanych ze sztuką i przedmiotami humanistycznymi nieokreślonymi dalej ...	2	4	Programms or qualificiation related with arts and humanities not futher defined
Artystyczna	366	258	Arts
Humanistyczna (z wyłączeniem języków) ...	309	608	Humanities (except languages)
Językowa	47	29	Languages
Spoleczna	329	302	Social and behavioural sciences
Biznesu i administracji	1214	887	Business and administration
Prawna	476	346	Law
Nauk przyrodniczych, matematyki i statystyki nieokreślonych dalej	25	23	Natural sciences, mathematics and statistics not futher defined
Biologiczna	26	-	Biological and related sciences
Nauk o środowisku	47	24	Environment
Fizyczna	83	66	Physical sciences
Matematyczna i statystyczna	33	23	Mathematic and statistics
Technologii teleinformacyjnych	141	219	Information and Communication Technologies (ICTs)
Inżynierijno-techniczna	55	51	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	-	27	Manufacturing and processing
Rolnicza	66	31	Agriculture
Medyczna	452	335	Health
Opieki społecznej	49	33	Welfare
Usług dla ludności	26	47	Personal services
Higieny i bezpieczeństwa pracy	458	333	Hygiene and occupational health services
Ochrony i bezpieczeństwa	-	22	Security services
Usług transportowych	-	7	Transport services

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). b Z poprzedniego roku akademickiego.

a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). b From the previous academic year.

TABL. 32 (156). **STUDIA DOKTORANCKIE WEDŁUG DZIEDZIN NAUKI**
DOCTORAL STUDIES BY FIELDS OF SCIENCE

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a FIELDS OF EDUCATION ^a	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06 ^b	2010/11	2014/15	2015/16
	uczestnicy studiów doktoranckich students of doctoral studies				liczba wszczętych przewodów doktorskich number of opened Ph.D. courses			
OGÓŁEM..... TOTAL	1876	2754	2731	2670	563	474	311	305
w tym kobiety of which females	926	1565	1548	1524	324	290	190	184
Nauki humanistyczne Humanities science	226	422	352	312	98	59	49	58
Nauki społeczne Social science	-	-	79	75	-	-	7	3
Nauki ekonomiczne Economics science	276	275	281	255	28	11	11	19
Nauki prawne..... Law science	155	256	291	262	22	10	22	18
Nauki matematyczne..... Mathematics science	38	43	56	46	5	2	12	4
Nauki fizyczne..... Physics science	39	32	38	31	11	4	2	8
Nauki chemiczne Chemistry science	68	153	174	175	29	30	39	27
Nauki biologiczne Life science	97	106	131	119	42	22	19	17
Nauki o ziemi Earth science	53	49	48	42	8	10	7	4
Nauki techniczne Technical science	628	524	591	575	208	99	76	71
Nauki medyczne Medical science	275	822	507	537	101	214	57	59
Nauki farmaceutyczne Pharmaceutical science	21	36	19	26	11	9	2	2
Nauki o zdrowiu Health science	-	-	30	29	-	-	6	3
Sztuki filmowe..... Film arts	-	-	76	92	-	-	-	-
Sztuki muzyczne..... Music arts	-	36	20	24	-	4	2	11
Sztuki plastyczne..... Fine arts	-	-	21	48	-	-	-	1
Sztuki teatralne..... Theatre arts	-	-	17	22	-	-	-	-

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). b Bez cudzoziemców.
a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). b Excluding foreigners.

TABL. 33 (157). **SZKOŁY DLA DOROSŁYCH**
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools	Oddziały Sections	Uczniowie Students		Absolwenci Graduates		
			ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
Szkoły podstawowe <i>Primary schools</i>	2005/06	1	1	17	4	5	2
	2010/11	-	-	-	-	-	-
	2014/15	-	-	-	-	-	-
	2015/16	-	-	-	-	-	-
Gimnazja..... <i>Lower secondary schools</i>	2005/06	8	31	672	179	128	36
	2010/11	9	49	1010	310	167	59
	2014/15	9	42	851	287	218	89
	2015/16	10	38	708	238	.	.
Zasadnicze szkoły zawodowe <i>Basic vocational schools</i>	2005/06	3	12	101	42	14	1
	2010/11	5	10	62	43	16	13
	2014/15	1	1	3	2	3	2
	2015/16	-	-	-	-	-	-
Licea ogólnokształcące ^a <i>General secondary schools ^a</i>	2005/06	154	859	16148	6555	5213	2471
	2010/11	227	806	15822	6780	4031	1906
	2014/15	122	498	12998	5509	3515	1660
	2015/16	117	469	11796	4956	.	.
Licea profilowane..... <i>Specialized secondary schools</i>	2005/06	2	11	393	167	70	20
	2010/11	2	7	153	97	67	39
	2014/15	-	-	-	-	-	-
	2015/16	-	-	-	-	-	-
Technika ^b <i>Technical secondary schools ^b</i>	2005/06	107	359	7110	1876	2710	772
	2010/11	64	245	3726	904	701	175
	2014/15	37	62	889	166	511	95
	2015/16	-	-	-	-	-	-

a, b Łącznie z: a - uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2013/14), b - technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a, b Including: a – supplementary general secondary schools (until the 2013/14 school year), b - supplementary technical secondary schools (until the 2013/14 school year).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 34 (158). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE**
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11 ^a	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Placówki	1043	1172	1303	1257	Establishments
miasta	429	531	641	605	urban areas
wieś	614	641	662	652	rural areas
Przedszkola	486	549	636	655	Nursery schools
w tym specjalne	4	7	15	17	of which special
miasta	348	388	465	480	urban areas
wieś	138	161	171	175	rural areas
Oddziały przedszkolne przy szko- łach podstawowych	557	562	554	495	Pre-primary sections of primary schools
Zespoły wychowania przedszkol- nego	x	16	7	7	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	45	106	100	Pre-primary points
Miejsca:					Places:
Przedszkola	45459	51641	61578	61022	Nursery schools
w tym specjalne	406	166	444	453	of which special
miasta	38776	42317	50302	49711	urban areas
wieś	6683	9324	11276	11311	rural areas
Zespoły wychowania przedszkol- nego	x	290	162	148	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	982	2461	2456	Pre-primary points
Dzieci	52510	65499	76614	70308	Children
miasta	38133	46371	53030	48487	urban areas
wieś	14377	19128	23584	21821	rural areas
w tym w wieku: 6 lat	22858	18937	13426	6031 ^b	of which: aged 6
5 lat	12620	18493	25150	24467	aged 5
Przedszkola	41874	51558	58733	55783	Nursery schools
w tym specjalne	102	142	315	312	of which special
miasta	35625	42219	48039	45643	urban areas
wieś	6249	9339	10694	10140	rural areas
w tym w wieku: 6 lat	14048	11452	7936	3569	of which: aged 6
5 lat	11292	14325	17566	17843	aged 5
Oddziały przedszkolne przy szko- łach podstawowych	10636	12743	15899	12607	Pre-primary sections of primary schools
w tym w wieku 6 lat	8810	7485	5437	2396	of which aged 6
Zespoły wychowania przedszkol- nego	x	275	134	121	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	923	1848	1797	Pre-primary points
Dzieci w placówkach wychowa- nia przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:					Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:
3—6 lat	569	694	841	.	3—6
3—5	426	643	808	847	3—5
6 lat	977	857	517	.	6
5 lat	548	824	953	972	5
Dzieci w przedszkolach na:					Children attending nursery schools per:
1000 dzieci w wieku:					1000 children aged:
3—6 lat	454	547	562	.	3—6
3—5 lat	402	564	650	687	3—5
1 przedszkole	86	94	92	85	Nursery school
100 miejsc	92	100	95	91	100 places

^a Bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą. ^b Dotyczy dzieci, którym odroczono spełnianie obowiązku szkolnego po zasięgnięciu opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Excluding pre-primary education in the units performing health care activities. ^b Concern children obliged to attend to the primary school who received opinion of the psychological and educational clinic about lack of school readiness

Source: data of the Ministry of National Education.

DZIAŁ XI

OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Dane o ochronie zdrowia — jeśli nie zaznaczono inaczej — podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej i spraw wewnętrznych i administracji oraz do 2011 r. — Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego; z wyłączeniem ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Podstawę prezentowanych w dziale danych o ochronie zdrowia stanowią:

- 1) ustawa z dnia 15 IV 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1638), która zastąpiła ustawę o zakładach opieki zdrowotnej. Ustawa określa m.in. zasady wykonywania działalności leczniczej oraz zasady funkcjonowania placówek leczniczych.

Prezentowane w dziale dane dotyczą placówek (do 2011 r. zakładów opieki zdrowotnej) wykonujących działalność leczniczą w zakresie:

a) ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie łącznie z: ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi),

b) stacjonarnej opieki zdrowotnej (szpitale — ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, oddziały opieki paliatywnej sanatoria).

Na mocy wymienionej ustawy działalność lecznicza może być też wykonywana przez praktyki zawodowe (indywidualne lub grupowe) — lekarzy, lekarzy dentyistów oraz pielęgniarek lub położnych (do 2011 r. regulowane odrębnymi ustawami);

- 2) ustawa z dnia 15 VII 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1251);
- 3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyisty (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 464);
- 4) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 581), która reguluje zakres i warunki udzielania świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia;
- 5) ustawa z dnia 28 VII 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 879);
- 6) ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 757, z późniejszymi zmianami), która określa zasady organizacji funkcjonowania i finansowania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego; dane za 2005 r. podano zgodnie z ustawą z dnia 25 VII 2001 r. (Dz. U. Nr 113, poz. 1207),

CHAPTER XI

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data concerning health care — unless otherwise stated — are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration and until 2011 — the Internal Security Agency; excluding health care in prisons.

2. The bases of data presented in this chapter of the health care are provided by:

- 1) the Law on Health Care Activities, dated 15 April 2011 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1638), replacing the Law on Care Health Facilities. The law specifies, among other, the rules of performing health care activities and the functioning of health care units.

Data presented in the chapter concerns the units (until 2011 — health care facilities) performing health care activities in the following areas:

a) out-patient health care (out-patient departments including: health centres, clinics, ambulatory, departments and infirmaries, diagnostic facilities and medical diagnostic laboratories),

b) in-patient health care (hospitals- general, psychiatric and health resorts, detoxification centres: addiction recovery centres, regional centres of forensic psychiatry, chronic medical care homes, nursing homes, hospices, palliative care wards and sanatoria).

Under the said law, health care activity can be carried out also by professional practices (individual or group) — doctors, dentist and nurses or midwives (until 2011 governed by separate laws);

- 2) the Law on the Nursing and Midwifery Professions, dated 5 July 2011 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1251);
- 3) the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996 (uniform text Journal of Laws 2015 item 464);
- 4) the Law on Health Care Services Financed from Public Funds dated 27 August 2004 (uniform text Journal of Laws 2015 item 581), governing the provision conditions and the scope of health services, the rules and the method of their financing and the activities of the National Health Fund;
- 5) the Law on Health Resort Treatment, Health Resorts, The Areas of Health resort Protection and Health Resort Gminas, dated 28 July 2005 (uniform text Journal of Laws 2016 item 879);
- 6) the Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 September 2006 (uniform text Journal of Laws 2013, item 757, with later amendments), specifying the organizational rules, the functioning and financing of the State Emergency Medical Services; data for 2005 — law dated 25 July 2001 (Journal of Laws No. 113, item 1207),

7) ustawa z dnia 6 IX 2001 r. prawo farmaceutyczne (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 45, poz. 271, z późniejszymi zmianami).

3. Dane o **pracownikach medycznych** dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, (od 2006 r.) praktykach zawodowych, aptekach oraz (od 2005 r.) domach i zakładach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy (osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz, łącznie z osobami odbywającymi staż).

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.

Przez pielęgniarkę należy rozumieć też pielęgniarza, a przez położną – również położnego.

4. Dane o **specjalistach** dotyczą lekarzy i lekarzy dentyistów ze specjalizacją II stopnia oraz posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 I 2013 r. w sprawie specjalizacji lekarskich i lekarzy dentyistów (Dz. U. Nr 213 poz. 26).

5. **Porady udzielone** przez lekarzy i lekarzy dentyistów podaje się łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.

6. Dane o **szpitalach** obejmują placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie.

Dane dotyczące stacjonarnej opieki zdrowotnej nie obejmują opieki dziennej.

7. Dane o **łóżkach** w placówkach **stacjonarnej opieki zdrowotnej** dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych, zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

8. W szpitalach ogólnych (tabl. 5) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 V 2012 r. (Dz. U. 2012, poz. 594). Do **oddziałów chirurgicznych** zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, urologię, chirurgię szczękową i kardiochirurgię oraz inne o charakterze chirurgicznym; do **oddziałów zakaźnych** — oddziały obserwacyjno-zakaźne; do **oddziałów gruźlicy i chorób płuc** — oddziały pulmonologiczne.

Dane o szpitalach psychiatrycznych nie obejmują oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych.

9. **Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze** udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im produkty lecznicze i wyroby medyczne.

10. **Lecznictwo uzdrowiskowe** obejmuje szpitale i sanatoria, działające na obszarze uzdrowiska, wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim właściwości naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

7) *the Pharmaceutical Law, dated 6 IX 2001 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 45, item 271, with later amendments).*

3. *Data regarding medical personnel concern persons employed in: units engaged in medical activities, (since 2006) professional practices, pharmacies and social welfare homes and (since 2005) facilities, nurseries and children's clubs.*

Data includes persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character (these persons are counted once regardless of the time worked), including persons undergoing internships.

Data concern working directly with a patient, i.e. excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local self-government administration and the National Health Fund.

A nurse should be understood also as a male nurse and midwife – also as a male midwife.

4. *Data on doctor specialists and dental specialists concern doctors with grade II specialization and with specialists title in proper medicine domains in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 2 January 2013 on Doctor and Dentist Specializations (Journal of Laws No. 213, item 26) with later amendments.*

5. *Consultations provided by doctors and dentists are presented together with preventive examinations also together with consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals and with the opinions of military medical commissions.*

6. *Data on hospitals comprises health care units, which until 2011 were treated as hospital branches.*

Data concerning in-patient health care do not include day-care.

7. *Data regarding beds in in-patient health care units concern permanent beds in patient rooms, either occupied or prepared to receive patients.*

Data regarding beds in general hospitals do not include day-time places in hospital wards and until 2007 places (beds and incubators) for newborns.

8. *In general hospitals (table 5), types of wards are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 17 May 2012 (Journal of Laws 2012, item 594). Included in surgical wards are: general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillo-facial and cardiosurgery as well as other surgical wards; in communicable diseases wards — communicable diseases wards; in tubercular and pulmonary wards — pulmonology wards.*

Data regarding psychiatric hospitals do not include psychiatric wards in general hospitals.

9. *Chronic medical care homes and nursing homes provide 24-hour health services the scope of nursing and rehabilitation of persons who do not require hospitalization, as well as provide them with medical products and medical devices.*

10. *Health resort treatment includes hospitals and sanatoria, operating in the areas of health resort protection, using in rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate in the areas where the facility is located.*

11. Dane dotyczące ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej obejmują działalność jednostek zgłoszonych do systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, lotnicze pogotowie ratunkowe, izby przyjęć).

Szpitalne oddziały ratunkowe od 8 XI 2011 r. funkcjonują na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 3 XI 2011 r. (Dz. U. Nr 237 poz. 1420); wcześniej, będąc komórkami organizacyjnymi szpitali, działały na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej.

12. Apteki ogólnodostępne nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony i są głównie usytuowane na terenach wiejskich.

13. Dane opracowano na podstawie wyników badań reprezentacyjnych, zgodnych z zaleceniami Eurostatu, „Europejskie Ankietowe Badanie Zdrowia”, którymi objęto w 2014 r. 28,8 tys. osób zamieszkałych w 12,2 tys. gospodarstw domowych.

Wyniki badań zostały uogólnione na ludność zamieszkałą w gospodarstwach domowych według stanu w dniu 31 XII.

14. Dane o zachorowaniach podaje się zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych, obowiązującą od dnia 1 I 1997 r. (X Rewizja).

Informacje o zachorowaniach na choroby zakaźne obejmują wszystkie przypadki zarejestrowane w województwie.

15. Dane o opiece nad dziećmi do lat 3 prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 4 II 2011 r. (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1217), na podstawie której opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego, sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię.

16. Dane dotyczące wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 VI 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (jednolity tekst Dz. U. 2016 poz. 575).

17. Placówka wsparcia dziennego wspiera funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny. Może być prowadzona w formie:

- opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
- specjalistycznej – organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię,
- pracy podwórkowej (od 2012) – realizowanej przez wychowawcę, polegającej na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych,
- w połączonych formach (od 2012 r.), tj. łączących zadania placówek opiekuńczych, specjalistycznych i pracy podwórkowej.

Wspieranie rodziny może być również prowadzone

11. Data concerning emergency medical services and first-aid includes units covered by the Stated Emergency Medical Service system (ambulance emergency rescue teams, hospital emergency wards, medical air rescue, admission rooms).

Hospital emergency wards since 8 November 2011 have operated on the basis of decree of the Ministry of Health, dated 3 November 2011 (Journal of Laws No. 237, item 1420); earlier operated on the basis of regulation of the health care facilities.

12. General available pharmacies do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined and are located in rural areas.

13. Data was prepared on the basis of sample surveys according to Eurostat guidelines “The European Health Interview Survey”, which in 2014 included 28,8 thous. persons living in 12,2 thous. households.

The results surveys were generalized to the population living in households as of 31 XII.

14. Data regarding disease incidence is given in accordance with the “International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems” valid since 1 I 1997 (ICD-10 Revision).

Information concerning incidents of infectious diseases includes all cases registered in the voivodship.

15. Data on childcare for children up to the age of 3 are presented according to the Law on 4 II 2011 (uniform text Journal of Laws 2015, item 1217). Child-care can be organized in the form of a nurseries as well as since 2011 – kids clubs, provided by day care and nanny.

16. Data concerning family support and foster care are presented according to the Law on Family Support and Foster Care System, dated 9 VI 2011 (uniform text Journal of Laws 2016, item 575).

17. Day-support centre — supports the family in its care and education functions. It may be operated in the form of:

- care centre, including interest circles, day-rooms, clubs, educational centres, provides a child with: care and education, assistance in learning, organisation of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests,
- specialist centre – organises sociotherapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implement an individual corrective programme, a psychocorrective or psychopreventive programme, in particular pedagogic, psychological and sociotherapy,
- street work (since 2012) – carries out motivating and sociotherapeutic activities,
- in a combination of forms (since 2012) i.e. combining tasks of general care, specialized and street work centres.

w formie poradnictwa specjalistycznego lub przez pracę asystenta rodziny, udzielającego pomocy rodzinie m.in. w poprawie ich sytuacji życiowej, w rozwiązaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi i w poszukiwaniu pracy zarobkowej.

18. Rodzinna piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowania dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych i religijnych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) **rodzina zastępcza:**

- a) spokrewniona,
- b) niezawodowa, umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa),
- c) zawodowa, umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa), w tym:
 - zawodowa specjalistyczna – umieszcza się w niej w szczególności: dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity, Dz. U. 2014, poz. 382, z późniejszymi zmianami), małoletnie matki z dziećmi,
 - zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego – przyjmuje dziecko na podstawie orzeczenia sądu w przypadku gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną na wniosek rodziców dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12a ustawy z dn. 29 VII 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1390),

2) **rodzinny dom dziecka** – w tym samym czasie może w nim przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa).

19. Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) placówki opiekuńczo-wychowawczej, która jest prowadzona jako placówka typu:
 - **interwencyjnego** – zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki,
 - **rodzinnego** – wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się; umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu; współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny,
 - **socializacyjnego** – zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwo-

Family support shall also be provided as a specialist guidance or through a family assistant, who assists in: improvement of family life situation, resolution of psychological and social issues and problems with upbringing children and searching for a job.

18. Family foster care shall be exercised in case when it is impossible for the parents to provide care and education for child. It guarantees a work with a family to make possibility for a child to return to its family, or when it is impossible – efforts aimed at child's adoption; preparation of child to live an independent and responsible life, satisfaction of children's emotional needs, in particular the needs related to welfare, healthcare, education, culture, recreation and religious.

The form of family foster care are the following:

1) **foster family:**

- a) related,
- b) non-professional – placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings),
- c) professional - placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings), including:
 - professional specialist shall receive in particular: children with a disability certificate, children on basis of the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 October 1982 (uniform text Journal of Laws 2014, item 382, with later amendments), underage mothers with children,
 - professional that performs the function of a family emergency house shall receive a child on the basis of a court ruling, case when a child was escorted by Police or Border Guard, upon consent of parents, child or another person in the case referred to in Article 12a of the Law on Counteracting Domestic Violence, dated 29 July 2005 (uniform text Journal of Laws 2015, item 1390),

2) **foster home** – placed in it may be not more than 8 children (except for numerous siblings).

19. Institutional foster care shall be exercised in the form of:

- 1) care and education centre shall be run as:
 - **an intervention** – provides immediate care for child in this crisis situation, especially if it is required for the centre to place the child under immediate care,
 - **a family** – educates children of various age groups, including adolescents and those becoming independent; enables common education and care for numerous siblings; cooperate with a family foster care coordinator and a family assistant,
 - **a socialization** – provides a child with full-time care and education, and fulfil its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious needs, implements a child assistance plan

- jowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne; realizuje przygotowany w współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi, zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych,
- **specjalistyczno-terapeutycznego** – sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności; wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii; wymagających wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych. Placówka zapewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne i terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym – odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne;
 - 2) **regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej** (od 2012 r.) – umieszczane są w niej dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji, i nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym samym czasie można w niej umieścić nie więcej niż 30 dzieci;
 - 3) **interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego** (od 2012 r.) – umieszcza się w nim dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ośrodku w tym samym czasie można umieścić nie więcej niż 20 dzieci.

20. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne.

Rodzaje domów i zakładów pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (tekst jednolity, Dz. U. 2016 poz. 930).

21. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

Zasiłek stały przysługuje osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Zasiłek okresowy przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek celowy przyznawany jest w celu m.in.: zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

prepared in cooperation with a family assistant, enables contacts with parents and other close persons, unless otherwise decided by a court, takes actions aimed at the child's return to a family, provides a child with access to education adjusted to its age development skills, provides a child with therapeutic actions, provides access to eligible healthcare services,

- **a specialist therapy** – provides care for a child with individual needs, in particular: a child with a disability certificate, a child requiring the application of special education methods and specialist therapy, a child requiring dealing with their developmental and emotional retardation. The centre provides educational, socio-therapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and therapeutic activities compensating for lacks in upbringing in a family and preparing for social life, as well as proper rehabilitation for disabled children;
- 2) **regional care and therapy centre** (since 2012) – a centre where children shall be placed, due to their health condition requiring specialist care and rehabilitation and cannot be placed in family foster care or care and education centre. The total number of 30 children at most be placed in a regional care and therapy centre at the same time;
- 3) **pre-adoptive intervention centre** (since 2012)- a centre where children up to 1 year old requiring special care shall be placed, who, waiting for adoption, cannot be covered by foster family. The total number of 20 children at most may be placed in the pre-adoptive intervention centre at the same time.

20. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions, for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons.

Types of social welfare homes and facilities are presented in according to the Law on Social Assistance dated 12 III 2004 (uniform text Journal of Laws 2016, item 930).

21. Data concerning social benefits are presented according to the Law on the Social Assistance dated 12 III 2004.

*A person entirely incapable of working due to age or disability is entitled to **permanent benefit**.*

*A person or a family is entitled to a **temporary benefit** because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.*

***Appropriated benefit** is offered in order to fulfil a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, covering burial costs. It may be given to person or family which incurred losses as a result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.*

TABL. 1 (159). **PRACOWNICY MEDYCZNI**^a
 Stan w dniu 31 XII
MEDICAL PERSONNEL^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
Lekarze	6895	6676	Doctors
w tym kobiety	3970	3909	of which women
Lekarze dentyści.....	906	875	Dentists
w tym kobiety.....	707	683	of which women
Farmaceuci.....	2093	2158	Pharmacists
w tym kobiety.....	1771	1824	of which women
Pielęgniarki	12718	12319 ^b	Nurses
Położne.....	1490	1528 ^c	Midwives
Fizjoterapeuci	1278	1234 ^d	Physiotherapists and rehabilitants
Diagności laboratoryjni ^e	479	441	Laboratory diagnosticians ^e

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 3. ^{b-d} W tym magistrzy: ^b – pielęgniarstwa – 1387, ^c – położnictwa – 233, ^d – fizjoterapii i rehabilitacji – 626. ^e Analitycy medyczni.

Ź r ó ł o: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, a w przypadku farmaceutów – tylko w zakresie pracujących w aptekach szpitalnych.

^a See general notes to the chapter, item 3. ^{b-d} Of which masters: ^b – of nursing – 1387, ^c – of midwifery – 233, ^d – of physiotherapy and rehabilitation – 626. ^e Medical analysts.

^{S o u r c e}: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and regard to pharmacists – only in the scope of the pharmacists employed with hospital's pharmacies.

TABL. 2 (160). **LEKARZE SPECJALIŚCI**^a
 Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALISTS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
LEKARZE OGÓŁEM.....	4501	4241	DOCTORS OF TOTAL
w tym specjaliści w zakresie:			of which specialists in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	295	265	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii ^{bc}	601	549	Surgery ^{bc}
Chorób płuc	100	101	Respiratory diseases
Chorób wewnętrznych	590	522	Internal diseases
Dermatologii ^c i wenerologii	80	75	Dermatology ^c and venereology
Kardiologii ^c	165	162	Cardiology ^c
Medycyny rodzinnej.....	450	404	General practitioners
Neurologii ^{cd}	160	142	Neurology ^{cd}
Okulistyki	164	149	Ophthalmology
Onkologii ^e	34	37	Oncology ^e

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 3 i ust. 4. ^b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, neurochirurgii i neurotraumatologii, chirurgii onkologicznej, plastycznej, szczękowo-twarzowej, kardiologii oraz chirurgii naczyniowej i urologii. ^c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. ^{d-e} Także: ^d – neuropatologii, ^e – patologii onkologicznej oraz onkologii i hematologii dziecięcej.

^a See general notes to the chapter, item 3 and item 4. ^b General surgery, paediatric, thoracic surgery, trauma and orthopaedic surgery, neurosurgery and neurotraumatological surgery, oncological, plastic, maxillo-facial surgery, cardiosurgery as well as vascular surgery and urology. ^c Including children's specialists. ^{d-e} Also: ^d – neuropathology, ^e – oncological pathology and children's oncology and haematology.

TABL. 2 (160). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALISTS^a (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
LEKARZE OGÓŁEM (dok.)			DOCTORS OF TOTAL (cont.)
w tym specjaliści w zakresie:			<i>of which specialists in the field of:</i>
Otolaryngologii ^{cf}	98	89	Otolaryngology ^{cf}
Pediatrici	291	283	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	321	316	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii ^c	192	192	Psychiatry ^c
Radiologii i diagnostyki obrazowej ^g ..	126	146	Radiology and diagnostic imaging ^g
LEKARZE SPECJALIŚCI (w % ogółu lekarzy)	65,3	63,5	SPECIALISTS (in % of total doctors)
LEKARZE DENTYŚCI OGÓŁEM	253	220	DENTISTS OF TOTAL
w tym lekarze dentyści ze specjalizacją:			<i>of which dentists with specialization:</i>
Chirurgii stomatologicznej	33	25	Oral surgery
Chirurgii szczękowo-twarzowej	20	18	Maxillo-facial surgery
Ortodoncji	48	41	Orthodontics
Periodontologii (paradontologii)	18	15	Periodontology (paradontics)
Protetyki stomatologicznej	41	40	Dental prosthetics
Stomatologii dziecięcej	25	22	Children's dentistry
Stomatologii zachowawczej	66	56	Restorative dentistry
LEKARZE DENTYŚCI ZE SPECJALIZACJĄ (w % ogółu lekarzy dentyistów) ...	27,9	25,1	DENTAL SPECIALISTS (in % of total dentist)

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 3 i ust. 4. ^c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. ^f—^g Także: ^f — otorynolaryngologii, ^g — radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

^a See general notes to the chapter, item 3 and item 4. ^c Including children's specialists. ^f—^g Also: ^f — otorynolaryngology, ^g — oncological radiotherapy and children's radiology.

S o u r c e: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 3 (161). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
OUT-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	1546	1562	Out-patients departments (as of 31 XII)
miasta	1251	1261	urban areas
wieś	295	301	rural areas
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	208	196	Medical practices ^b (as of 31 XII)
miasta	142	132	urban areas
wieś	66	64	rural areas
Porady udzielone ^c w tys.	21437,5	21871,0	Consultations provided ^c in thous.
miasta	18438,6	18778,4	urban areas
wieś	2998,9	3092,5	rural areas
lekarskie	19213,9	19601,9	doctors
w tym specjalistyczne	7107,7	7112,2	<i>of which specialized</i>
stomatologiczne	2223,6	2269,1	<i>stomatological</i>

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 5. ^b Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. ^c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne).

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

^a See general notes to the chapter, item 5. ^b Data concern medical practices that have signed contract with National Health Fund or with out-patients departments. ^c Including consultations paid by patients (non-public funds).

S o u r c e: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and Central Statistical Office.

TABL. 4 (162). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
IN-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
ZAKŁADY — stan w dniu 31 XII FACILITIES — as of 31 XII			
Szpital ogólny ^{bc}	71	68	General hospitals ^{bc}
Szpital psychiatryczny	3	3	Psychiatric hospitals
Ośrodki leczenia odwykowego alkoholowego	2	2	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla uzależnio- nych od substancji psychoaktywnych	1	1	Addiction recovery centres
Ośrodki MONAR	3	3	MONAR centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^d	26	26	Chronic medical care homes ^d
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^d	6	7	Nursing homes ^d
Hospicja	2	1	Hospices
Oddziały opieki paliatywnej	5	6	Palliative care wards
Lecznictwo uzdrowiskowe - sanatoria..	1	1	Health resort treatment - sanatoria
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH — stan w dniu 31 XII BEDS IN FACILITIES — as of 31 XII			
Szpital ogólny ^{ce}	13291	12985	General hospitals ^{ce}
Szpital psychiatryczny	1022	1022	Psychiatric hospitals
Ośrodki leczenia odwykowego alkoholowego	81	81	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla uzależnio- nych od substancji psychoaktywnych	45	45	Addiction recovery centres
Ośrodki MONAR	132	134	MONAR centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^d	1518	1473	Chronic medical care homes ^d
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^d	189	214	Nursing homes ^d
Hospicja	29	11	Hospices
Oddziały opieki paliatywnej	89	107	Palliative care wards
Lecznictwo uzdrowiskowe - sanatoria..	117	120	Health resort treatment - sanatoria
LECZENI (w tysiącach) IN-PATIENTS (in thousand)			
Szpital ogólny ^f	630,1	559,3	General hospitals ^f
Szpital psychiatryczny	12,3	11,8	Psychiatric hospitals
Ośrodki leczenia odwykowego alkoholowego	0,8	0,9	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla uzależnio- nych od substancji psychoaktywnych	0,2	0,2	Addiction recovery centres
Ośrodki MONAR	0,5	0,4	MONAR centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	3,3	3,8	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	0,5	0,5	Nursing homes ^c
Hospicja	0,3	0,1	Hospices
Oddziały opieki paliatywnej	1,7	2,0	Palliative care wards
Lecznictwo uzdrowiskowe - sanatoria..	1,9	2,2	Health resort treatment - sanatoria

a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 6. b Patrz uwagi ogólne działu, ust. 7. c Bez podmiotów prowadzących wyłącznie działalność dzienną. d Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego. e Łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków. f Bez międzyoddziałowego ruchu chorych.

Źródło: w zakresie szpitali ogólnych – dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów opieki długoterminowej – dane Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów psychiatrycznych – dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

a See general notes to the chapter, item 6. b See general notes to the chapter, item 7. c Excluding entities conducting only day-time activity. d Including psychiatric types facilities. e Including beds and incubator for newborns. f Excluding inter-ward patient transfer.

Source: in regard to general hospitals – data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior, in regard to long-term facilities – data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior; in regard to psychiatric facilities – data of the Institute of Psychiatry and Neurology.

TABL. 5 (163). **SZPITALA OGÓLNE**^a
GENERAL HOSPITALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
Szpitala ogólne^b (stan w dniu 31 XII)	71	68	Hospitals^b (as of 31 XII)
Łóżka^{bc} (stan w dniu 31 XII)	13291	12985	Beds^{bc} (as of 31 XII)
na 10 tys. ludności	53,1	52,1	per 10 thous. population
w tym na oddziałach:			of which in specified wards:
Chorób wewnętrznych	1918	1846	Internal diseases
Kardiologicznych	820	796	Cardiological
Chirurgicznych	2860	2753	Surgical
Pediatrycznych	553	548	Paediatric
Ginekologiczno-położniczych	1302	1260	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	278	301	Oncological
Intensywnej terapii	267	260	Intensive therapy
Zakaźnych	216	217	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	441	442	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	109	109	Dermatological
Neurologicznych	576	556	Neurological
Psychiatrycznych	496	496	Psychiatric
Ruch chorych			Patients
Leczeni ^d w tys.	664,6	592,2	In-patients ^d in thous.
w tym na oddziałach:			of which in specified wards:
chorób wewnętrznych	91,1	84,3	internal diseases
kardiologicznych	51,4	50,2	cardiological
chirurgicznych	155,0	139,1	surgical
pediatrycznych	26,1	24,1	paediatric
ginekologiczno-położniczych	80,0	74,8	gynaecological-obstetric
onkologicznych	30,5	20,2	oncological
intensywnej terapii	9,3	7,7	intensive therapy
zakaźnych	10,6	10,6	communicable
gruźlicy i chorób płuc	18,2	17,1	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	4,8	5,0	dermatological
neurologicznych	24,0	21,9	neurological
psychiatrycznych	5,9	6,0	psychiatric
Wypisani w tys.	609,5	538,5	Discharges in thous.
Zmarli w tys.	14,5	15,0	Deaths in thous.
Leczeni (bez międzyoddziałowego ruchu chorych) na:			In-patients (excluding inter-ward patient transfer) per:
10 tys. ludności	2511,8	2239,0	10 thous. population
1 łóżko ^e	47,4	43,1	bed ^e
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,0	5,3	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka ^b w dniach	248,9	243,3	Average bed ^b use in days

a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 6. b Bez podmiotów prowadzących wyłącznie działalność dzienną. c Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 7. d Łącznie z międzyoddziałowym ruchem chorych. e Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

a See general notes to the chapter, item 6. b Excluding entities conducting only day-time activity. c See general notes to the chapter, item 7. d Including inter-ward patient transfers. e Excluding beds and incubators for newborns on neonatology wards.

Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 6 (164). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a**
 Stan w dniu 31 XII
EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST – AID^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Zespoły ratownictwa medycznego	53	98	94	94	<i>Ambulance emergency rescue teams</i>
podstawowe	x	64	62	62	<i>basic</i>
specjalistyczne	x	34	32	32	<i>specialists</i>
Szpitalne oddziały ratunkowe	6	17	17	17	<i>Hospital emergency wards</i>
Izby przyjęć ^b	16	17	18	17	<i>Admission rooms^b</i>
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	1	1	1	1	<i>Medical air rescue^c</i>
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d :					<i>Calls to the occurrence places^d</i>
w tysiącach	274,6	205,1	217,1	212,1	<i>in thousands</i>
na 1000 ludności	106,3	80,5	86,5	84,9	<i>per 1000 population</i>
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia ^d :					<i>Persons who received health care benefit in the place of occurrence^d:</i>
w tysiącach	276,4	207,9	218,3	213,1	<i>in thousands</i>
w tym:					<i>of which:</i>
dzieci i młodzież w wieku do 18 lat	20,7	10,2	12,5	11,8	<i>children and youth up to 18 years of age</i>
w wieku 65 lat i więcej	81,3	106,5	104,0	<i>aged 65 and more</i>
na 1000 ludności	107,0	81,6	87,0	85,3	<i>per 1000 population</i>

a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 11. b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratunkowe. d W ciągu roku.

a See general notes to the chapter, item 11. b Organizational cells of hospitals applied to co-operate with emergency medical system. c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. d During the year.

TABL. 7 (165). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a**
 Stan w dniu 31 XII
GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Apteki	847	887	856	912	<i>Pharmacies</i>
w tym prywatne	847	884	854	910	<i>of which private</i>
w tym na wsi	143	141	135	142	<i>of which in rural areas</i>
Punkty apteczne	72	67	85	88	<i>Pharmaceutical outlets</i>
w tym na wsi	72	67	84	88	<i>of which in rural areas</i>
Liczba ludności na:					<i>Population per:</i>
1 aptekę i punkt apteczny	2805	2665	2661	2494	<i>pharmacy and pharmaceutical outlet</i>
w tym na wsi	4243	4410	4204	4003	<i>of which in rural areas</i>
1 aptekę	3043	2866	2925	2734	<i>pharmacy</i>
w tym na wsi	6379	6506	6820	6484	<i>of which in rural areas</i>
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	1809	1962	1941	1989	<i>Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets</i>

a Bez aptek w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, np. w szpitalach.
 a Excluding pharmacies in in-patient health care facilities, e.g., in hospitals.

TABL. 8 (166). **KRWIODAWSTWO^a**
BLOOD DONATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	9	13	10	10	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy w tys.	35,0	38,9	37,4	37,2	Blood donors in thous.
w tym honorowi w tys.	34,9	38,9	37,4	37,2	of which honorary blood donors in thous.
Liczba donacji ^b krwi pełnej w tys.	53,9	65,7	64,4	64,6	Number of collected donations ^b of whole blood in thous.
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^c w tys.	53,3 ^d	66,7	63,5	58,9	Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP) ^c in thous.

a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. b Donacja to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. c Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom. d Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP).

Źródło: dane Narodowego Centrum Krwi.

a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. b Donation is collection of blood or blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. c One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units. d Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP).

Source: data of the National Blood Centre.

TABL. 9 (167). **OCENA STANU ZDROWIA LUDNOŚCI**
PERCEIVED HEALTH STATUS OF POPULATION

STAN ZDROWIA HEALTH STATUS		Ogółem Total			W wieku lat At the age of				
		ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	0-14	15-29	30-49	50-69	70 i więcej and more
		w % ogółu ludności danej płci i grupy wieku in % of total population of given sex and age group							
Bardzo dobry i dobry	2004	55,1	58,7	52,4	89,2	82,6	55,6	27,6	10,6
Very good and good	2009	62,6	66,9	59,1	92,5	90,2	78,0	33,9	8,4
	2014	61,9	67,8	56,6	86,2	92,2	72,8	38,8	12,4
Taki sobie, ani dobry ani zły	2004	32,1	30,5	33,2	9,1	15,9	37,8	50,0	44,4
Fair	2009	25,5	23,9	26,8	6,3	8,3	17,0	48,8	44,2
	2014	24,6	20,7	28,2	12,5	5,2	23,0	40,6	34,8
Zły i bardzo zły	2004	12,4	10,1	14,2	1,7	0,7	6,0	22,0	45,0
Bad and very bad	2009	11,8	9,1	14,0	1,2	1,5	5,0	16,9	47,4
	2014	13,5	11,6	15,3	1,4	2,6	4,2	20,6	52,8

TABL. 10 (168). **LUDNOŚĆ W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WAGI CIAŁA^a**
POPULATION AT THE AGE OF 15 AND MORE BY BODY WEIGHT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>			W wieku lat <i>At the age of</i>			
		ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	15-29	30-49	50-69	70 i więcej <i>and more</i>
		w % ogółu ludności danej płci i grupy wieku ^a <i>in % of total population of given sex and age group^a</i>						
Niedowaga.....	2004	3,6	1,9	5,0	8,5	2,1	0,9	2,6
<i>Underweight</i>	2009	3,4	1,2	5,3	10,4	1,2	0,7	3,8
	2014	2,5	0,7	4,2	7,9	1,2	1,0	1,3
W normie	2004	48,0	42,7	52,6	72,8	47,8	28,4	37,6
<i>Normal</i>	2009	44,5	36,1	51,3	66,8	45,0	33,4	32,4
	2014	40,7	34,5	46,0	62,5	42,5	28,2	33,8
Nadwaga.....	2004	34,5	40,0	29,6	16,0	38,8	43,9	42,6
<i>Overweight</i>	2009	35,3	43,4	28,7	19,0	38,0	40,9	42,8
	2014	38,4	43,6	33,8	24,9	39,6	42,8	45,0
Otyłość	2004	14,0	15,3	12,8	2,7	11,3	26,8	17,2
<i>Obesity</i>	2009	16,8	19,3	14,7	3,8	15,7	25,0	21,0
	2014	18,4	21,2	16,0	4,6	16,7	28,0	20,0

^a Wagę ciała opracowano na podstawie wskaźnika masy ciała (BMI) obliczonego przez podzielenie wagi ciała (w kilogramach) przez wzrost (w metrach do kwadratu) i podano według grup: otyłość – 30,0 i więcej, nadwaga – od 25,0 do 29,99, w normie – od 18,5 do 24,99, niedowaga – poniżej 18,5.

^a *Body weight was presented on the basis of body mass index (BMI), calculated by dividing the body weight in kilograms by square of the height in metres and was presented by the following groups of BMI values: obesity – 30,0 and more, overweight – 25,0-29,99, normal – 18,5-24,99, underweight – less than 18,5.*

TABL. 11 (169). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŹNE I ZATRUCIA**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>				na 100 tys. ludności <i>per 100 thous. population</i>				
Gruźlica	918	810	572	554	35,6	31,9	22,8	22,2	<i>Tuberculosis</i>
Tężec.....	-	1	2	1	-	0,0	0,1	0,0	<i>Tetanus</i>
Krztusiec	443	387	305	675	17,2	15,2	12,2	27,0	<i>Whooping cough</i>
Odra	1	-	1	-	0,0	-	0,0	-	<i>Measles</i>
Wirusowe zapalenie wątroby:									<i>Viral hepatitis:</i>
typ A	3	3	7	8	0,1	0,1	0,3	0,3	<i>type A</i>
typ B	189	185	153	313	7,3	7,3	6,1	12,5	<i>type B</i>
typ C	272	187	369	368	10,5	7,4	14,7	14,7	<i>type C</i>
Różyczka.....	447	152	364	58	17,3	6,0	14,5	2,3	<i>Rubella</i>
AIDS ^a	10	18	16	13	0,4	0,7	0,6	0,5	<i>AIDS^a</i>
Salmonellozy.....	881	652	700	688	34,1	25,6	27,9	27,5	<i>Other salmonella infections</i>

^a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby.

^a *Preliminary data because of specific features of the disease.*

TABL. 11 (169). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŹNE I ZATRUCIA (dok.)**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS (cont.)

CHOROBY	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>				na 100 tys. ludności <i>per 100 thous. population</i>				
Czerwonka bakteryjna ...	-	-	13	1	-	-	0,5	0,0	<i>Shigellosis</i>
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe.....	232	30	47	46	9,0	1,2	1,9	1,8	<i>Other bacterial foodborne intoxications</i>
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	965	1522	1801	2166	145,8	295,4	260,7	320,6	<i>Acute diarrhoea in children under 2 years^b</i>
Szkarlatyna (pionica)	426	460	718	1322	16,5	18,1	28,6	52,9	<i>Scarlet fever</i>
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu.....	45	47	58	46	1,7	1,8	2,3	1,8	<i>Bacterial meningitis</i>
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	19	40	74	38	0,7	1,6	3,0	1,5	<i>Viral meningitis</i>
Wirusowe zapalenie mózgu.....	6	9	15	12	0,2	0,4	0,6	0,5	<i>Viral encephalitis</i>
Świnka (zapalenie przyusznicy nagminne)	4281	171	115	94	165,8	6,7	4,6	3,8	<i>Mumps</i>
Grypa ^c	67422	37204	151200	184847	2611,1	1461,0	6027,6	7399,1	<i>Influenza^c</i>
Choroby weneryczne ^d	71	93	184	76	2,7	3,7	7,3	3,0	<i>Veneral diseases^d</i>
Szczepieni przeciw wściekliznie	644	724	644	558	24,9	28,4	25,7	22,3	<i>Rabies vaccinations</i>

^b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. ^c Łącznie z podejrzeniami zachorowań. ^d Dotyczy przypadków nowo zarejestrowanych.

Źródło: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

^b Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2. ^c Including influenza-like illness. ^d Concerns newly registered cases.

Source: data of the National Institute of Public Health – NIH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

TABL. 12 (170). **ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE**
 Stan w dniu 31 XII
NURSERIES AND CHILDREN'S CLUBS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Żłobki.....	37	39	70	74	<i>Nurseries</i>
w tym publiczne.....	37	39	45	47	<i>of which public</i>
Oddziały żłobkowe przy przedszkolach	9	7	6	5	<i>Nursery wards of nursery schools</i>
Kluby dziecięce	x	x	20	20	<i>Children's clubs</i>
w tym publiczne.....	x	x	1	1	<i>of which public</i>
Miejsca ^a	2285	2695	3852	4207	<i>Places^a</i>
w tym:					<i>of which:</i>
w żłobkach	2008	2505	3366	3771	<i>in nurseries</i>
w klubach dziecięcych	x	x	313	263	<i>in children's clubs</i>

^a Łącznie z oddziałami żłobkowymi.

^a Including nursery wards.

TABL. 12 (170). **ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
NURSERIES AND CHILDREN'S CLUBS (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Dzieci przebywające ^a (w ciągu roku)	5196	5937	7282	7624	Children staying ^a (during the year)
w tym:					of which:
w żłobkach	6621	7024	in nurseries
w klubach dziecięcych	x	x	431	392	in children's clubs
Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych ^a na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach	x	x	92,9	104,1	Places in nurseries and children's clubs ^a per 1000 children up to the age of 3 in urban areas
Dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych ^a :					Children in nurseries and children's clubs ^a :
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	31,3	39,5	57,9	64,1	per 1000 children up to the age of 3
na 100 miejsc	x	x	102,6	101,3	per 100 places

a Łącznie z oddziałami żłobkowymi.
a Including nursery wards.

TABL. 13 (171). **PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO**
DAY-SUPPORT CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	placówki (stan w dniu 31XII) centres (as of 31 XII)				wychowankowie residents				
OGÓŁEM	196	180	157	146	5780	7967	6830	6390	TOTAL
Opiekuńcze	178	151	119	110	5259	6023	4412	3928	General care
Specjalistyczne	18	29	25	24	521	1944	1719	1811	Specialized
Pracy podwórkowej ...	x	x	2	3	x	x	66	114	Street work
W połączonych formach	x	x	11	9	x	x	633	537	In a combination of the forms

TABL. 14 (172). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA ^a**
Stan w dniu 31 XII
FAMILY FOSTER CARE ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	2805	2967	3046	3023	Foster families
Spokrewnione	2408	2499	1988	1974	Related
dzieci ^b	3317	3252	2590	2590	children ^b
Niezawodowe	342	361	905	905	Non-professional foster families
dzieci ^b	517	525	1167	1153	children ^b
Zawodowe ^c	55	107	153	144	Professional foster families ^c
dzieci ^b	186	343	435	370	children ^b
Rodzinne domy dziecka			18	26	Foster homes
dzieci ^d			111	156	children ^d

a Od 2012 r. niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych. b Do 2011 r. – w wieku do 18 lat, od 2012 r. - w wieku do 25 lat. c Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. d W wieku do 25 lat.

a Since 2012 some data are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law. b Until 2011 up to the age of 18, since 2012 up to the age of 25. c Until 2011 professional, not related to the child foster families. d Up to the age of 25.

TABL. 15 (173). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA^a**
INSTITUTIONAL FOSTER CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	placówki centres				wychowankowie residents				wolontariusze volunteers				
	stan w dniu 31 XII				as of 31 XII								
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	44	49	68	69	1531	1225	1328	1317 ^b	172	147	115	93	Care and education centres
interwencyjne.....	4	2	3	3	162	46	91	84	37	-	-	-	intervention
rodzinne.....	12	13	19	20	89	102	141	150	-	5	22	11	family
socjalizacyjne.....	23	24	41	41	1057	759	1001	988	119	129	89	77	socialization
specjalistyczno-terapeutyczne .	-	-	1	1	-	-	6	6	-	-	3	4	specialist therapy
łącznie zadania placówek ^c	5	10	4	4	223	318	89	89	16	13	1	1	combining tasks of the centres ^c

^a Patrz uwagi ogólne do rozdziału, ust. 18. ^b W tym 135 wychowanków w wieku 0—3 lata i 100 w wieku 4—6 lat oraz 42 sieroty

i 133 niepełnosprawnych. ^c Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2011 r. – placówki wielofunkcyjne.

U w a g a. W 2013 r. w województwie łódzkim nie funkcjonowały regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne oraz interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

^a See general notes to the chapter, item 18. ^b Of which 138 residents at age 0—3 and 102 at age 4—6, 49 orphans and 151 disabled. ^c Combining tasks of the intervention, socialization and specialist therapy centres; until 2011 – multi-functional centres.

Note: In 2013 in Łódzkie voivodship there were no regional care and therapy centres and pre-adoptive intervention centres.

TABL. 16 (174). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Domy i zakłady.....	83	90	101	104	Homes and facilities
w tym filie.....	3	4	3	3	of which branches
Miejsca:					Places:
ogółem.....	7807	7392	7975	7983	total
na 10 tys. ludności.....	30,3	29,1	31,8	32,0	per 10 thous. population
Mieszkańcy:					Residents:
ogółem.....	7473	7201	7624	7609	total
w tym:					of which:
kobiety.....	3953	3390	3547	3507	women
do lat 18.....	141	190	182	163	to age 18
umieszczeni w ciągu roku.....	2914	2515	2562	3002	placed within during the year
na 10 tys. ludności.....	29,0	28,3	30,4	30,5	per 10 thous. population
Osoby oczekujące na umieszczenie	951	618	237	190	Persons awaiting a place

^a Łącznie ze środowiskowym domem samopomocy.

a Including community self-help home.

TABL. 17 (175). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW**
 Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii), w których mogą przebywać ^b :					Homes and facilities (excluding branches) in which may be ^b :
Osoby w podeszłym wieku	16	21	25	30	Aged persons
Przewlekle somatycznie chorzy	24	20	23	24	Chronically ill with somatic disorders
Dorośli niepełnosprawni intelektualnie	7	8	6	6	Mentally retarded
Dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	4	6	3	3	Children and young mentally retarded
Przewlekle psychicznie chorzy	19	18	20	20	Chronically mentally ill
Niepełnosprawni fizycznie	-	-	1	1	Physically handicapped
Matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	3	2	2	2	Mothers with dependent children and pregnant women
Bezdomni	7	16	23	21	Homeless
Inne osoby	-	-	2	2	Other persons
Mieszkańcy domów i zakładów ^c dla:					Residents of homes and facilities ^c for:
osób w podeszłym wieku	959	1316	1381	1445	aged persons
przewlekle somatycznie chorych	2722	1892	2112	2100	chronically ill with somatic disorders
dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	674	636	493	509	mentally retarded
dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	248	290	279	274	children and young mentally retarded
przewlekle psychicznie chorych	2205	2088	2122	2123	chronically mentally ill
niepełnosprawnych fizycznie	-	-	4	5	physically handicapped
matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	132	60	95	77	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomnych	448	919	1092	1026	homeless
innych osób	-	-	46	50	other persons

^a Łącznie ze środowiskowym domem samopomocy. ^b W podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców. ^c Łącznie z filiami.

^a Including community self-help home. ^b Facilities may be shown several times, because one facility may be designed for several groups of residents. ^c Including branches.

TABL. 18 (176). ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^b Beneficiaries ^b	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thous. zł	SPECIFICATION	
OGÓŁEM	2005	168957	195246,4	TOTAL
	2010	138745	256582,5	
	2014	122386	251747,1	
	2015	115249	248477,8	
Pomoc pieniężna	116898	197067,0	Financial assistance	
w tym:			of which:	
Zasiłek stały	16160	71750,2	Permanent benefit	
Zasiłek okresowy	36895	70059,0	Temporary benefit	
Zasiłek celowy	63124	52691,9	Appropriated benefit	
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki	144	491,3	Assistance to reach self-dependence and to continue education	
Pomoc niepieniężna	51997	51410,8	Non-financial assistance	
w tym:			of which:	
Schronienie	696	2042,0	Shelter	
Posiłek	43258	23130,1	Meals	
Ubranie	284	2,0	Clothing	
Sprawienie pogrzebu	459	1380,5	Funeral allowance	
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	7202	24817,2	Attendance services and specialized attendance services	
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie	74	33,5	Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household	

^a Patrz uwagi ogólne do rozdziału, ust. 20. ^b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.
Źródło: dane Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego.

^a See general notes to the chapter, item 20. ^b Under the item benefits, recipients may be shown several times.
Source: data of Łódzkie Voivodship Office.

DZIAŁ XII

KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. Dane dotyczące **bibliotek** oparte są na sprawozdawczości rocznej. Kategoria biblioteki instytucji naukowych obejmuje działalność Biblioteki Narodowej, bibliotek Polskiej Akademii Nauk i jej placówek, bibliotek szkół wyższych i jednostek badawczo-rozwojowych oraz innych bibliotek, którym na mocy ustawy z dnia 27 VI 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. Nr 85, poz. 539) nadano status biblioteki naukowej. Do grupy tej zaliczono również biblioteki fachowe towarzystw naukowych. Natomiast dane o naukowych bibliotekach publicznych i pedagogicznych ujęto odpowiednio w bibliotekach publicznych i pedagogicznych. Dane dotyczące bibliotek zakładów pracy nie obejmują bibliotek beletrystycznych.

2. **Książka** jest to wydawnictwo zwarte o objętości powyżej 48 stron, **broszura** – o objętości od 5 do 48 stron. Wydawnictwa te zaliczane są do wydawnictw nieperiodycznych.

3. Gazety i czasopisma są to wydawnictwa periodyczne. **Gazety** (periodyki informacji ogólnej) są to wydawnictwa będące przede wszystkim źródłem informacji o bieżących wydarzeniach krajowych i zagranicznych. **Czasopisma** (inne periodyki) są to wydawnictwa omawiające problemowo zagadnienia społeczne, polityczne i gospodarcze, specjalistyczne – fachowe i naukowe, a także wydawnictwa urzędowe.

4. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece i dokonała co najmniej jednego wypożyczenia na zewnątrz.

5. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

6. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** oraz **przedsiębiorstwach estradowych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

- działalność **teatrów dramatycznych i lalkowych**,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów (przedstawienia baletowe i musicalowe podano łącznie z operetkowymi),

CHAPTER XII

CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. Information concerning **libraries** is based on annual reporting data. The category libraries of scientific institutions includes the activity of the National Library, libraries of the Polish Academy of Science and its branches, libraries of higher education institutions and research-development units as well as other libraries which, on the basis of the Act on Libraries, dated 27 VI 1997 (Journal of Laws No. 85, item 539), were granted the status of a scientific library. Professional libraries of scientific societies are also included in this group. However, data concerning scientific public and pedagogical libraries were included respectively in public and pedagogical libraries. Data concerning workplace libraries do not include belletristic libraries.

2. A **book** is understood as a publication containing more than 48 pages, while a **pamphlet** contains from 5 to 48 pages. These publications are considered to be non-periodic publications.

3. Newspapers and magazines are periodic publications. **Newspapers** (general information periodicals) are publications being primarily a source of information regarding current domestic and foreign events. **Magazines** (other periodicals) are publications addressing social, political and economic, specialized and scientific issues as well as government publications.

4. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

A **borrower** is a person who in the course of a reporting year was registered at a library and checked out at least one item.

5. Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.

6. Information regarding **theatres and music institutions** as well as **entertainment enterprises** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, distinguished in terms to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- the activity of **dramatic and puppet theatres**,
- the activity of **music theatres**, including opera,

– działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**,

– działalność rozrywkową estradową.

7. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo, nośnik cyfrowy).

Wśród kin stałych wyróżnia się:

- minipleksy – posiadające od 3 do 7 sal,
- multipleksy – posiadające 8 sal i więcej.

Do kin na wsi zalicza się również mini- i multipleksy otwierane w centrach handlowych zlokalizowanych na obrzeżach dużych miast.

8. Dane dotyczące **radiofonii i telewizji publicznej** obejmują jednostki wchodzące w skład Polskiego Radia S.A. i Telewizji Polskiej S.A., a działalność ich reguluje ustawa z dnia 29 XII 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. 1993 Nr 7, poz. 34, z późniejszymi zmianami); działalność ta nie wymaga koncesji Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

9. Dane o **abonentach radiowych i telewizyjnych** dotyczą osób i instytucji, które uiścili opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających — na mocy szczególnych przepisów — z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

operetta, musical and ballet performances (ballet and musical performances are presented together with operettas),

- the concert activity of **philharmonic halls, orchestras and choirs**,
- entertainment activities.

7. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive, magnetic tape and digital).

Among fixed cinemas one can distinguish:

- miniplexes – equipped with 3 to 7 screens,
- multiplexes — equipped with 8 screens and more.

Cinemas in rural areas include also mini- and multiplexes opened in shopping centres located on outskirts of large cities.

8. Data concerning public radio and television include entities comprising Polskie Radio S.A. and Telewizja Polska S.A., the activity of which is regulated by the Law on Radio and television, dated 29 XII 1992 (journal of Laws 1993 No. 7, item 34) with later amendments; this activity does not require a licence from the National broadcasting Council.

9. Data regarding radio and television subscribers concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g., disabled war and military veterans).

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in vehicles.

Turystyka

1. Termin **turystyka** — zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r. – oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

Wszystkie kategorie podróżnych, które mieszczą się w zakresie pojęcia „turystyka” są określane mianem odwiedzających. W grupie tej wyróżnia się:

- turystów, tj. osoby, które spędziły co najmniej jedną noc poza miejscem stałego zamieszkania,
- odwiedzających jednodniowych, tj. osoby, które nie nocują w miejscu odwiedzanym.

Źródłem danych dotyczących uczestnictwa Polaków w wyjazdach turystycznych (przynajmniej z 1 noclegiem) są badania ankietowe: w latach 2005-2013 Ministerstwa Sportu i Turystyki, w 2014 r. – Głównego Urzędu Statystycznego; badania obejmują ludność w wieku 15 lat i więcej.

2. **Baza noclegowa turystyki** – dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty (od 2011 r. posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych; do 2010 r. bez pokoi

Tourism

1. Term **tourism**, in accordance with the Regulation (EU) No.692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

All categories of travellers which fall within the term “tourism” are defined as visitors. This group comprises:

- tourists, i.e., persons who spent at least one night away from their place of permanent residence,
- one-day visitors, i.e., persons who did not spend the night at the place visited.

The source of the data concerning the Poles’ participation in tourism (with at least one overnight stay) are research surveys” in 2005-2013 of the Ministry of Sport and Tourism, in 2014 – Central Statistical Office; the research covers population aged 15 and more.

2. **Tourist accommodation establishments** include hotels and similar facilities and other facilities (since 2011 with 10 and more bed places; until 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings).

Within:

gościennych i kwater agroturystycznych).

W ramach:

- obiektów hotelowych do grupy „inne obiekty hotelowe” zalicza się te, które nie spełniają wymagań dla hoteli, moteli i pensjonatów, ale świadczą usługi hotelarskie (np. zajazdy, gościńce) oraz obiekty w trakcie kategoryzacji,
- pozostałych obiektów do grupy „inne obiekty” zalicza się te, które nie odpowiadają warunkom przewidzianym dla poszczególnych rodzajów obiektów oraz obiekty wykorzystywane dla potrzeb turystyki (np. domy studenckie, internaty, hostele, ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, ośrodki sportowo-rekreacyjne, ośrodki kolonijne, zakłady uzdrowskowe).

3. W informacjach o **obiektach i miejscach noclegowych** turystyki nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. Dane o **miejscach noclegowych** wykazano według stanu w dniu 31 VII; dotyczą miejsc całorocznych i sezonowych.

5. **Turyści zagraniczni** korzystający z turystycznych obiektów noclegowych (tabl. 13) rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

6. **Stopień wykorzystania miejsc noclegowych lub pokoi** – jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub wynajętych pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

7. **Placówki gastronomiczne** w turystycznych obiektach noclegowych obejmują zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe. Do barów zaliczono także: kawiarnie, winiarnie, piwiarnie, jadalnie itp.; do punktów gastronomicznych – także smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety itp.

Sport

1. Poczawszy od 2002 r. informacje o uczniowskich klubach sportowych UKS i wyznaniowych klubach sportowych oraz klubach sportowych opracowywane są na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

2. Dane o **organizacjach kultury fizycznej** obejmują wybrane organizacje o ogólnopolskim zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku PZSN „Start” – rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

3. W tabl. 18 w kategorii **ćwiczących** jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia kilka dyscyplin sportu. W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych dyscyplin sportowych stosuje się

– *hotels and similar facilities, the group “other hotel facilities” has covered facilities which do not meet requirements for hotels, motels and boarding houses, but which provide hotel services (e.g. road houses, inns) as well as other hotel facilities during categorization,*

– *other facilities, the group “miscellaneous facilities” includes facilities which do not correspond to conditions expected in particular facilities, and other facilities used for tourism (e.g. student dormitories, boarding schools, weekend and holiday accommodation establishments, sport and recreational centres, holiday youth centres as well as health establishments).*

3. *Facilities and places temporarily inactive due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding facilities and the number of beds for tourists.*

4. *Data on number of beds are presented as of 31 VII; these data concern whole year's and seasonal places.*

5. *Foreign tourists using tourist accommodation establishments (tables 13) are registered according to the country of their permanent residence. A foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.*

6. *Occupancy rate of bed places or rooms is a relation of the number of overnight stays or rooms rented in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.*

7. *Catering establishments in collective tourists accommodation establishments include permanent and seasonal catering facilities and outlets. Catering facilities also include: cafes, wine houses, beer halls, canteens, etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice-cream parlours, snack bars, etc.*

Sport

1. *Since 2002 information regarding student sports clubs UKS and religious sports clubs as well as sports clubs has been compiled on the basis of periodic surveys conducted every two years.*

2. *Data regarding physical education organizations include selected organizations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled “Start”, the Society for Promotion of Physical Culture, the Association of “Rural Sports Clubs”) and primarily concern recreational activity, and in case of the Polish Sports Association for the Disabled “Start” – rehabilitation activity for the persons with disabilities.*

3. *In tabl. 18 in the categories persons practicing sports, one person may be indicated more than once, depending upon the number of disciplines practiced. Persons exercising are classified as either juniors or seniors, depending on age; various age groups are*

różne granice wieku.

W kategorii **trenerów i instruktorów** sportowych jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli prowadzi zajęcia w kilku dyscyplinach sportu.

4. „W statystyce obiektów sportowych przyjęto następujące rozwiązania:

- boiska znajdujące się w płycie głównej stadionu nie są wykazywane ponownie jako boiska do gier wielkich,
- boiska, na których można przeprowadzić kilka różnych gier (np. koszykówkę, siatkówkę, piłkę ręczną) wykazywane są raz, jako boiska uniwersalne-wielozadaniowe,
- boiska kryte, znajdujące się w halach sportowych lub salach gimnastycznych nie są wykazywane oddzielnie, lecz traktowane jako hale sportowe lub sale gimnastyczne w zależności od typu obiektu, w którym się znajdują.”

applied for individual disciplines.

*In the categories **coaches and sports instructors**, one person may be indicated more than once, depending upon the number of sports disciplines taught.*

4. *In the sports facilities statistics, the following solutions were adopted:*

- *sports fields located on the main surface of the stadium are not recognized again as sports fields for big games,*
- *sports fields on which several different games can be played (e.g. basketball, volleyball, handball) are recognized once as universal and multi-purpose sports fields,*
- *indoor sports fields located in sports halls or gyms are not recognized separately but treated as sports halls or gyms, depending on the type of facility where they are located.*

Kultura Culture

TABL. 1 (177). **KSIĄŻKI I BROSZURY WYDANE^a**
BOOKS AND PAMPHLETS PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	441	843	1142	1043	TITLES TOTAL
Wydawnictwa naukowe.....	212	421	437	428	Scientific publications
Podręczniki dla szkół wyższych	37	42	26	32	University textbooks
Wydawnictwa zawodowe	10	19	69	45	Professional publications
Podręczniki szkolne	33	2	17	12	School textbooks
Wydawnictwa popularne	91	161	284	267	Popular science
Literatura piękna	58	198	309	259	Belles-lettres
w tym dla dzieci i młodzieży	13	109	206	131	of which for children and youth

^a Według miejsca wydania.
Źródło: Biblioteka Narodowa.
^a According to published place.
Source: Nation Library.

TABL. 2 (178). **GAZETY I CZASOPISMA WYDANE^a**
NEWSPAPERS AND MAGAZINES PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	257	289	240	258	TOTAL
ukazujące się:					published as specified:
W tygodniu:					Weekly:
1 raz	31	26	20	23	once
2-6 razy	2	2	2	1	2-6 times
W miesiącu:					Monthly:
1 raz	46	46	35	39	once
2-3 razy	3	4	6	8	2-3 times
1 raz:					Once:
na 2 miesiące	17	16	19	22	bimonthly
w kwartale	64	73	59	68	quarterly
w półroczu	18	24	19	18	half-yearly
w roku	28	53	32	28	yearly
Nieregularnie	48	45	48	51	Irregularly

^a Według miejsca wydania.
Źródło: Biblioteka Narodowa.
^a According to published place.
Source: National Library.

TABL. 3 (179). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	568	559	542	530	<i>Libraries (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	372	366	351	340	<i>of which in rural areas</i>
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII)	76	62	53	60	<i>Library service points (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	34	25	14	20	<i>of which in rural areas</i>
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	8955,0	8948,2	8667,9	8518,1	<i>Collection (as of 31 XII) in thous. vol.</i>
w tym na wsi	3575,5	3631,5	3493,9	3369,9	<i>of which in rural areas</i>
Czytelnicy ^a w tys.	469,3	413,6	391,7	385,6	<i>Borrowers^a in thous.</i>
w tym na wsi	108,9	100,2	93,7	92,4	<i>of which in rural areas</i>
Wypożyczenia ^{ab} :					<i>Loans^{ab}:</i>
w tysiącach wol.	8656,8	7949,5	8002,3	7766,4	<i>in thousand vol.</i>
w tym na wsi	2019,9	1752,1	1793,3	1681,4	<i>of which in rural areas</i>
na 1 czytelnika w wol.	18,4	19,2	20,4	20,1	<i>per borrower in vol.</i>
w tym na wsi	18,6	17,5	19,1	18,2	<i>of which in rural areas</i>

a Łącznie z punktami bibliotecznymi; od 2013 r. przyporządkowane w podziale na miasta i wieś według siedziby jednostki macierzystej. b W latach 2005, 2010, 2014 bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

a Including library service points; since 2013 assigned with division into urban areas and rural areas according to the parent entity's registered office. b In 2005, 2010, 2014 excluding interlibrary lending.

TABL. 4 (180). **MUZEA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Muzea i oddziały muzealne ^a <i>Museums with branches^a</i>	Muzealia ^a w tys. <i>Museum exhibits^a in thous.</i>	Wystawy czasowe <i>Temporary exhibitions</i>		Zwiedzający w tys. <i>Visitors in thous.</i>		SPECIFICATION
			własne ^b <i>own^b</i>	obce ^c <i>exterior^c</i>	ogółem <i>total</i>	w tym młodzież szkolna ^d <i>of which primary and secondary school students^d</i>	
OGÓŁEM							TOTAL
2005	41	725,5	191	103	549,1	209,4	
2010	46	715,7	206	125	709,9	213,8	
2014	50	798,3	231	150	1123,5	224,1	
2015	51	814,9	272	140	1115,0	227,6	
Archeologiczne	1	284,3	2	3	24,9	12,7	<i>Archeological</i>
Artystyczne	4	15,3	14	2	233,5	8,7	<i>Art</i>
Etnograficzne	-	-	-	-	-	-	<i>Ethnographic</i>
Geologiczne	1	7,2	-	-	4,0	2,9	<i>Geological</i>
Historyczne	8	81,6	64	14	68,1	15,5	<i>Historical</i>
Interdyscyplinarne	4	106,9	37	11	192,4	15,9	<i>Interdisciplinary</i>
Martyrologiczne	3	48,4	25	2	102,7	36,5	<i>Martyrological</i>
Militarne	-	-	-	-	-	-	<i>Military</i>
Przyrodnicze	2	105,8	1	1	17,0	8,9	<i>Natural history</i>
Regionalne	12	111,4	67	73	100,2	36,9	<i>Regional</i>
Skansenowskie	2	5,5	5	3	71,5	17,2	<i>Skansen museum</i>
Techniki i nauki	4	22,6	19	16	111,0	28,8	<i>Technical and scientific</i>
Wnętrz	3	1,5	8	-	97,7	8,8	<i>Interior design</i>
Inne	7	24,4	30	15	92,0	40,6	<i>Other</i>

a Stan w dniu 31 XII. b W kraju. c Krajowe i z zagranicy. d Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.
a As of 31 XII. b In Poland. c Domestic and foreign. d Visiting museums in organized groups.

TABL. 5 (181). **INSTYTUCJE PARAMUZEALNE**
MUSEUM-RELATED INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Instytucje (stan w dniu 31 XII)	4	7	4	3	Institutions (as of 31 XII)
Ogród zoologiczny	1	1	1	1	Zoological Garden
Ogród botaniczny	2	1	1	1	Botanical Garden
Inne	1	5	2	1	Others
Zwiedzający w tys.	419,3	420,8	465,1	454,7	Visitors in thous.
w tym młodzież szkolna w zorganizowanych grupach ..	25,3	27,7	12,9	14,0	of which primary and secondary schools students visiting in groups
Ogród zoologiczny	235,1	209,9	305,4	295,1	Zoological Garden
Ogród botaniczny	182,2	155,6	156,9	157,5	Botanical Garden
Inne	2,0	55,2	2,7	2,1	Others

TABL. 6 (182). **GALERIE SZTUKI**
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			SPECIFICATION
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector	
Galerie (stan w dniu 31 XII)	41	46	43	41	27	14	Galleries (as of 31 XII)
Wystawy ^a	482	493	467	447	340	107	Exhibitions ^a
w tym z zagranicy	26	9	32	23	14	9	of which foreign
Ekspozycje ^a	519	521	494	460	348	112	Expositions ^a
Zwiedzający w tys.	267,8	176,8	263,0	230,7	165,1	65,7	Visitors in thous.

a W kraju.
a In Poland.

TABL. 7 (183). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Instytucje ^a Institu- tions ^a	Miejsca na widowni w stałej sali ^a Seats in fixed halls ^a	Przedsta- wienia i koncerty ^b Perfor- mances and concerts ^b	Widzowie i słuchacze ^b w tys. Audience ^b in thous.	SPECIFICATION	
TEATRY	2005	14	4579	3169	516,8	THEATRES AND MUSIC INSTITUTIONS
I INSTYTUCJE MUZYCZNE	2010	11	3939	3553	603,0	
	2014	10	4893	2647	550,2	
	2015	10	4894	2652	560,8	
Teatry dramatyczne		7	2210	2077	294,5	Dramatic theatres
dramatyczne		4	1795	1151	197,7	dramatic
lalkowe		3	415	926	96,8	puppet
Teatry muzyczne		2	1927	215	167,7	Music theatres
opery		1	1074	92	87,9	operas
operetki		1	853	123	79,8	operettas
Filharmonie		1	757	326	75,0	Philharmonic halls
PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE	2005	2	x	289	88,7	ENTERTAINMENT ENTERPRISES
	2010	2	x	169	41,7	
	2014	1	x	85	20,3	
	2015	2	x	114	25,3	

a Stan w dniu 31 XII. b Dane dotyczą przedstawień i koncertów na terenie województwa (bez względu na miejsce siedziby instytucji), łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

a As of 31 XII. b Data concern performances and concerts in voivodship area (regardless of the seat of institution), including outdoor events.

TABL. 8 (184). CENTRA KULTURY^a, DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE
 Stan w dniu 31 XII
CENTRES OF CULTURE^a, CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS, CLUBS,
COMMUNITY CENTRES
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2014	2015			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban	wieś rural areas	
Instytucje.....	237	238	188	187	81	106	<i>Institutions</i>
centra kultury ^a	-	-	-	13	7	6	<i>centre of culture^a</i>
domy kultury.....	49	52	35	40	26	14	<i>cultural establishments</i>
ośrodki kultury.....	109	104	107	94	32	62	<i>cultural centres</i>
kluby.....	17	13	14	13	12	1	<i>clubs</i>
świetlice.....	62	69	32	27	4	23	<i>community centres</i>
Pracownie specjalistyczne.....	383	335	374	366	230	136	<i>Specialised workshops</i>
Imprezy (w ciągu roku).....	13368	13494	15302	14663	10523	4140	<i>Events (during the year)</i>
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	1709,6	1603,6	1862,1	214,8	1279,0	328,2	<i>Event participants (during the year) in thous.</i>
Kursy (w ciągu roku).....	438	433	382	364	298	66	<i>Courses (during the year)</i>
Absolwenci kursów (w ciągu roku).....	7348	6862	8347	16895	15553	1342	<i>Course graduates (during the year)</i>
w tym młodzież szkolna ^b ...	3975	3166	4628	7823	7069	754	<i>of primary and secondary school students^a</i>
Zespoły artystyczne.....	1205	1255	897	968	621	347	<i>Artistic ensembles</i>
Członkowie zespołów artystycznych.....	18368	18721	14641	16638	10707	5931	<i>Members of artistic ensem- bles</i>
W tym młodzież szkolna ^b ...	10370	10641	9234	11294	7761	3533	<i>of which primary and sec- ondary school students^a</i>
Koła (kluby).....	696	764	963	1192	722	470	<i>Groups (clubs)</i>
Członkowie kół (klubów).....	15814	22841	27543	31815	23042	8773	<i>Members of groups (clubs)</i>
w tym młodzież szkolna ^b	6645	5977	9122	12766	9824	2942	<i>of which primary and sec- ondary school students^a</i>

a W latach 2005-2014 ujmowane w grupie domów kultury lub ośrodków kultury. b Do 2013 r. dzieci i młodzież w wieku poniżej 15 lat.

U w a g a. Do 2011 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 2 lata.

a In 2005-2014 presented among cultural establishments or cultural centres. b Until 2013 children and youth below the age of 15.

Note. Until 2011 data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABL. 9 (185). **KINA STAŁE**
FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII).....	34	23 ^a	22 ^b	21 ^b	Cinemas (as of 31 XII)
w tym miasta	33	22	22	21	of which urban areas
w tym multiplexy.....	1	2	2	3	of which multiplexes
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII)	48	58	59	66	Screens in fixed cinemas (as of 31 XII)
w tym miasta	47	57	59	66	of which urban areas
w tym multiplexy.....	10	25	25	34	of which multiplexes
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII) w tys.....	11,0	11,8	11,5	12,7	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) in thous.
w tym miasta	10,7	11,5	11,5	12,7	of which urban areas
w tym multiplexy.....	1,8	4,8	4,7	6,7	of which multiplexes
Seanse:					Screenings:
w tysiącach.....	47,2	79,4	88,9	93,8	in thousand
w tym miasta	47,2	79,4	88,9	93,8	of which urban areas
w tym multiplexy.....	20,3	45,5	44,9	55,1	of which multiplexes
na 1 kino w tys.	1,4	3,5	4,0	4,1	per cinema in thous.
Widzowie:					Audience:
w tysiącach.....	1197,7	2138,8	2159,8	2367,8	in thousand
w tym miasta	1197,3	2138,5	2159,8	2367,8	of which urban areas
w tym multiplexy.....	621,0	1482,0	1304,7	1440,6	of which multiplexes
na 1 kino w tys.	35,2	93,0	98,2	112,8	per cinema in thous.
na 1 seans.....	25,4	26,9	24,0	25,2	per screening

a W tym 2 miniplexy. b W tym 3 miniplexy.

a Of which 2 miniplex cinemas. b Of which 3 miniplex cinemas.

TABL. 10 (186). **ABONENCI TELEWIZJI KABLOWEJ**

Stan w dniu 31 XII

CABLE TELEVISION SUBSCRIBERS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	332434	367578	355747	347027	T O T A L
Na 1000 ludności	129	145	142	139	Per 1000 population

Ź r ó d ł o: dane Urzędu Komunikacji Elektronicznej.

S o u r c e: data of the Office of Electronic Communications.

TABL. 11 (187). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**

Stan w dniu 31 XII

RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tysiącach in thousands				na 1000 ludności per 1000 population				
Abonenci radiowi ...	679,3	529,1	526,3	524,6	264	208	210	210	Radio subscribers
miasta	488,4	397,1	395,2	393,6	293	244	250	250	urban areas
wieś.....	190,9	132,0	131,0	131,3	209	144	142	142	rural areas
Abonenci telewizyjni.....	653,9	510,0	504,9	503,2	254	201	202	202	Television subscribers
miasta	470,5	382,3	378,3	376,7	283	235	239	239	urban areas
wieś.....	183,4	127,7	126,6	126,5	201	139	138	137	rural areas

Ź r ó d ł o: dane Dykcji Generalnej Poczty Polskiej.

S o u r c e: data of the Polish Post General Directorate.

Turystyka

Tourism

TABL. 12 (188). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI**^a
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	224	289	362	352	Facilities (as of 31 VII)
w tym całoroczne	172	249	327	319	<i>of which open all year</i>
Obiekty hotelowe	117	182	206	206	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele.....	50	86	115	113	<i>hotels</i>
motele.....	5	12	10	11	<i>motels</i>
pensjonaty	1	3	3	3	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	61	81	78	79	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty.....	107	107	156	146	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	6	6	6	5	<i>excursion hostels</i>
schroniska	1	1	1	1	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	12	11	9	9	<i>youth shelters</i>
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	8	7	5	5	<i>of which school youth hostels</i>
kempingi.....	5	1	-	-	<i>camping sites</i>
pola biwakowe.....	8	4	6	6	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	14	11	12	11	<i>holiday centres</i>
ośrodki kolonijne	2	2	1	1	<i>holiday youth centres</i>
ośrodki szkoleniowo- -wypoczynkowe.....	26	21	21	22	<i>training-recreational centres</i>
zespoły domków turysty- cznych ^b	18	17	13	11	<i>complexes of tourist cottages^b</i>
hostele	3	11	10	<i>hostels</i>
pokoje gościnne	30	28	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	26	24	<i>agrotourism lodgings</i>
domy pracy twórczej	1	1	1	1	<i>creative art centres</i>
inne obiekty	14	29	19	16	<i>miscellaneous facilities</i>
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII).....	15358	19981	23231	23128	Number of beds (as of 31 VII)
w tym całoroczne	10637	16046	20355	20143	<i>of which open all year</i>
Obiekty hotelowe	6910	12043	14863	14668	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele.....	4259	8616	11459	11179	<i>hotels</i>
motele.....	160	339	296	319	<i>motels</i>
pensjonaty	91	59	88	82	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	2400	3029	3020	3088	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	8448	7938	8368	3460	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	569	525	386	317	<i>excursion hostels</i>
schroniska	45	45	38	35	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	499	541	443	443	<i>youth shelters</i>
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	280	324	222	222	<i>of which school youth hostels</i>
kempingi.....	765	400	-	-	<i>camping sites</i>
pola biwakowe.....	574	367	710	660	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	1287	1090	930	1163	<i>holiday centres</i>
ośrodki kolonijne	259	195	100	75	<i>holiday youth centres</i>
ośrodki szkoleniowo- -wypoczynkowe.....	2088	1667	1541	1674	<i>training-recreational centres</i>
zespoły domków turysty- cznych ^b	1314	1385	1310	1257	<i>complexes of tourist cottages^b</i>
hostele	49	581	557	<i>hostels</i>
pokoje gościnne	538	517	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	405	381	<i>agrotourism lodgings</i>
domy pracy twórczej	32	36	35	36	<i>creative art centres</i>
inne obiekty	1016	1638	1351	1225	<i>miscellaneous facilities</i>

a W latach 2005 i 2010 bez pokoi gościnnych i kwatery agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli; w latach 2014- 2015 dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a In 2005 and 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 — hostels; in 2014-2015 concern establishments possessing 10 and more bed places. b Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 12 (188). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI ^a(dok.)**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS ^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	618479	993675	1192931	1281092	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	96366	113670	169951	199712	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	450355	769028	990110	1068532	Hotels and similar facilities
hotele.....	320709	596900	837663	892250	hotels
motele.....	14913	24908	15787	22459	motels
pensjonaty.....	5671	1287	1996	3062	boarding houses
inne obiekty hotelowe	109062	145933	134644	150761	other hotel facilities
Pozostałe obiekty.....	168124	224647	202821	212560	Other facilities
domy wycieczkowe	15252	19120	11192	11000	excursion hostels
schroniska	17880	22393	13611	13446	shelters
schroniska młodzieżowe					youth shelters
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	4888	6590	4097	3778	of which school youth hostels
kempingi.....	9776	2820	-	-	camping sites
pola biwakowe.....	2230	977	1561	1104	tent camp sites
ośrodki wczasowe	21197	31456	23583	22164	holiday centres
ośrodki kolonijne					holiday youth centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe.....	52990	61090	50833	52325	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^b	34152	43908	19386	20217	complexes of tourist cottages ^b
hostele	3616	30450	34125	hostels
pokoje gościnne	688	12451	13465	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	1389	3742	3109	agrotourism lodgings
domy pracy twórczej	14647	39267	31499	32665	creative art centres
inne obiekty.....					miscellaneous facilities
Udzielone noclegi	1367326	1959656	2138266	2302010	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym	196572	271843	329377	367598	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	786695	1313423	1542047	1662002	Hotels and similar facilities
hotele.....	514682	954805	1272238	1361874	hotels
motele.....	19363	36420	24102	35319	motels
pensjonaty	25060	2050	3596	5036	boarding houses
inne obiekty hotelowe	227590	320148	242111	259773	other hotel facilities
Pozostałe obiekty.....	580631	646233	596219	640008	Other facilities
domy wycieczkowe	85467	79273	43730	33977	excursion hostels
schroniska	42204	47731	28931	26116	shelters
schroniska młodzieżowe					youth shelters
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	13824	18433	12339	9535	of which school youth hostels
kempingi.....	31432	6240	-	-	camping sites
pola biwakowe.....	6427	2660	7563	5976	tent camp sites
ośrodki wczasowe	84980	86784	64174	65570	holiday centres
ośrodki kolonijne					holiday youth centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe.....	192229	161301	139072	137619	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^b	82911	104181	61521	66974	complexes of tourist cottages ^b
hostele	6358	66923	78200	hostels
pokoje gościnne	34291	37431	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	4787	10063	10503	agrotourism lodgings
domy pracy twórczej	54981	151705	121487	126313	creative art centres
inne obiekty.....					miscellaneous facilities

^a W latach 2005 i 2010 bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli; w latach 2014- 2015 dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a In 2005 and 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 — hostels; in 2014-2015 concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 13 (189). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI^a**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION
ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	96366	113670	169951	199712	Tourists accommodated
Obiekty hotelowe	88600	104428	157853	181327	Hotels and similar facilities
hotele	71263	88698	141619	160660	hotels
motele	3767	4796	3067	1098	motels
pensjonaty	565	61	119	40	boarding houses
inne obiekty hotelowe	13005	10873	13048	16529	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	7766	9242	12098	18385	Other facilities
domy wycieczkowe	690	630	622	496	excursion hostels
schroniska	} 1599	1335	911	1093	shelters
schroniska młodzieżowe					youth shelters
w tym szkolne schroniska młodzieżowe					of which school youth hostels
kempingi	918	553	-	-	camping sites
pola biwakowe	371	35	59	73	tent camp sites
ośrodki wczasowe	} 2	34	8	-	holiday centres
ośrodki kolonijne					holiday youth centres
ośrodki szkoleniowo- -wypoczynkowe					2580
zespoły domków turysty- cznych ^b	286	289	253	250	complexes of tourist cottages ^b
hostele	67	5085	11690	hostels
pokoje gościnne	2186	2098	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	78	44	agrotourism lodgings
domy pracy twórczej	} 1320	2301	2163	2086	creative art centres
inne obiekty					miscellaneous facilities
Udzielone noclegi	196572	271843	329377	367598	Nights spent (overnight stay)
Obiekty hotelowe	175542	245051	286261	311520	Hotels and similar facilities
hotele	141855	187445	256405	274350	hotels
motele	5788	5727	3661	5937	motels
pensjonaty	3238	104	360	71	boarding houses
inne obiekty hotelowe	24661	51775	25835	31162	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	21030	26792	43116	56078	Other facilities
domy wycieczkowe	2450	2463	6974	1787	excursion hostels
schroniska	} 4059	2998	3003	2809	shelters
schroniska młodzieżowe					youth shelters
w tym szkolne schroniska młodzieżowe					of which school youth hostels
kempingi	1383	869	-	-	camping sites
pola biwakowe	558	72	97	125	tent camp sites
ośrodki wczasowe	} 3	45	23	-	holiday centres
ośrodki kolonijne					holiday youth centres
ośrodki szkoleniowo- -wypoczynkowe					6169
zespoły domków turysty- cznych ^b	514	345	740	493	complexes of tourist cottages ^b
hostele	73	15185	34285	hostels
pokoje gościnne	2750	3203	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	191	143	agrotourism lodgings
domy pracy twórczej	} 5894	10806	12299	11344	creative art centres
inne obiekty					miscellaneous facilities

a W latach 2005 i 2010 bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli; w latach 2014- 2015 dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a In 2005 and 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 — hostels; in 2014-2015 concern establishments possessing 10 and more bed places. b Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 14 (190). **WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI^a**
OCCUPANCY IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	stopień wykorzystania miejsc noclegowych <i>occupancy rate of bed places</i>				stopień wykorzystania pokoi <i>occupancy rate of rooms</i>				
Obiekty hotelowe ...	31,9	30,4	28,6	31,1	38,3	38,2	35,4	39,3	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	33,4	31,0	30,6	33,3	41,0	39,8	38,1	42,3	<i>hotels</i>
motele	32,3	30,1	22,7	29,6	39,4	33,3	25,5	30,4	<i>motels</i>
pensjonaty	#	11,9	13,0	15,7	#	17,9	14,4	18,4	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe.....	27,4	29,1	21,8	23,5	30,8	33,8	25,3	27,8	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty ..	29,9 ^b	33,1 ^b	26,4	29,2	x	x	x	x	<i>Other facilities</i>

^a Patrz uwagi ogólne działu „Kultura. Turystyka. Sport – Turystyka”, ust. 6. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli.

^a See general notes to the chapter “Culture. Tourism. Sport – Tourism”, item 6. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels.

TABL. 15 (191). **PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W BAZIE NOCLEGOWEJ TURYSTYKI**
 Stan w dniu 31 VII
CATERING ESTABLISHMENTS IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS
 As of 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Restauracje <i>Restaurants</i>	Bary <i>Bars</i>	Stołówki <i>Canteens</i>	Punkty gastronomiczne <i>Food stands</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM^a 2005	92	87	50	36	TOTAL^a
2010	145	129	48	30	
2014	171	116	36	27	
2015	169	113	46	26	
Obiekty hotelowe	157	97	7	15	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele.....	114	67	-	6	<i>hotels</i>
motele.....	7	6	-	-	<i>motels</i>
pensjonaty.....	-	-	1	0	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	36	24	6	9	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty.....	12	16	39	11	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	-	1	14	2	<i>excursion hostels</i>
schroniska	-	-	1	-	<i>hostels</i>
schroniska młodzieżowe	-	-	5	-	<i>youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	-	-	2	-	<i>Of which school youth hostels</i>
pola biwakowe.....	-	-	3	1	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	-	2	8	2	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe.....	4	6	7	6	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	-	1	1	-	<i>creative arts centres</i>
zespoły domków turystycznych ^b	3	2	2	3	<i>complexes of tourist cottages^b</i>
hostele.....	1	2	1	1	<i>hostels</i>
pokoje gościnne	2	1	1	1	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	-	-	3	1	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	2	1	6	-	<i>miscellaneous facilities</i>

^a Do 2011 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^b Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Until 2011 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^b Including camping sites if they exist in the territory of the complexes tourist cottages.

TABL. 16 (192). **HOTELE WEDŁUG KATEGORII**
HOTELS BY CATEGORY

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Kategorie <i>Categories</i>				w trakcie kate- goryzacji <i>in the process of the categori- sation</i>	
		****	***	**	*		
OGÓŁEM ^a	2005	50	-	20	21	9	-
TOTAL ^a	2010	86	3	42	23	11	7
	2014	115	11	57	30	10	7
	2015	113	11	55	30	10	7
Pokoje ^a	2005	2448	-	1326	905	217	-
<i>Rooms</i> ^a	2010	4690	854	2185	1205	270	176
	2014	6110	1688	2669	1247	327	179
	2015	6009	1689	2608	1252	329	131
Miejsca noclegowe ^a	2005	4259	-	2218	1616	425	-
<i>Bed places</i> ^a	2010	8616	1653	3888	2159	541	375
	2014	11459	3274	4856	2307	617	405
	2015	11179	3283	4669	2323	619	285
Korzystający z nocle- gów w tys.	2005	320,7	0,5	172,0	112,1	36,1	-
<i>Tourists accommoda- ted in thous.</i>	2010	596,9	122,1	242,3	169,9	46,1	16,2
	2014	837,7	256,0	326,1	189,8	53,4	12,4
	2015	892,2	291,0	336,1	197,2	58,2	9,7
w tym turyści zagra- niczni	2005	71,3	0,02	33,4	35,0	2,8	-
<i>of which foreign tourists</i>	2010	88,7	13,9	38,2	32,8	3,5	0,3
	2014	141,6	50,4	42,6	43,7	3,4	1,4
	2015	160,6	64,1	42,5	48,9	4,3	0,8
Stopień wykorzystania w %: <i>Occupancy rate in %:</i>							
miejsc noclegowych <i>bed places</i>	2005	33,4	14,5	32,2	32,7	42,2	-
	2010	31,0	33,4	27,6	34,6	44,8	16,0
	2014	30,6	34,3	27,1	31,7	44,7	15,2
	2015	33,3	37,3	30,5	32,1	47,7	14,5
pokoje..... <i>rooms</i>	2005	41,0	19,3	39,6	42,9	42,6	-
	2010	39,8	44,6	36,4	42,9	48,3	24,5
	2014	38,1	45,5	33,5	38,9	47,5	16,1
	2015	42,3	50,4	38,2	41,3	47,8	15,9

a Stan w dniu 31 VII.
a As of 31 VII.

Sport

Sport

TABL. 17 (193). **ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE**
 Stan w dniu 31 XII
PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006	2010	2012	2014	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS					
Jednostki organizacyjne	725	486	587	566	Organizational entities
Członkowie	43073	31913	33588	32179	Members
Ćwiczący ^a	48842	34936	34319	35181	Persons practising sports ^a
KLUBY SPORTOWE SPORTS CLUBS					
Jednostki organizacyjne	841	794	862	861	Organizational entities
Członkowie	66745	53403	58592	56362	Members
Ćwiczący	59309	59539	53610	55764	Persons practising sports
mężczyźni	43593	36496	40473	41874	males
kobiety	15716	13043	13137	13890	females
w wieku do 18 lat	41970	34152	37818	38870	aged up to 18
Sekcje sportowe	1908	1539	1547	1537	Sports sections
Trenerzy	697	679	730	881	Coaches
Instruktorzy sportowi	1396	1262	1403	1329	Sports instructors
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	871	583	628	582	Other persons conducting sports activities

^a Dane szacunkowe.

U w a g a. Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

^a Estimated data.

N o t e. data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABL. 18 (194). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH^a**
W 2014 R.
 Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS^a
IN 2014
 As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU ^b	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS ^b
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Alpinizm	6	287	96	6	-	5	Mountaineering
Badminton	6	178	78	79	1	8	Badminton
Baseball	2	117	1	85	1	5	Baseball
Bilard	10	288	50	209	1	10	Billards

^a Łącznie z uczniowskimi klubami sportowymi UKS i wyznaniowymi klubami sportowymi. ^b Do 2009 r. określane jako dyscypliny sportu.

^a Including Students Sports Clubs UKS and Religious Sports Clubs. ^b Until 2009 defined as disciplines.

TABL. 18 (194). WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH^a
W 2014 R. (cd.)
 Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS^a
IN 2014 (cont.)
 As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU ^b	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS ^b
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Boks	14	393	32	220	10	13	Boxing
Brydż sportowy.....	6	135	45	49	20	3	Bridge
Fitness.....	5	115	72	78	-	5	Fitness
Gimnastyka							
artystyczna	3	155	155	154	3	6	Artistic gymnastics
Gimnastyka sportowa	2	90	56	90	7	1	Rhythmic gymnastics
Hokej na lodzie.....	4	273	112	202	1	9	Ice hockey
Hokej na trawie	6	186	103	156	2	7	Field hockey
Jeździectwo ^c	16	232	143	58	3	20	Equestrian sport ^c
Judo.....	15	1107	252	1020	15	23	Judo
Ju-jitsu	11	158	25	57	-	15	Ju-jitsu
Kajakarstwo klasyczne...	3	108	33	67	3	4	Classic canoeing
Karate ^c	49	3022	821	2368	13	97	Karate ^c
Karate tradycyjne ^c	22	1540	405	1182	3	48	Traditional karate ^c
Kendo	1	9	-	2	-	1	Kendo
Kolarstwo szosowe	12	172	48	126	7	12	Road cycling
Kolarstwo torowe.....	4	83	28	74	4	4	Track cycling
Koszykówka	84	2872	1325	2363	59	56	Basketball
Kręglarstwo	1	63	27	59	-	3	Bowling
Kulturystyka							Body-building
i trójbój siłowy.....	20	493	53	106	3	15	and weight triathlon
Lekkoatletyka	92	3183	1368	2411	4	69	Athletics
Łucznictwo	5	196	86	119	-	3	Archery
Łyżwiarstwo figurowe.....	3	198	130	193	7	2	Figure skating
Łyżwiarstwo szybkie	4	271	160	260	7	14	Speed skating
Narciarstwo alpejskie	2	16	5	-	1	-	Alpine skiing
Narciarstwo klasyczne	3	100	29	31	-	4	Classic skiing
Pięciobój nowoczesny....	2	89	48	89	2	2	Modern pentathlon
Piłka nożna.....	449	22773	1268	15340	390	417	Football
Piłka nożna halowa (futsal)	35	914	184	594	10	17	Indoor football
Piłka ręczna.....	42	2028	637	1722	43	21	Handball
Piłka siatkowa	200	6295	3326	4948	79	140	Volleyball
Piłka siatkowa plażowa ..	9	194	79	126	8	2	Beach volleyball
Pływanie	37	2431	1132	2113	42	54	Swimming
Podnoszenie ciężarów ...	12	293	65	195	8	8	Weight lifting
Rugby.....	9	406	19	263	12	15	Rugby
Sport motorowy ^c	6	135	13	17	1	3	Motor sport ^c
Sport lotniczy ^c	8	274	27	122	-	26	Air sport ^c
Strzelectwo sportowe ^c ...	25	896	200	352	9	47	Sport shooting ^c
Szachy.....	23	569	180	436	3	15	Chess

a Łącznie z uczniowskimi klubami sportowymi UKS i wyznaniowymi klubami sportowymi. b Do 2009 r. określane jako dyscypliny sportu. c Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

a Including Students Sports Clubs UKS and Religious Sports Clubs. b Until 2009 defined as disciplines. c A sports field (consists of number of related kinds of sports).

TABL. 18 (194). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH^a**
W 2014 r. (dok.)
 Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS^a
IN 2014 (cont.)
 As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU ^b	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS ^b
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Szermierka.....	2	63	35	56	3	1	Fencing
Taekwon-do ^c	11	401	92	297	7	10	Taekwon-do ^c
Taniec sportowy	6	392	335	335	2	12	Dance sport
Tenis	25	739	278	563	10	28	Tennis
Tenis stołowy	83	1888	523	1380	13	59	Table tennis
Unihokej.....	15	271	157	271	-	8	Unihockey
Warcaby.....	6	188	76	121	-	4	Checkers
Zapasy ^c	21	679	113	598	23	14	Wrestling ^c
Żeglarstwo ^c	6	201	50	66	2	11	Sailing ^c

a Łącznie z uczniowskimi klubami sportowymi UKS i wyznaniowymi klubami sportowymi. b Do 2009 r. określane jako dyscypliny sportu. c Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

a Including Students Sports Clubs UKS and Religious Sports Clubs. b Until 2009 defined as disciplines. c A sports field (consists of number of related kinds of sports).

TABL. 19 (195). **WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE^a W 2014 R.**
 Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FACILITIES^a IN 2014
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym dostosowane do niepełnosprawnych osób ćwiczących Of which adapted for the disabled persons practicing sports	SPECIFICATION
Stadiony	124	40	Stadiums
w tym piłkarskie.....	63	12	of which football
Boiska do gier wielkich ^b	357	76	Fields for big games ^b
w tym piłkarskie.....	351	71	of which football
Boiska do gier małych ^b	133	30	Fields for small games ^b
w tym:			of which:
koszykówki	35	7	basketball
piłki ręcznej	6	-	handball
piłki siatkowej	28	7	volleyball
Boiska uniwersalne-wielozadaniowe	142	66	Universal and multipurpose sports fields
Korty tenisowe.....	125	47	Tennis courts
Hale sportowe	68	43	Sports halls
Sale gimnastyczne ^c	72	19	Gyms ^c
Pływalnie	36	18	Swimming pools
Tory sportowe	15	2	Sports tracks
Łodowiska sztuczne mrożone.....	16	6	Artificial skating rinks
Ścieżki rowerowe w km ^d	543,8	.	Bicycle paths - length in km ^d

a Bez obiektów przyszkolnych. b Łącznie z obiektami niepełnowymiarowymi. c Łącznie z salami pomocniczymi. d Bez szlaków rowerowych.

U w a g a. Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 4 lata.

a Excluding schools facilities. b Including non-full-size facilities. c Including auxiliary gym. d Excluding bicycle trails.

N o t e. Data on the basis of periodic surveys conducted every four years.

DZIAŁ XIII

NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

Nauka i technika

1. Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) obejmuje:

- **badania podstawowe**, tj. prace teoretyczne i eksperymentalne podejmowane przede wszystkim w celu zdobycia lub poszerzenia wiedzy na temat przyczyn zjawisk i faktów, nieukierunkowane w zasadzie na uzyskanie żadnych konkretnych zastosowań praktycznych,
- **badania stosowane** oraz włączone w 2011 r. **badania przemysłowe**, tj. prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy mającej konkretne zastosowania praktyczne. Polegają one bądź na poszukiwaniu możliwych zastosowań praktycznych dla wyników badań podstawowych, bądź na poszukiwaniu nowych rozwiązań pozwalających na osiągnięcie z góry założonych celów praktycznych. Wynikami badań stosowanych są modele próbne wyrobów, procesów czy metod,
- **prace rozwojowe**, tj. prace w szczególności konstrukcyjne, technologiczno-projektowe oraz doświadczalne polegające na zastosowaniu istniejącej już wiedzy, uzyskanej dzięki pracom badawczym lub jako wynik doświadczenia praktycznego do opracowania nowych lub istotnego ulepszenia istniejących materiałów, urządzeń, wyrobów, procesów, systemów czy usług, łącznie z przygotowaniem prototypów oraz instalacji pilotowych.

Zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) nr 995/2012 z dnia 26 X 2012 r. statystyki dotyczące działalności badawczo-rozwojowej na poziomie regionalnym za rok 2015 zostały opracowane na podstawie danych jednostek lokalnych.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek prowadzących tę działalność:

- 1) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe**, tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych:
 - a) instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk; w danych statystycznych do 2009 r. ujmowano również samodzielne zakłady naukowe, które zgodnie z ustawą z dnia 30 IV 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 572, z późniejszymi zmianami) zostały przekształcone w instytuty naukowe bądź przez nie wchłonięte,
 - b) instytuty badawcze działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 o instytutach badawczych (tekst jednolity DZ. U. 2016 poz. 371, z późniejszymi zmianami); do 2009 r. określane

CHAPTER XIII

SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

General notes

Science and technology

1. Research and development (R&D) includes:

- **basic research**, i.e. experimental or theoretical work undertaken primarily to acquire new knowledge of the underlying foundation of phenomena and observable facts, without any particular application or use in view,
- **applied research and industrial research** included in 2011, i.e. original investigation undertaken in order to acquire new knowledge. It is, however, directed primarily towards a specific practical aim or objective,
- **experimental development**, i.e. systematic work, drawing on existing knowledge gained from research and (or) practical experience, that is directed to producing new materials, products or devices, to installing new processes, systems and services, or to improving substantially those already produced or installed including preparation of prototypes and pilot installations.

According to Commission Implementing Regulation (EU) No 995/2012 of 26 X 2012 statistics on Research and Development at regional level for 2015 have been compiled on the basis of local units data.

Information regarding research and development includes the following groups of entities conducting such activity:

- 1) **scientific, research and development units**, i.e. units involved mainly in carrying out research and development:
 - a) scientific units of the Polish Academy of Sciences; up to 2009 statistical data included independent scientific establishments which were transformed or incorporated into scientific institutes pursuant to the Polish Academy of Sciences Act of 30 April 2010 (uniform text Journal of Laws of 2016, item 572, with later amendments),
 - b) research institutes operating on the basis of the Research Institutes Act of 30 April 2010 (uniform text Journal of Laws of 2016, item 371, with later amendments); up to 2009 defined as research and development units which operated on the basis of the Research and Development Units

jako jednostki badawczo-rozwojowe, które działają na podstawie ustawy z dnia 25 VII 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (jednolity tekst, Dz. U. 2001 Nr 33, poz. 388, z późniejszymi zmianami),

- c) inne, tj. pozostałe jednostki zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;
- 2) **podmocyne jednostki naukowe** (biblioteki naukowe, archiwa naukowe, muzea, pomocnicze jednostki naukowe PAN oraz stowarzyszenia naukowe i fundacje wspierające działalność badawczą i prace rozwojowe) określane do 2009 r. jako jednostki obsługi nauki;
- 3) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”), obejmujące przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe, które obok swojej podstawowej działalności, prowadzą działalność badawczą i rozwojową; do 2009 r. określane jako jednostki rozwojowe;
- 4) **szkoły wyższe**;
- 5) **pozostałe jednostki** — instytucje prowadzące działalność badawczą i rozwojową obok swojej podstawowej działalności, nieujęte w ww. pozycjach, np. szpitale, parki narodowe i ogrody botaniczne, agencje i instytucje rządowe.

2. Do **zatrudnionych** w działalności badawczej i rozwojowej zaliczono:

- 1) w kategorii **pracowników naukowo-badawczych**:
- pracowników naukowych, badawczo-technicznych, inżynierskich i technicznych zatrudnionych w jednostkach naukowych i badawczo-rozwojowych, w pomocniczych jednostkach naukowych oraz w pozostałych jednostkach,
 - pracowników naukowych i innych zatrudnionych w działalności badawczej i rozwojowej w podmiotach gospodarczych prowadzących prace badawczo-rozwojowe,
 - pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych zatrudnionych w szkołach wyższych,
 - uczestników studiów doktoranckich prowadzących prace badawczo-rozwojowe (W EPC);
- 2) w kategorii **techników i pracowników równorzędnych** — pracowników, którzy uczestniczą w działalności badawczej i rozwojowej, wykonując zadania naukowe i techniczne zazwyczaj pod kierunkiem pracowników naukowo-badawczych;
- 3) w kategorii **pozostały personel** — pracowników na stanowiskach robotniczych oraz administracyjno-ekonomicznych uczestniczących w realizacji prac badawczo-rozwojowych lub bezpośrednio z nimi związanych.

3. Dane dotyczące **zatrudnienia** w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10% nominalnego czasu pracy.

Liczbę zatrudnionych podano w jednostkach przeliczeniowych, tj. w tzw. **ekwiwalentach pełnego czasu pracy** (osobolatach).

Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczą i rozwojową.

Act of 25 August 1985 (a consolidated text Journal of Laws of 2001 No. 33, item 388, with later amendments),

- c) *other units classified into NACE division 72 “Scientific research and development”;*
- 2) **auxiliary scientific units** - *archives, libraries, museums, auxiliary scientific units of the PAS (Polish Academy of Sciences), associations and foundations supporting research and development activity and experimental development; up to 2009 defined as science support units;*
- 3) **economic entities** *(not classified into NACE division 72 “Scientific research and development”) include mainly industrial enterprises conducting research and development besides their main economic activity; up to 2009 defined as development units;*
- 4) **higher education institutions;**
- 5) **other units** — *institutions conducting R&D besides their main principal activity, not included in the above positions, e.g., hospitals, national parks, botanic gardens, state agencies and institutions.*

2. **Employment in R&D includes:**

- 1) **researchers (RSE):**
- researchers, research and technical assistants, engineering and technical assistants employed in scientific units, research and development units, auxiliary scientific units and other units,*
 - researchers and other staff employed in R&D in economic entities conducting R&D,*
 - researchers and academics employed in higher education institutions,*
 - PhD students conducting R&D (FTE);*
- 2) **technicians and equivalent staff** *are persons whose main tasks require technical knowledge and experience in one or more fields of engineering, physical and life sciences, or social sciences and humanities. They participate in R&D by performing scientific and technical tasks involving the application of concepts and operational methods, normally under the supervision of researchers;*
- 3) **other supporting staff** *include skilled and unskilled craftsmen, secretarial and clerical staff participating in R&D projects or directly associated with such projects.*

3. **Data regarding employment in R&D include exclusively persons employed directly on this activity (or providing direct services for R&D) and spending at least 10 per cent of their normal working time on R&D.**

The number of persons engaged in R&D is expressed in full-time equivalents (FTE).

One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

4. Nakłady wewnętrzne – wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania, obejmują nakłady bieżące i nakłady inwestycyjne na środki trwale związane z działalnością B+R.

Nakłady inwestycyjne na środki trwale podaje się łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych.

5. Dane o nakładach na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (tabl. 5) opracowano zgodnie z metodologią stosowaną przez EUROSTAT i obejmują następujące **sektory finansujące**, z których pochodzą środki na finansowanie działalności badawczej i rozwojowej:

- 1) **sektor rządowy** — krajowe jednostki rządowe (m.in. ministerstwa) i samorządowe (w tym jednostki samorządu terytorialnego), jednostki naukowe PAN i instytuty badawcze podlegające ministerstwu, powołane na podstawie ustawy o instytutach badawczych (Dz. U. 2016, poz. 371);
- 2) **sektor przedsiębiorstw** — krajowe podmioty gospodarcze;
- 3) **sektor szkolnictwa wyższego** — krajowe szkoły wyższe oraz podległe im instytuty badawcze, stacje doświadczalne i kliniki;
- 4) **sektor prywatnych instytucji niekomercyjnych** — krajowe: fundacje, partie polityczne, związki zawodowe, związki konsumentów, towarzystw i stowarzyszeń (zawodowych, naukowych, religijnych itp.) oraz osoby fizyczne;
- 5) **sektor zagranica** — organizacje międzynarodowe, instytucje i przedsiębiorstwa zagraniczne oraz osoby fizyczne.

6. Działalność innowacyjna obejmuje szereg działań o charakterze badawczym (naukowym), technicznym, organizacyjnym, finansowym i komercyjnym, których celem jest opracowanie i wdrożenie innowacji. Prezentowane w dziale dane obejmują działalność innowacyjną w przemyśle i dotyczą opracowywania i wdrażania (wprowadzania na rynek) nowych lub istotnie ulepszonych, w zakresie swoich cech i zastosowań, produktów (wyrobów, usług) — **innowacja produktowa** oraz zastosowania nowych lub istotnie ulepszonych metod produkcji, a także z zakresu logistyki, zaopatrzenia, dystrybucji i wspierających procesy w przedsiębiorstwie — **innowacja procesowa**, przy czym produkty te i procesy są nowe przynajmniej z punktu widzenia wprowadzającego je przedsiębiorstwa.

Nakłady na działalność innowacyjną obejmują nakłady na: badania naukowe i prace rozwojowe (B+R) wykonane przez własne zaplecze badawcze przedsiębiorstw, jak również nabyte od innych jedno-

4. Intramural expenditures - presenting the value of research and development of a given entity carried out by own research facilities, regardless of the sources of financing, include current and capital expenditures on fixed assets linked to R&D.

Capital expenditures on fixed assets comprise expenditures on purchasing or manufacturing of research equipment, necessary for performing particular R&D activities, meeting the criteria for being classified as fixed assets, but not included in an inventory of fixed assets until the completion of activities.

5. Data regarding expenditures on research and development by source of funds (table 5) were compiled in accordance with the methodology applied by EUROSTAT covering the following **sectors of funding**, from which the funding for research and development comes:

- 1) **government sector** — national government entities (among others, ministries) and local government entities (including local self-government entities), the scientific units of the Polish Academy of Sciences and research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes (Journal of Laws 2016, item 371) subject to the ministries;
- 2) **business enterprise sector** — national economic entities;
- 3) **higher education sector** — national higher institutions and subordinated to them research institutes, experiment stations and clinics;
- 4) **private non-profit sector** — national: foundations, political parties, trade unions, consumer associations, societies and associations (professional, scientific, religious, etc.) and natural persons;
- 5) **abroad sector** — international organizations, foreign institutions and companies and natural persons.

6. Innovation activity comprises many different scientific, technological, organizational, financial and commercial actions aimed at developing and implementing innovations. Data presented in the section include innovation activity in industry and concern the development and implementation (introduction on the market) of new or significantly improved products (goods and services) with regard to their features and applications — **product innovation** and applications of new or significantly improved production methods and those in the area of logistics, supply, distribution and methods supporting processes in enterprises — **process innovation** which are novel at least for the enterprise.

Expenditures on innovation activity include expenditures on: R&D, acquisition of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights — patents, non-patented inventions, licenses, disclosures of know-how, trade-

stek, zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw — patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia *know-how*, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania, nakłady inwestycyjne na środki trwale niezbędne do wprowadzenia innowacji (maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną, marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe przygotowania do wprowadzenia innowacji produktowych i procesowych.

Produkt nowy jest to produkt (wyrób lub usługa), który różni się znacząco swoimi cechami lub przeznaczeniem od produktów dotychczasowych.

Produkt istotnie ulepszony jest to produkt (wyrób lub usługa) już istniejący, który został znacząco udoskonalony poprzez zastosowanie nowych materiałów, komponentów oraz innych cech zapewniających lepsze działanie produktu.

7. Środki automatyzacji procesów produkcyjnych są to urządzenia (lub zestawy maszyn i urządzeń) wykonujące określone czynności bez udziału człowieka, stosowane w celu samoczynnego sterowania, regulowania urządzeń technicznych oraz kontrolowania przebiegu procesów technologicznych.

8. Wynalazek podlegający opatentowaniu — bez względu na dziedzinę techniki — jest to nowe rozwiązanie, posiadające poziom wynalazczy, tzn. niewynikające dla znawcy w sposób oczywisty ze stanu techniki, nadające się do przemysłowego stosowania.

9. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

Spółeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

2. Dane o przedsiębiorstwach dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) do wybranych sekcji: Przetwórstwo przemysłowe, Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja, Budownictwo, Handel; naprawa pojazdów samochodowych, Transport i gospodarka magazynowa, Zakwaterowanie i gastronomia, Informacja i komunikacja, Obsługa rynku nieruchomości, Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (z wyłącze-

marks etc.), acquisition of software, capital expenditures on fixed assets required for introduction of innovations (machines, technical equipment, tools, means of transport, buildings constructions and land), personnel training connected with innovation activity, marketing connected with new or significantly improved products and other preparations for the implementation of product and process innovations.

A **new product** is a product (good or service) that differs significantly in its characteristics or intended uses from the previous products.

A **significantly improved product** is an existing product (good or service) which has been significantly improved through the use of new materials, components and other characteristics that enhance the performance of this product.

7. Means for automating production processes include the equipment (or combinations of machinery and equipment) which performs defined tasks without human participation, and is used in order to automatically control and regulate other equipment as well as to control technological processes.

8. A patentable invention — regardless of the field of technology — is any new solution which involves an inventive step, i.e. which for an expert does not obviously result from the state of the art and which is capable of industrial application.

9. An utility model eligible for protection — a new and useful solution of a technical character related to the shape, structure or assembly of an object of permanent form.

Information society

1. The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.

2. Data on enterprises concern economic entities employing more than 9 persons and included in the selected sections according to the NACE Rev.2: manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply, sewerage and waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and com-

niem działalności weterynaryjnej), Administrowanie i działalność wspierająca, Pozostała działalność usługowa – naprawa i konserwacja komputerów i sprzętu komunikacyjnego.

3. Pojęcie **administracja publiczna** odnosi się do organów świadczących usługi publiczne, jak i prowadzących typową działalność administracyjną. Możemy do nich zaliczyć na przykład organy podatkowe, instytucje ubezpieczeń społecznych, organy publicznej służby zdrowia, instytucje związane z ochroną środowiska i pozostałe prowadzące działalność publiczną. Administracja publiczna może być szczebla lokalnego, regionalnego i krajowego.

4. Handel elektroniczny prowadzony przez przedsiębiorstwa polega na składaniu zamówienia (zakup) lub przyjmowaniu przez przedsiębiorstwo zamówienia (sprzedaż) za pośrednictwem sklepu internetowego, formularzy elektronicznych na stronie internetowej przedsiębiorstwa, sieci extranet innego przedsiębiorstwa lub wiadomości typu EDI (wiadomości w uzgodnionym formacie, np. EDIFACT, XML posiadające strukturę umożliwiającą ich automatyczne przetwarzanie). Nie uwzględnia się zamówień przyjmowanych lub składanych za pośrednictwem poczty elektronicznej.

munication; real estate activities; professional, scientific and technical activities (excluding veterinary activities); administrative and support service activities; other service activities (repair of computers and communication equipment).

3. Public authorities refer to both public services and administration activities, e.g. tax, customs, business registration, social security, public health, environment of commune administrations. Public authorities can be at local, regional or national level.

4. E-commerce conducted by enterprise type of trade where orders are received or sent via web shop, web forms on a enterprises' website, an extranet of another enterprise or via EDI-type messages (which means messages in an agreed format, e.g. EDIFACT, XML allowing their automatic processing), without the email messages typed manually.

Nauka i technika

Science and technology

TABL. 1 (196). **JEDNOSTKI ORAZ ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
UNITS AND EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

A. JEDNOSTKI
Stan w dniu 31 XII
UNITS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	79	111	199	237	TOTAL
w tym:					of which:
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	22	24	29	32	Scientific and research-development units
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	#	3	3	3	scientific institutes of the Polish Academy of Sciences
instytuty badawcze	19	10	8	8	research institutes
inne	#	11	18	21	others
Podmioty gospodarcze	46	70	149	184	Economic entities
Szkoły wyższe	9	12	10	9	Higher education institutions

B. ZATRUDNIENI^a
EMPLOYMENT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			SPECIFICATION	
	ogółem total				pracownicy nauko- wo- -badaw- czy research- ers	technicy i pracow- wnicy równo- rzędni techni- cians and equiva- lent staff		pozo- stały personel other support- ing staff
OGÓŁEM	4337	4491	5349	5682	4224	865	593	TOTAL
w tym:								of which:
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	1355	1017	1381	1359	769	394	195	Scientific and research-development units
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	#	200	195	187	170	6	11	scientific institutes of the Polish Academy of Sciences
instytuty badawcze	1172	720	1008	960	454	351	154	research institutes
inne	#	97	178	212	145	37	30	others
Podmioty gospodarcze	415	533	1072	1498	994	309	195	Economic entities
Szkoły wyższe	2520	2924	2866	2786	2429	155	201	Higher education institutions

^a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy.
^a In full-time equivalents.

TABL. 2 (197). **ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA**

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

BY EDUCATIONAL LEVEL

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	Z wykształceniem <i>Education</i>				pozosta- łym <i>others</i>
			wyższym <i>higher</i>			z tytułem zawodo- wym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata <i>with tertiary degrees below the PhD level (Master's degree, Bachelor's degree and equivalent)</i>	
			z tytułem naukowym profesora <i>with title of professor</i>	ze stopniem naukowym <i>with scientific degree of</i>			
		doktora habilito- wanego <i>habilitated doctor^a (HD)</i>	doktora <i>doctor (PhD)</i>				
OGÓŁEM	2005	7763	663	723	2573	2425	1379
TOTAL	2010	7597	689	880	3237	2222	569
	2014	8377	753	1074	2902	2661	987
	2015	8846	760	1136	2909	2990	1051
w tym: <i>of which:</i>							
Jednostki naukowe i badaw- czo-rozwojowe	2005	1688	67	48	291	664	618
Scientific and research- development units	2010	1242	78	80	319	573	192
	2014	1581	#	#	322	717	370
	2015	1545	78	91	346	677	353
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk..... <i>scientific institutes of the Polish Academy of Sciences</i>		216	#	#	88	66	8
instytuty badawcze		1111	49	63	218	463	318
<i>research institutes</i>							
inne		218	#	#	40	148	27
<i>others</i>							
Podmioty gospodarcze	2005	685	#	-	#	373	305
Economic entities	2010	686	#	-	#	484	178
	2014	1373	2	-	53	910	408
	2015	1808	#	#	56	1264	481
Szkoły wyższe	2005	5309	566	661	2253	1374	455
Higher education institutions	2010	5650	609	#	2884	1162	#
	2014	5379	669	981	2510	1018	201
	2015	5436	674	1041	2488	1021	212

^a The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in a university.

TABL. 3 (198). **NAKLADY NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015				
	ogółem grand total				nakłady ^a expenditures ^a			
					bieżące current		inwestycyjne na środki trwałe capital	
					razem total	w tym osobowe of which labour costs	razem total	w tym maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu of which machinery, technical equipment as well as transport equipment
w mln zł in mln zł								
OGÓŁEM	320,5	553,2	703,7	734,6	544,0	313,1	190,6	136,1
TOTAL								
w tym: of which:								
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe	107,1	179,3	181,8	215,0	#	73,2	#	#
Scientific and research-development units								
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	14,4	42,4	28,1	#	#	12,5	#	#
<i>scientific institutes of the Polish Academy of Sciences</i>								
instytuty badawcze	90,5	121,3	115,3	102,5	88,6	51,5	14,0	13,0
<i>research institutes</i>								
inne	2,1	15,6	38,3	#	16,6	9,2	#	#
<i>others</i>								
Podmioty gospodarcze	44,4	76,9	#	212,9	179,1	98,3	33,8	31,9
Economic entities								
Szkoły wyższe	162,9	296,9	336,8	301,6	231,7	139,5	69,9	38,6
Higher education institutions								

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.
a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 4 (199). **NAKLADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG DZIEDZIN NAUK (ceny bieżące)**
EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY FIELD OF SCIENCE (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	ogółem total			
	w mln zł	in mln zł		
OGÓŁEM	553,2	703,7	734,6	TOTAL
Przyrodniczych	144,2	90,9	94,4	Natural sciences
Inżynieryjnych i technicznych	175,6	255,5	331,3	Engineering and technology
Medycznych i nauk o zdrowiu	79,5	149,7	122,1	Medical and health sciences
Rolniczych	65,9	61,9	54,4	Agricultural sciences
Spółecznych	56,3	95,3	83,2	Social sciences
Humanistycznych.....	31,7	50,5	49,1	Humanities

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.
^a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 5 (200). **NAKLADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**
EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	2010	2015	SPECIFICATION
	w mln zł	in mln zł		w odsetkach	in percent	
OGÓŁEM	553,2	703,7	734,6	100,0	100,0	TOTAL
sektor:						sector:
Rządowy	352,5	386,2	344,3	63,7	46,9	Government
Przedsiębiorstw	108,7	175,7	231,3	19,7	31,5	Business enterprise
Szkolnictwa wyższego ...	35,9	37,1	52,6	6,5	7,2	Higher education
Prywatnych instytucji niekomercyjnych	0,7	0,9	1,2	0,1	0,2	Private non-profit
Zagranica	55,2	103,8	105,1	10,0	14,3	Abroad

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.
^a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 6 (201). **NAKLADY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)**
CURRENT EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Badania <i>Research</i>		Prace rozwojowe <i>Experimental development</i>	SPECIFICATION	
		podstawowe <i>basic</i>	stosowane ^b <i>applied^b</i>			
		w mln zł		<i>in mln zł</i>		
OGÓŁEM	2005	271,1	111,7	74,9	84,5	TOTAL
	2010	440,3	218,7	93,2	128,4	
	2014	523,9	227,4	108,2	188,3	
	2015	544,0	196,7	125,7	221,6	
w tym:						<i>of which:</i>
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	#	46,2	#	55,0		Scientific and research-development units
w tym instytuty badawcze	88,6	20,1	#	#		<i>of which research institutes</i>
Szkoły wyższe	231,7	145,1	67,2	19,4		Higher education institutions

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. *b* Łącznie z nakładami na włączone w 2011 r. badania przemysłowe.
a Internal, excluding depreciation of fixed assets. *b* Including expenditures on industrial research included in 2011.

TABL. 7 (202). **STOPIEŃ ŻUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	stopień zużycia w % <i>degree of consumption in %</i>				
OGÓŁEM	78,1	81,7	65,6	76,2	TOTAL
w tym:					<i>of which:</i>
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	80,5	80,6	84,0	64,8	Scientific and research-development units
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	91,5	83,8	#	99,7	<i>scientific institutes of the Polish Academy of Sciences</i>
instytuty badawcze	77,5	84,3	80,3	79,5	<i>research institutes</i>
inne	-	11,4	71,3	27,3	<i>others</i>
Podmioty gospodarcze	56,3	44,7	12,8	50,6	Economic entities
Szkoły wyższe	81,9	86,0	87,4	89,6	Higher education institutions

TABL. 8 (203). **UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH NETTO ZE SPRZEDAŻY W PRZEMYŚLE^a W 2015 R.**
SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY^a IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Produkty – w % – wprowadzone na rynek w latach 2013-2015 <i>Products – in % – introduced into the market during 2013-2015</i>			
	ogółem <i>total</i>	z tego produkty nowe lub istotnie ulepszone <i>of which new or significantly improved product</i>		w tym ek- sport ogółem <i>of which export total</i>
		dla rynku <i>to the market</i>	tylko dla przedsię- biorstwa <i>only to the enterprise</i>	
OGÓŁEM	8,6	1,5	7,1	5,0
TOTAL				
sektor publiczny	10,3	#	10,3	#
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	8,6	#	7,0	#
<i>private sector</i>				
W tym przetwórstwo przemysłowe	11,0	1,9	9,0	6,4
Of which manufacturing				
w tym: <i>of which:</i>				
Produkcja artykułów spożywczych	0,5	0,1	0,4	0,2
<i>Manufacture of food products</i>				
Produkcja wyrobów tekstylnych	3,6	3,0	0,6	1,5
<i>Manufacture of textiles</i>				
Produkcja odzieży	8,9	2,1	6,8	4,4
<i>Manufacture of wearing apparel</i>				
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	2,6	0,7	2,0	1,4
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>				
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	22,3	9,4	12,9	1,0
<i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>				
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	7,2	2,4	4,8	3,2
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>				
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	5,8	0,3	5,5	1,1
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>				
Produkcja metali	16,6	15,7	0,9	9,0
<i>Manufacture of basic metals</i>				
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	1,9	1,2	0,7	1,4
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>				
Produkcja urządzeń elektrycznych	37,3	0,5	36,8	22,5
<i>Manufacture of electrical equipment</i>				
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	15,7	9,4	6,3	4,2
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>				
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	9,4	7,3	2,1	5,3

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta, dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2013-2015.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices; apply to products introduced into the market during 2013-2015.

TABL. 9 (204). **PRZEDSIĘBIORSTWA INNOWACYJNE W PRZEMYSŁE^a WEDŁUG RODZAJÓW WPROWADZONYCH INNOWACJI W LATACH 2013–2015**
INNOVATIVE ENTERPRISES IN INDUSTRY^a BY TYPE OF INTRODUCED INNOVATION DURING 2013–2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesowe w latach 2013–2015 w % ogółu przedsiębiorstw <i>Industrial enterprises, which introduced product or process innovation during 2013–2015 in % of total enterprises</i>			
	ogółem <i>grand total</i>	nowe lub istotnie ulepszone produkty <i>new or significantly improved product</i>		nowe lub istotnie ulepszone procesy <i>new or significantly improved processes</i>
		razem <i>total</i>	w tym nowe dla rynku <i>of which new to the market</i>	
OGÓŁEM TOTAL	34,9	25,1	13,3	25,1
sektor publiczny <i>public sector</i>	28,6	4,8	#	28,6
sektor prywatny <i>private sector</i>	35,3	26,6	#	24,8
W tym przetwórstwo przemysłowe Of which manufacturing	35,4	26,8	14,1	24,7
w tym: <i>of which:</i>				
Produkcja artykułów spożywczych <i>Manufacture of food products</i>	17,1	11,4	4,8	11,4
Produkcja wyrobów tekstylnych <i>Manufacture of textiles</i>	41,0	29,5	23,0	26,2
Produkcja odzieży <i>Manufacture of wearing apparel</i>	23,7	23,7	11,9	6,8
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	58,8	35,3	11,8	47,1
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ <i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>	54,5	54,5	18,2	45,5
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	34,6	28,8	11,5	21,2
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	46,9	31,3	15,6	34,4
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	42,6	21,3	10,6	36,2
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych.. <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	33,3	25,0	8,3	33,3
Produkcja urządzeń elektrycznych <i>Manufacture of electrical equipment</i>	76,2	66,7	42,9	61,9
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	50,0	42,3	15,4	38,5
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	45,0	25,0	15,0	30,0

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

a For product and process innovations; data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 10 (205). **NAKLADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSLE^a (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady <i>Of which expenditures</i>					
		na działalność badawczą i rozwojową ^b <i>on research and development activity^b</i>	na zakup <i>on the acquisition</i>		inwestycyjne na maszyny i urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu ^c <i>capital on the acquisition of machinery and technical equipment, tools and transport equipment^c</i>	na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną <i>on staff training connected with innovation activity</i>	na marketing dotyczący nowych bądź istotnie ulepszonych produktów <i>on the marketing for new or significantly improved products</i>
			wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw) <i>of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights)</i>	oprogramowania <i>of the software</i>			
w tys. zł <i>in thous. zł</i>							
OGÓŁEM 2005	350873	54614	3798	9895	261766	2089	14142
TOTAL 2010	2799172	177887	21388	12394	2443205	2267	61448
2014	2703526	141979	5365	9783	2096333	2620	#
2015	5444395	151398	10200	6206	2258916	2149	143885
w tym <i>of which</i>							
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	732448	114842	8386	4976	382918	1836	135741
w tym: <i>of which:</i>							
Produkcja artykułów spożywczych <i>Manufacture of food products</i>	19608	110	#	216	18861	#	64
Produkcja wyrobów tekstylnych <i>Manufacture of textiles</i>	12862	1490	58	907	10251	66	66
Produkcja odzieży <i>Manufacture of wearing apparel</i>	22831	#	58	98	3286	13	70
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	13500	2974	#	302	8830	218	1177
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ <i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>	179713	28010	#	121	19865	91	130020

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. c Dane łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. b Internal and external expenditures. c Including instruments, movables and endowments.

TABL. 10 (205). **NAKLADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a (dok.)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady <i>Of which expenditures</i>						
		na działalność badawczą i rozwojową ^b <i>on research and development activity^b</i>	na zakup <i>on the acquisition</i>		oprogramowania <i>of the software</i>	inwestycyjne na maszyny i urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu ^c <i>capital on the acquisition of machinery and technical equipment, tools and transport equipment^c</i>	na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną <i>on staff training connected with innovation activity</i>	na marketing dotyczący nowych bądź istotnie ulepszonych produktów <i>on the marketing for new or significantly improved products</i>
			wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw) <i>of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights)</i>					
w tys. zł <i>in thous. zł</i>								
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)								
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych..... <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	85620	3292	4345	29	62128	240	80	
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych..... <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	92277	7034	300	955	56284	525	1396	
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	122736	2499	#	184	105192	220	18	
Produkcja urządzeń elektrycznych..... <i>Manufacture of electrical equipment</i>	128148	30633	3445	1663	86315	441	1000	
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	8919	6286	#	193	2177	9	74	
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	39827	32514	127	106	4139	13	1621	
Produkcja mebli..... <i>Manufacture of furniture</i>	6407	#	53	202	5590	#	155	

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. c Dane łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. b Internal and external expenditures. c Including instruments, movables and endowments.

TABL. 11 (206). **NAKLADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ^a W PRZEMYSŁE WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Źródła finansowania Source of funds				
		własne own	pozyskane z zagranicy (bezzwrotne) received from abroad (not re- payable)	kredyty bankowe bank credits	pozostałe ^b others ^b	
w tys. zł in thous. zł						
OGÓŁEM	2005	350873	271182	1335	44536	33820
TOTAL	2010	2799173	1998351	44968	54730	701124
	2014	2703526	1301868	96493	#	#
	2015	5444395	1672216	29319	123402	3619457
w tym of which						
Przetwórstwo przemysłowe		603305	1672216	29319	98526	48066
Manufacturing						
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych		19608	7613	3786	6956	1252
Manufacture of food products						
Produkcja wyrobów tekstylnych		12862	7065	3301	976	1519
Manufacture of textiles						
Produkcja odzieży		22831	641	#	22190	#
Manufacture of wearing apparel						
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych		13500	13500	#	#	#
Manufacture of chemicals and chemical products						
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ		179713	179713	#	#	#
Manufacture of pharmaceutical products ^Δ						
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych		85620	47098	22	#	38501
Manufacture of rubber and plastic products						
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych		92277	28709	1465	60999	#
Manufacture of other non-metallic mineral products						
Produkcja urządzeń elektrycznych		128148	127478	157	#	#
Manufacture of electrical equipment						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ		8919	7749	745	#	#
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.						
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ		39827	19427	6201	7405	6794
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers						

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Na pozostałe nakłady składają się: nakłady budżetowe i pozostałe środki.

a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. b The others consist of budget funds and other resources.

TABL. 12 (207). **WYNAZAKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE^a**
RESIDENT INVENTIONS AND UTILITY MODELS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Wynalazki:					<i>Inventions:</i>
zgłoszone	123	212	236	236	<i>patent applications</i>
udzielone patenty	87	94	189	99	<i>patents granted</i>
Wzory użytkowe:					<i>Utility models:</i>
zgłoszone	33	56	51	43	<i>utility model applications</i>
udzielone prawa ochronne	48	23	35	22	<i>rights of protection granted</i>

^a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.

Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

^a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Spółeczeństwo informacyjne

Information society

TABL. 13 (208). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE**
INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE

Stan w styczniu

ENTERPRISES^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION
TECHNOLOGIES

As of January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Komputery ^b	88,5	97,8	92,2	92,9	<i>Computers^b</i>
Dostęp do Internetu	81,3	96,6	90,6	91,1	<i>Internet access</i>
Dostęp do Internetu przez łącze szerokopasmowe ^c	40,1	66,1	88,6	90,8	<i>Internet access via broadband connection^c</i>
w tym mobilne łącze szerokopasmowe	.	16,2	55,6	58,1	<i>of which mobile broadband</i>
Własna strona internetowa	47,8	62,9	64,4	85,1	<i>Own Website</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Stacjonarne i przenośne, np. laptopy (notebooki); od 2011 r. również smartfony i nettopy; dane nie obejmują komputerów zintegrowanych na jednej płycie montażowej, komputerów służących do sterowania i regulacji procesów technologicznych oraz w 2005 r. – urządzeń podręcznych (np. palmtopów, PDA). ^c Od 2010 r. obejmuje także mobilne łącze w technologii 3G.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Desktop and portable computers e.g. laptops (notebooks); since 2011 including smartphones and nettops; data do not include computers integrated to other machines or devices on the same assembly board, computers used for the control and regulation of technological processes as well as in 2005 – handheld computers (palmtops, PDAs). ^c Since year 2010 includes mobile connection via 3G technology.

TABL. 14 (209). **CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
PURPOSE OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet w kontaktach z administracją publiczną	56,7	91,5	90,2	91,0	<i>Enterprises using the Internet in their contacts with public administration</i>
Przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż przez sieci komputerowe	10,0	8,7	11,5	13,6	<i>Enterprises which received orders via computer networks</i>
Przedsiębiorstwa dokonujące zakupów przez sieci komputerowe	20,4	12,0	18,8	29,9	<i>Enterprises which sent orders via computer networks</i>

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises with more than 9 persons employed.

DZIAŁ XIV

CENY

Uwagi ogólne

1. Informacje o **cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego w zakresie:

- towarów i usług konsumpcyjnych,
- towarów i usług niekonsumpcyjnych nabywanych przez ludność na cele produkcyjno-inwestycyjne związane głównie z rolnictwem.

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania. Ceny towarów i usług notowane były w 2015 r. raz w miesiącu, z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były dwa razy w miesiącu.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem cen niektórych artykułów, które obliczono jako średnie ważone współczynnikami wyrażającymi udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach.

2. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług (ok. 1500 w 2015 r.).

Wskaźniki cen towarów i usług **konsumpcyjnych** obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

Systemy wag w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby Zharmonizowanych Wskaźników Cen Konsumpcyjnych (COICOP/HICP).

3. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów. Przeciętne ceny roczne obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

4. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są notowania cen dokonane przez stałych ankietatorów na celowo wytypowanych targowiskach. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

CHAPTER XIV

PRICES

General notes

1. Information about **retail prices** comes from the following price surveys:

- consumer goods and services,
- non-consumer goods and services purchased for production and investment purposes, mainly with agriculture.

The sources of information on retail prices of goods and services are the following quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions. Prices of goods and services were collected in 2015 once a month, with the exception of fruit and vegetables, for which the quotations were conducted two times a month.

Annual prices have been calculated as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of selected goods which have been compiled as the means weighted by shares of purchases made by population in particular months.

2. The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is price observation of representatives of goods and services (about 1500 in 2015).

Price indices of **consumer** goods and services have been calculated applying the system of weights from the year preceding the one under the survey.

Weight systems at the country-wide level were based on the structure of household expenditure (excluding own consumption) on purchasing consumer goods and services, derived from the household budget survey. The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose adapted to the needs of the Harmonized Indices of Consumer Prices (COICOP/HICP).

3. Data on **procurement prices** concern prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from their producers. Average annual prices were calculated as a quotient of value (without value added tax – VAT) and quantity of each agricultural product.

4. The information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces** comes from price quotations of agricultural products, provided by a network of interviewers collecting it on selected marketplaces. Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.

TABL. 1 (210). **WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH**
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100		previous year = 100		
O G Ó Ł E M	102,0	102,8	99,5	98,8	T O T A L
w tym:					of which:
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,4	103,1	98,7	98,2	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	103,0	105,8	103,7	100,6	Alcoholic beverages, tobacco
Odzież i obuwie	93,7	97,4	93,4	94,5	Clothing and footwear
Mieszkanie	103,2	103,8	100,2	100,2	Dwelling
Zdrowie	102,3	102,6	100,6	101,9	Health
Transport	103,1	107,5	97,4	90,6	Transport
Rekreacja i kultura	100,6	97,8	101,5	100,6	Recreation and culture
Edukacja	102,4	103,7	95,1	100,5	Education

TABL. 2 (211). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ryż — za 1 kg	2,61	3,77	3,53	3,51	Rice — per kg
Chleb pszenno-żytni — za 0,5 kg.....	1,25	1,99	2,25	2,22	Wheat-rye bread — per 0,5 kg
Makaron jajeczny — za 400 g	4,04	3,62	3,84	3,58	Egg pasta — per 400 g
Mąka pszenna — za 1 kg	1,50	1,92	2,57	2,60	Wheat flour — per kg
Mięso wołowe z kością (rostbef) — za 1 kg	15,40	18,95	24,06	23,68	Beef meat, bone-in (roast beef) — per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) — za 1 kg	13,15	14,32	14,87	13,74	Pork meat, bone-in (centre loin) — per kg
Kurczęta patroszone — za 1 kg	5,61	6,27	7,29	6,88	Disembowelled chicken — per kg
Szynka wieprzowa gotowana — za 1 kg	19,78	20,58	24,19	23,73	Pork ham, boiled — per kg
Kielbasa wędzona — za 1 kg	11,77	14,53	16,62	16,74	Smoked sausage — per kg
Filety z morskczuka mrożone — za 1 kg	12,80	17,71	21,66	21,95	Fillets of hake, frozen — per kg
Karp świeży — za 1 kg	11,79	13,70	13,70	14,26	Fresh carp — per kg
Śledź solony odgłowiony — za 1 kg	8,13	8,69	12,38	11,75	Salted herring, headless — per kg
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3—3,5%, sterylizowane — za 1 l	2,45	2,63	2,93	2,81	Cows' milk, fat content 3—3,5%, sterilized — per l
Śmietana o zawartości tłuszczu 18% — za 200 g ^a	1,23	1,30	1,43	1,65	Sour cream, fat content 18% — per 200 g ^a
Ser twarogowy półtłusty — za 1 kg ..	9,48	12,06	13,61	13,25	Semi-fat cottage cheese — per kg
Ser dojrzewający — za 1 kg	16,67	16,64	21,49	17,64	Ripening cheese — per kg
Jaja kurze świeże — za 1 szt.	0,34	0,46	0,51	0,52	hen eggs, fresh — per piece

a W latach 2005, 2010 i 2014 — za 200 ml.
a In 2005, 2010 and 20104 — per 200 ml.

TABL. 2 (211). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (cd.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% — za 200 g	3,26	4,15	4,60	3,98	Fresh butter, fat content 82,5% — per 200 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej — za 1 l	4,88	6,08	6,37	5,89	Rape-oil, domestic production — per l
Pomarańcze — za 1 kg	4,98	5,91	5,48	5,65	Oranges — per kg
Jabłka ^a — za 1 kg	1,77	2,39	2,35	2,35	Apples ^a — per kg
Buraki ^a — za 1 kg	1,13	1,50	1,61	1,60	Beetroots ^a — per kg
Marchew ^a — za 1 kg	1,46	1,90	1,66	2,27	Carrots ^a — per kg
Ziemniaki ^a — za 1 kg	0,72	1,24	1,15	1,01	Potatoes ^a — per kg
Cukier biały kryształ — za 1 kg	3,19	2,80	2,50	2,17	White sugar, crystallized — per kg
Kawa naturalna mielona — za 250 g	4,38	5,89	6,65	6,62	Natural coffee, ground — per 250 g
Herbata czarna liściasta — za 100 g	2,25	3,08	4,19	4,30	Black tea, leaf — per 100 g
Wódka czysta 40% — za 0,5 l	18,70	19,53	21,44	25,59 ^b	Pure vodka 40% — per 0,5 l
Papierosy — za 20 szt.	5,25	9,23	12,50	12,83	Cigarettes — per 20 pcs
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny — za 1 kpl.	455,34	435,24	398,02	701,86 ^b	Men's suit fabrics of wool — per set
Półbuty męskie skórzane, na podszwie nieskórzanej — za 1 parę	146,20	185,94	210,80	209,65	Men's low leather shoes with non-leather sole — per pair
Półbuty damskie skórzane, na podszwie nieskórzanej — za 1 parę	131,70	166,54	189,09	192,56	Women's low leather shoes with non-leather sole — per pair
Podzelowanie obuwia męskiego — za 1 parę	26,72	38,17	43,43	43,53	Resoling men's shoes — per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej — za 1 m ³	2,06	2,72	3,39	3,48	Cold water by municipal water-system — per 1 m ³
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) ^c — za 1 kWh	0,42	0,60	0,66	0,67	Electricity for households (all-day tariff) ^c — per kWh
Gaz ziemny wysokometanowy z sieci dla gospodarstw domowych — za 1 kWh ^{cd}	1,47	2,38	2,75	0,24	Natural net-gas, high-methanated for households — per kWh ^{cd}
Węgiel kamienny — za 1 t	458,69	729,90	825,70	821,98	Hard coal — per t
Ciepła woda — za 1 m ³	12,99	16,81	20,51	20,97	Hot water — per 1 m ³
Centralne ogrzewanie lokali mieszkalnych — za 1 m ² p u	3,20	4,48	4,68	4,46	Heating of dwellings — per m ² of useful floor area
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego, poj. ok. 340 l ^e	1393,33	1225,79	1052,33	1141,32	Fridge-freezer, capacity about 340 l ^e
Pralka automatyczna typu domowego (na 5-7 kg suchej bielizny) ^f	1269,40	1176,25	1170,28	1271,49	Automatic washing machine (dry-linen capacity not exceeding 5-7 kg) ^f

^a Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku. ^b Z uwagi na zmianę reprezentanta objętego badaniem cen dane nie w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie. ^c Łącznie z opłatami stałymi i zmiennymi. ^d W latach 2005, 2010 i 2014 — za 1 m³. ^e W 2005 r. — pojemność ok. 320 l; w latach 2010 i 2014 pojemność ok 300 l. ^f W latach 2005 i 2010 — na 5 kg suchej bielizny.

^a Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year. ^b Due to the changes of representative item covered by the price survey data not fully comparable to those published in the previous Yearbook. ^c Including standing and variable charges. ^d In 2005, 2010 and 2014 — per 1 m³. ^e In 2005 — capacity about 320 l; in 2010 and 2014 — capacity about 300 l. ^f In 2005 and 2010 — dry-lined capacity not exceeding 5 kg.

TABL. 2 (211). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Odkurzacz typu domowego	330,62	395,22	380,82	383,78	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	152,48	206,13	195,06	203,38	Iron with duschsystem
Proszek do prania — za 280 g ^a	4,30	4,80	5,29	Washing powder — per 280 g ^a
Benzyna silnikowa bezołowiowa, 95-oktanowa — za 1 l	4,00	4,61	5,28	4,64	Unleaded 95 octane motor petrol — per l
Bilet normalny na przejazd autobu- sem miejskim, jednorazowy	1,86	2,13	2,49	2,47	Regular ticket for travelling by intra- -urban bus
Przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna — za 5 km	12,75	14,80	15,47	15,47	Taxi daily fare — for 5 km distance
Bilet normalny do kina	12,53	15,81	20,01	20,51	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów damskich	45,12	59,33	66,72	67,32	Women's cold wave
Ciągnik rolniczy	63074,00	77375,00	151565,20	175890,00	Farm tractor
Kopaczka do ziemniaków ciągniko- wa, zawieszana	10012,23	11728,27	15610,67	15485,18	Mounted tractor potato digger
Mocznik nawozowy 46% N — za 25 kg	24,24	32,32	39,89	39,59	Urea, nutritive content 46% N — per 25 kg
Przemiał pszenicy — za 1 dt	12,26	15,33	15,33	16,00	Grinding of wheat — per dt
Badanie kliniczne krowy	26,41	33,76	45,07	45,86	Cow's clinical examination

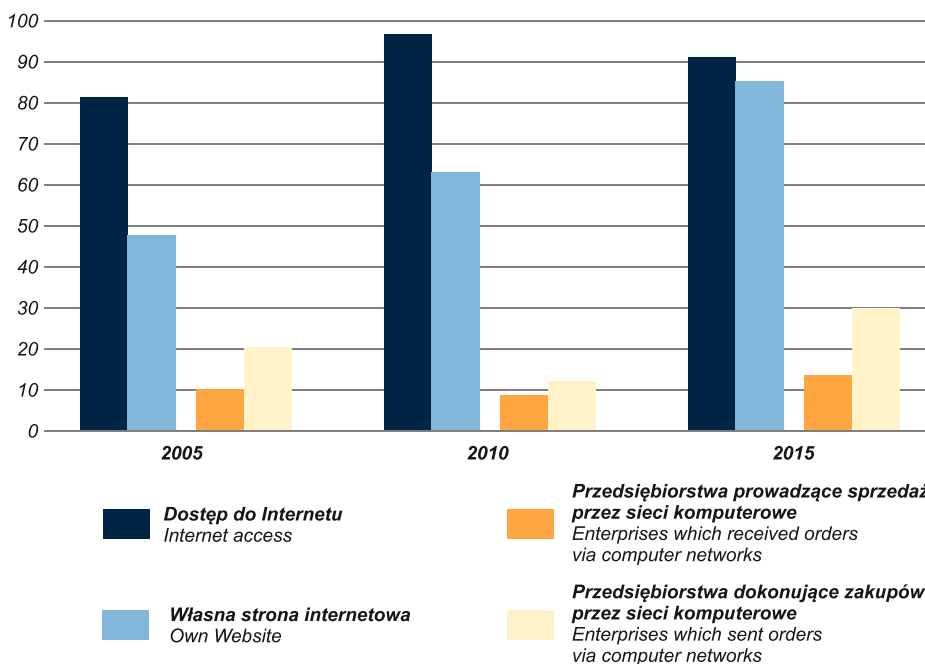
a W latach 2010 i 2014 – za 400 g.
a In 2010 and 2014 – per 400 g.

TABL. 3 (212). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych — za 1 dt:					Cereal grain consumer and for feeds — per dt:
pszenicy	38,01	60,45	69,11	66,45	wheat
żyta	26,63	38,66	49,71	49,47	rye
jęczmienia	36,69	41,31	62,15	58,24	barley
owsa i mieszanek zbożowych	31,77	45,58	46,11	44,17	oats and cereal mixed
pszenżyta	30,50	47,26	57,24	54,37	triticale
Ziemniaki — za 1 dt	34,68	55,68	36,32	44,74	Potatoes — per dt
w tym jadalne (bez wczesnych)	36,25	57,81	41,50	45,30	of which edible (excluding early kinds)
Buraki cukrowe — za 1 dt	18,69	11,20	12,96	12,23	Sugar beets — per dt
Rzepak i rzepik przemysłowy — za 1 dt	74,47	129,34	128,51	150,35	Industrial rape and turnip rape — per dt
Liście tytoniu — za 1 dt	158,75	681,17	629,11	700,61	Raw tobacco — per dt

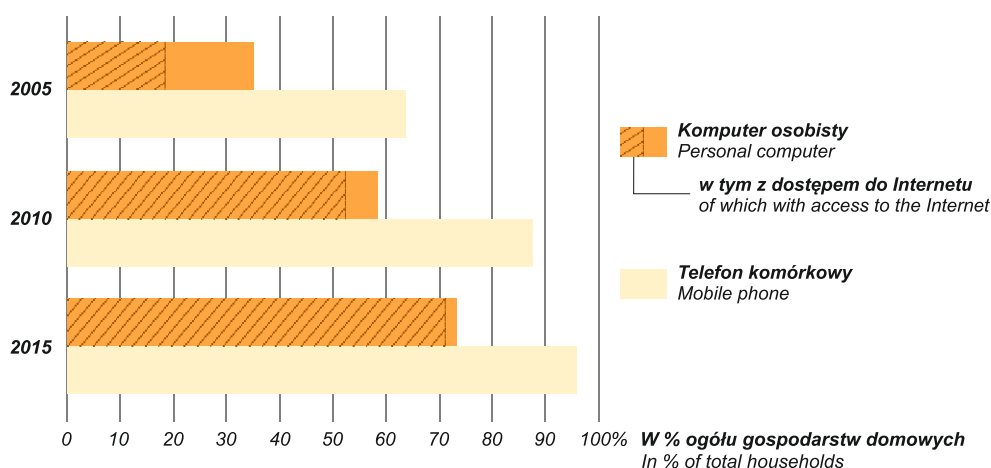
**PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE
INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE**
**ENTERPRISES^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION
TECHNOLOGIES**

W % ogółu przedsiębiorstw
In % of total enterprises



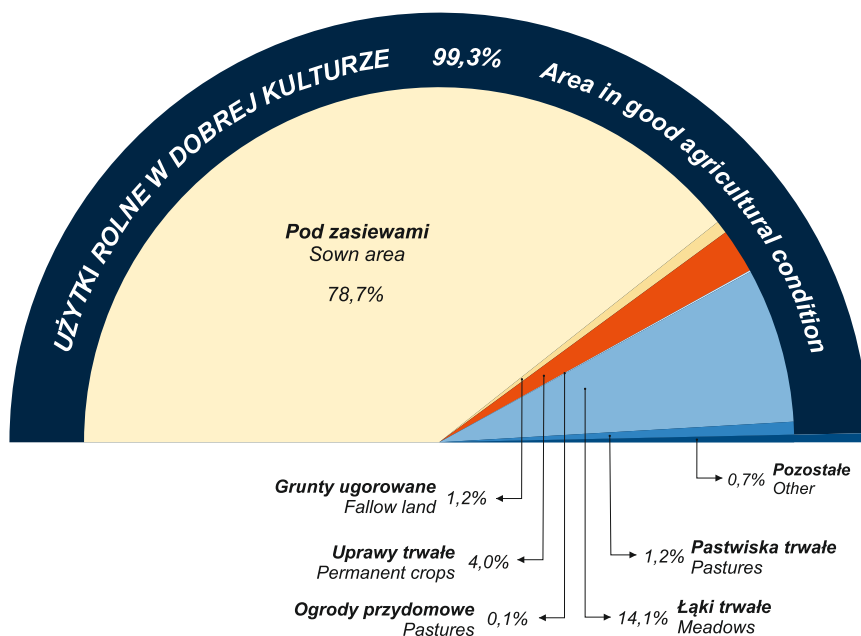
^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

**GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W WYBRANE TECHNOLOGIE
INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE^a**
**HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED
INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES^a**



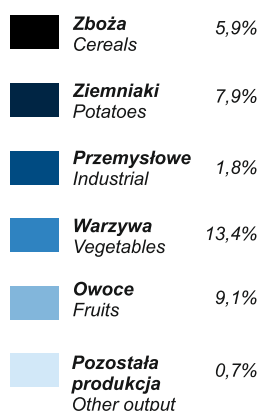
^a Na podstawie badania Budżetów Gospodarstw domowych według stanu w końcu poszczególnych kwartałów.
^a On the basis about household budgets of data at the end of individual quarters.

UŻYTKI ROLNE W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2015 R.
Stan w dniu 30 VI
AGRICULTURAL LAND USED IN AGRICULTURAL HOLDINGS IN 2015
As of 30 VI

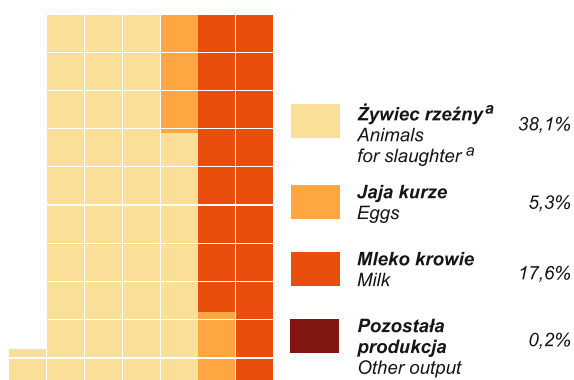


STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ W 2014 R.
STRUCTURE OF MARKET AGRICULTURAL OUTPUT IN 2014

PRODUKCJA ROŚLINNA
CROP OUTPUT



PRODUKCJA ZWIERZĘCA
ANIMAL OUTPUT



^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.
^a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 3 (212). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH (dok.)**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS
(cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Żywiec rzeźny — za 1 kg:					<i>Animals for slaughter — per kg:</i>
bydło (bez cieląt).....	4,02	4,47	5,89	5,92	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta.....	9,20	7,45	9,76	8,05	<i>calves</i>
trzoda chlewna.....	3,78	3,81	4,72	4,20	<i>pigs</i>
Mleko krowie — za 1 l.....	0,89	0,98	1,28	1,05	<i>Cows' milk — per l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne — za 1 szt.....	0,20	0,21	0,19	0,19	<i>Consumer hen eggs — per piece</i>

TABL. 4 (213). **PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH**
AVERAGE MARKET-PLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż — za 1 dt:					<i>Cereal grain — per dt:</i>
pszenicy.....	46,17	65,42	84,33	75,01	<i>wheat</i>
żyta.....	33,70	45,36	61,02	57,29	<i>rye</i>
jęczmienia.....	43,37	58,32	79,48	72,60	<i>barley</i>
owsa.....	36,73	49,37	64,82	59,65	<i>oats</i>
pszenżyta.....	39,76	52,40	72,18	64,47	<i>triticale</i>
Ziemniaki (bez jadalnych wcze- snych) — za 1 dt.....	52,33	91,28	88,25	69,70	<i>Potatoes (excluding edible early kinds) — per dt</i>
Zwierzęta gospodarskie — za 1 szt.:					<i>Livestock — per head:</i>
krowa dojna.....	2101,00	2941,89	3840,42	3579,17	<i>dairy cow</i>
jałówka 1-rocza.....	1230,00	1775,35	2053,68	1688,19	<i>one-year heifer</i>
prosię na chów.....	136,77	125,30	157,69	148,40	<i>piglet</i>
koń roboczy.....	3579,00	-	-	-	<i>farm horse</i>
Żywiec rzeźny — za 1 kg:					<i>Animals for slaughter — per kg:</i>
cielęta.....	7,03	8,52	8,69	9,68	<i>calves</i>
trzoda chlewna.....	3,77	3,62	4,42	3,75	<i>pigs</i>
Jaja kurze — za 1 szt.	0,38	0,57	0,67	0,66	<i>Hen eggs — per piece</i>

DZIAŁ XV

ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji PKD 2007, do której są zaliczane.

2. **Gospodarstwo rolne** to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- 1) gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych;
- 2) gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące produkcję rolną (roślinną i zwierzęcą) o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali, w tym działy specjalne produkcji rolnej.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, samy, daniela) i pszczół, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych według zasad dobrej kultury rolnej (zgodnie z normami).

3. Zgodnie z definicjami w ust. 2, od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

4. **Powierzchnia użytków rolnych** obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze i użytków rolnych pozostałych.

CHAPTER XV

AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. The presented information was compiled using the **kind-of-activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the branch of the NACE Rev. 2 in which they are included.

2. **An agricultural holding** is understood as a single unit, both technically which has a single management (holder or manager) and which **conducts agricultural activity**.

A natural person's agricultural holding is understood as an agricultural holding used by a natural person.

Natural person's agricultural holdings include:

- 1) holdings with an area of 1 ha or more of agricultural land;
- 2) holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting agricultural production (crop and animal output) of significant (determined by the appropriate thresholds) scale, of which special branches of agricultural activities.

An agricultural activity includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur-covered animals wild animals kept for slaughter (such as wild boar, roe deer, fallow deer) and bees, as well as activity of maintaining agricultural land in accordance with cultivation principles with respects for environment protection requirements (according to the norms).

3. According to the definitions in item 2, since 2010 agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds).

4. **The agricultural land area** including area of agricultural land in a good agricultural condition and other agricultural land.

Użytki rolne w dobrej kulturze – utrzymywane zgodnie z normami spełniającymi wymogi Ustawy z dnia 5 II 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1551) – prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe to użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem powierzchni upraw zaliczanych od 2010 r. do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Dane o powierzchni i produkcji warzyw oraz truskawek uwzględniają ich uprawę w ogrodach przydomowych. Od 2013 r. dane dotyczące truskawek obejmują także uprawy ekologiczne.

Do 2014 r., dane dotyczące powierzchni upraw drzew i krzewów owocowych uwzględniały także ich uprawę w ogrodach przydomowych oraz poza plantacjami (poza sadami). W 2015 r. dane o powierzchni uprawy drzew i krzewów owocowych dotyczą jedynie sadów, natomiast dane o zbiorach, tak jak w poprzednich latach, włączają także produkcję zebraną poza plantacjami (również w ogrodach przydomowych). W związku z tym dane dotyczące drzew i krzewów owocowych za 2015 r. są porównywalne jedynie w zakresie zbiorów owoców.

Od 2014 r. powierzchnie upraw warzywniczych, sadowniczych oraz truskawek są szacowane wyłącznie według położenia gruntów.

Grunty ugorowane to grunty ome niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkótek (sady), szkótek drzew i krzewów ozdobnych, szkótek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Agricultural land a good agricultural condition – maintained in accordance with norms meeting requirements of the Law of 5 II 2015 on payments under direct support schemes (uniform text Journal of Laws 2015 item 1551) – is presented on the basis of a division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures.

Other agricultural land is agricultural land which is not used and maintained in a good condition.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, except for the area of crops which since 2010 were included to permanent crops, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops.

Data on the area and production of vegetables and strawberries include their cultivation in the kitchen gardens. Since 2013 data on strawberries include also organic cultivation of this species.

Up to 2014, data on the area of fruit trees and bushes included also their cultivation in the kitchen gardens and cultivation outside of plantations (outside of orchards). In 2015 data on area of fruit trees and bushes concern their cultivation in orchards only. However, data on production, as in previous years, include also fruit harvested outside of plantations (as well as in kitchen gardens). Therefore, data concerning fruit trees and bushes for 2015 are comparable only in the range of fruit production.

Since 2014 the area of vegetables, fruit and strawberries have been estimated only by the field location.

Fallow land is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).

Permanent crops stand for the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries, nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.

Kitchen gardens stand for the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów omych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

5. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

6. Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

7. Dane o produkcji, plonach i skupie: zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna, tytoniu – liści tytoniu, chmielu – chmielu surowego. Dane dotyczące zbóż obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące zbóż podstawowych, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują mieszanek zbożowych.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (peluska, wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. mieszanki strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i od 2003 r. len oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych (tytoń,

Meadows and pastures are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

5. Gross agricultural output includes:

- 1) **crop output**, i.e., raw (not processed) products of plant origin (harvests for a given year);
- 2) **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories products of plant and animal origin and the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centres and on market-places.

6. The average national current prices for the year preceding surveyed year were assumed in calculating agricultural output in constant prices (for market sales – prices received by farmers at marketplaces, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruits, for which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

7. Data regarding the production, yields and procurement of: cereals, pulses and oilseeds plants concern grain, tobacco – leaves, hop – raw hop. Data concerning cereals include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding basic cereals, i.e. wheat, rye, barley, oats and triticale, unless otherwise stated, do not include cereal mixed.

Pulses for grain include: consumer pulses (peas, beans, broad beans and others) and feed pulses (field peas, vetch, lupine, field beans and others, e.g. pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oil-bearing crops (rape, agrimony, poppy, sunflower, soya, mustard and since 2003 oil-flax), fibrous plants (flax, hemp)

chmiel, cykorię). Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na zielonkę.

8. Dane o produkcji **żywcza rzeźnego** obejmują: skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

9. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

10. **Skup produktów rolnych** dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów. Skup produktów zwierzęcych do 1993 r. ujmowany był łącznie ze skupem rybołówstwa z gospodarstw indywidualnych o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych.

11. Dane o **atestowanych gospodarstwach ekologicznych** zostały opracowane na podstawie wykazów producentów przekazanych przez upoważnione jednostki certyfikujące Głównemu Inspektorowi Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, zgodnie z art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 116, poz. 975).

12. **Lata gospodarcze** obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2014/15 oznacza okres od 1 VII 2014 r. do 30 VI 2015 r.).

13. Do wyliczeń wskaźników natężenia przyjęto – jeśli nie zaznaczono inaczej – użytki rolne, powierzchnię zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu.

14. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych i szacunków.

15. Dane za 2010 r. w zakresie użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowia zwierząt gospodarskich, ciągników i zużycia nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych opracowano na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego. Powszechny Spis Rolny przeprowadzony został we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 VI.

16. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – prezentuje się według siedziby użytkownika gospodarstwa.

*and other industrial plants (tobacco, hop, chicory). **Feed plants** include: pulses, legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip) and maize for green feed.*

***8.** Data regarding the production of **animals for slaughter** concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.*

***9.** Data regarding **agricultural tractors** concern 4-wheeled and tracked tractors.*

***10.** **Procurement of agricultural products** includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal origin) purchased by economic entities directly from producers. Until 1993, the procurement of products of animal origin was given together with the procurement of freshwater fish from private farms exceeding 1 ha of agricultural land.*

***11.** Data on **certified organic farms** have been elaborated on the basis of producers registers delivered by authorized certifying bodies to the Main Inspector of Agricultural and Food Quality according to Article 9 point 2 of Legal Act of 25 June 2009 on organic farming (Journal of Laws No. 116, item 975).*

***12.** **Farming years** cover the period from 1 VII to 30 VI (e.g. the 2014/15 farming year covers the period from 1 VII 2014 to 30 VI 2015).*

***13.** Intensity ratios were calculated on the basis of agricultural land, sown area, and livestock as of June, unless otherwise indicated.*

***14.** Data regarding land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural census results and estimates.*

***15.** Data for 2010 in terms of land use, sown area, livestock, tractors, consumption of mineral or chemical and lime fertilizers were compiled on the basis of the results of the Agricultural Census. The Agricultural Census was conducted in September 2010 — as of 30 VI.*

***16.** Data — unless otherwise stated — are presented by the official residence of the land user.*

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

1) **lasów publicznych** stanowiących własność:

- a) Skarbu Państwa — zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub w całości przez:
 - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”), nadzorowane przez Ministra Środowiska,
 - jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
 - jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych,
- b) gmin (w tym gmin mających również status miasta na prawach powiatu),
- c) innych jednostek publicznych, itp. szkół wyższych, instytucji naukowych itp.;

2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:

- a) osób fizycznych,
- b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
- c) spółdzielni produkcji rolniczej,
- d) innych osób prawnych.

2. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz polećka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Drzewostany w klasie odnowienia są to drzewostany rębne i przeszłorębne podlegające jednocześnie użytkowaniu i odnowieniu (pod osłoną), w których co najmniej 50% powierzchni (w drzewostanach użytkowanych rębiami gniazdowymi co najmniej 30% powierzchni) zostało odnowione sztucznie lub naturalnie oraz drzewostany młodszych klas wieku wymagające przebudowy za pomocą rębni złożonych, z uwagi na złe efekty produkcyjne.

Forestry

1. Information within the scope of forestry concerns:

1) **public forests** owned by:

- a) the State Treasury — managed and utilized temporarily or perpetually by:
 - State Forests National Forest Holding (abbreviated as "State Forests") supervised by the Minister of Environment,
 - nature protection units (national parks),
 - organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency,
- b) gminas (of which gminas which are also cities with powiat status),
- c) other public units, e.g. higher education institutions, science institutions etc.;

2) **private forests** owned by:

- a) natural persons,
- b) land held in common by all or part of the residents of a village,
- c) agricultural production cooperatives,
- d) other legal persons.

2. Forest land includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

Forest areas include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- covered by forest vegetation (wooded area),
- temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land connected with silviculture includes land used for purposes of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

Tree stands in the restocking class area tree stands which have reached or passed felling maturity being simultaneously utilized and renewed (under cover), in which at least 50% of the area (in tree stands utilized through nested fellings of at least 30% of the area) was renewed artificially or naturally as well as tree stands in the lower age categories requiring reconstruction through complex fellings in view of poor production results.

Drzewostany w klasie do odnowienia obejmują drzewostany rębne i przeszlębne użytkowane rębniami złożonymi, które wymagają uprzedniego odnowienia jako bezwzględnego warunku kontynuacji cięć tymi rębniami.

Drzewostany o budowie przerębowej są to drzewostany składające się z grup i kęp drzew o różnym wieku i wysokości, przenikające się nawzajem na całej powierzchni, w których prowadzone są jednocześnie zabiegi związane z użytkowaniem, odnowieniem i pielęgnowaniem lasu.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrosli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni komunalnej w miastach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik lesistości (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

Udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni łądowej województwa obliczono jako stosunek powierzchni lasów i gruntów związanych z gospodarką leśną do powierzchni ogólnej województwa pomniejszonej o grunty pod wodami (obejmujące powierzchniowe wody płynące oraz stojące); od 2002 r. – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454) – do powierzchni łądowej województwa zalicza się grunty pod stawami oraz rowy użytkowane rolniczo.

4. Dane w podziale według sortymentów drzewnych (tabl. 28 i 29) opracowano na podstawie klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami.

Tree stands in the class for restocking include tree stands that have reached or passed felling maturity, that are utilized through complex fellings and that require prior renewal as the necessary condition for continuation of these fellings.

Tree stands with a selection structure are tree stands consisting of groups and clumps of trees of various ages and heights, intermingled throughout the entire stand, in which activity connected with the utilization, renewal and tending of the forest is conducted simultaneously.

Renewals are understood as new tree stands formed in place of removed stands:

- 1) artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;
- 2) natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forests. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. The forest cover indicator (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.

Share of forest land area of the voivodship is calculated as the percentage ratio of forest area (including land connected with silviculture) to the total area of the country without lands under waters (including surface flowing waters and surface standing waters). According to the decree of the Minister of Regional Development and Construction dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws No. 38, item 454) – since 2002 land under ponds as well as ditches used for agricultural purposes been calculated to land area.

4. Data in the rows according to wood assortments (tables 28 and 29) were compiled on the basis of the quality-size classification defined by Polish Norms.

Rolnictwo
Agriculture

TABL. 1 (214). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE^a**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Gospodarstwa rolne (stan w czerwcu) ^b w tys.	197,7	130,6	123,6	124,7	<i>Agricultural holdings (as of June)^b in thous.</i>
w tym gospodarstwa indywidualne....	197,5	130,4	123,5	124,6	<i>of which private farms</i>
Powierzchnia użytków rolnych (stan w czerwcu) ^b w tys. ha	1086,1	979,7	957,7	972,3	<i>Agricultural land area (as of June)^b in thous. ha</i>
w tym gospodarstwa indywidualne....	1065,6	958,8	942,2	957,5	<i>of which private farms</i>
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) ^b w %:					<i>Share in total sown area (as of June)^b in %:</i>
zbóż podstawowych	57,6	62,0	61,4	61,5	<i>basic cereals</i>
w tym gospodarstwa indywidualne.....	57,7	62,2	61,6	61,7	<i>of which private farms</i>
ziemniaków ^c	7,5	5,8	4,7	4,7	<i>potatoes^c</i>
w tym gospodarstwa indywidualne.....	7,6	5,9	4,7	4,7	<i>of which private farms</i>
roślin przemysłowych	2,6	4,2	4,1	4,0	<i>Industrial plants</i>
w tym gospodarstwa indywidualne.....	2,4	3,8	3,9	3,8	<i>of which private farms</i>
Plony z 1h w dt:					<i>Yields per 1 ha in dt:</i>
zbóż podstawowych	27,0	31,1	36,5	30,9	<i>basic cereals</i>
w tym gospodarstwa indywidualne.....	26,7	30,9	36,2	30,7	<i>of which private farms</i>
ziemniaków ^c	160	213	291	188	<i>potatoes^c</i>
w tym gospodarstwa indywidualne.....	160	212	290	186	<i>of which private farms</i>
rzepaku rzepiku	22,9	23,7	33,2	27,2	<i>of rape and turnip rape</i>
w tym gospodarstwa indywidualne.....	21,8	23,1	32,8	26,8	<i>of which private farms</i>
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^{bde} na 100 ha użytków rolnych	52,8	58,7	56,4	54,8	<i>Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June)^{bde} per 100 ha of agricultural land</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	53,1	58,8	56,5	54,9	<i>of which private farms</i>

a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 3. b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych. d Patrz uwaga do tablicy 11 na str. 299. e W 2005 r. stan trzody chlewnej w końcu lipca.

a See general notes to the chapter, item 3. b In 2010 data of the Agricultural Census. c Since 2010 excluding kitchen gardens. d See note to table 11 on page 299. e In 2005 pigs as of the end of July.

TABL. 1 (214). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE^a (dok.)**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS
IN AGRICULTURE^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) ^b w %	53,7	47,5	44,7	41,7	Share of cows in cattle stocks (as of June) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne....	53,8	47,6	44,7	41,7	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w czerwcu) ^{be} w %.....	9,1	8,3	7,5	7,1	Share of sows in pig stocks (as of June) ^{be} in %
w tym gospodarstwa indywidualne....	9,0	8,2	7,5	7,1	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^f na 1 ha użytków rolnych w kg	329,3	325,3	427,6	416,7	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^f per 1 ha of agricultural land in kg
Produkcja mleka krowiego w l:					Production of cows' milk in l
na 1 ha użytków rolnych.....	971	984	1093	1009	per 1 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	978	992	1099	1016	of which private farms
na 1 krowę.....	4513	4215	5319	5201	per cow
w tym gospodarstwa indywidualne	4497	4191	5302	5196	of which private farms
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych w szt.	11,6	12,8	.	.	Agricultural tractors (as of June) ^b per 100 ha of agricultural land in units
w tym gospodarstwa indywidualne....	11,8	13,0	.	.	of which private farms
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik ^{bg} na 1 ha użytków rolnych w kg.....	117,9	122,9	135,6	126,9	Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed) in terms of pure ingredient ^{bg} per 1 ha of agricultural land in kg
w tym gospodarstwa indywidualne	116,7	122,4	135,4	126,4	of which private farms

a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 3. b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. e W 2005 r. stan trzody chlewnej w końcu lipca. f Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej. g Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych: 2004/05, 2009/10, 2013/14, 2014/15.

a See general notes to the chapter, item 3. b In 2010 data of the Agricultural Census. f Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. e In 2005 pigs as of the end of July. g Concerns respectively the: 2004/05, 2009/10, 2013/14, 2014/2015 farming years.

TABL. 2 (215). **POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW^a**
 Stan w czerwcu
AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE^a
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	W tym gospodarstwa indywidualne	SPECIFICATION
		Total	Of which private farms	
		w ha	in ha	
O G Ó Ł E M	2010 ^b	979660	958810	T O T A L
	2014	957662	942220	
	2015	972327	957513	
W dobrej kulturze rolnej		965671	951454	In good agricultural condition
Pod zasiewami		765270	753387	Sown area
Grunty ugorowane		11262	11131	Fallow land
Uprawy trwałe		39412	38856	Permanent crops
w tym sady		38631	38249	of which orchards
Ogrody przydomowe		1332	1329	Kitchen gardens
Łąki trwałe		137040	135692	Permanent meadows
Pastwiska trwałe		11356	11058	Permanent pastures
Pozostałe		6656	6060	Others

a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 4. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego.

a See general notes to the chapter, item 4. b Data of the Agricultural Census.

TABL. 3 (216). **GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH^a**
 Stan w czerwcu
FARMS BY AREA GROUPS^a
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010 ^b	2014	2015	SPECIFICATION
Gospodarstwa w tys.	130,6	123,6	124,7	Farms in thous.
O powierzchni użytków rolnych – w odsetkach:				With agricultural land area of – in percent
do 1,00 ha	1,1	0,7	0,3	up to 1,00 ha
1,01-1,99	14,6	15,0	13,1	1,01-1,99
2,00-4,99	32,3	33,4	32,9	2,00-4,99
5,00-9,99	31,1	28,9	32,0	5,00-9,99
10,00-14,99	11,7	11,5	11,6	10,00-14,99
15,00-19,99	4,5	4,5	4,5	15,00-19,99
20,00-49,99	4,2	5,2	4,9	20,00-49,99
50 ha i więcej	0,5	0,8	0,8	50 ha and more
Przeciętna powierzchnia ogólna gospodarstwa w ha	8,6	8,9	8,8	Average total farm area in ha
w tym użytki rolne	7,5	7,7	7,8	of which agricultural land

a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 2. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego.

U w a g a. Od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

a See general notes to the chapter, item 2. b Data of the Agricultural Census.

N o t e. Since 2013 data on the basis of period survey conducted every three years.

TABL. 4 (217). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ^a**
(ceny stałe)
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT^a (constant prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>				w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>				
	rok poprzedni = 100				<i>previous year = 100</i>				
Produkcja globalna.....	94,1	92,8	97,3	124,0	94,4	92,6	97,3	124,1	<i>Gross output</i>
roślinna.....	79,8	88,4	95,4	117,1	79,9	87,9	95,5	116,9	<i>crop</i>
zwierzęca.....	108,1	97,6	99,5	131,2	108,5	97,5	99,4	131,5	<i>animal</i>
Produkcja końcowa.....	95,4	91,2	100,1	125,3	95,8	90,9	100,2	125,4	<i>Final output</i>
roślinna.....	74,0	82,5	101,1	120,3	74,1	81,9	101,3	120,1	<i>crop</i>
zwierzęca.....	108,5	97,7	99,4	128,6	108,9	97,6	99,4	128,9	<i>animal</i>
Produkcja towarowa.....	96,4	93,3	98,2	120,7	96,8	92,9	98,3	120,6	<i>Market output</i>
roślinna.....	82,0	88,1	95,5	116,6	82,1	87,5	95,8	116,2	<i>crop</i>
zwierzęca.....	105,1	97,6	100,1	123,5	105,5	97,3	100,1	123,6	<i>animal</i>

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 6.

^a See general notes to the chapter, item 6.

TABL. 5 (218). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA GLOBALNA GROSS OUTPUT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna.....	42,0	49,4	52,0	47,8	Crop output
Zboża.....	13,1	11,1	17,5	14,4	<i>Cereals</i>
w tym zboża podstawowe.....	9,8	8,8	13,7	11,4	<i>of which basic cereals</i>
w tym: pszenica.....	2,6	2,7	4,2	4,0	<i>of which: wheat</i>
żyto.....	2,8	1,6	3,5	2,2	<i>rye</i>
jęczmień.....	1,3	1,1	1,6	1,2	<i>barley</i>
Ziemniaki.....	6,9	10,6	6,2	7,8	<i>Potatoes</i>
Przemysłowe.....	1,9	1,5	2,1	1,8	<i>Industrial</i>
w tym buraki cukrowe.....	1,4	0,5	0,5	0,6	<i>of which sugar beets</i>
Warzywa.....	6,8	10,2	12,3	10,9	<i>Vegetables</i>
Owoce.....	8,3	8,6	7,6	7,4	<i>Fruit</i>
Siano łąkowe.....	1,9	2,2	1,5	1,4	<i>Meadow hay</i>
Pozostałe.....	3,1	5,2	4,8	4,1	<i>Other</i>

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 6.

^a See general notes to the chapter, item 6.

TABL. 5 (218). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (dok.)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA GLOBALNA (dok.) GROSS OUTPUT (cont.)					
Produkcja zwierzęca	58,0	50,6	48,0	52,2	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	35,0	30,1	30,0	29,2	<i>Animals for slaughter^b</i>
w tym:					<i>of which:</i>
bydło (bez cieląt)	4,1	4,6	6,7	5,6	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	0,7	0,5	0,4	0,5	<i>calves</i>
trzoda chlewna	21,0	17,1	14,8	14,4	<i>pigs</i>
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>sheep</i>
drób	9,0	7,8	8,1	8,6	<i>poultry</i>
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego).....	-0,3	1,1	-0,8	0,7	<i>Increase in herd (basic and working)</i>
Mleko krowie	17,7	14,1	14,9	15,4	<i>Cows' milk</i>
Jaja kurze	3,6	3,8	2,6	4,3	<i>Hen eggs</i>
Obornik	1,5	1,4	1,1	0,9	<i>Manure</i>
Pozostałe	0,5	0,1	0,2	1,7	<i>Other</i>
PRODUKCJA TOWAROWA MARKET OUTPUT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	31,8	42,6	40,6	38,8	Crop output
Zboża	3,4	4,0	5,8	5,9	<i>Cereals</i>
w tym zboża podstawowe	3,1	3,6	4,7	5,0	<i>of which basic cereals</i>
w tym: pszenica.....	1,7	1,8	2,3	2,7	<i>of which: wheat</i>
żyto	1,1	0,7	1,5	1,2	<i>rye</i>
jęczmień	0,1	0,7	0,3	0,3	<i>barley</i>
Ziemniaki	5,6	11,9	6,0	7,9	<i>Potatoes</i>
Przemysłowe	2,7	1,9	2,2	1,8	<i>Industrial</i>
w tym buraki cukrowe.....	2,0	0,8	0,8	0,8	<i>of which sugar beets</i>
Warzywa	8,0	12,6	14,9	13,4	<i>Vegetables</i>
Owoce	10,7	10,9	9,8	9,1	<i>Fruit</i>
Pozostałe	1,4	1,3	1,9	0,7	<i>Other</i>
Produkcja zwierzęca	68,2	57,4	59,4	61,2	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	44,8	38,2	39,8	38,1	<i>Animals for slaughter^b</i>
w tym:					<i>of which:</i>
bydło (bez cieląt)	5,4	6,1	8,5	7,3	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	0,8	0,5	0,4	0,6	<i>calves</i>
trzoda chlewna	26,0	20,9	20,1	18,8	<i>pigs</i>
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>sheep</i>
drób	12,3	10,5	10,6	11,5	<i>poultry</i>
Mleko krowie	18,1	15,1	16,6	17,6	<i>Cows' milk</i>
Jaja kurze	4,9	3,9	2,8	5,3	<i>Hen eggs</i>
Pozostałe	0,4	0,2	0,2	0,2	<i>Other</i>

^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 6 (219). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW^a**

Stan w czerwcu
SOWN AREA^a
As of June

ZIEMIOPŁODY	2005	2010	2014	2015		CROPS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
w ha in ha						
O G Ó Ł E M	812071	735739	739339	765270	753387	T O T A L
Zboża	628120	581040	582260	588478	581360	<i>Cereals</i>
zboża podstawowe.....	467800	456275	454203	470997	465182	<i>basic cereals</i>
pszenica	87777	90222	110913	119944	117399	<i>wheat</i>
żyto	186567	133400	127762	100196	99513	<i>rye</i>
jęczmień	51106	54287	45882	52811	52070	<i>barley</i>
owies	39901	46647	42426	45485	44969	<i>oats</i>
pszenżyto	102449	131718	127221	152561	151231	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe	147767	109363	97269	83980	83836	<i>cereal mixed</i>
gryka, proso i pozostałe zbożowe	1936	3608	1692	2855	2819	<i>buckwheat, millet and other cereals</i>
kukurydza na ziarno	10615	11795	29096	30644	29523	<i>maize for grain</i>
Strączkowe.....	5652	10379	10517	25349	24760	<i>Pulses</i>
konsumpcyjne	580	1814	1344	3132	3026	<i>edible</i>
pastewne ^b	5072	8565	9173	22217	21734	<i>feed^b</i>
Ziemniaki ^c	60842	42481	34584	35927	35350	<i>Potatoes^c</i>
Przemysłowe.....	21289	30571	30093	30909	28779	<i>Industrial</i>
w tym:						<i>of which:</i>
buraki cukrowe	10946	6661	5682	5097	4766	<i>sugar beets</i>
oleiste	10220	23877	24400	25804	24005	<i>oil-bearing</i>
w tym rzepak i rzepik	8627	21124	21979	23310	21614	<i>of which rape and turnip rape</i>
Pastewne	59468	46990	55778	58200	57108	<i>Feed</i>
w tym:						<i>of which:</i>
okopowe	2478	1308	786	522	519	<i>root plants</i>
kukurydza na paszę	25929	27737	37485	40348	39639	<i>maize for feeds</i>
Pozostałe uprawy ^d	36700	24278	26107	26407	26030	<i>Other crops^d</i>

a W 2005 r. łącznie z powierzchnią upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone); w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. b łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. c Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych. d Warzywa, truskawki, wysadki okopowych itp.

a In 2005 including permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers); in 2010 data of the Agricultural Census. b Including cereal and pulse mixed for grain. c Since 2010 excluding kitchen gardens. d Vegetables, strawberries, root plant planting etc.

TABL. 7 (220). **ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW**
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPŁODY	2006- -2010 ^a	2010	2014	2015		CROPS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	
ZBIORY w t <i>PRODUCTION in t</i>						
Zboża	1833906	1827479	2172220	1797286	1767127	<i>Cereals</i>
w tym:						<i>of which:</i>
zboża podstawowe...	1396014	1421054	1656389	1455328	1430125	<i>basic cereals</i>
pszenica	322940	349139	486853	435191	421310	<i>wheat</i>
żyto	383183	308151	366993	245733	243807	<i>rye</i>
jęczmień	170246	173638	166636	160456	157772	<i>barley</i>
owies	92963	133321	129749	109704	108375	<i>oats</i>
pszenżyto	426683	456805	506157	504246	498862	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe	383400	329583	329752	228802	228429	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki ^b	1091628	903270	1005499	674035	657510	<i>Potatoes^b</i>
Buraki cukrowe.....	357046	280610	389815	260703	245933	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik.....	39610	50086	72864	63480	57880	<i>Rape and turnip rape</i>
Siano łąkowe.....	801391	821035	941294	674343	666733	<i>Meadow hay</i>
PLONY z 1 ha w dt <i>YIELDS per 1 ha in dt</i>						
Zboża	28,7	31,5	37,3	30,5	30,4	<i>Cereals</i>
w tym:						<i>of which:</i>
zboża podstawowe...	28,8	31,1	36,5	30,9	30,7	<i>basic cereals</i>
pszenica	35,0	38,7	43,9	36,3	35,9	<i>wheat</i>
żyto	23,0	23,1	28,7	24,5	24,5	<i>rye</i>
jęczmień	29,1	32,0	36,3	30,4	30,3	<i>barley</i>
owies	24,6	28,6	30,6	24,1	24,1	<i>oats</i>
pszenżyto	32,9	34,7	39,8	33,1	33,0	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe	26,8	30,1	33,9	27,2	27,2	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki ^b	194	213	291	188	186	<i>Potatoes^b</i>
Buraki cukrowe.....	470	421	686	511	516	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik.....	24,2	23,7	33,2	27,2	26,8	<i>Rape and turnip rape</i>
Siano łąkowe.....	56,1	58,6	69,7	49,2	49,1	<i>Meadow hay</i>

a Przeciętne roczne. b Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych.
a Annual averages. b Since 2010 excluding kitchen gardens.

TABLE 8 (221). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES^a

WARZYWA	2006- -2010 ^b	2010	2014	2015		VEGETABLES
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA^c w ha — stan w czerwcu
 AREA^c in ha — as of June

OGÓŁEM	21476	16562	18503	17395	17219	TOTAL
Kapusta	3202	2365	3031	2947	2904	Cabbages
Kalafiory	939	884	967	1034	1034	Cauliflowers
Cebula	3765	1808	2278	2102	2048	Onions
Marchew jadalna	3227	1888	2410	2138	2126	Carrots
Buraki ćwikłowe.....	1321	1050	1317	1200	1195	Beetroots
Ogórki.....	2858	2148	2764	2401	2401	Cucumbers
Pomidory	1143	618	921	918	918	Tomatoes
Pozostałe ^d	5020	5801	4815	4655	4593	Others ^d

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

OGÓŁEM	542899	494578	555738	452447	448632	TOTAL
Kapusta	133659	117115	152696	129658	128386	Cabbages
Kalafiory	23561	26917	32978	31254	31254	Cauliflowers
Cebula	83952	46958	60369	46744	45432	Onions
Marchew jadalna	113483	90734	94226	72447	71979	Carrots
Buraki ćwikłowe.....	42961	46594	49149	37827	37691	Beetroots
Ogórki.....	42159	40768	49186	38755	38752	Cucumbers
Pomidory	23006	15726	22603	21194	21194	Tomatoes
Pozostałe ^d	80118	109766	94531	74568	73944	Others ^d

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Kapusta	417	495	504	440	442	Cabbages
Kalafiory	251	305	341	302	302	Cauliflowers
Cebula	223	260	265	222	222	Onions
Marchew jadalna	352	481	391	339	339	Carrots
Buraki ćwikłowe.....	325	444	373	315	315	Beetroots
Ogórki.....	148	190	178	161	161	Cucumbers
Pomidory	201	254	245	231	231	Tomatoes
Pozostałe ^d	160	189	196	160	161	Others ^d

a Łącznie z ogrodami przydomowymi; od 2014 r. według położenia gruntów. b Przeciętne roczne. c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. d Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.

a Including kitchen gardens; since 2014 by field location. b Annual averages. c In 2010 data of the Agricultural Census. d Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

TABL. 9 (222). **POWIERZCHNIA I ZBIORY OWOCÓW Z DRZEW^a**
AREA AND PRODUCTION OF FRUIT TREE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006- -2010 ^b	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	

 POWIERZCHNIA^c w ha — stan w czerwcu

 AREA^c in ha — as of June

OGÓŁEM	29671	27811	26593	27118	26993	TOTAL
Jablonie	19653	18620	18679	19263	19187	Apples
Grusze	1460	972	1147	1170	1163	Pears
Śliwy	2608	2157	1974	1928	1915	Plums
Wiśnie	4727	4799	3984	3788	3779	Cherries
Czereśnie	684	759	564	613	602	Sweet cherries
Pozostałe ^d	539	504	245	356	347	Others ^d

 ZBIORY^e w t

 PRODUCTION^e in t

OGÓŁEM	333472	346513	473470	437214	435841	TOTAL
Jabłka	283119	295234	421271	379362	378193	Apples
Gruszki	8300	8557	10808	13267	13185	Pears
Śliwki	13499	15049	15195	13438	13371	Plums
Wiśnie	24416	22300	22822	25861	25845	Cherries
Czereśnie	3186	4111	2675	4034	4008	Sweet cherries
Pozostałe ^d	952	1262	699	1252	1239	Others ^d

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 4. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; do 2014 r. łącznie z ogrodami przydomowymi; w 2015 r. jedynie uprawy w sadach. ^d Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie. ^e Łącznie z owocami zebranymi poza sadami.

^a See general notes to the chapter, item 4. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census; up to 2014 including kitchen gardens; in 2015 orchard only. ^d Peaches, apricots, walnuts. ^e Including fruit harvested outside of orchards.

TABLE 10 (223). **POWIERZCHNIA I ZBIORY OWOCÓW Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH^a**
AREA AND PRODUCTION OF FRUIT BUSHES AND BERRY FRUIT^a

OWOCE	2006-2010 ^b	2010	2014	2015		FRUIT
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

POWIERZCHNIA^c w ha — stan w czerwcu

AREA^c in ha — as of June

OGÓŁEM	10552	10383	11976	11495	11311	TOTAL
Truskawki ^d	3042	2472	2891	2644	2643	Strawberries ^d
Maliny ^e	290	518	472	387	387	Raspberries ^e
Porzeczki	5191	5052	5180	5479	5468	Currants
Agrest	151	266	386	297	297	Gooseberries
Pozostałe ^f	1878	2075	3047	2688	2516	Others ^f

ZBIORY^g w t

PRODUCTION^g in t

OGÓŁEM	53348	53575	39091	47115	46547	TOTAL
Truskawki ^d	14483	14204	14514	14011	14010	Strawberries ^d
Maliny ^e	500	880	1212	1025	1025	Raspberries ^e
Porzeczki	26831	27399	15470	19889	19889	Currants
Agrest	725	789	1079	1058	1058	Gooseberries
Pozostałe ^f	10809	10303	6816	11132	10565	Others ^f

a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 4. b Przeciętne roczne. c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; do 2014 r. łącznie z ogrodami przydomowymi; w 2015 r. dla krzewów jedynie uprawy w sadach, dla truskawek łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych. d Od 2010 r. łącznie z poziomkami; do 2009 r. poziomki uwzględniano w pozycji „pozostałe”. e Łącznie z jeżyną bezkolcową. f Aronia, borówka wysoka, winorośl, leszczyna i inne. g Łącznie z owocami zebranymi poza sadami.

a See general notes to the chapter, item 4. b Annual averages. c In 2010 data of the Agricultural Census; up to 2014 including kitchen gardens, in 2015 for fruit bushes in orchard only, in case of strawberries area of cultivation in kitchen gardens is included. d Since 2010 including wild strawberries; until 2009 wild strawberries was included in item „others”. e Including thornless blackberry. f Chokeberry, blueberry, grape, hazel and others. g Including fruit harvested outside of orchards.

TABL. 11 (224). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE^a**

 Stan w czerwcu
CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES^a
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION	
W SZTUKACH IN HEADS				
Bydło	2005	435455	431029	Cattle
	2010	453674	448577	
	2014	464425	460830	
	2015	460360	457099	
w tym krowy	2005	233926	232031	<i>of which cows</i>
	2010	215659	213705	
	2014	207546	206044	
	2015	192044	190621	
Trzoda chlewna ^b	2005	1363478	1337173	Pigs ^b
	2010	1308216	1266244	
	2014	1057003	1027497	
	2015	1027813	1003892	
w tym lochy	2005	123743	120878	<i>of which sows</i>
	2010	107939	104216	
	2014	79366	76972	
	2015	73320	71182	
Owce	2005	25140	24423	Sheep
	2010	15042	14116	
	2014	11425	10315	
	2015	11818	10826	
w tym maciorki	2005	17901	17515	<i>of which ewes</i>
	2010	9413	8965	
	2014	6875	6318	
	2015	8017	7475	
Konie ^c	2005	18988	18500	Horses ^c
	2010	14697	14252	
	2014	.	.	
	2015	.	.	
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	2005	573884,9	565853,0	<i>In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)</i>
	2010	575072,0	564179,5	
	2014	540080,5 ^d	532443,8d ^d	
	2015	532481,4^d	525959,1^d	

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust.3; w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b W roku 2005 – stan w końcu lipca. ^c Dane szacunkowe; od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata. ^d Do obliczeń przyjęto stan koni z 2013 r.

^a See general notes to the chapter, item 3; in 2010 data of the Agricultural Census. ^b In 2005 – as of the end of July. ^c Estimated data; since 2013 data on the basis of period survey conducted every three years. ^d For the calculation we use the horse stocks of 2013.

TABL. 11 (224). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE^a (dok.)**

Stan w czerwcu
CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES^a (cont.)
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^d w szt. PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND ^d in heads				
Bydło	2005	40,1	40,5	Cattle
	2010	46,3	46,8	
	2014	48,5	48,9	
	2015	47,3	47,7	
w tym krowy	2005	21,5	21,8	of which cows
	2010	22,0	22,3	
	2014	21,7	21,9	
	2015	19,8	19,9	
Trzoda chlewna ^b	2005	125,5	125,5	Pigs ^b
	2010	133,5	132,1	
	2014	110,4	109,1	
	2015	105,7	104,8	
w tym lochy	2005	11,4	11,3	of which sows
	2010	11,0	10,9	
	2014	8,3	8,2	
	2015	7,5	7,4	
Owce	2005	2,3	2,3	Sheep
	2010	1,5	1,5	
	2014	1,2	1,1	
	2015	1,2	1,1	
w tym maciorki	2005	1,6	1,6	of which ewes
	2010	1,0	0,9	
	2014	0,7	0,7	
	2015	0,8	0,8	
Konie ^c	2005	1,7	1,7	Horses ^c
	2010	1,5	1,5	
	2014	x	x	
	2015	x	x	
W przeliczeniowych sztu- kach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	2005	52,8	53,1	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)
	2010	58,7	58,8	
	2014	56,4 ^e	56,5 ^e	
	2015	54,8^e	54,9^e	

a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 3; w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. b W roku 2005 – stan w końcu lipca. c Dane szacunkowe; od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata. d Patrz uwagi ogólne działu, ust. 3 i 4. e Do obliczeń przyjęto stan koni z 2013 r.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy przyjęciu współczynników (mnożników): dla bydła — 0,8, dla trzody chlewnej — 0,15, dla owiec — 0,08, dla koni — 1,0.

a See general notes to the chapter; in 2010 data of the Agricultural Census. b In 2005 – as of the end of July. c Estimated data; since 2013 data on the basis of period survey conducted every three years. d See general notes to the chapter, item 3 and 4. e For the calculation we use the horse stocks of 2013.

N o t e. The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle — 0,8, for pigs — 0,15, for sheep — 0,08, for horses — 1,0.

TABL. 12 (225). **DRÓB^a**
 Stan w końcu roku
POULTRY^a
 As of the end of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
Kury w tys. szt.	9783,5	14285,6	9501,9	11004,0	10834,7	<i>Hens in thous. heads</i>
w tym nioski	2624,4	2984,7	2560,9	2672,7	2638,4	<i>of which laying hens</i>
Gęsi w tys. szt.	151,6	539,3	198,3	273,3	273,3	<i>Geese in thous. heads</i>
Indyki w tys. szt.	47,9	105,4	86,7	66,2	66,2	<i>Turkeys in thous. heads</i>
Kaczki ^b w tys. szt.	329,6	444,3	330,9	318,3	318,3	<i>Ducks^b in thous. heads</i>
Kury na 100 ha użytków rolnych ^c w szt.	900,8	1458,2	992,2	1131,7	1131,5	<i>Hens per 100 ha of agricultural land^c in heads</i>
w tym nioski	241,6	304,7	267,4	274,9	275,5	<i>of which laying hens</i>

a W wieku powyżej 2 tygodni. b Łącznie z drobiem pozostałym. c Patrz uwagi ogólne działu, ust.3.
 a More than 2 weeks old. b Including other poultry. c See general notes to the chapter, item 3.

TABL. 13 (226). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŹNEGO^a**
PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

W TYSIĄCACH SZTUK
 IN THOUSAND HEADS

Bydło (bez cieląt).....	119,9	108,9	150,9	177,5	176,8	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	70,3	41,4	40,9	18,6	18,4	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna.....	2296,4	1807,6	1800,5	1645,5	1620,1	<i>Pigs</i>
Owce	8,8	5,5	8,0	2,4	2,3	<i>Sheep</i>
Konie	2,4	1,1	0,4	0,9	0,9	<i>Horses</i>

W TYSIĄCACH TON WAGI ŻYWEJ
 IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT

Bydło (bez cieląt).....	62,1	61,5	86,6	108,1	107,8	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	5,6	3,2	5,1	1,6	1,5	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna.....	262,2	226,4	259,1	253,1	250,4	<i>Pigs</i>
Owce	0,4	0,2	0,2	0,1	0,1	<i>Sheep</i>
Konie	1,3	0,6	0,2	0,4	0,4	<i>Horses</i>
Drób	139,6	129,6	195,1	181,9	166,9	<i>Poultry</i>
Kozy i króliki	0,4	0,4	0,3	0,1	0,1	<i>Goats and rabbits</i>

a Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

a Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

TABL. 14 (227). **PRODUKCJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)					<i>Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)</i>
mięso i tłuszcze	339,6	302,3	387,6	382,7	<i>meat and fats</i>
wołowe	32,5	32,2	44,9	55,9	<i>beef</i>
cielęce	3,4	1,9	3,1	0,9	<i>veal</i>
wieprzowe	204,5	176,6	202,1	197,4	<i>pork</i>
baranie	0,2	0,1	0,1	0,0	<i>mutton</i>
końskie	0,7	0,3	0,1	0,2	<i>horseflesh</i>
drobiowe	97,8	90,7	136,6	127,4	<i>poultry</i>
kozy i królicze ^b	0,5	0,5	0,7	0,1	<i>goat and rabbit^b</i>
podroby	18,0	16,4	21,9	22,5	<i>pluck</i>

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH^c w kg
PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND^c in kg

O G Ó Ł E M | **329,3** | **325,3** | **427,6** | **416,7** | **TOTAL**

a W wadze poubojowej ciepłej. Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne. b Łącznie z dziczyzną. c Patrz uwagi ogólne działu, ust. 3.

a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption. b Including game. c See general notes to the chapter, item 3.

TABL. 15 (228). **PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH**
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
Produkcja mleka:						<i>Milk production:</i>
w mln litrów	1054,5	963,5	1047,2	981,5	973,0	<i>in mln litres</i>
na 100 ha użytków rolnych ^a w tys. l.....	96,7	98,4	109,3	100,9	101,6	<i>per 100 ha agricultural land^a in thous. l</i>
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	4513	4215	5319	5201	5196	<i>Average annual quantity of milk per cow in l</i>
Produkcja jaj w mln szt.	566,9	596,1	768,0	598,2	584,1	<i>Egg production in mln units</i>
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nioski w szt.....	208	215	314	239	237	<i>Average annual number of eggs per laying-hen in units</i>

a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 3.

a See general notes to the chapter, item 3.

TABL. 16 (229). **CIĄGNIKI ROLNICZE**
 Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION
W sztukach.....	2005	126071	125415	<i>In units</i>
	2010 ^a	125368	124683	
	2013	129513	129027	
Powierzchnia użytków rol- nych ^b na 1 ciągnik w ha	2005	8,6	8,5	<i>Agricultural land area^b per tractor in ha</i>
	2010 ^a	7,8	7,7	
	2013	7,6	7,5	

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Patrz uwagi ogólne działu, ust. 3.
 U w a g a. Od 2010 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.
a Data of the Agricultural Census. b See general notes to the chapter, item 3.
Note. Since 2010 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 17 (230). **ZUŻYCIENIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ
 WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**
CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS
IN TERMS OF PURE INGREDIENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004/05	2009/10 ^a	2013/14	2014/15		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodar- stwa indy- widualne <i>of which private farms</i>	

W TONACH
 IN TONNES

Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	128070	120364	129872	123387	121012	<i>Mineral or chemical fertilizers^b</i>
azotowe	87199	70616	73571	67999	66756	<i>nitrogenous</i>
fosforowe	19805	23593	23133	20320	19913	<i>phosphatic</i>
potasowe	21066	26156	33168	35068	34343	<i>potassic</i>
Nawozy wapniowe ^c	144801	29440	38104	31120	29583	<i>Lime fertilizers^c</i>

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH^d w kg
 PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND^d in kg

Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	117,9	122,9	135,6	126,9	126,4	<i>Mineral or chemical fertilizers^b</i>
azotowe	80,3	72,1	76,8	69,9	69,7	<i>nitrogenous</i>
fosforowe	18,2	24,1	24,2	20,9	20,8	<i>phosphatic</i>
potasowe	19,4	26,7	34,6	36,1	35,9	<i>potassic</i>
Nawozy wapniowe ^c	133,3	30,1	39,8	32,0	30,9	<i>Lime fertilizers^c</i>

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010. b Łącznie z wieloskładnikowymi. c Przeważnie w postaci wapna palonego;
 łącznie z wapnem defekacyjnym. d Patrz uwagi ogólne działu, ust. 3.
*a Data of the Agricultural Census 2010. b Including mixed fertilizers. c Most frequently in the form of quicklime; including
 defecated lime. d See general notes to the chapter, item 3.*

TABL. 18 (231). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2014	2015		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH IN THOUSAND ZLOTYS						
O G Ó Ł E M	2556166	2734219	4162259	4111057	4099947	T O T A L
Produkty roślinne	398831	619743	851755	924217	880895	Crop products
w tym:						<i>of which:</i>
Zboża	81777	182004	250152	237112	216232	<i>Cereals</i>
w tym zboża podstawowe	73418	164638	208359	200252	184125	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	46037	93731	138854	132742	123189	<i>wheat</i>
żyto	22329	26616	40815	32700	31925	<i>rye</i>
jęczmień	2407	29341	8668	10681	8243	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	424	788	1449	1537	1352	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	2221	14161	18574	22594	19417	<i>triticale</i>
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	79258	178409	244758	233072	214068	<i>of which consumer and for feeds cereals</i>
w tym zboża podstawowe	70900	161043	202964	196211	181961	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	45238	92057	136826	130977	122359	<i>wheat</i>
żyto	21490	26270	40579	32530	31890	<i>rye</i>
jęczmień	2154	29055	8009	10319	7886	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	186	569	949	1143	1107	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	1832	13091	16601	21241	18719	<i>triticale</i>
Strączkowe konsumpcyjne ^b	448	374	203	216	201	<i>Edible pulses^b</i>

a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. b Bez materiału siewnego.
a *Paid to suppliers; excluding VAT.* b *Excluding sowing.*

TABL. 18 (231). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (dok.)**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (cont.)

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2014	2015		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH (dok.) IN THOUSAND ZLOTYS (cont.)						
Ziemniaki	16078	26630	41470	43606	41521	Potatoes
Buraki cukrowe.....	73787	31238	49077	33898	32033	Sugar beets
Rzepak i rzepik.....	13975	54459	55920	56360	48845	Rape and turnip rape
Warzywa	122210	94408	186737	188877	183523	Vegetables
Owoce	55959	203605	229020	322951	322024	Fruit
Produkty zwierzęce	2157335	2114476	3310503	3186839	3159052	Animal products
w tym:						of which:
Żywiec rzeźny ^c	1373925	1380125	2273419	2334079	2316384	Animals for slaughter ^c
bydło (bez cieląt).....	210307	230560	428999	583691	581995	cattle (excluding calves)
cielęta.....	15714	5847	26047	15517	15510	calves
trzoda chlewna.....	767728	740332	1119726	1070059	1058826	pigs
owce.....	937	452	1200	455	448	sheep
konie.....	4688	1955	1474	2846	2846	horses
drób	374552	400979	695973	661512	656759	poultry
Mleko krowie.....	669850	701969	1002216	827853	818341	Cows' milk
Jaja kurze konsumpcyjne	91576	11898	2692	2574	2574	Consumer hen's eggs
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^d w zł PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND ^d in zł						
O G Ó Ł E M	2353	2791	4246	4228	4219	TOTAL
Produkty: roślinne	367	633	841	950	920	Products: crop
zwierzęce	1986	2158	3405	3278	3299	animal

c W wadze żywej. d Patrz uwagi ogólne działu, ust. 3 i 4.

c In live weight. d See general notes to the chapter, item 3 and 4.

TABL. 19 (232). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2014	2015		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
Zboża w t.....	242587	354078	409501	389364	356388	Cereals in t
w tym zboża podstawowe	218455	324048	330036	327439	302349	of which basic cereals
pszenica	120702	154211	200464	199310	185258	wheat
żyto	83348	68431	81981	65965	64576	rye
jęczmień	6371	70704	13513	18224	14082	barley
owies i mieszanki zbożowe	1133	1705	2533	3139	3006	oats and cereal mixed
pszenżyto	6901	28997	31545	40801	35427	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	236336	349558	403025	384174	353312	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawowe	212204	319529	323560	322249	299273	of which basic cereals
pszenica	119032	152296	197982	197116	184199	wheat
żyto	80708	67950	81630	65755	64516	rye
jęczmień	5871	70335	12886	17719	13582	barley
owies i mieszanki zbożowe	585	1249	2058	2589	2566	oats and cereal mixed
pszenżyto	6008	27699	29004	39070	34410	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^a w t	364	217	55	116	107	Edible pulses ^a in t
Ziemniaki w t	46366	47831	114173	97465	94097	Potatoes in t
Buraki cukrowe w t	394849	278964	378666	277261	262491	Sugar beets in t
Rzepak i rzepik w t	18844	42198	43441	37485	32702	Rape and agrimony in t
Warzywa w t	242564	117126	172917	162184	156885	Vegetables in t
Owoce w t	81484	199159	295981	312875	312171	Fruit in t
Żywiec rzeźny ^b w t.....	385190	370010	495430	533984	529406	Animals for slaughter ^b in t
bydło (bez cieląt)	52370	51549	72819	98600	98310	cattle (excluding calves)
cielęta	1709	785	2670	1928	1927	calves
trzoda chlewna	202920	194210	237382	254946	252322	pigs
owce	132	66	161	60	59	sheep
konie	808	282	193	327	327	horses
drób	127251	123118	182205	178123	176461	poultry
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t ..	276371	265395	352263	375937	372579	Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^c in t
Mleko krowie w tys. l.....	752596	719846	783553	791225	783297	Cow milk in thous. l
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	458403	56134	13833	13414	13414	Consumer hen's eggs in thous. units

a Bez materiału siewnego. b W wadze żywej. c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze po-
 obojowej ciepłej.

a Excluding sowing. b In live weight. c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 20 (233). **EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE**
ORGANIC FARMS

L A T A Y E A R S	Z certyfikatem <i>Certified</i>		W okresie przestawiania <i>Under conversion</i>	
	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>
2005.....	31	405	143	2061
2010.....	234	3681	186	3991
2014.....	423	8753	85	2476
2015.....	410	8437	68	1721

Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.
 S o u r c e: data of the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

Łowiectwo

Hunting

 TABL. 21 (234). **WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a**
 Stan w dniu 10 III
MAJOR GAME SPECIES^a
 As of 10 III

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005 ^b	2010 ^b	2014	2015	GAME SPECIES
W SZTUKACH IN HEADS					
Łosie.....	72	111	187	201	Moose
Daniele.....	410	715	1182	1184	Fallow deer
Muflony.....	-	1	-	-	Mouflons
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS					
Jelenie.....	2,6	3,6	5,1	5,1	Deer
Sarny.....	33,1	40,5	49,6	49,4	Roe deer
Dziki.....	4,3	7,3	8,7	8,3	Wild boars
Lisy.....	9,0	9,5	10,0	10,5	Foxes
Zajęce.....	57,9	77,6	91,4	92,7	Hares
Bażanty.....	38,1	55,2	64,0	65,4	Pheasants
Kuropatwy.....	44,7	61,8	50,3	48,8	Partridges

^a Dane szacunkowe. ^b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.
 Ź r ó d ł o: dane Agencji Nieruchomości Rolnych, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Estimated data. ^b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

S o u r c e: data of the Agricultural Property Agency, the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 22 (235). **ODSTRZAŁ^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH**
SHOOT^a OF MAIN GAME SPECIES

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005/06 ^b	2010/11 ^b	2014/15	2015/16	GAME SPECIES
	w sztukach <i>in heads</i>				
Łosie.....	-	-	-	-	<i>Moose</i>
Jelenie.....	438	719	1622	1741	<i>Deer</i>
Daniele.....	73	144	331	349	<i>Fallow deer</i>
Sarny.....	4489	5501	10573	11590	<i>Roe deer</i>
Dziki.....	2654	5446	8635	11417	<i>Wild boars</i>
Lisy.....	9934	8503	10383	12997	<i>Foxes</i>
Zająca.....	3680	2834	2683	2334	<i>Hares</i>
Bażanty.....	6868	7597	10884	10153	<i>Pheasants</i>
Kuropatwy.....	929	304	44	81	<i>Partridges</i>

a Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

a Data concern the hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Agricultural Property Agency, the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 23 (236). **KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE**
 Stan w dniu 10 III
CLUBS AND MEMBERS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION AND HUNTING DISTRICTS
 As of 10 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Koła łowieckie:					<i>Hunting clubs:</i>
liczba ^a	169	174	173	174	<i>number^a</i>
członkowie ^b	5309	7879	5752	5813	<i>members^b</i>
Obwody łowieckie:					<i>Hunting districts:</i>
liczba.....	308	308	305	305	<i>number</i>
powierzchnia w tys. ha.....	1469,4	1561,0	1560,0	1572,2	<i>area in thous. ha</i>
w tym na gruntach leśnych	313,8	345,9	355,7	344,3	<i>of which on forest land</i>

a Dane grupowane według siedziby koła łowieckiego. b Dane grupowane według siedziby zamieszkania członka koła. Źródło: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

a Data grouped according to the seat of hunting club. b Data grouped according to the seat of member of hunting club. Source: data of the Polish Hunting Association.

Leśnictwo
Forestry

 TABL. 24 (237). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**

Stan w dniu 31 XII

FOREST LAND

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM w ha	384798	391473	395090	395437	TOTAL in ha
Lasy	377642	384140	387788	388156	Forests
Publiczne	254617	254690	255014	255187	Public
zalesione	251591	251550	251879	252048	wooded
niezalesione	3026	3140	3135	3138	non-wooded
w tym:					of which:
własność Skarbu Państwa ...	251533	251491	251673	248396	owned by the State Treasury
zalesione	248545	248421	248608	245352	wooded
niezalesione.....	2988	3070	3065	3044	non-wooded
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwowych	245653	246220	246442	246500	managed by the State Forests
zalesione	243283	243234	243437	243543	wooded
niezalesione.....	2370	2986	3005	2957	non-wooded
parki narodowe.....	56	52	52	52	national parks
zalesione	53	49	49	49	wooded
niezalesione.....	3	3	3	3	non-wooded
własność gmin ^a	3084	3199	3272	3292	gmina ^a owned
zalesione	3046	3128	3203	3213	wooded
niezalesione	38	71	70	79	non-wooded
Prywatne	123025	129450	132773	132969	Private
zalesione	121568	127931	131203	131408	wooded
niezalesione	1457	1519	1570	1561	non-wooded
Grunty związane z gospo- darką leśną.....	7156	7333	7303	7282	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %.....	20,7	21,1	21,3	21,3	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI LADO- WEJ WOJEWÓDZTWA w %.....	21,3	21,6	21,8	21,8	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOI- VODSHIP in %

^a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a It is also concerning gminas which are also cities with powiat status.

U w a g a do tablic 25, 26

Dane opracowano na podstawie wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów kraju przeprowadzonej w latach 2011–2015 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.

Note to tables 25, 26

Data prepared on the large-scale forest inventory in the country conducted in 2011–2015 by the Bureau for Forest Management and Geodesy.

TABL. 25 (238). POWIERZCHNIA LASÓW
FOREST AREAS
A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZE- GÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem w ha Grand total in ha	W tym – w % ogółem – powierzchnia zalesiona Of which wooded area in % of grand total area								
		razem total	drzewostany tree stands							w kla- sie od- nowienia ^a i o bu- dowie przerębo- wej in rene- wal class ^a with a troug- fell con- struction
			w klasie wieku in age group							
			I (1-20 lat years)	II (21-40)	III (41-60)	IV (61-80)	V (81- -100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)		
OGÓŁEM TOTAL	387788	96,6	11,8	16,9	23,0	22,0	12,6	6,8	3,5	
w tym: of which: w zarządzie Lasów Pań- stwowych	246442	97,5	12,5	15,0	18,9	22,2	14,8	9,0	5,1	
managed by the State Forests lasy prywatne.... private forests	132773	95,0	10,9	20,7	31,4	21,8	8,8	1,4	-	

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem Total		W tym Of which		SPECIES OF TREES
			w zarządzie Lasów Państwowych managed by the State Forests	lasy prywatne private forests	
	w ha in ha	w odsetkach in percent			
OGÓŁEM	387788	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste.....	292240	75,4	75,3	76,7	Coniferous trees
w tym:					of which:
sosna	286694	74,0	73,2	76,6	pine
świerk	2637	0,7	0,9	0,1	spruce
jodła	1283	0,3	0,5	-	fir
Drzewa liściaste ..	95548	24,6	24,7	23,3	Broadleaved trees
w tym:					of which:
buk	4817	1,2	2,0	-	beech
dąb	30205	7,8	9,7	3,3	oak
grab	4254	1,1	1,5	-	hombeam
brzoza	29152	7,5	4,9	12,5	birch
olsza	19651	5,1	5,0	5,4	alder
osika	2699	0,7	0,5	1,2	aspen

^a Łącznie z klasą do odnowienia.

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

^a Including class for restocking.

S o u r c e: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 26 (239). **ZASOBY DRZEWNE NA PNIU**
GROWING STOCK OF STANDING WOOD
 A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
 BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem grubizna brutto ^a w tys. m ³ Gross ^a grand total timber in thous. m ³	W tym – w % ogółem – na powierzchni zalesionej Of which wooded area in % of grand total area									
		razem total	drzewostany tree stands							w klasie odnowienia ^c i o budowie przerębowej in renewal class ^c with a throughfell construction	prze- stoje ^b hold- -over trees ^b
			w klasie wieku in age group								
			I (1-20 lat years)	II (21- -40)	III (41- -60)	IV (61- -80)	V (81- -100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)			
OGÓŁEM... TOTAL	98925,8	99,6	1,2	11,0	25,1	27,3	18,4	10,7	5,2	0,7	
w tym: of which: w zarządzie Lasów Państwowych..... managed by the State Forests	67106,8	99,8	0,8	9,6	19,5	27,2	21,5	13,5	7,0	0,7	
las prywatne private forests	28329,6	99,2	2,3	15,5	39,6	27,4	12,2	1,5	-	0,7	

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
 BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem grubizna brutto ^a Gross ^a total timber	W tym Of which			SPECIES OF TREES
		w zarządzie Lasów Państwowych managed by the State Forests	las prywatne private forests		
	w tys. m ³ in thous. m ³	w odsetkach in percent			
OGÓŁEM	98925,8	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste..... w tym: sosna..... świerk..... jodła.....	77879,6 76953,6 291,4 245,2	78,8 77,9 0,3 0,2	80,2 78,8 0,4 0,4	79,4 79,4 - -	Coniferous trees of which: pine spruce fir
Drzewa liściaste..... w tym: buk..... dąb..... grab..... brzoza..... olsza..... osika.....	21046,2 1120,7 6974,6 993,8 4665,2 5870,0 533,8	21,2 1,1 7,1 1,0 4,7 5,9 0,5	19,8 1,7 7,4 1,2 3,1 5,5 0,3	20,6 - 2,8 - 8,4 7,7 1,1	Broadleaved trees of which: beech oak hombeam birch alder aspen

a W korze. b Drzewa niewycięte w terminie przewidzianym kolejną rębności. c Łącznie z klasą do odnowienia.
 Ź r ó ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

a Overbark. b Trees not felled in the assumed throughfell order. c Including regeneration class.

S o u r c e: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 27 (240). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne ^a <i>private forests^a</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
Powierzchnia produkcyjna szkótek leśnych (stan w dniu 31 XII).....	122	116	83	77	77	74	-	<i>Production area of forest nurseries (as of 31 XII)</i>
Odnowienia i zalesienia.....	2302	2447	2014	2194	2052	2031	142	<i>Renewals and afforestations</i>
odnowienia	1838	2077	1828	2078	2028	2007	50	<i>renewals</i>
sztuczne	1715	1823	1625	1869	1830	1809	38	<i>artificial</i>
zrębów ^b	1678	1776	1591	1834	1804	1783	29	<i>felling sites^b</i>
halizn i płazowin	37	47	34	35	26	26	9	<i>blanks and irregularly stocked open stands</i>
naturalne	123	254	203	209	198	198	11	<i>natural</i>
zalesienia ^c	464	370	185	116	24	24	92	<i>afforestations^c</i>
Poprawki i uzupełnienia ^d	261	200	225	260	240	235	20	<i>Corrections and supplements^d</i>
Pielęgnowanie ^e	11391	11138	12601	13272	11704	11454	1568	<i>Tending^e</i>
w tym:								<i>of which:</i>
upraw	8990	8747	10314	11190	9622	9424	1568	<i>crops</i>
młodników	2025	2269	2223	2038	2038	2014	-	<i>greenwoods</i>
wprowadzanie podszytów ^f	376	74	28	16	16	16	-	<i>introduction of undergrowth^f</i>
Melioracje.....	1467	2018	2260	2306	2306	2277	-	<i>Drainage</i>

a Dane szacunkowe. b Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. c Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. d Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. e Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. f Sadzenie krzewów lub drzew stale znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

a Estimated data. b Including renewals protected by tree stands. c Agricultural land and wasteland designated for afforestation in land development plan. d Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinnings. e Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20 years. f Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 28 (241). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne <i>private forests</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
O G Ó Ł E M w dam³	1016,5	1175,0	1239,9	1225,7	1143,0	1124,6	82,7	TOTAL in dam³
Grubizna.....	951,0	1111,0	1173,8	1165,0	1082,4	1064,5	82,7	Timber
Grubizna iglasta	751,4	895,4	926,6	898,7	831,1	819,6	67,5	<i>Coniferous</i>
w tym drewno:								<i>of which:</i>
wielkowymiarowe	346,9	446,5	456,7	447,5	408,9	403,9	38,6	<i>large-size wood</i>
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	327,7	375,9	384,8	363,2	346,1	342,3	17,1	<i>medium-size wood for industrial uses</i>
Grubizna liściasta	199,6	215,6	247,2	266,4	251,2	244,9	15,1	<i>Non-coniferous</i>
w tym drewno:								<i>of which:</i>
wielkowymiarowe	70,6	65,5	68,0	73,1	67,1	65,3	6,0	<i>large-size wood</i>
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	93,4	108,9	113,8	119,5	115,6	114,6	4,0	<i>medium-size wood for industrial uses</i>
Drewno małowymiarowe^b	65,5	63,9	66,1	60,7	60,7	60,0	-	Slash^b
Do przerobu przemysłowego	14,7	6,6	3,3	1,5	1,5	1,5	-	<i>Slash for industrial uses</i>
Opałowe	50,8	57,3	62,8	59,2	59,2	58,6	-	<i>Slash for fuel</i>
Karpina^b	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-	Stump wood^b
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m³	251,8	289,2	302,7	300,1	424,1	428,6	62,2	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREAS in m³

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień. b Wyłącznie w lasach publicznych.
a Excluding logging (large timber) from plantings. b Exclusively in public forests.

TABL. 29 (242). **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIŃ**
TREES AND SHRUBS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym na gruntach prywat- nych of which on private land	
Sadzenie w szt.:						<i>Plantings in units of:</i>
drzew	105869	1076218	635099	543931	13216	<i>trees</i>
krzewów	24878	101562	337789	272240	3492	<i>bushes</i>
Pozyskanie drewna (grubizny) ^a w m ³	28396	57188	77890	89092	70937	<i>Removals (timber)^a in m³</i>
grubizna iglasta	3738	13539	20196	22175	17108	<i>coniferous</i>
w tym drewno wielkow- miarowe ogólnego przeznaczenia	2017	7549	11108	11693	9410	<i>of which large-size general purpose wood</i>
grubizna liściasta	24658	43649	57694	66917	53829	<i>non-coniferous</i>
w tym drewno wielkow- miarowe ogólnego przeznaczenia	8515	14082	20193	25365	18840	<i>of which large-size general purpose wood</i>

a Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).

b Estimated data; excluded from data on total removals (timber).

TABL. 30 (243). **POŻARY W LASACH^a**
FOREST FIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Pożary	1162	238	279	918	<i>Number of fires</i>
w tym: podpalenia	424	73	88	234	<i>of which: arsons</i>
nieostrożność dorosłych ...	697	137	146	491	<i>negligence of adults</i>
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	507,25	86,77	105,73	347,21	<i>Area of forest burned in ha</i>
w tym: podpalenia	239,33	32,58	28,23	129,75	<i>of which: arsons</i>
nieostrożność dorosłych ...	248,36	48,78	70,73	157,65	<i>negligence of adults</i>
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	0,44	0,36	0,38	0,38	<i>Average forest areas burned by fire in ha</i>

a Od 2010 r. łącznie z pożarami ugaszonymi bez udziału jednostek straży pożarnej.

Źródło: dane Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej i Instytutu Badawczego Leśnictwa.

a Since 2010 including fires extinguished without the participation of fire service units.

Source: data of the Main Office of the State Fire Service and the Forest Research Institute.

DZIAŁ XVI

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

W tabl. 1 i 3 uwzględniono jednostki i zakłady budżetowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (zaliczonych do wyżej wymienionych sekcji), a ponadto w tabl. 3 dane o produkcji wyrobów dotyczą podmiotów produkujących wyroby przemysłowe niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności sklasyfikowanej według PKD 2007.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5.

3. Przedstawione w tabl. 3 wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług (PKWiU 2008) i Listą PRODCOM, rekomendowaną przez EUROSTAT do badań produktowych w krajach członkowskich UE.

W niektórych przypadkach wyroby prezentuje się według dodatkowych grupowań, stanowiących:

- sumę niektórych pozycji PKWiU, PRODCOM-u lub ich części,
- pozycję zbiorczą utworzoną w oparciu o kryteria inne niż występujące w PKWiU i PRODCOM-ie.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano skrócone nazwy.

Prezetowane dane obejmują całkowitą produkcję wyrobów przemysłowych wytworzonych w roku sprawozdawczym, przeznaczonych do sprzedaży na zewnątrz przedsiębiorstwa, przekazanych do innych zakładów tego samego przedsiębiorstwa oraz zużytych wewnątrz zakładu na cele produkcyjne (tj. na potrzeby własne).

4. **Produkcja sprzedana** dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;

CHAPTER XVI

INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the sections: *Mining and quarrying*, *Manufacturing*, *Electricity, gas, steam and air conditioning supply*; *Water supply; sewerage, waste management and remediation activities*.

In tables 1 and 3 were included budgetary entities and establishments as well as until 2010 auxiliary units of budgetary entities (included in the above mentioned sections), and moreover, in table 3 data regarding the production of products show industrial products manufactured by entities, irrespective of their kind-of-activity as classified according to NACE Rev. 2.

2. Data were compiled using **the enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5.

3. Products in table 3 are presented according to the Polish Classification of Products and Services (PKWiU 2008) and PRODCOM List, recommended by the EUROSTAT for product surveys in EU member states.

In some cases products are presented according to additional groupings, comprising:

- the sum of some PKWiU, PRODCOM positions or the sum of their parts,
- collective item based on other criteria than the ones which are in PKWiU and PRODCOM.

Moreover, abbreviated names were used for some products.

Presented data include total production of goods which are manufactured during the reference year, irrespective of whether production is intended for sale outside the reporting unit or to other plants of the same undertaking, or used for further processing.

4. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes:

- 1) the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;

- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 9.

Jako **cenę stałą** od 2012 r. przyjęto ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.).

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne — na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) — czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończeniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane o produkcji sprzedanej przemysłu opracowano na podstawie sprawozdawczości, przy czym dane o produkcji podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób ustalono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych podmiotów.

7. Dane dotyczące **zatrudnienia w przemyśle** obejmują zatrudnionych na podstawie stosunku pracy.

Do zatrudnionych w przemyśle nie zaliczono:

- 1) uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego;
- 2) agentów;
- 3) osób wykonujących pracę nakładczą.

Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych wynagrodzeń wykazano w przeliczeniu niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji „Budownictwo”.

2. Dane według grup PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5.

3. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów — wykonane siłami własnymi systemem zlecieniowym (tj. na rzecz obcych zleciiodawców) przez podmioty budowlane.

- 2) the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;
- 3) lump sum agent fees in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees in the case of concluding an agency agreement;
- 4) the value of products in the form of settlements in kind;
- 5) products designated for increasing the value of own fixed assets.

Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 9.

As constant prices since 2012 were adopted 2010 constant prices (2010 average current prices).

5. In data concerning production, the value of outwork is included.

Outwork in industry is the paid execution, by natural persons, on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers), of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.

6. Data regarding sold production of industry were compiled on the basis of statistical reports, while data regarding the production of economic entities, employing up to 9 persons, were established on the basis of results of a survey conducted on a 5% sample of these entities.

7. Data concerning **employment in industry** include employees hired on the basis of employment contracts.

Employed in industry do not include:

- 1) apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training;
- 2) agents;
- 3) persons engaged in outwork.

Data concerning average paid employment and average wages and salaries are given after converting of part-time paid employees on full-time paid employees.

Construction

1. Information in the chapter concerns activities of economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2., in the section: Construction”.

2. Data according to NACE Rev. 2 groups were compiled using **the enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5.

3. **Construction and assembly production** concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment and a restoration — conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contracts system (i.e for outside clients).

4. Dane o produkcji budowlano-montażowej prezentuje się w **cenach producenta**, ze względu na niewystępowanie dotacji do produktów oraz podatku akcyzowego.

5. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

6. Dane o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów) dotyczą:

- w zakresie liczby budynków — budynków nowo wybudowanych,
- w zakresie kubatury budynków — budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

7. Dane o produkcji sprzedanej budownictwa oraz o produkcji budowlano-montażowej realizowanej systemem zleceń opracowano na podstawie sprawozdawczości, przy czym dane o produkcji podmiotów budowlanych o liczbie pracujących do 9 osób ustalono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych podmiotów. Dane o produkcji budowlano-montażowej zrealizowanej systemem gospodarczym - częściowo szacunkowe.

8. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnym wynagrodzeniu miesięcznym** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych — na terenie kraju — w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

4. Data concerning construction and assembly production are presented in **producer's prices** due to the lack subsidies for products as well as the excise tax.

5. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Construction Objects (PKOB).

6. Data on **buildings completed** (by all investors) concerns:

- within the scope of the number of buildings — newly built buildings,
- within the scope of the cubic volume of buildings — newly built and expanded buildings (the expanded part only).

7. Data regarding sold production of construction as well as construction and assembly production realized on the basis of the contract system were compiled on the basis of statistical reports, while data regarding the construction entities employing up to 9 persons were established on the basis of results of a sample survey conducted on a 5% sample of these entities. Data regarding construction and assembly production realized on basis of the own-account construction are partially estimated.

8. Data regarding **average employment and average monthly wages and salaries** concerns hired employees, i.e., persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion or selection) and includes full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

Przemysł Industry

TABL. 1 (244). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015		2014 = 100 (ceny stałe) (constant prices)
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	
	ceny bieżące current prices					
OGÓŁEM TOTAL	32611,0	50656,9	65026,4	69091,5	100,0	104,4
w tym: of which:						
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	25819,9	38077,8	50762,6	54792,1	79,3	106,2
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych	6188,7	8819,4	14060,0	14102,4	20,4	102,2
<i>Manufacture of food products</i>						
Produkcja napojów	404,8	535,6	1025,7	1041,9	1,5	102,9
<i>Manufacture of beverages</i>						
Produkcja wyrobów tekstylnych	2121,5	1807,6	2354,3	2393,5	3,5	98,1
<i>Manufacture of textiles</i>						
Produkcja odzieży	1908,4	1898,2	1838,0	1871,8	2,7	100,1
<i>Manufacture of wearing apparel</i>						
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	153,6	118,3	93,4	78,0	0,1	73,5
<i>Manufacture of leather and related products</i>						
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	856,2	763,2	935,4	968,5	1,4	106,4
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>						
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	782,9	773,3	1431,1	1432,3	2,1	97,2
<i>Manufacture of paper and paper products</i>						
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	408,5	537,8	830,1	955,8	1,4	112,1
<i>Printing and reproduction of recorded media</i>						
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	503,7	858,0	1184,2	1538,4	2,2	122,3
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>						
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	888,7	1439,0	1531,0	1651,7	2,4	93,8
<i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>						
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	2088,4	3991,7	5114,0	5159,9	7,5	101,9
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>						
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	2471,9	3842,4	3974,5	3903,8	5,7	97,6
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 1 (244). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015		
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent	2014 = 100 (ceny stałe)	
	ceny bieżące current prices			(constant prices)		
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja metali	255,3	266,3	462,2	504,8	0,7	110,2
<i>Manufacture of basic metals</i>						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	1241,5	2502,6	3730,7	3665,2	5,3	95,7
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>						
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych.....	431,5	1826,9	1725,4	1912,9	2,8	107,0
<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	1116,4	1302,9	1350,5	1366,7	2,0	99,8
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>						
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	969,4	1158,7	1713,2	1903,8	2,8	104,1
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>						
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	#	#	114,5	160,5	0,2	129,9
<i>Manufacture of other transport equipment</i>						
Produkcja mebli.....	625,0	835,8	1021,4	1111,3	1,6	105,1
<i>Manufacture of furniture</i>						
Pozostała produkcja wyrobów	200,2	366,7	583,6	910,6	1,3	142,7
<i>Other manufacturing</i>						
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń.....	197,0	350,1	686,5	734,8	1,1	102,2
<i>Repair and installation of machinery and equipment</i>						
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	628,0	1059,0	1391,8	1355,7	2,0	94,0
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities						
tym: of which:						
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody Water collection treatment and supply	#	#	415,3	432,3	0,6	104,1
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	#	298,4	430,4	427,6	0,6	92,8
<i>Sewerage</i>						
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	183,7	376,1	546,1	495,7	0,7	89,1
<i>Waste collection, treatment and dis- posal activities; materials recovery</i>						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (245). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYSŁE^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES
IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
O G Ó Ł E M	32611,0	50656,9	65026,4	69091,5	T O T A L
Podmioty o liczbie zatrudnionych:					Entities with following number of paid employees:
49 osób i mniej	5337,2	7179,9	9779,5	9762,7	49 persons and less
50-249.....	11028,4	13419,4	15613,0	16231,5	50-249
250-499.....	5192,8	8221,2	10738,2	11625,6	250-499
500-999.....	2790,8	4745,8	8774,0	11265,7	500-999
1000 osób i więcej.....	8261,8	17090,6	20121,6	20206,0	1000 persons and more

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 (246). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a

WYROBY	2005	2010	2014	2015		PRODUCTS
				ogółem total	udział w kraju w % share in country in %	
Produkty uboju ^b wliczane do wydajności poubojowej w tys. t:						Slaughter products ^b included in slaughter capacity in thous. t:
bydła i cieląt	6,6	11,8	9,0	11,1	5,2	cattle and calves
trzody chlewnej	69,8	73,3	386,2	366,3	30,0	pigs
Mięso drobiowe w tys. t.....	118,9	161,7	266,8	286,8	12,0	Poultry meat in thous. t
Wędliny ^c w tys. t.....	50,2	31,5	27,3	30,1	3,9	Cured meat products ^c in thous. t
Soki z owoców i warzyw w tys. hl.....	183,1	156,0	266,3	324,1	3,4	Fruit and vegetable juice in thous. hl
Mleko płynne przetworzone ^d w mln l	301,3	433,4	530,6	524,1	16,8	Processed liquid milk ^d in mln l
Masło i pozostałe tłuszcze do smarowania ^e w tys. t.....	13,7	10,1	11,4	11,7	6,1	Butter and dairy spreads ^e in thous. t
Sery i twarogi w tys. t.....	31,4	35,2	35,7	35,8	4,3	Cheese and curd in thous. t
Mąka pszenna w tys. t.....	147,0	202,0	231,3	234,6	10,2	Wheat flour in thous. t
Mąka żytnia w tys. t.....	22,1	12,2	28,0	27,8	11,4	Rye flour in thous. t
Piwo otrzymywane ze słodu ^f w tys. hl.....	266,1	635,7	931,0	783,7	1,9	Beer from malt ^f in thous. hl

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpadki); ubój przemysłowy; w wadze poubojowej ciepłej. c Bez drobiowych; w 2005 r. bez końskich, dzicyzny i królików. d Łącznie z mlekiem przerzutowym do dalszej produkcji. e Otrzymywane z mleka. f O objętościowej mocy alkoholu powyżej 0,5%.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Including meat, fats, offal and animal parts unfit for human consumption; industrial slaughter; in post-slaughter warm weight. c Excluding cured poultry meat; in 2005 excluding horseflesh, game and rabbit. d Including milk for further processing. e Butter made from milk. f Of an alcoholic strength of more than 0,5%.

TABL. 3 (246). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a (cd.)**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a (cont.)

WYROBY	2005	2010	2014	2015		PRODUCTS
				ogółem total	udział w kraju w % share in country in %	
Tkaniny bawełniane o masie powierzchniowej nieprzekraczającej 200g/m ² z wyjątkiem gazy i drelichów bez kolorowo tkanych w km ²	46,3	25,5	9,1	6,9	55,6	Woven fabrics of cotton weighting not more than 200g/m ² except for gauze, drill and ticking, excluding colour woven fabrics in km ²
Tkaniny bawełniane o masie powierzchniowej powyżej 200g/m ² bez kolorowo tkanych w km ²	19,4	10,1	1,6	0,7	18,4	Woven fabrics of cotton weighting more than 200g/m ² ; excluding colour woven fabrics in km ²
Tkaniny z przędzy z syntetycznych włókien ciągłych i przędzy ze sztucznych włókien ciągłych w km ²	32,6	23,6	26,2	26,4	21,7	Woven fabrics of synthetic filament yarns and yarn of processed continuous fibres in km ²
Bielizna pościelowa w tys. szt.	2356	1246	915	1058	4,1	Bed linen in thous. units
Bielizna stołowa w tys. szt.	935	588	108	464	15,1	Table linen in thous. units
Okrycia i ubiory z tkanin w tys. szt.:						Clothes and garments in thous. units:
płaszczki męskie lub chłopięce, wiatrówki i podobne artykuły ..	309	130	50	60	11,0	men's or boys' overcoats various types of windcheaters and other similar articles
garnitury męskie lub chłopięce i zestawy odzieżowe	182	244	388	477	32,9	men's or boys' suits and ensembles
spodnie i szorty męskie lub chłopięce	4562	2887	527	478	8,4	men's or boys' trousers and shorts
płaszczki damskie lub dziewczęce, wiatrówki i podobne artykuły	305	113	94	96	17,6	women's and girls' overcoats various types of windcheaters and other similar articles
garsonki i zestawy odzieżowe damskie lub dziewczęce	2605	126	78	75	12,7	women's and girls' suits and ensembles
żakiety damskie lub dziewczęce sukienki, spódnice i spódnico-spodnie damskie lub dziewczęce	984	516	297	305	22,7	women's and girls' jackets
spodnie, spodnie typu „ogrodniczki” i szorty damskie lub dziewczęce	1395	1312	1478	1384	28,0	women's and girls' dresses, skirts and divided skirts
spodnie, spodnie typu „ogrodniczki” i szorty damskie lub dziewczęce	5079	1080	222	246	9,3	women's and girls' trousers, bib and brace overalls, shorts
Bielizna osobista, w tym:						Textile clothing, of which:
koszule męskie lub chłopięce w tys. szt.	2209	1786	1476	1315	27,8	men's or boys' textile shirts in thous. units
bluzki i bluzki koszulowe damskie lub dziewczęce w tys. szt.	5869	3801	3178	2261	19,3	women's or girls' textile blouses and shirt-blouses in thous. units
Rajstopy i rajtuzy w tys. szt.	80314	138444	126880	115101	92,6	Panty hose and tights in thous. units
Blezery, pulowery, swetry, kamizelki i podobne wyroby dziane w tys. szt.	4244	1903	2066	1580	39,2	Jerseys, pullovers, cardigans, waistcoats and similar articles, knitted or crocheted in thous. units
Obuwie z wierzchami wykonanymi ze skóry ^b w tys. par	535	652	570	488	3,9	Footwear with leather uppers ^b in thous. pairs

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Bez obuwia sportowego, obuwia z metalowym noskiem ochronnym oraz obuwia specjalnego różnego typu; łącznie z obuwieniem ze spodem z drewna.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Excluding footwear with uppers of leather, other than sports footwear incorporating a protective metal toe-cap and miscellaneous special footwear; including footwear with a wooden outer soles.

TABL. 3 (246). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a (dok.)**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a (cont.)

WYROBY	2005	2010	2014	2015		PRODUCTS
				ogółem total	udział w kraju w % share in country in %	
Tarcica w dam ³	122,0	150,1	137,2	121,1	2,5	Sawnwood in dam ³
w tym iglasta	116,0	140,3	126,1	109,3	2,5	of which coniferous sawnwood
Płytki ceramiczne (ścienne, podłogowe, kafle itp.), płyty chodnikowe w tys. m ²	48763	53994	52761	55229	45,9	Ceramic flags and paving, hearts of wall tiles in thous. m ²
Maszyny dla rolnictwa i leśnictwa w szt.	6222	8189	12372	13730	15,5	Agricultural and forestry ma- chinery in units

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (247). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	167799	177183	167950	167102	TOTAL
sektor publiczny	33472	32937	9716	9652	public sector
sektor prywatny.....	134327	144246	158233	157450	private sector
w tym:					of which:
Przetwórstwo przemysłowe	138351	143585	138242	138838	Manufacturing
w tym:					of which:
Produkcja artykułów spożywczych ..	.	25323	25234	25240	Manufacture of food products
Produkcja napojów	1268	1686	1759	Manufacture of beverages
Produkcja wyrobów tekstylnych	10510	10162	10069	Manufacture of textiles
Produkcja odzieży.....	.	22757	17471	16544	Manufacture of wearing apparel
Produkcja skór i wyrobów skórza- nych ^Δ	1349	710	593	Manufacture of leather and related products
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	3384	2893	2903	Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	2407	2267	2249	Manufacture of paper and paper products
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji.....	.	1884	2512	2640	Printing and reproduction of recorded media
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	2362	2606	2842	Manufacture of chemicals and chemical products
Produkcja wyrobów farmaceutycz- nych ^Δ	3272	2639	2754	Manufacture of pharmaceutical products ^Δ
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	11251	10735	10785	Manufacture of rubber and plastic products

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 4 (247). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a (dok.)**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)					Manufacturing (cont.)
w tym:					of which:
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	10321	10216	9884	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja metali	1169	1461	1455	Manufacture of basic metals
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	13340	14485	14212	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	5111	3753	3591	Manufacture of computer, electronic and optical products
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	6035	4697	4699	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	4551	5742	5630	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	357	350	354	Manufacture of other transport equipment
Produkcja mebli	5704	5259	5452	Manufacture of furniture
Pozostała produkcja wyrobów	2384	2967	3845	Other manufacturing
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	1730	3134	3048	Repair and installation of machinery and equipment
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	6387	7849	8272	8001	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
w tym:					of which:
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	3171	2813	2790	Water collection, treatment and supply
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	2704	2803	2808	Sewerage
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	1973	2656	2403	Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (248). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł in zł				
O G Ó Ł E M	2112,71	3074,54	3685,26	3876,23	T O T A L
sektor publiczny	3462,15	5179,94	3921,77	4084,88	public sector
sektor prywatny	1776,45	2593,80	3670,76	3863,44	private sector
w tym:					of which:
Przetwórstwo przemysłowe	1787,15	2556,55	3074,85	3259,12	Manufacturing

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding wages and salaries of persons employed abroad.

TABL. 5 (248). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a (cd.)**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Przetwórstwo przemysłowe (cd.)					Manufacturing (cont.)
w tym:					of which:
Produkcja artykułów spożywczych ..	. 2090,47	2576,96	2720,57		Manufacture of food products
Produkcja napojów 2722,98	3790,85	4026,82		Manufacture of beverages
Produkcja wyrobów tekstylnych 2245,56	2612,33	2734,62		Manufacture of textiles
Produkcja odzieży 1679,32	2053,67	2121,10		Manufacture of wearing apparel
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ 2199,16	2214,79	2186,50		Manufacture of leather and related products
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ 2175,61	2608,88	2798,26		Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker
Produkcja papieru i wyrobów z papieru 2852,32	3496,66	3703,95		Manufacture of paper and paper products
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji 3310,39	3494,25	3708,91		Printing and reproduction of recorded media
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych 2743,12	3174,86	3441,00		Manufacture of chemicals and chemical products
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ 4494,82	4713,03	4841,75		Manufacture of pharmaceutical products ^Δ
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych 2870,87	3546,60	3823,09		Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych 3516,24	4008,72	41657,1		Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja metali 2804,43	3238,14	3383,83		Manufacture of basic metals
Produkcja wyrobów z metali ^Δ 2774,52	3420,87	3612,45		Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych 2844,52	3379,54	3899,72		Manufacture of computer, electronic and optical products
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ 2993,89	3428,75	3498,03		Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ 2809,27	3226,85	3441,24		Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego 2232,49	2999,90	2993,34		Manufacture of other transport equipment
Produkcja mebli 2105,76	2371,98	2510,25		Manufacture of furniture

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding wages and salaries of persons employed abroad.

TABL. 5 (248). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a (dok.)**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010			2014		2015		SPECIFICATION
	w zł		in zł	in zł		in zł		
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)								Manufacturing (cont.)
Pozostała produkcja wyrobów.....	.	2586,30	3092,96	3119,75			Other manufacturing	
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń.....	.	3667,27	3952,80	4152,76			Repair and installation of machinery and equipment	
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ.....	2353,48	3189,64	3586,15	3791,05			Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	
w tym:	of which:							
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody.....	.	3575,09	4283,21	4485,75			Water collection, treatment and supply	
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków.....	.	3074,17	3516,07	3680,03			Sewerage	
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	2730,00	2921,83	3114,19			Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding wages and salaries of persons employed abroad.

Budownictwo Construction

TABL. 6 (249). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005		2010		2014		2015		SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		in mln zł		w odsetkach in percent		
O G Ó Ł E M	4156,8	8046,9	7883,0	8638,0	100,0			T O T A L	
W tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	2146,6	4280,5	4445,9	4617,2	53,5			Of which entities employing more than 9 persons:	
Budowa budynków ^Δ	886,6	1605,5	1630,5	1772,4	20,5			Construction of buildings	
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	775,9	1628,1	1665,7	1661,7	19,2			Civil engineering works	
Roboty budowlane specjalistyczne	484,1	1047,0	1149,8	1183,2	13,7			Specialised construction activities	

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa łódzkiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).

a Realized by enterprises which have a seat of board in the Lodzkie voivodship without subcontractors participation.

TABL. 7 (250). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE
OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym	SPECIFICATION	
		<i>Works with an investment character</i>	<i>Works with a renovation (restoration) character</i>		
		w mln zł	in mln zł		
OGÓŁEM	2005	2146,6	1700,4	446,2	TOTAL
	2010	4280,5	2911,7	1368,8	
	2014	4445,9	3517,5	928,4	
	2015	4617,2	3787,5	829,7	
Budynki		2394,0	1921,5	472,5	Buildings
Budynki mieszkalne		452,2	297,5	154,8	<i>Residential buildings</i>
budynki mieszkalne jednorodzinne...		116,4	96,5	19,9	<i>one-dwelling buildings</i>
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe.....		316,6	192,4	124,1	<i>two- and more dwelling buildings</i>
budynki zbiorowego zamieszkania ...		19,2	8,5	10,7	<i>residences for communities</i>
Budynki niemieszkalne		1941,8	1624,0	317,7	<i>Non-residential buildings</i>
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego		13,7	8,9	4,8	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki biurowe		116,2	77,0	39,2	<i>office buildings</i>
budynki handlowo-usługowe.....		605,9	561,5	44,4	<i>wholesale and retail trade buildings</i>
budynki transportu i łączności.....		21,5	15,6	5,9	<i>traffic and communication buildings</i>
budynki przemysłowe i magazynowe		924,4	761,4	163,0	<i>industrial buildings and warehouses</i>
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej.....		221,1	176,7	44,4	<i>public entertainment, education, hospital or institutional care buildings</i>
pozostałe budynki niemieszkalne		38,9	22,8	16,1	<i>other non-residential buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej					Civil engineering works
Infrastruktura transportu.....		1218,3	1062,8	155,5	<i>Transport infrastructures</i>
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe		667,6	533,9	133,7	<i>highways, streets and roads</i>
drogi szynowe, drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych.....		315,3	299,8	15,4	<i>railways, suspension and elevated railways</i>
drogi lotniskowe		11,2	11,2	-	<i>airfield runways</i>
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne		216,7	213,6	3,1	<i>bridges, elevated highways, tunnels and subways</i>
budowle wodne		7,6	4,4	3,3	<i>harbours, waterways, dams and other waterworks</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa łódzkiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Lodzkie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 7 (250). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE
OF CONSTRUCTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym	SPECIFICATION
	<i>Total</i>	<i>Works with an investment character</i>	<i>Works with a renovation (restoration) character</i>	
	w mln zł	<i>in mln zł</i>		
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej (dok.)				Civil engineering works (cont.)
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	693,5	545,7	147,9	<i>Pipelines, communication and electricity lines</i>
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	271,9	233,7	38,2	<i>long-distance pipelines, communication and electricity power lines</i>
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	421,6	312,0	109,7	<i>local pipelines and cables</i>
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych.....	275,2	227,0	48,2	<i>Complex constructions on industrial sites</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	36,0	30,4	5,5	<i>Other civil engineering works</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa łódzkiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Lodzkie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 8 (251). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a**
BUILDINGS COMPLETED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Budynki^b	5083	5696	6280	6424	Buildings^b
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	3493	3938	4451	4598	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
miasta	2338	2303	2116	2205	<i>urban areas</i>
wieś	2745	3393	4164	4219	<i>rural areas</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 6. ^b Nowo wybudowane. ^c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych).

^a See general notes to chapter, item 6. ^b Newly built. ^c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings).

TABL. 8 (251). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a (dok.)**
BUILDINGS COMPLETED^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Budynki^b (dok.)					Buildings^b (cont.)
W tym budynki indywidualne ^d	4766	5131	5732	5852	<i>Of which private buildings^d</i>
miasta.....	2091	1819	1707	1778	<i>urban areas</i>
wieś.....	2675	3312	4025	4074	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	3444	3686	4280	4362	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
niemieszkalne.....	1201	1342	1452	1490	<i>non-residential</i>
w tym gospodarstw rolnych.....	461	440	755	773	<i>of which farm buildings</i>
Kubatura^e w dam³.....	6770,8	9948,9	11352,0	114903,4	Cubic volume^e in dam³
w tym budynki mieszkalne jed- norodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomiesz- kaniowe ^c	2778,9	3725,4	3735,2	3894,8	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
miasta.....	4093,8	5383,8	5359,8	1777,8	<i>urban areas</i>
wieś.....	2677,0	4565,0	5992,2	2117,0	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^d	3719,7	5001,0	6202,1	5901,0	<i>Of which private buildings^d</i>
miasta.....	1653,5	1858,0	1786,3	1759,2	<i>urban areas</i>
wieś.....	2066,2	3143,1	4415,8	4141,8	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	2555,9	2651,0	3147,8	3170,3	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
niemieszkalne.....	1133,2	2313,7	3054,2	2730,6	<i>non-residential</i>
w tym gospodarstw rolnych.....	439,8	518,6	1576,3	1546,3	<i>of which farm buildings</i>

a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 6. b Nowo wybudowane. c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). d Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem. e Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a See general notes to chapter, item 6. b Newly built. c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). d Realized by natural persons, foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent. e Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 (252). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDINGS COMPLETED^a BY TYPE OF BUILDINGS

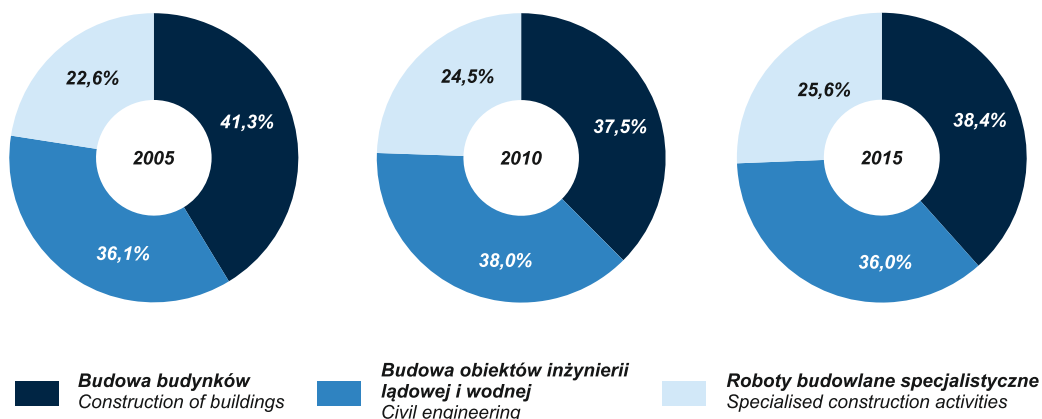
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
BUDYNKI^b BUILDINGS^b					
Budynki mieszkalne	3615	4043	4451	4598	Residential buildings
w tym:					<i>of which:</i>
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	3493	3938	4451	4592	<i>One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings^c</i>
w tym jednorodzinne	3443	3844	4332	4477	<i>of which one-dwelling buildings</i>
Budynki zbiorowego zamieszkania	1	2	-	6	<i>Residences for communities</i>
Budynki niemieszkalne	1468	1653	1829	1826	Non-residential buildings
w tym:					<i>of which:</i>
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	29	14	20	13	<i>Hotels and similar buildings</i>
Budynki biurowe.....	31	39	41	32	<i>Office buildings</i>
Budynki handlowo-usługowe	262	229	235	242	<i>Wholesale and retail trade buildings</i>
Budynki łączności, dworców i terminali	1	2	4	7	<i>Communication buildings, sta- tions, terminals and associated buildings</i>
Budynki garaży.....	276	575	438	359	<i>Garage buildings</i>
Budynki przemysłowe	93	80	78	113	<i>Industrial buildings</i>
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	238	180	160	195	<i>Reservoirs, silos and warehouses</i>
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	5	18	24	44	<i>Public entertainment buildings, museums and libraries</i>
Budynki szkół i instytucji badawczych	4	13	8	13	<i>School, university and research buildings</i>
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	16	14	14	6	<i>Hospital or institutional care buildings</i>
Budynki kultury fizycznej.....	14	29	8	12	<i>Sport halls</i>
Budynki gospodarstw rolnych	461	440	763	779	<i>Non-residential farm buildings</i>
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	3	2	12	7	<i>Buildings used as places of worship and for religious activities</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 6. ^b Nowo wybudowane. ^c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych).

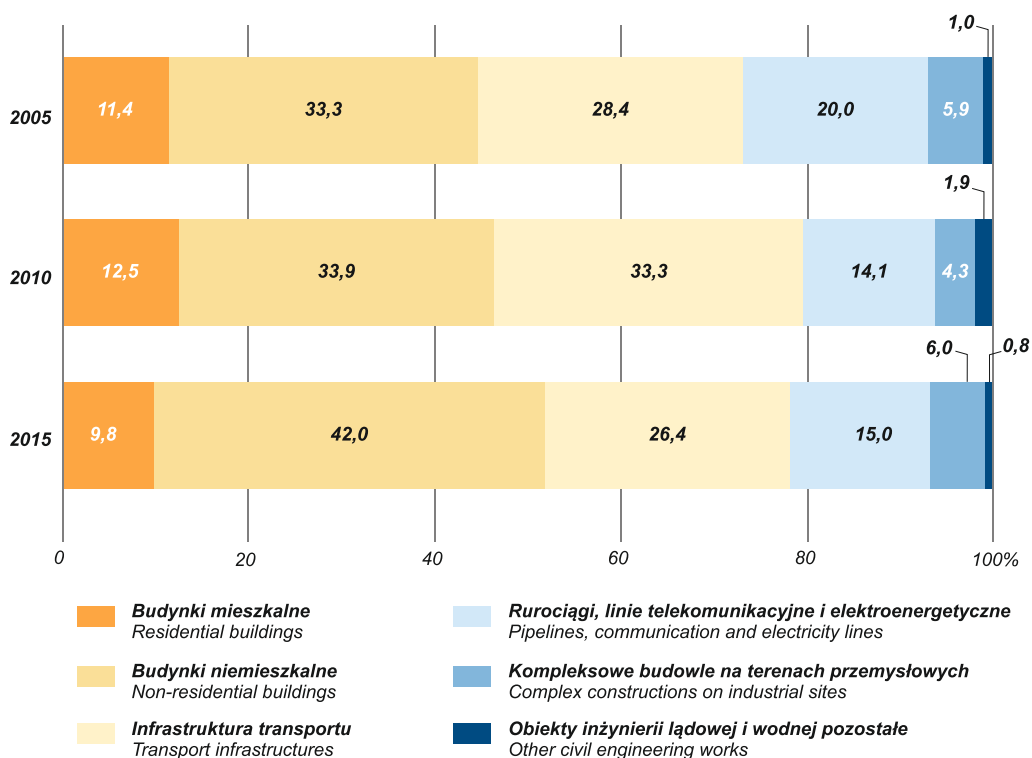
^a See general notes to chapter, item 6. ^b Newly built. ^c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings).

STRUKTURA PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ^a
STRUCTURE OF CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a

WEDŁUG DZIAŁÓW
BY DIVISIONS

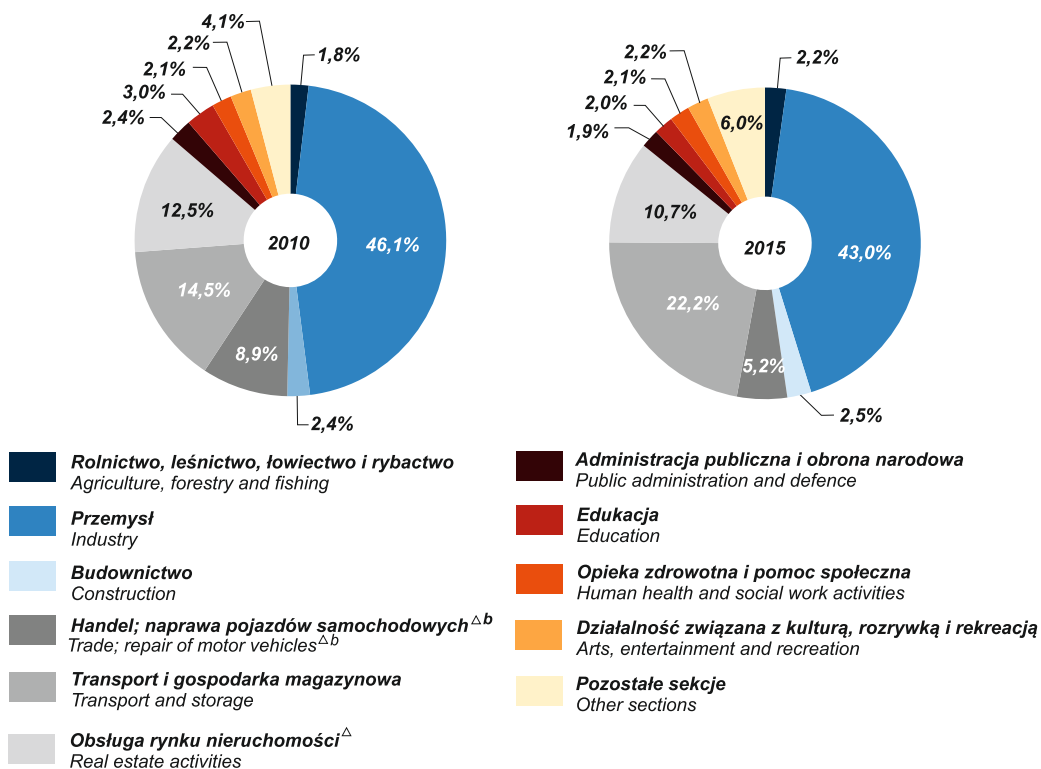


WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH
BY TYPE OF CONSTRUCTIONS



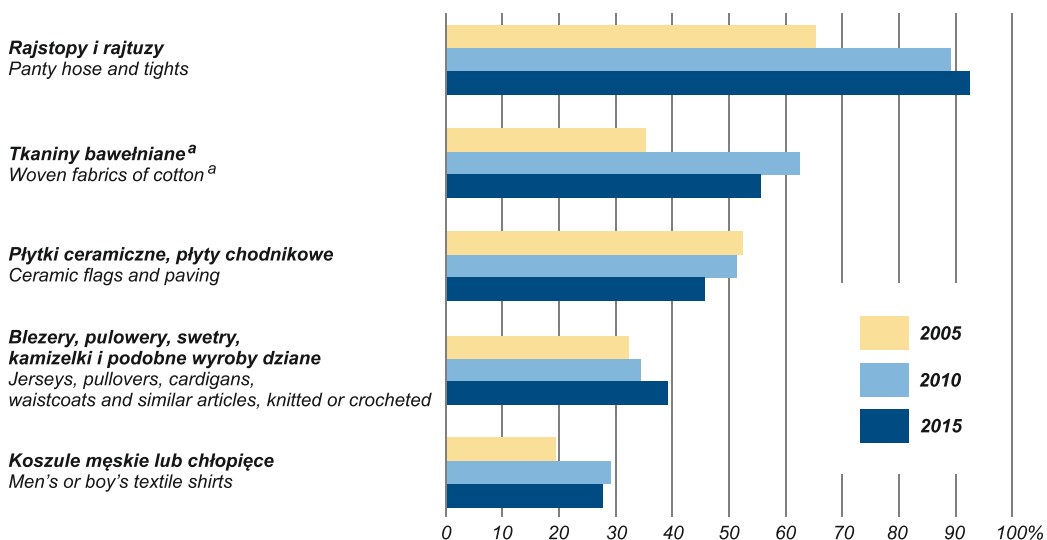
^a Wykonanej przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa łódzkiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. Ceny bieżące.
^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Łódzkie voivodship, without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons. Current prices.

STRUKTURA NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH^a W GOSPODARCE NARODOWEJ
STRUCTURE OF INVESTMENT OUTLAYS^a IN NATIONAL ECONOMY



a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.
a According to investment location. b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW (POLSKA=100)
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS (POLSKA=100)



a Tkaniny bawełniane o masie powierzchniowej nieprzekraczającej 200 g/m² z wyjątkiem gazy i drelichów, bez kolorowo tkanych w km².
a Woven fabrics of cotton weighing not more than 200g/m² except for gauze, drill and ticking excluding color woven fabrics in km².

TABL. 9 (252). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)**

<i>BUILDINGS COMPLETED^a BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)</i>					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
KUBATURA ^d w dam ³ CUBIC VOLUME ^d in dam ³					
Budynki mieszkalne.....	2815,0	3786,1	3735,2	3894,8	Residential buildings
w tym:					<i>of which:</i>
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	2778,9	3725,4	3733,0	3838,0	<i>One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings^c</i>
w tym jednorodzinne	2522,9	2734,5	3040,2	3106,8	<i>of which one-dwelling buildings</i>
Budynki zbiorowego zamieszkania	5,5	29,4	2,2	53,8	<i>Residences for communities</i>
Budynki niemieszkalne	3955,8	6162,7	7616,8	8008,6	Non-residential buildings
w tym:					<i>of which:</i>
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	56,9	166,6	45,6	15,2	<i>Hotels and similar buildings</i>
Budynki biurowe.....	116,3	249,9	172,2	192,0	<i>Office buildings</i>
Budynki handlowo-usługowe	350,7	804,6	965,9	1437,4	<i>Wholesale and retail trade buildings</i>
Budynki łączności, dworców i terminali	5,4	10,8	2,5	5,5	<i>Communication buildings, sta- tions, terminals and associated buildings</i>
Budynki garaży.....	58,4	117,6	132,3	80,4	<i>Garage buildings</i>
Budynki przemysłowe	1586,6	1990,4	2270,9	2520,5	<i>Industrial buildings</i>
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	1086,6	1820,4	1861,1	1626,9	<i>Reservoirs, silos and warehouses</i>
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek.....	32,1	42,3	183,0	488,9	<i>Public entertainment buildings, museums and libraries</i>
Budynki szkół i instytucji badawczych	28,3	86,3	204,4	118,2	<i>School, university and research buildings</i>
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	41,9	137,5	73,7	81,3	<i>Hospital or institutional care buildings</i>
Budynki kultury fizycznej.....	118,6	145,7	26,2	102,6	<i>Sport halls</i>
Budynki gospodarstw rolnych	439,8	518,6	1608,9	1609,0	<i>Non-residential farm buildings</i>
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	16,1	60,5	60,4	16,6	<i>Buildings used as places of worship and for religious activities</i>

^a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 6. ^c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). ^d Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a See general notes to chapter, item 6. ^c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). ^d Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 10 (253). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie.....	17184	23333	18768	18118	Average paid employment
sektor publiczny	1407	381	91	21	public sector
sektor prywatny	15777	22952	18677	18097	private sector
Budowa budynków ^Δ	9093	6049	5724	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	6932	6992	6031	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	7308	5728	5762	Specialised construction activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1829,20	2653,95	3018,83	3178,00	Average monthly gross wages and salaries in zł
sektor publiczny	1976,14	3119,23	4442,77	2969,05	public sector
sektor prywatny	1816,10	2646,22	3011,89	3178,28	private sector
Budowa budynków ^Δ	2425,42	2867,49	2907,19	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	3249,54	3349,13	3616,03	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	2373,34	2774,93	2943,09	Specialised construction activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

DZIAŁ XVII

TRANSPORT I TELEKOMUNIKACJA

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości **linii kolejowych eksploatowanych** w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. **Linia kolejowa** jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. Do **dróg krajowych** zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi łączące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i towarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do **dróg wojewódzkich** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do **dróg powiatowych** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do **dróg gminnych** zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do **dróg miejskich** zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do **dróg zamiejskich** zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

Do **dróg o nawierzchni twardej** zalicza się drogi o nawierzchni twardej ulepszonej (z kostki kamiennej, klinkieru, betonu, z płyt kamienno-betonowych, bitumu) oraz drogi o nawierzchni nieulepszonej (o nawierzchni tłuczniowej i brukowej).

Do **dróg o nawierzchni gruntowej** zalicza się drogi o nawierzchni z gruntu rodzimego oraz utrwalone w wyniku specjalnych zabiegów i preparacji gruntu rodzimego przy pomocy mieszanin wykonanych z gliny, żwiru, żużla, itp.

CHAPTER XVII

TRANSPORT AND TELECOMMUNICATIONS

General notes

Transport

1. *Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 XII were established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and wide gauge railway lines (data concerning the length of these lines are given in terms of standard gauge lines) operating on that day. **The railway line** is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).*

2. **National roads** include:

- *motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,*
- *international roads,*
- *roads which are other links ensuring the efficiency of the national road network,*
- *approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,*
- *roads which are an alternative to toll motorways,*
- *roads which are bypasses around large urban agglomerations,*
- *roads with a military significance.*

Regional roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among national roads.

District roads include roads other than those mentioned above, which link powiat capital cities with gmina capital cities and gmina capital cities with other such cities.

Communal roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Urban roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-urban roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

Hard surface roads are roads with improved hard surface (cobble stone, clinker, concrete, stone and concrete slabs, bitumen) and roads with unimproved surface (with macadam or cobbled surface).

Unsurfaced roads include roads on virgin soil surface and roads fixed by means of special procedures and preparation of virgin soil using mixtures made of clay, gravel, cinder, etc.

3. Dane o pojazdach samochodowych i ciągnikach zarejestrowanych według stanu w dniu 31 XII od 2009 r. pochodzą z centralnej ewidencji pojazdów (CEPiK) prowadzonej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. Dane nie obejmują pojazdów wyrejestrowanych.

W latach 2002-2008 dane dotyczące pojazdów samochodowych i ciągników pozyskiwane były z ewidencji prowadzonych przez starostów, prezydentów miast i burmistrzów. Do 2001 r. dane o pojazdach samochodowych i ciągnikach pochodziły z ewidencji prowadzonych przez wojewodów.

Do roku 2010 dane nie obejmują również pojazdów posiadających pozwolenia czasowe wydawanych w końcu danego roku. Pozwolenie czasowe wydawane jest na okres do około 30 dni w celu załatwienia wszystkich formalności związanych z rejestracją pojazdu i niezbędnych do otrzymania docelowego dowodu rejestracyjnego.

4. Linia autobusowa jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

5. Transport samochodowy zarobkowy obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą (**przedsiębiorstwa transportu samochodowego**) oraz od 2004 r. w zakresie przewozów ładunków również usługi wykonywane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy (np. działalność przemysłową, budowlaną, handlową); dane o przewozach pasażerów nie obejmują przewozów taborom komunikacji miejskiej oraz dokonywanych przez podmioty o liczbie pracujących do 9 osób.

6. Informacje o komunikacji miejskiej naziemnej dotyczą **komunikacji autobusowej, tramwajowej i trolejbusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, publicznych i prywatnych. W danych o komunikacji autobusowej uwzględniono również autobusy pociągowe i mikrobusy oraz obsługę ruchu podmiejskiego i międzymiastowego; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw prowadzących głównie komunikację zamiejską, a świadczących również usługi komunikacji miejskiej w niektórych miastach oraz linii komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych, trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

Długość tras jest to długość odcinków ulic (dróg, torowisk), po których kursują autobusy, tramwaje lub trolejbusy.

3. Data on road motor vehicles and tractors registered as of 31 December, since 2009 has come from central vehicle register maintained by Ministry of Interior. Data do not include vehicles being devoid of car registration.

Between 2002 and 2008 data on road motor vehicles and tractors were obtained from databases maintained. Until 2001 data on road motor vehicles and tractors came from registers maintained by voivodes.

Up to 2010 data does not include also vehicles having temporary permission given by the ending of reference year. Temporary permission is passed by about 30 daily period with the aim of take care of formality be connected with vehicle registration and received ordinary registration book.

4. A bus line is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses travelling between these locations on a regular basis according to a defined schedule.

The length of a bus line is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

5. Road transport for hire or reward includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity (**road transport entities**) and since 2004 also services for remuneration carried out by entities with basic economic activity other than road transport (e.g. industrial, building, trade activity); data regarding transport of passengers do not include carriage by urban road transport fleet and entities employing up to 9 persons.

6. Information regarding urban ground transport concerns **bus, tram and trolley-bus communication** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies. In the data regarding bus service, express buses and minibuses as well as suburban and inter-city service have been also included; data do not include the activity of enterprises operating mainly in the scope of non-urban transport, but rendering also the services in the scope of urban transport in some city as well as transport lines exclusively servicing work places.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles designated with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolley-bus lines over which vehicles designated with separate numbers or letters travel.

The length of routes is the length of the sections of streets (roads, tracks) over which buses, trams or trolley-buses travel.

7. Dane dotyczące **transportu lotniczego** obejmują przewoźników transportu lotniczego rozkładowego (transport pasażerów lub ładunków na stałych trasach i według stałych rozkładów lotów). Informacje o przewozach ładunków transportem lotniczym obejmują przewozy przesyłek towarowych, pocztowych oraz bagażu płatnego.

8. Dane o **wypadkach drogowych** obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Telekomunikacja

1. **Telefoniczne łącza główne** obejmują standardowe łącza główne oraz łącza w dostęпах ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transmisji głosu, obrazu, faksów, danych.

7. Data concerning **air transport** include carriers of scheduled air transport (the transport of passengers or freight on permanent routes and according to established flight schedules). Information regarding transports of freight by air transport includes transports of cargo, mail and paid baggage.

8. Data regarding **road traffic accidents** cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

A **road traffic accident fatality** is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A **road traffic accident injury** is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Telecommunications

1. **Telephone main line** includes standard main line and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e., a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.

Transport

Transport

TABL. 1 (254). **LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE**^a
 Stan w dniu 31 XII
RAILWAY LINES OPERATED^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w km in km				
OGÓŁEM	1116	1063	1068	1069	TOTAL
Normalnotorowe.....	1059	1063	1068	1069	Standard gauge
w tym zelektryfikowane.....	981	970	986	987	of which electrified
jednotorowe.....	408	392	392	393	single track
dwu- i więcej torowe.....	651	671	676	676	double and more tracks
Wąskotorowe	57	-	-	-	Narrow gauge
Na 100 km² powierzchni ogólnej	6,1	5,8	5,9	5,9	Per 100 km² of total area

^a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami sieci kolejowej.
^a Data concern PKP network and other entities managing railway network.

TABL. 2 (255). **DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI**
 Stan w dniu 31 XII
HARD SURFACE PUBLIC ROADS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym o na- wierzchni ulepszonej of which improved	
OGÓŁEM	16490	18648	19940	20151	18553	TOTAL
miejskie.....	2962	3319	3389	3463	3271	urban
zamiejskie	13528	15328	16552	16688	15282	non-urban
Krajowe	1283	1349	1440	1434	1434	National
miejskie	320	321	299	293	293	urban
zamiejskie	963	1028	1141	1141	1141	non-urban
Wojewódzkie.....	1178	1179	1179	1348	1348	Regional
miejskie.....	148	149	149	193	193	urban
zamiejskie	1030	1029	1029	1155	1155	non-urban
Powiatowe.....	7549	7448	7456	7446	7269	District
miejskie	1001	956	934	925	912	urban
zamiejskie	6547	6492	6522	6521	6357	non-urban
Gminne	6480	8672	9866	9923	8502	Communal
miejskie	1493	1893	2007	2052	1874	urban
zamiejskie	4987	6779	7859	7871	6629	non-urban

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.
 Source: data of the General Directorate of Domestic Roads and Motorways.

TABL. 3 (256). POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a
 Stan w dniu 31 XII
REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1150180	1568366	1787924	1846011	T O T A L
w tym:					<i>of which:</i>
Samochody osobowe.....	811149	1139985	1314040	1358314	<i>Passenger cars</i>
Autobusy	4724	5733	6219	6417	<i>Buses</i>
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	161427	209761	234053	238969	<i>Lorries and road tractors^b</i>
Ciągniki balastowe i rolnicze.....	111518	133496	142168	145149	<i>Balast and agricultural tractors</i>
Motocykle	55357	70630	80992	86247	<i>Motorcycles</i>

a Patrz uwagi ogólne działu "Transport i telekomunikacja - Transport", ust. 3. Od 2011 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. b łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

a See general notes to the chapter "Transport and telecommunications - Transport", item. 3. Since 2011 including road vehicles having temporary permission given by the ending of reference year. b Including vans.

TABL. 4 (257). LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a
 Stan w dniu 31 XII
REGULAR BUS COMMUNICATION LINES^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1241	957	865	842	T O T A L
długość w km	66450	53871	45252	44833	<i>length in km</i>
dalekobieżne: liczba.....	42	44	35	35	<i>long distance: number</i>
długość w km	14147	14508	12081	11902	<i>length in km</i>
regionalne: liczba	246	225	144	138	<i>regional: number</i>
długość w km	20372	18097	13225	12600	<i>length in km</i>
podmiejskie: liczba	951	688	674	657	<i>suburban: number</i>
długość w km	31915	21266	19846	20231	<i>length in km</i>
miejskie: liczba	2	.	12	12	<i>urban: number</i>
długość w km	16	.	100	100	<i>length in km</i>

a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzących regularną komunikację w ruchu krajowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

a Data concerns entities employing more than 9 persons providing regular national traffic; excluding urban transport services.

TABL. 5 (258). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a**
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					National communication
Przewozy ładunków w tys. t	1650,3	3146,5	7093,5	8467,0	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km.....	177,2	167,1	155,3	120,7	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	43238,3	31940,0	26176,4	24693,1	Transport of passengers ^b in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km.....	32,5	35,3	35,9	40,1	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International communication
Przewozy ładunków w tys. t	1474,2	3787,9	7666,1	7907,3	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km.....	1184,2	1212,9	879,0	1016,7	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	10,1	10,4	7,6	9,3	Transport of passengers ^b in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km.....	798,2	2609,5	1712,9	1571,0	Average transport distance per passenger in km

a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. b Bez przewozów taborem komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

a Data concerns enterprises employing more than 9 persons. b Excluding transports by urban road transport fleet (of which by taxis).

TABL. 6 (259). **KOMUNIKACJA MIEJSKA^a**
Stan w dniu 31 XII
URBAN TRANSPORT^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna – linie w km	2696	5040	3796	3901	Transportation network – lines in km
autobusowe	2518	4744	3497	3558	bus
tramwajowe	178	296	299	343	tram
Tabor:					Fleet of:
autobusy: w sztukach	822	886	814	821	buses: in units
liczba miejsc w tys.	86,8	86,8	84,1	84,2	number of seats in thous.
tramwaje: w sztukach	503	514	494	488	trams: in units
liczba miejsc w tys.	53,9	57,9	52,8	54,2	number of seats in thous.
Przewozy pasażerów ^b (w ciągu roku) w mln.....	204,0	189,9	254,6	258,4	Transport of passengers ^b (during the year) in mln

a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Dane szacunkowe.

a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. b Estimated data.

TABL. 7 (260). **RUCH PASAŻERÓW^a W PORTACH LOTNICZYCH**
PASSENGER TRAFFIC^a AT AIRPORTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Pasażerowie przybyli^b z portów:					Passenger arrivals^b from airports:
krajowych	337	343	250	173	domestic
zagranicznych	8553	203477	125338	142431	foreign
Pasażerowie odprawieni^c do portów:					Passenger departures^c to airports:
krajowych	329	676	-	130	domestic
zagranicznych	8844	209020	128184	145833	foreign

^a Dane nie obejmują dzieci w wieku do 2 lat. ^{b,c} Pasażerowie, dla których port Łódź jest: ^b – portem zakończenia podróży rozpoczętej w porcie krajowym lub zagranicznym, ^c – portem rozpoczęcia podróży kończącej się w porcie krajowym lub zagranicznym.

^a Data not include children below the age of 2. ^{b,c} Passengers for whom the indicated domestic airport Lodz is: ^b – the final destination of a journey begun at a domestic or foreign airport, ^c – the point of departure for a journey terminating at a domestic or foreign airport.

TABL. 8 (261). **RUCH SAMOLOTÓW W PORTACH LOTNICZYCH WEDŁUG RODZAJÓW LOTNICTWA**
AIRCRAFT TRAFFIC AT AIRPORTS BY TYPE OF AVIATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	OGÓLEM TOTAL			
Loty lotnictwa				Flights of aviation
handlowego	3269	2039	3103	commercial flights
ogólnego	8179	2803	10199	general aviation
	w tym SAMOLOTY POLSKIE of which POLISH AIRCRAFTS			
Loty lotnictwa				Flights of aviation
handlowego	356	172	94	commercial flights
ogólnego	8179	266	9507	general aviation

TABL. 9 (262). **WYPADKI DROGOWE^a I ICH OFIARY**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Wypadki	4752	4156	3986	3991	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	41,3	26,5	22,3	21,6	Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors ^b
Ofiary wypadków	6197	5548	5063	5062	Road traffic casualties
Śmiertelne	446	319	256	236	Fatalities
na 100 tys. ludności	17,3	12,4	10,2	9,5	per 100 thous. population
Ranni	5751	5229	4807	4826	Injured
na 100 tys. ludności	222,7	202,5	191,6	193,5	per 100 thous. population

^a Zarejestrowane przez Policję. ^b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII; od 2011 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the Police. ^b Vehicles as of 31 XII; since 2011 including road vehicles having temporary permission given at the end of the year.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 10 (263). **WYPADKI DROGOWE^a WEDŁUG SPRAWCÓW, WAŻNIEJSZYCH PRZYCZYN I RODZAJÓW POJAZDÓW**
ROAD ACCIDENTS^a BY CULPRITS, MAJOR CAUSES AND TYPES OF VEHICLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	3986	3991	T O T A L
Z winy kierujących pojazdami	3409	3454	<i>Guilt of drivers</i>
w tym:			<i>of which:</i>
niedostosowanie prędkości do warunków ruchu	777	837	<i>inappropriate speed for road conditions</i>
nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu	1140	1098	<i>non-compliance with vehicle right of way</i>
nieprawidłowe wyprzedzanie	155	148	<i>incorrectly overtaking</i>
nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego	458	513	<i>incorrectly behaviour towards the pedestrian</i>
niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami	199	209	<i>not keeping a safe distance between vehicles</i>
Z winy pieszych	334	285	<i>Guilt of pedestrians</i>
w tym nieostrożne wejście na jezdnię...	228	189	<i>of which carelessly entering to the roadway</i>
Pozostałe ^b	243	252	<i>Others^b</i>
Pojazdy kierujących będących sprawcami wypadków:			<i>Vehicles of drivers being accident culprits:</i>
Samochody osobowe.....	2613	2732	<i>Passenger cars</i>
Motocykle	96	78	<i>Motorcycles</i>
Rowery	200	207	<i>Bicycles</i>
Motorowery	87	76	<i>Motor-bicycles</i>
Samochody ciężarowe	215	154	<i>Lorries</i>
Inne pojazdy ^c	198	207	<i>Other vehicles^c</i>
Wypadki z udziałem nietrzeźwych użytkowników dróg	360	271	<i>Accidents involving intoxicated road users</i>
w tym spowodowane przez nietrzeźwych:			<i>of which caused by intoxicated:</i>
Kierujących.....	295	197	<i>Drivers</i>
samochodami osobowymi	138	140	<i>of passenger cars</i>
motocyklami	6	13	<i>of motorcycles</i>
rowerami	19	21	<i>of bicycles</i>
motorowerami	24	16	<i>of motor-bicycles</i>

^a Zarejestrowane przez Policję. ^b Dane obejmują winę pasażerów, współwinę uczestników ruchu oraz inne przyczyny. ^c Łącznie z pojazdami nieustalonymi.

^a Registered by the Police. ^b Data include guilt of passengers, complicity of traffic participants and other reasons. ^c Including unidentified vehicles.

TABL. 10 (263). **WYPADKI DROGOWE^a WEDŁUG SPRAWCÓW, WAŻNIEJSZYCH PRZYCZYŃ I RODZAJÓW POJAZDÓW (dok.)**
ROAD ACCIDENTS^a BY CULPRITS, MAJOR CAUSES AND TYPES OF VEHICLES
(cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
Wypadki z udziałem nietrzeźwych użytkowników dróg (dok.)			Accidents involving intoxicated road users (cont.)
w tym spowodowane przez nietrzeźwych:			<i>of which caused by intoxicated:</i>
Kierujących (dok.)			<i>Drivers (cont.)</i>
samochodami ciężarowymi	9	3	<i>of lorries</i>
innymi pojazdami	5	4	<i>of other vehicles</i>
Piesznych	94	74	<i>Pedestrians</i>

a Zarejestrowane przez Policję. *b* Dane obejmują winę pasażerów, współwinę uczestników ruchu oraz inne przyczyny.
 Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.
a Registered by the Police. *b* Data include guilt of passengers, complicity of traffic participants and other reasons.
 S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

Telekomunikacja

Telecommunications

TABL. 11 (264). **ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE^a**
 Stan w dniu 31 XII
TELEPHONE SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne w tys.	806,8	526,8	327,2	289,1	<i>Telephone main line in thous.</i>
w tym abonenci prywatni ^b	640,2	369,8	223,6	197,3	<i>of which private subscribers^b</i>
miasta	660,4	410,8	263,9	226,9	<i>urban areas</i>
w tym abonenci prywatni ^b	514,7	277,1	175,7	149,4	<i>of which private subscribers^b</i>
wieś	146,4	116,0	63,3	62,1	<i>rural areas</i>
w tym abonenci prywatni ^b	125,5	92,7	47,9	47,9	<i>of which private subscribers^b</i>
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej)	707,1	451,3	280,0	248,2	<i>of which standard main line (fixed line telephone subscribers)</i>
miasta	571,8	341,5	220,8	189,9	<i>urban areas</i>
wieś	135,3	109,8	59,2	58,2	<i>rural areas</i>
Aparaty telefoniczne publiczne samoinkasujące	5643	2845	768	408	<i>Public pay telephones</i>
miasta	4364	1863	598	241	<i>urban areas</i>
wieś	1279	982	170	167	<i>rural areas</i>

a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. *b* Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych.
a Data concern operators of public telecommunication network. *b* Possessing telephones installed in private dwellings.

DZIAŁ XVIII

HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których przeważającym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

- 1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:
 - punktach sprzedaży detalicznej,
 - hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- 2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj.: urzędom, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów-rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP).

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy mineralne lub chemiczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność, napoje alkoholowe i towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

CHAPTER XVIII

TRADE AND CATERING

General notes

1. Information in this chapter, unless otherwise noted, concerns all entities of the national economy conducting trade or catering activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the principal activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with NACE rev. 2 in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”.

2. Data regarding the **retail sale** include:

- 1) the sale of consumer and non-consumer goods at:
 - retail sales outlets,
 - wholesale stores as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual needs of the purchaser;
- 2) the sale of commercial consumer goods as well as catering products in catering establishments.

The sale of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nurseries schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, are marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer-producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP).

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods has been done on the following basis: non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g., agricultural machinery, tools and equipment, seeds, animal feeding-stuffs, plant protection chemicals, mineral or chemical fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

The division of consumer goods into food, alcoholic beverages and non-foodstuff goods was made by estimation.

4. Data regarding the **wholesale of commodities** include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale also includes the value of sale realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sale realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, bypassing the warehouses which realize the delivery.

5. Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

6. Podziału **sklepów według form organizacyjnych** dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 m² do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku oraz dodatkowo często nabywanych towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do pozostałych sklepów zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

7. Do **placówek gastronomicznych** zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowywanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

8. **Magazyny handlowe** (hurtu i rozdzielcze detalu) są jednostkami organizacyjno-funkcjonalnymi podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem towarów. Magazynem jest jednostka przeznaczona do magazynowania towarów, zajmująca wyodrębnioną przestrzeń magazynową, wyposażona w środki techniczne i organizacyjne, dysponująca personelem do obsługi

5. *Shops include public pharmacies.*

6. *The division of stores by organizational form was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.*

Department stores and trade stores are stores divided into separate departments, each selling a broad and universal assortment, particularly non-foodstuff goods, with a sales area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for trade stores.

Supermarkets are stores with a sales area from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.

Hypermarkets are stores with a sales area 2500 m² and more, selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.

Universal stores are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption and also often purchased non-foodstuff goods, with a sales area from 120 to 399 m².

Specialized stores are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.).

Other stores include stores with a sales area up to 119 m².

7. *Catering establishments include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.*

Mobile retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

8. *Trade warehouses (wholesale and distribution retail) are the organizational and functional units of economic entities engaged in the turnover of commodities. A warehouse is an entity designated for storing up commodities, occupying separate storage space, equipped with the technical and organizational means as well as with the personnel to service these means and, in addition, registering the amount and the changes in stocks. Since 2006 the survey of trade*

tych środków oraz prowadząca ewidencję stanu i ruchu zapasów. Począwszy od roku 2006 badanie magazynów handlowych odbywa się w cyklu 3-letnim.

9. Dane o działalności handlowej, w tym informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie danych ze sprawozdawczości. Dane dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek.

Dane o sprzedaży hurtowej, działalności gastronomicznej i magazynach handlowych dotyczą wyłącznie jednostek o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

10. Targowiska są to wyodrębnione tereny lub budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazaary).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

warehouses takes place once in a 3-year period.

9. *Data regarding trade activity, including information about shops and petrol stations are compiled based of reporting. For entities employing up to 9 persons, data have been generalized on the basis of the results of sample survey conducted on a 5% sample of these entities.*

Data regarding wholesale, catering activity and trade warehouses concern exclusively entities employing more than 9 persons.

10. Marketplaces *are specific areas or structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or weekly (bazaars).*

Seasonal marketplaces *are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.*

TABL. 1 (265). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM w mln zł	24356,2	27854,9	31388,5	32658,2	TOTAL in mln zł
w tym w przedsiębiorstwach handlowych ^a :					of which in trade enterprises ^a :
w milionach złotych	3301,3	8568,8	11180,0	12722,2	in million zlotys
w %	13,6	30,8	35,6	39,0	in %
NA 1 MIESZKAŃCA w zł	9433	10938	12513	13072	PER CAPITA in zł

^a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Trade enterprises employing more than 49 persons.

TABL. 2 (266). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW WEDŁUG GRUP^a (ceny bieżące)**
RETAIL SALES BY GROUPS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

W MILIONACH ZŁOTYCH
 IN MILLION ZLOTYS

OGÓŁEM | **8925,1** | **15325,0** | **19029,1** | **20675,1** | **TOTAL**

W ODSETKACH
 IN PERCENT

OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Towary konsumpcyjne	75,5	79,5	89,4	91,2	Consumer goods
żywność i napoje bezalkoholowe	19,6	17,0	13,6	12,6	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe	3,7	3,0	1,6	1,6	alcoholic beverages
towary nieżywnościowe	52,2	59,5	74,2	77,0	non-foodstuffs
Towary niekonsumpcyjne	24,5	20,5	10,6	8,8	Non-consumer goods

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern trade enterprises (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

TABL. 3 (267). **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH^a**
(ceny bieżące)
WHOLESALE OF COMMODITIES IN TRADE ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

W MILIONACH ZŁOTYCH
 IN MILLION ZLOTYS

OGÓŁEM | **17668,8** | **24636,5** | **30629,3** | **34080,6** | **TOTAL**

W ODSETKACH
 IN PERCENT

OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Żywność i napoje bezalkoholowe	9,7	10,1	8,7	10,6	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe.....	4,8	3,4	2,8	2,3	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	85,5	86,5	88,5	87,1	Non-foodstuffs goods ^b

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons. ^b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 (268). **SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW**^a
 Stan w dniu 31 XII
SHOPS BY ORGANIZATIONAL FORM AND PETROL STATIONS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Sklepy	28038	23828	25223	24456	Shops
Domy towarowe	7	6	4	4	Department stores
Domy handlowe	28	18	14	14	Trade stores
Supermarkety.....	174	258	393	423	Supermarkets
Hipermarkety.....	29	40	44	44	Hypermarkets
Sklepy powszechne	422	380	320	317	Universal stores
Sklepy wyspecjalizowane	1009	1627	2200	2323	Specialized shops
Pozostałe sklepy ^b	26369	21499	22248	21331	Other shops ^b
Stacje paliw	819	735	718	690	Petrol stations

a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 9. Według lokalizacji sklepu/stacji paliw. b Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

a See general notes to the chapter, item 9. According to location of shop/petrol station. b Data concern shops of economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 5 (269). **GASTRONOMIA**^a
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII).....	432	664	785	739	Number of catering establishments (as of 31 XII)
w tym restauracje	140	287	264	258	of which restaurants
Sprzedaż z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	243143	536729	812880	785741	Sales from catering activity (current prices) in thous. zł
w tym:					of which from:
z produkcji gastronomicznej	173025	430937	672892	663950	catering production
ze sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych.....	29042	50699	58933	74323	the sale of alcoholic beverages and tobacco

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 (270). MAGAZYNY HANDLOWE^a
 Stan w dniu 31 XII
TRADE WAREHOUSES^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2012	2015	SPECIFICATION
Magazyny zamknięte:					<i>Secured warehouses:</i>
liczba	1645	1760	1948	1771	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ² ...	920,3	1434,6	1544,8	1787,9	<i>storage area in thous. m²</i>
Magazyny zadaszone:					<i>Roofed warehouses:</i>
liczba	184	260	272	270	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ² ...	55,4	126,8	185,3	232,1	<i>storage area in thous. m²</i>
Place składowe:					<i>Storage sites:</i>
liczba	249	270	353	275	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ² ...	598,7	824,5	873,9	737,1	<i>storage area in thous. m²</i>
Silosy i zbiorniki:					<i>Siloes and reservoirs:</i>
liczba	389	427	278	341	<i>number</i>
pojemność w dam ³	12,7	101,7	50,4	264,9	<i>capacity in dam³</i>

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność hurtową o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

U w a g a. Od 2006 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 3 lata.

^a Data concern enterprises conducting wholesale activity employing more than 9 persons.

N o t e. Since 2006 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 7 (271). TARGOWISKA
 Stan w dniu 31 XII
MARKETPLACES
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					<i>Permanent marketplaces:</i>
liczba	169	186	177	178	<i>number</i>
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej	146	167	165	166	<i>of which with predominance of small-retail sales</i>
powierzchnia w tys. m ²	1728,5	1643,7	1437,9	1446,7	<i>area in thous. m²</i>
w tym sprzedażowa	1045,5	941,0	810,9	834,8	<i>of which sales area</i>
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	19192	9763	7169	7075	<i>permanent small-retail sales outlets</i>
w tym na targowiskach czynnych codziennie	15782	5604	3140	3240	<i>of which at marketplaces opened daily</i>
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	44	90	135	122	<i>Seasonal marketplaces^a (during the year)</i>
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	32057,9	23264,1	19960,4	19431,4	<i>Annual receipts from marketplace fees in thous. zł</i>

^a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

a Number of marketplaces or places located on streets and squares opened periodically.

DZIAŁ XIX

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1047).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują podmiotów prowadzących działalność bankową, maklerską, ubezpieczeniową oraz towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, a także samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku;
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;
- 4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

3. Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;

CHAPTER XIX

FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. The financial results of enterprises are presented are adjusted to the Accounting Act dated 29 XI 1994 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1047).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, brokerage houses, insurance companies, investment and pension societies, National Investment Funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. Revenues from total activity (sums received and due) include:

- 1) net sales revenues of products (goods and services), including products' donations;
- 2) net sales revenues of goods and materials, including sums due from the sale of re-use packages;
- 3) other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights), assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, reversed from social activities, reversed from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;
- 4) financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on time deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses.

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- 1) the cost of products sold (goods and services), i.e., the total cost decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories;

- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne obejmują: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisywane w całości lub w części wierzycielności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na prawne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności społecznej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży: produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem opustów w postaci rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Wynik zdarzeń nadzwyczajnych (zyski i straty nadzwyczajne) to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi, zaniechaniem lub zawieszeniem pewnego rodzaju działalności (w tym również istotną zmianą metod produkcji lub sprzedażą zorganizowanej części jednostki) oraz postępowaniem układowym lub naprawczym.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik finansowy na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

9. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznaných ulg.

- 2) *the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;*
- 3) *other operating costs comprise: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future legal liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;*
- 4) *financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investment the surplus of foreign exchange losses over gains.*

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of: products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices taking into account discounts in the form of rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Result on extraordinary events (extraordinary profits and losses) are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events, certain types of ceased or suspended activity (also including a significant change in the methods of production or the sale of an organised part of an entity) as well as negotiations or improvement.

7. The gross financial result (profit or loss) is the financial result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.

8. Obligatory encumbrances of gross financial result include income tax on legal and natural persons and other payments resulting from separate regulations.

9. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted.

Obejmuje on:

- część bieżącą, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczoną, tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego, przy czym rezerwę tworzy się niezależnie od tego czy jednostka osiągnie zysk, czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

10. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymujemy po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

11. Relacje ekonomiczne obliczono następująco:

- 1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- 2) **wskaźnik rentowności obrotu:**
 - **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
 - **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- 3) **wskaźnik płynności finansowej:**
 - **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
 - **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i krótkoterminowych należności i roszczeń do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
 - **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, krótkoterminowych należności i roszczeń, inwestycji krótkoterminowych oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych czynnych) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

12. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, należności krótkoterminowe, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe czynne.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

13. Kapitały (fundusze) własne ujmują się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał (fundusz) rezerwowy z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych oraz wynik finansowy netto roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.), akcyjnych, komandytowo-akcyjnych — kapitał zakładowy,

It includes:

- *the current part — the tax presented in the tax declarations for a given reporting period,*
- *the deferred part — a difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax in the end and in the beginning of the reporting period, while the reserve is created, irrespectively of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.*

10. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

11. The economic relations presented were calculated as follows:

- 1) **cost level indicator** as the relation of costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;
- 2) **turnover profitability rate:**
 - **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
 - **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;
- 3) **financial liquidity ratio of:**
 - **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities excluding special funds,
 - **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues and claims to short-term liabilities excluding special funds,
 - **third degree** as the relation of current assets (inventories, short-term dues and claims, short-term investments and short-term deferred expenditures) to short-term liabilities excluding special funds.

12. Current assets include: inventories, short-term dues, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and short-term deferred expenditures.

Dues from deliveries and services are included in short-term dues (irrespectively of its due date).

13. Share equity (funds) is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: core capital (fund), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years as well as net financial result of the turnover year. Core capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- *initial capital — in limited liability, joint stock, joint stock-limited companies,*

- w przedsiębiorstwach państwowych — fundusz założycielski,
- w spółdzielniach — fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, partnerskich, cywilnych — kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

Kapitał zagraniczny to kapitał wniesiony do przedsiębiorstwa w postaci środków finansowych (gotówka, akcje, obligacje), rzeczowych aktywów trwałych (maszyny, urządzenia, środki transportu, nieruchomości) oraz wartości niematerialnych i prawnych (patenty, licencje) przez podmiot zagraniczny. Do podmiotów zagranicznych zalicza się:

- osoby prawne z siedzibą za granicą,
- osoby fizyczne nieposiadające obywatelstwa polskiego,
- jednostki organizacyjne niebędące osobą prawną z siedzibą za granicą.

14. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów bankowych i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

15. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

- *founders' capital* — *in state owned enterprises,*
- *participation fund* — *in co-operatives,*
- *owners' capital* — *in limited partnership, unlimited partnership, professional partnership and civil law partnership companies.*

Core capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in co-operatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

Foreign capital is capital transferred to an enterprise by a foreign entity as financial means (cash, shares, bonds), tangible fixed assets (machinery, technical equipment, transport equipment, real estate) and intangible fixed assets (patents, licences).

A foreign entity includes:

- *legal person with the head office located abroad,*
- *natural person that do not have Polish citizenship,*
- *organizational entities without legal personality with the head office located abroad.*

14. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from bank credits and loans and are divided into: long-term liabilities — when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities — when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of its due date).

15. *Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.*

TABL. 1 (272). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015
	w mln zł		in mln zł	
Przychody z całokształtu działalności..... Revenues from total activity	69394,6	109544,2	140256,9	145384,9
sektor publiczny <i>public sector</i>	11016,4	#	4538,4	4290,5
sektor prywatny <i>private sector</i>	58378,2	#	135718,5	141094,4
w tym: <i>of which:</i>				
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)..... <i>Net revenues from sale of products (goods and services)</i>	39729,3	64766,3	81311,6	86364,4
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów <i>Net revenues from sale of goods and materials</i>	27958,5	41245,8	54223,2	55396,3
Przychody finansowe <i>Financial revenues</i>	540,1	1162,4	1300,1	1037,6
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności..... Costs of obtaining revenues from total activity	66493,2	102339,7	130640,6	143561,2
sektor publiczny <i>public sector</i>	10669,0	#	4519,9	4221,1
sektor prywatny <i>private sector</i>	55824,2	#	126120,8	139340,1
w tym: <i>of which:</i>				
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)..... <i>Cost of products sold (goods and services)</i>	40225,1	65008,0	85010,8	98306,0
Wartość sprzedanych towarów i materiałów <i>Value of goods and materials sold</i>	24192,2	34249,0	41804,0	42080,9
Koszty finansowe <i>Financial costs</i>	804,6	1597,3	1843,5	1422,9
Wynik finansowy na działalności gospodarczej Financial result on economic activity	2901,4	7204,5	9616,2	1823,7
sektor publiczny <i>public sector</i>	347,3	#	18,5	69,5
sektor prywatny <i>private sector</i>	2554,1	#	9597,8	1754,3

TABL. 1 (272). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (dok.)**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015
	w mln zł		in mln zł	
Wynik zdarzeń nadzwyczajnych Result on extraordinary events	-5,7	62,9	0,1	0,9
sektor publiczny <i>public sector</i>	2,5	-24,2	0,5	0,0
sektor prywatny <i>private sector</i>	-8,3	87,1	-0,3	0,9
Zyski nadzwyczajne <i>Extraordinary profits</i>	12,7	121,3	69,0	75,5
sektor publiczny <i>public sector</i>	2,9	#	0,8	0,1
sektor prywatny <i>private sector</i>	9,8	#	68,2	75,5
Straty nadzwyczajne <i>Extraordinary losses</i>	18,4	58,4	68,8	74,7
sektor publiczny <i>public sector</i>	0,3	#	0,3	0,0
sektor prywatny <i>private sector</i>	18,1	#	68,5	74,6
Wynik finansowy brutto Gross financial result	2895,8	7267,4	9616,4	1824,6
sektor publiczny <i>public sector</i>	350,0	#	19,0	69,5
sektor prywatny <i>private sector</i>	2545,8	#	9597,4	1755,1
Zysk brutto <i>Gross profit</i>	3539,2	8294,5	10625,9	8608,3
Strata brutto <i>Gross loss</i>	643,4	1027,1	1009,6	6783,7
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto Obligatory encumbrances on gross financial result	571,4	1079,1^a	1498,4	-106,2
sektor publiczny <i>public sector</i>	118,1	#	31,6	30,5
sektor prywatny <i>private sector</i>	453,3	#	1466,8	-136,7
W tym podatek dochodowy <i>Of which income tax</i>	554,6	1079,1	1498,4	-106,2
Wynik finansowy netto Net financial result	2324,3	6188,3	8118,0	1930,8
sektor publiczny <i>public sector</i>	231,9	#	-12,6	39,0
sektor prywatny <i>private sector</i>	2092,4	#	8130,7	1891,8
Zysk netto <i>Net profit</i>	2976,4	7216,2	9133,8	7599,0
Strata netto <i>Net loss</i>	652,1	1027,9	1015,7	5668,2

a Obejmują tylko podatek dochodowy.
a Include only income tax.

TABL. 2 (273). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody z całokształtu działalności <i>Revenues from total activity</i>	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności <i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	Wynik finansowy brutto <i>Gross financial result</i>	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto <i>Obligatory encum- brances on gross finan- cial result</i>	Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2005	69394,6	66493,2	2895,8	571,4	2324,3
TOTAL	2010	109544,2	102339,7	7267,4	1079,1 ^a	6188,3
	2014	140256,9	130640,6	9616,4	1498,4	8118,0
	2015	145384,9	143561,2	1824,6	-106,2	1930,8
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		501,4	466,1	35,4	5,4	29,9
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>						
Przemysł		76237,4	78027,2	-1788,9	-686,6	-1102,2
<i>Industry</i>						
w tym przetwórstwo przemysłowe		60247,4	56447,0	3801,4	375,8	3425,6
<i>of which manufacturing</i>						
Budownictwo		6589,3	6192,1	396,9	56,7	340,2
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A		44851,9	42765,8	2086,0	316,2	1769,8
<i>Trade; repair of motor vehicles^A</i>						
Transport i gospodarka magazynowa		4699,2	4533,2	166,0	25,1	140,9
<i>Transport and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^A		531,1	519,4	11,8	9,1	2,7
<i>Accommodation and catering^A</i>						
Informacja i komunikacja		1690,6	1553,0	137,8	21,9	115,8
<i>Information and communication</i>						
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa		1241,3	928,8	312,4	59,2	253,2
<i>Financial and insurance activities</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^A		2346,3	2167,2	179,1	30,2	148,9
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		1334,5	1243,1	91,4	19,1	72,3
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Administrowanie i działalność wspierająca ^A		3983,2	3825,4	157,9	29,8	128,0
<i>Administrative and support service activities</i>						
Edukacja		274,5	292,9	-18,4	1,7	-20,1
<i>Education</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		823,8	776,6	47,3	4,4	42,9
<i>Human health and social work activities</i>						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		126,6	132,6	-6,0	0,5	-6,5
<i>Arts, entertainment and recreation</i>						
Pozostała działalność usługowa		153,9	137,9	16,0	1,1	14,9
<i>Other service activities</i>						

^a Obejmują tylko podatek dochodowy.
^a Include only income tax.

TABL. 4 (275). **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH**
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	Wskaźnik rentowności obrotu Turnover profitability rate		Wskaźnik płynności finansowej Financial liquidity ratio of the			
		brutto gross	netto net	I stopnia first degree	II stopnia second degree	III stopnia third degree	
				w % in %			
OGÓŁEM	2005	95,8	4,2	3,3	30,5	97,4	143,2
TOTAL	2010	93,4	6,6	5,6	34,4	93,4	138,5
	2014	93,1	6,9	5,8	34,9	96,8	152,0
	2015	98,7	1,3	1,3	35,5	94,6	149,2
sektor publiczny..... public sector		98,4	1,6	0,9	86,4	145,2	177,6
sektor prywatny..... private sector		98,8	1,2	1,3	34,1	93,2	148,4
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		92,9	7,1	6,0	45,9	107,5	202,8
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł.....		102,3	-2,3	-1,4	26,0	89,7	148,9
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		93,7	6,3	5,7	34,1	109,1	164,2
Budownictwo		94,0	6,0	5,2	56,9	139,5	195,5
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A		95,3	4,7	3,9	22,0	76,8	149,5
<i>Trade; repair of motor vehicles^A</i>							
Transport i gospodarka magazynowa		96,5	3,5	3,0	26,1	105,1	119,2
<i>Transport and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^A		97,8	2,2	0,5	18,0	37,3	43,4
<i>Accommodation and catering^A</i>							
Informacja i komunikacja		91,9	8,1	6,9	48,5	118,4	143,0
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa		74,8	25,2	20,4	193,9	206,2	208,4
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^A		92,4	7,6	6,3	123,2	172,6	204,4
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		93,2	6,8	5,4	137,2	221,8	253,5
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^A		96,0	4,0	3,2	57,9	88,4	99,4
<i>Administrative and support service activities</i>							
Edukacja.....		106,7	-6,7	-7,3	19,0	51,1	52,6
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		94,3	5,7	5,2	46,1	125,2	133,7
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		104,7	-4,7	-5,1	88,3	123,7	129,1
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa		89,6	10,4	9,7	5,0	78,4	98,9
<i>Other service activities</i>							

TABL. 5 (276). **AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES

As of 31 XII

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Zapasy w tym		
			razem total	materiały materials	półprodukty i produkty w toku semi-finished products and work in progress
w mln zł					
1	OGÓŁEM 2005	21960,5	6610,4	1825,4	735,3
2	TOTAL 2010	37889,0	11423,8	3294,5	956,9
3 2014	47675,2	14655,9	4210,9	1210,0
4	2015	52064,3	15895,4	4522,9	1222,9
5	sektor publiczny..... <i>public sector</i>	1670,5	226,6	112,8	69,1
6	sektor prywatny..... <i>private sector</i>	50393,8	15668,9	4410,1	1153,8
7	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	223,7	103,4	52,6	10,6
8	Przemysł..... <i>Industry</i>	27473,2	8565,4	4067,7	798,2
9	w tym przetwórstwo przemysłowe..... <i>of which manufacturing</i>	21002,4	6809,2	2986,1	732,4
10	Budownictwo..... <i>Construction</i>	3314,8	646,5	82,2	263,6
11	Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A <i>Trade; repair of motor vehicles^A</i>	12770,5	6119,2	138,3	48,1
12	Transport i gospodarka magazynowa..... <i>Transport and storage</i>	1196,0	80,3	47,6	0,5
13	Zakwaterowanie i gastronomia ^A <i>Accommodation and catering^A</i>	122,9	6,1	3,1	-
14	Informacja i komunikacja..... <i>Information and communication</i>	655,6	46,2	6,7	12,1
15	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... <i>Financial and insurance activities</i>	1578,4	2,4	-	-
16	Obsługa rynku nieruchomości ^A <i>Real estate activities</i>	1306,5	78,6	7,0	29,6
17	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	735,6	72,2	9,7	56,7
18	Administrowanie i działalność wspierająca ^A ... <i>Administrative and support service activities</i>	2396,9	160,4	96,3	3,5
19	Edukacja..... <i>Education</i>	37,1	0,3	0,1	-
20	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... <i>Human health and social work activities</i>	181,5	7,0	5,8	0,0
21	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	38,3	0,8	0,2	-
22	Pozostała działalność usługowa..... <i>Other service activities</i>	33,4	6,7	5,5	-

Stocks		Należności krótkoterminowe		Inwestycje krótkoterminowe	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	Lp. No.
of which		Short-term dues				
produkty gotowe finished products	towary goods	razem total	w tym z tytułu dostaw i usług of which from deliveries and services	Short-term investments	Short-term inter-period settlements	
<i>in mln zł</i>						
1192,1	2807,0	10265,4	9010,2	4677,3	407,5	1
2006,5	4985,0	16154,5	13691,5	9395,4	915,3	2
3002,4	6013,1	19421,6	15806,8	10956,6	2641,2	3
3321,3	6577,5	20618,9	15378,7	12388,8	3161,1	4
23,0	20,6	552,9	405,3	812,5	78,5	5
3298,3	6556,9	20066,0	14973,4	11576,4	3082,6	6
30,9	8,3	67,9	50,1	50,6	1,7	7
2984,1	582,5	11745,4	8089,9	4803,7	2358,7	8
2469,3	523,7	9590,2	7459,0	4359,6	243,4	9
163,4	110,8	1400,3	1249,1	965,1	302,9	10
127,5	5722,7	4681,5	4101,6	1879,0	90,8	11
0,3	28,8	793,2	618,4	261,5	61,0	12
-	2,7	54,7	38,1	50,9	11,2	13
7,5	19,2	320,4	280,9	222,4	66,7	14
-	2,3	92,7	78,9	1469,1	14,2	15
2,6	39,0	315,7	152,9	787,9	124,3	16
1,4	3,4	245,4	144,1	398,2	19,7	17
3,7	55,0	736,4	441,6	1396,8	103,2	18
-	0,1	22,6	17,9	13,4	0,8	19
-	1,1	107,4	91,3	62,5	4,7	20
0,0	0,4	10,5	5,7	26,2	0,8	21
-	1,1	24,8	18,3	1,7	0,2	22

TABL. 6 (277). **KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which				
		kapitał (fundusz) podstawowy share capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplemen- tary capital (fund)	niepodzie- lony (nierozli- czony) wynik finansowy z lat ubie- głych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year	
		w mln zł	in mln zł			
OGÓŁEM	2005	28966,6	17974,2	7375,9	-1509,7	2323,6
TOTAL	2010	51800,1	23981,7	14377,0	-899,8	6159,2
	2014	71750,5	29335,1	26009,3	-342,5	8064,5
	2015	71208,7	29418,0	30722,2	303,9	1806,1
sektor publiczny		3777,2	3543,6	500,3	-614,4	39,4
public sector						
sektor prywatny		67431,5	25874,4	30221,9	918,3	1766,6
private sector						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		389,8	117,0	187,8	-12,3	30,6
Agriculture, forestry and fishing						
Przemysł		46690,7	17999,3	22591,8	942,3	-1193,2
Industry						
w tym przetwórstwo przemysłowe		26707,8	9625,7	10803,0	-882,0	3334,2
of which manufacturing						
Budownictwo		2391,7	626,9	1210,6	61,6	340,1
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A		9117,0	2778,6	2854,6	-124,2	1752,9
Trade; repair of motor vehicles ^A						
Transport i gospodarka magazynowa		1333,8	974,8	165,6	-54,8	138,3
Transport and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^A		184,5	221,9	63,5	-146,8	2,7
Accommodation and catering ^A						
Informacja i komunikacja		687,5	81,3	428,0	-0,3	116,4
Information and communication						
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa		761,6	200,4	382,6	-75,0	253,2
Financial and insurance activities						
Obsługa rynku nieruchomości ^A		7743,2	5521,1	1880,5	52,7	148,9
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		559,6	216,4	440,6	-273,8	59,9
Professional, scientific and technical activities						
Administrowanie i działalność wspierająca ^A		940,4	347,2	316,7	138,5	127,5
Administrative and support service activities						
Edukacja		86,4	60,8	86,4	-69,8	-20,1
Education						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		237,9	108,9	96,5	-14,1	40,5
Human health and social work activities						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		78,0	147,6	17,1	-94,2	-6,5
Arts, entertainment and recreation						
Pozostała działalność usługowa		6,4	15,9	0,0	-26,0	14,9
Other service activities						

TABL. 7 (278). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY SPÓLEK WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI**
Stan w dniu 31 XII
SHARE CAPITAL OF COMPANIES BY OWNERSHIP FORMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie		Of which estate		
		Skarbu Państwa of the State Treasury	państwowych osób praw- nych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagra- nicznych of foreign persons	
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2005	11986,3	1947,1	3322,7	2192,0	2519,7
TOTAL	2010	18673,5	272,0	593,5	2170,5	4014,3
	2014	23951,2	135,4	526,5	4474,3	4332,9
	2015	24159,2	119,5	524,1	4485,5	4486,8
sektor publiczny		3422,4	118,0	515,3	3,8	-
<i>public sector</i>						
sektor prywatny		20736,8	1,5	8,9	4481,7	4486,8
<i>private sector</i>						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		116,9	14,4	42,0	21,6	16,9
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>						
Przemysł		16799,9	78,4	57,9	2141,1	3779,9
<i>Industry</i>						
w tym przetwórstwo przemysłowe		8452,5	65,9	57,2	2110,3	3760,2
<i>of which manufacturing</i>						
Budownictwo		401,1	-	-	109,0	7,9
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ³		2070,1	7,9	12,9	630,1	526,3
<i>Trade; repair of motor vehicles⁴</i>						
Transport i gospodarka magazynowa		852,7	-	283,6	56,4	49,2
<i>Transport and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ⁵		189,3	-	116,8	56,9	5,3
<i>Accommodation and catering⁵</i>						
Informacja i komunikacja		77,0	0,9	0,0	36,3	24,4
<i>Information and communication</i>						
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa		191,6	-	-	1,8	11,9
<i>Financial and insurance activities</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ⁶		2719,8	-	1,2	1281,6	1,6
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		90,5	17,8	8,1	15,0	12,6
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Administrowanie i działalność wspierająca ⁷		328,4	-	1,7	73,8	25,1
<i>Administrative and support service activities</i>						
Edukacja		60,8	-	-	29,6	18,8
<i>Education</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		106,3	-	-	16,5	0,2
<i>Human health and social work activities</i>						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		140,0	-	-	8,0	-
<i>Arts, entertainment and recreation</i>						
Pozostała działalność usługowa		14,9	-	-	8,1	6,8
<i>Other service activities</i>						

TABL. 8 (279). ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

LIABILITIES OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term			
		razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which		
					kredyty i pożyczki credits and loans	z tytułu dostaw i usług ^a from deli- veries and services ^a	
		w mln zł		in mln zł			
OGÓŁEM	2005	20155,7	4338,3	2690,4	15817,4	2775,9	8652,1
TOTAL	2010	40560,3	12646,4	6611,8	27913,9	4898,7	1327,4
	2014	47022,6	15306,2	10324,7	31716,4	6864,9	15329,0
	2015	53204,2	17953,4	10615,7	35250,8	7316,1	15900,4
sektor publiczny		2566,0	1576,0	791,2	990,0	175,0	269,6
public sector							
sektor prywatny		50638,2	16377,4	9824,5	34260,8	7141,1	15630,7
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		233,6	122,5	112,2	111,1	35,4	52,9
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		28848,0	10304,6	5173,6	18543,4	3301,9	7808,5
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe		16552,1	3684,0	3150,4	12868,1	2930,4	6904,1
of which manufacturing							
Budownictwo		2078,1	370,5	277,6	1707,6	211,4	1125,6
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		10312,2	1741,4	1449,1	8570,8	1461,0	5479,6
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa		1858,8	840,1	147,4	1018,7	131,0	393,8
Transport and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		754,0	470,2	249,7	283,8	199,4	43,2
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja		560,3	98,4	61,6	461,9	49,3	112,1
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa		1573,9	816,1	320,4	757,8	300,7	76,0
Financial and insurance activities							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		2102,1	1311,9	1142,4	790,2	124,1	268,3
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		640,4	325,7	159,3	314,7	55,7	88,3
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		3708,5	1290,2	1268,5	2418,3	1360,3	371,5
Administrative and support service activities							
Edukacja		134,6	63,9	63,6	70,7	26,6	14,6
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		241,0	103,1	97,0	137,9	28,2	51,2
Human health and social work activities							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		112,5	82,6	81,3	29,9	13,2	7,7
Arts, entertainment and recreation							
Pozostała działalność usługowa		46,0	12,1	12,1	33,9	17,9	7,3
Other service activities							

a Patrz uwagi ogólne działu, ust. 14.

a See general notes to the chapter, item 14.

DZIAŁ XX

FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem.

Podstawę prawną określającą te procesy od 1 I 2010 r. stanowi ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 885, z późniejszymi zmianami) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. 2009 Nr 157, poz. 1241, z późniejszymi zmianami).

W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego podstawę prawną stanowią również:

- ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1515, z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1445, z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1392, z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 513, z późniejszymi zmianami),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 I 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. 2014 poz. 119),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 III 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (tekst jednolity Dz. U. 2014 poz. 1053).

2. Dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa uchwalane są przez właściwe rady na okres roku kalendarzowego, w terminach i na zasadach określonych w ustawach o samorządzie terytorialnym.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

3. Na **dochody jednostek samorządu terytorialnego** składają się:

1) dochody własne, tj.:

- a) dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,

CHAPTER XX

PUBLIC FINANCE

General notes

1. Public finances cover the processes connected with accumulation and allocation of public funds.

The legal basis defining these processes since 1 I 2010 is provided by the Law of 27 VIII 2009 on Public Finances (uniform text Journal of Laws 2013 item 885, with later amendments) and regulations introducing the Law on Public Finances (Journal of Laws 2009 No. 157, item 1241, with later amendments).

In the case of the financial management of local government units, the legal basis is provided also by the following:

- the Law of 8 March 1990 on Gmina Local Government (uniform text Journal of Laws 2015 item 1515, with later amendments),
- the Law of 5 June 1998 on Powiat Local Government (uniform text Journal of Laws 2015 item 1445, with later amendments),
- the Law of 5 June 1998 on Voivodship Local Government (uniform text Journal of Laws 2015 item 1392, with later amendments),
- the Law of 13 November 2003 on Incomes of Local Government Units (uniform text Journal of Laws 2015 item 513, with later amendments),
- the Minister of Finances Regulation of 16 January 2014 on Budgetary Reporting (Journal of Laws 2014 item 119),
- the Minister of Finances Regulation of 2 March 2010 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources (uniform text Journal of Laws 2014 item 1053).

2. Revenue and expenditure of budgets of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship are passed by the appropriate councils for a period of one calendar year, within periods and on the basis of principles defined in the Law on Local Government.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore in tables concerning revenue and expenditure of gminas, data for cities with powiat status include revenue of gminas as well as powiats and expenditure of both gmina and powiat are given jointly.

3. Revenues of local government units comprise:

1) own revenue, i.e.:

- a) revenue from the share in receipts from personal and corporate income taxes,

- b) wpływy z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, leśny, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową, opłata eksploatacyjna, opłata targowa,
 - c) dochody z majątku, np. dochody z najmu i dzierżawy,
 - d) środki na dofinansowanie własnych zadań, z innych źródeł;
- 2) dotacje:
- a) celowe z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
 - b) przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
 - c) otrzymane z funduszy celowych,
 - d) pozostałe dotacje, w tym realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego;
- 3) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

4. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego dzielą się na majątkowe (w tym inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się m.in.:

- wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi),
- wydatki na zakup materiałów i usług,
- dotacje, m.in. dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
- wydatki na obsługę długu,
- wydatki z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji.

- b) receipts from charges and taxes established and collected on the basis of separate acts, including the tax on real estate, the agricultural tax, forest tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, stamp duty, royalties for mineral exploration and marketplace stall trading fee,
- c) revenue from property, e.g. revenue from renting and leasing,
- d) funds for the additional financing of own tasks from other sources;

2) grants:

- a) targeted grants from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, task fulfilled on the basis of agreements with bodies of the government administration,
- b) provided under programmes financed from European funds and other not reimbursable foreign funds and payments from the budget of European funds,
- c) received from the appropriated funds ,
- d) other grants, including grants based on agreements with bodies of the government administration;

3) general subvention from the state budget, consisting of the following parts: equalization, educational, compensatory, balancing and regional.

4. Expenditures of local government units are divided into: property-related (including investment-related) and current expenditures, such as:

- expenditures on wages and salaries (including derivatives),
- expenditures on the purchase of materials and services,
- grants, among others, for organisational and legal units operating within local government units budgets,
- expenditures on debt servicing,
- expenditures related to granting endorsements and guarantees.

TABL. 1 (280). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
BUDGET REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
O G Ó Ł E M	2005 6249974,5	2903673,8	2145724,5	888894,8	311681,4
TOTAL	2010 10010353,8	4709961,8	3019472,8	1496442,7	784476,5
	2014 11666772,4	5487553,2	3961999,5	1465615,8	751603,9
	2015 12292078,6	5671696,9	4418877,3	1454477,6	747026,9
Dochody własne	6654761,3	3033883,5	2690211,1	540334,1	390332,6
Own revenue					
w tym: of which:					
Udziały w podatku dochodowym	2751085,5	1054646,5	1073625,0	283410,9	339403,2
<i>Share in income tax</i>					
od osób prawnych	408568,1	56378,9	76690,6	11782,5	263716,1
<i>corporate</i>					
od osób fizycznych	2342517,5	998267,6	996934,4	271628,4	75687,2
<i>personal</i>					
Podatek od nieruchomości	1395713,7	922747,2	472966,5	x	x
<i>Tax on real estate</i>					
Podatek rolny	84066,7	82557,0	1509,8	x	x
<i>Agricultural tax</i>					
Podatek od środków transportowych	69581,2	52261,1	17320,1	x	x
<i>Tax on means of transport</i>					
Podatek od czynności cywilnoprawnych	91938,3	45339,1	46599,2	x	x
<i>Tax on civil law transactions</i>					
Opłata skarbową	20214,3	9803,9	10410,5	x	x
<i>Stamp duty</i>					
Dochody z majątku	395973,0	143226,2	230324,7	17564,1	4858,0
<i>Revenue from property</i>					
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze	141614,4	70243,2	54464,4	12904,8	4002,0
<i>of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character</i>					
Środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł	69502,4	59161,5	6072,2	3067,5	1201,2
<i>Funds for additional financing of own tasks from other sources</i>					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 1 (280). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)**
BUDGET REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
Dotacje ogółem	2652169,2	1111113,1	981644,8	304716,5	254694,9
Total grants					
Dotacje celowe.....	1710672,1	901502,4	447936,8	283710,6	77522,3
Targeted grants					
z budżetu państwa	1576360,5	834966,9	432566,8	238288,5	70538,2
from the state budget					
na zadania: for tasks:					
z zakresu administracji rządowej	1082216,4	569368,5	270149,1	174071,6	68627,2
for government administration tasks					
własne	491567,7	263799,3	161967,2	64015,5	1785,7
for own tasks					
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej.....	2576,3	1799,2	450,5	201,4	125,3
realized on the basis of agreements with government administration bodies					
na zadania realizowane na podstawie porozu- mień między jednostkami samorządu teryto- rialnego.....	63135,8	34254,7	12528,7	16263,1	89,3
for tasks realized on the basis of agreements between local government units					
otrzymane z państwowych funduszy celowych ...	36927,2	21004,3	2841,3	6831,6	6250,0
received from state appropriated funds					
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań	34248,6	11276,6	-	22327,3	644,7
for financial assistance between local government units for additional financing of own tasks					
Dotacje z paragrafów 200 i 620 ^b	900987,3	209350,3	533316,9	21005,8	137314,2
Grants from paragraphs 200 and 620 ^b					
Subwencja ogólna z budżetu państwa	2985148,0	1526700,3	747021,4	609427,0	101999,4
General subvention from the state budget					
W tym część oświatowa	2376743,3	1129698,0	715726,5	492732,0	38586,7
Of which educational part					

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych. Są to dotacje przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich.

a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. b Of the classification of budget revenue and expenditure. Allocations provided under programmes financed with European funds and other foreign funds that are not reimbursable and payments from the European funds budget.

TABL. 2 (281). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2015 R.**
BUDGET REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BY DIVISION IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM TOTAL	12292078,6	5671696,9	4418877,3	1454477,6	747026,9
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo <i>Agriculture and hunting</i>	170264,2	125423,7	139,3	4313,7	40387,5
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	370,7	189,9	-	-	180,9
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę <i>Electricity, gas and water supply</i>	63020,4	57573,1	5341,5	-	105,7
Transport i łączność <i>Transport and communication</i>	835631,9	103931,7	645017,0	49279,7	37403,4
Gospodarka mieszkaniowa <i>Dwelling economy</i>	754949,8	165911,1	559421,6	24596,9	5020,1
Działalność usługowa <i>Service activity</i>	47101,9	6966,4	13252,3	26008,3	875,0
Administracja publiczna <i>Public administration</i>	169085,2	62911,3	45952,2	40929,1	19292,6
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa <i>Public safety and fire care</i>	169536,4	8081,0	64652,7	96802,7	-
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem <i>Income taxes from legal persons, natural persons and other organizational units without legal personality and expenses associated with their intake</i>	4627582,7	2296644,3	1666892,2	302999,3	361046,9
Różne rozliczenia <i>Miscellaneous settlements</i>	3225258,3	1577851,4	765613,3	618012,4	263781,3
Oświata i wychowanie <i>Education</i>	300285,3	183284,2	89234,4	24280,0	3486,7
Ochrona zdrowia <i>Health care</i>	130864,3	27114,4	41939,8	60234,7	1575,4
Pomoc społeczna <i>Social assistance</i>	1086767,6	631303,8	302992,0	149099,0	3372,7
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej <i>Other tasks in sphere of social policy</i>	56345,2	8503,0	22910,5	20049,3	4882,4
Edukacyjna opieka wychowawcza <i>Educational care</i>	34524,7	19501,1	8398,7	5827,9	796,9
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska <i>Municipal economy and environmental protection</i>	496755,7	317406,8	155372,4	23623,7	352,8
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego <i>Culture and national heritage</i>	29787,0	19701,3	9466,6	287,2	331,9
Kultura fizyczna <i>Physical education</i>	48359,5	30890,8	11353,6	5620,7	494,4

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (282). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
BUDGET EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
OGÓŁEM	2005 6358049,8	2923979,0	2216359,0	896173,4	321538,4
TOTAL	2010 10728016,8	5059555,8	3240762,5	1564532,3	863166,2
	2014 12024573,0	5404372,0	4433191,4	1457137,9	729871,7
	2015 12363347,8	5568578,9	4599874,3	1445144,8	749749,7
Wydatki bieżące	9767674,0	4629067,3	3378515,1	1267329,0	492762,6
Current expenditure					
w tym: of which:					
Dotacje	864445,3	284100,1	303353,0	62148,9	214843,3
Grants					
w tym dla samorządowych zakładów budżeto- wych	23857,8	23857,8	-	-	-
of which for local government budgetary estab- lishments					
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	1077222,2	699666,1	317963,6	55813,2	3779,3
Benefits for natural persons					
Wydatki bieżące jednostek budżetowych	7571007,0	3533593,5	2655320,8	1123451,7	258641,0
Current expenditure of budgetary units					
w tym: of which:					
wynagrodzenia	3816882,1	1805747,5	1168733,4	706727,1	135674,2
wages and salaries					
w tym osobowe	3466107,7	1634314,0	1070310,7	636981,0	124502,1
of which personal					
pochodne od wynagrodzeń ^b	698171,1	348883,5	209210,5	115818,0	24259,1
derivatives from wages and salaries ^b					
zakup materiałów i usług	2432960,5	1063381,4	1083524,7	201640,7	84413,8
purchase of materials and services					
wydatki na obsługę długu	133934,8	39483,1	70161,0	9820,3	14470,5
expenditures on debt servicing					
wypłaty z tytułu gwarancji i poręczeń	3488,3	-	-	988,3	2500,0
payments related to guarantees and endorse- ments					
Wydatki majątkowe	2595673,9	939511,7	1221359,2	177815,8	256987,1
Property expenditure					
W tym inwestycyjne ^c	2502802,8	910791,9	1184522,2	173161,1	234327,6
Of which investment expenditure ^c					

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund as well as contribution to the Bridging Pension Fund. c Including grants for financing investment tasks of local government budgetary establishments.

TABL. 4 (283). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2015 R.**
BUDGET EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BY DIVISION IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM TOTAL	12363347,8	5568578,9	4599874,3	1445144,8	749749,7
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo <i>Agriculture and hunting</i>	223568,1	147340,7	259,1	2270,1	73698,2
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	32197,3	184,0	-	-	32013,3
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz i wodę <i>Electricity, gas and water supply</i>	78638,2	63626,6	15011,6	-	-
Transport i łączność <i>Transport and communication</i>	2127911,7	480063,5	1250805,2	159538,2	237504,8
Gospodarka mieszkaniowa <i>Dwelling economy</i>	503075,9	159916,1	320636,8	9017,3	13505,8
Działalność usługowa <i>Service activity</i>	71928,1	15865,1	28897,7	18465,9	8699,3
Administracja publiczna <i>Public administration</i>	1240103,3	616848,3	281126,7	175021,9	167106,4
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciw- pożarowa <i>Public safety and fire care</i>	275054,6	70339,8	105730,0	97687,0	1297,8
Obsługa długu publicznego ^b <i>Public debt servicing^b</i>	133938,8	39486,9	70161,1	9820,3	14470,5
Różne rozliczenia <i>Miscellaneous settlements</i>	118351,8	81538,8	27535,9	7245,8	2031,4
Oświata i wychowanie <i>Education</i>	3642313,4	1973906,3	1145552,6	477541,8	45312,6
Ochrona zdrowia <i>Health care</i>	185750,5	43879,4	51065,4	63967,6	26838,1
Pomoc społeczna <i>Social assistance</i>	1621140,5	842179,6	530941,0	237046,6	10973,3
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej <i>Other tasks in sphere of social policy</i>	171141,1	22439,9	69047,7	60631,1	19022,4
Edukacyjna opieka wychowawcza <i>Educational care</i>	249913,4	63112,1	98251,4	85914,5	2635,5
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska <i>Municipal economy and environmental protection</i>	970771,4	647260,3	307431,1	15960,8	119,2
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego <i>Culture and national heritage</i>	393015,6	164033,2	143838,2	9982,5	75161,8
Kultura fizyczna <i>Physical education</i>	264016,0	97010,6	146347,7	9896,7	10761,0

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Obejmuje wydatki na obsługę długu publicznego oraz wydatki bieżące jednostek budżetowych związane z tą obsługą.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b Includes public debt servicing and associated current expenditure of budgetary units.

TABL. 5 (284). **PRZYCHODY I KOSZTY SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH**
REVENUE AND COSTS OF LOCAL GOVERNMENT BUDGETARY ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>
		w tys. zł <i>in thous. zł</i>		
Przychody	2014	213061,1	197885,3	15175,8
Revenue	2015	219930,8	202261,0	17669,8
w tym: <i>of which:</i>				
Przychody ze sprzedaży wyrobów, składników majątkowych i usług.....		148905,9	131876,1	17029,8
<i>Revenue from sale of products, asset components and services</i>				
Dotacje z budżetów jednostek samorządu terytorialnego ^b		23392,5	23392,5	-
<i>Grants from local government units budgets^b</i>				
Koszty	2014	211108,8	195703,6	15405,2
Costs	2015	216542,8	199578,1	16964,7
w tym: <i>of which:</i>				
Materiały i usługi.....		81682,9	74607,7	7075,2
<i>Materials and services</i>				
Podatek dochodowy od osób prawnych.....		1010,5	1010,5	-
<i>Corporate income tax</i>				
Wpłata nadwyżek do budżetów jednostek samorządu terytorialnego	2014	628,7	628,7	-
	2015	977,2	977,2	-
<i>Surplus payments to local government units budgets</i>				

a Bez przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Łącznie z dotacjami z budżetu państwa oraz płatnościami w ramach budżetu środków europejskich.

a Excluding revenue and costs of local government budgetary establishments of gminas which are also cities with powiat status. b Including grants from the state budget as well as payments within the European funds budget.

DZIAŁ XXI

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadażenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości – MSR, wprowadzone od 1 I 2005 r.).

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

Nakłady inwestycyjne na drogi publiczne, ulice i place zalicza się do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

3. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółki cywilne z liczbą pracujących powyżej 9 osób — opracowano na podstawie sprawozdawczości,

CHAPTER XXI

INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as land and civil engineering works), of which, i.a., construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, movables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets as well as livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (except for interests not included in outlays on fixed assets by units that used International Accounting Standards – IAS implemented since 1 I 2005).

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

Investment outlays on public roads, streets and squares are included in the section "Transportation and storage".

3. The value of investment outlays incurred by:

- legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,

— osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo: mieszkaniowe, rekreacyjne (nieprzystosowane do stałego zamieszkania) oraz budownictwo sakralne — ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytkowania. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytkowania w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonego w końcu i na początku danego roku.

4. Podziału nakładów inwestycyjnych według regionów, województw i podregionów dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji inwestycji.

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku, składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zaszczepienia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty i inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst, Dz. U. 2016, poz. 1047).

2. **Wartość brutto środków trwałych** jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzona). Przez wartość brutto środków trwałych według stanu w dniu 31 XII 2015 w bieżących cenach ewidencyjnych należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
 - przed 1 I 1995 r. — wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
 - po 1 I 1995 r. — wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia,
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r. — również wycenę według wartości godziwej.

3. Dane według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) opracowano **metodą przedsiębiorstw**, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego

— *legal persons and organizational entities without legal personality employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private residential construction and private recreational construction (not adapted for permanent residence) and on sacral construction, was estimated.*

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., not including the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

4. *The division of investment outlays by regions, voivodships and subregions was made on the basis of the actual location of the investment.*

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready, for usage, with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential-premise and co-operative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as a fixed asset, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land, regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance Act of Accounting dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2016, item 1047).

2. The **gross value of fixed assets** is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation). The gross value of fixed assets as of 31 XII 2015 at current book-keeping prices is understood:

- within the scope of fixed assets designated for exploitation:
 - before 1 I 1995 — the value at replacement prices of September 1994,
 - after 1 I 1995 — the purchase or manufacturing value at current prices,
- in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005 - also revaluation according to fair value.

3. Data by sections of the NACE rev. 2, were compiled using the **enterprise method**, i.e., all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was in-

poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwale użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”.

Wartość dróg publicznych, ulic i placów zaliczono do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

4. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółek cywilnych z liczbą pracujących powyżej 9 osób — opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i spółek cywilnych z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych — ustalono szacunkowo.

5. Podziału środków trwałych według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) w układzie województw dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

cluded on the basis of the superior kind of activity, e.g., in an enterprise classified in the section “Manufacturing” all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care, etc.) are included in the section “Manufacturing”. An exception are residential buildings on private farms in agriculture, which were classified in the section “Real estate activities”.

The value of public roads, streets and squares was included in the section “Transportation and storage”.

4. The gross value of fixed assets:

- *of legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons was compiled on the basis of statistical reports,*
- *of legal persons and organizational entities without legal personality employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations, was estimated.*

5. The division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections by voivodships was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

Inwestycje

Investments

TABL. 1 (285). **NAKLADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2014	2015
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM..... TOTAL	13704,4	16226,7	17437,7
sektor publiczny..... <i>public sector</i>	6922,5	5623,8	5997,4
sektor prywatny..... <i>private sector</i>	6781,9	10602,9	11440,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	257,0	367,6	376,4
Przemysł..... <i>Industry</i>	6317,5	6683,4	7501,7
w tym przetwórstwo przemysłowe..... <i>of which manufacturing</i>	2359,8	3266,1	3751,8
Budownictwo..... <i>Construction</i>	322,1	294,7	433,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	1225,0	960,4	909,1
Transport i gospodarka magazynowa ^b <i>Transport and storage^b</i>	1992,5	4055,9	3878,6
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	102,8	96,7	78,7
Informacja i komunikacja..... <i>Information and communication</i>	71,9	263,5	317,8
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... <i>Financial and insurance activities</i>	170,0	95,7	252,8
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	1713,0	1830,5	1869,1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	116,0	200,0	280,3
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	76,8	97,8	90,3
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne..... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	322,6	258,2	330,5
Edukacja..... <i>Education</i>	415,6	343,1	346,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... <i>Human health and social work activities</i>	282,1	326,4	357,1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	296,2	302,7	387,2
Pozostała działalność usługowa..... <i>Other service activities</i>	23,3	50,0	28,5

a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.
a According to investment location. b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

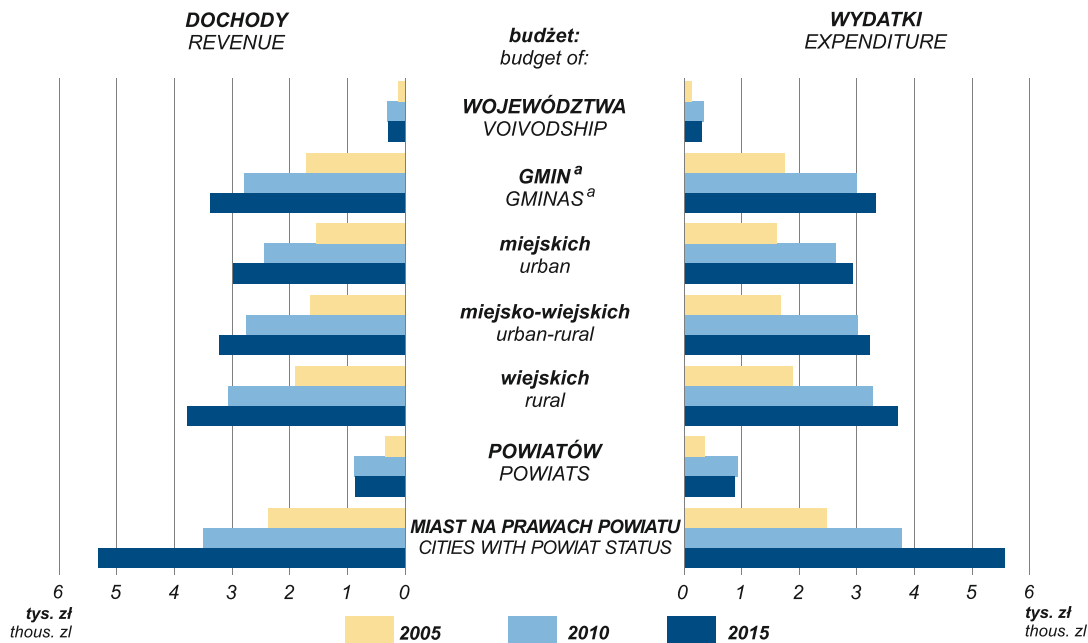
TABL. 2 (286). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2014	2015
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM	8071,6	9709,2	10760,4
TOTAL			
sektor publiczny	3774,7	1996,2	2294,7
<i>public sector</i>			
sektor prywatny.....	4296,9	7713,0	8465,7
<i>private sector</i>			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	32,3	57,5	75,6
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>			
Przemysł	5628,2	6053,4	7017,5
<i>Industry</i>			
w tym przetwórstwo przemysłowe	2243,0	3087,6	3655,9
<i>of which manufacturing</i>			
Budownictwo.....	225,5	181,0	209,2
<i>Construction</i>			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	969,5	770,0	680,4
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>			
Transport i gospodarka magazynowa	265,5	1483,5	1514,1
<i>Transport and storage</i>			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	76,4	81,3	55,6
<i>Accommodation and catering^Δ</i>			
Informacja i komunikacja	48,7	201,3	184,1
<i>Information and communication</i>			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	91,2	88,2	198,1
<i>Financial and insurance activities</i>			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	379,9	272,9	290,6
<i>Real estate activities</i>			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	42,1	123,8	70,3
<i>Professional, scientific and technical activities</i>			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	59,0	71,8	76,4
<i>Administrative and support service activities</i>			
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	-	-	0,0
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>			
Edukacja	21,5	16,4	5,8
<i>Education</i>			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	168,2	220,0	259,2
<i>Human health and social work activities</i>			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	62,4	86,8	114,7
<i>Arts, entertainment and recreation</i>			
Pozostała działalność usługowa.....	1,2	1,5	8,9
<i>Other service activities</i>			

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

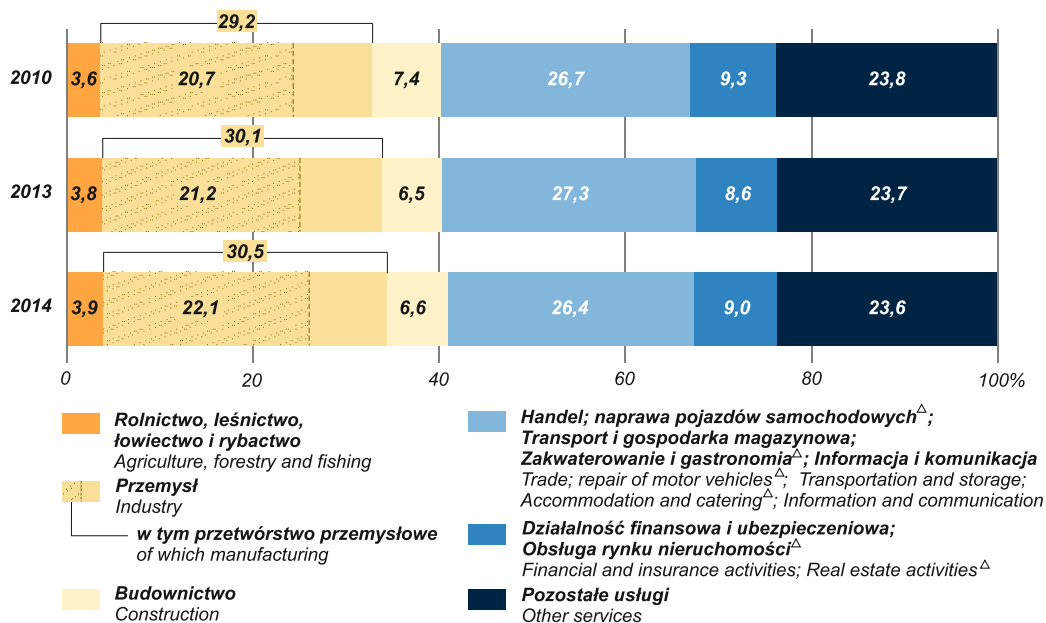
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

**DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW
JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO NA 1 MIESZKAŃCA**
REVENUE AND EXPENDITURE OF LOCAL
GOVERNMENT UNITS BUDGETS PER CAPITA



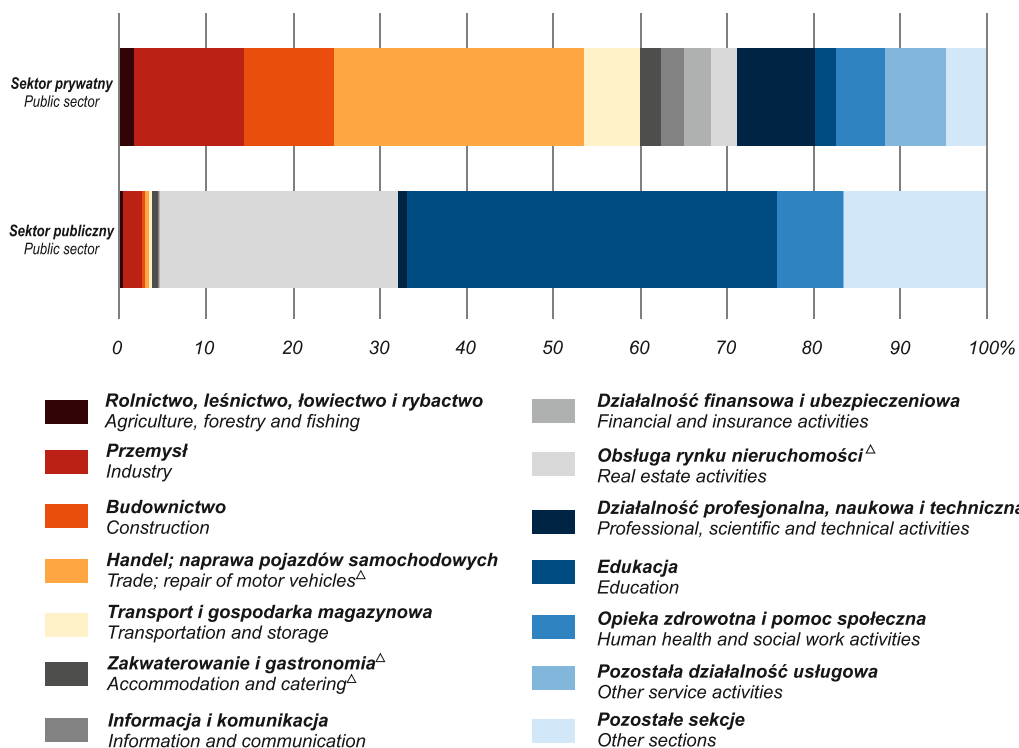
a Bez miast na prawach powiatu.
a Without cities with powiat status.

**STRUKTURA WARTOŚCI DODANEJ BRUTTO
WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI (ceny bieżące)**
STRUCTURE OF GROSS VALUE ADDED
BY KINDS OF ACTIVITIES (current prices)

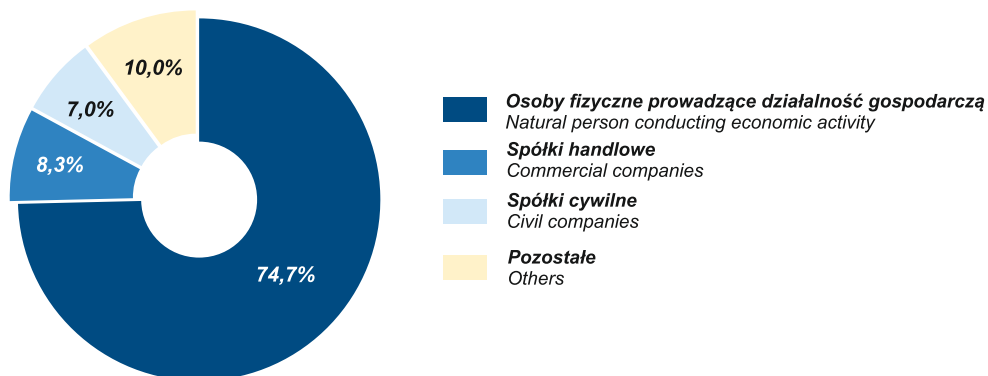


STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ^a W 2015 R.
Stan w dniu 31 XII
STRUCTURE OF ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN 2015
As of 31 XII

WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI I SEKCJI
BY OWNERSHIP SECTORS AND SECTIONS



WEDŁUG FORM PRAWNYCH
BY LEGAL STATUS



^a W rejestrze REGON. Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
^a In the REGON register. Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 3 (287). **NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
OGÓŁEM	2010 7589,5	2968,5	4045,6	463,7
TOTAL	2014 9765,4	3454,3	5214,4	805,5
	2015 12622,6	5032,0	5887,7	796,7
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	82,7	35,8	40,4	4,9
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>				
Przemysł	10194,6	4008,0	5119,3	173,1
<i>Industry</i>				
w tym przetwórstwo przemysłowe	2993,7	676,7	2169,2	139,3
<i>of which manufacturing</i>				
Budownictwo	169,2	85,9	58,3	25,1
<i>Construction</i>				
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	592,5	231,0	228,8	131,5
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>				
Transport i gospodarka magazynowa	546,9	84,3	70,9	383,1
<i>Transport and storage</i>				
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	43,0	24,9	16,7	1,3
<i>Accommodation and catering^Δ</i>				
Informacja i komunikacja	89,6	32,9	53,5	3,1
<i>Information and communication</i>				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	65,6	37,5	25,3	2,8
<i>Financial and insurance activities</i>				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	280,1	215,1	60,8	4,0
<i>Real estate activities</i>				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	89,0	32,8	52,9	3,1
<i>Professional, scientific and technical activities</i>				
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	107,1	11,7	36,7	58,6
<i>Administrative and support service activities</i>				
Edukacja	5,9	3,0	2,2	0,8
<i>Education</i>				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	234,4	133,8	97,4	3,0
<i>Human health and social work activities</i>				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	113,1	89,0	22,3	1,7
<i>Arts, entertainment and recreation</i>				
Pozostała działalność usługowa	8,9	6,4	2,1	0,4
<i>Other service activities</i>				

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

Środki trwałe

Fixed assets

TABL. 4 (288). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)**
 Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2014	2015
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM.....	143972,5	204648,1	216320,5
TOTAL			
sektor publiczny..... <i>public sector</i>	52715,9	67099,8	70804,5
sektor prywatny..... <i>private sector</i>	91256,6	137548,4	145516,0
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	9729,6	10818,7	11043,1
Przemysł..... <i>Industry</i>	52117,2	74483,7	80579,0
w tym przetwórstwo przemysłowe..... <i>of which manufacturing</i>	29739,0	37335,3	39380,5
Budownictwo..... <i>Construction</i>	2200,1	2722,0	2835,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	8150,2	11759,9	11920,0
Transport i gospodarka magazynowa ^b <i>Transport and storage^b</i>	19716,1	36816,9	37888,2
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	975,1	1676,1	1731,6
Informacja i komunikacja..... <i>Information and communication</i>	2565,7	3531,4	3697,0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... <i>Financial and insurance activities</i>	1010,0	1194,6	1238,7
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	31389,9	37972,9	39719,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	1071,2	1583,5	2260,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	887,7	1429,6	1397,2
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne..... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	4002,1	6494,0	6878,4
Edukacja..... <i>Education</i>	4809,4	6737,2	7118,8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... <i>Human health and social work activities</i>	2781,4	3759,8	3941,6
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	2263,8	3242,1	3599,7
Pozostała działalność usługowa..... <i>Other service activities</i>	303,0	425,6	471,8

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności. ^b Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.

^a The division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.
^b Including value of public roads, streets and squares.

TABL. 5 (289). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
(bieżące ceny ewidencyjne)
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping prices)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2014	2015
	w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM	74005,2	103757,5	111138,5
TOTAL			
sektor publiczny	19905,6	12476,8	14145,6
<i>public sector</i>			
sektor prywatny	54099,6	91280,7	96992,9
<i>private sector</i>			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	499,8	918,7	987,9
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>			
Przemysł	47158,9	67809,7	73363,3
<i>Industry</i>			
w tym przetwórstwo przemysłowe	28258,9	35371,7	37382,7
<i>of which manufacturing</i>			
Budownictwo	1699,2	1898,3	1916,3
<i>Construction</i>			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	5913,0	8859,6	8886,6
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>			
Transport i gospodarka magazynowa	2692,0	3973,3	4527,3
<i>Transport and storage</i>			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	802,7	1399,4	1448,2
<i>Accommodation and catering^Δ</i>			
Informacja i komunikacja	2324,5	3188,8	3297,6
<i>Information and communication</i>			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	903,7	1045,2	1079,6
<i>Financial and insurance activities</i>			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	8188,4	9163,4	9388,1
<i>Real estate activities</i>			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	464,4	708,4	1317,6
<i>Professional, scientific and technical activities</i>			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	312,8	564,4	481,8
<i>Administrative and support service activities</i>			
Edukacja	393,4	415,9	390,5
<i>Education</i>			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1879,4	2710,6	2796,1
<i>Human health and social work activities</i>			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	737,7	1058,1	1207,0
<i>Arts, entertainment and recreation</i>			
Pozostała działalność usługowa	35,3	43,7	50,6
<i>Other service activities</i>			

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

DZIAŁ XXII

RACHUNKI REGIONALNE

Uwagi ogólne

1. **Rachunki regionalne** opracowano zgodnie z zasadami „Europejskiego Systemu Rachunków (ESA 2010)”, wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 V 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26.06.2013 r.).

2. W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

3. **Produkt krajowy brutto (PKB)** przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

4. **Wartość dodana brutto (WDB)** mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

5. **Produkcja globalna** obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

6. **Zużycie pośrednie** obejmuje wartość zużytych materiałów (łącznie z paliwami) netto (po odjęciu wartości odpadów użytkowych), surowców (łącznie z opakowaniami), energii, gazów technicznych i usług obcych (obróbka obca, usługi transportowe, najem sprzętu, usługi telekomunikacyjne i obliczeniowe, prowizje płacone za usługi bankowe), usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM) oraz koszty podróży służbowych (bez diet) i inne koszty (np. koszty reklamy, reprezentacji, dzierżawy i najmu, koszty biletów służbowych, koszty ryczałtów za używanie własnych pojazdów do celów służbowych, opłaty giełdowe i opłaty z tytułu uczestnictwa w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych). Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

CHAPTER XXII

REGIONAL ACCOUNTS

General notes

1. **Regional accounts** were compiled according to the principles of the European System of Accounts (the ESA 2010), introduced by Regulation No 549/2013 of the European Parliament and of the Council (EU) of 21 V 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union (Official Journal of the EU L 174, 26.06.2013).

2. The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

3. **Gross domestic product (GDP)** presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all domestic institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

In calculations of gross domestic product volume indices, current prices from the year preceding the reference year were adopted as constant prices.

4. **Gross value added (GVA)** measures the newly generated value as a result of the production activity of domestic institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

5. **Gross output** includes the value of goods and services produced by all domestic institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

6. **Intermediate consumption** includes the value of consumed materials (including fuels) in net terms (after subtracting the value of recyclable wastes), raw materials (including packaging), energy, technological gases, outside services (outside processing, transport services, equipment rental, telecommunication and accounting services, commissions paid for banking services), financial intermediation services indirectly measured (FISIM), costs of business trips (excluding travelling allowances) as well as other costs (e.g. advertising, representation, rental and leasing costs, ticket costs for official business, costs of lump-sum payments for using personal vehicles for official business, stock exchange payments as well as payments from participating in the National Depository for Securities). Intermediate consumption is valued at purchaser's prices.

7. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

8. **Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych** składają się z nadwyżki operacyjnej brutto łącznie z dochodem mieszanym brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców powiększone o składki na Fundusz Pracy i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

9. **Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych** powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki bieżące od dochodów, majątku itp., składki netto na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne (świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pozostałe świadczenia społeczne) oraz pozostałe transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

10. Grupowanie danych według województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

11. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw niefinansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe),
- 2) sektor instytucji finansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz ubezpieczeniami,
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa, a także przedsiębiorstwa publiczne i instytucje niekomercyjne spełniające kryteria ESA 2010 w zakresie klasyfikacji do tego sektora,

7. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.

8. **Gross primary income in the households sector** is comprised of the gross operating surplus jointly with the gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees, i.e. wages and salaries jointly with contributions to social security and health security paid by employees, contributions to social security paid by employers increased by the Labour Fund and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

9. **Gross disposable income in the households sector** is obtained as a result of correcting gross primary income by: current taxes on income, wealth, etc., net social contributions, social benefits (social security benefits and other social benefits) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

10. Data grouping by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e. by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

11. Criteria of rating a given unit of the national economy among **institutional sectors** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

- 1) non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services),
- 2) financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as insurance activity,
- 3) general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Law on Public Finance, entities for which the financial system was defined in special regulations and the main source of financing of which are subsidies from the state budget as well as public corporations and non-profit institutions that meet the ESA 2010 criteria of classification to this sector,

- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

12. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek „szarej gospodarki” oraz „działalności nielegalnej”. Szara gospodarka obejmuje legalną produkcję ukrytą szacowaną dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od szczególnej formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób w sektorze prywatnym (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej, głównie w działalności usługowej (w tym osób świadczących usługi seksualne).

W ramach „działalności nielegalnej” ujęto szacunki dotyczące działalności osób czerpiących korzyści majątkowe z tytułu świadczenia usług prostytucji przez inne osoby, produkcji i handlu narkotykami oraz przemytu papierosów.

13. Dane z rachunków regionalnych za lata 2010–2014 zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych w ślad za rewizją w rocznych rachunkach narodowych, dokonaną stosownie do standardowej procedury dotyczącej nadmiernego deficytu (tzw. notyfikacja fiskalna). Rewizja wynika z wdrożenia wytycznych zawartych w najnowszym Podręczniku Deficytu i Długu Sektora Instytucji Rządowych i Samorządowych (MGDD, edycja 2016). Zmiany związane z wdrożeniem zapisów tego podręcznika mające znaczenie dla Polski dotyczyły między innymi zakresu podmiotowego sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz rejestracji abonamentu radiowo-telewizyjnego.

14. Szczegółowy opis zmian wprowadzonych do rachunków narodowych znajduje się w notatce informacyjnej GUS: „Zweryfikowany szacunek produktu krajowego brutto za lata 2010-2015” z dnia 19 X 2016 r., dostępnej na stronie <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/zweryfikowany-szacunek-produktu-krajowego-brutto-za-lata-2010-2015,9,2.html>.

15. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (uwagi metodyczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2014 r.”.

4) *households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,*

5) *non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organizations.*

12. *The estimation of the “hidden economy” and “illegal activity” is included in the regional accounts. Hidden economy covers the legal concealed production for registered economic entities employing up to 9 persons (irrespective of the specific legal form), employing from 10 to 49 persons in private sector (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work, primarily within the service activity (including people providing sexual services).*

Within “illegal activity” there were included estimations concerning activity of people deriving profits from exploiting prostitution, production and trade of narcotics as well as smuggling of cigarettes.

13. *Data from regional accounts for the years 2010–2014 were changed in relation to those published previously as a consequence of revision in the annual national accounts, made due to the standard excessive deficit procedure (the so-called fiscal notification). Revision results from implementing the requirements included in the latest “Manual on Government Deficit and Debt” (MGDD, 2016 edition). Changes connected with introducing the provisions of this manual of importance to Poland, concerned among other things subjective range of the general government sector as well as radio and TV licence fees recording.*

14. *Detailed description of the changes introduced in the national accounts can be found in the CSO news release: „Zweryfikowany szacunek produktu krajowego brutto za lata 2010-2015” of 19 X 2016, available at <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/zweryfikowany-szacunek-produktu-krajowego-brutto-za-lata-2010-2015,9,2.html>.*

15. *Explanations concerning regional accounts (methodological notes and basic concepts) are placed in the publication “Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2014”.*

U w a g a

Dane za lata 2010-2013 zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji rocznika; patrz uwagi ogólne działu, ust. 12.

N o t e

Data for the years 2010-2013 were changed in relation to published in previous edition of the yearbook; see general notes to the chapter, item 12.

TABL. 1 (290). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2013	2014	2010	2013	2014
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
O G Ó Ł E M	88485	101070	104951	x	x	x
TOTAL						
W tym wartość dodana brutto	77908	89739	93091	100,0	100,0	100,0
Of which gross value added						
w tym sektor: of which sector:						
przedsiębiorstw	36093	43659	45499	46,3	48,7	48,9
<i>non-financial corporations</i>						
instytucji rządowych i samorządowych <i>general government</i>	12165	13184	13700	15,6	14,7	14,7
gospodarstw domowych	26481	29336	29926	34,0	32,7	32,1
<i>households</i>						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2846	3436	3588	3,7	3,8	3,9
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>						
Przemysł	22761	27054	28404	29,2	30,1	30,5
<i>Industry</i>						
w tym przetwórstwo przemysłowe	16151	19023	20572	20,7	21,2	22,1
of which manufacturing						
Budownictwo	5755	5784	6169	7,4	6,4	6,6
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ ; transport i gospodarka ma- gazynowa; zakwaterowanie i gastro- nomia ^Δ ; informacja i komunikacja	20807	24464	24581	26,7	27,3	27,3
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ; trans- portation and storage; accommodation and catering^Δ; information and com- munication</i>						
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..	7222	7719	8332	9,3	8,6	9,0
<i>Financial and insurance activities; real estate activities</i>						
Pozostałe usługi ^a	18518	21282	22018	23,8	23,7	23,7
<i>Other services^a</i>						
NA 1 MIESZKAŃCA^b	34747	40142	41839	x	x	x
PER CAPITA^b						

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 2, pkt 1). b W złotych.

a See general notes to Yearbook, item 2, point 1). b In zlotys.

TABL. 2 (291). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł	
Produkcja globalna	169447	195034	201722	Gross output
Zużycie pośrednie	91539	105295	108632	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	77908	89739	93091	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	32633	36102	37790	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	45032	53604	55620	Gross operating surplus

TABL. 3 (292). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH**
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w milionach złotych	60283	67667	69795	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	23673	26876	27824	per capita in zł
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w milionach złotych	60889	66832	68668	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	23911	26544	27374	per capita in zł

DZIAŁ XXIII

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

Prezentowane dane dotyczą podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON i obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 VI 1995 r. o statystyce publicznej (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1068) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 XI 2015 r. (Dz. U. poz. 2009) w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Rejestr REGON jest na bieżąco aktualizowany na podstawie danych o podmiotach gospodarki narodowej, przekazywanych drogą elektroniczną z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Krajowego Rejestru Sądowego, Systemu Informacji Oświatowej oraz Centralnego Rejestru Podmiotów Krajowej Ewidencji Podatników, oraz – w przypadku pozostałych podmiotów – na podstawie wniosków zgłaszanych do właściwych urzędów statystycznych. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązku. Ponadto od 2011 r. do aktualizacji rejestru wykorzystywane są informacje z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) dotyczące zgonów osób fizycznych, które były wpisane do rejestru REGON.

CHAPTER XXIII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

Presented data concern entities of the national economy entered in the REGON register and include legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE Rev. 2 sections according to the predominant kind of activity.

The National Official Business Register, hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of the CSO. The rules for running the register are defined by the Law on Official Statistics dated 29 VI 1995 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1068) and the provisions of the decree of the Council of Ministers of 30 XI 2015 (Journal of Laws item 2009) on the mode and methodology of running and updating the National Official Business Register, application, questionnaire, certificate specimens and detailed condition.

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

The REGON register is updated on a current basis with the use of data on entities of the national economy transferred through the electronic system from the Central Registration and Information on Business, the National Court Register, the Educational Information System as well as the Central Business Entity Register of the National Taxpayer Register, and – for the remaining entities – on the basis of applications submitted to the relevant statistical offices. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above-mentioned obligation. In addition, since 2011 the register has been updated with information from the Common Electronic System of Population (PESEL) on the deaths of natural persons, who were registered in the REG

TABL. 1 (293). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014 ^b	2015 ^b	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	249459	230908	239578	241462	T O T A L
sektor publiczny	7445	6611	6599	6595	public sector
sektor prywatny	242014	224297	232961	234614	private sector
z liczby ogółem:					of total number:
Przedsiębiorstwa państwowe	91	9	3	2	State owned enterprises
Spółki.....	30252	30113	35361	37102	Companies
w tym:					of which:
handlowe	11331	14198	18451	20084	commercial
cywilne.....	18775	15751	16716	16816	civil
Spółdzielnie.....	1033	954	991	981	Cooperatives
Fundacje.....	448	681	1030	1175	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	4584	5967	6803	7020	Associations and social organizations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.....	201254	180144	180367	180255	Natural persons conducting economic activity

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W podziale na sektory własności – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture. ^b In the division by sector of ownership – excluding entities for which the information on the form of ownership does not occur in the REGON register.

TABL. 2 (294). PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY LEGAL STATUS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity	
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	w tym of which						
				razem total	spółki handlowe commercial companies		spółki cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives		
					jednoosobowe Skarbu Państwa sole-shareholder companies of the State Treasury	z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation				
OGÓŁEM	2005	249459	48205	91	11331	35	2277	18775	1033	201254
TOTAL	2010	230908	50764	9	14198	28	2722	15751	954	180144
	2014	239578 ^b	59211	3	18451	19	3166	16716	991	180367
	2015	241462^b	61207	2	20084	20	3288	16816	981	180255
w tym: of which:										
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... Agriculture, forestry and fishing		4040	657	-	165	3	27	70	157	3383
Przemysł..... Industry		29986	7335	2	4124	8	802	2975	136	22651
w tym przetwórstwo przemysłowe..... of which manufacturing		28422	6601	2	3580	8	740	2841	131	21821
Budownictwo		24442	3230	-	1772	1	195	1254	115	21212
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ¹ Trade; repair of motor vehicles ¹		67548	13362	-	6560	3	1421	6549	184	54186
Transport i gospodarka magazynowa		14930	1469	-	794	1	108	655	11	13461
Zakwaterowanie i gastronomia ¹ Accommodation and catering ¹		5869	1560	-	482	1	107	1012	12	4309
Informacja i komunikacja		6224	1471	-	1008	1	92	445	4	4753
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		7216	952	-	488	-	37	268	46	6264

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. b W podziale według rodzajów działalności nie uwzględniono podmiotów, które w rejestrze REGON nie mają wpisanego rodzaju przeważającej działalności.

a Excluding persons tending private farms in agriculture. b The division by the kind of activities does not include entities, which have not registered the predominant kind of activity in the REGON register.

TABL. 2 (294). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY LEGAL STATUS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	w tym of which					
				razem total	spółki handlowe commercial companies		spółki cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives	
					jednoosobowe Skarbu Państwa sole-shareholder companies of the State Treasury	z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation			
Obsługa rynku nieruchomości ^A Real estate activities	9238	7280	-	1039	1	160	329	243	1958
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... Professional, scientific and technical activities	21027	3385	-	1864	1	177	1400	24	17642
Administrowanie i działalność wspierająca ^A Administrative and support service activities	5999	1225	-	743	-	94	433	25	4774
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	2147	2144	-	1	-	-	-	-	3
Edukacja Education	8540	4608	-	206	-	12	251	7	3932
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	13678	1545	-	549	-	22	486	8	12133
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... Arts, entertainment and recreation	4197	2482	-	164	-	17	283	5	1715
Pozostała działalność usługowa Other service activities	16379	8500	-	125	-	17	406	4	7879

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 3 (295). **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a			
		razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowi- dzial- nością with limited liability	razem total	w tym of which		
						jawne unlim- ited partner- ships	koman- dytowe limited partner- ships	
OGÓŁEM	2005	11331	9491	435	9056	1840	1767	47
TOTAL	2010	14198	11702	434	11268	2496	2155	260
	2014	18451	15282	453	14829	3169	2325	652
	2015	20084	16666	462	16204	3418	2387	843
w tym: of which:								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		165	156	2	154	9	4	4
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł.....		4124	3470	165	3305	654	499	140
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe		3580	2975	153	2822	605	471	124
<i>of which manufacturing</i>								
Budownictwo		1772	1499	41	1458	273	150	106
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		6560	5264	93	5171	1296	1059	222
Transport i gospodarka magazynowa		794	650	5	645	144	125	19
<i>Transportation and storage</i>								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		482	418	9	409	64	55	8
<i>Accommodation and catering^Δ</i>								
Informacja i komunikacja		1008	928	24	904	80	47	28
<i>Information and communication</i>								
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.....		488	419	36	383	69	41	20
<i>Financial and insurance activities</i>								
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		1039	804	25	779	235	97	119
<i>Real estate activities</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		1864	1613	35	1578	251	95	87
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		743	658	4	654	85	48	30
<i>Administrative and support service activities</i>								
Edukacja		206	178	-	178	28	21	6
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		549	350	3	347	199	129	40
<i>Human health and social work activities</i>								
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		164	154	20	134	10	3	7
<i>Arts, entertainment and recreation</i>								
Pozostała działalność usługowa		125	104	-	104	21	14	7
<i>Other service activities</i>								

a W województwie łódzkim wśród spółek osobowych zarejestrowanych było: w 2014 r. — 79 spółek partnerskich i 113 komandytowo-akcyjnych, w 2015 r. — 84 spółki partnerskie i 104 komandytowo-akcyjne

a There were 79 professional partnerships as well as 113 joint-stock limited partnerships in 2014 and 84 professional partnerships as well as 104 joint-stock limited partnerships in 2015 registered in łódzkie voivodship.

TABL. 4 (296). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED^a BY SELECTED LEGAL STATUS AND SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		spółki companies					cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		w tym of which							
		handlowe commercial		w tym of which					
razem total	razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability	razem total	razem total	razem total	razem total		
OGÓŁEM 2005	16509	1396	524	2	430	870	5	14377	
TOTAL 2010	25165	1585	897	13	748	683	6	22604	
..... 2014	21382 ^b	1841	1381	13	1148	453	7	18389	
..... 2015	20326^b	2196	1772	13	1502	416	3	17316	
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ... Agriculture, forestry and fishing	186	24	19	-	17	3	2	160	
Przemysł Industry	1910	277	227	2	185	50	-	1629	
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	1804	231	186	2	150	45	-	1571	
Budownictwo Construction	2701	186	151	1	123	32	-	2514	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	5382	538	410	2	349	128	-	4843	
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	1365	122	100	-	90	22	-	1243	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	618	91	57	-	51	34	-	527	
Informacja i komunikacja Information and communication	764	116	104	2	93	12	-	647	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	639	73	63	1	53	10	-	565	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	423	118	101	3	77	14	1	177	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	2103	335	274	-	241	61	-	1768	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	801	147	133	-	121	14	-	653	
Edukacja Education	674	41	38	-	31	3	-	485	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	1037	62	47	1	29	15	-	965	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	294	25	17	1	15	8	-	212	
Pozostała działalność usługowa Other service activities	1383	38	28	-	24	10	-	928	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W podziale według rodzajów działalności nie uwzględniono podmiotów, które w rejestrze REGON nie mają wpisanego rodzaju przeważającej działalności.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture. ^b The division by the kind of activities does not include entities, which have not registered the predominant kind of activity in the REGON register.

TABL. 5 (297). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED^a BY SELECTED LEGAL STATUS AND SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		spółki companies						spółdzielnie cooperatives	
		razem total	w tym of which				cywilne civil law partnerships		
			handlowe commercial		z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability				
			razem total	akcyjne joint stock					
OGÓŁEM	2005	11498	752	105	11	74	647	8	10520
TOTAL	2010	15229	741	165	9	104	575	15	14283
	2014	19307 ^b	498	196	6	118	302	11	18456
	2015	17946^b	470	197	8	109	273	11	16898
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo... Agriculture, forestry and fishing		146	2	-	-	-	2	2	142
Przemysł..... Industry		1854	75	37	2	21	38	3	1772
w tym przetwórstwo przemysłowe		1776	67	32	2	20	35	3	1705
of which manufacturing									
Budownictwo		2472	43	18	-	11	25	1	2428
Construction									
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ¹		6102	162	62	2	32	100	2	5936
Trade; repair of motor vehicles ¹									
Transport i gospodarka magazynowa		1096	23	8	-	5	15	-	1072
Transportation and storage									
Zakwaterowanie i gastronomia ¹		572	20	3	-	2	17	-	551
Accommodation and catering ¹									
Informacja i komunikacja.....		423	19	9	-	7	10	-	404
Information and communication									
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa....		704	21	16	2	5	5	1	680
Financial and insurance activities									
Obsługa rynku nieruchomości ¹		150	14	9	1	5	5	-	130
Real estate activities									
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		1266	32	15	-	10	17	-	1232
Professional, scientific and technical activities									
Administrowanie i działalność wspierająca ¹		609	22	10	1	6	12	1	586
Administrative and support service activities									
Edukacja.....		643	8	1	-	-	7	-	450
Education									
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		551	14	6	-	4	8	1	534
Human health and social work activities									
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		232	3	-	-	-	3	-	212
Arts, entertainment and recreation									
Pozostała działalność usługowa		1089	11	2	-	-	9	-	769
Other service activities									

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W podziale według rodzajów działalności nie uwzględniono podmiotów, które w rejestrze REGON nie mają wpisanego rodzaju przeważającej działalności.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture. ^b The division by the kind of activities does not include entities, which have not registered the predominant kind of activity in the REGON register.